

BEGINNER'S LITHUANIAN

LEONARDAS DAMBRIŪNAS
ANTANAS KLIMAS
WILLIAM R. SCHMALSTIEG

HIPPOCRENE BOOKS
New York

Foreword

Lithuanian is the language of the people of Lithuania and of about a million Americans of Lithuanian origin. Along with Latvian (Lettish) and the now extinct Old Prussian it belongs to the Baltic branch of the Indo-European family of languages. The Baltic languages are noted for their extremely conservative and philologically interesting linguistic forms. Thus a knowledge of Lithuanian is almost a "must" for any linguist who works in comparative Indo-European linguistics. The need for such a book is felt both among language scholars who wish to familiarize themselves with Lithuanian and among those Americans of Lithuanian descent who wish to know something of the language of their ancestors. Up to now, unfortunately, the number of grammars of Lithuanian available has been very small indeed. There are not more than two or three available in English, and these are obsolete.

This grammar is designed not for young children, but rather for those who have already reached a certain stage of maturity. The method is traditional, but there are some conversations and pattern drills in the text and it would be possible to use the book with an audio-lingual approach.

The book has 40 lessons in its main part. A typical lesson has a reading selection, vocabulary list, grammar, exercises and a topical, usually connected conversation of 10 utterances. No effort was made to make the lessons even in length and difficulty. By reason of the grammatical topic, some lessons are very long (e.g. Lesson 24, where *all* cardinal numerals are discussed with examples), while others are rather short. With this kind of arrangement, the instructor will have all kinds of teaching possibilities: he can stress either the aural-oral approach, or the reading-grammar-translation method.

Each fifth lesson (i.e. Lessons 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40) is a "Review Lesson". These lessons are "review" lessons only in the sense that they do not introduce any new grammatical material which the student should learn. But they vary very much in the supplementary reading items, lists, charts, graphs, etc. Almost every one of these review lessons has some drill

Hippocrene paperback edition, 1999.
Third printing, 2006.

Copyright © 1966 by Franciscan Fathers.

For information, address:
HIPPOCRENE BOOKS, INC.
171 Madison Avenue
New York, NY 10016

ISBN 0-7818-0678-X

Printed in the United States of America.

patterns (either *combination drill* or *variation drill* types mostly) which partly review some main grammatical points covered in the previous four lessons. If there is a need to supplement these drills, any teacher can devise a great number of them, using the basic patterns and vocabulary given. The review lessons may be omitted, if the student wishes only to get acquainted with the grammatical structure of Lithuanian.

After the 40 main lessons, there is the grammatical appendix where the total grammar of Lithuanian is given. It is presented in the "classical" pattern: the nouns, adjectives, verbs, etc. At the end there is a chapter on verbal prefixes and a chapter on verbal aspects.

Then follows a very short chapter of extra reading selections: a folk tale, a few short selections on Lithuanian history, an editorial from a Lithuanian newspaper, a few folk songs and poems. All these selections are heavily annotated, and their vocabulary is included in the Lithuanian-English vocabulary.

The next part comprises the Lithuanian-English vocabulary which includes all the words used in the lessons and in the readings. We have provided a rather large vocabulary, since, for some time at least, this grammar will have to be a primer, a review grammar, a little reader and . . . a dictionary.

The English-Lithuanian vocabulary contains only those words which are needed for the translations from English into Lithuanian.

The best way to get a good pronunciation is to try to imitate the pronunciation of a native Lithuanian. The descriptions of the sounds given in the text are only an approximation and nothing can replace the careful guidance of a trained native Lithuanian. It is suggested that the student make every effort to find someone to help him. Eventually it is hoped that tapes to accompany this textbook will be available for sale or hire.

In learning to converse in Lithuanian the student should try to memorize the conversations rather than the grammatical rules. After memorizing the conversations he may then learn exactly why each word is put in the form in which he finds it. He may then substitute other words having similar meanings. In doing the exercises the student should follow as closely as possible the examples given in the reading and the grammatical explanations. Initiative and originality have no place for the beginner in a foreign language. Parrot-like imitation is preferable to incorrect original formulations.

In the future, we plan to prepare a key to all the exercises in this book, which will be available for teachers and bona-fide self-teachers of Lithuanian. As mentioned above, tapes will also be made for the entire

book, i.e., for the pronunciation exercises of the introductory lesson, and for most of the basic reading selections, conversations, etc.

The authors wish to express their grateful thanks to Rt. Rev. Msgr. J. A. Karalius, for his great moral and financial help in making the publication of this book a reality. We are also indebted to Mr. William Babcock for making the map on the inside covers and also doing the drawings for the Introductory Lessons, to Mr. Paulius Jurkus for doing drawings for lessons 20, 25 and 35, and to Mr. V. Augustinas for the photographs. Finally, the authors express their thanks to the University of Rochester which allocated funds for helping with the typing of the original manuscript.

Leonardas Dambriūnas
Formerly Lecturer in Lithuanian
at the University of Kaunas

Antanas Klimas
Associate Professor of German
University of Rochester

William R. Schmalstieg
Associate Professor of
Slavic Languages
The Pennsylvania State University

CONTENTS

Foreword	iii
Contents	vi
Introductory Lesson. Alphabet. Stress and Intonation. Sounds and Letters. Table of Vowels. Table of Consonants. Some Common Expressions	1
Lesson 1. <i>Mano namas</i> . Articles. Present Tense of <i>būti</i> and <i>eiti</i> . Greetings	21
Lesson 2. <i>Mano šeima</i> . Present Tense of the Verbs. Negation. Possessive Adjectives and Pronouns. Asking for Directions	25
Lesson 3. <i>Mūsų miestas</i> . The Cases. 1st and 2nd Declension of Nouns (Singular). 'I like'. In a Restaurant	29
Lesson 4. <i>Ugnis</i> . 3rd Declension of Nouns (Singular). Numerals 1-10. Negation. What is That?	37
Lesson 5. (Review Lesson). <i>Vilnius</i> . Conversations. Combination Practice. The Accent Classes of the Lithuanian Nouns	43
Lesson 6. <i>Graži diena</i> . 4th Declension of Nouns (Singular). <i>ar ne? Mėgti</i> versus <i>patikti</i> . Are you not Mr. Šarkis?	51
Lesson 7. <i>Šuo ir vanduo</i> . <i>Prie vandens</i> . 5th Declension of Nouns (Singular). Reflexive Verbs. Imperative. Meeting People	57
Lesson 8. <i>Laiškas</i> . Past Tense. Past Tense of <i>būti</i> and <i>eiti</i> . Declension of Personal Pronouns. Use of Personal Pronouns. Mrs. Žukas and Mrs. Rimas	65
Lesson 9. <i>Sekmadienis</i> . Future Tense. Principal Parts of Verbs. Word Order. Do you Speak Lithuanian?	75
Lesson 10. (Review Lesson). <i>Lietuva</i> . <i>Peizažas</i> . Conversations. Combination Practice. Variation Practice	83
Lesson 11. <i>Mano kambarys</i> . 1st Declension of Adjectives (Singular). <i>Reikėti</i> and <i>reikalingas</i> . Family Names. In the City: Asking Directions	87
Lesson 12. <i>Mano gimtasis kaimas</i> . 2nd Declension of Adjectives (Singular). Formation of Adverbs. Neuter Adjective. Frequentative Past. Where it is Better (Tastier) to Eat	95
Lesson 13. <i>Mieste</i> . 3rd Declension of Adjectives (Singular). Past Active Participle. Present Perfect. A New Film	101
Lesson 14. <i>Laiškas</i> . Plural of 1st Declension Nouns. Some Verbal Prefixes. At the Bus Station	107
Lesson 15. (Review Lesson). <i>Nemunas</i> . <i>Pasaka apie laimingą ūkininką</i> . <i>Kambarys</i> . Conversations. Combination Practice. Variation Practice	113

Lesson 16. <i>Pelėdos ir varnos</i> . Plural of 2nd Declension Nouns. Use of the Genitive. Progressive Tenses. At the Store	121
Lesson 17. <i>Klasėje</i> . Plural of 3rd Declension Nouns. Optative (Permissive). At the Barber's	129
Lesson 18. <i>Trys sūnūs</i> . Plural of 4th Declension Nouns. Impersonal Constructions with Neuter Adjectives. On the Street	133
Lesson 19. <i>Šeima</i> . Plural of 5th Declension Nouns. Dual of Nouns. Use of the Genitive. Supine. At the Railroad Station	137
Lesson 20. (Review Lesson). A. Countries, Inhabitants and Their Languages. B. Parts of the House. C. "Jokes". D. Combination Practice. E. Variation Practice	145
Lesson 21. <i>Laiškas iš Lietuvos</i> . Plural of 1st Declension Adjectives. Pluperfect. Frequentative Perfect. Use of the Dative. At the Harbor	153
Lesson 22. <i>Garlaivių iš Klaipėdos į Kauną</i> . Plural of 2nd Declension Adjectives. Future Perfect. Use of the Accusative. At the Bookstore	163
Lesson 23. <i>Kaune</i> . Plural of 3rd Declension Adjectives. Use of the Instrumental. Nouns Used Only in Plural. The Two Cousins	171
Lesson 24. <i>Kelionė iš Kauno į Vilnių</i> . Cardinal Numbers. Numerals Used with Plural Nouns. Fractions. "One and a Half", etc. Expressing One's Age. Addition, Subtraction, Multiplication, Division. Use of the Locative. In a Clothes Store	181
Lesson 25. (Review Lesson). A. The Human Body. B. Men's Clothes. C. Women's Clothes. D. <i>Zynė ir mergaitė</i> . E. <i>Šimtas vilky</i> . F. Combination Practice. G. Variation Practice	195
Lesson 26. <i>Vilniuje</i> . Active Participles. Adverbial Participles. Gerunds. The Weather	203
Lesson 27. <i>Trakai</i> . Comparison of Adjectives. Declension of <i>didžiausias</i> . Comparison of Adverbs. Moving	215
Lesson 28. <i>Gražioji vasara</i> . Definite Adjectives. <i>didis</i> and <i>didysis</i> . Vacations	225
Lesson 29. <i>Klasėje</i> . Ordinal Numerals. Reflexive <i>savęs</i> . Emphatic Pronoun <i>pats</i> . Summer	231
Lesson 30. (Review Lesson). Non-Lithuanian Proper Names in Lithuanian. Combination Practice. Variation Practice	237
Lesson 31. <i>Laiškas iš Vilniaus</i> . Subjunctive. Subjunctive Progressive Tense. Subjunctive Preterit. If I Had a Million Dollars	241
Lesson 32. <i>Rytą</i> . The Hour of the Day. The Days of the Week. Accusative in Time Expressions. Nominative in Time Expressions. Instrumental in Time Expressions. Locative in Time Expressions. The Year. The Months. The Dates. Prepositions in Time Expressions. Before a Concert	247

Lesson 33. <i>Klaseje</i> . Passive Participles. Participle of Necessity. <i>At the Library</i>	259
Lesson 34. <i>Gintavas</i> . Tenses of the Passive Voice. Subjunctive Passive. Passive Imperative. Passive Infinitive. <i>In A Suburb</i>	267
Lesson 35. (Review Lesson). <i>Baltų tautos</i> . Review and Summary of the Participles and Gerunds	275
Lesson 36. <i>Mindaugas</i> . Demonstrative Pronouns. Relative Pronouns. Declension of Various Pronouns. <i>Ticket for Speeding</i>	281
Lesson 37. <i>Vytautas Didysis</i> . Prepositions. Expressions with Prepositions and without them. <i>Summer</i>	291
Lesson 38. <i>Kristijonas Donelaitis</i> . Conjunctions. Interjections. Particles. Special Adverbs. <i>Homework</i>	303
Lesson 39. <i>Lietuvių kalba</i> . Participial Phrases. Participles and Gerunds in Indirect Discourse. <i>Autumn</i>	311
Lesson 40. (Review Lesson). 200 sentences to be translated into Lithuanian	319
Grammatical Appendix	327
Nouns	327
Adjectives	332
Verbs (Including Participles)	336
Pronouns	357
Numerals	361
Prepositions	364
Adverbs	365
Conjunctions	367
Interjections (Jauštukai)	367
Interjections (Ištiktukai)	368
Accentuation	369
Verbal Prefixes	378
Verbal Aspects	385
Readings	391
Kvailutis	392
Lietuvos monarchijos kūrimasis	394
Vytenio ir Gedimino Lietuva	396
Tautinė šventės prasmė	398
Folksongs: Mėnuo saulužę vedė. Užkit, užkit, mano girmaitės. Lėk, vanagėli. Dainuok, sesyte	402
Poems: Senovės daina. Rūpintojėlis. Šv. Sebastijonas. Kad nebūtum viena	404
Lithuanian - English Vocabulary	409
English - Lithuanian Vocabulary	460
Grammatical Index	469

Introductory Lesson

I. THE ALPHABET

Lithuanian uses the Latin alphabet with some additions and modifications. There are 32 letters in the Lithuanian alphabet. This includes most of the letters of the Latin alphabet as used in English with the exception of *w*, *x* and *q*, which we do find, however, in foreign names such as *Quito*, *Wallace*, etc.

Lithuanian letters which differ from English are: *ą*, *ę*, *ė*, *į*, *ų*, *ū*, *č*, *š*, *ž*. The sounds which these letters represent are discussed in section III.

In the sequence of the Lithuanian letters there are some differences from the arrangement in English:

- the *y* is considered as a type of *i* and it goes right after *i* so that the three *i*'s of Lithuanian occur in the following order: *i*, *į*, *y*.
- the four vowel groups with diacritic signs are all treated as one letter, i.e. *a* and *ą* go together as do *e*, *ę* and *ė*; *i*, *į* and *y* go together as do *u*, *ų* and *ū*. Of course, we will do the same in this book.
- if the *q* is ever used, it is placed (as, for example, in a dictionary of proper names) right after the *p*, the *w* right after the *v* and the *x* would be the last letter in the alphabet.

In print the Lithuanian alphabet appears almost the same as the English alphabet, except for the above-mentioned differences. In the written form there are other differences. (See Table 1)

Table 1: Standard Lithuanian Letters:

Aa <i>Aa</i>	Ąą <i>Ąą</i>	Bb <i>Bb</i>
Cc <i>Cc</i>	Čč <i>Čč</i>	Dd <i>Dd</i>
Ee <i>Ee</i>	Ęę <i>Ęę</i>	Èè <i>Èè</i>
Ff <i>Ff</i>	Gg <i>Gg</i>	Hh <i>Hh</i>
Ii <i>Ii</i>	Įį <i>Įį</i>	Yy <i>Yy</i>
Jj <i>Jj</i>	Kk <i>Kk</i>	Ll <i>Ll</i>
Mm <i>Mm</i>	Nn <i>Nn</i>	Oo <i>Oo</i>
Pp <i>Pp</i>	Rr <i>Rr</i>	Ss <i>Ss</i>
Šš <i>Šš</i>	Tt <i>Tt</i>	Uu <i>Uu</i>
Uu <i>Uu</i>	Ūū <i>Ūū</i>	Vv <i>Vv</i>
Zz <i>Zz</i>	Žž <i>Žž</i>	

Block (printed) letters are practically never used in regular Lithuanian writing, and all letters in individual words are usually connected.

EXERCISE:

A. Write out the Lithuanian alphabet. Practice especially the following letters: A a; Ą ą; č č; ę ę; ū ū; ž ž.

B. Write out the basic reading selection of Lesson 5.

II. STRESS AND INTONATION

The stressed syllable is that syllable of a word which receives special emphasis and the intonation is the manner of pronouncing that syllable. Since there are three types of pronunciation of a single syllable there are therefore three separate signs with which Lithuanians denote these intonations. (In the United States the term *pitch-stress* is sometimes used to denote what European scholars call intonation, but we will use the term *intonation*, since this is traditional in Baltic scholarship.) The stress can fall on almost any syllable of a word and sometimes one form of a word may carry the stress on a certain syllable whereas another form of the same word will carry the stress on another syllable. In this book almost all Lithuanian words are marked with the intonation, although in regular Lithuanian texts these are not used.

The intonation marks are as follows:

˘ — this is called the grave stress (*kairinis kiŗtis*) or the short intonation (*trumpinė priėgaidė*). A vowel marked with this stress is pronounced with more force or amplitude, but it is not lengthened. Even when stressed a Lithuanian short vowel remains short. Examples: *mamà*, *nė* 'no', *iki* 'until', *tù* 'you (familiar form)', *pūpos* 'beans'.

˙ — this is the acute or falling intonation (*virtapradė priėgaidė*), known in German as the *Stosston*. This occurs with long vowels or diphthongs. A long vowel with this sign is always stressed more heavily on the first part than on the second part. In the case of a diphthong the first part of the diphthong receives a heavier stress and is held longer than the second part of the diphthong.

Examples with vowels: *ąžuolas* 'oak', *sprėsti* 'to decide', *dėti* 'to put', *įrašas* 'inscription', *įpač* 'especially', *oras* 'air', *būti* 'to be'. Examples with diphthongs: *kāimas* 'village', *auksas* 'gold', *mėilė* 'love', *pienas* 'milk', *uostas* 'harbor'.

˜ — this is the circumflex intonation (*virtagālė priėgaidė*), known in German as the *Schleifton*. A long vowel with this sign is always stressed more heavily on the second part than on the first part. In the case of a diphthong the second part of the diphthong receives a heavier stress and is held longer than the first part.

Examples with vowels: *tā* (acc. sing.) 'that', *ėglė* 'spruce', *manėš* (gen. sing.) 'of me', *katė* 'cat', *įprastas* 'usual, accustomed', *jōš* (nom. plur. fem.) 'they', *jū* (gen. plur.) 'of them'.

III. THE SOUNDS and Their Representations by Letters

A. VOWELS

All vowels in Lithuanian are distinguished by length, i.e. there are short and long vowels. Contrary to the English situation where most vowels are diphthongized, or have some kind of off-glide, Lithuanian vowels are never diphthongized, and they are somewhat more tense than those of English.

Aa. Short Vowels

a — this letter may denote a short, more or less tense, unrounded, open central vowel. It may be stressed or unstressed, but even when stressed it will be shorter than the normal stressed vowel of English. Under certain circumstances (namely in open syllables, although even here there are exceptions) this letter is used to denote a long vowel; if this is the case such a long vowel may have only the circumflex accent and will be pronounced exactly like *ā*, cf. section Ab. on long vowels.

Examples as a short vowel: *kadà* 'when', *àš* 'I', *Amèrika* 'America', *màno* 'my'.

Examples as a long vowel: *nāmas* 'house', *gālas* 'end'.

e — this letter may denote a short stressed or unstressed vowel, not very tense, but rather close (not as close, however, as *é*, see below). This sound is similar to the *e* in English *bet* or *nest*. Under certain circumstances (namely in open syllables, although even here there are exceptions) this letter is used to denote a long vowel; if this is the case such a long vowel may have only the circumflex accent and will be pronounced exactly like *ē*, cf. section Ab. on long vowels.

Examples as a short vowel: *kepì* 'you bake', *neši* 'you carry', *nè* 'no', *namè* 'in the house'.

Examples as a long vowel: *kēlias* 'road', *lēdas* 'ice'.

i — this letter denotes a short, close, forward unrounded vowel (but not as close as the *y*, see below), somewhat more close than the *i* of English *sit*. It can be either stressed or unstressed.

Examples: *tikraì* 'for sure, surely', *tiki* 'you believe', *tiki* 'he believes', *tik* 'only'.

o — this letter denotes a vowel which is somewhat closer and more rounded than the English *o* in *boat*, and without the English off-glide at the end. It can be stressed or unstressed. For its use to denote a long vowel see Ab below.

Examples: *poètika* 'poetics', *politika* 'politics; policy', *òpera* 'opera', *tòrtas* 'layer cake', *chòras* 'choir, chorus'.

u — this letter denotes a more or less tense, close *u* sound similar to the English *u* in *put*. It can be stressed or unstressed. Examples: *pupà* 'bean', *turi* 'you have', *turistas* 'tourist', *tù* 'you (familiar)' *sù* 'with', *mùdu* 'we two'.

Ab. Long Vowels

All long vowels and diphthongs may be either stressed or unstressed. If stressed they may have either the circumflex or the acute intonation.

ą — this letter denotes a long, open, central vowel somewhat similar to the *a* in English *father*.

Examples: *grąžinti* 'to return', (acc. sing.) *výrą* 'man', (acc. sing.) *tą* 'that', *ąžuolas* 'oak'.

On the right hand you see Fig. 1 which illustrates approximately the production of the Lithuanian *ą* (or *ā*).

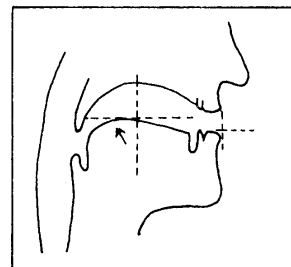


Fig. 1: A

ę — this letter denotes a rather open vowel, somewhat like the *a* in English *bad*, but more open and without the 'y' off-glide. It is produced with the mouth open and the tongue lax in a low frontal position. The lips are also lax, but pulled down slightly by the falling jaw, cf. Fig. 2.

Examples: *pėlę* (acc. sing.) 'mouse', *tesinys* 'continuation', *spręsti* 'to decide', *kęsti* 'to suffer'.

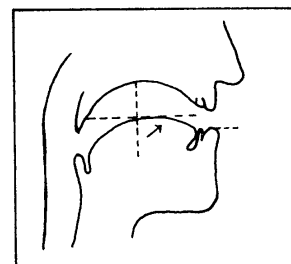


Fig. 2: E

é — this letter denotes a vowel which differs considerably from the e. é is always long, rather close and forward and unrounded. It is rather like the a in English *made*, but without the 'y' off-glide. It is produced with the tongue tensely stretched in a mid-frontal position, a little lower than in the production of i. The tip of the tongue is behind the upper teeth. The muscles of the tongue and of the jaw which is slightly lowered are tense. The lips are lax. (See Fig. 3)

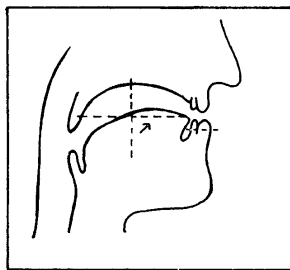


Fig. 3: É

Examples: *dėdė* 'uncle', *dėti* 'to put', *raidė* 'letter (of the alphabet)', *mėgti* 'to like'.

y (also written į) — These two letters denote the same vowel sound which is a long, close, forward unrounded vowel similar to the ee in English *keel*, but without the characteristic English off-glide. This y (į) is produced with the tongue arched high in the front of the mouth towards the frontal part of the palate. The lips are lax and almost closed. (See Fig. 4)

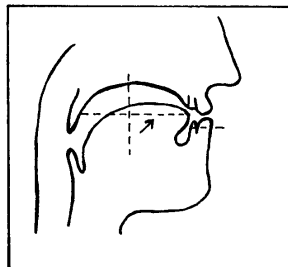


Fig. 4: Y or Į

Examples: *yrà* 'is', *įvadas* 'introduction', *įstrižas* 'diagonal', *tylā* 'silence', *ýrė* 'he rowed'.

o — this letter denotes a fairly close back rounded vowel; it is closer and more rounded than the English o in *boat*, but without the English off-glide at the end. It is somewhat similar to the oo in English *door*, but without the characteristic lowering before the r. It is produced with the tongue stretched in a mid-rear position. The lips are rounded and protruded, less than in the Lithuanian ū, but more than in the o in English *core*. (See Fig. 5)

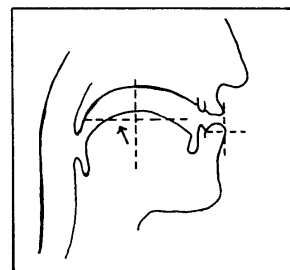


Fig. 5: O

Examples: *oras* 'air, weather', *obelis* 'apple-tree', *ponas* 'master, Mr.', *namo* 'home' homeward', *noras* 'although'.

ū (also written as u) — these letters denote a close back rounded vowel. The u of English *truth* or orthographic oo in English *school*, *pool* represent a sound very similar to that of Lithuanian ū. The English vowel, however, is somewhat further back than the Lithuanian long ū (u). It is produced with the tongue arched high in the back of the mouth and the tip of the tongue withdrawn in back of the lower teeth. The lips are very protruded and rounded. (See Fig. 6)

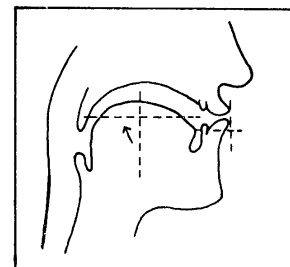


Fig. 6: U

Examples: *sūnūs* 'son', *jūsū* 'your, yours', *baltūju* (gen. plur.) 'of the white (ones)', *ūpas* 'mood', *pūsti* 'to blow', *lūpa* 'lip', *skūsti* 'to complain'.

Ac.

i used to indicate the palatalization of consonants (*ia, ią, io, iu, iū, ių*).

In syllables where the i stands before a, q, o, u, ū, y, this i is not pronounced at all; it merely denotes that the preceding con-

sonant is palatalized, or soft, i.e. the middle of the tongue is raised towards the top of the mouth. Noteworthy in this connection is the fact that orthographic *ia, iq, iai, iau* etc. are merely ways of writing *e, ė, ei, eu* after soft consonants. Thus *kė́lias* 'road' is pronounced as though it were written **kė́les*; *kiaũlė́* is pronounced as though it were written **keũlė́*. In words like *brólio* 'brother's' the *i* is not pronounced at all, but merely shows that the preceding *l* is palatalized. In *liũtas* 'lion' the same thing is true. For further details on the palatalization of consonants see section B *Consonants*.

NB. In some foreign words which have been taken into Lithuanian recently the above does not hold true. In most of these words if the *i* occurs after a consonant and before a vowel it is pronounced as a short *i*: Thus *biológija* is syllabified *bi-o-lò-gi-ja*, *biológas* as *bi-o-lò-gas*, *sociológas* as *so-ci-o-lò-gas*, etc.

Ad. Diphthongs

The so-called 'pure diphthongs' consist of two vowels and are the following: *ai, au, ei, ie, ui, uo*. Each of these can be stressed or unstressed. As with the long vowels, if stressed they can have either the circumflex intonation (˘) on the second vowel, or the acute intonation (´) on the first vowel. A diphthong with the acute intonation will have a heavier stress on the initial element and the initial element will be held longer than the second element. Just the reverse is true for a diphthong with the circumflex intonation.

ai — as *ái* it is somewhat similar to the *ai* of English *aisle*; *aĩ* is somewhat similar to the English *a* in *able*; in pronouncing it make the *a* very short and try to hold the *i* longer. Still the impression is that the *aĩ* is much shorter than *ái* and that even the *i* is shorter in *aĩ* than in *ái*. If *ai* is unstressed then it is pronounced more like a circumflex *aĩ* than an acute *ái*. Thus in *vaikáĩ* 'children' the first *ai* is pronounced much like the second *ai*, but with less amplitude.

Examples: *ái* 'ouch', *káimas* 'village', *áiskinti* 'to explain', *aĩ* 'oh', *laikas* 'time', *vaikas* 'child', *raidà* 'development', *gaivinti* 'to revive'.

au — is somewhat similar to the *au* in American pronunciations of *Faust* or the *ou* of American-English *out*; with the acute stress, i.e. *áu* the initial element is longer than in such English

words as *out, Faust*; *aũ*, on the other hand, is somewhat similar to Canadian English *out*. *aũ* appears to be shorter than *áu*. Unstressed *au* sounds like *aũ* rather than *áu*, but the unstressed syllable has less amplitude than the stressed.

Examples: *áugti* 'to grow', *sáulė́* 'sun', *láukti* 'to wait', *pláukti* 'to swim', *šáukti* 'to call', *raudónas* 'red', *laukė́* (loc. sing.) 'outside'.

ei — as *éi* there is no such diphthong in English. It is somewhat similar to the North German *ei* in *beide*. It can be produced by saying the *a* in English *ban* and then adding a very quick 'y' off-glide at the end of the *a*. *eĩ* is quite similar to the *ei* in *weight*. An unstressed *ei* is more like *eĩ* (although, of course, with less amplitude) than *éi*.

Examples: *mė́ilė́* 'love', *léisti* 'to let', *vė́idas* 'face' *peĩlis* 'knife', *eiti* 'to go', *keisti* 'to change'.

ie — a kind of diphthong (or it may even be called a triphthong) which, beginning with *i* gradually becomes more open, i.e. tends to become *e*. There is no sharp break between the *i* and the *e* and the end of the diphthong is very open. When this diphthong occurs in initial position, there is a tendency in modern Lithuanian to pronounce it as though there were a *j* in front of it: *ieškóti* 'to hunt for' is pronounced as *jieškóti*, *ietis* 'spear' as *jietis* etc. Some Lithuanians write these words as *jieškóti*, *jietis*, etc.

Examples: *dienà* 'day', *riekė́* 'slice', *píenas* 'milk', *pieva* 'meadow', *kiek* 'how much', *piėtūs* 'South; dinner', *tiėkti* 'to deliver', *piėsti* 'to draw'.

ui — as *uĩ* there is nothing like this diphthong in English. As *ùi* (which, however, is relatively rare) it sounds something like a very rapidly pronounced *phooey* or *Louie*.

Examples: *puikūs* 'excellent', *buitis* 'being', *puikiai* 'excellently', *muilas* 'soap', *muĩtas* 'custom, toll', *uĩtena* 'man whom everybody dislikes', *mũistyti* 'to shake one's head'. In some foreign borrowings when the *i* is stressed the *u* and *i* are pronounced separately, i.e. they form the nuclei of two separate syllables: *jezuitas* 'Jesuit' is syllabified as follows: *je-zu-i-tas*.

uo — this is a kind of diphthong (or triphthong) which, beginning with an *u*, gradually becomes more open and less rounded. There is no sharp break between the *u* and the *o* and the end of the diphthong is really a schwa vowel (usually written ə), i.e. one similar to the vowel of the second syllable in the English

words *above*, *Plymouth*, etc. This diphthong can perhaps be compared to the *uo* of Italian *buono*, etc.

Examples: *uogáuti* 'to pick berries', *uodegà* 'tail', *úoga* 'berry', *úostas* 'harbor', *sesuō* 'sister', *ruduō* 'autumn'.

Ae. Mixed Diphthongs

Diphthongs in which the possible initial elements *a*, *e*, *i* or *u* are followed by *l*, *m*, *n* or *r* are known as mixed diphthongs. The second element may be called a sonorant, continuant or semi-vowel.

In the mixed diphthongs as in the pure diphthongs either the first or the second element may be stressed. If the second element is stressed the $\bar{}$ will be written over the *l*, *m*, *n* or *r*. If the first element is stressed the $\acute{}$ is written over the letters *a* and *e*, but $\acute{}$ is used over the letters *u* and *i*. If the second element is stressed it is held longer than the first element. If the first element is stressed it is pronounced with more amplitude and held longer than the second element. Thus, for example, in *ál* the *a* is louder and held longer than the *l*; in *al* on the other hand the *l* is held longer than the *a*.

Examples: *válgyti* 'to eat', *kám* 'to whom', *ántis* 'duck', *kártis* 'pole'; *káltas* 'guilty', *kañpas* 'corner', *añtis* 'bosom', *kařtis* 'bitterness'; *délnas* 'palm (of the hand)', *pémpė* 'peewit, lapwing', *sėnti* 'to grow old', *pėrduoti* 'to hand over'; *pėlnas* 'profit', *teñpia* 'he pulls', *studeñtas* 'student', *peř* 'through'; *tiltas* 'bridge', *timplėleiti* 'to pull', *tinti* 'to swell', *tirti* 'to investigate'; *tilpti* 'to fit into', *iñti* 'to take', *tiñkamas* 'fitting', *iř* 'and'; *pulsas* 'pulse', *kumřtis* 'fist', *uncija* 'ounce', *urna* 'urn'; *pulkas* 'regiment', *truñpas* 'short', *tuñka* 'he is getting fat', *tuřkas* 'Turk'.

B. CONSONANTS

One of the basic differences between English and Lithuanian consonants is that the unvoiced stops of Lithuanian (*p*, *t*, *k*) are not aspirated (i.e. there is no puff of breath after them) as in English in initial position.

Another important difference is that all Lithuanian consonants (except the *j* which is sometimes called a semi-vowel) exist in two varieties, palatalized (or soft) and unpalatalized (or hard). In the articulation of palatalized consonants the middle of the

tongue is raised towards the top of the mouth. To the American ear the effect is that of a *y*-sound following the consonant, but this is not the case as far as the articulation is concerned. The *y*-sound must be made simultaneously with the consonant.

Consonants are always palatalized before the front vowels (*i*, *ĩ*, *y*, *e*, *e* and *ė*), also before the diphthong *ie*. Before the vowel letters *a*, *ą*, *o*, *u*, *ų* and *ū*, the *i* is used to denote palatalization of the preceding consonants. (See also Ac. of this Introductory Lesson).

Phonetically the palatalization of consonants before back vowels is stronger than that before front vowels. Thus in the word *niurna* 'grumbler' the palatalization of the initial *n* is much more striking than the palatalization of the initial *n* in the word *ne* 'no, not'.

Ba. Voiced Stops b, d, g

b — strongly voiced unaspirated *b*; similar to the English *b*.

Unpalatalized:

bùtas 'apartment'
dárbas 'work'
labāi 'very'

Palatalized:

bėt 'but'
bite 'bee'
gabì 'gifted' (fem.)

d — this is a strongly voiced unaspirated *d*; the *d* is a true dental, i.e. pronounced with the tongue against the back of the upper teeth (not like the alveolar *d* in English). The best thing to remember about the articulation of the Lithuanian *d* is that the tip of the tongue touches the upper teeth, but not the gum as is the case with the English *d*.

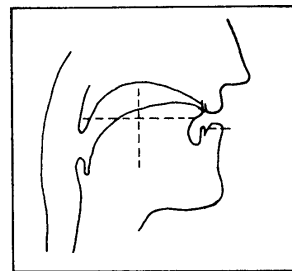


Fig. 7: D and T

Unpalatalized:

dantis 'tooth'
dūrys 'door'
duktė 'daughter'

Palatalized:

didelis 'large'
dėgti 'to burn'
dėmė 'spot'

g — unaspirated voiced velar stop; English *g* as in *good* sounds like the unpalatalized Lithuanian *g*; English *g* as in *geese* sounds like Lithuanian palatalized *g*.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>ganà</i> 'enough'	<i>gi</i> (emphatic particle)
<i>gaĩdas</i> 'pen, enclosure'	<i>gĩvas</i> 'alive'
<i>gudrùs</i> 'clever'	<i>gegùtë</i> 'cuckoo'

Bb. Voiceless Stops: p, t, k

p — voiceless, unaspirated *p*; similar to the English *p*, but without aspiration.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>pãdas</i> 'sole'	<i>peĩ</i> 'through'
<i>põ</i> 'under'	<i>pirtis</i> 'bath house'
<i>púodas</i> 'pot'	<i>pĩpkë</i> 'pipe'

t — voiceless, unaspirated, dental *t*; similar in place of articulation to the (Lithuanian) *d*. It is rather different from the English *t* both in place of articulation and in that it is not aspirated.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>tàs</i> 'that' (masc.)	<i>teĩ</i> 'there'
<i>tã</i> 'that' (fem.)	<i>tik</i> 'only'
<i>tõ</i> 'of that' (masc.)	<i>tikraĩ</i> 'for sure, surely'

k — unaspirated voiceless velar stop; similar to the *k*-sound of English *cart*, but without aspiration. Palatalized *k* sounds like the *k* of English *keel*.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>kàs</i> 'who; what'	<i>kitas</i> 'other; putty'
<i>kadã</i> 'when'	<i>keturi</i> 'four' (masc.)
<i>tvarkã</i> 'order'	<i>kiãušas</i> 'skull'

Bc. Labio-dental Fricatives: v and f

v — voiced labio-dental fricative like English *v*.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>vaĩkas</i> 'child'	<i>veĩkti</i> 'to weep'
<i>võras</i> 'spider'	<i>vĩgras</i> 'man'
<i>võs</i> 'just; hardly'	<i>vĩsas</i> 'whole'

f — voiceless labio-dental fricative similar to the English *f*.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>fãbricas</i> 'factory'	<i>filolõgas</i> 'philologist'
<i>fũtboldas</i> 'soccer'	<i>filosõfas</i> 'philosopher'
<i>fũnkcija</i> 'function'	<i>fizika</i> 'physics'

Bd. The Continuants: l, m, n, r

l — a lateral sound. The tongue tip touches the upper teeth and the central part of the tongue is lowered towards the bottom of the mouth in the unpalatalized variety. The *l* in English *elk* sounds like the unpalatalized Lithuanian *l*. English *l* as in *leaf* sounds somewhat like the Lithuanian palatalized *l*, although the palatalized Lithuanian *l* is a little more palatalized, or softer, somewhat like *l* in High German or in French.

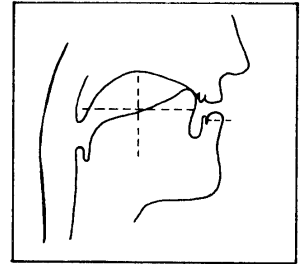


Fig. 8: Unpalatalized (hard) L

As we have already briefly mentioned above, in articulating the hard variety, the tip of the tongue touches the upper teeth and the central part of the tongue is lowered towards the bottom of the mouth. (See Fig. 8)

The palatalized (soft) *l* is produced by raising the rear part of the tongue to the rear part of the hard palate, by pressing the upper-front part of the tongue against the upper teeth, and allowing the breath stream through the sides of the blades of the tongue. (See Fig. 9)

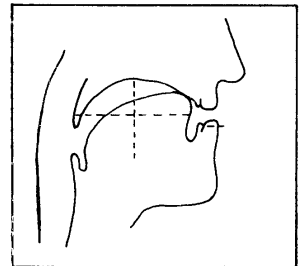


Fig. 9: Palatalized (soft) L

m — this is a voiced bilabial continuant like the English *m*.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>mamà</i> 'mother; mom'	<i>mēs</i> 'we'
<i>damà</i> 'lady'	<i>mēs</i> 'he will throw'
<i>móteris</i> 'woman'	<i>mīrti</i> 'to die'

n — this is a voiced dental continuant, articulated in the same position as *d* and *t*. Before velar consonants the nasal is velar as in the English words *pink*, *bank*, etc., e.g. *brangūs* 'dear', *penkì* 'five', etc.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>nāmas</i> 'house'	<i>nè</i> 'no; not'
<i>naiūjas</i> 'new'	<i>nēs</i> 'because'
<i>nósis</i> 'nose'	<i>septyni</i> 'seven'

r — this is a tongue trilled *r*. As with the Italian *r* the tongue vibrates against the alveolar ridge. The palatalized *r* is difficult to pronounce for native Americans and great care must be taken to keep the tongue high at the same time that it vibrates against the alveolar ridge. The Lithuanian *r* is a clear voiced trilling without any admixture of guttural sounds. (See Fig. 10)

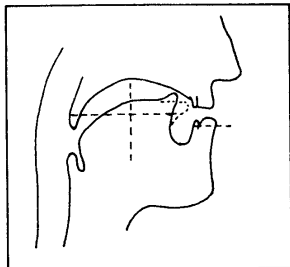


Fig. 10: R

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>rātas</i> 'wheel'	<i>rētas</i> 'rare'
<i>rāsti</i> 'to find'	<i>risti</i> 'to roll'
<i>rōgēs</i> 'sleigh'	<i>riešutas</i> 'nut'

Be. The Sibilants: *s*, *š*, *z*, *ž*

s — this is a voiceless hissing alveolar spirant like the English *s*. English *s* before front vowels sounds palatalized to the Lithuanian ear. Thus, for example, *see* and *sit* seem to the Lithuanian to contain palatalized *s*.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>sausas</i> 'dry'	<i>siaūsti</i> 'to rage'
<i>sakýti</i> 'to say'	<i>sėkti</i> 'to follow'
<i>visas</i> 'whole'	<i>visi</i> 'all'

š — this is a voiceless hushing spirant similar to the *sh* in English. The unpalatalized *š* is more retracted than the English *sh* is usually, but sounds somewhat like the *sh* in English *shirk* or the *sch* of German *schon*. The palatalized *š* sounds somewhat like the *sh* in English *sheep*, but the palatalization or 'y' sound is stronger in Lithuanian.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>šauti</i> 'to shoot'	<i>šiūdas</i> 'straw'
<i>šalis</i> 'country'	<i>šis</i> 'this'
<i>šokti</i> 'to dance'	<i>šiōks</i> 'such'

z — this is the voiced counterpart of *s* and is similar to the English *z* in *zoo* (unpalatalized) and *zeal* (palatalized).

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>Zarasai</i> (name of city)	<i>zenitas</i> 'zenith'
<i>zaūnyti</i> 'to babble'	<i>zebrà</i> 'zebra'
<i>zuikis</i> 'hare'	<i>zigžagas</i> 'zigzag'

ž — this is the voiced counterpart of *š*. In Lithuanian it occurs frequently in initial position, whereas in English only exceptionally in initial position, cf. Eng. *genre*, although it occurs in medial position or final, cf. Eng. *measure*, *rouge*, etc.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>žalà</i> 'damage'	<i>žilas</i> 'gray'
<i>žaltýs</i> 'adder'	<i>žėlti</i> 'to grow (of beard, grass)'
<i>žolė</i> 'grass'	<i>žioptýs</i> 'dopey, joker'

Bf. Affricates: *c* and *č*

c — this is actually a combination of *t* plus *s*. It is similar to the *ts* of Eng. *pants*, but in Lithuanian it also appears at the beginning of a word.

Unpalatalized:	Palatalized:
<i>cūkrus</i> 'sugar'	<i>ciklas</i> 'cycle'
<i>cukrainė</i> 'confectionary'	<i>cįpti</i> 'to squeal'
<i>cukrùoti</i> 'to sugar'	<i>civilizàcija</i> 'civilization'

NB. The voiced counterpart of *c* is *dz*, but it is a very rare combination. Unpalatalized: *dzūkas* 'speaker of an East Lithuanian dialect'. Palatalized: *dziūbinti* 'to walk with one's head down', *dzinguliūkas* 'a type of bell'.

č — this is a combination of *t* plus *š*. It is somewhat like the *ch* of English *church*.

Unpalatalized:	Palatalized:
čáizyti 'to whip'	čià 'here'
čáizymas 'whipping'	čekas 'Czech'
čardāšas 'czardas'	čiřkšti 'to crackle'

NB. The voiced counterpart of *č* is *dž*. The unpalatalized form of *dž* is very rare and even native Lithuanians tend to pronounce such words as *džāzas* with a palatalized *dž* so that it sounds like *džiāzas* 'jazz'. Palatalized *dž*, however, occurs quite frequently: *džiāūgtis* 'to be happy', *džiāuti* 'to hang up for drying', *džiovà* 'tuberculosis', etc.

Bg. The Fricatives *h* and *ch*

h — an aspirated sound; pronounced like English *h*, but only found in words of foreign origin. Unpalatalized: *harmōnija* 'harmony', *homogēniškas* 'homogeneous'. Palatalized: *herōjus* 'hero', *himnas* 'national anthem', etc.

ch — unvoiced velar spirant. Unpalatalized *ch* is pronounced like the *ch* in German *Macht*, but the sound is only found in words of foreign origin.

Unpalatalized:
chárta 'charter'
chāosas 'chaos'
chōras 'choir'

The *ch* of German *ich* sounds like the palatalized Lithuanian *ch*:

chēmija 'chemistry'
chēmikas 'chemist'
chirūrgas 'surgeon'

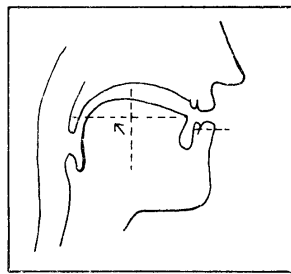


Fig. 11: CH

Bh. The *j*

j — this is a voiced palatal sound similar to the *y* in English *yes*, but the tongue is raised higher for the Lithuanian *j* and the impression for the English speaker is that of more emphasis or friction of the air as it is exhaled. It is the only consonant in

Lithuanian which occurs only in the palatalized variety: *jāunas* 'young', *jāvas* 'grain', *jāutis* 'ox', *jóti* 'to ride horseback'. In words borrowed from foreign languages the *j* is pronounced following the consonant: *barjėras* 'barrier', *objėktas* 'object', *adjūntas* 'adjunct professor', etc.

The sequence of letters *bi* in Lithuanian denotes a palatalized *b* plus a *j* when it occurs before *au*, *o*, *u*. (The same holds true for the sequence of *pi* which denotes a palatalized *p* plus a *j* when it occurs before *au*, *o*, *u*). Thus in this case *i* is used instead of *j*. In the following examples the *b* and *p* are palatalized and followed by *j*: *biaurūs* 'ugly', *piāuti* 'to cut', *spiāuti* 'to spit'. Attempts have been made to institute the spellings *pj*, *bj* (and some Lithuanians use them); thus we sometimes find *bjaurūs* 'ugly', *pjāuti* 'to cut', *spjāuti* 'to spit', but these spellings have not been universally adopted.

Bi. Assimilation of Consonants

There is one basic rule for the consonant clusters of Lithuanian: *the second or last consonant in a sequence determines the character of the preceding one as regards palatalization, the lack thereof or voicing and the lack thereof, etc.*

If one consonant of a cluster is palatalized then the immediately preceding consonant will also be palatalized, e.g. in *nėščiau* 'I would carry' both the *č* and the preceding *š* are palatalized (soft).

In a consonant cluster a voiced consonant will cause an immediately preceding consonant to be voiced also, e.g. in *nėšdavau* 'I used to carry' the orthographic *š* is pronounced like *ž* (its voiced counterpart). On the other hand in *vėžti* 'to transport' the *ž* is pronounced like *š* (which is unvoiced) because of the following *t*. In *bėgti* 'to run' the *g* is pronounced like *k*, the unvoiced counterpart of *g*, because the *t* is, of course, unvoiced.

Before *č* the *s* is pronounced as *š*, e.g. in *pėsčias* 'on foot, pedestrian' the orthographic *s* is pronounced *š*. Likewise *z* is pronounced like *ž* when it occurs before *dž*, e.g. the gen. plur. of *vabzdįs* 'insect' is *vabzdžių*, but it is pronounced *vabždžių*.

All final consonants are unvoiced (with the exception of *l*, *m*, *n*, *r*). Thus in final position *daug* 'much, many' is pronounced *daũk*; *už* 'behind' is pronounced *uš*, etc. In final position all consonants are pronounced without palatalization, i.e. they are hard, e.g. *vėl* 'again', *eik* 'come', *bėk* 'run', *dėl* 'for', etc.

C. SYLLABIFICATION

The number of syllables in a word is the same as the number of vocalic elements. By vocalic element we mean a single vowel or diphthong. Here it must be remembered that diphthongs in Lithuanian may have *m*, *n*, *l*, or *r* as the final element. Therefore, a word like *šim-tas* 'hundred' has two vocalic elements or syllables, *-im-* and *-a-*; *kasà* 'braid' has the two vocalic elements *-a-* and *-à-*; *rā-ša-las* 'ink' has three vocalic elements, viz. the three *-a-*'s; *lai-min-gas* 'lucky, fortunate' has three vocalic elements, *-ai-*, *-in-* and *-a-*. In the previous examples the hyphen marks the syllable division and it can be seen that in general a consonant between two vocalic elements is pronounced with the following vocalic element. If there is a group of two consonants between syllables, generally the first syllable is closed by the first consonant of the group and the second syllable begins with the second consonant of the group, e.g. *gañd-ras* 'stork', *piřš-tas* 'finger', *res-pùb-li-ka* 'republic'. However, the syllable division is found at the boundary of prefixes, certain suffixes and the component elements of compounds, e.g. *at-èi-ti* (*at* 'to', *èiti* 'to come, to go'), *iř-im-tis* 'exception' (*iř* 'out', *imtis* 'that which is taken'), *pikt-žolė* 'weed' (*pikt-* 'bad' *žolė* 'grass'). In writing and typing one follows the rules of syllable division when hyphenating words and transferring parts of words to another line.

TABLE OF VOWELS

	Front Vowels		Back Vowels	
High (close) vowels	y, i	i	u	ũ, u
Mid vowels	è		o	o
Low-mid vowels	ę	e		
Low (open) vowels			a	ą
	Long	Short*	Short*	Long

* e and a are lengthened in most cases in open syllables: *gālas* 'end', *mēdis* 'tree' (But: *māno* 'my', etc.).

TABLE OF CONSONANTS

		labial	dental	retracted alveo- palatal	velar	glottal
stops	voiceless	p	t		k	
	voiced	b	d		g	
continuants	voiceless	f	s	š	ch	h
	voiced	v	z	ž		
affricates	nasal	m	n			
	voiced		dz	dž		
	voiceless		c	č		
apical trill:		r				
lateral:		l				
palatal spirant:		j				

IV. SOME COMMON EXPRESSIONS

GREETINGS.

- | | |
|---------------------------|----------------------|
| 1. <i>Lābas rýtas!</i> | Good morning. |
| 2. <i>Labà dienà!</i> | Good day. |
| 3. <i>Lābas vākaras!</i> | Good evening. |
| 4. <i>Lābas!</i> | Hello! Hi! |
| 5. <i>Sudiė(u).</i> | Goodbye. |
| 6. <i>Iki pasimātymo.</i> | So long. |
| 7. <i>Ačiū.</i> | Thank you. |
| 8. <i>Ačiū labai.</i> | Thank you very much. |
| 9. <i>Prašau.</i> | You're welcome. |
| 10. <i>Labąnakt!</i> | Good night. |

CLASSROOM EXPRESSIONS.

- | | |
|----------------------------|-------------------|
| 1. <i>Prašau skaitýti.</i> | Please read. |
| 2. <i>Skaitýkite.</i> | Read(!) |
| 3. <i>Prašau išvėrsti.</i> | Please translate. |

- | | |
|-------------------------------|------------------------|
| 4. <i>Prašau rašyti.</i> | Please write. |
| 5. <i>Prašau dėmesio!</i> | Attention, please. |
| 6. <i>Prašau pakartoti.</i> | Repeat, please. |
| 7. <i>Dar kartą.</i> | Once more. |
| 8. <i>Visi kartu.</i> | All together (please). |
| 9. <i>Tai viskas.</i> | That's all. |
| 10. <i>Kas nori skaityti?</i> | Who wants to read? |

GETTING ACQUAINTED.

- | | |
|---|-------------------------------------|
| 1. <i>Prašau susipažinti.</i> | Please get acquainted. |
| 2. <i>Čia ponas Smith (or Smitas)</i> | This is Mr. Smith. |
| 3. <i>Aš esu Valys, Antanas Valys.</i> | I am (Mr.) Valys, Anthony Valys. |
| 4. <i>Ar jūs esate ponas Hood?</i> | Are you Mr. Hood? |
| 5. <i>Taip, aš esu Gary Hood.</i> | Yes, I am Gary Hood. |
| 6. <i>Nė, aš esu John Wilson.</i> | No, I am John Wilson. |
| 7. <i>Kur yra profesorius Mažeika?</i> | Where is Professor Mazeika? |
| 8. <i>Profesorius Mažeika yra universitetė.</i> | Prof. Mazeika is at the university. |
| 9. <i>Labai malonu susipažinti su Jumis.</i> | It is very nice to meet you. |
| 10. <i>Labai malonu.</i> | I am very glad... |

ASKING FOR DIRECTIONS.

- | | |
|--|--|
| 1. <i>Kur yra universitetas?</i> | Where is the university? |
| 2. <i>Universitetas yra kitoje mieste dalyje.</i> | The university is in the other part of the city. |
| 3. <i>Kur yra paštas?</i> | Where is the post office? |
| 4. <i>Paštas yra miesto centre.</i> | The post office is in the center of the city. |
| 5. <i>Kaip man nuvažiuoti į teatrą?</i> | How do I get to the theatre? |
| 6. <i>Važiukite autobusų. Numeris penktas.</i> | Go by bus. No. 5. |
| 7. <i>O kaip važiuoti automobiliu?</i> | And how (do I go) by car? |
| 8. <i>Koks jūsų automobilis?</i> | What kind of car do you have? |
| 9. <i>Mano automobilis naujas...</i> | My car is new... |
| 10. <i>Gera, važiuokime jūsų automobiliu. Aš jums parodysiu kelią.</i> | O.K., let's go by car (your car). I will show you the way. |

Pirmoji pamoka

Lesson 1

MANO NAMAS

Aš esu studentas. Mano tėvas yra mokytojas. Mano brėlis yra taip pat studentas. Aš ir brėlis esame studentai.

Mano namas yra didelis ir gražus. Kur yra mano namas? Mano namas yra čia.

Kas yra mano tėvas? Mano tėvas yra mokytojas. Kas yra mano brėlis? Mano brėlis yra studentas. Kas mės esame? Mės esame studentai.

Kur mės einame vakarė? Mės einame namo.

Koks yra mano namas? Mano namas yra didelis. Mano namas yra gražus.

VOCABULARY

<i>aš</i> — I	<i>taip pat</i> — also, too
<i>esu</i> — am	<i>esame</i> — (we) are
<i>studentas</i> — student	<i>studentai</i> — students
<i>namas</i> — house	<i>kur</i> — where
<i>mano</i> — my	<i>cia</i> — here
<i>yra</i> — is	<i>kas</i> — who, what
<i>didelis</i> — large	<i>vakarė</i> — in the evening
<i>gražus</i> — beautiful	<i>einame</i> — (we) go
<i>tėvas</i> — father	<i>namo</i> — home, homeward
<i>mokytojas</i> — teacher	<i>koks</i> — what kind
<i>brėlis</i> — brother	<i>ir</i> — and

GRAMMAR

- 1.1 There are no articles in Lithuanian. Thus, *studentas* can mean: student, the student, a student.

1.2 There are only two genders in Lithuanian nouns: masculine and feminine. All nouns ending in *-as* are masculine.

1.3 The Present Tense of *būti* 'to be' and *eiti* 'to go'.

I am	<i>ąš esù</i>	<i>ąš einù</i>	I go, etc.
you are	<i>tù esi</i>	<i>tù eini</i>	
he, she is	<i>jis, ji yra</i>	<i>jis, ji eina</i>	
we are	<i>mės esame</i>	<i>mės einame</i>	
you are	<i>jūs esate</i>	<i>jūs einate</i>	
they are	<i>jiė, jės yra</i>	<i>jiė, jės eina</i>	

The second person singular *tu* which corresponds to English *thou* is used to address children, real friends, members of the immediate family and God. It would correspond in use to German *du* or French *tu*. The second person plural is used for polite address:

Pėtrai, kuř tù eini? — Peter, where are you going?
Pone Petrąiti, kuř jūs einate? — Mr. Petraitis, where are you going?

There is no progressive form in Lithuanian. Thus *ąš einù* can mean: I go, I am going, I do go.

There is no auxiliary *to do* to help to form questions: you have to indicate the question by the tone of your voice, or by putting the little word *ar* in front of a question which has no other interrogative word in it. Thus:

Čià [yrà] mào nāmas.* — Here is my house.
Čià mào nāmas? — Is my house here?
Ar čià mào nāmas? — Is my house here?
Kuř mào nāmas? — Where is my house?

EXERCISES

A. Answer the following questions:

1. Kàs ąš esù? 2. Kàs yrà mào tėvas? 3. Kàs yrà mào brólis?
4. Kuř yrà mūsų nāmas? 5. Kóks yrà mào nāmas? 6. Kuř mės einame? 7. Kàs mės esame?

* About leaving out *yra*, etc., see Lesson 6.

W. Fill in:

1. Mào (brother) yrà studeñtas. 2. Mào nāmas yrà (large)
3. Mės einame namō (in the evening)
4. Mės einame (home)
5. Aš (am) studeñtas.

C. Complete:

1. Mės esame student.....
2. Mào brólis yrà student.....
3. Mào tėvas yrà mokytoj.....
4. Mào nāmas yrà didel..... iř graž
5. Kàs yrà man..... tėvas?

D. Translate into Lithuanian:

1. My brother is going home. 2. My father goes home. 3. My house is large. 4. My brother and I are students. 5. I am going home. 6. I go home. 7. My brother goes home.

CONVERSATION

GREETINGS, etc.

1. *Lābas rýtas!* (Or: *Lāba rýta!*) — Good morning!
2. *Labà dienà!* (Or: *Lāba diėna!*) — Good day!
3. *Lābas vākaras!* (Or: *Lāba vācara!*) — Good evening!
4. *Kaip gyvuoiate?* — How are you? (Plural, politely)
5. *Kaip gyvuoji?* — How are you? (Familiar)
6. *Ąčiū, gerai. O kaip jūs?* — Fine, thank you. And you?
7. *Ar jūs esate pōnas Valýs?* — Are you Mr. Valys?
8. *Nė, ąš esù Valąitis, Pėtras Valąitis.* — No, I am Valaitis, Petras Valaitis.
9. *Jūs esate studeñtas?* — Are you a student?
10. *Taip, ąš esù studeñtas.* — Yes, I am a student.

NB. Learn these sentences by heart! Do not try to figure out what the separate words mean: learn the whole phrase by heart.

NOTES: *Lābas rýtas!* is used until about 10 A.M. From then, until about 6-8 P.M., depending on the time of the year: *Labà dienà!* After that: *Lābas vākaras!* One never uses these expressions on taking leave. *Lābas!* alone can be used as a short 'Hello!', 'Hi!' at any time of the day.

Antroji pamoka

Lesson 2

MANO ŠEIMA

Aš taip pat turiu vieną sėserį. Mano sesuo yra dar jauną mergaitę. Ji dar nėra studentė. Ji yra mokinė. Ji eina į mokyklą. Jai yra dar tik dešimt metų.

Mano mama yra šeimininkė. Ji dirba namiė: vėrda pūsryčius, pietūs, vakariėnė, vālo kaĩbarius. Mēs visi jā labai mėlime. Ji yra labai gerā mótina.

Vakarė mēs visi ėsame namiė. Mamā skaĩto laikraštį, tėvas rāšo lāĩškā, mēs skaĩtome knygās, mūsų sesutė Rūtā ruošia pāmokas. Mēs ėsame labai laimingi.

VOCABULARY

turiu — I have	vėrda — (he, she) cooks
šeimā — family	pūsryčius (acc. pl.) — breakfast
vienā — one (acc. sg. fem.)	pietūs (acc. pl.) — dinner
sėserj — sister (acc. sg.)	vakariėnė (acc. sg.) — supper
sesuo — sister	vālo — (he, she) cleans
dar — still, yet	kaĩbarius (acc. pl.) — rooms
jaunā (fem.) — young	visi — everybody, all
mergaitė — girl	jā (acc. sg.) — her
nėrā — is not	labai — very, very much
studentė — student girl (of a university)	mėlime — we love
mokinė — pupil (fem.) of an elementary, or secondary school	gerā (adj. fem.) — good
eina — (he, she) goes	mótina — mother
į (prep. with acc.) — in, into, to	skaĩto — (he, she) reads
mokyklā (acc. sg.) — school	laikraštį (acc. sg.) — newspaper
jai (dat. sg.) — to her, her	rāšo — (he, she) writes
tik — only	lāĩškā (acc. sg.) — letter
dešimt — ten	skaĩtome — we read
metų (gen. pl.) — of years, years	knygās (acc. pl.) — books
	sesutė — sister (diminutive endearing form)

mamà — mother (popular)
 šeimininkė — housewife, landlady,
 ji dirba — she works [hostess
 namiė — at home

ruošia — (he, she) prepares, does
 pámokas (acc. pl.) — lessons, home
 [work
 laimingi (nom. pl. masc.) — happy

GRAMMAR

2.1 The Present Tense of the Verbs.

Most of the verbs in Lithuanian are "regular". The verbs in Lithuanian are divided into 3 conjugations. The conjugation is determined by the ending of the third person, present tense.

1st Conjugation: 3rd person ends in -a. Infin.: dirbti 'to work', ruošti 'to prepare'

ąš dirbu	-u	ąš ruošiu	-iu
tù dirbi	-i	tù ruošì	-i
jìs dirba	-a	jìs ruošìa	-ia
mės dirbame	-ame	mės ruošiamė	-iamė
jūs dirbate	-ate	jūs ruošiate	-iate
jiė dirba	-a	jiė ruošìa	-ia

2nd Conjugation: -i — Infin.: mylėti 'to love'

ąš myliu	-iu	mės mylime	-ime
tù myli	-i	jūs mylite	-ite
jìs myli	-i	jiė myli	-i

3rd Conjugation: -o — Infin.: skaityti 'to read'

ąš skaitau	-au	mės skaítome	-ome
tù skaitai	-ai	jūs skaítote	-ote
jìs skaíto	-o	jiė skaíto	-o

NB.

1) The 3rd person singular and the 3rd person plural are always the same in all tenses in Lithuanian.

2) Plural forms can easily be formed by adding *-me* or *-te* respectively to the 3rd person form.

3) As one can see, the pattern of accentuation in Lithuanian is a complicated affair. For the present tense, the following general rules could be drawn:

- The 3rd person singular and all the persons in the plural are stressed on the stem, never on the ending.
- The 1st and the 2nd person singular will both be stressed alike: either both on the ending or both on the stem. (From this lesson on, the forms of the 1st person singular and 3rd prs. will be given with the infinitive. Later, other forms will be added.)
- For details, see Grammar Appendix; for individual verbs, see Lith.-English vocabulary.

2.2 Negation. The negative particle in Lithuanian is *ne*. It usually precedes that word which it negates. When it precedes a verbal form, then it is written together with the verb. It is also written together with adjectives and adverbs. It is usually not connected with nouns, unless the particle *ne* gives the noun the opposite meaning. *Nėrà* 'is not' is a contraction of *nė yrà*. With a negative verb the direct object must be in the genitive, not in the accusative, as is the case after a positive verbal form. More on negation: see 4.3.

2.3 Possessive Adjectives and Pronouns.

Possessive adjectives and pronouns are very easy to handle in Lithuanian: for each person there is only one form for both the possessive adjective and the possessive pronoun, and they are indeclinable!

Personal Pronoun	Possessive Adjective	Possessive Pronoun
ąš — I	màno — my	màno — mine
tù — you, thou	tàvo — your, thy	tàvo — yours
jìs — he	jò — his	jò — his
jì — she	jòs — her	jòs — hers
mės — we	mūsų — our	mūsų — ours
jūs — you	jūsų — your	jūsų — yours
jiė — they (masc.)	jų — their	jų — theirs
jòs — they (fem.)	jų — their	jų — theirs

With the exception of *màno* and *tàvo*, the rest of these forms are actually the genitives of the personal pronouns. Examples:

màno tėvas — my father
màno mamà — my mother
màno namai — my houses

Šitas nàmas yrà mào. — This house is mine.

A. Questions:

1. Kàs yrà mào sesuõ? 2. Aĩ jì jau (already) yrà studeñtè? 3. Kiek jái mètų? (How old is she? Lit.: How many years to her?)
4. Kàs yrà mào mamà? 5. Kuĩ dirba mào mamà? 6. Kã jì dirba? (kã—what)
7. Kuĩ mės ėsame vakarè? 8. Kadà mės ėsame namiė? (kadà—when)
9. Kã skaĩto mamà? 10. Kã rãšo mào tėvas?

B. Give the present tense of: turėti (turiù, tūri); valyti (valau, valo); rašyti (rašau, rãšo); virti (vėrdu, vėrda)*

C. Complete: 1. (My) sesuõ yrà jaunà mergaitė. 2. (My) tėvas yrà sėnas. 3. (My) mamà yrà gerà šeimininkė. 4. Mės jã (very much) mýlime. 5. Vakarè mės ėsame (at home)

D. Translate into Lithuanian: 1. My brother is a student. 2. My mother is a housekeeper. 3. Our sister goes to school. 4. She is a pupil. 5. Where are we in the evening?

CONVERSATION

ASKING FOR DIRECTIONS

1. *Kuĩ yrà pãstas?* — Where is the post office?
2. *Kuĩ yrà telefonas?* — Where is the telephone?
3. *Kuĩ yrà stotis?* — Where is the station?
4. *Stotis yrà miėsto centrė.* — The station is in the center of the town.
5. *I dėšinę. I kairę.* — To the right. To the left.
6. *Antramė aukštė.* — On the second floor.
7. *Aĩ ėia gyvėna ponas Valys?* — Does Mr. Valys live here?
8. *Kaip mán nuvažiuoti į stotį?* — How do I get to the station?
9. *Aĩ jūs manė suprantate?* — Do you understand me?
10. *Prašau kalbėti pamažu.* — Please speak slowly.

NOTES:

3. *stotis* actually means any kind of a station: RR, bus station; but it is used in the cities primarily for a RR station.
6. *antramė aukštė* is a locative case. See Lesson 3.

* There is a change of vowel in *virti*; the whole present tense will go like *vėrda*: *vėrdu, vėrdi, vėrda, vėrdame, vėrdate, vėrda*.

Trečioji pamoka

Lesson 3

MŪSŲ MIESTAS

Mės gyvėname dideliamė miestė. Jis vadinasi Vilnius. Tai yrà Lietuvõs sòstinė. Miėsto gãtvės yrà ilgos ir siaũros. Į miėstą atvažiuoja daũg studeñtų studijuoti jõ senamė universitetė.

Aš važiuoju į universitetą autobusų. Autobusui sunkù važiuoti senà gatvė, nės jì yrà labai siaurà.

Universitėtas yrà miėsto centrė. Universitėto pastatai labai seni.

Mán patiĩka skaityti senojė universitėto bibliotėkoje.

VOCABULARY

gyvėnti (aš gyvenù, jis gyvėna) — to live	daũg — much, many
dideliãmė (loc. sg. of <i>didelis</i> 'large')	studeñtų (gen. pl.) — students
— in the large	studijuoti (studijuoju, studijuoja) — to study at a university
miestė (loc. sg.) — in the city	senamė (loc. sg.) — in the old
vadinasi — is called	autobusas — bus
Vilnius — Vilnius (Vilna)	sunkù — difficult
taĩ — that (expletive)	gãtvė — street
Lietuvõs (gen. sg.) — Lithuania's, of Lithuania	nės — because
sòstinė — capital	ceĩtras — center
gãtvės (nom. pl.) — streets	pãstatas — building
ilgos (nom. pl.) — long	mán patiĩka — I like
siaũros (nom. pl.) — narrow	bibliotėkà — library
atvažiuoti (atvažiuoju, atvažiuoja) — to arrive	

GRAMMAR

3.1 The Cases.

There are *seven* declensional cases in Lithuanian:

1. Nominative (Vardiniškas) who, what? — *kàs?**
2. Genitive (Kilminiškas) whose, of what? — *kõs?*
3. Dative (Naudiniškas) to whom? — *kám?*
4. Accusative (Galiniškas) whom, what? — *kã?*
5. Instrumental (Įnagininkas) with whom, with what? — *kuõ?*
6. Locative (Viētiniškas) where, in what? — *kamè?, kuĩ?*
7. Vocative (Šauksminiškas) (used for addressing, calling).

3.1.1 THE NOMINATIVE

The nominative case is the case of the subject of the sentence, or it may function as the case of the predicate in some copulative constructions.

- 1) *Mãno brõlis yrà studeñtas.* — My brother is a student.
(Both the subject and the noun predicate are in the nominative case in the preceding example.)
- 2) *Mãno nãmas yrà didelìs.* — My house is big.
(Both the subject and the predicate adjective are in the nominative case in the preceding example.)
- 3) *Mamà skaĩto laikraštì.* — Mother is reading a newspaper.
(The subject is in the nominative case, but the object, *laikraštì* is in the accusative case; see below.)

3.1.2 THE GENITIVE

The genitive case may be used to show possession or some type of relationship which is commonly expressed in English by 'of' or 's. Examples:

- 1) *brõlio stãlas* — the brother's desk
 - 2) *miēsto gãtvės* — the streets of the city
 - 3) *Lietuvõs sõstinė* — the capital of Lithuania
- Certain prepositions require the genitive case. See Lesson 36.

* *kas?* means both *who?* and *what?*

3.1.3 THE DATIVE

The dative case is the case of the indirect object of the verb. Example:

Jis dúoda brõliui knỹgã. — He is giving [his] brother a book.

It may also function as the subject of an impersonal construction. Examples:

- 1) *Tėvui sunkù gyvėnti čia.* — It is difficult for father to live here.
- 2) *Autobusui sunkù važiuoti senà gatvė.* — It is difficult for the bus to travel on (along) the old street.

3.1.4 THE ACCUSATIVE

The accusative case functions as the case of the direct object of the verb. Examples:

- 1) *Mamà skaĩto laikraštì.* — Mother is reading the newspaper.
- 2) *Jì vėrda pũsryčius.* — She is cooking breakfast.
- 3) *Tėvas rãšo laĩškã.* — Father is writing a letter.
- 4) *Aš turiù vienã sėserį.* — I have one sister.

The accusative case is also used in certain time expressions, see paragraphs 32.2-4, 32.6 and with certain prepositions, see paragraph 37.5.

3.1.5 THE INSTRUMENTAL

The instrumental case may denote the means by which, or the instrument with which, something is done. Examples:

- 1) *Jis rãšo laĩškã pieštukù.* — He is writing a letter with a pencil. (Note that *pieštukù* is in the instrumental case to denote means, but that no preposition is used with it.)
- 2) *Aš važiuõju į universitėtã autobusu.* — I am going to the university by bus.

The instrumental case may denote the place along which or near something is moving. Example:

Jis važiuõja senà gatvė. — He is driving along the old street.

Certain prepositions require the instrumental case, see Lesson 36.

3.1.6 THE LOCATIVE

The locative case denotes the place where something is.

Examples:

- 1) *Mēs gyvėname miestė.* — We live in the city.
- 2) *Universitėtas yrà miėsto centrė.* — The university is in the center of the city.

3.2 The First Declension of Nouns.

To the first declension belong all nouns ending in *-as, -is* (gen. *-io*), *-ys*. They are all masculine nouns: *nāmas* 'house', *brōlis* 'brother', *arklīs* 'horse'.

N. <i>nāmas</i>	-as	<i>brōlis</i>	-is	<i>arklīs</i>	-ys
G. <i>nāmo</i>	-o	<i>brōlio</i>	-io	<i>árklio</i>	-io
D. <i>nāmui</i>	-ui	<i>brōliui</i>	-iui	<i>árkliui</i>	-iui
A. <i>nāmą</i>	-ą	<i>brólį</i>	-į	<i>árklį</i>	-į
I. <i>namù</i>	-u	<i>brōliu</i>	-iu	<i>árkliu</i>	-iu
L. <i>namė</i>	-e	<i>brōlyje</i>	-yje	<i>arklyjė</i>	-yje
V. <i>nāme!</i>	-e	<i>brōli!</i>	-i	<i>arklỹ!</i>	-y

N.B. The stress pattern varies: sometimes it remains on the same syllable throughout singular and plural, sometimes it varies greatly. For a brief explanation, see Lesson 5; for a full and detailed explanation see Appendix, paragraph 51.

3.3 Second Declension of Nouns.

To this declension belong feminine nouns which end in *-a, -ė* and *-i*: *dienà* 'day', *gātvė* 'street', *martì* 'daughter-in-law'.*

N. <i>dienà</i>	-a	<i>gātvė</i>	-ė	<i>martì</i>	-i
G. <i>dienōs</i>	-os	<i>gātvės</i>	-ės	<i>marčios</i>	-ios
D. <i>diėnai</i>	-ai	<i>gātvei</i>	-ei	<i>mařčiai</i>	-iai
A. <i>diėną</i>	-ą	<i>gātvej</i>	-ę	<i>mařčią</i>	-ią
I. <i>dienà</i>	-a	<i>gātvė</i>	-e	<i>marčià</i>	-ia
L. <i>dieniojė</i>	-oje	<i>gātvėje</i>	-ėje	<i>marčiojė</i>	-ioje
V. <i>diėna!</i>	-a	<i>gātvej!</i>	-e	<i>mařti!</i>	-i

N.B. Whenever a combination of *-tia, -tią, -tio, -tiu, -tių* should occur, then *t > č*; *tią > čią*; *-tio > čio*; *-tiu > čiu*; *-tių > čių*.

* There are only two nouns in *-i*: *martì* 'daughter-in-law' and *patì* 'wife'.

3.3.1 A few second declension nouns such as *dėdė* 'uncle', *tėtė* 'father' (a term of endearment), *vaidilà* 'priest' (in pagan mythology) and some surnames are of the masculine gender. They are modified by masculine adjectives (cf. Lesson 11) and have masculine pronominal reference.

3.3.2 Some second declension nouns are of common gender, i.e. they can be either masculine or feminine depending upon the individual referred to: *nenūorama* 'mischief-maker', 'unruly child', *naktibalda* 'one who roves about at night', *vėpla* 'gaping fool, gaper'.

3.4 The preposition *į* 'in, into, to' indicates destination, also direction, never location. It always governs the accusative.

į miėstą — into the city, to the city
į universitėtą — to the university

3.5 *Važiuoti* plus instrumental: 'to drive along'...
važiuoti gatvė — to drive along the street.

3.6 To express *I like*, Lithuanian uses the 3rd person of the verb *patikti* 'to please' plus dative: *mán patińka** (lit. it pleases to me) 'I like'.

Dative forms:

I — <i>àš</i>	<i>mán</i>	<i>mán patińka</i> — I like
thou — <i>tù</i>	<i>táu</i>	<i>táu patińka</i> — you like
he — <i>jis</i>	<i>jám</i>	<i>jám patińka</i> — he likes
she — <i>ji</i>	<i>jái</i>	<i>jái patińka</i> — she likes
we — <i>mės</i>	<i>mùms</i>	<i>mùms patińka</i> — we like
you — <i>jūs</i>	<i>jùms</i>	<i>jùms patińka</i> — you like
they — <i>jiė</i> (masc.)	<i>jiėms</i>	<i>jiėms patińka</i> — they like
they — <i>jōs</i> (fem.)	<i>jōms</i>	<i>jōms patińka</i> — they like

Since *patińka* is the third person for both singular and plural, it is used with singular, plural and infinitive subjects:

mán patińka tās nāmas — I like that house
mán patińka tiė namai — I like those houses
*mán patińka skaityti bibliotėkoje*** — I like to read in the library

* Irregular present tense: *patinkù, patinkì, patińka, patińkame, patińkate, patińka*

** More about 'I like', etc., see 6.4.

NB. In replacing the nouns with personal pronouns, one has to keep in mind that Lithuanian, just like many other European languages strictly adheres to grammatical gender:

E n g l i s h	L i t h u a n i a n
the city — it	miestas — jis (masc.)
the street — it	gatvė — ji (fem.)

There is really no *it* as a personal pronoun. *Tai* is used for such cases of general reference as:

Tai labai gražu. — That [it] is very beautiful.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kuŗ mēs gyvename? 2. Kuŗ jūs gyvenate? 3. Kaŗp vadinasi mūsų miestas? 4. Kās yrā Lietuvōs sōstinė? 5. Aŗ miesto gatvės yrā sėnos? 6. Kuŗ atvaŗiuoja daŗg studentų? 7. Kuŗ āŗ vaŗiuoju? 8. Kuō āŗ vaŗiuoju į universitetā? 9. Kuŗ yrā universitėtas? 10. Kās mán patinka?

B. *Conjugate in the present tense:* gyvėnti, vaŗiuoti, atvaŗiuoti, studijuoti, patikti.

C. *Decline in singular:* miestas, sōstinė, gatvė, studentas, autobusas, ceŗtras, Lietuvā.

D. *Fill in:* 1. Jis vaŗiuoj... senā gatvė. 2. Mēs gyvename miest..... 3. Universitėtas yrā miest..... centr..... 4. Į miestą atvaŗiuoja student..... 5. Aŗ vaŗiuoj... nam.....

E. *Translate into Lithuanian:* 1. He lives in a city. 2. He likes the city. 3. He likes the university. 4. We like the city. 5. We like the capital. 6. We go by bus. 7. The student goes by bus to the university. 8. The university is very old. 9. Vilnius is the capital of Lithuania. 10. We like to read in the library.

CONVERSATION

VALGYKLOJE

1. Kō jūs nōrite vālgyti?
2. Praŗau mán dūoti piėno ir dūonos.
3. Taiŗ pat ir puodūkā kavōs.

4. Kō nōrs gėrti?
5. Taiŗ. Praŗau mán atnėsti būtelį alaūs.
6. Aŗ jūs taiŗ pat nōrite sriubōs?
7. Aŗiū, nė. Aŗ niekuomėt nevālgau sriubōs.
8. Praŗau saskaitā.
9. Praŗau. Vienas dōleris.
10. Aŗiū. Sudiė(u).

IN A RESTAURANT

1. What do you wish to eat?
2. Please give me some milk and bread.
3. And a cup of coffee, too.
4. Something to drink?
5. Yes. Please bring me a bottle of beer.
6. Do you want [some] soup, too?
7. No, thank you. I never eat soup.
8. The bill, please.
9. Here you are. One dollar.
10. Thank you. Good bye.

NOTES:

1. *kō* 'of what' is genitive.
2. *piėno, kavōs* — partitive genitive: 'some of...'
3. *puodūkas*, actually diminutive of *puodas* 'pot, kettle'.
7. With *niekuomėt* 'never', *niėko* 'nothing', *niėkur* 'nowhere' a double negative is used; *sriubōs* is also a genitive: the direct object of a negated verb must be in the genitive case, rather than the accusative.

Ketvirtoji pamoka

Lesson 4

UGNIS

Ugnis ỳrà labai reikalinga. Bè ugniès žmogùs negali gyvènti. Ugnis padèjo sukùrti kultùrą ir civilizaciją.

Màno namè ỳrà kròsnis. Kròsnyje dèga ugnis ir šildo namą. Bè kròsnies àš negaliù gyvènti savo namè. Kròsnis ỳrà taip pat labai reikalinga. Mào kròsnis ỳrà nauja ir graži.

Akis už aki, dantis už dantį! — An eye for an eye and a tooth for a tooth!

VOCABULARY

<i>ugnis</i> — fire (cf. Latin 'ignis')	<i>ilgai</i> (adv.) — long, for a long time
<i>bè</i> — (prep. with gen.) — without	<i>padėti</i> (pàdedu, pàdeda) — to help
<i>žmogùs</i> — man, human being	<i>sukùrti</i> (sùkuriu, sùkuria) — to create
<i>galėti</i> (galiù, gali) — to be able, can	<i>kultùrà</i> — culture
<i>reikalinga</i> (adj., fem.) — necessary	<i>civilizacija</i> — civilization
<i>kròsnis</i> — stove, oven, range	<i>nauja</i> (adj. fem.) — new
<i>dègti</i> (degù, dèga) — to burn	<i>negaliù</i> (ne+galiu) — I cannot
<i>šildyti</i> (šildau, šildo) — to warm, to heat	<i>graži</i> (adj. fem.) — beautiful, pretty
	<i>ùž</i> (prep. with acc.) — for, in return

GRAMMAR

4.1 The Third Declension of the Nouns.

akis 'eye', *dantis* 'tooth'

Feminine		Masculine	
N. akis	-is	dantis	-is
G. akiės	-ies	dantiės	-ies
D. ākiai	-iai	dañčiui	-iui
A. ākį	-į	dañtį	-į
I. akimi	-imi	dantimi	-imi
L. akyjė	-yje	dantyjė	-yje
V. akiė!	-ie	dantiė!	-ie

Most nouns of the third declension are of the feminine gender, but a few such as *dantis* 'tooth', *vagis* 'thief' are masculine. In order to distinguish third declension nouns (all of which have the ending *-is* in the nominative singular) from those first declension nouns with the nominative singular ending *-is*, the genitive singular will be given also. For example:

peilis, -io — knife (first declension, masc.)
but
nosis, -ies — nose (fem.)
dantis, -iės — tooth (masc.)

4.2 Cardinal numerals 1-10.

<i>vienas, vienà</i>	one (masc., fem.)
<i>dù, dvì</i>	two (masc., fem.)
<i>trỹs</i>	three (same for both genders)
<i>keturi, kėturios</i>	four (masc., fem.)
<i>penki, peñkios</i>	five " "
<i>šeši, šėšios</i>	six " "
<i>septyni, septýnios</i>	seven " "
<i>aštuoni, aštúonios</i>	eight " "
<i>devyni, devýnios</i>	nine " "
<i>dėšimt</i>	ten (same for both genders)

N.B. All these numerals, with the exception of *dėšimt*, are inflected, i.e. they are declined. *Vienas, vienà* are used with the nominative singular of nouns which they precede, 2-9 are used with the nominative plural. 10 is used with the genitive plural. For details, see Lesson 24.

4.3 Negation.

As we have already briefly mentioned, the negative particle in Lithuanian is *ne*. It always precedes the word which it negates. It is written together with following verbs, adjectives and adverbs. Examples:

1. *Krósnyje dėga ugnis.* — A fire is burning in the oven.
Krósnyje nėdega ugnis. — A fire is not burning in the oven.
2. *Ugnis yra labai reikalinga.* — The fire is very necessary.
Ugnis yra labai nereikalinga. — The fire is very unnecessary.
3. *Ugnis yra labai reikalinga.* — The fire is very necessary.
Ugnis yra nelabai reikalinga. — The fire is not very necessary.

Note that in the preceding examples it is the word which is negated which is immediately preceded by the negative particle *ne*. The negative particle is not written together with a following noun, unless the noun functions as a lexical compound, i.e. has a separate dictionary meaning:

Jis yra studentas. — He is a student.
Jis yra nė studentas, bėt profesorius. — He is not a student, but a professor.

The negative particle *ne* with the verbal form *yra* 'is, are' makes a contraction *nėrà* 'is not, are not':

Ugnis nėrà reikalinga. — The fire is not necessary.
Jis nėrà studentas. — He is not a student.

The direct object of a negated verb must be in the genitive rather than the accusative case:

Jis turi knygą. — He has a book.
Jis neturi knygųs. — He has no book.*

Contrary to English usage the negative must be repeated in each adverb of time or place occurring in a sentence:

Jis niekadà nedirba. — He never works.
(literally: He never doesn't work.)

* NB. All the verbs add *ne* to their positive form to form the negative. There are, however, two exceptions: *būti* 'to be' and *eiti* 'to go'; these add only *n*: *aš nesu, tu nesl, jis nėra, mes nėsame, jūs nėsate, jie nėra* — I am not, etc.; *aš neinu, tu neini, jis neina, mes neiname, jūs neinate, jie neina*. — 'I do not go', etc.

Jis *niėkur neina*. — He doesn't go anywhere. (lit.: He doesn't go nowhere.)

Jis *niekadà niėkur niėko nedàro*. — He doesn't ever do anything anywhere. (lit.: He doesn't do nothing nowhere never).

Likewise *niėko* 'nothing', the genitive case of *niėkas*, sometimes translates English 'anything' if it is in a negative sentence. Thus Lithuanian *jis niėko nedàro* may be translated either as 'He does nothing' or 'He doesn't do anything'. Good English usage keeps us from using the literal translation 'He doesn't do nothing'.

N.B. In Lithuanian, both *no* and *not* are expressed by the same negative particle *ne*. In the sense of *no*, *ne* is set off by a comma:

Nė, jis nėra studeñtas. — No, he is not a student.

EXERCISES

A. *Questions*. 1. Bė *kò* (without what) *žmogùs negàli gyvėnti*? 2. *Kuř dėga ugnis*? 3. *Kà ugnis šildo*? 4. *Kàs padėjo sukùrti kultùrà iř civilizàcijà*? 5. *Kuř yrà kròsnis*? 6. *Kàs yrà labaì reikalinga*?

B. *Decline in the singular*: *ausis, nòsis, kròsnis, vagis*.

C. *Change all the pronouns and verbs to plural*: 1. *Aš rašàù làiška*. 2. *Jis yrà namiė*. 3. *Ji skaìto knygà*. 4. *Aš einù namò*. 5. *Ji dirba namiė*. 6. *Ji dėga namė*. 7. *Ji šildo nàma*. 8. *Bė ugniėš àš negaliù gyvėnti*.

D. *Translate into Lithuanian*: 1. I cannot live without fire. 2. Fire is very necessary. 3. He cannot live without fire. 4. In my house there is a new stove. 5. My stove is new. 6. Our stove is pretty. 7. A fire is burning in the stove. 8. We cannot live without a stove. 9. We cannot live without fire. 10. I like the new stove.

CONVERSATION

KAS TAI YRA?

1. *Kàs tai yrà?*
2. *Tai yrà knyga*.
3. *Kuř yrà stàlas?*
4. *Stàlas yrà čià*.

5. *Nė, stàlas yrà teñ*.
6. *Kaìp yrà "class" lietùviškai?*
7. *Kaìp yrà "langas" àngliškai?*
8. *Kaìp pasakýti "Good morning!" lietùviškai?*
9. *Lietùvių kalbà yrà graži kalbà*.
10. *Aš nesuprantù àngliškai; àš kalbù tik lietùviškai*.

WHAT IS THAT?

1. What is that?
2. That is a book.
3. Where is the table?
4. The table is here.
5. No, the table is there.
6. What is "class" in Lithuanian?
7. What is "langas" in English?
8. How does one say "Good morning!" in Lithuanian?
9. Lithuanian is a beautiful language.
10. I do not understand English; I speak only Lithuanian.

NOTES:

1. Lithuanian *tai* can be translated by either English *this* or *that* (or *these* or *those*, cf. below, also NB in 3.6). If you point to an object which is near you, then *Kàs tai yrà?* (or *Kàs yrà tai?*) can mean 'What is this?' *Tai* is undeclinable and can be used with singular and plural: *Kàs yrà tai?* *Tai yrà mào knygòs*. 'What is that? These are my books'.
2. *lietùviškai, àngliškai* are adverbs, meaning: 'in Lithuanian, in the Lithuanian way, manner', etc.
3. *lietùvių kalbà* literally means 'Lithuanians' language, the language of the Lithuanians.' *lietùvių* is genitive plural of *lietùvis, lietùvė* 'Lithuanian', (male and female; noun).

Penktoji pamoka

Lesson 5

REVIEW

VILNIUS

Māno tėvas, mótina, brólis, sesuó ir' àš gyvėname senamė miestė. Šis miestas vadinasi Vilnius. Jis yrà Lietuvós sóstinė. Miesto centrė yrà sėnas universitėtas, kuriamė¹ studijuoja daųg studeñtų. Studeñtai suvažiuoja čià studijuoti iš visós Lietuvós.²

Mės visi gyvėname sóstinėje. Mán viskas³ čià labai patiñka: ir' sėnas universitėtas, ir' sėnas miestas, ir'⁴ senà gėtvė, kurià⁵ autobusas važiuoja liñk⁶ universitėto. Kiekvieną rytą⁷ àš važiuoju tuó⁸ autobusu į universitėtà, kuř àš studijuoju.

Aš studijuoju mediciną. Aš nóriu būti gėdytoju.⁹ Māno brólis studijuoja ánglų kalbą¹⁰ ir' literatūrą, nės jis nóri važiuoti į Amėriką, į Angliją¹¹ ir' į Kanādą. Jis taip pat studijuoja amerikiėčių literatūrą ir' Amėrikos istòriją.

Māno tėvas dabar dirba bibliotėkoje. Māno mamà yrà namiė visą diėnà.¹² Ji turi labai daųg dárbo. Vakarė mės einame į teatrą arbà į kiną.¹³

NOTES:

- 1) kuriamė — in which
- 2) iš visós Lietuvós — from all over Lithuania, lit. from the whole Lithuania
- 3) viskas — everything
- 4) ir' ... if ... if ... — both ... and; all these things
- 5) kurià — on which, along which
- 6) liñk — in the direction of, to
- 7) kiekvieną rytą — every morning, acc. of definite time
- 8) tuó — on that, by that
- 9) gėdytoju — inst. of gėdytojas 'physician'. In popular speech: 'daktaras'

- 10) *anglų kalbą* — English, the English language, 'anglistics', see also Note 3, Conversation of Lesson 4.
 11) *Anglija* — England
 12) *visą dieną* — the whole day, the entire day. See Note 7.
 13) *kinas* — movie theater, 'movie'.

CONVERSATION

1.

Valaitis: Lābas rýtas!
Žalýs: Lābas rýtas! Kaip gyvúojate?
Valaitis: Ačiū, gerai. O kaip jūs?*

Žalys: Gerai, tik óras dabař blógas.
Valaitis: Taip, perdaūg sniégo.
Žalys: Kuř jūs dabař éinate?
Valaitis: Aš einū namó. O jūs?
Žalys: Iřgi namó.

2.

A.: Ař jūsų brólis studeñtas?
 B.: Nė. Jis yrà mókytojas.
 A.: Kuř jis gyvėna?
 B.: Jis gyvėna Vilniuje.
 A.: Tai labai sėnas iř gražūs miėstas.
 B.: Taip. Vilniaus universitėtas įkúrtas 1579 (túkstantis penki šimtai septyniasdešimt devintaís) mėtais.

3.

Pėtras: Kuř mamà?
Rūtà: Ji išvažiàvo į miėstą.
Pėtras: O kuř tėtis?
Rūta: Tėtis namiė. Jis skaíto laikrašti.

4.

Brazýs: Ař jūs nè pónas Kubilius?
Kubilius: Taip, taip. Aš esū Jónas Kubilius.
Brazys: Kuř jūs dabař gyvėnate?
Kubilius: Aš dabař gyvenū Amėrikoje, Bòstone.
Brazys: Kuř dabař éinate?
Kubilius: Einū į bánką.

* In Lithuanian, *àš* 'I' is not capitalized. The polite form of 'you' *Jūs*, *Tù* 'thou, you' *Jūsų* 'your' and *Tàvo* 'your' are capitalized in letters.

5.

Antānas: Sveikas, Jónai! Kuř taip skubi?
Jónas: Turiū greitai važiuoti namó...
Antanas: Kàs gi atsitiko?
Jonas: Māno nāmas dėga...
Antanas: Vistiek jāū niėko negali padarýti.
Jonas: Nóriū nórs gaísro pasižiūrėti... Sudiėu!...

COMBINATION PRACTICE

1. Combine to make sentences:

- | | |
|--------------|-------------------|
| 1. I like | a. our house |
| 2. we like | b. our city |
| 3. they like | c. the capital |
| | d. the university |
| | e. her house |

2. Combine to make sentences:

- | | |
|-------------------|----------------------|
| 1. I live | a. at home |
| 2. they study | b. in a city |
| 3. we cannot live | c. in the city |
| | d. not at home |
| | e. at the university |
| | f. at a university |

3. Combine to make sentences:

- | | |
|---------------------------------|------------------|
| 1. I read | a. a newspaper |
| 2. we read | b. the newspaper |
| 3. she reads | c. a letter |
| 4. Mr. Valys reads | d. a book |
| 5. Mr. Valys and Mr. Žukas read | |
| 6. Petras and Jonas read | |
| 7. They are reading | |

THE ACCENT CLASSES OF THE LITHUANIAN NOUNS

1st ACCENT CLASS

Features:

1. In two-syllable nouns, the stress is always on the first syllable, i.e. on the root, and it is always an acute.

- In polysyllabic nouns, one can have either the acute or the circumflex, not necessarily on the first syllable.
- Finally, the most important feature: the stress always remains on the same syllable in all the cases in the singular and plural.

*Basic pattern:***Singular:**

N. v́yras (man)	ādata (needle)	bitininkas (beekeeper)
G. v́yro	ādatos	bitininko
D. v́yru	ādatai	bitininkui
A. v́yrą	ādatą	bitininką
I. v́yru	ādata	bitininku
L. v́yre	ādatoje	bitininke
V. v́yre	ādata	bitininke

Plural:

N. v́yrai	ādatos	bitininkai
G. v́yrų	ādatų	bitininkų
D. v́yrams	ādatoms	bitininkams
A. v́yrus	ādatus	bitininkus
I. v́yrais	ādatomis	bitininkais
L. v́yruose	ādatose	bitininkuose
V. v́yrai	ādatos	bitininkai

Singular

N.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
G.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
D.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
A.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
I.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
L.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
V.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘

Plural

N.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
G.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
D.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
A.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
I.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
L.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
V.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘

- All nouns of this class have the circumflex or the short intonation, mostly on the second syllable from the end.
- The circumflex or the short stress remains constant, except:
 - instrumental singular;
 - accusative plural.
- If the noun ends in *-as*, then in addition to the two cases above, the locative singular is also stressed on the ending.
- If the noun has *-a* in nom. sing., then this *-a* is stressed.

*Basic pattern:***Singular:**

N. lāpė (fox)	rātas (wheel)	rankà (arm)	lietūvis (Lithuanian)
G. lāpės	rāto	raňkos	lietūvio
D. lāpei	rātui	raňkai	lietūviui
A. lāpę	rātą	raňką	lietūvį
I. lapė	ratù	rankà	lietuviù
L. lāpėje	ratè	raňkoje	lietūvyje
V. lāpe!	rāte!	raňka!	lietūvi

Plural:

N, V. lāpės	rātai	raňkos	lietūviai
G. lāpių	rātų	raňkų	lietūvių
D. lāpėms	rātams	raňkoms	lietūviams
A. lapės	ratūs	rankàs	lietuviūs
I. lāpėmis	rātais	raňkomis	lietūviais
L. lāpėse	rātuose	raňkose	lietūviuose

Singular

N.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
G.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
D.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
A.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
I.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
L.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘
V.	˘	˘	˘	˘	˘	˘	˘

	Plural			
N.	~ -	~ -	~ -	~ -
G.	~ -	~ -	~ -	~ -
D.	~ -	~ -	~ -	~ -
A.	~ -	~ -	~ -	~ -
I.	~ -	~ -	~ -	~ -
L.	~ -	~ -	~ -	~ -

3rd ACCENT CLASS

1. All two-syllable nouns of this class have the acute intonation in most singular cases on the initial syllable.
2. The accusative singular and plural of the two-syllable nouns are always stressed with an acute on the first syllable:
3. In tri-syllabic and quadri-syllabic nouns the play of stress is between the initial syllable and the final syllable ordinarily. If the stress on the initial syllable is the acute these nouns are labeled 3^a for tri-syllabic and 3^{4a} for quadri-syllabic. If the stress on the initial syllable is circumflex they are labeled 3^b and 3^{4b} respectively.

Basic pattern:

Singular:

N. kélmas (stump)	súnùs (son)	dóbilas (clover)	kátilas (kettle)
G. kélmo	súnaūs	dóbilo	kátilo
D. kélmui	súnui	dóbilui	kátilui
A. kélma	súnų	dóbilą	kátilą
I. kélmu	súnumi	dóbilu	kátilu
L. kelmė	súnujė	dobilė	katilė
V. kélme!	súnaū!	dóbile!	kátile!

Plural:

N. kelmaĩ	súnūs	dobilaĩ	katilaĩ
G. kelmų	súnų	dobilų	katilų
D. kelmáms	súnùms	dobiláms	katiláms
A. kélmus	súnus	dóbilus	kátilus
I. kelmaĩs	súnumis	dobilaĩs	katilaĩs
L. kelmuosė	súnuosė	dobiluosė	katiluosė
V. kelmaĩ!	súnūs!	dobilaĩ!	katilaĩ!

Singular

N.	˘ -	- ˘	˘ - -	˘ - -	˘ - -
G.	˘ -	- ˘	˘ - -	˘ - -	˘ - -
D.	˘ -	- ˘	˘ - -	˘ - -	˘ - -
A.	˘ -	- ˘	˘ - -	˘ - -	˘ - -
I.	˘ -	- ˘	˘ - -	˘ - -	˘ - -
L.	˘ -	- ˘	˘ - -	˘ - -	˘ - -
V.	˘ -	- ˘	˘ - -	˘ - -	˘ - -

Plural

N.	- ˘	˘ -	- - ˘	- - ˘	- - ˘
G.	- ˘	˘ -	- - ˘	- - ˘	- - ˘
D.	- ˘	˘ -	- - ˘	- - ˘	- - ˘
A.	˘ -	˘ -	˘ - -	˘ - -	˘ - -
I.	- ˘	- - ˘	- - ˘	- - ˘	- - ˘
L.	- - ˘	- - ˘	- - ˘	- - ˘	- - ˘
V.	- ˘	˘ -	- - ˘	- - ˘	- - ˘

4th ACCENT CLASS

1. Nouns of the fourth accent class primarily have the circumflex intonation on the root (first syllable), except:
 - a) in the instrumental and locative singular;
 - b) in all cases of the plural, except when nominative plural has -s, then the nom. pl. is stressed on the root, but all other plural cases—on the ending.

Basic pattern:

Singular:

N. vaĩkas (child)	šakà (branch)	˘ -	- ˘
G. vaĩko	šakós	˘ -	- ˘
D. vaĩkui	šakai	˘ -	- ˘
A. vaĩką	šaką	˘ -	- ˘
I. vaikù	šakà	- ˘	- ˘
L. vaikė	šakojė	- ˘	- ˘
V. vaĩke!	šaka!	˘ -	- ˘

Plural:

N. vaikai	šākos	—	~	~	—
G. vaikų	šakų	—	~	~	—
D. vaikams	šakoms	—	~	~	—
A. vaikūs	šakās	—	~	~	—
I. vaikaiš	šakomis	—	~	~	—
L. vaikuosė	šakosė	—	~	~	—
V. vaikai!	šakos!	—	~	~	—

NB. There are no polysyllabic nouns in the 4th accent class. For further details see paragraph 51 of the Appendix.

Šeštoji pamoka

Lesson 6

GRAŽI DIENA

Šiañdien yrà labai graži dienà. Dangùs grýnas — nè debesėlio. Profėsorius Vitkus eina pasiváikščioti. Profėsorius yrà jau sėnas žmogùs. Jis mėgsta gėrti arbátą sù cukrumi ir medumi. Jis eina pàs savo sūnų, dāktarą Vitkų. Dr. Vitkus yrà gýdytojas, jáunas ir gabùs žmogùs.

Dr. Vitkus gyvėna priemiestyje, kuř visuomėt gėras óras. Tėvas ir sūnùs sėdi laukė ir gėria arbátą. Profėsorius Vitkus nemėgsta alaùs, jis gėria tik arbátą ir midų. Midùs yrà sėnas gėrimas. Senóvėje lietúviai darýdavo ir gėrdavo midų.

— Gražùs dangùs, ar nè? — sáko profėsorius.

— Puikùs óras, tačiaù ateina lietùs, — atsáko sūnùs.

— Iš kuř tù tai žinaí? — kláusia tėvas.

— Tik kã prānešė peř rādijà . . .

VOCABULARY

šiañdien — today	alùs (4) — beer
gražùs, -i — beautiful, handsome, fine	midùs (4) — mead (a sweet drink made from honey)
dienà (4) — day	gėrimas (1) — drink, beverage
grýnas, -à — pure, clear	senóvėje — in ancient times, a long time ago
nė — [here] not a	lietúvis -io (2) — Lithuanian (noun, masc.)
debesėlis, -io (2) — cloud (diminutive of debesis)	darýdavo — used to make, see 12.4
profėsorius (1) — professor	gėrdavo — used to drink, see 12.4
pasiváikščioti (pasiváikščioju, pasiváikščioja) — to take a walk	ar nè? — is it not?, see 6.3
jaù — already	sakýti (sakaù, sáko) — to say
mėgti — to like; irreg.: aš mėgstu, tu mėgsti, jis mėgsta, mes mėgstame, jūs mėgstate, jie mėgsta	puikùs, -i — fine, excellent
arbátà (2) — tea	tačiaù — but, in spite of that, nevertheless; see 38.1

sù (prep. with instr.) — with
 cùkrus (2) — sugar
 medùs (4) — honey
 pàs (prep. with acc.) — at, by, to,
 sàvo — his (own) [with
 sùnùs (3) — son
 dāktaras (3b) — Doctor, Ph.D., M.D.
 gūdytojas (1) — physician
 jáunas, -à — young
 gabùs, -i — talented, gifted
 priemiestis, -čio (1) — suburb
 visuomèt — always
 óras (3) — air, weather
 sēdėti — to sit, to be seated; irreg.: aš
 sēdžiu, tu sėdi, jis sėdi, mes sėdime,
 jūs sėdite, jie sėdi
 laukė — outside, outdoors

ateiti (ateinù, ateina) — to come
 lietùs (3) — rain
 atsakýti (atsakaù, atsàko) — to an-
 swer
 iš kuř — [here] how, (literally: out of
 [where
 žinóti (žinaù, žino) — to know (a
 fact)
 klàusti (klàusiu, klàusia) — to ask
 (a question)
 rādijias (1) — radio
 peř (prep. with acc.) — through
 peř rādiją — on the radio
 tik kà — just now, a few moments ago
 (lit. 'only what')
 pranėsti (prànešu, pràneša) — to an-
 nounce

In subordinate clauses *yrà* with the meaning 'there is, there are' may be omitted. Example:

... , *kuř visuomèt gėras óras*. — ... , where there is always nice weather.

This could also be expressed by:

... , *kuř visuomèt yrà gėras óras*. — ... , where there is always nice weather.

6.3 The Tag Question.

The "tag question" is not as frequently used in Lithuanian as it is in English. There are several ways of expressing this 'do you, don't you, have you, haven't you, will you, won't you, aren't you', etc. in Lithuanian:

1) With a negative question *ař nè?*, after positive statements. Literally it means: 'is it not, was it not, will it not', etc. This is used most frequently.

Dr. Vitkus yrà jáunas, ař nè? — Dr. Vitkus is young, isn't he?
Jis puikùs žmogùs, ař nè? — He is a fine man, isn't he?

2) With a positive word-question *tiesà?* 'true, correct?'. This word can be used both after the positive statements and the negative statements.

Jõ nāmas gėras, tiesà? — His house is nice (good), is it not?
Jis niėko nežino, tiesà? — He knows nothing, does he?

3) With a negative question *ař nè tiesà?* 'is that not so?' Primarily, this is used after positive statements, but sometimes it occurs after negative sentences, or clauses.

Jis yrà gėras profėsorius, ař nè tiesà? — He is a good professor, isn't he?
Jis yrà nekóks žmogùs, ař nè tiesà? — He is not a very fine man, is he?

6.4 Mėgti versus patikti.

In 3.6 we described the usage of *patikti*. *Mėgti* can also be used for the same purpose, expressing a little more 'permanent' liking, a more intimate relationship, but this difference is actually very slim, very idiomatic.

NB. Starting with this lesson, we will indicate the accent class of the nouns by putting a number in () after each noun. See also Lesson 5.

GRAMMAR

6.1 Nouns. The Fourth Declension.

All nouns ending in *-us* (also in *-ius*) belong to the fourth declension. They are all masculine.

Singular

N. sùnùs	-us (3) 'son'	profėsorius	-ius (1) 'professor'
G. sūnaùs	-aus	profėsoriaus	-iaus
D. sūnui	-ui	profėsoriui	-iui
A. sūnu	-u	profėsoriu	-iu
I. sūnumi	-umi	profėsoriumi	-iumi
L. sūnujė	-uje	profėsoriuje	-iuje
V. sūnaù!	-au	profėsoriau!	-iau

6.2 Present tense forms of the verb *būti* (to be) may be omitted; a dash may be written between two nouns:
Māno tėvas — mokytojas. My father is a teacher.

One may also say, however, *Māno tėvas yrà mokytojas* 'My father is a teacher.' Both sentence types can be used, but the sentence without the verb is a little less formal and more familiar.

The word *yrà* may mean 'there is' or 'there are'. Examples:
Māno namė yrà rādijias. — There is a radio in my home.
Añt stālo yrà stiklai. — There are glasses on the table.

I like Professor Vitkus: 1) *Mán patiñka profėsorius Vitkus.*
2) *Aš mėgstu profėsorių Vitkų.*

No. 1 would mean: I like him as a man, his appearance, etc.

No. 2 — I like him as a professor, his way of lecturing, etc.

Sometimes the choice of the word *mėgti* or *patikti* depends upon the object. Thus it is better to say *mán patiñka Amėrika* 'I like America', *mán patiñka šitas nāmas* 'I like this house', *mán patiñka šita mergaitė* 'I like this girl' than *mėgstu Amėriką* 'I like America', *mėgstu šitą nāmą* 'I like this house', *mėgstu šitą mergaitę* 'I like this girl'.

But it is possible to say *mėgstu juodą duoną* 'I like black bread', *mėgstu vaisius* 'I like fruit', *mėgstu skaityti* 'I like to read', *mėgstu keliuoti* 'I like to travel' or *mán patiñka juodà duona* 'I like black bread', *mán patiñka vaisiai* 'I like fruit', *mán patiñka skaityti* 'I like to read', *mán patiñka keliuoti* 'I like to travel'.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kokià yrà šiañdien dienà? 2. Kòks yrà šiañdien dangus? 3. Kuř eina profėsorius Vitkus? 4. Kà jis mėgsta gėrti? 5. Kàs yrà jò sūnūs? 6. Kuř gyvėna daktaras Vitkus? 7. Kuř jiė sėdi? 8. Kàs yrà midūs? 9. Kàs darýdavo senóvėje midų? 10. Kà sàko profėsorius sūnui?

B. Add *ař nè?*, *tiesà?*, *ař nè tiesà?*: 1. Dr. Vitkus yrà gýdytojas, 2. Ateina lietūs, 3. Midūs yrà sėnas gėrimas, 4. Jis eina pàs sàvo brólį, 5. Jis mėgsta gėrti àlų,

C. *Decline in singular:* dangūs, midūs, cùkrus, alūs, lietūs, žmogūs.

D. *Fill in:* 1. Ateina (rain) 2. Aš geriù (beer) 3. Māno tėvas gėria tik (tea) 4. Māno brólis nēgeria (beer) 5. Mēs gyvėname (in a suburb)

E. *Translate into Lithuanian:* 1. I am going for a walk. 2. My brother is also going for a walk. 3. My father never goes for a walk. 4. I like to go for a walk. 5. My brother also likes to go for a walk. 6. We sit outside and drink beer. 7. She never drinks beer, she only drinks tea. 8. The rain is coming. 9. Dr. Vitkus is a young man. 10. His father is a professor.

AR JŪS NE PONAS ŠARKIS?

Valys: 1. Ař jūs nè pōnas Šarkis? Aš čià jò laukiu.

Rimas: 2. Nė. Aš esù Antānas Rimas. O jūs?

Valys: 3. Jōnas Valys. Aš esù advokātas.

Rimas: 4. Aš esù pāšto valdiniñkas. Aš dirbu paštė.

Valys: 5. Ař jūs ėsate vėdėš? Turite šeimā?

Rimas: 6. Taip. Turiù vienā sūnų ir vienā dukterį. Māno duktė yrà studeñtė.

Valys: 7. O jūsų sūnūs?

Rimas: 8. Māno sūnūs yrà inžiniėrius.

Valys: 9. Būvo labaĩ malonù sù jumis pasikalbėti. Sudiėu.

Rimas: 10. Sudiėu.

ARE YOU NOT MR. ŠARKIS?

Valys: 1. Are you not Mr. Šarkis? I have been waiting for him here.

Rimas: 2. No. I am Antanas Rimas. And you?

Valys: 3. Jonas Valys. I am a lawyer.

Rimas: 4. I am a postal employee. I work at the post office.

Valys: 5. Are you married? Do you have a family?

Rimas: 6. Yes. I have a son and a daughter. My daughter is a student.

Valys: 7. And your son?

Rimas: 8. My son is an engineer.

Valys: 9. It was a pleasure to speak with you. Good-bye.

Rimas: 10. Good-bye.

NOTES:

1. *jò laukiu:* *jo* is genitive of *jis* 'he'. *Laukti* requires the direct object in the genitive case.

4. *valdiniñkas* — official, employee, civil officer of the state, municipality.

5. *vėdėš* — married (of men only).

9. *pasikalbėti* is a compound verb: *pa-si-kalbėti:* *kalbėti* 'to speak, to talk', *-si-* — reflexive particle, *pa-* — prefix which gives the verb the meaning of doing something for a short while, etc. See also 14.2,6 and Appendix: Verbal Prefixes.

Septintoji pamoka

Lesson 7

ŠUO IR VANDUO

Aš turiu gražų šunį. Jõ vařdas Mąrgis. Mąno draugas taip pat mėgsta Mąrgį. Mės susitiņkame priė ūpės. Mąrgis braido vandenijė, o mės juokiamės.

Mąno sesuõ taip pat turi mažą šunį. Jis vadinasi Rūdis. Visi mėgsta Rūdį: jis labai gudrus šuõ. Rūdis labai mėgsta žaįsti gątvėje, bėt jis labai bijo vandeņs. Jis niekuomėt nebėga priė ūpės.

Aš sakaũ savo sėseriai:

— Kuř tũ eini, Rũta?

— Einũ namõ.

— Kuř tavo Rũdis?

— Jis yrà namiė, nės jis bijo vandeņs.

— Geraĩ. Dabař eik namõ iř viřk pietũs.

— Eikime kartũ! Tũ mąn turi padėti!

PRIE VANDENS

Norkus: Eikime máudytis, vanduõ šiaņdien yrà labai šiltas.

Jonaitis: Ateikite čià! Vandenyjė mątosi didelis raudónas akmuõ.

Norkus: Jũs mąnote, kąd mės gąlime tą ākmenį pakėlti?

Jonaitis: Dúokite mąn tą lązda! Dabař āš pasilenkiũ iř galiũ lazda ākmenį pasiękti.

Norkus: Ař tikraĩ jũs jĩ gąlitate vandenijė matýti?

Jonaitis: Jėi nórite, iř pąts gąlitate matýti.

Norkus: Dabař mataũ... Vanduõ šiltas, eikime máudytis!

VOCABULARY

šuo (4) irreg. — dog	piētūs (plural only) — dinner
vaīdas (4) — name (first name)	kartū — together
Mārgis -io (1) — Margis (usually: black and white; 'Spotty')	padėti — to help; irreg.: pàdedu, pàdedi, pàdeda; pàdedame, pàdedate, pàdeda
draūgas (4) — friend	máudytis (máudausi, máudosi) — to bathe, swim
susitikti (susitinkù, susitiñka) — to meet	šiltas, -à — warm
priē (prep. with gen.) — at, by, by the side of, etc.	mátosi — can be seen (lit.: it sees itself)
upė (2) — river	raudónas, -a — red
vanduo (3a) — water	manýti (manaũ, máno) — to think, to believe, to mean
braidyti (braidaũ, braido) — to wade	galėti (galiũ, gali) — to be able, can
juoktis (juokiũosi, juokiasi) — to laugh	pakėlti (pàkeliu, pàkelia) — to lift up
taip pat — also, too	dũoti — to give; irreg.: dũodu, dũodi, dũoda; dũodame, dũodate, dũoda
māžas, -à — little, small	lazdà (4) — stick
vadintis (vadinũosi, vadinasi) — to call oneself, to be called	dabã — now
Rũdis -džio (4) — Rudis ('Brownie', a brown dog)	pasilenkti (pasilenkiũ, pasileñkia) — to bow, to bend down
gudrus, -i — clever	pasiekti (pasiekiu, pasiekia) — to reach
žmogus (4) — man, human being	gãlma — possible
žaisti — to play; irreg.: žaidžiũ, žaidi, žaidžia; žaidžiamė, žaidžiate, žaidžia	tikraĩ — for sure, indeed, surely, certainly
gãtvė (2) — street	jėi — if
bijoti (bijaũ, bijo) — to be afraid, to fear	Jũs — you
niekuomėt — never	matýti (malaũ, mato) — to see
bėgti (bėgu, bėga) — to run	

GRAMMAR

7.1 The Fifth Declension of Nouns.

The number of nouns belonging to this declension is not very large, and some are irregular.

To this declension belong feminine nouns in *-uo*, *-ė*, (gen. *-ers*) and masculine nouns in *-uo* (gen. *-ens*). From now on, this book will always indicate the genitive form of these nouns, so that the student may know their gender and declensional pattern.

Masculine	Feminine
N. akmuõ (3b) -uo	sesuõ (3b) -uo duktė (3b) -ė
G. akmeñis -ens	seseñs -ers dukteñs -ers
D. akmeniui -eniui	sėseriai -eriai dũkteriai -eriai
A. akmenį -enį	sėserį -erį dũkterį -erį
I. akmeniu -eniu	sėseria -eria dũkteria -eria
L. akmenyje -enyje	seseryjė -eryje dukteryjė -eryje
V. akmeniė! -enie	seseriė! -erie dukteriė! -erie

N.B. šuo (4) 'dog' is irregular: šuo - šuñs - šũniui - šũnį - šũniũ - šũnyjė - šũniė!

Other irregular nouns will be given later on, especially in the Lith.-English Vocabulary.

7.2 Reflexive Verbs.

The reflexive verbs in Lithuanian can be divided into two groups:

- 1) simple reflexive verbs where the reflexive particle *si* or *s* is added at the end;
- 2) compound reflexive verbs where the reflexive particle *si* is inserted between the prefix and the verb proper. To this group also belong all reflexive verbs in their negative forms: the negative particle *ne* is treated in such cases as a prefix: *aš lenkiũosi* 'I bow', *aš nesilenkiũ* 'I do not bow'.

In the latter group, the conjugation of the basic verb does not change at all, only the *si* is inserted:

<i>susitikti</i>	— 'to meet each other'; it is derived from
<i>sutikti</i>	— 'to meet [someone]'.
<i>sutikti</i> ,	in turn, is a compound of the simple verb
<i>tikti</i>	— 'to fit, to agree, to happen' and the prefix
<i>su-</i>	which means 'with':
<i>sutikti</i>	also means 'to agree'...

Present tense

aš sutinkũ 'I meet, I agree'	aš susitinkũ 'I meet with someone'
tũ sutinkĩ	tũ susitinkĩ
jis sutiñka	jis susitiñka

mėš sutiñkame	mėš susitiñkame
jũs sutiñkate	jũs susitiñkate
jiė sutiñka	jiė susitiñka

It is a little more difficult to learn the simple reflexive verbs. Certain changes occur both in the endings of these verbs and the reflexive particle *si*:

1st Conjugation

<i>leĩkti</i> 'to bend'	<i>leĩktis</i> 'to bow' orig.: 'to bend'	<i>Negative:</i>
àš lenkiũ	àš lenkiũosi	àš nesilenkiũ
tũ lenki	tũ lenkiesi	tũ nesilenki
jĩs leĩkia	jĩs leĩkiasi	jĩs nesileĩkia
mēs leĩkiamē	mēs leĩkiamēs	mēs nesileĩkiamē
jũs leĩkiate	jũs leĩkiatēs	jũs nesileĩkiate
jiē leĩkia	jiē leĩkiasi	jiē nesileĩkia

2nd Conjugation

<i>tikēti</i> 'to believe'	<i>tikētis</i> 'to expect, to hope for'
àš tikiũ	àš tikiũosi
tũ tiki	tũ tikiesi
jĩs tiki	jĩs tikisi
mēs tikimē	mēstikimēs
jũs tikite	jũs tikitēs
jiē tiki	jiē tikisi

3rd Conjugation

<i>matĩti</i> 'to see'	<i>matĩtis</i> 'to see each other, to meet, to meet socially'
àš mataũ	àš mataũsi
tũ mataĩ	tũ mataĩsi
jĩs mātō	jĩs mātōsi
mēs mātōmē	mēs mātōmēs
jũs mātote	jũs mātōtēs
jiē mātō	jiē mātōsi

NB. The reflexive particle *si* is a short form of the full reflexive pronoun, acc. sg. and pl. *savė*. In plural forms which end in *e*, i.e. in the first and second plural, instead of *si*, only *s* is added, and the short final *e* of these forms is replaced by *ė* (long, very narrow *ė*, see Introd. Lesson).

The first person singular endings *-u* and *-iu* are replaced by *-uo* and *-iuo* respectively and the second person singular ending

-i is replaced by *-ie*. The reflexive particle *-si* is then added to these expanded forms giving (1st person) *-uosi*, *-iuosi* and (2nd person) *-iesi*. The stress pattern is the same as in the non-reflexive verbs.

7.3 Imperative.

There are three basic forms of imperative in Lithuanian: 2nd person singular, 2nd person plural and 1st person plural. The first is used in addressing close friends, members of the family, children and animals. The second is used to address a group of persons (or animals), or to address one person politely. The third form would render the English: *let us...*

The formation of these forms is not complicated:

2nd person singular: drop the *-ti* from the infinitive, add *k*: darĩti > darĩ+k! 'do'; kalbēti > kalbē+k! 'speak'.

2nd person plural: drop the *-ti* from the infinitive, add *-kite*: darĩti > darĩ+kite!; kalbēti > kalbē+kite!

1st person plural: drop the *-ti*, add *-kime*: darĩti > darĩ+kime! 'let's do'; kalbēti > kalbē+kime! 'let's speak'.

In reflexives, it follows this pattern:

<i>non-reflexive:</i>	<i>reflexive:</i>
matĩti 'to see'	matĩtis 'to see each other, to meet'
matĩk!	matĩkis!
matĩkite!	matĩkitēs!
matĩkime!	matĩkimēs!

NB. If the infinitive stem, after dropping of *-ti*, ends in *-g* or *-k*, then these are dropped and a *k* is added:

bēgti 'to run'	baĩgti 'to end'	šauĩkti 'to shout'
bēk!	baĩk!	šauĩk!
bēkite!	baĩkite!	šauĩkite!
bēkime!	baĩkime!	šauĩkime!

The stress is the same as in the infinitive.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kàs tūri šūnį? 2. Kòks jò vařdas? 3. Kàs mėgsta Mārgi? 4. Kuř mēs susitiņkame? 5. Kaip vadinasi māno seseřs šuò? 6. Kòks šuò yrà Rùdis? 7. Kò (what) Rùdis bijo? 8. Kuř jis niekuomèt nebėga? 9. Kā āš sakaū Rūtai? 10. Kā ji dāro namiē?

B. *Give the three imperative forms of the following verbs:* eiti, matyti, žaisti, mądytis, susitikti, turėti, pasileñkti.

C. *Complete:* 1. Aš mataū (a stone) 2. Akmuò yrà (in the water) 3. Aš mýliu sàvo (sister) 4. Mēs einame (into the water) 5. Māno brólis bijo (water) 6. Mēs (meet) priē vandeņs. 7. Jis visuomèt (laughs) 8. Aš (am afraid) vandeņs. 9. Jis (bathes, swims) ūpėje. 10. (Go) namò!

D. *Translate into Lithuanian:* 1. My brother has a dog. 2. His dog is called Rudis. 3. He goes to the river. 4. He wants to swim in the river. 5. Mr. Sakaitis sees a stone in the river. 6. The water is very warm. 7. He likes to play in the street. 8. Go home and read! 9. Let us go home! 10. Jonai (voc. of Jonas), read the newspaper!

CONVERSATION

SUSIPAŽINIMAS

Vaitkus: Labà dienà, pòne Podrý! Kaip gyvúojate?

Podrýs: Ačiū, gerai. Léiskite supažindinti jūs sù ponū Jonáičiu.

Vaitkus: Vaitkus (shaking hands with Jonaitis). Labai malonù.

Jonaitis: Jonaitis. Labai malonù susipažinti... Ař jūšų brólis negyvėna Kaunė?

Vaitkus: Taip, jis gyvėna Kaunė. O kuř jūs gyvenate?

Jonaitis: Aš gyvenù Vilniuje. Aš esù žurnalistas.

Podrýs: Taip, taip... Pònas Jonaitis jau seniai čià dirba.

Vaitkus: Mán jau reikia eiti. Bùvo labai malonù susipažinti. (Shakes hands with Jonaitis and Podrýs).

Jonaitis: Mán taip pat. Iki pasimātymo.

Vaitkus: Iki pasimātymo.

MEETING PEOPLE

Vaitkus: Good day, Mr. Podrýs. How are you?

Podrýs: Fine, thank you. Allow me to introduce Mr. Jonaitis to you.

Vaitkus: Vaitkus (shaking hands with Jonaitis). Very pleased.

Jonaitis: Jonaitis. It is very nice to meet you. Doesn't your brother live in Kaunas?

Vaitkus: Yes, he lives in Kaunas. And where do you live?

Jonaitis: I live in Vilnius. I am a journalist.

Podrýs: Yes, yes... Mr. Jonaitis has been working here for a long time.

Vaitkus: I have to go. It was very nice meeting you.

Jonaitis: For me, too... So long.

Vaitkus: So long.

NOTES:

2. *supažindinti jūs sù ponū Jonáičiu:* make you acquainted with Mr. J.; 'with' governs the instrumental.

7. *Jaū seniai čià dirba:* is present tense. An action begun in the past, but continuing into the present is expressed by the present tense in Lithuanian, not by the perfect progressive as in English.

8. *Mán reikia:* see 9.5.

10. *iki pasimātymo:* lit. 'until seeing each other again'.

Aštuntoji pamoka

Lesson 8

LAIŠKAS

Brangūs Antānai,

Vākar norėjau rašyti Táu laišką, bet neturėjau laiko. Turėjau daug darbo. Būvo graži diena, tai dirbau laukė. Māno brōlis dirbo daržė. Jis kāsė žėmė, ō aš sodinaū mēdį.

Vakarė aš buvaū teatrė, kuř mačiaū naują drāmą. Aš niekadōs nemėgau komėdijos, todėl ši naują dramā mán patiko. Māno brōlis mėgsta ōperą, jām iřgi nepatiņka komėdija.

Mūms labaī patiko Tāvo laiřkas. Pās mūs ōras dabař šiltas, mēs dažnaī einame māudytis į ūpę. Ji yrā gili, iř jojė gālima plaūkti.

Vākar būvo labaī graži naktis. Pō teatro mēs visi ėjome pasi-vāikřcioti. Sū mumis taip pāt ėjo mūsų šuō Mārgis. Mēs jį labaī mýlime, iř jis mūs labaī mýli.

Prařau mán vėl greitai parařyti.

Tāvo

P ė t r a s

VOCABULARY

laiřkas (3) — letter, epistle	dramā (2) — drama, serious play
brangūs, -i — dear, expensive	ōpera (1) — opera
vākar — yesterday	iřgi — also
norėti (nōriu, nōri) — to want, to wish	niekadōs — never
rašyti (rařau, rařo) — to write	komėdija (1) — comedy
laikas (4) — time	todėl — that's why, for that reason
daržas (4) — vegetable garden	dažnaī — often
kāsti (kasū, kāsa) — to dig	gili (adj. fem.) — deep
žėmė (2) — earth, soil	plaūkti (plaukiū, plaukia) — to swim
sodinti (sodinū, sodina) — to plant	naktis (gen. nakties) (4) — night
mėdis (gen. mėdžio) (2) — tree	vėl — again
teātras (2) — theater (legitimate)	greitai — soon, fast, quickly

GRAMMAR

8.1 Past Tense.

In meaning the simple preterit in Lithuanian corresponds more or less to the simple past tense of English.

The past tense stem is formed by dropping the infinitive ending *-ti*; if a *-y-* precedes the *-ti*, then final *-yti* is dropped also. Thus for *dirbti* 'to work' the past tense stem is *dirb-*; for *rašyti* 'to write' the past tense stem is *raš-*.

8.1.1 First Conjugation *dirbti* 'to work'; *ruošti* 'to prepare':

'I worked'

	<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
1)	ąš dirbau	-au	mės dirbome	-ome
2)	tù dirbai	-ai	jūs dirbote	-ote
3)	jis, jì dirbo	-o	jiė, jòs dirbo	-o

'I prepared'

1)	ąš ruošiaũ	-iau	mės ruošėme	-ėme
2)	tù ruošėi	-ei	jūs ruošėte	-ėte
3)	jis, jì ruošė	-ė	jiė, jòs ruošė	-ė

8.1.2 Second Conjugation (*mylėti* 'to love')

'I loved'

	<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
1)	ąš mylėjau	-jau	mės mylėjome	-jome
2)	tù mylėjai	-jai	jūs mylėjote	-jote
3)	jis, jì mylėjo	-jo	jiė, jòs mylėjo	-jo

8.1.3 Third Conjugation (*žinoti* 'to know'; *rašyti* 'to write')

'I knew'

	<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
1)	ąš žinójau	-jau	mės žinójome	-jome
2)	tù žinójai	-jai	jūs žinójote	-jote
3)	jis, jì žinójo	-jo	jiė, jòs žinójo	-jo

'I wrote'

1)	ąš rašiaũ	-iau	mės rąšėme	-ėme
2)	tù rašėi	-ei	jūs rąšėte	-ėte
3)	jis, jì rąšė	-ė	jiė, jòs rąšė	-ė

(*skaityti* 'to read')

'I read'

1)	ąš skaičiaũ	-iau	mės skaitėme	-ėme
2)	tù skaitei	-ei	jūs skaitėte	-ėte
3)	jis, jì skaitė	-ė	jiė, jòs skaitė	-ė

8.1.4 Remarks on the conjugations:

A) There are essentially only two types of endings in the past tense (simple preterit):

- (1) -au, -ai, -o, -ome, -ote
- (2) -iau, -ei, -ė, -ėme, ėte

If a first conjugation verb has the present stem ending in (1st sing.) *-iu*, (3rd prs.) *-ia*, then it usually will have a type (2) past tense. Many verbs with a present stem (1st sing.) *-u*, (3rd prs.) *-a* have a type (1) past tense. But this is not always the case; e.g. *nėšti* 'to carry' and *vėsti* 'to lead' etc. have type (2) endings and are conjugated (1st sing.) *neš-iaũ, vedž-iaũ*; (2nd sing.) *neš-ei, ved-ei*; (3rd prs.) *nėš-ė, vėd-ė*, etc.

First conjugation verbs with an infinitive stem in *-uo* or *-au* replace final *-uo* or *-au* by *-av* and type (1) endings are added. Thus *dainuoti* 'to sing' and *dalyvauti* 'to participate' are conjugated (1st sing.) *dainav-aũ, dalyvav-aũ*, (2nd sing.) *dainav-ai, dalyvav-ai*, (3rd prs.) *dainav-o, dalyvav-o*, etc. There are, however, certain exceptions to the above mentioned rules. For example, *duoti* 'to give' has the past tense *dav-iaũ, dav-ei, dav-ė*, etc and *griauti* 'to thunder' has the past tense *griov-iau, griov-ei, griov-ė*, etc.

B) Second and third conjugation verbs with infinitive stems in *-ė* or *-o* drop the *-ti*, but a *-j-* is inserted between the stem and the ending, cf. paragraphs 8.1.2 and *žinoti* in 8.1.3. Third conjugation verbs with the infinitive in *-yti* drop the *-yti* and type (2) endings are added, cf. 8.1.3 *rašyti* and *skaityti*.

C) It is impossible to tell from the infinitive what the past tense conjugation will be. Therefore in the vocabulary following the infinitive the following four forms are listed: 1st sing. pres., 3rd prs. pres., 3rd prs. past tense (simple preterit) and 3rd prs. future. If the 3rd prs. past tense is in -o then all endings are of type (1); if the 3rd prs. past tense is in -ė then all endings are of type (2).

D) There is no distinction in the form of the third person singular and third person plural, the same form being used for both just as in the present tense. As in the present tense the endings -me and -te can be added directly to the third person in order to get the first and second plural forms respectively.

E) The stress is either on the end in the first and second singular and the stem elsewhere or constant on the stem syllable throughout the conjugation:
 rašiaũ, rašeĩ, rāšė, rāšėme, rāšėte
 kándau, kándai, kándo, kándome, kándote
 (from *kąsti* 'to bite'). It usually follows the stress pattern of the present tense.

NOTE: There are many verbs in Lithuanian which have an irregular past tense. Always check the principal parts of the verbs in the Lith.-English Vocabulary. Some will be given in the vocabulary lists of the individual lessons.

8.2 Past tense of *búti* 'to be' and *eiti* 'to go'.

These are the past tenses of *búti* and *eiti*:

<i>búti</i> 'to be'	<i>eiti</i> 'to go'
ąš buvaũ 'I was'	ąš ėjaũ 'I went, I was going'
tù buvaĩ	tù ėjaĩ
jis bùvo	jis ėjo
mės bùvome	mės ėjome
jūs bùvote	jūs ėjote
jiė bùvo	jiė ėjo

NB. 1) In *búti*, *ũ* is long, but in *buvaũ*, the *u* is short, even under the stress.

2) In *eiti*, *e* is replaced by *ė* and *i* by *j*.

8.3 Past Tense of the Reflexive Verbs.

The past tense of the reflexive verbs is formed like the past tense of the corresponding non-reflexives, and the reflexive particle is then added.*

1st Conjugation	2nd Conjugation	3rd Conjugation
<i>sùkti</i> 'to turn'	<i>mylėti</i> 'to love'	<i>skaityti</i> 'to read'
<i>sùktis</i> 'to rotate'	<i>mylėtis</i> 'to love each other'	<i>skaitytis</i> 'to reckon with'
sukaũ sukaũsi	mylėjau mylėjausi	skaičiaũ skaičiaũsi
sukaĩ sukaĩsi	mylėjai mylėjaisi	skaitėĩ skaitėĩsi
sùko sùkosi	mylėjo mylėjosi	skaitė skaitėsi
sùkome sùkomės	mylėjome mylėjomės	skaitėme skaitėmės
sùkote sùkotės	mylėjote mylėjotės	skaitėte skaitėtės
sùko sùkosi	mylėjo mylėjosi	skaitė skaitėsi

In compound reflexive verbs, where the reflexive particle is added between the main verb and the prefix, the past tense is just like that of a non-reflexive verb:

<i>sutikti</i> 'to meet, to agree'	<i>susitikti</i> 'to meet each other, (to meet with someone)'
sutikaũ	susitikaũ
sutikaĩ	susitikaĩ
sutiko	susitiko
sutikome	susitikome
sutikote	susitikote
sutiko	susitiko

NB. 1) Whenever the verb is in the negative, the negative particle *ne-* is added to the verb, and if the verb is reflexive, the particle *si* is inserted between the *ne-* and the verb:

sukaũsi	b u t :	nesisukaũ
sukaĩsi		nesisukaĩ
sùkosi		nesisùko
sùkomės		nesisùkome
sùkotės		nesisùkote
sùkosi		nesisùko

* See also Lesson 7.

- 2) In the 1st and 2nd person plural, whenever the reflexive -s is added, the e is replaced by é: *mylėjome*, but: *mylėjomės*; *sūkote*, but: *sūkotės*, etc.

8.4 The Declension of the Personal Pronouns.

Singular

I	(thou), you	he	she
N. àš	tù	jis	ji
G. manęs	tavęs	jõ	jõs
D. mán	táu	jám	jái
A. manè	tavè	jĩ	jã
I. manimi	tavimi	juõ	jã
L. manyjè	tavyjè	jamè	jojè

Plural

we	you	they (masc.)	they (fem.)
N. mēs	jūs	jiė	jõs
G. mūsų	jūsų	jũ	jũ
D. mūsų	jums	jiems	jõms
A. mūsų	jūs	juõs	jàs
I. mumis	jumis	jaĩs	jomis
L. mumysè	jumysè	juosè	josè

8.5 The Use of the Personal Pronouns.

The use of the personal pronouns is similar to that of English. One must remember, however, that the 3rd person agrees with the word it refers to in number and gender. The case of the pronoun is determined by its use in the clause in which it occurs.

Examples:

1) *Šis stālas yrà naujas. Jis yrà mào kambaryjè.* 'This table is new. It is in my room.' Note that *jis*, the masc. nom. sing. pronoun is translated by *it*. In Lithuanian the form *jis* agrees in gender and number with *stālas*. It is in the nominative case because it is the subject of the sentence.

2) *Aš nusipirkau naują lėmpą. Bè jõs negaliu dirbti.* 'I bought [for myself] a new lamp. Without it I cannot work.' The pronoun

jõs is feminine singular because it refers to *lėmpa*. It is in the genitive case because it is the object of the preposition *bè* 'without' which requires the genitive case.

8.6 *Tu* and *jūs*.

Tu 'thou', the 2nd singular pronoun is a familiar form which is to be used only with close friends, the closest members of the family, children and animals. *Jūs* has to be used whenever one addresses one or several persons who are not members of the above mentioned groups. *Jūs* is, of course, used when addressing more than one person familiarly. This usage is practically identical with the use of *tu* and *vous* in French or *du* and *Sie*, (*ihr*) in German.

NB. Whenever *tù* or *jūs*, or any possessive pronouns derived from them, i.e., *tavo*, *jūsų* are used in a letter or describing conversation or direct speech referring to the person, or persons, to whom the letter is addressed, then all of these words are capitalized: *Tù*, *Jūs*, *Tavo*, *Jūsų*.

Other forms of address used in Lithuanian: *Támsta* 'you', *Pàts* 'thou' (lit. 'you yourself'), *Sveikas* 'thou' (lit. 'healthy').

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kadà Pėtras norėjo rašyti láišką? 2. Kokià buvo dienà? 3. Kuĩ Pėtras dirbo? 4. Kã jis dirbo? 5. Kuĩ jis buvo vakarè? 6. Kàs jam teĩ patiko? 7. Kã mėgsta jõ brõlis? 8. Kõks yrà óras dabã? 9. Kokià yrà mūsų ùpè? 10. Kokià buvo naktis, kaĩ Pėtras èjo pasivaikščioti?

B. *Give the full past tense of the following verbs:*

norėti (nóriu, nóri)	plaukti (plaukiu, plaukia)
kàsti (kasu, kása)	parašyti (parašau, parášo)
sodinti (sodinù, sodina)	

C. *Replace words in parentheses with personal pronouns:* 1. (Màno tėvas) yrà sėnas. 2. (Jõ brõlis) dirbo laukè. 3. (Naktis) buvo labaĩ graži. 4. (Rýtas) buvo labaĩ šáltas. 5. Aš èjau su (brõliu). 6. (Mào brõliui) nepatiko komėdija. 7. Bè (naũjo stālo) àš negaliu dirbti.

D. Turn all the verbs into the past tense: 1. Aš einu namo. 2. Tù esi studente. 3. Jūs esate mano profesoriai. 4. Mēs dirbame laukė. 5. Jis visuomet turi laiko. 6. Jis gyvena prie upės. 7. Mēs einame pasivaikščioti. 8. Ponas Žalys skaity laiška. 9. Vilnius yra gražus miestas.

E. Translate into Lithuanian: 1. I am reading a letter. 2. I read (past tense) the letter. 3. I read (past tense) it. 4. My brother went home. 5. He was going home. 6. Our river is pretty. 7. It (the river) is pretty. 8. Please (I ask) write me again soon. 9. They were at the theatre last night (lit. yesterday evening). 10. We were going home.

CONVERSATION

ŽUKIENĖ IR RIMIENĖ

- Žukienė: 1. Lābas rýtas!
Rimienė: 2. Lābas rýtas! Labai malonu, kád užėjote pās manė.
Žukienė: 3. Seniai norėjau užėiti pās jūs, bėt vis neturėjau laiko.
Rimienė: 4. Kuĩ jūsu výras?
Žukienė: 5. Jis dirba. Vākar jis bũvo namiė.
Rimienė: 6. Išgėrkime puoduką kavos!
Žukienė: 7. Ačiũ labai. Mielai.
Rimienė: 8. Aĩ girdėjote ką nors naujo?
Žukienė: 9. Niėko ypatingo. Vākar visą diėnā buvaũ namiė.
Rimienė: 10. Bėt aš girdėjau, kád . . .

MRS. ŽUKAS AND MRS. RIMAS

- Mrs. Žukas: 1. Good morning.
Mrs. Rimas: 2. Good morning. It is very nice of you to drop in.
Mrs. Žukas: 3. I have been wanting to drop in for a long time, but I simply did not have time.
Mrs. Rimas: 4. Where is your husband?
Mrs. Žukas: 5. He is working. He was at home yesterday.
Mrs. Rimas: 6. Let's have a cup of coffee.

- Mrs. Žukas: 7. Thank you. I'll be glad to . . .
Mrs. Rimas: 8. Have you heard anything new?
Mrs. Žukas: 9. Nothing special. I was at home all day yesterday.
Mrs. Rimas: 10. But I have heard that . . .

NOTES:

1. Žukienė, Rimienė — Mrs. Žukas, Mrs. Rimas. See 11.3.
2. užėjote pās manė — 'dropped in on me, stopped by, came to see me'
7. mieliai — lit. 'gladly'.
8. naujo (gen. of naujas) — 'new'; Kās nors naujo 'something new', acc. kās nors naujo — only kās is inflected.
9. Niėko ypatingo — lit. 'of nothing special'. It is used in the genitive form.
10. visą diėnā — acc. of definite time.

Devintoji pamoka

Lesson 9

SEKMADIENIS

Rytój sekmādienis. Mān nerekēs eīti ī universitētā. Rytój mēs visi eīsime ī bažnīcīā, kuř mēs mēlsimēs īr giedōsime. Jēigu būs gražūs ōras, tai mēs pō pamaldū važiūsime ī kāimā. Kāime gyvēna mūsų senēlis īr senēlē. Jiē tūri grāžų ūkį priē Nēmuno. Mēs juōs aplankýsime īr sū jaīs pasikalbēsime. Jiē mūms duōs māžā kačiūka, kurī mēs parsivēšime ī miēstā.

Rytój vakarē mēs eīsime ī miēsto pārkā, kuř būs gražūs koncērtas. Mēs sēdēsime pārke īr klausýsimēs mūzikos. Būs graži naktis, dangujē plaūks mėnūlis, mēs būsime labai laimingi.

Nāktį, kāi sēnas Vilnius miegōs, mēs eīsime namō senā gatvē prō universitētā, prō katedrā, prō Gedimino kālņā.

VOCABULARY

rytój — tomorrow	kačiūkas (diminutive of katė) — kitten
sekmādienis -io (1) — Sunday	parsivēžti (parsivežu, parsiveža, parsivežė) — to bring along (in a vehicle)
mān nerekēs — I won't have to	rytój vakarē — tomorrow evening
bažnīcīa (1) — church	pārkas (1) — park
melstis (meldžiūosi, meldžiasi, meldėsi) — to pray	koncērtas (2) — concert
giedōti (giedu, gieda, giedōjo) — to sing (hymns)	sēdėti (sėdžiu, sėdi, sėdėjo) — to sit (i.e. to be in the sitting position)
jėigu — if	klausyti (klausaū, klaūso, klaūsė) — to listen to
taī (conjunction) — so then	klausytis (klausaūsi, klaūsosi, klaūsėsi) — to listen to
pō (prep. with gen.) — after	dangūs (4) — sky, heaven
pamaldū (gen. plur.) — (religious) service	mėnūlis -io (2) — moon
kāimas (1) — village	
senēlis -io (2) — grandfather	
senēlē (2) — grandmother	

ūkis -io (1) — farm
 priė (prep. with gen.) — on, by, at
 Nėmunas (3b) — Nemunas (Niemen, Memel), a river in Lithuania
 aplankyti (aplankaũ, aplaũko, aplaũkė) — to visit
 pasikalbėti (pasikalbu, pasikalba, pasikalbėjo) — to have a talk, chat

laimingi (nom. plur. masc.) — happy
 naktį — at night, during the night
 miegoti (miegu, miega, miegòjo) — to sleep
 prò (prep. with acc.) — past
 katedra (1) — cathedral
 Gediminas — Gediminas, grand duke (king) of Lithuania (1311-1341)

jugation *bąsiu, bąsi, būs*, etc. or *dýgti* 'to germinate' which has the future conjugation *dýgsiu, dýgsi, dýgs*, etc.

D) Certain consonantal contractions are characteristic of the future tense: s+s=s; š+s=š; z+s=s; ž+s=ž.

GRAMMAR

9.1 The Future Tense.

Examples of the future tense are given below:

dirbti 'to work' (1st conjugation)

<i>Singular</i>		<i>Plural</i>
1)	ąš dirbsiu -siu	mės dirbsime -sime
2)	tũ dirbsi -si	jūs dirbsite -site
3)	jis, ji dirbs -s	jiė, jòs dirbs -s

mylėti 'to love' (2nd conjugation)

<i>Singular</i>		<i>Plural</i>
1)	ąš mylėsiu -siu	mės mylėsime -sime
2)	tũ mylėsi -si	jūs mylėsite -site
3)	jis, ji mylės -s	jiė, jòs mylės -s

skaityti 'to read' (3rd conjugation)

<i>Singular</i>		<i>Plural</i>
1)	ąš skaitysiu -siu	mės skaitysime -sime
2)	tũ skaitysi -si	jūs skaitysite -site
3)	jis, ji skaitys -s	jiė, jòs skaitys -s

A) As can be seen from the above examples the future tense is formed by dropping the *-ti* from the infinitive and adding the appropriate future tense endings.

B) The stress is always on the same syllable as in the infinitive. In the 3rd person an acute (in case of *u* and *i*, it is *ù* and *ì*) is replaced by a circumflex stress.

C) Some verbs with a monosyllabic stem shorten the root vowel in the 3rd person, e.g. *bũti* 'to be' which has the future con-

Examples:

<i>mėsti</i> 'to throw'		<i>nėsti</i> 'to carry'			
<i>Singular</i>	<i>Plural</i>	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>		
1	mėsiu < mes+siu	mėšime	1	nėšiu < neš+siu	nėšime
2	mėsi < mes+si	mėsite	2	nėši < neš+si	nėšite
3	mės < mes+s		3	nėš < neš+s	

<i>ziřzi</i> 'to whine'		<i>vėžti</i> 'to transport'			
<i>Singular</i>	<i>Plural</i>	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>		
1	ziřsiu < zirz+siu	ziřsime	1	vėšiu < vež+siu	vėšime
2	ziřsi < zirz+si	ziřsite	2	vėši < vež+si	vėšite
3	ziřs < zirz+s		3	vėš < vež+s	

9.2 The Future of the Reflexive Verbs.

An example of the reflexive future conjugation is given below: *skaitytis* 'to reckon with':

<i>Singular</i>		<i>Plural</i>
1)	ąš skaitysiuos(i) -siuosi	mės skaitysimės -simės
2)	tũ skaitysies(i) -siesi	jūs skaitysitės -sitės
3)	jis, ji skaitysis -sis	jiė, jòs skaitysis

The reflexive endings of the future are very similar to those of the present tense (see Lesson 7). The 3rd person is different.

9.2,1 Just as in the past tense (see 8.3) in compound and negated reflexive verbs the reflexive particle *-si-* is inserted between the prefix (or negative particle) and the verbal stem:

<i>susitikti</i> 'to meet'		
<i>Singular</i>	<i>Plural</i>	
1)	ąš su-si-tiksiu	mės su-si-tiksime
2)	tũ su-si-tiksi	jūs su-si-tiksime
3)	jis, ji su-si-tiks	jiė, jòs su-si-tiks

nesisukti 'not to turn (around)'

- | | | |
|----|--------------------|---------------------|
| 1) | àš ne-si-sũksi | mēs ne-si-sũksime |
| 2) | tũ ne-si-sũksi | jũs ne-si-sũksite |
| 3) | jis, ji ne-si-sũks | jiē, jōs ne-si-sũks |

In ordinary orthography the hyphen is not written between the elements of the verb. Here we have put it in so that the student may more clearly see the formation of the reflexive.

9.3 Principal Parts of the Verb.

From now on the vocabulary will list after each verb the so-called principal parts from which all the other verbal forms can be derived.

Examples:

Infinitive		1st present	3rd present	3rd past	3rd future
dirbti	'to work'	dirbu	dirba	dirbo	dirbs
ruošti	'to prepare'	ruošiu	ruošia	ruošė	ruoš
mylėti	'to love'	mýliu	mýli	mylėjo	mylés
rašyti	'to write'	rašau	rāšo	rāšė	rašys
skaityti	'to read'	skaitau	skaĩto	skaĩtė	skaitys
bũti	'to be'	esũ	yrā	bũvo	bũs
eĩti	'to go'	einũ	eĩna	ėjo	eĩs

In Lithuanian grammars intended for Lithuanians, usually only the infinitive, the 3rd present and the 3rd past are listed.

9.4 Word Order.

The common word order in Lithuanian is: subject, verb, direct or indirect object, adverb, infinitive and then the other parts of the sentence. Examples:

Aš rašau láiška bróliui. — I am writing a letter to my brother.
or
Aš rašau jam láiška. — I am writing him a letter.

However, such a word order is not by any means necessary, because in Lithuanian the word order is free. Therefore it is possible to say:

- (1) *Aš turiũ jam šiaĩdien rašyti láiška.*
or
- (2) *Aš turiũ rašyti jam láiška šiaĩdien.*
or
- (3) *Aš turiũ jam láiška šiaĩdien rašyti.*
or
- (4) *Aš turiũ jam šiaĩdien láiška rašyti.*
— 'I must write him a letter today.'

The word in any position may receive the logical emphasis of the sentence.

9.4.1 In Lithuanian an *interrogative sentence* is indicated by the sentence intonation or else by the particle *aĩ* in sentence initial position:

- 1) *Tũ buvai vākar miestė?* — Were you in the city yesterday?
- 2) *Aĩ tũ buvai vākar miestė?* — (" ")

An interrogative adverb of some sort may also introduce an interrogative sentence. Examples:

- 1) *Kadũ tũ buvai miestė?* — When were you in the city?
- 2) *Kuĩ gyvėna tavo tėvas?* — Where does your father live?
- 3) *Kas gāli mán pasakýti, kuĩ yrā višbutis "Eurōpa"?* — Who can tell me where the hotel "Europe" is?

9.4.2 In *dependent clauses* the word order is very similar to that of the main clause. Examples:

- 1) *Aš žinaũ, kad tũ vākar buvai miestė.*
I know that you were in the city yesterday.
- 2) *Aš žinaũ, kad vākar tũ buvai miestė.*
I know that yesterday you were in the city.
- 3) *Aš žinaũ, kad tũ buvai vākar miestė.*
I know that you were in the city yesterday.

9.5 'I need, I have to', etc.

To express obligation one can use the verb *turėti* 'to have, to have to'. Examples:

- 1) *Aš turiũ eiti namō.* — I have to (must) go home.
- 2) *Aš turėjau eiti namō.* — I had to go home.
- 3) *Aš turėsiu eiti namō.* — I shall have to go home.

To express need or necessity the verb *reikėti* 'to be necessary' is used. The logical subject is in the dative case. Examples:

- 1) *Mán reikia eiti namō.* — I have to (need to) go home.
- 2) *Mán reikėjo eiti namō.* — I had to (needed to) go home.
- 3) *Mán reikės eiti namō.* — I shall have to (shall need to) go home.
- 4) *Māno bróliui reikės eiti namō.* — My brother shall have to go home.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kadā mán reikės eiti ī universitētā? 2. Kuř mēs rytōj ēisime? 3. Kās gyvēna kāime? 4. Kā jīē tūri namiē? 5. Kuř yrā jū ūkis? 6. Kā jīē mūms duōs rytōj? 7. Kuř mēs ēisime rytōj vakarē? 8. Kā mēs darysime pārke? 9. Kokiā būs naktis? 10. Kuř būs mėnūlis?

B. *Give the future conjugation of the following verbs:* norėti, rašyti, kàsti (kas+siu=kàsiu), sodinti, plaukti, parašyti.

C. *Put all of the italicized forms in the future tense:* 1. Aš turėjau eiti namō. 2. Māno brólis yrā studente. 3. Mēs esame labai laimingi. 4. Mēs einame prō Gedimino kálnā. 5. Aš rašau láišką.

D. *Fill in the blanks:* 1. Aš (have to) eiti namō. 2. Mán (have to) skaityti láišką. 3. Mēs (have to) važiuoti namō. 4. Mūms (have to) važiuoti namō. 5. Aš (must) kalbėti lietuviškai.

E. *Translate into Lithuanian:* 1. I will go to school tomorrow. 2. We will read the letter. 3. We will live in the city. 4. He will work the whole day (visą dieną). 5. I will read a book. 6. They will visit grandmother and grandfather. 7. There will be a concert in the park. 8. I have to go home. 9. We will have to go home. 10. We must read a book.

CONVERSATION

AR JŪS KALBATE LIETUVIŠKAI?

- Mokytojas:* 1. Ar jūs [ésate] lietuviai ar amerikietis?
Mokinys: 2. Aš esu amerikietis, bet noriu išmókti lietuviškai.
Mokytojas: 3. Ar jūs jau gerai kalbate lietuviškai?
Mokinys: 4. Dabar dar gerai negaliu kalbėti lietuviškai.

- Mokytojas:* 5. Taip, mēs dabar kalbėsime klāsėje tik lietuviškai. Rašysime ir skaitysime taip pat tik lietuviškai.
Mokinys: 6. Labai gerai. Tókiu būdū mēs gerai išmóksime lietuviškai.
Mokytojas: 7. O kaip jūs kalbate namiē?
Mokinys: 8. Namiē mēs kalbame angliškai, nēs māno tėvai lietuviškai nemóka.
Mokytojas: 9. Gaila. Jūs negalėsite namiē kalbėti lietuviškai...
Mokinys: 10. Bēt gál ir jīē išmóks lietuviškai kalbėti. Aš juos išmókysiu!

DO YOU SPEAK LITHUANIAN?

- Teacher:* 1. Are you a Lithuanian or an American?
Pupil: 2. I am an American, but I want to learn Lithuanian.
Teacher: 3. Do you already speak Lithuanian well?
Pupil: 4. Now I still cannot speak Lithuanian well...
Teacher: 5. Yes, from now on we shall speak only Lithuanian in class. We will read and write only in Lithuanian, too.
Pupil: 6. Very well. In this way we will learn Lithuanian well!
Teacher: 7. [And] what language (literally: how) do you speak at home?
Pupil: 8. At home we speak English because my parents don't know Lithuanian.
Teacher: 9. That's too bad. You will not be able to speak Lithuanian at home.
Pupil: 10. But perhaps they will learn Lithuanian too. I will teach them!

NOTES:

2. *išmókti* — to learn (well, thoroughly)
6. *tókiu būdū* — in such a way, such a manner, thus. *išmóksime lietuviškai* — we shall learn (to speak) Lithuanian.
8. *tėvai* — parents (also, fathers).
9. *gaila* — it is too bad, it's a pity.
10. *ir jīē* — *ir* in this phrase means 'also, too'.
mókyti — to teach; *išmókyti* 'to teach thoroughly, fully' cf. the related words: *mokinys* 'pupil', *mokytojas* 'teacher'.

Dešimtoji pamoka

Lesson 10

REVIEW

I.

LIETUVA

Pažiūrėkime į žemėlapi. Čia yra Amerika, arba Jungtinės Amerikos Valstybės — JAV.* Amerika yra didelė šalis tarp Atlanto vandenyno ir Ramių vandenyno, tarp Kanados ir Meksikos.

Lietuva yra nedidelė šalis. Ji yra prie Baltijos jūros. Senovėje¹ Lietuva buvo labai didelė valstybė. Jos pirmasis karalius buvo Mindaugas (ca. 1200-1263). Į šiaurę² nuo Lietuvos yra Latvija, į rytus — Gudija, į pietus — Lenkija. Vakaruose³ yra Baltijos jūra.⁴

Baltijos jūroje yra daug gintaro.⁵ Lietuvos pajūryje taip pat galima rasti daug gintaro. Jau labai senais laikais⁶ Lietuva prekiaavo gintaru⁷ su kitomis Europos valstybėmis,⁸ net su senovės graikais ir romėnais.⁹ Lietuvaitės mėgsta puošti gintaro papuošalais.¹⁰

Didžiausias¹¹ Lietuvos miestas yra jos sostinė Vilnius. Toliau eina¹² Kaunas, Klaipėda, Šiauliai. Klaipėda yra Lietuvos uostas prie Baltijos jūros.

NOTES ON 'LIETUVA':

1. Senovėje — in ancient times.
2. Į šiaurę — to the North.
3. Vakaruose — loc. plural of *Vakarai* 'West': in the West.
4. Baltijos jūra — Baltic Sea.

* JAV — in Lithuanian, this abbreviation is read in full: 'Jungtinės Amerikos Valstybės'.

5. *daug gīntaro* — *gīntaro* is genitive. After words and expressions of quantity, the genitive case is used. For more details see 16.2.
6. *senais laikais* — *senovėje* (see Note 1 above). Instrumental case is used in certain cases to express time. See Lesson 23.
7. *prekiavo gīntaru* — 'traded in amber'; *prekiuoti* plus instr. case.
8. *sū kitomis Eurōpos valstybėmis* — 'with other states of Europe'.
9. *sū senovės graikais ir romėnais* — 'with ancient Greeks and Romans'.
10. *puošis gīntaro papuošalais* — 'to wear jewelry (ornaments) made from amber'.
11. *didžiausias* — 'the largest'.
12. *toliaū eina* — 'there follows'.

II.

PEIZAZAS¹

By Jonas Aistis²

Laūkas, kēlias, pīeva, kr̄žius,
Šilo jūosta mėlyna,³
Debesėlių tānkus ižas⁴
Ir̄ gaudi gaudi dainā.

Bēga kēlias, ir̄ beržėliai
Liņksta vėjo pučiami,⁵
Samanōtas stōgas žālias
Ir̄ šuņs balsas priemỹ.⁶

O toliaū — paskeñdes kāimas,⁷
Tik žirgėliai⁸ tarp̄ klevų —
Šlāma līepos tōkia lāime,⁹
Tōkiu liūdesiu savū.

Tik sukr̄kš, l̄yg gėrvė, svirtis,¹⁰
Sušlamės dainā klevuōs...¹¹
Gēra¹² čiā gyvėnti¹³ ir̄ mir̄ti!
Gēra vařgti¹⁴ čiā, Lietuvōj!...¹⁵

NOTES ON 'PEIZAZAS':

1. *Peizāzas* — 'landscape' (here: a landscape, or a view of an old-fashioned Lithuanian village, countryside).
2. *Jonas Aistis* — Born 1904. One of the leading Lithuanian lyric poets.
3. *jūosta* — sash, ribbon'; *šilo jūosta mėlyna*: a blue ribbon of (pine) forest, a bluish strip of woods.
4. *debesėlių tānkus ižas* — *ižas*: ice-floe on rivers; ice-floe like little clouds.
5. *vėjo pučiami* — 'blown by the wind'.
6. *priemỹ* — 'at dusk'.
7. *paskeñdes kāimas* — lit. 'sunken village', i.e., almost hidden in the foliage of groves, orchards and trees.

8. *žirgėliai* — lit. 'little horses' (=dim. of *žirgas* 'steed'). Here *žirgėliai* refers to ancient Lithuanian roof ornaments, at the high point of the gable, in a stylized shape of horse heads.
9. *tōkia lāime* — 'with such happiness', Instrumental case. Same for *tōkiu liūdesiu savū*: 'with such intimate sadness'.
10. *svirtis* — 'water pully, water lift', a device by which water is raised from a well. Almost each farm in Lithuania used to have a *svirtis*.
11. *klevuōs* — 'in the *maple* trees', an abbreviation of *klevuōsė* (see Lesson 14). In poetry and also in rapid speech, this happens fairly often.
12. *gēra* — 'It is good', neuter form of the adjective *gēras*, *gerā* 'good' (See 12.3).
13. *gyvėnti* — an abbreviation of the infinitive *gyvėnti* 'to live'. See also Note 11 above).
14. *vařgti* — abbr. of *vařgti* 'to suffer, to eke out a living', (cf. Notes 13 & 11).
15. *Lietuvōj* — abbr. of *Lietuvojė* 'in Lithuania' (see 3.3).

CONVERSATIONS

1.

Valiulis: Kuř jūs rytōj važiūsote?

Gudėlis: Dār nežinaū. Māno sesuō nōri važiūoti ī kāimā, bēt aš nenōriu.

Valiulis: Gāl rytōj būs blōgas ōras, ir̄ mēs visi turēsime būti namiē.

Gudėlis: Porýt mán reikēs važiūoti ī Vilniū.

Valiulis: Kā jūs teñ darýsite?

Gudėlis: Aš teñ aplankýsiu savo senėlį.

2.

Pėtkus: Kuř jūs būvote vakarē?

Karnys: Buvaū namiē. Niėkur negalėjau eiti.

Pėtkus: Kodėl?

Karnys: Mán reikėjo daug dirbti.

Pėtkus: O kā jūs vakarē dirbate?

Karnys: Aš rašau knygā...

COMBINATION PRACTICE

A.

- | | |
|----------------------|------------------|
| 1. I live | a. in the city |
| 2. they live | b. in the suburb |
| 3. Dr. Vitkus lives | c. in Vilnius |
| 4. we live | d. in Kaunas |
| 5. my sister lives | e. in Lithuania |
| 6. the student lives | f. in America* |

* *America* = *Amerika*, 2nd declension (see 3.3), in popular speech *Amerika* = U. S. A.

7. she lives
8. Professor Kubilius lives
9. My father and mother live
10. Mr. Vainoras lives

B.

- | | |
|-----------------------------|-------------------|
| 1. I like to drink | a. coffee |
| 2. Professor likes to drink | b. tea |
| 3. They like to drink | c. water |
| | d. tea with sugar |

VARIATION PRACTICE

A.

Māno brōlis gyvėna miestė.

1. My brother lives in the city.
2. My sister lives in the city.
3. My father lives in Vilnius.
4. My father and my mother lived in Vilnius.
5. My brother and my sister will live in the city.
6. Dr. Vitkus lived in the village.
7. Professor Valys will live in Kaunas.
8. The student (male) lives in the suburb.
9. The student (female) will live at home.
10. My professor lives in America.

B.

- a. *Mān patiņka gyvėnti miestė.*
- b. *Aš mėgstu gyvėnti miestė.*
 1. They like to live in the city.
 2. She likes to live in Lithuania.
 3. We like to live in America.
 4. He likes to read a newspaper.
 5. Dr. Vitkus likes to drink tea with honey.
 6. My brother likes to go by bus.
 7. He likes to go by bus to the university.
 8. We like to read a book.
 9. Professor Petraitis likes to work at home.
 10. Professor Valys likes to work at the university.*

* at the university=universitetė (regular Locative of universitėtas).

Vienuoliktoji pamoka Lesson 11

MANO KAMBARYS

Māno kambarys yrā tik vienas lāngas, priė lāngo stōvi māno sėnas stālas. Aņt stālo gūli raudōnas pieštukas ir mėlyna knygā. Māno sesutė Rūtā įeina į kambarį ir sāko:

- Vytai, kuŗ tėvo naujas pieštukas? Mān jō reikia.
 — Tū rašyk gerā plunksna, nė pieštukū.
 — Aš nenōriu rašyti, āš nōriu piešti. Mān reikia tėvo raudōno pieštuko.
 — Geraĩ. Gali imti. Jis gūli aņt stālo.
 — Ačiū. O kuŗ tėvo geltōnas pōpierius?
 — Viskas aņt stālo. Imk viskā: raudōnā pieštukā, geltōnā pōpieriū, tik palik manė ramybėje. Aš skaitau naujā romānā.
 — Geraĩ, geraĩ. Tik nebūk jau tōks piktas!
 — Aš nepiktas. Tik tū būk gerā ir manės netrukdyk!
 — Aš tuojaū išeisiu. Aš eisiu pās mūsų kaimynė, pōniā Matuliėnė.
 — Eik, kuŗ nōri — pās Matuliėnė, Matulytė ar Matulį, — mān vistiek!
 — Ačiū, māno miėlas broli. Iki pasimatymo.

VOCABULARY

kambarys -io (3b) — room
 māžas, -ā (4) — small, little
 bėt - - but
 lāngas (3) — window
 priė (prep. with gen.) — by, near, at,
 at the side of

piešti (piešiū, piešia, piešė, pieš) —
 to draw, to draw pictures
 imti (imū, ima, ėmė, ėms)* — to take,
 to pick up
 āčiū — thanks, thank you
 geltōnas, -a — yellow

stovėti (stóviu, stóvi, stovėjo, stovės) — to stand (i.e. to be in a standing position)
 sėnas, -à (4) — old
 stálas (4) — table
 gulėti (guliù, gùli, gulėjo, gulės) — to lie (i.e. to be in a lying or horizontal position)
 raudónas (1) — red
 pieštukas (2) — pencil
 mėlynas, -a (1) — blue
 įeiti (jeinù, jeina, įėjo, įeis) — to enter, to come in, to step in
 sakýti (sakaù, sàko, sàkė, sakýs) — to say
 Vytai (voc. sg.) — Vytas (first name, shortened form of Vytautas)
 naujas, -à (4) — new
 reikėti (reikia, reikėjo, reikės) — to need (only used in 3rd person)
 mán jò reikía — I need it
 gėras, -à (4) — good
 plunksna (1) — pen; feather

pšperius (1) — paper
 palikti (paliekù, paliéka, paliko, paliks)* — to leave (behind)
 ramýbė (1) — quiet, peace
 románas (2) — novel
 gerai (adverb) — well, O.K.
 jau — already, just
 tóks — such, such a
 piktas, -à (4) — angry
 trukdyti (trukdaù, trùkdó, trùkdė, trùkdýs) — to disturb, to pester
 tuojaù — right away, soon
 pàs (prep. with acc.) — by, to, at (the place of)
 kaimýnė (1) — neighbor (fem.)
 ponía (4) — lady, Mrs.
 vistiek — all the same
 brólėli (voc. sing.) — dear brother, brother dear
 iki (prep. with the gen.) — until, till, up to
 pasimátymas (1) — meeting, seeing (one another), 'date', rendezvous

Masculine		Feminine	
N.,V. raudónas (1) -as 'red'		raudóna	-a
G. raudóno	-o	raudónos	-os
D. raudónam	-am	raudónai	-ai
A. raudóną	-ą	raudóną	-ą
I. raudónu	-u	raudóna	-a
L. raudóname	-ame	raudónoje	-oje

The numbers in parentheses refer to the accent classes which are almost the same as for the nouns. They were briefly discussed in Lesson 5 and in the Appendix, paragraph 51.

The declension of the adjective of the first declension should be compared with that of the first and second declension noun. The declension of the masculine adjective differs in the dative, locative and vocative cases from that of the first declension noun.

Only the masculine and feminine forms of the adjective are declined. The residual neuter form is limited to the nominative case; it is formed by dropping the -s from the nominative singular masculine.

11.2 The use of reikėti 'to be necessary' and reikalingas 'necessary':

The logical subject of the verb reikėti is in the dative case and the logical object is in the genitive case. Examples:

1. Mán reikía kambario. — I need a room (literally: To me is necessary a room.)
2. Mán reikėjo kambario. — I needed a room.
3. Mán reikės kambario. — I shall need a room.
4. Tėvui reikía pieštuko. — Father needs the pencil.
5. Tėvui reikėjo pieštuko. — Father needed the pencil.
6. Tėvui reikės pieštuko. — Father will need the pencil.
7. Jò bróliui reikía ramýbės. — His brother needs rest.
8. Jò bróliui reikėjo ramýbės. — His brother needed rest.
9. Jò bróliui reikės ramýbės. — His brother will need rest.

11.2,1 As an inflected adjective reikalingas agrees in case, number and gender with the noun it modifies. Examples:

1. Mán [yrà] reikalingas stálas. — I need a table (literally: To me is necessary a table.)
2. Jums [yrà] reikalinga naujà knygà. — You need a new book (literally: to you is necessary a new book.)

Idioms

mán jò reikía — I need it (him)
 mán reikía raudóno pieštuko — I need a (the) red pencil
 netrukdyk manęs — leave me in peace; let me be
 iki pasimátymo — so long (literally: until we see each other)

NB. daug 'much, many' is used with the genitive case: daug cukraus 'much sugar', etc.

GRAMMAR

11.1 First Declension of Adjectives.

All adjectives ending in -as in the masculine nominative singular belong to the first declension. The singular is listed below and the plural cases are given in Lesson 21.

Masculine		Feminine	
N.,V. báltas (3)	-as 'white'	báltà	-a
G. bálto	-o	báltós	-os
D. báltám	-am	báltai	-ai
A. bálta	-ą	bálta	-ą
I. báltu	-u	bálta	-a
L. báltamė	-ame	baltoje	-oje

* Irregular verbs. See Lith.-English Vocabulary.

3. *Māno šeimai [yrà] reikalīngas didelis nāmas.* — My family needs a large house (lit.: To my family is necessary a large house.)
4. *Mān būvo reikalīngas stālas.* — I needed a table (literally: To me was necessary a table.)
5. *Mān būs reikalīngas stālas.* — I shall need a table (literally: To me will be necessary a table.)

11.3 Names in Lithuanian.

In Lithuanian the suffixes *-as, -is, -ys, -us, -ė, -a* can be added to the root to form the family name for a male. The suffix *-ienė* (sometimes *-uvienė*) denotes a married woman; the suffixes *-aitė, -ytė, -utė* and *-iūtė* denote unmarried women. Examples:

Mr. = <i>pōnas</i> :	Mrs. = <i>ponià</i> :	Miss = <i>panėlė</i> :
Šāpalas,	Šāpalienė	Šāpalaitė
Gaīgalas	Gaīgaliene	Gaīgalaitė
Miškinis	Miškinienė	Miškinytė
Valāitis	Valāitienė	Valaitytė
Rainys	Rainienė	Rainytė
Ruzgys	Ruzgienė	Ruzgytė
Rimkus	Rimkuvienė	Rimkūtė
Stānkus	Stānkuvienė	Stankūtė
Peldzius	Peldžiuvienė	Peldžiūtė
Katėlė	Kateliene	Katelytė
Razmà	Razmienė	Razmaitė

The words *pōnas, ponià* and *panėlė* are of Polish origin. They originally meant 'lord, master', but now are used only with the meaning of 'Mr., Mrs., and Miss' respectively.

The suffix *-ienė* (or *-uvienė*) is added directly to the root after the suffix *-as, -is, -ys, -ė* or *-a* is dropped. The suffix *-aitė* is added to the root after the suffix *-as* or *-a* is dropped, the suffix *-utė* (*-iūtė*) after the *-us* is dropped and the suffix *-ytė* after the suffix *-is, -ys* or *-ė* is dropped.

The only names having the suffix *-uvienė* are those formed from disyllabic masculine names with the ending *-us* or *-ius*. But even in this case the suffix *-ienė* is used, so that beside *Stařkuvienė* we also find *Starkienė*.

Names with the suffix *-uvienė* have the stress in the same position as the corresponding masculine names, thus *Stānkus* — *Stānkuvienė*.

Names with the suffix *-ienė* have the stress in the same place as the corresponding masculine name, if the latter has the acute intonation (and belongs to the first accent class) or the circumflex intonation (and belongs to the third accent class) on the third syllable from the end, e.g. *Jonāitis - Jonāitienė, Gaīgalas - Gaīgalienė*.

In all the other cases feminine names have the stress on the suffix, e.g. *Kaūnas - Kaunienė, Daukša - Daukšienė*.

Names with the suffix *-aitė* have the stress on this suffix except for those which are formed from masculine names with the suffixes *-ūnas, -ėnas, -ynas* (of the first accent class). Thus we have *Arminaitė, Burbaitė*, but *Bradūnaitė, Bražėnaitė, Tamulynaitė*.

Names with the suffixes *-ytė, -utė* and *-iūtė* always have the stress on the suffix, e.g. *Rainytė, Senkūtė, Peldžiūtė*.

11.4 The Vocative of Proper Names.

In general the vocatives of the proper nouns or names are the same as the vocative forms of the corresponding declension of common nouns. Examples:

Name (nom. sing.)	Vocative	Declension	Lesson
Rainys	Rainy	1	3
Miškinis	Miškini	1	3
Katėlė	Katėle	2	3
Rimkus	Rimkau	4	6
Rimkuvienė	Rimkuviene	2	3
Rimkūtė	Rimkute	2	3

Names ending in *-as* in the nominative singular form an exception to this rule. The vocative of such nouns ends in *-ai*, e.g. *Antānas* has the vocative *Antānai*, *Kostas* has the vocative *Kostai*, *Čėpas*, voc. *Čėpai*, *Rimas*, voc. *Rimai*, etc.

EXERCISES

A. Questions. 1. Kòks yrà mào kambarys? 2. Kàs stóvi priė lāngo mào kambaryje? 3. Kàs gūli aīt stālo? 4. Kàs įeina į mào kambarį? 5. Kā jì sāko? 6. Kò mào sesūtei reikia? 7. Ař jì nóri rašyti? 8. Kā āš skaitau? 9. Kuř eis Rūtà? 10. Ař āš esū gėras bròlis?

B. Decline in the singular: bāltas nāmas, sėnas pieštūkas, naujā kròsnis (-ies, etc. 3rd declension), sėnas arklīs, gerà plūksna, mėlynas dangūs, raudónas akmuò.

C. Fill in the blanks: 1. Aš turiu (small) kambarį.
 2. Māno (in [my] small) kambaryje stovi (a new) stālas. 3. Mān patiņka māno (old) plūnkna. 4. Māno sesuō Rūtā rāšo (with the yellow) pieštukū. 5. Aš rašau (with the red) pieštukū.

D. Fill in the blanks: 1. Mān reikia nauj..... knyg..... 2. Jām reik..... (pres. tense) eiti namō. 3. Māno brōliui reikia mēlyn..... pieštuk..... 4. Mūms reik..... (past tense) eiti namō. 5. Jiems reik..... (future) eiti namō. 6. Mūms [yrā] reikaling..... naujas stālas. 7. Māno sēseriai būvo reikaling..... senā knygā. 8. Mān reikaling..... naujas pieštukas. 9. Mān nereikia eiti nam..... 10. Aš esū nam.....

E. Complete:

1. Pōnas Žilỹs, poniā, panēlė
2. Pōnas Kalādė, poniā, panēlė
3. Pōnas Stūkas, poniā, panēlė
4. Pōnas Gudėlis, poniā, panēlė
5. Pōnas Stōškus, poniā, panēlė
6. Pōnas Švėdas, poniā, panēlė

F. Put all the forms of Exercise E into the *vocative case*: e.g.: Pōne Žilỹ, pōnia Žilīene, panēle Žilỹte, etc.

G. Translate into Lithuanian: 1. I have an old table. 2. My old table stands in my small room. 3. I like my little room. 4. I need a new pencil. 5. You need a new pen. 6. You had to have (=needed to have) a new table. 7. Mrs. Rugys is at home. 8. Miss Klimas goes home. 9. I like Miss Žukas. 10. We need a large room.

CONVERSATION

MIESTE: KUR YRA ... ?

- Valaitis: 1. Atsiprašau. Ar gālite mán pasakýti, kuř yrā viēšbutis 'Amėrika'?
- Policininkas: 2. Viēšbutis 'Amėrika' yrā netolì. Eikite tiesiōg dvi minutės, tadā kairėjė gātvės pūsėje pamatýsite raudōnā nāmą ...
- Valaitis: 3. Labai āčiū. Aš dār tik neseniai esū jūšų miestė. Kuř čiā yrā gėras restorānas?
- Policininkas: 4. Restorānas 'Nidā' yrā labai gėras. Jis yrā kitojė gātvės pūsėje.

- Valaitis: 5. O kuř yrā ōperos teātras?
- Policininkas: 6. Operos teātras yrā miēsto centrė. Jūms reikės važiuoti autobusū. Autobūsas Nr. (= nūmeris) 5 (peņktas).
- Valaitis: 7. Mān taip pāt reikia nusipiřkti naują ir gėrą miēsto plānā. Kuř aš jį galiū rāsti?
- Policininkas: 8. Jūs gālite gāuti miēsto plānā knygýne. Knygýnas yrā pirmojė gātvėje dešinėjė.
- Valaitis: 9. Ačiū labai. Dabař aš jau susirāsiu, kō mán reikia. Sudiėu.
- Policininkas: 10. Sudiėu, sudiėu. Laimingai.

IN THE CITY: ASKING DIRECTIONS

- Valaitis: 1. Pardon me please. Can you tell me where the hotel 'America' is?
- Policeman: 2. The hotel 'Amerika' is not too far. Go straight ahead for two minutes, then you will see a red house on the left side of the street ...
- Valaitis: 3. Thank you very much. I have been in your city only a short time. Where is there a good restaurant around here?
- Policeman: 4. The 'Nida' restaurant is a good restaurant. It is on the other side of the street.
- Valaitis: 5. And where is the opera theater?
- Policeman: 6. The opera theater is in the center of the city. You will have to go by bus. Bus No. 5.
- Valaitis: 7. I also have to buy a new and a good city map. Where can I find it?
- Policeman: 8. You can get a city map in the bookstore. The bookstore is on the first street on the right.
- Valaitis: 9. Thank you very much. Now, I will be able to find what I need. Good-by.
- Policeman: 10. Good-by, good-by. Good luck!

NOTES:

3. dār tik neseniai esū — lit. 'still only not long am'. Note the use of the present tense in Lithuanian to express a condition which has begun in the past and continues into the present. In English we use a perfect tense to express such an action.
6. Nr. 5 — nūmeris peņktas: lit. 'the fifth number'.
9. susirāsiu — lit. 'I will find for myself'.
10. Laimingai — lit. 'luckily'.

Dvyliktoji pamoka

Lesson 12

MANO GIMTASIS KAIMAS

Vakar aš aplankiaū savo gimtąjį kaimą. Mano gimtasis kaimas sėnas ir gražūs. Jis yra prieš Nėmuno. Nėmunas yra plati upė. Aš mačiau tamsų mišką, kuriamė mės žaisdavome. Ejaū plačiu keliu, kuriuō eidavau į mokyklą, kai dar buvaū vaikas. Aš aplankiaū seną kaimyną, kuris pasakodavo mums gražiū pasakū, kada jis tik turėdavo laiko.

Kai mės dar gyvenome kaime, mės dirbdavome nuo rýto ligi vakaro, bēt dárbas būdavo mums visuomēt labai malonūs.

Dabaĩ aš miestē dirbu suñkiai ir skubiai, nēs reikia viską greitai padaryti. Kaime visuomēt būdavo gražū ir smagū.

VOCABULARY

vakar — yesterday	pāsaka (1) — fairy tale, folk tale
aplankyti (aplankaū, aplaño, aplaño-kė, aplankýs) — to visit	kada — when
gimtasis — native	kada tik — whenever
kaimas (1) — village	kai (conjunction) — when
gražūs, -i (4) — beautiful	nuō (prep. with gen.) — from, starting from
priē (prep. with gen.) — at, by, near, on	rýtas (3) — morning
platus, -i (4) — wide	ligi (prep. with gen.) — till, until
tamsūs, -i (4) — dark	dárbas (3) — work
miškas (4) — forest, woods	malonūs, -i (4) — pleasant
kuriamē (loc. sing.) — in which	sunkus, -i (4) heavy, difficult
žaisti (irreg.: žaidžiū, žaidžia, žaidė, žais) — to play	suñkiai (adverb) — heavily, hard (in the adverbial sense)
kėlias (4) — way, road	skubūs, -i (4) — hurried
kuriuō (inst. sing.) — [here] along which	skubiai (adverb) — hurriedly
kaimynas (1) — neighbor	greitai — fast, right away, soon
kuris (nom. sing.) — who, which	padaryti (padaraū, padaro, padarė, padarýs) — to do, to accomplish
pāsakoti (pāsakoju, pāsakoja, pāsakojo, pāsakos) — to tell, to narrate	ō — but, and
	smagūs, -i (4) — cheerful

GRAMMAR

12.1 Second Declension of Adjectives.

Adjectives belonging to this declension are characterized by the ending *-us* in the masculine nominative singular and the ending *-i* in the feminine nominative singular. The singular is listed below and the plural cases are given in Lesson 22.

Masculine		Feminine	
N.,V.	sunkùs -us (4) 'heavy'	sunki	-i
G.	sunkaùs -aus	sunkiōs	-ios
D.	sunkiám -iam	suñkiai	-iai
A.	suñkų -ų	suñkią	-ią
I.	sunkiù -iu	sunkià	-ia
L.	sunkiamè -iame	sunkiojè	-ioje

Masculine		Feminine	
N.,V.	platùs -us (4) 'wide'	plati	-i
G.	plataùs -aus	placiōs	-ios
D.	placiám -iam	plāčiai	-iai
A.	plātų -ų	plāčią	-ią
I.	placiù -iu	placià	-ia
L.	plāciamè -iame	plāčiojè	-ioje

The endings of the nouns of the fourth declension (Lesson 6) should be carefully compared with the masculine endings above. The endings of feminine nouns in *-i* of the second declension should be carefully compared with the feminine endings above (Lesson 3). Some of the endings are different (e.g. the masculine dat. sing.), but enough of them are similar to aid in memorization.

-ti- (and *-di-*) are replaced by *-či-* (and *-dži-* respectively) in position before the vowels *-a-*, *-o-*, *-u-* in the second declension of adjectives. In this position *-či-* and *-dži-* merely denote a soft or palatalized *-č-* or *-dž-* sound; the letter *-i-* here does not denote a vowel, but merely the softening or palatalization of the preceding consonant. (Cf. also 3.3 and the Introductory Lesson.)

12.2 Formation of Adverbs.

Adverbs can be formed from adjectives of the first declension (*-as*, *-a*) by dropping the *-as* of the nominative singular masculine and adding *-ai*. Adverbs can be formed from second declension

adjectives by dropping the *-us* of the nominative singular masculine and adding *-iai* (with the appropriate changes discussed above if the stem ends in *-t* or *-d*). Examples:

1) <i>gēras</i> 'good'	<i>gerāi</i> 'well'
2) <i>báltas</i> 'white'	<i>baltai</i> 'white, whitish'
3) <i>sunkùs</i> 'heavy, hard'	<i>suñkiai</i> 'heavily, hard (of work)'
4) <i>platùs</i> 'wide'	<i>plāčiai</i> 'widely'
5) <i>gražùs</i> 'beautiful'	<i>gražiai</i> 'beautifully'

12.3 The Neuter Form of the Adjectives.

From the adjectives of the first and second declension a neuter form can be derived by dropping the *-s* from the masculine nominative singular, cf. Examples:

Masculine	Neuter
1) <i>gēras</i> 'good'	<i>gēra</i> 'the good, that which is good'
2) <i>báltas</i> 'white'	<i>bálta</i> 'that which is white'
3) <i>gražùs</i> 'beautiful'	<i>gražù</i> 'that which is beautiful'
4) <i>sunkùs</i> 'difficult'	<i>sunkù</i> 'difficult, hard, heavy'

These neuter forms occur only in the nominative singular, and mostly as parts of the predicate. They are commonly used with the verb 'to be' in certain impersonal constructions. Examples:

- 1) *Mán čià labaī gēra.* — I feel fine (good) here (literally: To me here it is very good).
- 2) *Jám viskas čià bũvo gražù.* — He found everything beautiful here (literally: To him everything here was beautiful).
- 3) *Čià [yrà] labaī gražù.* — Here it is very beautiful.
- 4) *Čià bũvo labaī gražù.* — Here it was very beautiful.
- 5) *Čià bũs labaī gražù.* — Here it will be very beautiful.
- 6) *Mán šálta.* — I am cold (literally: To me it is cold).

Note that this is the correct way to express the idea of feeling heat, cold, etc. The sentence *àš esù šáltas* would mean 'I am cold' in the sense 'my body is cold when you touch it' or 'my body is exuding cold'. The dative case of the noun or pronoun is used with the adjective in the neuter:

- 7) *Táu šálta.* — You (sg.) are cold.
- 8) *Jám šálta.* — He is cold.
- 9) *Jái šálta.* — She is cold.

- 10) *Mūms šalta.* — We are cold.
 11) *Jūms būs šalta.* — You will be cold.
 12) *Jiems buvo šalta.* — They (masculine) were cold.
 13) *Joms buvo šalta.* — They (feminine) were cold.
 NB. It is very important to remember that these neuter adjectives cannot be used as adverbs.

Neuter Adjectives

Čia labai gražu. —
 'It is very beautiful here'
Tau šilta,
 'You are warm'
Mán buvo labai malonu. —
 'I was very pleased;
 it was very pleasant for me.'

Adverbs

Jis rašo gražiai. —
 'He writes beautifully'
Nėš tū šiltai apsirengęs.
 because you are dressed warmly'
Jis maloniai kalbėjo. —
 'He spoke pleasantly'

12.4 The Frequentative Past Tense. (*būtasis dažninis laikas*)

In addition to the simple past tense (or preterit) discussed in Lesson 8 there is another past tense, the frequentative past, which denotes an action which took place several times, frequently, at repeated intervals in the past. It can be translated by such English expressions as: *I used to...*; *I kept...*; *I would...* To obtain the stem for this tense, drop the infinitive ending *-ti* and add the following endings: 1st sing. *-davau*, 2nd sg. *-davai*, 3rd person *-davo*, 1st plur. *-davome*, 2nd plur. *-davote*. Note that this tense consists essentially of *-dav-* plus the preterit endings *-au*, *-ai*, *-o*, etc.

1st Conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
1) dirbdavau 'I used to work'	-dav-au	dirbdavome	-dav-ome
2) dirbdavai	-dav-ai	dirbdavote	-dav-ote
3) dirbdavo	-dav-o	dirbdavo	-dav-o

2nd Conjugation: *mylėti* 'to love'

Singular		Plural	
1) mylėdavau 'I used to love'	-dav-au	mylėdavome	-dav-ome
2) mylėdavai	-dav-ai	mylėdavote	-dav-ote
3) mylėdavo	-dav-o	mylėdavo	-dav-o

3rd Conjugation: *skaityti* 'to read'

Singular		Plural	
1) skaitydavau 'I used to read'	-dav-au	skaitydavome	-dav-ome
2) skaitydavai	-dav-ai	skaitydavote	-dav-ote
3) skaitydavo	-dav-o	skaitydavo	-dav-o

As is evident from the examples above the method of formation is the same for all three conjugations. The stress is *always* on the stem, *never* on the ending.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Ką aš vakar aplankiau? 2. Koks yrà mào gimtasis káimas? 3. Kuř jis yrà? 4. Kokià ùpè yrà Nėmunas? 5. Kuř aš eidavau plačiù keliù, kai aš buvau vaikas? 6. Ką mums pasakodavo sėnas kaimynas? 7. Koks buvo dárbas káime? 8. Kaip rečia dirbti miestè? 9. Kuř jùsų gimtasis káimas? 10. Kuř [yrà] geriau gyvėnti — káime ar miestè?

B. *Decline in the singular:* gražùs, tamsùs, skubùs, malonùs, smagùs.

C. *Form adverbs from the following adjectives:* raudónas, mėlynas, báltas, jáunas, platùs, smagùs, malonùs, skubùs, tamsùs, gražùs.

D. Using the examples of 12.3 substitute: *šilta* 'warm' and *káršta* 'hot' for *šalta* 'cold', e.g. *mán yrà šilta* 'I am warm', etc.

E. *Translate into Lithuanian:* 1. In the village I used to work hard. 2. In the city I do not work so hard. 3. He always used to be (bùdavo) cold. 4. I have a beautiful dog. 6. My father used to live in the village, but now he lives in Vilnius. 7. She writes very beautifully. 8. She used to write very beautifully. 9. I don't want to work hard, I only want to live nicely. 10. When he was a student, he used to read much, but (=ò) now he does not read anything.

CONVERSATION

KUR SKANIAU VALGYTI

Kilmónis: 1. Ką jùs valgote pùsryčių?
Skinkis: 2. Aš valgau dúoną sù sviestu ir geriu sáldžià kávà sù pienu.

- Kilmonis:* 3. O kā jūs vālgote pietū?
Skinkis: 4. Pietūms aš vālgau lēkšte sriubōs, mēsōs īf kō nōrs saldaūs.
Kilmonis: 5. Aš nemēgstu sriubōs. Aš jōs niekuomēt nevālgau.
Skinkis: 6. Aš īrģi anksčiaū nevālgūdavu sriubōs, bēt dāktaras (ģydytojas) mán pātarē vālgyti.
Kilmonis: 7. O aš anksčiaū vālgūdavu daūģ sriubōs, bēt dabař negaliū.
Skinkis: 8. Kuř jūs vālgote — namiē ař restoranē?
Kilmonis: 9. Aš visuomēt vālgau restoranē, nēs aš ģyvenū vīnas īf nemēgstu virti.
Skinkis: 10. Ģaīla. Namiē ģālima ģeraī, skaniaī īf ģigiaī pavālgyti, ō restoranē viskas yřa brangū īf nē taip skanū.

WHERE IT IS BETTER (TASTIER) TO EAT

- Kilmonis:* 1. What do you eat for breakfast?
Skinkis: 2. I eat bread and (with) butter and I drink sweet coffee with milk.
Kilmonis: 3. And what do you eat for dinner?
Skinkis: 4. For dinner I eat a plate of soup, meat and a dessert (literally: something sweet).
Kilmonis: 5. I don't like soup. I never eat it.
Skinkis: 6. I, too never used to eat it before, but the doctor (physician) advised me to do it.
Kilmonis: 7. I used to eat a lot of soup before, but now I can't.
Skinkis: 8. Where do you eat—at home or in a restaurant?
Kilmonis: 9. I always eat in a restaurant because I live alone and I don't like to cook.
Skinkis: 10. That's too bad. At home one can eat well, have good tasting food, and eat inexpensively, but in a restaurant everything is expensive and not very tasty.

NOTES:

1. pūsyčīy — gen. plural: 'for breakfast'.
2. saldi kavā — kavā sū cūkrumi: 'sweet coffee, coffee with sugar, sweetened coffee'.
4. kō nōrs saldaūs — partitive genitive. Lit. 'of something sweet'.
6. Both ģydytojas 'physician' and dāktaras 'doctor' are used when one speaks of an MD. However, it is usual to address an MD only as dāktaras: Dāktare Petrāiti: (vocative) Dr. Petrāitis.
9. vīnas — 'one', here: 'alone'.
10. ģeraī, skaniaī, ģigiaī — are adverbs; brangū, skanū — are neuter adjectives.

Tryliktoji pamoka

Lesson 13

MIESTE

- Vytautas:* Labā dienā, Antānai. Kuř taip skubi?
Antānas: Lābas, lābas, Vytautai. Einū apžiūrēti naujo nāmo.
Vytautas: Taī kā ģi, nōri pīrkti naujā nāma?
Antanas: Taip. Mataī, mēs turējome tā sēnā medinī, bēt dabař nōrime pīrkti mūrini.
Vytautas: Bēt sāko, kād mediniame namē sveikiaū ģyventi.
Antanas: Ģāl īf taip, bēt mūrinis nāmas vistiek mán dabař daugiau patiņka.
Vytautas: Taip, taip. Sidabrinis laikrodīs ģeraī eina, bēt visi nōri auksinio . . .
Antanas: Aš esū turēģes īf auksini laikrođi, bēt pařdaviau, nēs sugēdo.
Vytautas: Ař esi jau apžiūrēģes visā miēštā?
Antanas: Visuř jau bevėik esū būģes, bēt tuō tārpu dār jōkio ģēro mūrinio nāmo nesū rāģes.
Vytautas: Taī žinaī kā padaryk: pīrk ģeležini ař plienini nāma.
 Arbā dār ģeriaū aliuminini — nei supūs nei surūdys.
Antanas: Nā, žinaī, bičiūli, tū jau prādedi juokāuti. Mán jau laikas eiti. Iki pasimātymo.
Vytautas: Iki. Linkiū tū sėkmės!

VOCABULARY

- | | |
|--|--------------------------------------|
| skubėti (skubū, skūba, skubėjo, skubės) — to hurry, to be in a hurry | jau — already |
| apžiūrėti (apžiūriū, apžiūri, apžiūrėjo, apžiūrės) examine carefully | bevėik — almost |
| | tuō tārpu — so far, in the meantime |
| | jōkio (gen. case of jōks) — no, none |

taĩ kã gi (idiom) — well, well; well, now	rãsti (irreg.: randũ, raũda, rãdo, rãs) — to find
piĩkti (perkũ, peĩka, piĩko, piĩks) — to buy	padarĩti (padaraũ, padãro, padãre, padarĩs) — to do, to perform, to make (perfective)
medinis, -ẽ (2) — wooden	geležinis, -ẽ — iron, made of iron
mũrinis, -ẽ (2) — brick, stone (house)	plieninis, -ẽ — steel, made of steel
sveikiaũ (comparative adjective neuter); — healthier, better	geriaũ (compar. adverb) — better
gãl iĩ taip (idiom) — perhaps it is so, it may be so	dãr geriaũ — even better
vistiek — in spite of, nevertheless	aliumininis — aluminum
sidabrinis, -ẽ (2) — silver, made of silver	supũti (supũva, supũvo, supũs) — to rot, putrefy
laĩkrodis -dũio (1) — watch, clock	surũdũti (surũdũja, surũdũjo, surũdũs) — to rust
iĩ — and, too, also	neĩ...neĩ... — neither...nor...
pardũoti (pardũodu, pardũoda, paũda-vẽ, paũdũs) — to sell	biẽiũlis -io — friend
nẽs — because	juokãuti (juokãuju, juokãuja, juokã-vo, juokãũs) — to joke
sugẽsti (sugẽnda, sugẽdo, sugẽs) — to break down, to go bad	linkẽti (linkiũ, liĩki, linkẽjo, linkẽs) — to wish (good luck, etc.)
visur — everywhere	sẽkmẽ (4) — good luck

GRAMMAR

13.1 Third Declension Adjectives.

The nominative singular of all adjectives in this declension is in *-is* for the masculine and *-ẽ* for the feminine. They are usually derived from nouns:

NOUN	ADJECTIVE
<i>ãuksas</i> 'gold'	<i>ãuksinis</i> 'gold, golden'
<i>mẽdis</i> 'tree'	<i>medinis</i> 'wood, wooden'
<i>vãsara</i> 'summer'	<i>vasarinis</i> 'summer, summer-like'
<i>nãmas</i> 'house'	<i>naminis</i> 'domestic (animals)'
<i>dãrbas</i> 'work'	<i>darbinis</i> 'work (clothes, etc.)'

There are also some adjectives of this declension which are derived from:

- other adjectives,
- past passive participles.

Examples:

a) Derived from adjectives:	
<i>saldũs</i> 'sweet'	<i>saldinis</i> 'of sweet kind'
	(<i>saldinis obuolĩs</i> 'sweet apple')
<i>bẽndras</i> 'common'	<i>bẽdrinis</i> 'belonging to all'
	(<i>bẽdrinẽ kalbã</i> 'common language, standard language')

b) Derived from past passive participles:*

<i>lẽnktas</i> 'bent'	<i>lẽnktinis</i> 'which can be bent, closed'
	(<i>lẽnktinis peĩlis</i> 'pocket knife')
<i>sudẽtas</i> 'put together'	<i>sudẽtinis</i> 'compound'
	(<i>sudẽtinis sakinĩs</i> 'compound sentence')

13.2 Singular of Third Declension Adjectives.

	M a s c u l i n e		
	'wooden'	'gold'	'artificial'
N.,V.	medinis (2)	ãuksinis (2)	dirbtinis (2) -is
G.	medinio	ãuksinio	dirbtinio -io
D.	mediniam	ãuksiniam	dirbtiniam -iam
A.	mediniĩ	ãuksiniĩ	dirbtiniĩ -ĩ
I.	mediniũ	ãuksiniũ	dirbtiniũ -iu
L.	mediniame	ãuksiniame	dirbtiniame -iame

	F e m i n i n e		
	'wooden'	'gold'	'artificial'
N.,V.	medinẽ (2)	ãuksinẽ (2)	dirbtinẽ (2) -ẽ
G.	medinẽs	ãuksinẽs	dirbtinẽs -ẽs
D.	medinei	ãuksinei	dirbtinei -ei
A.	medinẽ	ãuksinẽ	dirbtinẽ -ẽ
I.	medinẽ	ãuksinẽ	dirbtinẽ -e
L.	medinẽje	ãuksinẽje	dirbtinẽje -ẽje

13.3 The Formation of the Past Active Participle.

Of all of the participles in Lithuanian the most important is the past active participle because it is used in the formation of compound tenses. To form the past active participle take the past tense stem and add the ending *-ęs* for the masculine nominative singular and the ending *-usi* for the feminine nominative singular, *-iusi* if the verb belongs to the 3rd conjugation. For plural: add *-ę* for masculine, *-usios* (*-iusios*) for feminine.

Examples:

1st conjugation: <i>dirb-o</i> '(he) worked'			
Masculine singular		Feminine singular	
<i>dirbęs</i> 'having worked'	-ęs	<i>dirbusi</i>	-usi

* For past passive participles, see Lesson 33.

		<i>ruošė</i> '(he) prepared'		
<i>ruošęs</i> 'having prepared'	-ęs		<i>ruošiusi</i>	-iusi
2nd conjugation: <i>mylėj-o</i> '(he) loved'				
<i>mylėjęs</i> 'having loved'	-ęs		<i>mylėjusi</i>	-usi
3rd conjugation: <i>žinój-o</i> '(he) knew'				
<i>žinójęs</i> 'having known'	-ęs		<i>žinójus</i>	-usi
		<i>rāšė</i> '(he) wrote'		
<i>rāšęs</i> 'having written'	-ęs		<i>rāšiusi</i>	-iusi
		<i>skaitė</i> '(he) read'		
<i>skaitęs</i> 'having read'	-ęs		<i>skaitėiusi</i>	-iusi

Note that *-ti-* and *-di-* are replaced by *-či-* and *-dži-* respectively in position before *-usi*.

The full declension of the participle is given in Lesson 26.

13.4 The Present Perfect Tense — (*būtasis kartinis atliktinis laikas*).

Up to this point we have discussed only simple tenses: the present tense (*esamasis laikas*), the past tense or simple preterit (*būtasis kartinis laikas*), the frequentative past (*būtasis dažninis laikas*), and the future tense (*būsimasis laikas*).

As in English the present perfect tense denotes the present state which is the result of a past action. (It may not, however, denote a past action continuing into the present as does the English perfect tense.) Thus, for example, the sentence: 'I have been living here three years' would be translated into Lithuanian by: *Aš čia gyvenù jau treji mėtai* with a Lithuanian present tense.

The perfect tense is formed with the present conjugation of the verb *būti* 'to be' and that form of the past active participle which agrees in gender and number with the subject. Examples:

M a s c u l i n e

ąš esù dirbęs 'I have worked'; *ruošęs* 'prepared'; *žinójęs* 'known'
tù esi dirbęs 'you (sg.) have worked', etc.
jis yrà dirbęs 'he has worked', etc.
mės esame dirbę 'we have worked', etc.
jūs esate dirbę 'you (pl.) have worked', etc.
jiė yrà dirbę 'they have worked', etc.

F e m i n i n e

ąš esù dirbusi 'I have worked'; *ruošiusi* 'prepared'; *žinójus* 'known'
tù esi dirbusi 'you (sg.) have worked', etc.
ji yrà dirbusi 'she has worked', etc.
mės esame dirbusios 'we have worked', etc.
jūs esate dirbusios 'you have worked', etc.
jės yrà dirbusios 'they have worked', etc.

The past active participle stem of *būti* 'to be' is *buv-* (cf. *bùvo* '(he) was').

- 1) *Aš jau kelis kartùs esù bùvęs New Yorke.* — I have already been in New York several times.
- 2) *Aš tik vieną kartą esù bùvęs New Yorke.* — I have been in New York only once.
- 3) *Mės dar niekad nësame bùvę Kalifornijoje.* — We haven't been in California yet.

EXERCISES

A. Questions. 1. Kuř taip skubėjo Antānas? 2. Kā jis nóri pirkti? 3. Kókį namą jis nóri pirkti? 4. Kokiamė (in which kind of) namė sveikiau gyvėnti? 5. Kóks nāmas Antānui geriau patinka? 6. Kodėl Antānas pařdavė auksinį laikrodį? 7. Ar jūs esate apžiūrėję visą miėstą? 8. Kóks nāmas niekuomėt nesupūs? 9. Kās pradėjo juokauti? 10. Ar mums jau laikas eiti namó?

B. Decline in the singular: mūrinis nāmas, medinis nāmas, auksinis laikrodis, naminis gyvulys.

C. Conjugate in the present perfect tense (in both genders): turėti, būti, dirbti, rašyti, matyti.

D. Change from the simple past (preterit) to the present perfect: 1. Aš dirbau namiė. 2. Jis turėjo medinį namą. 3. Mės pirkome naują namą. 4. Mės niekuomėt nebūvome Vilniuje. 5. Jós neskaitytė tós naujós knygós. (Use *nėrà* for the negative form*).

E. Translate into Lithuanian: 1. I have been in Vilnius. 2. I still haven't found a good house. 3. It is better (more healthy) to live in a wooden house than in a brick house. 4. He has had a gold watch. 5. We want to buy a brick house, but mama wants a wood house. 6. She wants to buy a silver watch. 7. Have you (sg.) already been in the city? 8. I still haven't been [there] because

* In the negative: *ąš nesù, tù nesi, jis nėrà; mės nësame, jūs nësate, jie nėrà* (ne + *esù*...*nesù*, etc.).

I have too much work. 9. Let's go and buy a new wood house.
10. He lives in a wood house, but we live in a brick (one).

CONVERSATION

NAUJAS FILMAS

- Kazys:* 1. Ar jau esi buvęs kada nors tamė naujamė kino teatrė? (or *kinė*, popularly)
Paulius: 2. Dār nesū buvęs, bėt nōriu šiañdien vakarė pamatýti tã naujà lietūviškã filmã.
Kazys: 3. Aš jau esū tã filmã mãtes. Labã gėras filmas.
Paulius: 4. Tai tū nenōri sū manimĩ eiti?
Kazys: 5. Šiañdien neturiū laikō. Mãn reikia parašýti tėvui láiškã.
Paulius: 6. Rytój parašýsi. Šiañdien eisime į kinã!
Kazys: 7. Kã gi aš teñ darýsiu? Aš gi tãu jau sakiaū: aš jau esū mãtes tã filmã.
Paulius: 8. O aš vienas nenōriu eiti.
Kazys: 9. Paskaĩbink Stãsei, gál jĩ galės sū tavimĩ eiti.
Paulius: 10. Gėras patarimas! Taip ir padarýsiu.

A NEW FILM

- Kazys:* 1. Have you ever been in that new movie theater?
Paulius: 2. I have not been there yet, but I want to see that new Lithuanian movie this evening.
Kazys: 3. I have already seen that movie. It is a good movie.
Paulius: 4. So, you don't want to go with me?
Kazys: 5. I have no time today. I have to write a letter to [my] father.
Paulius: 6. You will (can) write it tomorrow. Today we shall go to the movies.
Kazys: 7. And what shall I do there? I already told you that I had seen that movie.
Paulius: 8. But I don't want to go alone.
Kazys: 9. Call up Stase. Maybe she will be able to go with you.
Paulius: 10. A good bit of advice! I'll do that.

NOTES:

1. *Kazys* — an abbreviated form of Kazimieras 'Casimir'.
kino teãtras — 'movie theatre'. In colloquial Lithuanian: *kinas* 'movies'.
2. *Paulius* — cf. Latin 'Paulus'.
3. *gi* — an emphatic particle. Cf. German 'schon, doch, ja'; Russian 'zhe'.
4. *paskaĩbink* — lit. 'ring, ring up'.
5. *Stãsei* — dative singular of *Stãsė*, a feminine name.
6. *taip* — lit. 'yes, so'. Translate it here as 'that'.

Keturioliktoji pamoka

Lesson 14

LAIŠKAS

A LETTER

Vytautas Vitkus
Trakų g. 15
Vilnius

Jonas Vilutis
Birutės g. 193
Kaunas

Vilnius, 1961. 10. 27

Miėlas Jōnai,

Tãu jau esū parãšęs tris láiškus, o Tū mãn dār vis neatsakã. Kàs gi įvýko? Ar Tãvo draugãi irgi tokiė tinginiai, kaip Tū? Ar Tū taip esi užsiėmęs darbaĩs, kãd nėt užmiršti sãvo gerūs biėiuliūs?

Pàs mūs dabaĩ jau ruduō: mėdžių lãpai geltōni, rudi, miškaĩ pasipuōšę kaip karãliai. Universitetė studentãi nenōri mōkytis, o

tik eina į priemiesčius, į parkus, į miškus pasivaikščioti. Aš irgi dažnai išeinu iš miesto į laukus, kuř dabař yrà taip gražu.

Dabař aš jaũ baĩgsiu ir laũksiu laiškũ iš Tavęs: Tũ jaũ esi mán kelis skolingas. Sveikink Birutę ir teveliũs.

V ý t a u t a s

VOCABULARY

laĩskas (3) — letter	karãlius (4th declension noun, nom. pl. karãliai) (2) — king
įvỹkti (įvỹksta, įvỹko, įvỹks) — to happen, to take place, to occur (used only in the 3rd person)	priemiestis (gen. priemiesčio) (1) — suburb
tinginỹs (3a) — lazy-bones	laũkas (4) — field
užsiĩmti (užsiĩmu, užsiĩma, užsiĩmė, užsiĩmũs) — to be busy, occupied	kelis (acc. pl.) — some, a few
nėt — even	skolingas — indebted
bičiũlis -io (2) — friend, 'buddy'	tėvelius (acc. pl.) — parents
rudũs — fall, autumn	Birutė — a girl's name
mėdis (gen. mėdžio) (2) — tree	
lãpas (2) — leaf (of a tree), sheet (of paper)	IDIOMS
geftõni (nom. pl.) — yellow	ãš esũ užsiĩmęs — I am busy, occupied
rudĩ (nom. pl.) — brown	pĩs mũs — at our place, here with us (cf. German 'bei uns')
miškas (4) — forest, wood	tũ esi mán skolingas — you owe me
pasipuõšti (pasipuõšiũ, pasipuõšia, pasipuõšė, pasipuõšũs) — to be adorned, to 'spruce up'	ãš esũ tãu skolingas — I owe you

GRAMMAR

14.1 The Plural of the First Declension Nouns .

The plural cases for the first declension nouns are as follows:

'home, houses'		'brothers'		'horses'	
N.,V. namaĩ -ai (4)		brõliai -iai (1)		arkliaĩ -iai (3)	
G. namũ -ũ		brõliũ -iũ		arkliũ -iũ	
D. namãms -ams		brõliãms -iams		arkliãms -iams	
A. namũs -us		brõlius -ius		ãrklius -ius	
I. namaĩs -ais		brõliais -iais		arkliaĩs -iais	
L. namuosė -uose		brõliuose -iuose		arkliuose -iuose	

The final -s of the dative plural ending and the final -e of the locative plural ending (of all declensions of nouns) are frequently dropped in colloquial speech.

The vocative plural is always like the nominative plural.

The numbers in parentheses denote the accentuation class. Cf. Lesson 5 and Appendix, paragraph 51.

14.2 In Lithuanian there are many prefixes which may change or modify the meaning of the verb. Several examples of common prefixes with a few of the ordinary meanings are given below:

14.2,1 The prefix *at-* (*ata-*, *ati-*, *ato-*) may denote:

- motion towards the speaker,
- motion to a certain place, or that the action is reversed from its ordinary direction; (the hyphen separates the prefix from the main verb, but it would not be written in standard Lithuanian).
at-nėsti 'to bring'
at-eiti 'to arrive, to come'
ati-duoti 'to give back, to return'
ati-daryti 'to open'

14.2,2 *į-* may denote motion into something:

- į-eiti* 'to enter'
- į-nėsti* 'to bring in'
- į-traukti* 'to drag into'

14.2,3 *nu-* may denote:

- motion away from the speaker,
- separation from something, or
- direction down from somewhere:
nu-eiti 'to go away'
nu-piauti 'to cut off'
nu-lipti 'to climb down'

14.2,4 *iš-* may denote motion out from the inside of something:

- iš-eiti* 'to come out'
- iš-nėsti* 'to carry out'
- iš-lipti* 'to climb out, to get out'

14.2,5 *per-* may mean 'across, over' or contain some general idea of division:

- pér-eiti* 'to cross'
- pér-lipti* 'to climb over'
- pér-laužti* 'to break into pieces'

14.2,6 *pa-* may denote:

- the completion of an action,
- a short duration of an action, or
- lack of intensity of the action (cf. the Appendix, section on aspect):

pa-sakýti 'to say'
pa-skaityti 'to read for a while'
pa-dirbėti 'to work a little bit'

14.2,7 *pra-* may denote motion through or past something, the beginning of an action or the fact that a certain amount of time is spent performing an action:

pra-mušti 'to beat through'
pra-eiti 'to pass by'
pra-kalbėti 'to begin to speak'
pra-būti 'to stay for a certain length of time'

14.2,8 *su-* may denote gathering together or a coming-together:

su-eiti 'to come together, to meet'
su-daryti 'to form, to constitute'
su-dėti 'to put together'

14.2,9 *už-* may denote motion behind something or motion going up (like climbing up):

už-eiti 'to go behind'
už-lipti (anīt stogo) 'to climb up (on the roof)'

14.2,10 The prefixes listed above have other meanings in addition to those given. The student should not try to create words on the basis of his knowledge of the prefixes and the verbal roots. On the other hand he may more easily understand the formation of many of the verbs if he keeps this principle of word formation (prefix plus root) in mind. For more detailed and more complete listing of verbal prefixes see Appendix, paragraph on Verbal Prefixes. Consult the vocabulary every time you are in doubt.

A. *Questions.* 1. Kiek Výtautos yrà jaũ paràšes laiškũ Jõnui? 2. Aĩ Jõno draugai yrà tinginiai? 3. Kàs yrà dabai labai užsiemęs? 4. Kàs užmiřšta savo gerus bičiulius? 5. Kõks mëtũ laikas (season) yrà dabai? 6. Kokiẽ yrà mẽdziũ lapai? 7. Kokiẽ yrà miřkai? 8. Kã dãro studeñtai universitetẽ? 9. Kuĩ jiẽ eina? 10. Kuĩ dabai yrà taip labai gražũ?

B. *Give the plural declension of the following nouns:* tẽvas, studeñtas, laiřkas, laikraštis (gen. laikraščio), miestas, universitetas, rýtas, teãtras.

C. *Change all the words in italics into the plural:* 1. Ař jam rařau laiřkã. 2. Mãno brõlis gyvẽna Vilniuje. 3. Mãno senẽlis gyvẽna priẽ Nẽmuno. 4. Mẽdžio lapai yrà rudi. 5. Studeñtas skaito laiřkã. 6. Mãno mokytojas gyvẽna Vilniuje. 7. Mãno draiugas yrà taip pat studeñtas. 8. Mẽs rãšome pieštukũ. 9. Mãno namẽ yrà daũg kambariũ. 10. Mũsũ miestẽ áuga daũg mẽdziũ.

D. *Translate into Lithuanian:* 1. The students study at (in) the university. 2. We go (travel) to the university by buses. 3. The university buildings are in the center of the city. 4. My friends live in the suburbs. 5. My brother reads many newspapers. 6. Our gardens are in the suburbs. 7. He already wrote me many letters. 8. In our city there are two theaters. 9. In the summer in our beautiful park there will be many concerts. 10. My parents live in an old house near the university.

CONVERSATION

AUTOBUSŲ STOTYJE

- Putvỹs:* 1. Kadà iřeina autobusas į Kaũnã?
Tarnãutojas: 2. Sėkantis autobusas iřeina už pũsės valandõs.
Putvỹs: 3. Tai rėiřkia, deřimtã valandã.
Tarnãutojas: 4. Taip. Iš Vilniaus į Kaũnã eina daũg autobusũ: dũ autobusai kiekvienã valandã.
Putvỹs: 5. Aĩ ař galiũ dãr gãuti 5 (penkis) biletus? Mãno tẽvai iř mãno dũ brõliai taip pat važiuos sũ manimi.

- Tarnautojas:* 6. Dār gālima. Dabaņ nedaūg keleiviu važiuoja dešimtōs valandōs autobusu.
- Putvys:* 7. Kiek kainuoja 5 (penki) biletai?
- Tarnautojas:* 8. Penki biletai kainuoja 10 (dēšimt) litų ir 10 ceñtų.
- Putvys:* 9. Prašau. (Putvys gives the money to the official and takes the tickets and change). Kuñ yra stoties restorānas?
- Tarnautojas:* 10. Restorāno šitoje stotyje nėra, bēt yra gēras restorānas kitojē gātvēs pūsēje.

AT THE BUS STATION

- Putvys:* 1. When does the bus leave for Kaunas?
- Official:* 2. The next bus leaves in half an hour.
- Putvys:* 3. That means at ten o'clock.
- Official:* 4. Yes. There are many buses running between Vilnius and Kaunas: two buses every hour.
- Putvys:* 5. Can I still get 5 tickets? My parents and my two brothers are also going with me.
- Official:* 6. Yes. It is still possible. Not too many travelers take the 10 o'clock bus now.
- Putvys:* 7. How much do 5 tickets cost?
- Official:* 8. Five tickets cost 10 litas and 10 cents.
- Putvys:* 9. Here you are. Where is the station restaurant?
- Official:* 10. There is no restaurant in this station, but there is a good restaurant on the other side of the street.

NOTES:

- išeina* — 'goes out', here: 'leaves'.
į Kauną — 'to Kaunas' (here: leaves for Kaunas).
- ūž* — (preposition with gen. and acc.) used with time expressions (with gen.) to denote 'in', i.e. 'at the end of a certain period of time'.
- dēšimtą valandą* — (acc.) 'at ten o'clock'. For time expressions see Lesson 32.
- iš Vilniaus* — 'from Vilnius'.
kiekvieną valandą — (acc. of definite time) 'every hour'.
- penkis* — (acc. of *penki* 'five'). Numerals are declined in Lithuanian, see Lesson 24.
- dēšimtōs valandōs autobusu* — 'by the 10 o'clock bus'.
autobusu — is in the instrumental case to denote means.
- litas* — The litas was the monetary unit of Lithuania; it was worth about twenty cents. For the use of the genitive case here see 24.4.1.

Penkioliktoji pamoka

Lesson 15

REVIEW

1.

NĖMUNAS

Nėmunas yra didžiausia ir ilgiausia¹ Lietuvos ūpė. Ji tėka bevėik peŗ visą Lietuvą ir įteka² į Baltijos jūrą netoli Klaipėdos.³ Priė Nėmuno yra daūg senų miestų, miestėlių⁴ ir kaimų. Nėmunas tėka peŗ laukūs ir miškūs. Kaūnas, kuris yra antrāsīs⁵ Lietuvos miestas, yra irgi priė Nėmuno. Priė Kaūno į Nėmuną įteka Neris,⁶ antrōji Lietuvos ūpė, kuri tėka prō Vilnių, Lietuvos sōstine.

Kaunė, taŗp Nėmuno ir Neriės, yra senōs piliės griuvėsiai. Tā mūrine pilį pastātė didysis Lietuvos kunigāikštīs⁷ Kęštūtis, nōrs ir anksčiau teŗ yra jau būvusi medinė pilis.⁸

Nėmunu plaūkia gārlaiviai. Gālima nuplaukti nuō Klaipėdos ligi Alytaūs.⁹

NOTES:

- didžiausia ir ilgiausia* — the largest and longest (see Lesson 27). Nemunas is 650 miles long.
- įteka* — flows into
- Klaipėda* — Klaipėda, Lithuanian harbor on the Baltic Sea (ca. 80,000 inhabitants).
- miestėlių* — *miestėlis* is diminutive of *miestas* 'city': town smaller than *miestas*.
- antrāsīs* — second (see Lesson 28); second largest.
- Neris* — River Neris, ca. 450 miles long.
- didysis Lietuvos kunigāikštīs* — Grand Duke (king) of Lithuania. Kęštūtis ruled 1345-1377.
- medinė pilis* — 'wooden castle, castle built of wood'. (The oldest Lithuanian castles were built on hills, primarily of hard oak timber.)
- Alytus* — a city in picturesque south-east Lithuania. It is the county seat of Alytus county (ca. 20,000 inhabitants).

PASAKA APIE LAIMINGĄ ŪKININKĄ

Vienas neturtingas ūkininkas visą dieną suñkiai dirbo laukė.¹ Kai labai pavařgo, jis atsigulė ant pievos pasilsėti ir užmigo.

Jis sapnāvo, kād jam pasirōdė angelas, jį pasveikino ir tārė:

— Vargingas žmogau, prašyk, kō² tavo širdis trōkšta — visa gāusi.

Ūkininkas išsigañdo, bėt šiaip taip³ pratarė:

— Dangaūs pasiuntinỹ, jei tavo tokiā valiā,⁴ tai padaryk taip, kād visa⁵, kā aš rankā paliėsiu, pavirstų⁶ į āuksā.

Angelas nusišypsōjo ir tārė:

— Tū galėjai kō nors gerėsnio⁷ paprašyti, bėt būs taip, kaip tū nōri.

Ir angelas išnỹko.

— Dėkui Diėvui⁸, — tārė ūkininkas, — dabar aš būsiu turtingas.

Ir tikrai! Vōs tik jis pālietė šakā mėdžio, pō kuriuō jis miegōjo, tuojaū jį pavirto į auksinę šakā ir nulinko žemỹn.

Pō tō ūkininkas parėjo namō ir pirmiāusia⁹ norėjo gerai užvalgyti.¹⁰ Bėt kai tik jis pālietė duonos kėpalā, tuojaū tās pavirto į āuksā. Auksinis duonos kėpalas buvo tōks sunkūs, kād vařgšas¹¹ žmogūs vōs galėjo jį pakėlti.

Ūkininkas dabar norėjo nōrs vandeñs atsigėrti, bėt ir vanduo pavirto į āuksā.

— Kā aš dabar darysiu? Kām¹² mán auksinė duona, kām mán auksinis nāmas, kām mán auksinis vanduo, jeigu aš pāts badū mĩrsiu!¹³ Tegū dabar mán viėtoj šio āukso kās pādeda¹⁴ juodōs duonos ir vandeñs¹⁵ — daugiau niėko aš nebenorėsiu.¹⁶

Iš tōs bāimės¹⁷ vargdienis¹⁸ ūkininkas nėt iš miėgo¹⁹ pabūdo. Jis dabar labai džiaugėsi, kād tai buvo tik sāpnas. Jis dabar žinōjo, kād vien²⁰ āuksas nepadāro žmogaus laimingo.

NOTES:

1. laukė — lit. 'in the field'; here: 'in the fields, outside'.
2. kō — genitive case, trōkšti 'to desire' takes the genitive.
3. šiaip taip — lit. 'this way - that way'; real meaning: 'with great effort, barely'.
4. jei tavo tokiā valiā — lit. 'if your will is such; if you wish'.
5. visa — neuter adj. of visas, visā: 'the whole, all, total, everything'.
6. pavirstų — would turn [into].

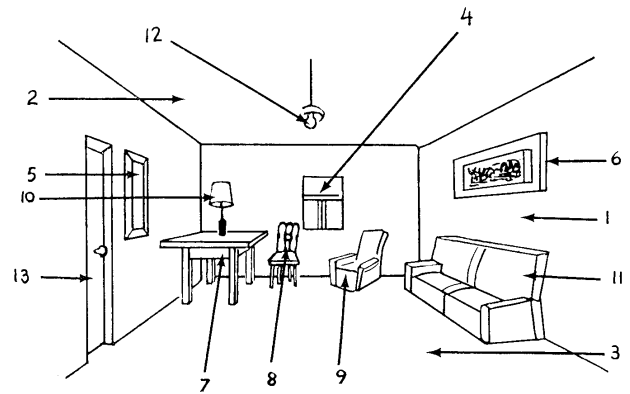


Nemunas

The Nemunas River

KAMBARYS

7. *ką nors gerėsnio* — 'something better'; (genitive case, because *prašyti*, *paprašyti* requires the genitive case).
8. *dėkui Dievui* — 'thank God' (*Dėkui* is derived from the verb *dėkoti* 'to thank', *Dievui* is dative: *dėkoti* requires a dative case).
9. *pirmiausia* — 'first of all' (See Lesson 27).
10. *užvalgyti* — 'to have a bite, a snack'; *gerai užvalgyti* — 'to have a good meal'.
11. *vafgšas* — 'poor'. This is a noun, but when it is used with another noun, it precedes that noun and agrees with that noun in gender, number and case.
12. *kám* — lit. 'to what'. *Kám mán*: 'what do I need [something] for'.
13. *badū mifti* — 'to die of hunger'.
14. *tegū... kás pàdeda* — 'let someone place [before me]; if someone only placed'.
15. *dúonos iř vandeńs* — partitive genitive (See Lesson 19).
16. *nebenorėsiu* — 'I will (never) want'.
17. *iř... báimės* — 'from fear'.
18. *vargdiėnis* — *vařgšas*. See Note 11 above.
19. *pabũdo* — 'woke up'; *iř mięgo pabũsti*: 'to wake up (from sleep)'.
20. *vienas* — here: 'alone'.



English	Lithuanian	Examples
1. wall	siena	Ši siena yra baltà.
2. ceiling	lũbos*	Mano kambario lũbos yra baltos
3. floor	grindys*	Grindys yra rũdos.
4. window	lãngas	Ař turiũ tik vienà lãngà.
5. mirror	vėidrodis	Ji žiũri iř vėidrodį.
6. picture	pavėikslas	Ař noriu pirkti pavėikslà.
7. table	stãlas	Knygà gũli ant stãlo.
8. chair	kėdė	Kėdė stovi priė stãlo.
9. easy chair	fotelis	Fotelis stovi kampė.
10. lamp	lėmpa	Uždėk lėmpà!
11. sofa	sofà	Sėskite ant sėfos!
12. bulb	elėktros lempũtė	Dũok mán naujà lempũtė!
13. door	dũrys*	Prařau uždaryti duris!

* All these three nouns are used in plural only, although the meaning is singular: cf. English 'scissors, trousers', etc. See also Lesson 23.

1.

Turistas: Atsiprašau. Gál gálite mán pasakýti, kuř yrà zoològijos sòdas?
Policininkas: Zoològijos sòdas yrà kitojè mièsto pùsèje. Jùms reikès važiúoti autobusù.
Turistas: Kuř yrà autobusù sustojimo vietà?
Policininkas: Eikite šia gatvè ligi kařpo, tadà pasùkrite kairèn. Tenaĩ tuojaũ pamatýsite autobusù sustojimo vietà.
Turistas: Kuriuò autobusù mán reikia važiúoti?
Policininkas: Nùmeriu 5 (penki). Jis jùs nuves priè pat zoològijos sòdo.
Turistas: Labaĩ àçiũ.

2.

Padavėja: Prašau meniũ.
Žvigaitis: Açiũ. Aš norèčiau (I would like) tik puodùkà kavòs.
Padavėja: Sù pienu ir cùkrumi?
Žvigaitis: Nè, juodòs.
Padavėja: Tuojaũ.

3.

Irenà: Marýte, tau patiñka šis filmas?
Marýte: Nelabaĩ. Peř daũ kalba. Ir nerà mèilès...
Irena: Taĩ eikime į kità kinà. Tenaĩ gál bũs mèilès filmas.
Marytè: Geraĩ, eĩname!

4.

Keleivis: Prašau dũ biletus į Klaipèdà.
Tarnautojas: 5 (penki) litai.
Keleivis: Prašau. Kadà išeina sèkantis autobusas į Klaipèdà?
Tarnautojas: Açiũ. Sèkantis autobusas išeina už dèšimt (10) minučių.
Keleivis: Açiũ.

5.

Mokytojas: Kuř yrà Lietuvà?
Mokinys: Lietuvà yrà Europoje.
Mokytojas: Kàs yrà Lietuvòs sòstinè?
Mokinys: Lietuvòs sòstinè yrà Vilnius.
Mokytojas: Kuri yrà didžiausia Lietuvòs upè?
Mokinys: Didžiausia Lietuvòs upè yrà Nèmunas.

Combine to make sentences:

A.

- | | |
|-----------------------|----------------------|
| a. We need | 1. a red pencil |
| b. they need | 2. a good room |
| c. my father needed | 3. a good neighbor |
| d. his brother needed | 4. pleasant work |
| e. I will need | 5. a white house |
| f. you will need | 6. a new house |
| g. we will need | 7. a beautiful house |
| h. they will need | 8. an old house |
| | 9. a new book |
| | 10. a new table |

B.

- | | |
|-------------------|-----------------|
| a. we are | 1. cold (šálta) |
| b. they are | 2. warm (šiřta) |
| c. my father is | 3. hot (káršta) |
| d. her brother is | |
| e. our sister is | |

C.

- | | |
|-------------------------|----------------------|
| a. We will go | 1. home |
| b. Her mother will go | 2. to the university |
| c. She will go | 3. to Vilnius |
| d. Your brother will go | 4. to Lithuania |
| e. My sister will go | 5. to America |
| | 6. to Klaipèda |
| | 7. to school |
| | 8. to the station |
| | 9. to the city |
| | 10. to the village |

A.

- a) *Mán reīkia naujo pieštūko.*
 b) *Mán reikalingas naujas pieštūkas.*

1. I need a new pencil. 2. I needed a new pencil. 3. I will need a new pencil. 4. My teacher needs a new pencil. 5. My teacher needed a new red pencil.

B.

Mán labai šalta (šilta, káršta)

1. I am very cold. 2. I was very cold. 3. They are very cold. 4. They were very cold. 5. My new teacher is very cold.

C.

Aš dár niēkad nesù buvęs (buvusi) Lietuvojē.

1. I have never yet been in Lithuania.
2. I have never yet been in Europe.
3. I have never yet been in Canada.
4. My father has never yet been in Europe.
5. His sister has never yet been in a university.
6. Her young daughter has never yet been in school.
7. My new teacher has never yet been in Vilnius.
8. Our little sister has never yet been in the church.
9. Their young teacher has never yet been in Lithuania.
10. Your old father has never yet been in England.

Šešioliktoji pamoka

Lesson 16

PELĖDOS IR VARNOS

Prieš daug metų, kai aš dár tik pradėjau mokyti raidžių, mēs gyvėnome mào senėlių ūkyje. Apliūk namūs áugo ēglės ir liepos. Liepose buvo pelėdų lizdas. Dienomis mēs pelėdų nematýdavo: pelėdos išskrisdavo iš liepų tik náktį.

Vieną rudenį rytą mēs išgirdome laukē didelį triūkšmą. Añt liepų šakų tupėjo daug varnų. Varnos gařsiai kranksėjo ir tókiu būdū kėlē didelį triūkšmą.

Kai jau galėjome gerai matýti, památėme mūsų pelėdas. Jós tupėjo añt liepų šakų ir gýnėsi nuó varnų. Matýt, varnoms patiko tós liepos, ir jós norėjo pelėdas iš liepų išvarýti. Tai buvo paūkščių káras.

Praėjo trys válandos. Varnos pagaliau nugalėjo pelėdas, kuriós iš liepų nuskrido į mišką ir daugiau į mūsų liepas nesugrįžo. Nuó tó laiko pelėdos neturėjo lizdų mūsų liepose, ir liepas ir ēglės užvaldē varnos.

Mēs varnų nemėgome, nēs jós visuomet kėlē didelį triūkšmą, bēt jós mėgo mūsų liepas ir ēglės ir josē apsigyvėno.

VOCABULARY

kai — when, as	apliūk (prep. with acc.) — around
dár — still	áugti (áugu, áuga, áugo, áugs) — to grow
tik — only	ēglė (2) — spruce
dár tik — only	liepa (1) — linden tree
pradėti (pràdedu, pràdeda, pradėjo, pradēs) — to begin	pelėda (1) — owl
mókytis (mókauši, mókosi, mókēs, mókysis; with gen.) — to learn	lizdas (4) — nest
raidė (2) — letter (of the alphabet)	dienà (4) — day

dienomis (inst. pl.) — by day, during the day
 išskristi (išskrendu, išskrenda, išskrido, išskris) — to fly out
 naktį — at night
 išgirsti (išgirstu, išgirsta, išgirdo, išgirs) — to hear, to catch the sound of
 triukšmas (4) — noise
 šakà (4) — branch
 tupėti (tupiù, tûpi, tupėjo, tupės) — to perch, to sit (of birds, animals)
 várna (1) — crow
 garsiai — loudly
 kranksėti (kranksiu, kranksi, kranksėjo, kranksės) — to cackle, to caw
 tókiau būdù — in this manner, in such a way that
 kėlti (kelìu, kėlia, kėlė, keIs) — to raise, to lift up
 kėlti triukšmą — to make a lot of noise, to raise a ruckus
 pamatýti (pamataù, pamàto, pamatė, pamatýs) — to see, to notice
 gintis (ginùosi, ginasi, gýnėsi, giñsis) — to defend oneself
 nuò (prep. with gen.) — from, away from

matýt (abbreviation of matýti) — apparently, seemingly
 išvarýti (išvaraù, išváro, išvārė, išvarýs) — to chase out, away
 paukštis -čio (2) — bird
 káras (4) — war
 praeiti (praeinù, praeina, praėjo, praeis, cf. eiti) — to pass
 valandà (3b) — hour
 pagaliaù — finally
 nugalėti (nùgaliu, nùgali, nugalėjo, nugalės, cf. galėti) — to conquer, to vanquish
 nuskrusti (nùskrendu, nùskrenda, nuskrìdo, nuskrìs) — to fly away to
 daugiau — more
 daugiau ne — no more, no longer
 sugrýžti (sugrýžtu, sugrýžta, sugrýžo, sugrýš) — to return
 laikas (4) — time
 nuò tò laiko — since that time, since then
 nès — because
 užvaldýti (užvaldaù, užvaldo, užvaldė, užvaldýs) — to take over, to occupy
 apsigyvėnti (apsigyvenù, apsigyvėna, apsigyvėno, apsigyvėis) — to take up residence, to move in

ject possessed, e.g. *výro stàlas* 'the man's desk' or 'the desk of the man'.

- b) The genitive is used as the direct object of a negated verb, e.g. *jis nedirba stàlo* 'he isn't making a desk'.
- c) The object of an infinitive which is in turn the object of a negated verb may be in the genitive case, e.g. *jis nenóri dirbti stàlo* 'he doesn't want to make a desk'. Note that the word *stàlo* 'desk' is in the genitive case although it is the direct object of *dirbti*, not *nóri*.
- d) The genitive case is used with adverbs of quantity, e.g. *daug miestų* 'many cities', *kiek stalų?* 'how many tables?', *mažai brólių* 'few brothers'.
- e) Many prepositions require the genitive case. Those listed below are used only with the genitive case. Cf. also 37.2.
 - 1) *bè* — without
Aš esù bè dárbo. — I am without work (i.e. out of work)
 - 2) *añt* — on
Pieštukas (yrà) añt stàlo. — The pencil is on the desk.
 - 3) *iš* — out of, away from
Jis bėga iš kiėmo. — He runs out of the yard.
 - 4) *priė* — by, at, at the side of, in the presence of
Mēs gyvėname priė upės. — We live by the river.
Kėdė stóvi priė sienos. — The chair stands by the wall.
 - 5) *nuò* — from, away from
Katė nušóko nuò stàlo. — The cat jumped from the table.
Nuò penkių valandų iki šešių (valandų). — From five o'clock to six (o'clock).
 - 6) *iki* — to, up to, until
Iki pasimátymo. — So long. Lit.: until we see each other.
Eik iki mėdžio. — Go as far as that tree.
 - 7) *ligi* — up to, until
Ligi vākar. — Until yesterday.
Eik ligi stàlo. — Go up to the table.
 - 8) *tařp* — between
Kėdė stóvi tařp sienos ir stàlo. — The chair stands between the wall and the table.
- f) Certain verbs require the direct object in the genitive case rather than the accusative. The case required by each verb will be pointed out in the vocabularies from now on.

GRAMMAR

16.1 Plural of the Nouns of the 2nd Declension.

Examples are given below:

	'days'		'streets'		'daughters-in-law'
N.V.	diėnos	-os (4)	gātvės	-ės (2)	marčios -ios (4)
G.	dienų	-ų	gātvių	-ių	marčių -ių
D.	dienóms	-oms	gātvėms	-ėms	marčióms -ioms
A.	dienàs	-as	gātvės	-es	marčias -ias
I.	dienomis	-omis	gātvėmis	-ėmis	marčiomis -iomis
L.	dienosė	-ose	gātvėse	-ėse	marčiosė -iose

In the plural the vocative is like the nominative most of the time.

16.2 The Use of the Genitive Case.

- a) When the genitive case is used to show possession the noun in the genitive case is usually placed directly before the ob-

Examples:

- 1) *norėti* — to wish, to want
Aš noriu duonos. — I want [some] bread.
- 2) *laukti* — to expect, to wait for
Jis laukia manęs. — He is waiting for me.
Mēs laukiame brėlio. — We are waiting for (expecting) [our] brother.
- 3) *mokytis* — to learn
*Jis mokosi lietuvių kalbės.** — He is learning Lithuanian.
- 4) *ieškoti* — to look for, to seek
Jis manęs visur ieškėjo. — He looked everywhere for me.

16.3 Numerals 11 - 20.

Differently from the numerals 1 - 9 there is no gender distinction here, but the noun quantified by the numeral is in the genitive plural.

11 — vienóolika	(namų, vėrnų)	'11 houses, crows'
12 — dvýlika	" "	" "
13 — trýlika	" "	" "
14 — keturiólíka	" "	" "
15 — penkiólíka	" "	" "
16 — šešiólíka	" "	" "
17 — septyniólíka	" "	" "
18 — aštuoniólíka	" "	" "
19 — devyniólíka	" "	" "
20 — dvidešimt	" "	" "

The numbers *dvýlika*, *trýlika* and *dvidešimt* are stressed on the initial syllable whereas the others are stressed on the third syllable from the end. The numbers 11-19 are formed by adding *-lika* to the stems of the numbers 1 - 9. Compare the numbers 1 - 9 with the numbers 11 - 19 and note the various changes in the stem of the initial element.

16.4 The 'Progressive' Tenses.

The past or future tense of the verb *būti* 'to be' may be compounded with the appropriate form of the present active parti-

* This has a different meaning from the sentence: *Jis studijuoja lietuvių kalbą.* — 'He is studying Lithuanian'. This latter sentence implies a thorough, methodical study with the aim of learning the language completely.

iple (prefixed with *be-*) to express an action which is not, or could not be completed. These forms are somewhat similar in meaning to the various progressive tenses of English with the exception that they are not used in the present tense.* The formation of the participle is discussed in Lesson 26. The number and gender of the participle are always the same as the number and gender of the subject. The participle is always in the nominative case to agree with the subject of the verb which, of course, is also in the nominative case. A sample paradigm with the past tense is given below:

Singular	
Masculine	Feminine
1) <i>buvaũ beateinãš</i>	(<i>beateinanti</i>)
2) <i>buvaĩ beateinãš</i>	(<i>beateinanti</i>)
3) <i>bũvo beateinãš</i>	(<i>beateinanti</i>)
Plural	
Masculine	Feminine
1) <i>bũvome beateinã</i>	(<i>beateinančios</i>)
2) <i>bũvote beateinã</i>	(<i>beateinančios</i>)
3) <i>bũvo beateinã</i>	(<i>beateinančios</i>)

- 1) *Aš buvaũ becinãš iš namų, bėt pradėjo smařkiai lýti ir turėjau likti namiė.* — I was just leaving the house, but it began to rain hard and I had to stay home.
- 2) *Bũvome besėjã, bėt lietũs tuõ tãrpu sutrukdė.* — We were sowing, but the rain stopped [us].
- 3) *Jis bũvo besirengiãš eiti pàs mũs, kai àš pàs jį užėjau.* — He was getting ready to come to our place when I dropped in on him.

EXERCISES

- A. Questions. 1. Kuř mės gyvėnome priėš daũg mėtų? 2. Kàs áugo aplińk mũsų namũs? 3. Kuř bũvo pelėdų lizdas? 4. Kadà pelėdos išskrisdavo iš liepų? 5. Kã mės išgiřdome viená rufeńs rýtã? 6. Kuř tupėjo vãrnos? 7. Kã vãrnos dãrė? 8. Kóks tai bũvo kãras? 9. Kàs nugalėjo? 10. Kàs užvaĩdė mũsų liepas ir eglė?

* In some Lithuanian grammars, some examples are cited for the present tense also. In reality, the 'progressive' present tense is not used in modern Lithuanian.

B. Decline in the singular and plural: mergaitė, studentė, mokinė, mokyklà, mótina, knygà, pamokà, sóstinė, ùpė, ópera.

C. Put the italicized nouns into the plural: 1. Mūsų miestė yrà mokyklà. 2. Jõ mókytoja gerà kalba lietúviškai. 3. Gatvė važiuoja daũg automobilių. 4. Jõs martì gyvėna káime. 5. Katė miėga põ stalù. 6. Studeñtė skaito knýgà. 7. Várna tûpi liepoje. 8. Várna kranksėjo visà rýtà. 9. Upė tēka (flows) týliai (silently). 10. Aš nóriu pamatýti óperà.

D. Translate into Lithuanian: 1. Many trees grew around my house. 2. They lived on my parents' farm. 3. The crows in the linden trees raised a great ruckus. 4. Yesterday we saw many crows. 5. We like lindens and spruces. 6. Seven hours passed. 7. Fifteen minutes passed. 8. The owls don't have nests in our linden trees. 9. Only the crows caw in our trees. 10. They don't like crows.

CONVERSATION

KRAUTUVEJE

- Pardavėja:* 1. Labà dienà. Kuõ galiù patarnàuti?
Jasaitis: 2. Prašà mán dúoti dvi dēžutės cigarėčių "Pirmyn" ir degtùkų.
Pardavėja: 3. Prašà. Tai būs 60 (šėšiasdešimt) ceñtų. Gál dár kõ nórs?
Jasaitis: 4. Aĩ jùs tùrite laiškàms põpieriaus ir vokų?
Pardavėja: 5. Taip, tùrime. Štai čià dēžutė sù 20 (dvidešimt) lãpų põpieriaus ir 10 (dėšimt) vokų.
Jasaitis: 6. Kiek tai kainuoja?
Pardavėja: 7. 50 (peñkiasdešimt) ceñtų. Bèt mės tùrime ir geresnių vokų...
Jasaitis: 8. Bùs gerì ir šitie. Prašà mán dúoti dvi dēžutės.
Pardavėja: 9. Tai būs vienas litas.
Jasaitis: 10. Prašà. (Giving her the money and taking the packages.) Ačiù. Sudiėu.

AT THE STORE

- Clerk:** 1. Hello (good day). What can I do for you?
Jasaitis: 2. Please give me two packs of 'Pirmyn' ('Forward') cigarettes and [some] matches.

* (feminine)

- Clerk:* 3. Here you are. That will be 60 cents. Anything else?
Jasaitis: 4. Do you have any stationery (letter-paper and envelopes)?
Clerk: 5. Yes, we do. Here is a box with 20 sheets of paper and 10 envelopes.
Jasaitis: 6. How much does it cost?
Clerk: 7. 50 cents. But we also have better envelopes.
Jasaitis: 8. These will be all right. Give me two boxes, please.
Clerk: 9. That will be one litas.
Jasaitis: 10. Here you are. (Giving her the money and taking the packages.) Thanks. Good-by.

NOTES:

1. Kuõ galiù patarnàuti? — lit. 'with what can I help (serve) you?'
2. cigarėtė — 'cigarette'. For local cigarettes, with long mouthpieces, Lithuanians also use: papiròsas.
3. laiškàms põpieriaus — lit. '[some of] paper for letters'; laiškàms is dative plural, põpieriaus is partitive genitive; vokų — partitive genitive plural '(of some) envelopes'.
4. Bùs gerì ir šitie — lit. 'these here also will be good', an idiom: 'these here will do, will be OK'.
5. Prašà — this verb is used with several meanings:
 - a) prašà tavęs pieno — 'I am asking you for milk';
 - b) prašà — (handing something over): 'here you are';
 - c) prašà — after receiving thanks: 'don't mention it, that's OK, you are welcome'.

Family Members and Relatives

parents — *tėvai; gimdytojai*
father — *tėvas (tėvelis, tėtė, tėtis, tėtukas)*
mother — *motina (mama, mamytė, mamutė)*
son — *sūnus*
daughter — *duktė*
grandfather — *senelis*
grandmother — *senelė*
grandparents — *seneliai*
grandson — *vaikaitis*
granddaughter — *vaikaitė*
cousin (male) — *pusbrolis*
cousin (female) — *pusseserė*
uncle — *dėdė*
aunt — *teta*
father-in-law — *uošvis*
mother-in-law — *uošvė*
son-in-law — *žentas*
daughter-in-law — *marti*
brother-in-law — *svainis*
sister-in-law — *svainė*
relative (male) — *giminaitis*
relative (female) — *giminaitė*
relatives — *giminės*

Septynioliktoji pamoka

Lesson 17

KLASĖJE

- Mókytoja:** Kàs mán gáli pasakýti, kiek žmogùs túri akių?
Jonùkas: Kiekvienas žmogùs túri dvi akis, dvi ausis, bêt tik vieną nosį.
Mókytoja: Labai gerai. O tú, Petriùk, gál gali mums pasakýti, kuó mės giřdime?
Petriùkas: Mės giřdime ausimis, bêt nevisi gálime gerai girdėti. Aldonà niekuomèt negiřdi, kaì mókytoja áiškina pāmoką . . .
Aldonà: Māno ausys taip pāt gēros, kaip iř Petriùko, bêt jō ākys blōgos: jis nemāto, kaì mókytoja rāšo lentojē.
Mókytoja: Vaikai, vaikai, negražù taip kalbėti! Kaì kàs túri gerās akis, kaì kàs — gerās ausis, kaì kàs — gērą nosį.
Jonùkas: Pōnia mókytoja, āš žinaù, kiek žmogùs túri akių, kiek ausų, kiek nosių, bêt āš nežinaù, kiek žmogaùs burnojē yrà dantų.
Mókytoja: Burnojē yrà daūg dantų. Mės dār visų dantų nemókame suskaitýti. Taigi, sakýkime, kād žmogùs túri daūg dantų. Ausimis mės giřdime, akimis mātome, nōsimi úostome, ō kā mės dārome dantimis?
Aldonà: Āš žinaù, kā mės dārome dantimis: mės dantimis krañtome saldainiùs, šokolādą, krañtomąją gūmą . . .
Mókytoja: O dúoną, daržoves?
Aldonà: Taip, taip, iř jas; bêt mán geriau patiñka saldañniai, šokolādas.
Mókytoja: Tik neválgykite per daūg saldañnių iř šokolādo: tai keñkia dantims.

VOCABULARY

kiekvienas, -a — every, each	burnà (3) — mouth
akis -iēs (4) — eye	suskaityti (suskaitau, suskaito, suskaitė, suskaitys) — to count
ausis -iēs (4) — ear	uostyti (uostau, uosto, uostė, uostys) — to smell (transitive)
nosis -ies (1) — nose	kramtyti (kramtau, kramto, kramtė, kramtys) — to chew
gái — perhaps	saldainis -io (2) — candy
girdėti (girdžiū, girdi, girdėjo, girdės) — to hear	šokoladas (2) — chocolate
nevisi — not all, not everybody	gumà (4) — rubber, gum
Aldonà — Aldona (a girl's name)	kramtomąją gumą (acc. singular) — chewing gum
niekuomēt — never	dūona (1) — bread
kai — when	mėsà (4) — meat
mokytoja (1) — teacher (fem.)	daržovė (1) — vegetable
aiškinti (aiškinu, aiškina, aiškino, aiškins) — to explain	ir — and, too, also
taip pat... kaip — just as... as	per daug — too much, too many
Petriukas, dim. of Pētras — Peter, Pete	kenkti (kenkiū, kenkia, kenkė, kenks) — to harm (with dat.)
lentà (4) — blackboard, board	
kai kàs — some (people)	

GRAMMAR

17.1 The Plural of Third Declension Nouns:

Feminine		Masculine	
N. ākys	-ys (4) 'eyes'	dañtys	-ys (4) 'teeth'
G. akių	-ių	dantų	-ų
D. akims	-ims	dantims	-ims
A. akis	-is	dantis	-is
I. akimis	-imis	dantimis	-imis
L. akysė	-yse	dantysė	-yse

There is no general rule allowing the student to determine which third declension nouns have the genitive plural in *-ių* and which have *-ų*. A list of the most important nouns in *-ių* is given below. Unless specified to the contrary the student may assume that the rest of the nouns of this category take the genitive plural in *-ų*.

Feminine		Masculine	
akis - akių	'eye'		
vilnis - vilnių	'wave'		
pirtis - pirtčių	'bath-house'	vagis - vagių	'thief'
ąntis - ąntių	'duck'		
ugnis - ugnių	'fire'		
nosis - nosių	'nose'		
krėvis - krėvių	'oven'		
vinis - vinių	'wine'		

130

17.2 *The Optative Mood.* The optative (or permissive) may be formed by prefixing *-te* to the third person form of the verb, e.g. *te-sako* 'may he say, let him say', *tė-perka* 'may he buy, let him buy'. Sometimes these forms are created by a synthetic combination of *tegu* or *tegu* with the third person of the verb, e.g. *tegu sako* 'may he say', etc. *tegu peška* 'may he buy', etc.

17.3 An alternative formation* is furnished by adding the endings *-ai* (for verbs with the first singular *-au*) or *-ie* for other verbs to the present stem. Thus the forms given above may be replaced by *te-sakai* and *te-perkiē* respectively. Examples:

- 1) *Tesakai tiesą.* — May he tell the truth.
- 2) *Teateiniē tėvo karalystė.* — Thy kingdom come.
- 3) *Tebūniē tėvo valia kaip dangujė, taip ir žėmėje.* — Thy will be done on earth as it is in heaven.

17.4 Frequently the first person plural of the present tense is used without a pronoun with hortative meaning. Examples:

- 1) *Einame (eīnam)!* — Let's go.
- 2) *Rāšome (rāšom)!* — Let's write.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kuō mēs mātome? 2. Kuō mēs giřdime? 3. Kuō mēs krañtome? 4. Kuō mēs rāšome? 5. Kuō mēs uostome? 6. Kàs tūri geràs akis? 7. Kuñ mokytoja rāšo? 8. Kàs mėgsta kramtyti? 9. Ař yrà sveika vālgyti daug saldainių? 10. Kàs kenkia dantims?

B. *Decline in the singular and plural:* ausis, nosis, akis, kròsnis, dantis.

C. *Fill in the blanks:* 1. Žmogùs tūri daug dant..... 2. Mēs dant krañtome maįstą. 3. Jis nemàto viena ak..... 4. Šitame namė yrà daug kròsn..... 5. Jòs aus..... yrà labai gėros.

D. *Translate into Lithuanian:* 1. A man has only one nose, but many teeth. 2. My teacher has very good eyes. 3. My grandfather cannot see well. 4. In a man's mouth there are many teeth. 5. With (our) teeth we chew food. 6. With (our) ears we can hear, but we cannot smell anything with them. 7. With (our) nose we can smell, but we cannot hear anything with it. 8. Peter is writing on the board. 9. I never hear anything if I don't want to. 10. Chocolate and candy (use plural) hurts the teeth.

* The 'alternative formations' are older optative forms. The student will find them in older Lithuanian writings. Today, usually the ones given in 17.2 are used.

PAS KIRPEJĀ

- Rainys:* 1. Lābas rýtas. Aš norēčiau pasikiřpti plāukus. Ař ilgaĩ reikēs laũkti?
- Kirpējas:* 2. Prašau sēsti. Jũms nereikēs ilgaĩ laũkti.
- Rainys:* 3. Ař tũrite šios dienōs laikrařti?
- Kirpējas:* 4. Taĩp, tenaĩ aņt kēdēs.
- Rainys:* 5. Ačiũ. Aš palāuksiu.
- Kirpējas:* 6. Dabař prašau. Kaĩp jũms pakiřpti?
- Rainys:* 7. Trumpaĩ uřpakalyje, bēt per daũg nesutruņpinkite apiē ausis!
- Kirpējas:* 8. Geraĩ, taĩp iř padarýsime. Šiaņdien karřtā dienā, tiesā?
- Rainys:* 9. Taĩp, šiaņdien jaũ tikrā vāsara.
- Kirpējas:* 10. Mān patiņka vāsara: tadā žmōnēs dažniaũ keřpasi plāukus!

AT THE BARBER'S

- Rainys:* 1. Good morning. I would like to have a haircut. Shall I have to wait long?
- Barber:* 2. Please take a seat. You won't have to wait long.
- Rainys:* 3. Do you have today's newspaper?
- Barber:* 4. Yes, over there on the chair.
- Rainys:* 5. Thanks. I will wait.
- Barber:* 6. It's your turn now. How would you like your hair cut?
- Rainys:* 7. Short in the back, but not too short around the ears.
- Barber:* 8. All right, we'll do that. It's a hot day today, isn't it?
- Rainys:* 9. Yes, it's really summer, today.
- Barber:* 10. I like summer. Then people get haircuts more often.

NOTES:

1. *norēčiau* — 'I would like to' (See Lesson 31).
2. *pasikiřpti plāukus* — 'to get one's hair cut'.
3. *šios dienōs* — gen. of *ši dienā* lit. 'this day'.
4. *Kaĩp jũms pakiřpti?* — lit. 'how to you to cut?'; to be translated: 'How shall I cut your hair?'
5. *uřpakalyje* — loc. of *uřpakalis* 'the back'.
6. *taĩp iř* — 'so'; the *iř* is for emphasis.
7. *žmōnēs* — irregular nom. plur. of *žmogũs* 'man'. See 18.1.
8. *keřpasi* — 'have their hair cut'.
9. *plāukas* is one hair; the plural *plaukaj* translates English 'hair' in the collective sense.

Ařtuonioliktõji pamoka

Lesson 18

TRYŠ SŪNŪS

Vienaĩ karřtā gyvēno ūkininkas iř turējo devýnis sũnus. Trýs sũnũs buvo tinginiaĩ, trýs buvo vāgys, trýs buvo geri sũnũs. Tinginiaĩ niēko nedirbo, tik gulējo iř žiũrējo ĩ daņgu. Vāgys viskā vōgdavo iř žmoniũ, iř žmōnēs jũ labai nemēgo. Trýs geri sũnũs dirbo tėvo ūkyje, iř juōs visi žmōnēs mylējo.

Kaĩ tėvas pasēno, jis pasākē savo sũnũms:

— Māno sũnũs, aš jaũ esũ sēnas, mān laikas miřti. Jũms, māno geri sũnũs, paliksiu visā ūkĩ, nēs jũs jamē dirbote. Jũms, māno tinginiaĩ sũnũs, paliksiu daņgu, ĩ kurĩ jũs žiũrējote. Jũms, vāgys, nepaliksiu niēko, nēs jũs niēko nedirbote, ō tik vōgēte.

Taĩp padalino savo tuřtā tėvas savo sũnũms iř nũmirē.

VOCABULARY

vienaĩ karřtā — once (one time), once upon a time	pasakýti (pasakaũ, pasāko, pasākē, pasakýs) — to say, to tell (perfective)
ũkininkas (1) — farmer	palikti (paliekũ, paliēka, paliko, paliks); irreg.: paliekũ, paliēki, paliēka; paliēkame, paliēkate, paliēka — to leave, to leave behind, to bequest
devýnis (accus. masc.) — nine	mān laikas miřti — it is time for me to die
tinginýs (3a) — lazy bone	kuriē (pl. masc. nom., relat. pronoun) — who, which
vāgis -iēs (masc.) (4) — thief	padalinti (padalinũ, padalina, padalino, padaliņs) — to divide up
geri (masc. nom. pl.) — good	numiřti (numiřtu, numiřta, nũmirē, numiřs); irreg.: numiřtu, numiřsti, numiřtame, numiřtate, numiřtate, numiřta — to die (perfective)
vōgti (vagiũ, vāgia, vōgē, vōgs) irreg.: vagiũ, vagi, vāgia; vāgiame, vāgiate, vāgia — to steal	
žmōnēs (irreg. pl. of žmogũs) — men, people, human beings	
ũkis -io (1) — farm	
pasēnti (pasēntu, pasēnta, pasēno, paseņs) irreg.: pasēntu, pasēnti, pasēnta; pasēntame, pasēntate, pasēnta — to get old, to grow old	

18.1 The Plural of the Fourth Declension.

The plural cases for the fourth declension are as follows:

'sons'		'professors'	
N.V.	sūnūs -ūs (3)	profėsorai	-iai (1)
G.	sūnū -ų	profėsorių	-ių
D.	sūnūms -ums	profėsoriams	-iams
A.	sūnus -us	profėsorius	-ius
I.	sūnumis -umis	profėsoriams	-iams
L.	sūnuosė -uose	profėsoriuose	-iuose

Note that those nouns which have the nominative singular in *-ius* have the plural declension exactly like the first declension.

The noun *žmogūs* 'man, human being' has the following declension:

Singular		Plural	
'man'		'men, people'	
N.	žmogūs -us (4)	žmonės	-ės (3)
G.	žmogaūs -aus	žmonių	-ių
D.	žmogui -ui	žmonėms	-ėms
A.	žmogų -ų	žmonės	-ės
I.	žmogumi -umi	žmonėms	-ėms
L.	žmogujė -uje	žmonėsė	-ėse
V.	žmogaū -au	žmonės	-ės

18.2 Certain Impersonal Constructions with the Neuter Adjective.

The neuter form of the adjective may be used with an infinitive of a verb occurring as subject of certain constructions. Examples:

- 1) *Mėsa sveika valgyti.* — (It is) good (healthy) to eat meat.
- 2) *Knygą sunku skaityti.* — (It is) difficult to read the book.
- 3) *Taisyklės galima mokėti atmintinai.* — (One can) know the rules by heart.
- 4) *Šalta alų malonu gerti.* — (It is) pleasant to drink cold beer.
- 5) *Tuos dalykus sunku suprasti.* — (It is) difficult to understand these things.

Another type of such a construction is also possible with the neuter adjective, although such a construction is to be considered an exception rather than the general rule. In such con-

structions the logical object of the infinitive is in the nominative case. Examples:

- 1) *Mėsa sveika valgyti.* — Meat is good (healthy) to eat. In this example the word *mėsa* 'meat' may be considered the subject and *sveika valgyti* 'good to eat' may be considered the predicate.
- 2) *Knygą sunku skaityti.* — The book is difficult to read.
- 3) *Taisyklės galima mokėti atmintinai.* — The rules can be known by heart.
- 4) *Šaltas alus malonu gerti.* — Cold beer is pleasant to drink.
- 5) *Tie dalykai sunku suprasti.* — These things are difficult to understand.

18.3 The nominative case is used with all of the various tenses of the verb *būti* 'to be', cf. 3.1.1, but also 23.3.5 for the possible instrumental case in such constructions. Examples:

- 1) *Jis buvo gydytojas.* — He was a doctor.
- 2) *Jis man buvo labai gėras.* — He was very good to me.
- 3) *Aš būsiu mokytojas.* — I shall be a teacher.

EXERCISES

A. Questions. 1. Kiek sūnų turėjo ūkininkas? 2. Kokiė buvo jė sūnūs? 3. Kā dārė tinginiai? 4. Kā dārė vāgys? 5. Kuŗ dirbo geri sūnūs? 6. Kā visi žmonės mėgo? 7. Kō visi žmonės labai nemėgo? 8. Kā paliko ūkininkas tinginiams? 9. Kā paliko sėnas tėvas vāgims? 10. Kadā sėnas ūkininkas nūmirė?

B. Decline in singular and plural: sūnūs, žmogūs, lietūs, profėorius, dangūs (pl. only poetically).

C. Change the italicized nouns into plural: 1. Mano sūnūs gyvėna miestė. 2. Žmogūs turi daūg dirbti. 3. Aš paliksiu sāvė sūnui ūkį. 4. Tėvas myli sūnų. 5. Tās (pl. tiė) tėvas nemyli sāvė sūnūs. 6. Jis nepaliko sāvė sūnui ūkio. 7. Tinginys niėko nedirba. 8. Vāgis viskā vāgia. 9. Mės nemėgstame tiūginio iŗ vāgiės. 10. Ūkininkui nepatińka tinginys.

D. Translate into Lithuanian: 1. The old farmer has nine sons. 2. All the people like his sons. 3. Three sons do not do anything: they are lazy-bones. 4. Three sons are good sons: they work on their father's farm. 5. Three sons are thieves. 6. My sons are lazy-bones. 7. His sons work on the farm. 8. I have only one son. 9. Other people liked him. 10. I do not like lazy-bones.

GATVEJE

- Grigas:* 1. Kodėl čia tiek daug žmonių?
Spalis: 2. Kažkas atsitiko. Ródos, automobiliai susidūrė.
Ciurlys: 3. Taip, taip. Vienamė automobilyje važiavo tėvas su savo sūnumis. Kitą vairavo seną moteris...
Grigas: 4. Tai vis tos moterys! Geriau joms būtų namiė sėdėti.
Spalis: 5. Sāko, kād moterys geriau vairuoja automobilį...
Grigas: 6. Aš netikiu: kuř tik automobiliai susiduria, visur moterys...
Ciurlys: 7. Visokių yrā žmonių: vieni sāko taip, kiti kitaip.
Spalis: 8. Žiūrėkite, žiūrėkite — dār daugiau žmonių susiriņko.
Ciurlys: 9. Žmónės yrā labai smaľsūs — nóri viską matyti.
Grigas: 10. Aš jau turiu eiti namó. Sudiėu.

ON THE STREET

- Grigas:* 1. Why are there so many people here?
Spalis: 2. Something has happened. It seems, two cars collided.
Ciurlys: 3. Yes, yes. In one car there was a father with his sons. Another one was driven by an old woman.
Grigas: 4. Here we go again: women. It would be better if they stayed at home.
Spalis: 5. Well, they say, women are better drivers...
Grigas: 6. I do not believe it: wherever there is a car collision, there are always women...
Ciurlys: 7. There are all kinds of people: some say this, some that.
Spalis: 8. Look, look—more people have gathered.
Ciurlys: 9. People are very curious—they want to see everything.
Grigas: 10. I have to go home now. Good bye.

NOTES:

2. ródos — abbreviation of ródosi 'it seems'.
 susidūrė — lit. 'hit each other, struck each other, met with force'.
 3. važiavo — 'drove, were in the car'.
 kitą vairavo senā moteris — lit. 'an old woman drove (steered) the other one'.
 4. tai vis tós moterys — lit. 'this [is] always those women'.
 5. vairuoja — lit. 'steer', but here: 'drive'.
 6. visokių — gen. pl. of visóks: 'all kinds'. See Lesson 34.
 7. taip... kitaip — lit. 'so... otherwise'.
 8. susiriņko — this is a reflexive verb in Lithuanian.

Devynioliktoji pamoka

Lesson 19

ŠEIMA

- Mokytojas:* Kās mán gāli pasakyti, kās yrā šeimā?
Vytautas: Aš žinaū, kās yrā šeimā: tėvai iř vaikai yrā šeimā.
Mokytojas: Labai gerai.
Kęstutis: Mūsų šeimojė dār yrā iř senėliai: māno tėvėlio tėvas iř mamā gyvėna kartū su mumis. Jiė yrā māno senėlis iř senėlė.
Mokytojas: Taip, jėigu senėliai gyvėna kartū, tai jiė iřgi priklaūso šeimai.
Vytautas: Mūsų šeimā yrā labai didelė: aš turiu dū brólius iř penkiās sėseris.
Antānas: Tai tėvo šeimā, Vytautai, yrā dār mažā: aš turiu tik tris sėseris, bėt penkis brólius.
Mokytojas: O tū, Aldonā, kiek turi seserų iř brólių?
Aldonā: Aš neturiu nei seserų, nei brólių, aš esū vienā.
Jōnas: Aš iřgi neturiu seserų: aš turiu tik tris brólius.
Mokytojas: Tai gi tėvai iř vaikai, senėliai, bróliai iř sėserys sudāro šeimā. Kai kuriė iš jūšų turi brólius iř sėseris, kai kuriė neturi brólių, ō tik sėseris, kai kuriė turi tik sėseris, ō neturi brólių. Aldonos šeimā yrā labai mažā: ji neturi nei brólių nei seserų.

VOCABULARY

šeimà (4) — family	priklausė, priklausys) — to belong to (with dative)
vaikas (2) — child	penkiàs (fem. acc.) — five
tėvėlis (2) (diminutive of tėvas) — father, dad, daddy	penkis (masc. acc.) — five
senėlis (2) — grandfather	nei... nei — neither... nor
senėlė (2) — grandmother	sudaryti (sudaraù, sudaro, sudarė, sudarys) — to compose, to make up
senėlai (2) — grandparents	kaì kuriė — some
kartu — together	kaì kuriė iš jùsų — some of you
priklausyti (priklausau, priklauso,	

GRAMMAR

19.1 The Fifth Declension of Nouns.

The plural cases for the fifth declension are as follows:

Feminine		Masculine	
N. sėserys	-ys (3 ^b) 'sisters' (sėseris)	akmenys	-ys (3 ^b) 'stones' (akmenis)
G. sėserių	-ų	akmenių	-ų
D. sėserims	-ims	akmenims	-ims
A. sėseris	-is	akmenis	-is
I. sėserimis	-imis	akmenimis	-imis
L. sėserysė	-yse	akmenysė	-ysė

N.B. *šuo* 'dog' has the regular form nom. pl. *šūnys*, but an older form *šūnes* is sometimes used.

19.1.2 The Dual of Nouns.

The dual is hardly ever used in today's modern literary Lithuanian, however, it is still used in some dialects, and the student will see it frequently in older Lithuanian writings. We are giving here the synopsis of those dual cases which differ from the regular plural cases. For this, we will take all the nouns the plurals of which were given in Lessons 14, 16, 17, 18, and 19.

Nominative:

du: namù,	bróliu,	árkliu	— 1st declension
dvi: dieni,	gatvi,	marti	— 2nd declension
dvi: aki,	du: dančiù		— 3rd declension
du: sūnu,	profėsoriu		— 4th declension
dvi: sėseri,	du: akmeniù		— 5th declension

Dative:

dviem: namám,	bróliam,	arkliám
dienóm,	gátvėm,	marčióm
akim,	dantiñ,	
sūnùm,	profėsoriám	
seserim,	akmenim	

Instrumental:

dviem: namaís,	bróliais,	arkliaís
dienoñ,	gátvėñ,	marčioñ
akiñ,	dantiñ	
sūnuñ,	profėsoriais	
seseriñ,	akmeniñ	

The dual forms can only be used with the preceding numeral *du*, *dvi* (in the appropriate case).

The dative and instrumental dual of the second, third, fourth and fifth declension differ only in that in accent classes 3 and 4 the instrumental case has the circumflex accent (as opposed to the short or acute in the dative). The accusative is like the nominative and the other cases are the same as the corresponding plural forms. The instrumental dual of the first declension is usually the same as that of the plural.

N.B. The student should only note this for the eventual reading of Lithuanian literature. For practical purposes he can always use only the plural forms, even when he uses the numeral *du* before nouns.

19.2 The Use of the Genitive Case.

The genitive case may be used to denote some quality of the object or individual described. Examples:

- 1) *Jis yra geròs širdiės.* — He is good-hearted (lit.: of a good heart).
- 2) *Antanas yra menkòs sveikatos.* — Anthony has poor health (lit.: of poor health).

19.3 The genitive is used with certain adverbs of quantity. (Cf. also 16.2, section d). Examples:

- 1) *Kiek žmonių dirba fabrikè?* — How many men work in the factory?
- 2) *Atėjo daug žmonių.* — Many people arrived (came).
- 3) *Mūsų bibliotekoje peř maza knygų.* — In our library there are too few books.

19.4 The genitive can be used as the complement of certain verbs meaning 'to fill', 'to stuff', etc. Examples:

- 1) *Jis prikiñšo pýpkę tabāko.* — He stuffed tobacco into his pipe.
- 2) *Pripýlę stiklį vandęñs.* — He poured water into the glass. (He filled the glass with water.)

19.5 In order to express an indefinite amount or quantity the genitive may be used where either the nominative or the accusative would otherwise be required. Examples:

- 1) *Ař ešì mãtes lietuvių?* — Have you seen any Lithuanians?
- 2) *Svečių atvažiuoja.* — Some guests are coming.
- 3) *Taleñto jis turi.* — He has some talent.
- 4) *Ař tú turi prōto?* — Do you have any sense?

19.6 The genitive may be used as a nominal object of an infinitive which follows a verb of motion. Examples:

- 1) *Jis atęjo kárvės piřkti.* — He came to buy a cow.
- 2) *Aš atęjaũ gęlių suriñkti.* — I came to gather flowers.

The verbs *piřkti* 'to buy' and *suriñkti* 'to gather' are transitive verbs and must take a direct object in the accusative case in most other occurrences.

- 1) *Jis piřko kárvę.* — He bought a cow.
- 2) *Jis suriñko gęlęs.* — He gathered flowers.

19.6,1 The Supine.

In the older literature a verbal form called the supine was commonly used as the object of a verb of motion. (The supine is just like the infinitive except that the *-ti* of the infinitive is removed and *-tu*, the ending of the supine is added.) Thus *piřkti* and *suriñkti* in the examples above could have been replaced by *piřktu* and *suriñktu* respectively, giving the rather archaic sounding sentences: (1) *Jis atęjo kárvės piřktu.* — He came to buy a cow; (2) *Aš atęjaũ gęlių suriñktu.* — I came to gather flowers.

19.6,2 The supine could in general be used as the object of a verb of motion in the older literature. Examples:

- 1) *Aš einũ gułtu.* — I am going (some place) to sleep.
- 2) *Jì eina válgytu.* — She is going (some place) to eat.

In modern Lithuanian such constructions are not used. The infinitive is used in its place:

- 1) *Aš einũ gułti.* — I am going (some place) to sleep.
- 2) *Jì eina válgyti.* — She is going (some place) to eat.

19.7 The genitive case is used as the object of certain verbs. Examples:

- 1) *Kō jūs ieškote?* — What are you hunting (looking) for?
- 2) *Ligónis jaũ kùnięo prāšo.* — The sick man is already asking for a priest.

19.7,1 Sometimes it is used as a kind of goal of the action of certain intransitive verbs. Examples:

- 1) *Likit pietų.* — Stay for lunch.
- 2) *Eikit pietų.* — Go to lunch.
- 3) *Važiujam namō Kalędy.* — Let's go home for Christmas.

19.8 The genitive is sometimes used with the meaning 'from the point of view of' or 'as far as... is concerned'. Examples:

- 1) *Gerũmo jis gęras, bët visái negudrũs.* — From the point of view of goodness he is good, but he is not clever.
- 2) *Váisiai, didũmo sulig gálva, kreñta iš mędžio.* — The pieces of fruit, as big as a [human] head, fall from the tree.
- 3) *Skaičiaus jũ bũvo penki šimtai.* — In number, there were five hundred of them.
- 4) *Ař iš tōlo ęsate kilimo?* — Do you come from a distant place? (lit.: Are you from a distance in origin?)

EXERCISES

A. *Questions.* Kiek jũs turi brólių ir seserų? 2. Ař Aldonà turi daũg brólių? 3. Kàs yrà senėlis? 4. Kàs yrà senėlė? 5. Kàs sudáro šeimą? 6. Kienō (whose) šeimà yrà mažà? 7. Ař jũs nórite turėti didelę šeimą? 8. Kuĩ gyvęna jũsų šeimà? 9. Kàs neturi neį seserų neį brólių? 10. Kiek brólių ir seserų turi Výtautas?

B. *Decline in singular and plural:* sesuō, akmuō, šuō, vanduō (the plural of vanduō is used only in poetic language).

C. Change all the italicized nouns into the plural forms: 1. Jis netūri *seseřs*. 2. Māno *řuō* yrā namiē. 3. Mēs dabař netūrime *řuōņs*. 4. Jō *sesuō* gyvėna *kāime*. 5. *Brōlis* iř *sesuō* ējo į mokýklą. 6. Jōs *sesuō* skaito laikrašį. 7. *Akmuō* kriřta į vādenį. 8. Jis važiāvo sū *seserimi*. 9. Mān patiņka jō *sesuō*. 10. Māno *sėseriai* patiņka jō *brōlis*.

D. Translate into Lithuanian. 1. I like only big dogs. 2. He doesn't like dogs. 3. He has many brothers and sisters. 4. He has neither brothers nor sisters. 5. She is an only child (lit.: she is one [alone] in the family). 6. He is an only child. 7. His grandparents live together with him. 8. The children like the grandparents very much. 9. The grandparents love the children very much. 10. The grandparents, parents and children make up the family.

CONVERSATION

GELEŽINKELIO STOTYJE

- Dabulis*: 1. Kadā išeina traukiniai į Vilnių?
Tarnautojas: 2. Vienas išeina 5-tą (penktą) vālandą rýto, vienas 6:30 (řėřios trisdeřimt) vakarė.
Dabulis: 3. Prařau mán dūoti 2 (dū) biķetus į Vilnių.
Tarnautojas: 4. Prařau. 25 (dvideřimt penki) litai, 60 (řėřias-deřimt) centų.
Dabulis: 5. Ačiū. (After having noticed his friend Jonas Žýgas). Lābas, Jōnai, kuř tū nōri važiūoti?
Žýgas: 6. Nōriu važiūoti į Pālangą pailsėti iř sveikātos pataisýti.
Dabulis: 7. Tai kā, per daūg dirbai?
Žýgas: 8. Nė, bėt smařkiai sirgau, nėt ligōninėje gulėjau.
Dabulis: 9. Taip, taip. Dabař mataū, kād esi pavařges. Tai linkiū tū greito pagijimo iř gerų atōstogų!
Žýgas: 10. Ačiū, āčiū. Dabař jau turiū eiti į trāukinj. Sudėiu.

AT THE RAILROAD STATION

- Dabulis*: 1. When do the trains leave for Vilnius?
Official: 2. One leaves at 5 a.m., the other one at 6:30 p.m.
Dabulis: 3. Please give me two tickets for Vilnius.
Official: 4. Here you are. 25 litas and 60 cents.

Dabulis: 5. Thank you. (After having noticed his friend Jonas Žýgas). Hello, Jonas, where do you want to go?

Žýgas: 6. I want to go to Palanga to rest and to recuperate.

Dabulis: 7. What happened, did you work too much?

Žýgas: 8. No, but I was very ill and I was even in the hospital.

Dabulis: 9. So that's what happened. Now I see that you are tired. Well, I wish you a speedy recovery and a good vacation.

Žýgas: 10. Thanks. Now I have to get on my train. Good bye.

NOTES:

2. For more details on the expression of time, see Lesson 32.

6. **Palangā** (3b) — Lithuanian resort on the Baltic Sea.

8. **smařkiai** — lit. 'powerfully, heavily'.

8. **siřgti** (sergū, seřga, siřgo, siřgs) — 'to be sick, ill'.

8. **gulėti ligōninėje** — lit. 'to lie in a hospital'.

9. **linkėti** — 'to wish' takes the dative case of the person ('to whom') and the genitive case of the thing wished ('of what').

atōstogas — acc. of **atōstogos** 'vacation' is used only in plural, (feminine, 2nd declension).

Various Expressions of Time

today — *šandien*
 tomorrow — *rytoj*
 yesterday — *vakar*
 day before yesterday — *ūzvakar*
 day after tomorrow — *poryt*
 in the morning — *rytā (ryte)*
 in the evening — *vakare*
 at night — *naktī, nakčia*
 during the day — *dienā*
 tomorrow morning — *rytoj rytā*
 tomorrow evening — *rytoj vakare*
 yesterday morning — *vakar rytā*
 yesterday evening — *vakar vakare*
 last night — *vakar naktī* or *vakar vakare* (in the sense of
 'the previous evening')
 in five days — *už penkių dienų*
 in five weeks — *už penkių savaičių*
 early — *anksti*
 late — *vėlai*
 too early — *per anksti*
 too late — *per vėlai*
 long (for a long time) — *ilgai*
 too long — *per ilgai*

Dvidešimtoji pamoka

Lesson 20

REVIEW

A.

COUNTRIES, INHABITANTS AND THEIR LANGUAGES

a) Europa — Europe

English	Country	Inhabitant (male, female)	Language	Adjective*
Albania	Albānija	albānas, albānė	albāņu kalbā	albāniškas
Austria	Austrija	āustras, āustrė	vokiečių kalbā	āustriškas
Belgium	Belgija	belgas, beigė	prancūzų kalbā valōnų kalbā flāmų kalbā	belgiškas
Bulgaria	Bulgārija	bulgāras, bulgārė	bulgārų kalbā	bulgāriškas
Czechoslovakia	Čekoslovākija	čekoslovākas, -vākė	čėkų kalbā	čekoslovākiškas
	Čėkija	čėkas, čėkė		čėkiškas
	Slovākija	slovākas, slovākė	slovākų kalbā	slovākiškas
Denmark	Dānija	dānas, dānė	dānų kalbā	dāniškas
England	Anglija	ānglas, ānglė	ānglų kalbā	āngliškas
Estonia	Estija	ēstas, ēstė	ēstų kalbā	ēstiškas
Finland	Suomija	sūomis, sūomė	sūomių kalbā	sūomiškas
France	Prancūzijā	prancūzas, prancūzė	prancūzų kalbā	prancūziškas
Germany	Vokietijā	vókietis, vókietė	vokiečių kalbā	vókiškas
Greece	Graikijā	graikas, graikė	graikų kalbā	graikiškas
Holland	Olāndija	olāndas, olāndė	olāndų kalbā	olāndiškas
Hungary	Veigrija	veigras, veigrė	veigrų kalbā	veigriškas
Ireland	Airija	aīris, aīrė	aīrių kalbā	aīriškas
Italy	Itālija	itālas, itālė	itālų kalbā	itāliškas
Latvia	Lātvija	lātvis, lātvė	lātvīų kalbā	lātvīškas
Lithuania	Lietuvā	lietūvis, lietūvė	lietūvių kalbā	lietūviškas

* Only the masc. nom. sg. is given. The student should be able to derive all other forms: masc. *albāniškas*, fem. *albāniška*, adverb *albāniškai*: *Jis kalba albāniškai* 'He speaks Albanian' etc. etc.

Norway	Norvēģija	norvēģas, norvēģē	norvēģu kalbā	norvēģiskas
Poland	Lēnkija	lēnkas, lēnkē	lēnkų kalbā	lēnkiskas
Rumania	Rumūnija	rumūnas, rumūnē	rumūņu kalbā	rumūniskas
Russia	Rūsija	rūšas, rūšē	rūšu kalbā	rūšiskas
Spain	Ispānija	ispānas, ispānē	ispāņu kalbā	ispāniskas
Sweden	Švēdija	švēdas, švēdē	švēdu kalbā	švēdiskas
Switzerland	Šveicārija	šveicāras, šveicārē	kalbos: vokiečių prancūzų itāļu rēto-romāņu kalbos: sefbo-kroaņu slovēņu makedoniēčių	šveicārisiskas
Yugoslavia	Jugoslāvija	jugoslāvas, -slāvē		jugoslāviskas

b) Azija — Asia

Afghanistan	Afganistānas	afganistaniētis, -ē	afgāņu kalbā (pūšto kalbā)	afgāniskas
Burma	Būirma	burmiētis, -ē	burmiēčių kalbā	būrmiskas
Cambodia	Kambodija	kambodiētis, -ē	kmēr kalbā tāo kalbā	kambodiētiskas
China	Kīnija	kīnas, -ē	kīņu kalbā	kīniskas
India	Indija	īndas, -ē	īndų kalbā	īndiskas*
Indonesia	Indonēzija	indonēzas, -ē (indoneziētis, -ē)	indonēzų kalbā	indonēziskas
Iran	Irānas (Pešija)	iraniētis, -ē (pešas, -ē)	pešų kalbā	irāniskas (pešiskas)
Iraq	Irākas	irakiētis, -ē	arābų kalbā	irākiiskas
Israel	Izraēlis	žydas, -ē (izraēlitas, -ē)	hebrājų kalbā	izraēliiskas (žydiiskas)
Japan	Japōnija	japōnas, -ē	japōņu kalbā	japōniskas
Jordan	Jordānas	jordaniētis, -ē	arābų kalbā	jordāniskas
Korea	Korēja	korējiētis, -ē	korējiēčių kalbā	korējiiskas
Laos	Lāosas	laosiētis, -ē	kmēr* kalbā (lāo* kalbā)	laosiiskas
Lebanon	Libānas	libaniētis, -ē	arābų kalbā	libāniskas
Mongolia	Mongolija	mongōlas, -ē	mongolų kalbā	mongoliskas
Pakistan	Pakistānas	pakistaniētis, -ē	pakistaniēčių k.	pakistāniskas**
Philippines	Filipīnai	filipiētis, -ē	filipiniēčių kalbā	filipiniiskas**
Saudi Arabia	Arābija	arābas, -ē	arābų kalbā	arābiiskas
Syria	Sirija	siras, -ē	arābų kalbā	siriiskas
Thailand	Tailāndas (Siāmas)	tailandiētis, -ē (siamiētis, -ē)	siamiēčių kalbā	tailāndiskas (siāmiiskas)
Tibet	Tibētas	tibetiētis, -ē	tibetiēčių kalbā	tibētiiskas
Turkey	Tufkija	tufkas, -ē	tufkų kalbā	tūrkiiskas
Vietnam	Vietnāmas	vietnamiētis, -ē	vietnamiēčių k. (kmēr, lāo kalbos)	vietnāmiiskas
Yemen	Jemēnas	jemeniētis, -ē	arābų kalbā	jemēniiskas

* Other languages of Asia such as hindi, gujarati, telugu, kmer, lao — are indeclinable.

** These adjectives are rarely used in practice. Very often, Lithuanian will replace them by the genitive case of name of the country, e.g.: the Yemen(i) deserts — Jemēno dykumos; the Tibetan mountains — Tibēto kalnai.

c) Šiaurės Amerika — North America

Canada	Kanadā	kanadiētis, -ē	āngļu kalbā	kanādiiskas
Costa Rica	Kostarikā	kostarikiētis, -ē	prancūzų kalbā	kostarikiiskas
Cuba	Kubā	kubiētis, -ē	ispāņu kalbā	kūbiiskas
Dominican Republic	Domininkōņu Respublika	domininkieētis	ispāņu kalbā	Domininkōņu Respublikos*
Guatemala	Gvatemalā	gvatemaliētis, -ē	ispāņu kalbā	gvatemaliiskas
Haiti	Haitis	haitiētis, -ē	prancūzų kalbā (kreolų kalbā)	haitiiskas
Honduras	Hondūras	honduriētis, -ē	ispāņu kalbā	hondūriiskas
Mexico	Mēksika	meksikiētis, -ē	ispāņu kalbā	mēksikiiskas
Nicaragua	Nikarāgua	nikaragujiētis	ispāņu kalbā	nikarāgujiiskas
Panama	Panamā	panamiētis, -ē	ispāņu kalbā	panāmiiskas
Salvador	Salvadōras	salvadoriētis, -ē	ispāņu kalbā	salvadōriiskas
U.S.A.	Jungtinės Amerikos Valstybės (Amērika)	amerikiētis, -ē	āngļu kalbā	amerikinis (amerikiētiskas)

d) Pietų Amerika — South America

Argentina	Argentina	argentiniētis, -ē	ispāņu kalbā	argentiniiskas
Bolivia	Bolivija	bolivijiētis, -ē	ispāņu kalbā	boliviiskas
Brazil	Brazilija	brazilas, -ē	portugālų kalbā	braziliskas
Chile	Čilė	čiliētis, -ē	ispāņu kalbā	čiliiskas
Colombia	Kolūmbija	kolumbiētis, -ē	ispāņu kalbā	kolūmbiiskas
Ecuador	Ekvadōras	ekvadoriētis, -ē	ispāņu kalbā	ekvadōriiskas
Guiana	Gvijanā	gvijaniētis, -ē	kalbos: āngļu prancūzų olāndų	gvijāniiskas
Paraguay	Paragvājus	paragvajietiētis, -ē	ispāņu kalbā	paragvājiiskas
Peru	Perū*	perujiētis, -ē	ispāņu kalbā	perūjiiskas
Uruguay	Urugvājus	urugvajietiētis, -ē	ispāņu kalbā	urugvājiiskas
Venezuela	Venecuēla	venecuēliētis, -ē	ispāņu kalbā	venecuēliiskas

e) Afrika — Africa

Algeria	Alžirija	alžiriētis, -ē	arābų kalbā	alžiriiskas
Congo	Kōngas	kongietiētis, -ē	Kōngo kalbos	kōngiiskas
Egypt	Egiptas	egiptietiētis, -ē	egiptiēčių kalbā	egiptiiskas
Ethiopia	Etijōpija	etijōpas, -ē	etijōpų kalbā	etijōpiiskas
Liberia	Liberija	liber(ij)ietiētis, -ē	āngļu kalbā (liberiēčių k.)	liberiiskas
Libya	Lībija	libiētis, -ē	arābų kalbā	libiškas
Morocco	Marōkas	marokiētis, -ē	arābų kalbā	marōkiiskas
Nigeria	Nigērija	nigerietiētis, -ē	nigeriēčių kalbā	nigēriiskas
Tunisia	Tunisisija	tunisiētiētis, -ē	arābų kalbā	tunisiiskas
Union of South Africa	Pietų Afrika	Pietų Afrikos gyvėntojas*	kalbos: āngļu afrikānų kilčių (tribal)	Pietų Afrikos**

* Kostarikos, Domininkōņu Respublikos, Nikarāguos, Salvadōro: see footnote for pakistāniskas.

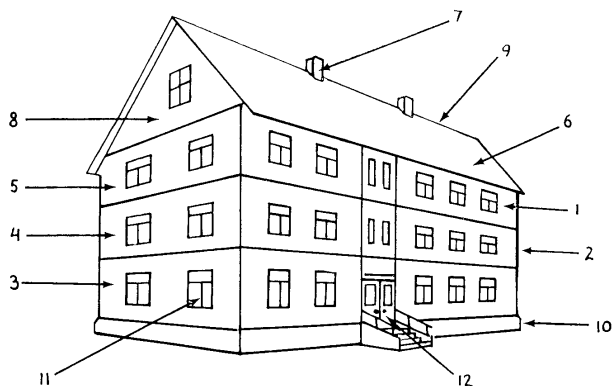
* Peru is undeclinable.

* Pietų Afrikos gyvėntojas — the inhabitant of South Africa'. Afrikiētis means a native of Africa.

** See the footnote for pakistāniskas.

B.
NAMO DALYS

The Parts of the House



English	Lithuanian	Examples
1. wall	siena (1)	Šią sieną reikia dažyti.
2. corner	kaĩpas (4)	Stovėk prie namo kaĩpo!
3. first floor	pirmas aukštas (2)	Aš gyvenū pirmamė aukštė.
4. second floor	aĩntras aukštas (2)	Jis gyvenė antramė aukštė.
5. third floor	trėčias aukštas (2)	Aš gyvenū trečiamė aukštė.
6. roof	stogas (3)	Katė tūpi aĩn stogo.
7. chimney	kāminas (3 ^b)	Iš kāmino rūksta dūmai.
8. garret, attic	pastogė (1)	Jis gyvenė pastogėje.
9. roof top	kraĩgas	Karvėlis tūpi aĩn kraĩgo.
10. foundation	pamataĩ*	Padėk namui gerūs pāma-
11. window	lāngas (3)	Atidarėk lāngā! [tus!]
12. door	dūrys* (2)	Jis nudāžė duris mėlynaĩ.

* pamataĩ used usually only in plural, although occasionally pāmatas (3^b) is used.
dūrys plural only. See Lesson 23.

JUOKAI

"Jokes"

1.

Kūnigas: Pasakėk mán, vaikėli, aĩ yrà Diėvas kambaryjė?
Juozukas: Taĩp, yrà.
Kūnigas: O laukė?
Juozukas: Teĩ jō dabaĩr nėrà.
Kūnigas: Kodėl?
Juozukas: Laukė šiaĩdien labaĩ šalta.

2.

A.: Aš atėjaũ pataisėti jūsu pianino.
B.: Bėt jūsu niėkas nėkvietė.
A.: O taĩp! Jūsu abũ kajmėnaĩ.

3.

Petriukas: Māma, kā žmónės turėjo, kaĩ nebũvo neĩ rādijo, neĩ televizijos?
Mótina: Ramėbė.

4.

Mótina: Kā veikė šiaĩdien mokėkloje, Vytũk?*

Vytũkas: Lāukiau, ligi pasibaĩgs pāmokos.

5.

Sũnũs: Tėvėli,** šiaĩdien visoje klāsėje tik aš vienas galėjau atsakėti ĩ klausimā.
Tėvas: O kōgi tavėš klausė?
Sũnũs: Kās išmušė klāsės lāngā...

6.

Mókytojas: Kóks bũs bũsimāsis laĩkas veiksmāžodžio 'vōgti'?
Mokinėjs: Sėdėti kalėjime, pōne mókytojau.***

* Vytũk is an abbreviation of Vytũkai, a diminutive of Vytautas, or Vytas, a man's first name, after the Lithuanian Grand Duke Vytautas the Great (1392-1430).

** tėvėli -- Daddy; tėvėlis is a diminutive of tėvas.

*** mókytojau is an irregular vocative of mókytojas. See Appendix.

D.
COMBINATION PRACTICE

I.

- | | |
|--------------------|---------------|
| 1. I have | a. one nose |
| 2. the child has | b. two eyes |
| 3. the teacher has | c. two ears |
| 4. my father has | d. two houses |
| 5. man has | e. two cars |

II.*

- | a. | b. | c. |
|------------------|-------------------|---------------|
| 1. I have | 1. here | 1. two houses |
| 2. we had | 2. in the city | 2. two cars |
| 3. she will have | 3. in the village | 3. two dogs |

III.

(125 possible sentences!)

- | a. | b. | c. |
|------------------|------------|---------------------------|
| 1. I am | 1. always | 1. a good student |
| 2. you are | 2. today | 2. a good son (daughter) |
| 3. he is | 3. at home | 3. a good father (mother) |
| 4. my sister is | 4. here | 4. a good neighbor |
| 5. my brother is | 5. there | 5. a good man (woman) |

IV.

- | a. | b. | c. |
|--------------------------|---------------|-------------------------|
| 1. My teacher will teach | the whole day | the Lithuanian language |
| 2. His sister will study | tomorrow | to write Lithuanian |

* This is a somewhat more complicated combination practice: combine Nos. a,1 with b,1 and c,1, c,2 and c,3. Then: a,1 with b,2 and c,1; c,2 and c,3, etc. (27 combinations in all here).

E.
VARIATION PRACTICE

I.

Use two versions:*

- a) Māno bróliams patiņka važiuoti naujų automobilių.
b) Māno bróliai mėgsta važiuoti naujų automobilių.
1. My brothers like to ride in a new car.
 2. My sisters like to ride in a new car.
 3. My parents like to ride in a new car.
 4. My students like to ride in a new car.
 5. My teachers like to ride in a new car.
 6. My professors like to ride in new cars.
 7. My brothers like to drive (vairuoti!) new cars.
 8. Your sisters like to go to movies (a movie).
 9. His students like to go to Lithuania.
 10. Our teachers like to drink coffee.

II.

Use two versions:**

- a) Māno brólis turi važiuoti į Lietuvą. (—...has to)
b) Māno bróliui reikia važiuoti į Lietuvą (—...needs to; ...it is necessary)
1. My brother has to (needs to) go to Lithuania.
 2. My brothers have to go to Lithuania.
 3. My brothers had to go to Lithuania.
 4. My brothers will have to go to Lithuania.
 5. His sister has to go to the (į) university.
 6. His sister had to go home.
 7. His sisters will have to go to school.
 8. Our students have to go to Canada.
 9. Our students had to go down town (į miestą).
 10. Our students will have to go home.

* Review 6.4.
** Review 11.2.

Dvidešimt pirmoji pamoka Lesson 21

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Klaipėda, 1932. VI. 20

Mielas Algirdai,

Siaūdien mēs atplaukēme ī Klaipėdā. Klaipėda yrā Lietuvōs ūostas priē Bāltijos jūros. Į ūostā atplaūkia dideli laivai īš tolimū kraštū: īš Amērikos, Anglijos, Vokietijos, Ispānijos, Japōnijos īr nēt īš Austrālijos.

Uoste mūs sutiko Dr. Vitkus īr jō sūnūs. Dr. Vitkus yrā māno dēdē. Jō sūnūs Gediminas yrā māno pūsbrolis. Aš dār niēkad nebuvaū mātēs Lietuvōs, tāi mán viskas būvo labai įdomū. Dr. Vitkus īr Gediminas tāip pāt nebūvo mātē manēs jau treji mētai, tāi jīē īrģi būvo labai patēnkinti.

Tū atsimeni, kaip aš visuomēt norėjau pamatýti Lietuvā. O dabař aš jau tikrai Lietuvojē! Visi lietūviai, kuriōs tik sutikaū, labai draūģiški. Jīē stēbisi, kād aš taip gerai kalbū lietūviškai, nōrs Lietuvōs nebuvaū niēkad mātēs. Dabař mán dār neleņgva greītai kalbēti, bēt pō porōs dienū aš jau kalbēsiu labai gerai īr greītai.

Netoli Klaipėdos yrā Kuřšīų Neringā, kuř mēs aplaņkēme bāltas kopās. Kuřšīų Neringojē labai gražū: čia daūģ mažū kurōrtū sū mažais vasārnamiiais. Mēs čia pasiliksime pōrā dienū, tadā plaūksime gārlaiviu Nēmunu į Kaūnā. Tai būs labai graži ke-liōnē: Nēmunas tēka peř žaliūs laukūs, didelius miškūs, prō senūs piliakalniūs, prō senūs miestūs īr káimus. Girdējau, kād gālima būs pamatýti īr senū piliū.

Kaip Jūs visi gyvūojate? Prašāū pērduoti nuō manēs linkējimus Tāvo tėvėliams īr Rūtai.

Tāvo Pētras

P. S. Įr neužmiřšk mán tuojaū parařýti!



Žvejų uostas
The Fishermen's Harbor

VOCABULARY

atplaukti (atplauklū, atplaukia, atplaukė, atplauks) — to arrive (on board ship)	tūlimas, -à (3a) — far away, distant	Vokietija (2) — Germany	Ispanija (1) — Spain	Japonija (1) — Japan	Austrālija (1) — Australia	pūsbrolis -io (1) — cousin (male)	viskas — everything	įdomūs, -i (4) — interesting	patenkintas, -a — satisfied	atsimiūti (atsiminė, atsimiūš) irreg.: atsimenu, atsimeni, atsimena; atsimename, atsimenate, atsimena — to remember	pamatyti (pamataū, pamāto, pamātė, pamatys) — to see, to catch sight; to visit	tikrai — really, for sure	draugiškas, -a (1) — friendly	stebėtis (stebiuosi, stėbisi, stėbėjosi, stėbėsis) — to wonder, to be surprised	pō (prep. with gen.) — in (with time)	NB. pō with instr. — 'under', see Lesson 37	porà (4) — a few, a couple (Noun!)	pō porēs dienū — in a few days	netoli (adverb and prep. with gen.) — not far (from)	Kuřšijū Neringà — Couronian Isthmus (A narrow isthmus on the Baltic Sea)	kopà (2) — dune	kurōrtas (1) — spa, resort place	vasàrnamis -io (1) — summer house, cottage, villa	pasilikti (pasiliko, pasiliks) irreg.: pasilikti, pasilieki, pasilėka; pasilėkame, pasilėkate, pasilėka — to remain	gàrlaiivis -io (1) — steamer	kelionė (2) — trip, voyage	laukas (4) — field	piliakalnis -io (1) — 'castle hill' (hills and mountains in Lithuania where in ancient times stood castles, fortifications or warning towers)	pilis -iēs, fem. (4) — castle	pėrduoti (pėrdavė, pėrduos) irreg.: pėrduodu, pėrduodi, pėrduoda; pėrduodate, pėrduodate, pėrduoda — linkėjimas (1) — wish, regard ^{to give}	pėrduoti linkėjimus — to give regards	nuō (prep. with gen.) — from
--	--------------------------------------	-------------------------	----------------------	----------------------	----------------------------	-----------------------------------	---------------------	------------------------------	-----------------------------	---	--	---------------------------	-------------------------------	---	---------------------------------------	---	------------------------------------	--------------------------------	--	--	-----------------	----------------------------------	---	---	------------------------------	----------------------------	--------------------	---	-------------------------------	---	---------------------------------------	------------------------------

GRAMMAR

21.1 The Plural of the Adjectives — First Declension.

The plural cases for the first declension adjectives are:

	Masculine	Feminine
N.	balti (3) 'white'	baltos
G.	baltų	baltų
D.	baltiems	baltoms
A.	baltus	baltas
I.	baltais	baltomis
L.	baltuosė	baltosė

The final -s of the dative plural (even the -is of the instrumental plural) and the final -e of the locative plural are sometimes dropped in conversational speech. This is true for second and third declension adjectives also.

21.2 The declension of the adjective *didelis* 'big' is given below:

		Singular	
		Masculine	Feminine
N.	<i>didelis</i> (3 ^o)		<i>didelė</i>
G.	<i>didelio</i>		<i>didelės</i>
D.	<i>dideliám</i>		<i>didelėi</i>
A.	<i>didelį</i>		<i>didelę</i>
I.	<i>dideliu</i>		<i>didele</i>
L.	<i>dideliamė</i>		<i>didelėjė</i>

		Plural	
N.	<i>dideli</i>		<i>didelės</i>
G.	<i>didelių</i>		<i>didelių</i>
D.	<i>dideliems</i>		<i>didelėms</i>
A.	<i>didelius</i>		<i>dideles</i>
I.	<i>dideliais</i>		<i>didelėmis</i>
L.	<i>dideliuosė</i>		<i>didelėsė</i>

21.3 The Pluperfect Tense.

The pluperfect tense is a compound tense formed with the preterit of the verb *būti* plus the past active participle. The gender and number of the participle depend upon the gender and number of the subject.

Cf. Lesson 26 for the declension of the participles.

A sample paradigm with *buvaū atėjęs* 'I had come' is given:

		Singular		Plural	
		Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
1)	<i>buvaū atėjęs</i>	(atėjusi)		<i>būvome atėję</i>	(atėjusios)
2)	<i>buvaĩ atėjęs</i>	(atėjusi)		<i>būvotė atėję</i>	(atėjusios)
3)	<i>būvo atėjęs</i>	(atėjusi)		<i>būvo atėję</i>	(atėjusios)

This tense denotes a state which had been attained in the past. It may have been completed either during the time when another action took place or prior to the time another action took place:

- 1) *Ligónis jau buvo miręs, kai mės nuėjome.* —
The patient had already died (was dead), when we arrived.

- 2) *Kaĩ jis mums atnešė knygą, mės jau būvome išėję.* —
When he brought us the book we had already gone out.
3) *Kaĩ ji gyvėno Lietuvojė, ji niėkad nebūvo mácii si liūto.* —
When she lived in Lithuania she had never seen a lion.

21.4 The Frequentative Perfect Tense.

The frequentative perfect tense is a compound tense formed with the frequentative past of the verb *būti* plus the past active participle.

		Singular		Plural	
		Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
1)	<i>būdavau atėjęs</i>	(atėjusi)		<i>būdavome atėję</i>	(atėjusios)
2)	<i>būdavai atėjęs</i>	(atėjusi)		<i>būdavotė atėję</i>	(atėjusios)
3)	<i>būdavo atėjęs</i>	(atėjusi)		<i>būdavo atėję</i>	(atėjusios)

This tense denotes a state which was attained at different times in the past. Example:

- 1) *Mano žmona, kaĩ būdavo pavaĩgusi, niėkur neĩdavo.* —
Whenever my wife was tired, she wouldn't go anywhere.
2) *Jõ tėvaĩ, kaĩ būdavo susiĩgę, niėko nedarĩdavo.* —
His parents did nothing when(ever) they were sick.

For further information on these tenses see the section on aspect in the appendix.

21.5 The Use of the Dative Case.

a)

The primary function of the dative case (as in all Indo-European languages) is that of the indirect object:

- 1) *Tėvas dāvė vaikui obuolį.* — Father gave (to) the child an apple.
(To whom did father give an apple? — to the child: *vaikui*).
2) *Jis mán niėko nėdavė.* — He did not give (to) me anything.
(To whom he did not give anything? — to me: *man*).

b)

In many cases, Lithuanian uses the indirect object (i.e. dative case without any prepositions) where in English one uses expressions such as: *for, for the sake of, etc.*:

- 1) *Jis viską aukoja savo šeimai.* — He sacrifices everything for (for the sake of) his family.
- 2) *Jis man viską nuperka.* — He buys everything for me. (Or: He buys me everything).

c)

There are a number of verbs in Lithuanian which require the dative case. Some examples are given below:

- 1) *atleisti* 'to forgive':
1) *Iš atleisk mums mūsų kaltės.* — And forgive us our trespasses.
atsakyti 'to answer':
2) *Atsakyk man į klausimą.* — Answer me my question.
dovanoti 'to give as a gift':
3) *Jis man dovaną knygą.* — He gave me a book (as a gift).
duoti 'to give':
4) *Duok vaikui valgyti.* — Give the child (something) to eat.
leisti 'to allow':
5) *Leisk jam namo eiti.* — Allow him to go home.
padėti 'to help':
6) *Jis man niekadęs nepàdeda.* — He never helps me.

d)

The dative case is also used as the object of an infinitive to express purpose. In English we would have a direct object in a corresponding construction.

- 1) *Jis samdo manè darbui dirbti.* — He is hiring me to do work.
- 2) *Jis nusipirko naują plunksną tam svarbiam laišku rašyti.* — He bought (himself) a new pen to write that important letter.

Note that in the examples given above the words *darbui* and *tam svarbiam laišku* are in the dative case.

21.6 The relative pronoun *kuris* 'which, who' is declined like *jis*, cf. below:

		Singular	
		Masculine	Feminine
N.	<i>kuris</i>		<i>kuri</i>
G.	<i>kuriõ</i>		<i>kuriõs</i>
D.	<i>kuriám</i>		<i>kuriái</i>
A.	<i>kurį</i>		<i>kurią</i>
I.	<i>kuriuõ</i>		<i>kurià</i>
L.	<i>kuriamè</i>		<i>kuriojè</i>

Plural

N.	<i>kurié</i>	<i>kuriõs</i>
G.	<i>kurių</i>	<i>kurių</i>
D.	<i>kuriems</i>	<i>kuriõms</i>
A.	<i>kuriuõs</i>	<i>kuriàs</i>
I.	<i>kuriais</i>	<i>kuriomis</i>
L.	<i>kuriuosè</i>	<i>kuriosè</i>

21.6.1 The relative pronoun agrees in number and gender with the word to which it refers, but its case is determined by its function in its own clause. Examples:

- 1) *Aš matau stalą, ant kuriõ guli knyga.* — I see a table on which lies a book.

The relative pronoun *kuriõ* is masculine and singular because it refers to *stalą* which is masculine singular; it is in the genitive case as the object of the preposition *ant* which requires an object in the genitive case.

- 2) *Stalas, kurį jis dāžo, yra labai didelis.* — The table which he is painting is very big.

Here *kurį* is masculine singular because it refers to *stalas* which is masculine singular; it is in the accusative case as the object of *dāžo*.

- 3) *Mergaitè, kuriái aš daviau knygą, yra mano duktè.* — The girl to whom I gave the book is my daughter.

kuriái is in the dative case as the indirect object of *daviau*. It is feminine singular because it refers to *Mergaitè*. Further information on relative pronouns is found in 36.3.

EXERCISES

A. Questions. 1. Kàs yra Klaipèda? 2. Iš kokių kraštų atplaūkia laivai į Klaipèdą? 3. Kàs dar niekadõs nebūvo mātēs Lietuvõs? 4. Ar daktaras Vitkus buvo mātēs Pètrą? 5. Kokiè vasárniamiai yra Kuršių Neringojè? 6. Kuř yra baltos kõpos? 7. Peř kõkius laukùs tēka Nēmunas? 8. Kokiè yra piliakalniai priè Nēmuno? 9. Ar jūs èsate kadà būvęs Lietuvojè? 10. Ar jūs žinote, kàs yra piliakalniai?

B. Decline in the singular and plural: baltas nāmas, baltà kopà, žalias laūkas, didelis miřkas, sėnas ūostas.

C. Change all the italicized nouns and adjectives into the plural: 1. Mán patiñka sēnas nāmas. 2. Aš mėgstu sēnq nāmą. 3. Nėmunas tēka pėř žāliq pėvą. 4. Jiė gyvėna dideliamė miškė. 5. Ji pėrko gėrą knygą. 6. Jō automobilis yrā raudōnas. 7. Naujų gārlaiviu mės plaūksime į Kaūną. 8. Jis mán buvo parāšęs ilgą lāiškę. 9. Jiė gyvėna senamė miestė. 10. Mės važiuosime į Vilnių naujų automobiliū.

D. Conjugate in the pluperfect and in the frequentative perfect tense the following verbs. Form sentences with them: plaūkti, atplaūkti, sutikti, matyti, būti, atsiminti, norėti, kalbėti, aplankyti, pėrduoti, parašyti.

E. Translate into Lithuanian: 1. He had never been in Lithuania. 2. Big ships come ('arrive swimming') to the harbor. 3. Large forests lie (are) near the Nemunas. 4. They had never studied at the University of Vilnius. 5. We like old houses. 6. Our old parents (tėvai) had never been in America. 7. They like old forests. 8. Our cities are large. 9. Their villages are small. 10. I like new automobiles.

CONVERSATION

UOSTE

- Pėtras: 1. Kienō yrā tās bāltas laīvas sū žaliais kaminais?
 Gediminas: 2. Tai yrā Anglijos laīvas.
 Petras: 3. Aī tū jāū esi būvęs šitame uoste?
 Gediminas: 4. Taip. Aš labaī mėgstu jūrą ir uostus. Čia aš visadōs galiū matyti didelius laivūs.
 Petras: 5. Mán atrōdo, kād aniė dū pilki laivaī yrā iš Kanādos.
 Gediminas: 6. Tō tai aš tikrai nežinaū, nės aš tokiū pilkū laivū ligšiōl dār nebuvaū mātęs.
 Petras: 7. Kuī yrā žvejū uostas? Aš manaū, kād teñ yrā daūg mažū, senū žvejū laivū.
 Gediminas: 8. Žvejū uostas yrā ūž tō iškyšulio.
 Petras: 9. Mės turėsime tenaī nueiti ir pažiūrėti tū senū žvejū laivū.
 Gediminas: 10. Važiūokime dviračiais! Aš iīgi norėčiau dār kartą pamatyti žvejū uostą.

AT THE HARBOR

- Pėtras: 1. Whose is that white ship with green smokestacks?
 Gediminas: 2. That is an English (England's) ship.
 Petras: 3. Have you (already) been at this harbor (before)?
 Gediminas: 4. Yes. I like the sea and the harbors very much. Here I can always see big ships.
 Petras: 5. It seems to me that those two gray ships are from Canada.
 Gediminas: 6. That I don't know for sure because I had never seen such gray ships.
 Petras: 7. Where is the fishermen's harbor? I suppose there are many small old fishermen's ships.
 Gediminas: 8. The fishermen's harbor is behind that point of land.
 Petras: 9. We'll have to go there and take a look at those old fishermen's ships.
 Gediminas: 10. Let's ride on the bicycles! I would also like to see the fishermen's harbor once more.

NOTES:

2. Anglijos laīvas — lit. 'England's ship'.
 5. iš Kanādos — lit. 'out of Canada, from Canada'.
 6. tō — Genitive of tās 'that', after negative.
 ligšiōl — lit. 'until now'.
 9. pažiūrėti — 'to look at' takes the genitive case.
 10. norėčiau — 'I would like to', a subjunctive form. See Lesson 31.

Dvidešimt antroji pamoka Lesson 22

GARLAIVIU IŠ KLAIPĖDOS Į KAUNĄ

Dū pusbroliai, Gediminas Vitkus ir Pėtras Žukas, plaūkė gárlaiviu iš Klaipėdos į Kauną. Jiė plaūkė Nėmunu. Jiė stovėjo aňt gárlaivio dėnio. Pėtrui Žukui, kuris Lietuvojė būvo pirmą kařtą, viskas būvo labai įdomū. Jis nuolat klausinėjo sávo pusbrolį Gediminą. Gediminas jam stėngėsi į visūs kláusimus áiškiai atsakýti.

— Gediminai, žiūrėk, kokiė grážūs miška! áukštos, grážios ėglės, puíkios pūšys.

— Teň tai tikrai grážios ėglės, bėt tiė ('those') puíkūs mėdžiai tai nė pūšys: tai seni ážuolái.

— Taip, taip, mán tiė žodžiai dár vis maišosi.

— Tū ir taip gerai kalbi lietúviškai — ir bevėik bė ángliško akcento! . . . Áš niekadós taip gerai ángliškai nekalbėsiu . . .

— Tū, Gediminai, atvažiúosi pàs mūs į Amėriką ir tenai išmóksi gerai ángliškai kalbėti . . . Žiūrėk, žiūrėk, kokiė čia grážūs Nėmuno kranta! Áš juós labai mýliu!

— Pėtrai, geriaū sakýk: "Mán tiė grážūs kranta! patiňka, labai patiňka." Lietúviškai "mylėti" rėiškia maždaug "to love, to be in love" . . .

— Áčiū, prašau manė visuomėt pataisýti, ka! áš ká nórs netaisyklingai pasakaū. Áš nóriu taip gerai kalbėti lietúviškai, ka!p ir jūs visi, kuriė ėsate gimę ir užaugę Lietuvojė.

— Nesirúpink: Vilniuje áš tavė supažindinsiu sū jaunomis, graziomis studentėmis, ir jós tavė tuojaū išmókys.

— Tai būs puikú!



Piliakalnis
A Castle-Hill

VOCABULARY

gárlaivis -io (1) — steamer	maždaug — approximately
pūsbrolis -io (1) — cousin (male)	pataisyti (pataisau, pataiso, pataisé, pataisys) — to correct (perfective)
dėnis -io (2) — deck (of a ship)	kaĩ — when
nuolat — all the time, continually	kā nors — something
klausinėti (klausinėju, klausinėja, klausinėjo, klausinėš) — to ask questions, to question	netaisyklingai — incorrectly
stėngtis (stėngiuosi, stėngiasi, stėngėsi, stėngsis) — to try, to make an effort	gimti (gimė, gimš) irreg.: gimstũ, gimsti, gimsta; gimstame, gimstate, gimsta — to be born
áiškiai — clearly	užaugti (užaugu, užauga, užaugo, užaugs) — to grow up
áiškus, -i (3) — clear	rũpintis (rũpinuosi, rūpinasi, rūpinosi, rūpinsis) — to worry, care, be worried
ėglė (2) — spruce	nesirũpink — do not worry (familiar)
pušis -iės (fem.) (4) — pine	supažindinti (with the prep. su and instrumental) (supažindinu, supažindina, supažindino, supažindins) — to introduce to
puikũs, -i (4) — fine, excellent	išmokyti (išmõkau, išmõko, išmõkė, išmõkys) — to teach (perfective: 'to teach with some results')
ąžuolas (3a) — oak	
maišyti (maišauši, maišosi, maišėsi, maišysis) — to get mixed up (with dative)	
iĩ taip — (here) as it is	
beveik — almost	
akcentas (2) — accent	
kraĩtas (4) — bank, shore	

GRAMMAR

22.1 The Plural of the Second Declension Adjectives.

The plural cases of the second declension adjectives are as follows:

	Masculine	Feminine
N.	suĩkũs (4) 'heavy, difficult'	suĩkios
G.	sunkiũ	sunkiũ
D.	sunkiems	sunkiõms
A.	sunkiũs	sunkiãs
I.	sunkiaĩs	sunkiõmis
L.	sunkiuosė	sunkiõsė

22.2 The Future Perfect Tense.

The future perfect tense is formed with the future tense of the verb *bũti* plus the appropriate form of the past active participle. The gender and number of the participle depend upon the gender and the number of the subject. Cf. Lesson 26 for the full declension of the active participles.

A sample conjugation of the future perfect is given below:

'I shall have come'

Singular		Plural	
Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
1) būsiau atėjęs	(atėjusi)	būsime atėję	(atėjusios)
2) būsiai atėjęs	(atėjusi)	būsiai atėję	(atėjusios)
3) būs atėjęs	(atėjusi)	būs atėję	(atėjusios)

The future perfect tense may express an action which will have taken place before another future action takes place. It may also express a condition or state which will last some time in the future as the result of a future action. Sometimes it expresses the probability that an event has taken place. Examples:

- 1) *Kaĩ jis ateĩs, aš būsiau baĩgęs darbą.* — When he arrives, I shall have finished the work. (Note that in English we must use the present tense after when, even if a future time is implied. Since this rule does not apply to Lithuanian the future tense must be used when a future time is specified.)
- 2) *Kaĩ jis sugrĩš, jũs būsiai rādę knygą.* — When he returns, you will have found the book.
- 3) *Neateĩk tuomėt, kadà aš būsiau atsigulęs.* — Don't come when I (shall) have gone to bed.
- 4) *Netrukus ji būs važiavusi traukiniu.* — Soon she will have traveled by train.
- 5) *Jõs nẽrà. Ji būs nuėjusi namõ.* — She isn't here. She must have gone home.

22.3 The Use of the Accusative Case.

a)

The accusative case is primarily the case of the direct object: all regular transitive verbs require the accusative case.

Aš mėgstu operą. — I like opera.

Mano brõlis piĩko naują namą. — My brother bought a new house.

NB. The student is reminded again that, with the verb in the negative, the direct object is expressed in Lithuanian in the genitive case:

Aš nemėgstu operos. — I do not like opera.

Mano brõlis nepiĩko naujo namo. — My brother did not buy a new house.

See also 2.2 and 4.3.

b)

The accusative is also used to express definite time, limited time, duration of time, and certain periods of time, such as the day of the week, the week, the month, the season, etc.*

Jis dirbo visą dieną. — He worked all day.

Autobusas išeina pirmą vālandą. — The bus leaves at one o'clock.

Aš važiuosiu namõ kitą savaitę. — I will go home next week.

Sausio mėnesį yrà labai šalta. — In the month of January it is very cold.

Pavāsari žydĩ gėlės. — In spring, the flowers bloom.

c)

Many prepositions govern the accusative case. Here we shall list the most frequent ones. (For a full list of prepositions, see Lesson 37).

apiẽ — around, close by, about, concerning, of . . .

aplĩnk — around, in a circle

ĩ — in, into, to

peĩ — through (over the top), over

prõ — through (straight through)

ũž — for, for the sake of*

Examples:

Jiẽ kalbẽjo apiẽ naują knygą.

Aplĩnk namą áuga daũg mẽdžiũ.

Jis važiuoja ĩ miẽstą.

Mergaitẽ žiũrẽjo prõ langą.

Jiẽ mirẽ ũž tẽvynę.

(Translate these sentences. Make other sentences with the prepositions given.)

* More about the expressions of time: Lesson 32.

* *ũž* with the meaning behind is used with the genitive case. See Lesson 37.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kàs plaúkè gárlaiviu iš Klaipėdos į Kauną? 2. Kám viskas búvo labáí įdomù? 3. Kàs nuólat klausinėjo Gedimina? 4. Kokiè yrà miškai priè Nėmuno? 5. Kaip vadinasi tiè puikùs žali mēdziai? 6. Kàs geráí kalba lietúviškai? 7. Kadà Gediminas išmóks geráí ángliškai kalbėti? 8. Sù kuó Gediminas supažindins Pėtrą Vilniuje? 9. Aí jùs geráí kalbate lietúviškai? 10. Ką rėiškia 'mylėti'?

B. *Decline in the singular and plural:* gražùs nàmas, puikùs mēdis, plati úpė, skanùs obuolýs, ramì naktis.

C. *Change all the italicized adjectives and nouns into plural:* 1. Máno brólis gyvėna priè *grazaùs miško*. 2. Mán patińka *plati gátvė*. 3. *Autobùsas* važiuoja *placià gatvė*. 4. *Studenėtė* matė *grážu filmq*. 5. *Upė* yrà *plati*.

D. *Translate into Lithuanian:* 1. I like wide rivers. 2. We will have arrived, when he wakes up (will wake up). 3. He will have written the letter, when his cousin arrives (will arrive). 4. The steamers travel ('swim') in the wide rivers. 5. The old books are very heavy. 6. The Nemunas flows through beautiful forests and wide fields. 7. Our cities are beautiful. 8. Yesterday we saw an excellent film. 9. Not all (*nė visi*) films are excellent. 10. My uncles and my cousins live by the beautiful forests.

CONVERSATION

KNYGYNE

- Norkus:* 1. Labà dienà. Aí jaù ėsate gávę naujų knýgų iš Amėrikos?
Pardavėja: 2. Taip. Tik vàkar gávome kelis knýgų siuńtinius iš Niujórko.*
Norkus: 3. Prašau mán paródyti naują amerikiėčių novėlių rińkinį.
Pardavėja: 4. Prašau. Štai čià yrà visos naujos knýgos, kurias gávome vàkar.
Norkus: 5. Ačiù. Aš paimsiu ši modėrnių amerikiėčių novėlių rińkinį.

* Concerning the spelling and pronunciation of foreign proper names, see Lesson 30.

- Pardavėja:* 6. Mės taip pat tūrime ir kai kurių amerikiėčių rašytojų vertimus į lietuvių, vokiečių ir prancūzų kalbàs.
Norkus: 7. Aš skaitau tik originalùs. Mátote, aš esù gyvėnęs Amėrikoje. Aš geráí móku ánglų kalbà.
Pardavėja: 8. Aš dabar taip pat mókausi ánglų kalbós, bėt skaityti ángliškai dár negaliù.
Norkus: 9. Kiėk kainuoja šis ánglų - lietuvių kalbų žodynas? Aš jį noriu nupirkti savo bróliui.
Pardavėja: 10. Tai yrà labáí gėras žodynas. Jis kainuoja dėšimt litų.

AT THE BOOKSTORE

- Norkus:* 1. Hello. (Good day). Did you get the new books from America?
Salesgirl: 2. Yes. Only yesterday we received several book shipments from New York.
Norkus: 3. Please show me the new collection of the American short stories.
Salesgirl: 4. Here you are. Here are all the books we received yesterday.
Norkus: 5. Thanks. I'll take this collection of modern American short stories.
Salesgirl: 6. We also have (some) translations of some American writers into Lithuanian, German and French.
Norkus: 7. I read only the originals. You see, I have lived in America. I know the English language well.
Salesgirl: 8. I also study English now. But I cannot read English yet.
Norkus: 9. How much is this English-Lithuanian dictionary? I want to buy it for my brother.
Salesgirl: 10. It is a very good dictionary. It costs ten litas.

NOTES:

- naujų knýgų — gen. pl.: partitive genitive: 'some of the new books' books'.
- Niujórko — N. Y. See Lesson 30.
- novėlių — NB: novėlė 'short story' (from German 'Novelle'); romànas 'novel' (from German 'Roman').
- kai kurių — only kurių is inflected. See Lesson 36.
- savo bróliui — dative of interest: 'for my brother', see also 21.5.
- litų — gen. plural: after dėšimt 'ten'; see 24.4,1 also 4.2.

Dvidešimt trečioji pamoka

Lesson 23

KAUNE

Pėtras ir Gediminas pasiekė Kauną vakarė. Kadangi jiė buvo labai pavařge, tai tuojaũ nuvỹko į viešbutį, pavalgė vakariėnę ir nuėjo miegėti.

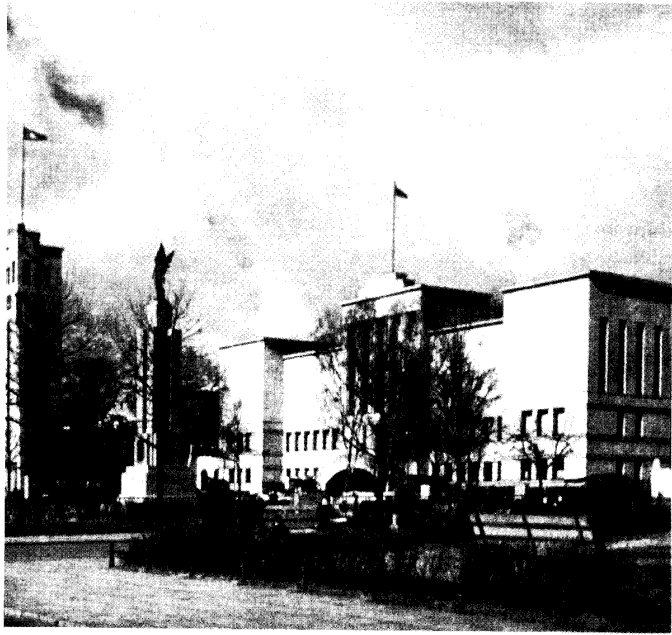
Anksti rýtą jiė pradėjo apžiũrinėti Kauną. Kaũnas yrà sėnas miėstas, jė namaĩ bevėik visi mũriniai, jamė daũg senũ mũriniũ bažnỹčių. Žmėnės eina pėsti cementiniais šaligatviais arba va-žiũoja autobusais. Mũsũ pũsbroliai pirmiausia apžiũrėjo istorinius pàstatus: Kaũno piliės griuvėsius Nėmuno ir Neriės sàntakoje, paskui vadinamũsius Perkũno namũs, kuriė buvo pastatýti priėš daũg šimtũ mėtũ.

Netoli nuė piliės griuvėsiũ jiė aplaĩkė didžiojo Lietuvės po-ėto Mairėnio namũs, kuriuose jis gyvėno. Dabař tuosė dideliuose mũriniuose namuose yrà Mairėnio muziėjus.

Pietũs Pėtras ir Gediminas pavalgė studeĩtũ valgỹkloje priė universitėto. Iš teĩ jiė autobusũ nuvažiãvo į Výtauto Didžiojo Kultũros Muziėjũ, kuriamė kãbo Lãisvės Vãrpas. Jĩ padovanėjo Lĩetuvai Amėrikos lietũviai. Varpė yrà įrašas:

*O skaĩbink pėř amžius
Vaikãms Lĩetuvės,
Kãd lãisvės nevertas,
Kãs nėgina jės.*

Iš teĩ jiė autobusũ nuvažiãvo į Ćiurliėnio Dailės Muziėjũ, kuriamė Pėtras pirmą kařtą pamãtė Ćiurliėnio pavėikslus. Jãm jiė padãrė gilũ įspũdį.



Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus
The Vytautas The Great Museum of Culture

Vakarė Pėtras ir Gediminas buvo teatrė. Teatrė jiė mātė lietuvišką operą. Nėrs Pėtras ir Čikągoje buvo mātęs keliās operas, bėt ši lietuviška opera jām labāi patiko.

VOCABULARY

- pasiekti** (pasiekiu, pasiekia, pasiekė, pasiekė) — to reach
vakarė — in the evening
kadangi — because
pavargę — tired (see Lesson 26; infinitive **pavargti** 'to get tired')
taí — (here) so
tuojau — right away
nuvykti (nuvyko, nuvyks) irreg.: nuvykstų, nuvyksti, nuvyksta; nuvykstame, nuvykstate, nuvyksta — to get (somewhere)
viėšbutis -čio (1) — hotel
nuėjo miegėti — went to sleep
anksti — early
rytą — in the morning
pradėti (pradėdu, pradėda, pradėjo, pradės) irreg.: (see **dėti**, Lith.-English Vocab.) — to begin
pėsčias, -čia (plural: pėsči, pėsčios) (3) — on foot
jis eina pėsčias — he goes on foot, etc.
cementinis, -ė (2) — concrete, made of cement
šaligatvis -io (1) — sidewalk
pirmiausia — in the first place, first
istėrinis, -ė (1) — historic
pastatas (3b) — building
griuvėsiai (2) (plural only) — ruins
santaka (1) — confluence
vadinamuosius — so called
Perkūno namai — the Perkūnas house (Perkūnas 'Thunder' was one of the chief gods of the pagan Lithuanians. **Perkūno namai** is considered to be one of the oldest buildings preserved in Kaunas)
būvo pastatyti — were built (see Lesson 33)
priėš (prep. with accusative) — before, in front of; with time expressions: ... ago (Cf. German: 'vor zwei Wochen')
priėš daųq šimtų mėtų — many hundreds of years ago
didžiojo — (of the) great (see Lesson 28)
poėtas (2) — poet
Mairėnis -io — Mairėnis (Rt. Rev. Jėnas Mačiūlis, pseudonym Mairėnis, 1862-1932, the national poet laureate of Lithuania)
rūmai (1) (usually plural only) — big house; palace, chamber
muziėjus (2) — museum
vaigyklą (2) — restaurant, 'diner'
nuvažiuoti (nuvažiuoju, nuvažiuoja, nuvažiavo, nuvažiuos) — to go, to get, to betake oneself (somewhere, in a vehicle)
Vytauto Didžiojo Kultūros Muziėjus — The Vytautas the Great Museum of Culture
kuriame — in which (see Lesson 21 and 36)
kabėti (kabaū, kabo, kabėju, kabės) — to hang (intransitive)
Laisvės Vařpas — Liberty Bell
įrašas (1) — inscription
skařbinti (skařbinu, skařbina, skařbino, skařbins) — to ring, toll
peř amžius — for ever (lit.: through ages)
nevertas (with gen.) — not worth
laisvė (1) — freedom, liberty
kās — (here) he who, whoever (see Lesson 36)
ginti (ginū, gina, gynė*, giņs) — to defend
Čiurlėnio Dailės Muziėjus — Čiurlėnis Art Museum (Čiurlėnis: Mikalojus Konstantinas Čiurlėnis, 1887-1911, the foremost Lithuanian painter. He started symbolism and abstractionism in painting even before Kandinsky. Also a noted composer.)
pirmą kartą — (for) the first time
pavėikslas (1) — picture, painting
gilūs, -i (4) — deep
įspūdis -džio (1) — impression
nėrs — although

* For the change of i - y see the Lith.-English Vocabulary.

GRAMMAR

23.1 The Plural of the Third Declension Adjectives.

Masculine				
	'golden'	'wooden'	'artificial'	
N.	auksiniai	mediniai	dirbtiniai	-iai
G.	auksinių	medinių	dirbtinių	-ių
D.	auksiniams	mediniams	dirbtiniams	-iams
A.	auksinius	medinius	dirbtinius	-ius
I.	auksiniais	mediniais	dirbtiniais	-iais
L.	auksiniuose	mediniuose	dirbtiniuose	-iuose
Feminine				
N.	auksinės	medinės	dirbtinės	-ės
G.	auksinių	medinių	dirbtinių	-ių
D.	auksinėms	medinėms	dirbtinėms	-ėms
A.	auksinės	medinės	dirbtinės	-ės
I.	auksinėmis	medinėmis	dirbtinėmis	-ėmis
L.	auksinėse	medinėse	dirbtinėse	-ėse

23.2 The adjectives belong to any one of four different stress patterns just as the nouns. All of the adjectives listed above belong to stress pattern No. 2. Illustrations of adjectival stress patterns are given in the appendix. The short sketch of nominal stress classes is in Lesson 5.

23.3 Use of the Instrumental Case.

23.3.1 The instrumental case may denote the means with which something is done. Examples:

- 1) *Aš važiuoju į universitetą autobusu.* — I ride to the university by bus.
- 2) *Jis rašo pieštuku.* — He writes with a pencil.
- 3) *Jis pakėlė akmenį lazda.* — He lifted up the stone with a stick.
In place of the instrumental case by itself, one may also use the preposition *su* with the instrumental.
- 4) *Jis pakėlė akmenį su lazda.* — He lifted up the stone with a stick.

23.3.2 The instrumental may be used to indicate the place along which or through which something (or somebody) is moving.

Examples:

- 1) *Autobusas važiuoja gatvė.* — The bus goes along the street.
- 2) *Jis eina keliu.* — He walks along the road.
- 3) *Ji palydėjo brolių laukū.* — She accompanied (her) brother through the field.

23.3.3 It may also be used in certain expressions of time, cf. 32.7.

Examples:

- 1) *Jaū senais laikais Lietuvà prekiavo gintaru.* — Already in ancient times Lithuania traded in amber.
- 2) *Vakarais jiė visuomet dainuoja.* — In the evenings they always sing.

Many fossilized expressions of time are actually old instrumental case forms:

- 1) *šiuo metu* — this time, at this time, nowadays (from *šis metas* — this time)
- 2) *tuo tarpu* — at this moment (from *tàs tarpas* — that span of time)

Frequently these expressions were shortened into adverbs of time:

- 1) *kažtais* — sometimes (from *kažtas* — time, occurrence)
- 2) *kuomet* — when (from *kuo metu* — at what time)
- 3) *tuomet* — then, at that time (from *tuo metu* — at that time)
- 4) *anuomet* — once, formerly (from *anu[õ] metu* — at that time)
- 5) *visuomet* — always (from *visu[õ] metu* — at all times)

23.3.4 Certain verbs require a direct object or an indirect complement in the instrumental case. Examples:

- 1) *Lietuvà prekiavo gintaru.* — Lithuania traded in amber.
- 2) *Jis buvo išrinktas prezidentu.* — He was elected president.
- 3) *Aš jį paskýriau kúopos vadu.* — I appointed him company commander.
- 4) *Jis buvo paskirtas kúopos vadu.* — He was appointed company commander.
- 5) *Jiė jį apšaukė kvailiu.* — They called him a fool.
- 6) *Studentai jį vadina tiėginiu.* — The students call him a lazybones.

- 7) *Jis manė išvadino kvailiū.* — He called me a fool.
 8) *Jiė išsirinko Jōną prezidentū.* — They chose John as their president.

23.3.5 The instrumental case may denote the condition or profession of an individual. Such constructions might be found with the verbs *viršti* 'to turn into, to become', *dėtis* 'to pretend to be', *laikyti* 'to consider... as', *skirti* 'to name, to appoint', *gimti* 'to be born', *augti* 'to grow (into)', *tarnauti* 'to serve (as)', *mokyti* 'to study (to be)', *tapti* 'to become'. Examples:

- 1) *Ūkininkas tapo karaliumi.* — The farmer became a king.
 2) *Brėliai pavirto juodvarniais.* — The brothers turned into ravens.
 3) *Mēs jį laikome vadū.* — We consider him as (our) leader.
 4) *Jōną paskyrė mokytoju.* — They appointed John (Jonas) a teacher.

As a predicate the instrumental may be used with the verb *būti* 'to be', especially when it is close in meaning to *tapti* 'to become'. Generally the nominative denotes a constant, (sometimes immutable) characteristic of the subject, whereas the instrumental denotes an accidental or temporary condition. The nominative is used to denote something which is always true of the noun, whereas the instrumental is used for an accidental attribute. In the sentence: *Vārna yra paukštis* — 'The crow is a bird', the nominative is used because the crow is always a bird and will never be anything else. But in the sentence: *Brėliai diėną laikė juodvarniais* — 'During the day the brothers flew about as ravens', the instrumental *juodvarniais* 'like ravens' is used because the brothers were ravens for only a certain length of time.

Therefore, as predicate of the verb *būti* 'to be' the nominative is most common, whereas with the other verbs mentioned above the predicate is in the instrumental. But the instrumental may be used as the predicate of *būti* when it means approximately the same as *tapti* 'to become'. Examples:

- 1) *Jis buvo prezidentū* or *Jis buvo prezidenta.* — He was president.
 2) *Jis bus viršininku* or *Jis bus viršininkas.* — He will be the boss.
 3) *Jis norėjo būti gydytoju* or *Jis norėjo būti gydytojas.* — He wanted to be a physician.

23.3.6 The instrumental case may be used as the object of certain prepositions, e.g. *sū* 'with', *sulig* 'up to, as far as', *ties* 'opposite'. Examples:

- 1) *Tėvas sū sūnumi išvažiavo.* — The father departed with (his) son.
 2) *Válgo duoną sū sviestu.* — (He) eats bread and (with) butter.
 3) *Mėdis buvo sulig namū aukštumo.* — The tree was as high as a house (literally: up to a house in height).
 4) *Jis stovėjo ties langū.* — He stood opposite the window.

23.4 Nouns Used Only in Plural.

Certain nouns used in the plural denote objects which speakers of English generally consider to be singular. Examples:

<i>kėlnės</i> (1) '(pair of) trousers'	<i>akėčios</i> (1) 'harrow'
<i>lašiniai</i> (3 ^b) 'bacon'	<i>pāmaldos</i> (3 ^b) '(religious) service'
<i>akiniai</i> (3 ^b) 'glasses, spectacles'	<i>pabaigtuvės</i> (1) 'feast (celebrating the completion of some task)'
<i>mėtai</i> (2) 'year'	<i>piētūs</i> (4) 'dinner'
<i>vařtai</i> (2) 'gate'	<i>vestuvės</i> (2) 'wedding'
<i>žirklės</i> (1) 'pair of scissors'	<i>sukaktuvės</i> (2) 'anniversary'
<i>marškiniai</i> (3 ^a) 'shirt'	
<i>baltiniai</i> (3 ^a) 'underwear'	
<i>pūsryčiai</i> (1) 'breakfast' (although the singular <i>pūsrytis</i> is also used sometimes)	

Special numerals which are used with these nouns are listed in 24.5.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kadà Pėtras ir Gediminas pasiekė Kauną? 2. Kodėl jiė tuojaū nuėjo miegoti? 3. Kokiė namai yra Kaunė? 4. Kuō važiuoja žmėnės Kaunė? 5. Kuř yra Kauno pilis? 6. Kās yra Mairėnis? 7. Kās padovanėjė Lietuvai Laisvės Vařpa? 8. Kuō abū (both) pūsbroliai nuvažiavo į Čiurlėnio Dailės Muziejų? 9. Koki įspūdį padarė Čiurlėnio pavėikslai Pėtrui? 10. Kokią operą jiė mātė teatre?

B. *Decline in the singular and in plural:* medinis nāmas, mūrinis nāmas, auksinis laikrodis, istėrinis pāstatas.

C. Use the instrumental case: 1. Aš rašau láišką (with a pencil). 2. Studeñtai važiuoja į universitetą (by bus). 3. Jiẽ plaũkẽ (by a steamer). 4. Jis atẽjo sũ savo (cousin). 5. Miestẽ mẽs ei-name (on the side-walks). 6. Autobũsai važiuoja (on the wide streets). 7. Jis nóri bũti (a teacher). 8. Aš nenõriu bũti (a teacher). 9. Aš buvau teatrẽ (with students). 10. Aš jũs supažindinsiu sũ (Dr. Vitkus).

D. Translate into Lithuanian: 1. The new buses run along the new streets. 2. I like only old brick houses. 3. My brother has many (*daũg plus genitive*) golden watches. 4. Wooden houses are not as (*nẽ tõkie*) good as brick houses. 5. The historical buildings in Kaunas are very old. 6. Petras and Gediminas will see many (see No. 3 above) historical buildings in Vilnius. 7. In Kaunas, there are many brick churches. 8. She lives in a large brick palace. 9. She went to the theatre with her (*own—savo*) parents. 10. Our teacher likes to talk about the old historical buildings.

CONVERSATION

DU PUSBROLIAI

- Gediminas*: 1. Kaip tũ žinaĩ, aš esũ buvęs Amèrikoje, bêt labai trumrà laikà. Sakýk, aĩ visi namaĩ teĩ mũriniai?
- Pẽtras*: 2. Nẽ visi. Dideliuose miẽstuose visi namaĩ yrà mũriniai miẽsto centrẽ, bêt priemiesčiuose yrà daũg mediniũ namũ.
- Gediminas*: 3. O kaip Čikãgoje?
- Pẽtras*: 4. Čikãgoje, ýpač priemiesčiuose, yrà daũg mediniũ namũ.
- Gediminas*: 5. O kóks jũsũ nãmas Čikãgoje?
- Pẽtras*: 6. Mũsũ nãmas yrà mũrinis. Mẽs gyvẽname, kaip tũ jau žinaĩ, priemiestyje.
- Gediminas*: 7. Taiĩ tãu reĩkia toli važiuoti į universitetà.
- Pẽtras*: 8. Aš turiũ važiuoti tráukiniu, paskuĩ autobusũ arba tramvãjumi.
- Gediminas*: 9. Aĩ tũ gali nuvažiuoti automobiliũ?
- Pẽtras*: 10. Taiĩ, galiũ. Tẽtis manẽ kartais nuveža automobiliũ, bêt mán dár nedũoda automobiliõ į universitetà važinẽti, nõrs aš iĩ gerai moku vairuoti.

THE TWO COUSINS

- Gediminas*: 1. As you know, I have been in America, but only for a very short time. Tell me, are all houses there brick homes?
- Pẽtras*: 2. Not all. In the big cities, all the houses are brick houses in the center of the city, but there are many wooden houses in the suburbs.
- Gediminas*: 3. And how is it in Chicago?
- Pẽtras*: 4. In Chicago, especially in the suburbs, there are many wooden houses.
- Gediminas*: 5. And what kind of a house is your house in Chicago?
- Pẽtras*: 6. Our house is of brick. We live, as you already know, in a suburb.
- Gediminas*: 7. Thus, you have a long way to travel to the university.
- Pẽtras*: 8. I have to go by train, then by bus, or streetcar.
- Gediminas*: 9. Can you go by car to the university?
- Pẽtras*: 10. Yes, I can. My father sometimes takes me by car, but he does not give me the car to commute to the university, although I am a good driver.

NOTES:

1. aĩ — untranslatable particle which begins a question without an interrogative word. If it begins an indirect question, then it can be rendered into English as 'if' or 'whether'.
2. nãmas — means both 'house' and 'home'. For the latter meaning, however, namaĩ, plural of nãmas is normally used with the meaning 'home': Jis netũri namũ — 'He has no home (He is homeless)'.
3. taiĩ — here it means 'thus, so, and so'.
4. tramvãjus — a borrowing from English 'tramway'.
5. aš gerai moku vairuoti (automobilj) — literal meaning: 'I know well (how) to drive (a car)'.

Dvidešimt ketvirtoji pamoka

Lesson 24

KELIONĖ IŠ KAUNO Į VILNIŲ

Iš Kauno į Vilnių Pėtras ir Gediminas važiavo traukiniu. Traukinys buvo ilgas: penkiolika keleivinių vagonų. Kiekvienamė vagonė buvo dvėjos dūrys ir daug langų. Kiekvienamė vagonė taip pat buvo šeši skyrėliai, arba kupė. Tamė skyrėlyje, kuriamė sėdėjo Pėtras ir Gediminas, buvo dār penki keleiviai: dū seni vėrai ir trėys jāunos mergāitės.

Traukinys sustėjo Petrošiūnuose, tik dėšimt kilometrų nuō Kauno. Į traukinį čiā įlipo penkiolika keleiviy: šeši vėrai, peñkios mōterys ir keturi vaikai.

Traukinys greitai važiavo peř žaliūs laukūs, prō tamsiūs miškūs, prō senūs, gražiūs kāimus. Vienā iš mergāičiy užkālbino Pėtrā:

— Atsiprašāū, jūs, tur būt, iš Amėrikos?

— Kaip jūs tai gālite žinōti? — paklāusė Pėtras.

— Aš mačiaū aūt jūsy lagamino priklijūotā kortėlę “Chicago, Illinois”. Be tō, tai gālima matyti ir iš jūsy drabūzių . . .

— Taip, taip . . . Aš esū iš Čikāgos. Aš dār tik peñkios diēnos esū Lietuvojė. Bėt aš būsiu Vilniuje kėturias savāites . . .

— Mės visos trėys ēsime studeñtės ir taip pat važiuojame į Vilnių. Mės studijūojame Vilniaus universitetė. Bėt sakykite, kuř jūs taip gerai išmōkote kalbėti lietūviškai?

— Amėrikoje, Čikāgoje. Mės namiē kalbame tik lietūviškai, tōkiu būdū mės gerai išmōkome ir āngliškai ir lietūviškai. Ar jūs nėsate būvusios Amėrikoje?

— Nė, dār nėsame teñ būvusios... Aš nóriu nuvažiuoti į Ameriką, kai baigsiu universitetą. Čikagoje gyvėna mano dėdė...

— Kaip jō pavardė?

— Jō pavardė yrà Šimkus, Jōnas Šimkus.

— Aš jō nepažįstu, bėt gál mào tėvai jį pažįsta.

— Jis gyvėna Cicero priemiestyje.

— Mės gyvėname priė ēžero, gál dvidešimt mýlių nuō Cicero.

Traukinys sustōjo Trākų stotyjė. Visi norėjo pamatýti šį sėnà miėstà. Pėtras ir Gediminas susipažino sū šiomis trimis studentėmis ir susitarė susitikti kità diėnà Vilniuje.

— Nōrs Vilniaus àš dār nesù mātės, bėt jis mán jaū labai pa-tiñka, — pasàkė Pėtras Gediminui.

— Ar àš táu nesakiau? — atsàkė jam Gediminas. — Vilnius yrà labai sėnas ir gražus miėstas. Pamatýsi!

— Aš tuō tikiū... Mergaitės Vilniuje, atrōdo, taip pat grà-žios...

VOCABULARY

penkiólika — fifteen	lagaminas (2) — suitcase
keleivis -io (2) — passenger (noun)	priklijota (fem. acc. sg. past pas-sive participle; see Lesson 26) — attached, (stuck to)
keleivinis, -ė (1) — passenger (adj.)	kortelė (2) — a little card, sticker
vagōnas (2) — wagon, (railway) car	be tō — besides
kiekvienamė — in each (see Lesson 11)	taf gálima matýti — one can see that
dvėjos — two (see Lesson 24.5)	ir — (here) also
skyrėlis -io — a little chapter; (here) compartment	drabūzis -io (2) — (a piece of) cloth-ing, clothes
kupė — coupé; train compartment	drabūžiai (in plural) — clothes
tamė — in that (see Lesson 36)	baigti (baigiū, baigia, baigė, baigs) — to finish
dār — (here) more	baigti universitetà — to finish studies at a university; to be graduated from a university
sustōti (sustōju, sustōja, sustōjo, sus-tōs) — to stop, to halt	pavardė (3b) — last name, family name
Petrošiūnai (pl. 1st decl.) — Petro-šiūnai, a town near Kaunas	pažinti (pažino, pažins) irreg.: pa-žįstu, pažįsti, pažįsta; pažįstame, pažįstate, pažįsta — to know (to be acquainted)
kilomėtras (2) — kilometer	ėžeras (3b) — lake
nuō (prep. with genitive) — from, away from, down, etc.	mylià (2) — mile
įlipti (įlipu, įlipa, įlipo, įlips) — to get in, to climb in, to climb up	Ciceras (or Cicero) — Cicero (a sub-urb of Chicago)
užkàlbinti (užkàlbino, užkàlbina, už-kàlbino, užkàlbins) — to start talk-ing to	stotis -iės (fem.) (4) — station
atsiprašýti (atsiprašau, atsiprašo, at-siprašė, atsiprašys) — to excuse oneself, to ask for forgiveness	susipažinti (susipažįstu, susipažįsta, susipažino, susipažins, see pažinti, above) — to get acquainted
atsiprašau — pardon me, excuse me	šiomis (fem. instr. pl.; see Lesson 36) — these
tur būt — perhaps	
pakláusiti (pakláusiu, pakláusia, pak-láusė, paklaūs) — to ask (one a question)	

susitařti (susitariu, susitaria, susita-rė, susitafs) — to agree	kità diėnà — (here) the next day; some other day
susitikti (susitiko, susitiks) irreg.: susitinkū, susitinkl, susitiñka; susitiñkame, susitiñkate, susitiñka — to meet (one another)	pamatýsi! — you will see!
	tikėti (tikiū, tiki, tikėjo, tikės) — to believe, to trust (with Instr.)
	atrōdo — it seems

GRAMMAR

24.1 The Cardinal Numbers.

The cardinal numerals are listed below (in the nominative case if the numeral is declined). If there is no difference between the masculine and feminine forms, only one form is listed:

0	nūlis (2)	feminine
1	vienas	vienà (3)
2	dū	dvi
3	trys (4)	
4	keturi	kėturios (3 ^b)
5	penki	peñkios (4)
6	šeši	šėšios (4)
7	septyni	septýnios (3)
8	aštuoni	aštūnios (3)
9	devyni	devýnios (3)
10	dėšimt (dėšimtis) (3 ^b)	
11	vienólika (1)	
12	dvýlika (1)	
13	trýlika (1)	
14	keturiólika (1)	
15	penkiólika (1)	
16	šešiólika (1)	
17	septyniólika (1)	
18	aštuoniólika (1)	
19	devyniόlika (1)	
20	dvidešimt, (dvi dėšimtys)	
21	dvidešimt vienas	
22	dvidešimt dū, etc.	
30	trisdešimt, (trys dėšimtys)	
40	kėturiasdešimt (kėturios dėšimtys)	
50	peñkiasdešimt, (peñkios dėšimtys)	
60	šėšiasdešimt, (šėšios dėšimtys)	
70	septýniasdešimt, (septýnios dėšimtys)	
80	aštūniasdešimt, (aštūnios dėšimtys)	

90	devyniasdešimt, (devynios dėšimtys)
100	šimtas (4)
200	dù šimtai
300	trys šimtai
400	keturi šimtai
500	penki šimtai, etc.
1,000	tūkstantis, -čio (1)
2,000	dù tūkstančiai
3,000	trys tūkstančiai
1,000,000	milijonas (2), tūkstantis tūkstančių
1,000,000,000	milijardas (1)

Other examples:

484	keturi šimtai aštuoniasdešimt keturi
5,673	penki tūkstančiai šeši šimtai septyniasdešimt trys

24.2 The number *vienas* (3) is declined like a regular first declension adjective and agrees in case, number and gender with the noun which it modifies, e.g. *àš turiù vieną sūnų* — 'I have one son'.

24.3 The declensions of the numbers 2, 3, 4, 5, and 7 below:
(— means that the form is the same in both genders)

	Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
N.	dù 'two'	dvi	trys (4) 'three'	—
G.	dviejū	—	trijų	—
D.	dvim	—	trims	—
A.	dù	dvi	tris	—
I.	dviem	—	trimis	—
L.	dviejuosè	dviejosè	trijuosè	trijosè

	Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
N.	keturi (3 ^b) 'four'	kėturios	penki (4) 'five'	penkios
G.	keturiū	—	penkiū	—
D.	keturiems	keturioms	penkiems	penkioms
A.	kėturis	kėturias	penkis	penkiàs
I.	keturiais	keturiomis	penkiais	penkiomis
L.	keturiuosè	keturiosè	penkiuosè	penkiosè

	Masc.	Fem.
N.	septyni (3) 'seven'	septynios
G.	septyniū	—
D.	septyniems	septynioms
A.	septynis	septynias
I.	septyniais	septyniomis
L.	septyniuosè	septyniosè

In colloquial Lithuanian and sometimes even in its written form, the dative and instrumental cases are abbreviated by skipping -s in the dative and -is, in the instrumental, if it is preceded by -m. Thus: *trims—trim; trimis—trim; keturiems—keturiem; keturiomis—keturioim*, etc.

Note that the declension of *penki* and *septyni* differ from *keturi* only by virtue of the fact that they belong to different accent classes. *Šeši* is declined and accented like *penki*, and *aštuoni* and *devyni* like *septyni*.

24.3,1 The numerals from 2-9 agree with the word they modify in case and gender, e.g. *Jis davè pinigų trims studentams*. — He gave (some) money to three students.

24.4 *dešimtis** 'ten' is declined like a regular third declension noun (cf. Lesson 4) of accent class 3^b; *vieniolika* 'eleven' (and the following numbers up to and including *devyniolika* 'nineteen') is declined like a regular second declension noun of the first accent class, except that the accusative is like the nominative: *vieniolika* (not: *vieniolika!*); *šimtas* 'hundred' is declined like a regular first declension noun of the fourth accent class; *tūkstantis* 'thousand' is declined like a regular first declension noun of the first accent class; *milijonas* 'million' is declined like a regular first declension noun of the second class.

24.4,1 Those numbers the last digit of which is zero, i.e. 10, 20, 30, etc.; 100, 200, 300, etc.; 1,000, 2,000, 3,000, etc.; 1,000,000, etc.; 1,000,000,000, etc. and those ending in -lika (11-19) require that the noun quantified be in the genitive plural. These forms are treated as nouns and are known as nominal numbers: Examples:

* *dešimtis*, etc. is rather rarely used; instead, use the indeclinable form *dėšimt*, etc.

- 1) *dēšimt stalū* — ten tables
- 2) *šimtas dienų* — one hundred days
- 3) *Jiė turi vienuolika vaikų.* — They have eleven children.
- 4) *Milijonui knygų reikia didelės bibliotėkos.* — For a million books a big library is necessary.
- 5) *Milijardą sudaro tūkstantis milijonų.* — In a billion there are a thousand millions. (Lit.: A thousand million makes a billion)

Note that in example (3) *vienuolika* is in the accusative case —because it is the direct object of the verb *turi*; *vaikų* is in the genitive plural because it is governed in turn by *vienuolika*. In example (4) *milijonui* is in the dative singular with the meaning 'for a million', but the word *knygų* is in the genitive plural since it is governed by *milijonui*.

24.4.2 If the numeral is not one of those mentioned in 24.4.1 then the entire number will agree in case and gender with the word modified. Examples:

- 1) *Mėtai turi tris šimtus šešiasdešimt penkiąs arba šešias dienas.* — A year has three hundred sixty-five or six days.
- 2) *Visuose tuose penkiuose tūkstančiuose dviejuose šimtuose trisdešimt šešiuose miestuose gyvena daugiau negu dešimt tūkstančių gyventojų.* — In all those five thousand two hundred thirty six cities live more than ten thousand inhabitants.
- 3) *Tō maisto keturiems tūkstančiams trims šimtams šešiasdešimt dviem vaikams neužteks.* — That food will not be sufficient for the four thousand three hundred and sixty-two children.

24.5 Those numerals which are reserved for use with nouns which have a plural form but a singular meaning are as follows: (the masculine nom. plur. is listed first, then the feminine nom. plur.)

1. vieneri	(3 ^a)	vienerios
2. dveji	(3 ^a)	dvėjos
3. treji	(3 ^a)	trėjos
4. ketveri	(3 ^a)	kėtverios
5. penkeri	(4)	peñkerios
6. šešeri	(4)	šėšerios
7. septyneri	(3 ^b)	septýnerios
8. aštuoneri	(3 ^b)	aštúonerios
9. devyneri	(3 ^b)	devýnerios

N.B. (There are no special forms for 10-20, 30, 40, etc.; 100, etc.)

- But: 21. *dvidešimt vieneri, vienerios*
 22. *dvidešimt dveji, dvėjos, etc.*
 31. *trisdešimt vieneri, vienerios*
 32. *trisdešimt dveji, dvėjos, etc., etc.*

	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	vieneri (3 ^a)	vienerios	dveji (4)	dvėjos
G.	vienerių	—	dvejų	—
D.	vieneriems	vienerióms	dvejiems	dvejóms
A.	vienerius	vienerias	dvejus	dvejàs
I.	vieneriais	vieneriomis	dvejais	dvejomis
L.	vieneriuosė	vieneriosė	dvejuosė	dvejosė

All the rest of these numerals are declined like *vieneri* except that in those of accent class 3^b the root is stressed with the circumflex instead of the acute. Examples of the use:

- 1) *Aš turiu tik vienerius marškinius.* — I have only one shirt.
- 2) *Jaū penkeri mėtai, kā jis mirė.* — It is already five years since he died.
- 3) *Jis pirko dvejas žirkles.* — He bought two pairs of scissors.

24.6 The collective numbers (all belonging to accent class one and declined like regular first declension nouns) are as follows:

2. dvėjetas	6. šėšetas
3. trėjetas	7. septýnetas
4. kėtvertas	8. aštúnetas
5. peñketas	9. devýnetas

These show that the objects in consideration are to be taken as a group. Examples:

- 1) *Jis važiuoja trėjetu arklių.* — He is driving (a team of) three horses.
- 2) *Jis turi šėšeta vištų.* — He has (a flock of) six hens.

Note that the noun quantified by these collective numbers is always in the genitive plural.

24.7 The fractions are as follows:

pusė	half
trečdalis	one third
ketvirtis, ketvirtadalis	one fourth
penktadalis	one fifth
šeštadalis	one sixth
septintadalis	one seventh
aštuntadalis	one eighth
devintadalis	one ninth
dešimtadalis	one tenth

N.B. All these words (one third—one tenth) are masculine nouns, declined like *peilis*.

In mathematical terminology we find such forms as *vienà antróji* 'one-half', *vienà trečioji* 'one-third', *dvi penktosios* 'two-fifths', etc. The numerator is the cardinal number and the denominator is the feminine form of the ordinal number (originally to agree with *dalis* 'part', although the word *dalis* does not appear in any fraction). The cases are determined according to the syntactic rules of 24.4.1 and 24.4.2. For forms such as *antróji*, etc., see Lessons 28 and 29. Examples:

- 1) iš *vienos trečiosios* — from one-third
- 2) su *dviem penktosiomis* — with two-fifths
- 3) *šešiolikoje dvidešimt penktąjy* — in sixteen twenty-fifths
- 4) *Duok jam pusę dolerio*. — Give him half a dollar.
- 5) *Tai atsitiko prieš ketvirtį valandós*. — That happened a quarter of an hour ago.

In example (1) the entire expression is in the feminine genitive singular because it is the object of the preposition *iš* 'from' which requires the genitive case, cf. Lesson 37. In example (2) both *dviem* and *penktosiomis* are in the instrumental case as the object of the preposition *su* 'with'. In example (3) the word *šešiolikoje* is in the locative case, *dvidešimt* is indeclinable, but *penktąjy* is in the genitive plural since it is quantified by *šešiolikoje* (one of the numbers which requires the quantified noun and, of course, the modifying adjective, be in the genitive plural). In examples (4) and (5) the genitive case is used with the words *pusė* 'half' and *ketvirtis* 'a quarter'.

24.7.1 A group of whole numbers plus the fraction one-half which are found only in the genitive case are listed below, masculine first, feminine second and plural last:

1½	<i>pusanthro, pusantrós, pusantrų</i>
2½	<i>pustrėčio, pustrėčios, pustrėčių</i>
3½	<i>pusketvirto, pusketvirtós, pusketvirtų</i>
4½	<i>puspenkto, puspenktós, puspenktų</i>
5½	<i>pusšėšto, pusšėštós, pusšėštų</i>
6½	<i>pusseptinto, pusseptintós, pusseptintų</i>
7½	<i>pusaštuonto, pusaštuntós, pusaštuntų</i>
8½	<i>pusdeviunto, pusdevintós, pusdevintų, etc.</i>

Examples:

- 1) *Mano draugas man davė pusanthro dolerio*. — My friend gave me a dollar and a half.
- 2) *Jis ten gyveno pustrėčių metų*. — He lived there two and a half years.
- 3) *Aš būsiu čia pusantrós dienós*. — I will be here a day and a half.

Note that the genitive case of the noun is used with the fractions listed in this paragraph.

The concept 1½ etc. may be rendered also by Lith.:

- a) *vienas ir pusė* — lit. 'one and one half'
 - b) *vienas su pusė* — lit. 'one with a half'
- 2½:
- a) *du (dvi) ir pusė* — lit. 'two and a half'
 - b) *du (dvi) su pusė* — lit. 'two with a half', etc.

24.8 Expressing One's Age.

In expressing age the name of the individual is put in the dative case and the age is put in the nominative case. Examples:

- 1) *Man yra penkiolika metų*. — I am fifteen years old. (Lit.: To me are fifteen years)
- 2) *Pernai man buvo keturiolika metų*. — Last year I was fourteen years old.
- 3) *Už trejų metų man bus aštuoniolika metų*. — In three years I will be 18 years old.

- 4) *Màno bróliui jau penkiasdešimt vieneri mētai.** — My brother is already 51 years old.
 5) *Profēsoriui Jōnui Vāliui jau penkiasdešimt aštuoneri mētai.** — Professor Jonas Valys is already 58 years old.

NB. There is another way of expressing age: with the nominative case of the person, with the genitive of the age:

- 1) *Aš esū penkiólikos mētų (ámžiaus).* — Lit.: I am of fifteen years (of age).
 2) *Pėrnai aš buvau keturiólikos mētų.*
 3) *Už trejų mētų aš búsiu aštuoniólikos mētų.*
 4) *Màno brólis jau penkiasdešimt vienerių mētų.*
 5) *Profēsorius Jōnas Valys jau penkiasdešimt aštuonerių mētų.*

The first way is used more frequently, however the second way can also be used.

24.9 Addition, Subtraction, Multiplication, Division. (*sudėtis, atimtis, daugyba, dalýba*)

<i>In everyday use</i>	<i>In mathematics, statistics, etc.</i>
2+2=4 Dū ir dū yà keturi	Dū plius dū yà keturi
5+7=12 Penki ir septyni yà dvýlika	Penki plius septyni yà dvýlika
7-3=4 Septyni bė trijų yà keturi	Septyni minus trys yà keturi
18-9=9 Aštuoniólíka bė devyni	Aštuoniólíka minus devyni yà devyni
9×3=27 Devyni padáuginti iš trijų yà dvidešimt septyni	
5×7=35 Penki padáuginti iš septynių yà trisdešimt penki	
33:3=11 Trisdešimt trys padalinti iš trijų yà vienólíka	
35:7=5 Trisdešimt penki padalinti iš septynių yà penki	

24.10 Writing Differences.

a) In Lithuanian numbers are written as in other countries of continental Europe: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, etc.

* *mėtai* is used with the meaning year, (years) only in plural. Thus special numerals must be used with it. Cf. 23.4 and 24.5.

NB. Lithuanians living in the English-speaking countries tend to use the local system: 1, 7, etc.

b) Wherever we use a comma, Lithuanians use a period and vice-versa:

<i>English</i>	<i>Lithuanian</i>
1.5	1,5 — 1½
15.75	15,75 — 15 ⁷⁵ / ₁₀₀
5,000,000	5.000.000 — 5 million
	or:
	5 000 000, etc.

NB. However, in Lithuanian newspapers and books published in the U.S.A., England, and the other English-speaking countries, the local (i.e. the English) way is used.

24.11 The Use of the Locative Case.

a) The locative case is used primarily to indicate location, and answers the question *kuř, kamė* 'where'. Examples:

Jis gyvėna dideliamė miestė. — He lives in a large city.
Lietuvà yà Euròpoje. — Lithuania is in Europe.

b) It is also used in certain expressions of time:

vakarė — in the evening*
senóvėje — in ancient times
darbýmety(je) — during harvest (time); during busy season
vidúdieny(je) — in the middle of the day; at noon
viduřnakty(je) — at midnight
viduřvasary(je) — in the middle of the summer
pavakarý(je) — in the early evening; toward evening
dabartyjė — in the present (time)
praeityjė — in the past
ateityjė — in the future
jaunýstėje — in (one's) youth
senátvėje — in old age
saúσιο mėnesyje — in (the month of) January
 or: *saúsyje* — in January

For the usage with *rytaís, vakaraís* (instrumental plural) 'in the mornings, in the evenings', see 23.3,3 and Lesson 32.

* But accusative of definite time: *šj vakarà* 'this evening, tonight'; *anà vakarà* 'that evening', etc. Also *vásarà, pavásarj* 'in the summer, in the spring', etc. Cf. 22.3b and Lesson 32.

A. *Questions.* 1. Kuõ važiavo Pētras iš Gediminas į Vilnių? 2. Kiek buvo skyrėlių (kupė) kiekvienamė vagonė? 3. Kiek buvo keleivių tamė traukinio skyrėlyje, kuriamė sėdėjo Pētras iš Gediminas? 4. Kiek keleivių įlipo į traukinį Petrošiūnuose? 5. Kuř gyvėna Gediminas? 6. Kuř gyvėna Pētras? 7. Ař jūs ęsate bųvęs Vilniuje? 8. Kās yrā bųvęs Lietuvojė? 9. Kuř yrā Lietuvā? 10. Kuř yrā Vilnius?

B. *Combine:* a) From one to 101 with: gražūs nāmas, jaunā studentė, sėnas profesorius, gerā knygā.

b) *He is one year old.* Two ways: Jām vieneri mėtai
Jis yrā vienerių mėtų (āmžiaus)

From one (vieneri) to 100 (šimtās).

C. *Read aloud and write out in full:* 11, 13, 27, 35, 67, 131, 476, 800, 1116, 1222, 1492, 1776, 1914, 1918, 1964, 1984;
 $3\frac{1}{2}$ (trys iš pusė; or pusketvirto, or trys sū pusė);
 $4\frac{3}{4}$, $7\frac{2}{5}$, $8\frac{3}{8}$, $10\frac{5}{7}$, $11\frac{2}{3}$.

D. *Use the locative case.* 1. Mēs gyvėname (in a large city). 2. At the University of Vilnius studijuoja daų studentų. 3 (In Lithuania) yrā daų pilių griuvėsių. 4. Māno dēdė gyvėna (in Chicago). 5. (In a new house) malonū gyvėnti. 6. (In America) yrā daų didelių miestų. 7. (In the big cities) yrā daų mūrinių namų. 8. (In our school) mēs mōkomės ānglų kalbōs. 9. (In America) gyvėna apī* vienas milijōnas lietuvių.

E. *Translate into Lithuanian:* 1. My father is fifty five years old. 2. I have three sisters and five brothers. 3. In three years, my brother will be eighteen years old. 4. His grandfather was seventy years old three years ago (*priėš trejus metus*). 5. I live fifteen kilometers (or: miles) from (*nuō* with gen.) Vilnius. 6. Two hundred twenty five students study the Lithuanian language at our university. 7. Five hundred seventy three students study English (the English language) at the University of Vilnius. 8. Thirteen and five is eighteen. 9. Twenty minus eleven is nine. 10. Fifty divided by five is ten.

* *apī* here means 'approximately'.

DRABUŽIŲ KRAUTUVĖJE

Pētras: 1. Aš norėčiau nusipirkti dvi vasarinės eilutės: vieną pilką iš vieną rudą. Kiek kainuoja ši rudā eilutė?

Pardavėjas: 2. Ši eilutė kainuoja trisdešimt devynis dōlerius iš devyniasdešimt aštuonis centūs.

Pētras: 3. Kitaip sākant, kėturiasdešimt dōlerių... O kiek kainuoja ši pilkā eilutė sū baltais taškėliais? O štai čiā yrā kaina: kėturiasdešimt devyni dōleriai iš devyniasdešimt aštuoni centai.

Pardavėjas: 4. Dār neužmiřskite pridėti miėsto mōkesčio: trys procentai...

Pētras: 5. Geraī. Aš paiřsiu abi šias eilutes. Kiek tai būs viso lābo?

Pardavėjas: 6. Tuojāu... Kėturiasdešimt devyni iš devyniasdešimt aštuoni plius pusařtro dōlerio miėsto mōkesčio yrā penkiasdešimt vienas dōleris iš kėturiasdešimt aštuoni centai. O čiā trisdešimt devyni iš devyniasdešimt aštuoni plius dōleris dvidešimt yrā kėturiasdešimt vienas iš aštuoniolika. Viso: devyniasdešimt dū dōleriai iš šėšiasdešimt šėši centai.

Pētras: 7. Geraī. Aš duosiu jums čeki...

Pardavėjas: 8. Labai atsiprašau, bėt mēs čekių nepriimame. Visos kainos — grynais pinigais.

Pētras: 9. Jūs čekių nepriimate? Aš turiu tik dvidešimt penkis dōlerius kiřėnėje... Tai peř māža. Aš eisiu teņ, kuř priima čekiūs. Ačiū.

Pardavėjas: 10. Prašau, prašau. Mātote, mēs pardūdame tik už grýnus pinigus.

IN A CLOTHES STORE

Pētras: 1. I would like to buy two summer suits for myself: one gray one and one brown. How much is this brown suit?

Clerk: 2. This suit costs \$39.98.

Pētras: 3. In other words, forty dollars... And how much is this gray suit with (little) white dots. Oh, here is the price: \$49.98.

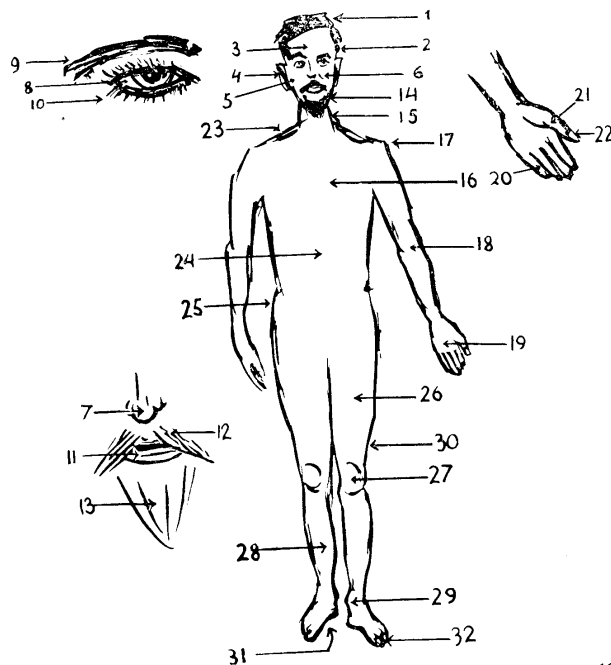
- Clerk:* 4. Do not forget to add the city tax: three percent.
Petras: 5. All right. I will take both these suits. How much will that be all together?
Clerk: 6. Right away . . . 49.98 plus one dollar and fifty cents tax makes 51.48. And here — 39.98 plus one dollar and twenty makes 41.18. All told: 92.66.
Petras: 7. All right. I will give you a check . . .
Clerk: 8. I am very sorry, but we do not accept checks. All prices—cash . . .
Petras: 9. You do not accept checks? I have only 25 dollars in my pocket . . . That is not enough. I will go somewhere where they accept checks. Thanks.
Clerk: 10. You are welcome, I am sure. You see, we sell only for cash.

NOTES:

1. *nusipiškti* — reflexive: 'to buy for oneself'.
3. *kitaip sàkant* — lit.: 'saying it differently'.
5. *abi* — 'both' (feminine).
6. *viso* — genitive of *visas* 'all, total, whole'.
7. *viso lãbo* — Render into English 'altogether, all-told'.
8. *grynaĩs pinigais* — Instrumental plural of *grýnas pinigás* 'pure money, cash'. Instr. is used because it actually depends on the verb *mokėti* 'to pay' which requires the instr.: *Mokėti grynaĩs pinigais* 'to pay cash'.

Dvidešimt penktoji pamoka Lesson 25

A. THE HUMAN BODY — ŽMOGAUS KŪNAS

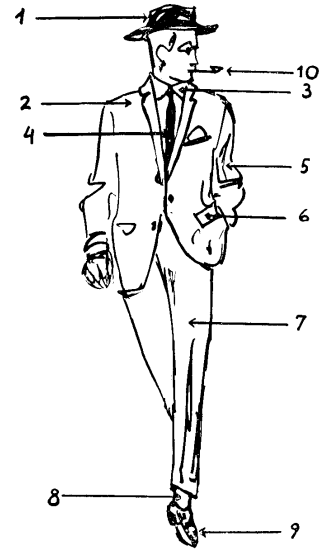


English	Lithuanian	Pattern Sentences
1. hair(s)	plaukas, plaukaĩ	— Jõs plaukaĩ yrà labaĩ grãžũs.
2. head	galvà	— Jis turi gẽrã galvà.
3. forehead	kaktà	— Jõ kaktøjẽ yrà daũg raukšliũ.
4. ear	ausis (-iẽs, fem.)	— Jõ ausys yrà labaĩ didelẽs. (gen. pl. ausiũ)
5. face	vẽidas	— Aš nemataũ jõ vẽido.
6. cheek	skrũostas	— Jõ skrũostai paraũdo nuõ šalčio.
7. nose	nõsis (-ies, fem.)	— Jis nušãlo nõsĩ. (gen. pl. nõsiũ)
8. eye	akis (-iẽs, fem.)	— Ji viena akimi nemãto. (gen. pl. akiũ)
9. eyebrow	aĩtakis (-io)	— Jõ žmonã išsipešiojó aĩtakius.
10. eyelashes	blakstienos	— Jãm nuõ miẽgo nẽt blakstienos
11. mouth	burnà	— Ji turi grãžĩã burnã. [sulipo.
12. moustache	ũsai (pl.)	— Senẽlis raĩtẽ sãvo žilũs ũsũs.
13. beard	barzdà	— Jis glõstẽ sãvo barzdã.
14. chin	smãkras	— Barzdà áuga aĩt smãkro.
15. neck	kãklas	— Ji negraži: jõs kãklas per ilgã.
16. chest	krũtinẽ	— Ji glaũdẽ vaĩkã priẽ krũtinẽs.
17. shoulder	petỹs (-iẽs, masc. 1st decl.)	— Jõ dešĩnỹsis petỹs (gen. pl. pečiũ)* [yrã aukštẽsnis.
18. arm	rankà	— Jõ labaĩ ilgõs raĩkos.
19. hand	rankà (plãštaka)	— Aš raĩkoje laikaũ pieštũkã.
20. finger	pirštas	— Jis mán pirštũ parodẽ, kuĩ eĩti.
21. thumb	nykštỹs**	— Jãm reikẽjo nupĩãuti nykštĩ.
22. nail	nãgas	— Jõs nagãĩ labaĩ ilgi ir raudõnai nudažỹti.
23. back	nũgara	— Jis nẽša didelĩ maĩšã aĩt nũgaros.
24. belly	pĩlvas	— Jõ tõks didelis pĩlvas, kãd jis võs gãli
25. hip	klũbas	— Jõ klũbai atsikĩšẽ. [eĩti.
26. thigh	šlaunis (-iẽs, fem.)	— Mãno brõlis susižeidẽ šlaũ- (gen. pl. šlaunĩ) [nĩ.
27. knee	kẽlis (-io)	— Iš bãimẽs mán nẽt kẽliai drebẽjo.
28. shin	blauzdà	— Vanduõ jãm siekẽ ligi pũsẽs blauzdũ.
29. ankle	kulkšnis (kulnẽlis)	— Vaĩkas apsidaũžẽ kulkšnis
30. leg	kõja	— Jõnas nusilãužẽ kõjã. [(kulneliũs).
31. foot	pẽdà	— Aš susižeidžiaũ pẽdã.
32. toe	(kõjos) pĩřtas	— Naujas bãtas mán (kõjos) pĩř- [tũs spãudžia.

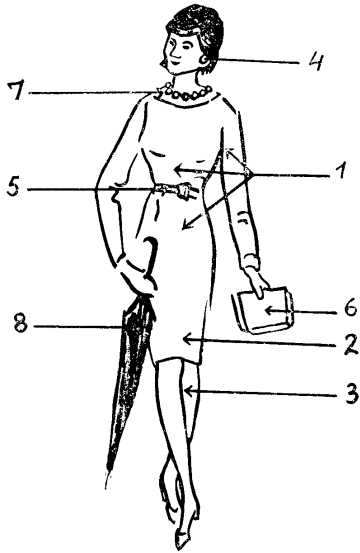
* *petỹs* is a noun of the 1st declension, i.e. it is declined like *gaidỹs* 'rooster', except for the genitive singular which is *petiẽs* (3rd decl.).

** Other fingers in consecutive order: *smalžiũs, didžiũlis, bevařdis, mažẽlis*.

B. MEN'S CLOTHES — VYRIŠKI DRABUŽIAI



- | | | |
|-------------|-----------------------|--|
| 1. hat | skrybẽlẽ | — Aš noriu pĩřkti naujã skrybẽlẽ. |
| 2. jacket | švařkas | — Taĩ jõ naujas švařkas. |
| 3. shirt | marškiniaĩ (pl. only) | — Jõ marškiniaĩ švãrũs. |
| 4. tie | kaklãraiřtis (-čio) | — Mán nepatiĩka šis raudõnas
[kaklãraiřtis. |
| 5. sleeve | rankõvẽ | — Jõ švařko rankõvẽs yrã per ilgõs. |
| 6. pocket | kiřenẽ | — Aš turiũ tik vienã dõlerĩ kiřenẽje. |
| 7. trousers | kẽlnẽs (pl. only) | — Jõ kẽlnẽs per truĩũ-os.
[kaklãraiřtis. |
| 8. sock | kõjinẽ | — Jis mẽgsta bãltas kõjines. |
| 9. shoe | bãtas | — Rytõj aš pĩřksiu naujũs batũs. |
| 10. pipe | pỹpkẽ | — Jis rũko pỹpkẽ. |



- | | |
|------------------|--|
| 1. dress | suknėlė — <i>Ji kasdien peška naują suknelę.</i> |
| 2. skirt | sijonas — <i>Kiek kainuoja šis rudas sijonas?</i> |
| 3. stocking | kójinė — <i>Nupirk mán dvi porás kójinių.</i> |
| 4. earring | aúskaras — <i>Jis žmonai nupirko gintarinius aúskarus.</i> |
| 5. belt | diržas — <i>Vákar áš pámeciau žaliós suknelės diržą.</i> |
| 6. handbag | rankinukas — <i>Mán reikia naujo rankinuko.</i> |
| 7. necklace | karóliai — <i>Ji turi puikius gintarinius karolius.</i> |
| 8. umbrella | skėtis — <i>Mán reikia skėčio, nės laukė lįja.</i> |
| 9. wallet(purse) | piniginė — <i>Nusipirkau naują piniginę.</i> |

NB. Some of these items are the same for men and women: hat, belt, umbrella, just like in English. Also note that in Lithuanian for both 'sock' and 'stocking' kójinė is used. If one wants to be specific, one can always add *výriškas*, -a 'man's, masculine' or *móteriškas*, -a 'woman's, feminine' — *výriškos kójinės* 'socks', *móteriškos kójinės* 'stockings', etc.

Viduryjė miško áugo sėnas ážuolas. Pó tuó ážuolu búvo didelis akmuó. Ánt tó akmeńs dažnai ilsėdavos žynė,¹ kuri gyvėno tamė miške.

Kařtą žynė sėdėjo ánt akmeńs pó ážuolu iř památė mergáite, kuri rińko² žolės.

— Prieik prie manės, mergáite, — tārė³ žynė. Mergáite priejo.

— Kám renki⁴ tás žolės? — pakláusė žynė.

— Iř šitų žolių áš virsiu māmai váistų.⁵ Máno mamà jau seniai sėrga.

— Kókia ligà sėrga távo mamà? — vėl pakláusė žynė.

— Áš nežinau, — atsákė mergáite.

— Bėt áš žinau, — tārė žynė. Áš taip pát galiu táu dúoti váistų, kuriė pagýdys távo māmą. Bėt už tai tú mán turėsi padaryti tris dárbus.

— Áš viską padarysiu, — sušuko mergáite.

— Tú turėsi mán atidúoti sávo báltą karvėli, kurį tú labai myli. Paskui atidúosi mán sávo kárve, kuri táu kasdiėn dúoda piėno. O kaĩ távo mamà pasveiks, tú turėsi ateiti pás manė iř čia turėsi vienerius metus dirbti . . .

— Áš viską padarysiu, — atsákė mergáite. — Áš iř dvejus metus galėsiu táu dirbti, tik pagýdyk máno māmą.

— Matau, kád tú esi gerà mergáite iř labai myli sávo māmą. Áš tik norėjau tavė išbandyti. Štai táu trýs raudonos kruopėlės.⁶ Kás rýtas⁷ mamà tegul suválgó⁸ vieną kruopėlę. Ji tuojaú pasveiks. Dabař skubėk namó iř gýdyk sávo māmą.

Praėjo kėturios diėnos. Ligónė pasveiko. Mergáite nuėjo padėkóti žynei už váistus. Bėt žynės nesurádo.

NOTES:

1. žynė — a fairy, a (good) sorceress.
2. & 4. rińko, renki — see under rińkti 'to gather' in the Lithuanian-English Vocabulary.
3. tārė — said.
5. váistų — partitive gen. pl. of váistai (sg. váistas) 'medicine'. (Váistai is usually used only in plural.)
6. kruopėlė — 'little flake, little pill'.
7. kás rýtas — this is a nominative of time, used here instead of accus. (of definite time) kiekvieną rýtą 'every morning'.
8. tegul suválgó — 'let her eat'.

E. ŠIMTAS VILKŲ

- Vieną kartą vaikas parėjo iš miško ir sako tėvui:
— Žinaī, tėvėli, miškė mačiau šimtą vilkų.
— Negāli būti, — atsākė tėvas. — Čià tiėk daūg vilkų nėrà.
— Nà, tai vis dėltó' būvo apiė peñkiasdešimt.
— Negāli būti.
— Trisdešimt tai jāū² tikrai būvo.
— Negāli būti.
— Dėšimt tai jāū tikrai būvo.
— Negāli būti.
— Nà, tai kàs teñ lāpuose čėžėjo?

NOTES:

1. vis dėltó — 'nevertheless, in spite of that'.
2. tai jāū — (here) 'at least'.

F. COMBINATION PRACTICE

Combine to make sentences:

- | | | |
|------------------------|----|-----------------|
| 1. I am | I. | a. 15 years old |
| 2. Two years ago I was | | b. 20 years old |
| 3. His son is | | c. 18 years old |
| 4. My sister is | | d. 23 years old |
| 5. My daughter will be | | e. 35 years old |

Use either: *Màn penkeri mėtai*

or: *Aš esū penkerių mėtų* 'I am 5 years old' (See Lesson 24.)

- | | | |
|-------------------------------|-----|------------------|
| 1. I am writing a letter | II. | a. to him |
| 2. I will write a letter | | b. to her |
| 3. His sister writes a letter | | c. to my brother |
| | | d. to my mother |
| | | e. to them |
-
- | | | |
|-----------------|------|------------------------|
| 1. Every day | III. | a. I work in the city |
| 2. Every week | | b. I read a book |
| 3. Every month | | c. He goes to New York |
| 4. Every year | | |
| 5. Every winter | | |
| 6. Every summer | | |

IV.

- | | |
|--------------------|------------------|
| 1. He wanted to be | a. a student |
| 2. I wanted to be | b. a teacher |
| | c. the president |
| | d. a professor |
| | e. a farmer |

V.

- | | |
|-----------------------------|------------------------|
| 1. My brother wants to live | a. in a new house |
| 2. I don't want to live | b. in new houses |
| 3. I will live | c. in large new houses |
| | d. in the village |
| | e. in large cities |

G. VARIATION PRACTICE

- a) *Màno brólis yrà penkiólikos mėtų.*
b) *Màno bróliui yrà penkiólika mėtų.*
1. My brother is 15 years old.
 2. My sister is 5 years old.
 3. My father is 51 years old.
 4. My grandmother is 74 years old.
 5. Tomorrow, she will be 16 years old.
 6. Yesterday, he was 29 years old.
 7. This university is 200 years old.
 8. Our university is only 150 years old.
 9. This castle is 800 years old.
 10. Vilnius is 1000 years old.

Dvidešimt šeštoji pamoka

Lesson 26

VILNIUJE

Tik ką atvyrkę į Vilnių, abū pusbroliai tuojaū skūbinosi išlipti iš traukinio. Priė stovinčio traukinio jiė pamatė daūg lūkiančių žmonių. Tai būvo Gedimino šeimà, pažistami ir draugai, kuriė būvo atėjė sutikti sàvo giminaičio iš Amėrikos. Pasisvėikinę ir susipažinę sū visaīs lūkiančiais giminėmis ir pažįstamais, Gediminas ir Pėtras sudėjo sàvo lagaminūs į automobilį ir važiàvo į Gedimino namūs.

Važiūdami jiė kalbėjosi sū Gedimino mótina, kuri taip pat niekuomėt nebūvo māčiusi Pėtro. Ji stebėjosi, kād Pėtras, nòrs ir gimęs Amėrikoje ir niekuomėt nebūvęs Lietuvojė, taip gerai kalba lietūviškai. Važiūdami prō Gedimino kálną, jiė matė sėną Vilniaus katedrà, taip pat Gedimino piliės bókštą.

Paválgę pietūs, abū pusbroliai tuojaū išėjo pasiváikščioti miėsto gátvėmis. Jiė pirmiàusia įlipo į Gedimino kálną, iš kuř būvo gālima matýti bevėik visà sėną miėstą. Stovėdami Gedimino bókšto viršujė, jiė matė pō jų kójomis gūlintį Vilnių. Senāmiesčio gátvės atródė labai siaūros, iš susiglaūdusių namų visur kýšojo senų bažnyčių bókštai.

Jiems taip bežiūrint ir besikalbant, atėjo vākaras. Jiė sugrįžo namō ir, susėdę Gedimino namų sodėlyje, ilgai kalbėjosi apīe senūs Vilniaus pàstatus ir apīe tai, kà jiė darýs rytój. Pėtras turėjo Gedimino tėvams papàsakoti apīe sàvo tėvus, pasilikusius Čikāgoje, apīe Čikāgą, apīe Amėriką, apīe sàvo ateitiės planūs...

VOCABULARY

atvỹkti (atvỹkstũ, atvỹksta, atvỹko, atvỹks) — to arrive	bevėik — almost
tuojau — right away	viršũs (4) — the top
skũbintis (skũbinuosĩ, skũbinasi, skũbinosi, skũbinsis) — to hurry	senĩmiestis -cio (1) — old city; the old part of the city
išlipti (išlipu, išlipa, išlipo, išlips) — to get off, to climb out	susiglaũsti* (susiglaudžũ, susiglaudžia, susiglaudė, susiglaũs) — to press together; to be very close to another
stovėti (stoviu, stovĩ, stovėjo, stovėš) — to stand	visur — everywhere
pažįstamas, -a (1) — acquaintance	kỹšoti (kỹšoja, kỹšojũ, kỹšos) — to stick out
sutikti (sutinkũ, sutĩlka, sutiko, sutĩks — (here) to meet	susėsti (susėdu, susėda, susėdo, susėš) — to sit down, to sit together
pasivėikinti (pasivėikinu, pasivėikina, pasivėikino, pasivėikins) — to greet	sodėlis -io (2) — dim. of sũdas 'orchard'; (here) garden, back yard
sudėti (sudėdu, sudėda, sudėjo, sudėš) — to put in, to load in	papĩsakoti (papĩsakojũ, papĩsakojũ, papĩsakojũ, papĩsakos) — to tell, to narrate
kĩedra (1) — cathedral	pasilikti (pasilikũ, pasilikĩka, pasilikũko, pasilikĩks) — to remain, to stay (behind)
bũkĩtas (1) — tower	sugrĩžti (sugrĩžtũ, sugrĩžta, sugrĩžo, sugrĩš) — to return
pavĩgyti (pavĩlgau, pavĩlgo, pavĩlgė, pavĩlgys) — to eat (perfective)	
pirmĩausia — first of all; in the first place	

GRAMMAR

26.1 The Participles.

Participles in Lithuanian are similar to participles in English and other languages. They are a variety of adjectives derived from verbs. In Lithuanian they are inflected (declined) just like adjectives and they can denote, like adjectives, the characteristic of an object. But, since they are formed from verbs, they also have verbal characteristics, i.e. they can denote action and are inflected for tense and can be active and passive. In general, participles and special gerunds can be used in the following four cases: (1) as modifiers [adjectival use], (2) in compound tenses, (3) in separate participial phrases and (4) in indirect discourse in place of a verb.

The passive participles will be discussed in Lesson 33.

First we shall discuss the formation and then the meaning. Discussion of compound tenses is omitted from this lesson, except for the reflexives cf. 26.9.1.

* Several of the verbs in this lesson are irregular. The student should be able to spot these now and look them up in the Lith.-English Vocabulary.

26.2 The Present Active Participle

The present active participle is formed by replacing the 3rd person endings -a, -i, -o with the (masculine nominative singular) endings -qs, -ĩs, -qs or the (feminine nominative singular) endings -anti, -inti, -anti. Thus *nėša* 'he carries' furnishes *nėš-qs*, *nėš-anti* 'carrying'; *dirba* 'he works' furnishes *dirb-qs*, *dirb-anti* 'working'; *stovi* 'he stands' furnishes *stov-ĩs*, *stov-inti* 'standing'; *rĩšo* 'he writes' furnishes *raš-qs*, *raš-anti* 'writing'. For the plural endings, see 26.2.1.

26.2.1 An example of the declension of the present active participle (*dirbti* 'to work'):

	Singular	
	Masculine	Feminine
N.	dirbĩqs (or dirbantĩs)	dirbanti
G.	dirbančio	dirbančios
D.	dirbančiam	dirbančiai
A.	dirbantį	dirbančią
I.	dirbančiu	dirbančia
L.	dirbančiamė	dirbančioje

	Plural	
	Masculine	Feminine
N.	dirbĩq̃ (or dirbantys)	dirbančios
G.	dirbančių	dirbančių
D.	dirbantiems	dirbančioms
A.	dirbančius	dirbančias
I.	dirbančiais	dirbančiomis
L.	dirbančiuose	dirbančiose

The forms in parentheses are used only when the participle is used in its simple adjectival function: *dirbantĩs žmogũs* 'working man', *dirbantys žmũnėš* 'working people', etc.

26.2.2 The present active participle may be used with a simple adjectival function. Examples:

- 1) *bėgantĩs (bėgĩqs) vandũ* — running water
- 2) *skambantĩs (skambĩqs) varĩpas* — ringing bell

26.2,3 The present active participle may be used in separate participial phrases. Examples:

- 1) *Profēsorius, skaitāš knīggā, tuojaū eīs ī bibliotēkq.* — The professor reading the book will go to the library immediately.
- 2) *Aš mačīaū žmōgū, nēšantī didelī maīšq būlvīū.* — I saw a man carrying a big sack of potatoes.

Note that in example 1 the word *knīggā* 'book' is in the accusative case because it is the direct object of the participle *skaitāš*. Likewise in example 2 *maīšq* 'sack' is in the accusative case as the direct object of *nēšantī*. The case, number and gender of the participle are determined by the case of the word modified. In the first sentence the word modified (*profēsorius*) by the participle is nominative singular masculine, but in the second sentence the word modified (*žmōgū*) is accusative singular masculine.

26.3 The Past Active Participle

The past active participle is formed by replacing the 3rd person simple preterit endings *-o* and *-ē* with the (masculine nominative singular) *-ēs* and the (feminine nominative singular) ending *-usi* (*-iusi* for all 3rd conjugation verbs). Thus, *dirbo* 'he worked' furnishes *dirbēs*, *dirbusi* '(the one who has) worked'; *stovėjo* 'he stood' furnishes *stovėjēs*, *stovėjusi* '(the one who has) stood'; *rāšė* 'he wrote' furnishes *rāšēs*, *rāšiusi* '(the one who has) written'. For the plural endings, see 26.3,1.

26.3,1 An example of the declension of the past active participle (*dirbti* 'to work'):

Singular	
Masculine	Feminine
N. dirbēs	dirbusi
G. dirbusio	dirbusios
D. dirbusiam	dirbusiai
A. dirbusi	dirbusiā
I. dirbusiu	dirbusia
L. dirbusiame	dirbusioje

Plural

Masculine	Feminine
N. dirbē	dirbusios
G. dirbusiū	dirbusiū
D. dirbusiems	dirbusioms
A. dirbusius	dirbusias
I. dirbusiais	dirbusiomis
L. dirbusiuose	dirbusiose

26.3,2 The past active participle may be used with simple adjectival function. Example:

Mirusio žmogaus kūnas negali keltis. — 'The body of a dead (literally: having died) man cannot arise.' This could have been expressed with a relative pronoun and a subordinate clause as follows: *Kūnas žmogaus, kuris mirė, negali keltis.* 'The body of a man who died cannot arise'.

26.3,3 The past active participle may be used in separate participial phrases. Examples:

- 1) *Aš mačīaū žmōgū, atnėšusī (i.e. kuris atnešė) jām tā naują knīggā.* — I saw the man who brought him that new book.
- 2) *Kaimynas atėjo su draugū, jau seniai skaičiusiu tā knīggā.* — The neighbor arrived with a friend who had already read that book a long time ago.

26.3,4 The Frequentative Past Active Participle.

The frequentative past active participle is formed by removing the third person ending and adding the same endings as those used for the past active participle (see the preceding paragraph), e.g. *dirbdavo* '(he) used to work' gives us the stem *dirbdav-* to which the (masculine nominative singular) ending *-ēs*, (feminine nominative singular) ending *-usi* can be added. Thus we find *dirbdavēs*, *dirbdavusi* etc. It is declined like the past active participle. It can be used in the same ways as the past active participle. An example of its use in place of a subordinate clause is given below:

Aš pažįstu žmōgū, dirbdavusī (i.e. kuris dirbdavo) stovykloje vāsarq. — I know a man who used to work in a camp during the summer.

26.3.5 The Future Active Participle

The future active participle is formed by adding the same endings as those used for the present active participle to the future stem (2nd person singular) *-si*. (Since all of the present active participle endings begin with a vowel, the orthographic *-si-* stands merely for palatalized *-s-*.) The endings (masc. nom. sing.) *-qs*, (fem. nom. sing.) *-anti* etc. added to the stem *dirbsi*—furnish the forms (masc. nom. sing.) *dirbsiqs*, (fem. nom. sing.) *dirbsianti*, etc. It is declined like the present active participle.

26.4 The Special Adverbial Active Participle.

There is a special adverbial active participle which is formed by dropping the infinitive ending *-ti* and adding the (masculine nominative singular) ending *-damas*, (feminine nominative singular) *-dama*. Since this only modifies the subject of the sentence it can only occur in the nominative case. The plural endings are (masculine) *-dami*, (feminine) *-damos*. From *rašyti* 'to write', *nėšti* 'to carry' we have the adverbial participles *rašydamas*, *nešdamas*, etc.

26.5 The adverbial participle always denotes an action which is performed by the subject and occurs simultaneously with the action of the main verb of the sentence. If the concomitant action is not performed by the subject of the main verb, then the special gerund (26.7) is used. Examples:

- 1) *Žmogùs miegòdamas nièko negiřdi*. — The man hears nothing while sleeping.
- 2) *Žmogùs miegòdamas nièko negirdèjo*. — The man heard nothing while sleeping.
- 3) *Mergàtės dainuòdamos grėbė šiėnà*. — The girls raked hay as they sang.

This differs from the present active participle in that it cannot occur in any case but the nominative and in that the present active participle is adjectival in meaning, whereas the adverbial active participle has an adverbial meaning. Thus the sentence *miegàs žmogùs nièko negiřdi* means 'a sleeping man hears nothing', i.e. 'a man who is sleeping'. The adverbial active participle, on the other hand, merely denotes an action simultaneous with that of the main verb. It does not identify the man as does the participle.

26.6 The Neuter Forms of the Participles.

The neuter form of the active participle is the same as the nominative plural masculine. It may be used in impersonal sentences: *Ař jaũ nustójo lije?* 'Did it stop raining?'

26.7 The Special Gerunds.

A special gerund is formed from the active participles by dropping the final *-i* of the feminine nominative singular form, e.g. from *dirbanti* we have the form *dirbant*; from *dirbsi* we have *dirbus*; from *dirbdavusi* we have *dirbdavus*; from *dirbsianti* we have *dirbsiant*. This gerund denotes an action or situation which is accessory or incidental to the action of the main verb; such forms are used rather than the adverbial participle or the past active participle to show that the subject of the concomitant action is not the same as that of the main verb. Examples:

- 1) *Lýjant mės ėjome namõ*. — (While it was) raining we went home.
- 2) *Bàigus dárba, reikės pasilsėti*. — When the work is finished, it will be necessary to rest. (Lit.: Having finished the work, it will be necessary to rest.)
- 3) *Paràšius láiška, reikia nunėšti ė pàsta*. — Having written the letter, one must (lit.: it is necessary to) take it to the post-office.
- 4) *Tiėsq sàkant, jis kvailýs*. — To tell the truth, he is a fool.

The gerund can have not only an object, but a subject too. Such a subject is put in the dative case and then we have what is known as a dative absolute construction. Examples:

- 5) *Jám kalbant, visi klaũso*. — When he is talking, everyone listens (lit.: him talking...)
- 6) *Sáulei tėkant, jis atsikėlė*. — When the sun rose, he got up. (lit.: the sun rising...)
- 7) *Jis išvažiàvo lietui lýjant*. — While it was raining (lit.: the rain raining), he drove away.

Sometimes the gerund is used in such constructions as the following:

- 8) *Láukiu sūnaūs grįžtant.* — I am waiting for (my) son's return. One could have said also: *Láukiu sūnaūs grįžtančio.* — I am waiting for (my) son's return. There is no difference in meaning between the two sentences.
- 9) *Aš jį palikaū begūlint* (or) *Aš jį palikaū begūlintį.* — I left him lying down.

Since the participial phrase occupies a position between that of a part of a sentence and a complete sentence it can frequently be reduced to a simple adverb of circumstance, e.g. *tiěsq sákanť* 'strictly speaking, to tell the truth'; *bendrai kalbant* 'generally speaking'; *imant dėmesin* 'taking into consideration'; *išskýrus šį dalýkq* 'except for this', etc.

26.8 The Active Participles and Gerunds of *búti* and *eiti*:

Infinitive	<i>búti</i>	<i>eiti</i>
Pres. Act. Partcpl.:	<i>esąs, ěsanti</i>	<i>einąs, eįnanti</i>
Past Act. Partcpl.:	<i>būves, būvusi</i>	<i>ėjes, ějusi</i>
Freq. Past Act. Partcpl.:	<i>būdavęs, būdavusi</i>	<i>eįdavęs, eįdavusi</i>
Future Act. Partcpl.:	<i>búsiąs, búsianti</i>	<i>eįsiąs, eįsianti</i>
Adverbial Participle:	<i>búdamas, būdamà</i>	<i>eįdamas, eįdamà</i>

Gerunds:

Present:	<i>ěsant</i>	<i>eįnant</i>
Past:	<i>būvus</i>	<i>ėjus</i>
Future:	<i>búsiant</i>	<i>eįsiant</i>

26.9 The Reflexive Participle.

The participles can also be reflexive. The reflexive particle *-s* is added to the end of the simple participle in the singular and *-si* to the plural. In the masculine singular there is an *-i-* inserted between the particle and the final *-s* of the participial ending, so that two *s*'s will not come together.

Present Active Participle

girtis 'to brag'

	<i>Nominative Singular</i>	<i>Nominative Plural</i>
Masculine	Feminine	Masculine
<i>giriąs-is</i>	<i>girianti-s</i>	<i>girią-si</i>

Past Active Participle

sùktis 'to revolve'

	<i>Nominative Singular</i>	<i>Nominative Plural</i>
Masculine	Feminine	Masculine
<i>sùkęs-is</i>	<i>sùkusi-s</i>	<i>sùkę-si</i>

These participles are used only in the masculine and feminine singular and the masculine plural.

26.9.1 If the verb is prefixed, then the reflexive particle *-si-* is inserted after the prefix, but before the root of the verb. Then all of the cases of the participle may be used, e.g. masc. nom. sing. *be-si-sukąs*, masc. gen. sing. *be-si-sukančio*, masc. dat. sing. *be-si-sukančiam* 'turning', etc.

Past active participle, masc. nom. sing. *pa-si-sùkęs*, masc. gen. sing. *pa-si-sùkusio*, masc. dat. sing. *pa-si-sùkusiam* 'having turned', etc.

26.9.2 A table illustrating the usage of the participles and gerunds is given below:

The actions take place at the same time

The action of the participle or gerund precedes that of the main verb

Subject of main verb same as subject of participle	Adverbial participle <i>-damas</i> <i>Eįdamas namō, sutikaū draūgq.</i> — Going home I met a friend.	Past active participle <i>-ęs, usi</i> <i>Parėjes [parėjusi] namō, radaū svečię.</i> — Having arrived home, I found some guests.
	Present gerund <i>-ant</i> <i>Mán eįnant namō, draūgui neláimė atsitiko.</i> — While I was going home (my) friend had an accident.	Past gerund <i>-us</i> <i>Mótinai parėjus, vaikai apsidžiaugė.</i> — (Their) mother having arrived, the children rejoiced.
Subject of main verb different from subject of participle		

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kā dārē abū pusbroliai, atvērķē ī Vilniū? 2. Kā jīē pamātē priē stóvinčio tráukinio? 3. Kō būvo atējē sutikti Gedimino giminēs īr pažīstami? 4. Sū kuó jīē kalbējosi, važiúodami pās Gedimīnā? 5. Kā jīē mātē, važiúodami prō Gedimino kálnā? 6. Kā jīē mātē, stovédami aīt Gedimino bókšto? 7. Apiē kā jīē kalbējo, susēdē sodēlyje? 8. Ar gālīma išlipti iš einančio tráukinio? 9. Ar sveika skaitýti gulint lóvoje? 10. Ar sveikīaū válgyti sēdint ar stóvint?

B. *Form all four active participles, also the special adverbial active participle and the three special gerunds from the following verbs:* matýti, girdēti, skaitýti, pīrkti, važiúoti,* válgyti, dúoti,* iīnti,* kēlti,* suprāsti.*

Examples :

Infinitives and principal parts:

dirbti (dirba, dirbo, dirbs — 1st conjugation)
mylėti (mýli, mylėjo, mylés — 2nd conjugation)
rašýti (rašo, rāšē, rašýs — 3rd conjugation)

Present active participles:

dirbāš, dirbanti
mylīs, mýlinti
rašāš, rāšanti

Past active participles:

dirbēš, dirbusi
mylējēš, mylējusi
rāšēš, rāšiusi

Frequentative past active participles:

dirbdavēš, dirbdavusi
mylėdavēš, mylėdavusi
rašýdavēš, rašýdavusi

* Irregular verbs; look up their principal parts in the Lithuanian-English Vocabulary.

Future active participles:

dirbsiāš, dirbsianti
mylésiāš, mylésianti
rašýsiāš, rašýsianti

Special adverbial active participles:

dirbdamas, dirbdamā
mylėdamas, mylėdama
rašýdamas, rašýdama

Special present tense gerund:

dirbant
mýlint

Special past tense gerund:

rāšant
dirbus
mylėjus
rāšius

Special future tense gerund:

dirbsiant
mylésiant
rašýsiant

C. *Decline in the singular and plural:* dirbāš žmogūs, būvēš studentas (a former student), bėgāš vaikas, skaītanti studentė, rāšanti mergaitė.

D. *Translate into Lithuanian:* 1. I saw a man standing on the street. 2. While driving we saw the old church. 3. Standing on the top of the tower. 4. I like my former (būvēš) teacher. 5. (While) lying in bed, he was reading a book.

E. *Re-write the reading passage of this lesson replacing all participles and gerunds by relative clauses. Examples:* 1) Tik kā atvērķē ī Vilniū, . . . Kā jīē tik atvērķo ī Vilniū, . . . 2) Priē stóvinčio tráukinio jīē pamātē daūg žmoniū. Priē tráukinio, kuris stovėjo, jīē pamātē daūg žmoniū, kuriē lāukė. 3) Važiúodami prō Gedimino kálnā, . . . Kāī (kadā) jīē važiāvo prō Gedimino kálnā, . . . 4) Stovédami aīt Gedimino bókšto, . . . Kāī (kadā) jīē stovėjo aīt Gedimino bókšto, . . . etc. . . ., etc. . . .

CONVERSATION

ORAS

Paulius: 1. Lābas rýtas, Tādai, kāp išmieģójai?

Tādas: 2. Lābas, lābas. Sušalaū bemieģodamas: kāp žinaī, būvo labāī šaltā naktis, ō āš palikaū lāngā ātvira . . .

- Paulius:* 3. Aš nežinau, kàs čià pasidàrè, kàd šièmet tóks šáltas pavàsaris.
- Tadas:* 4. Turbút, Kanadà supýko ànt Amèrikos, tai pùčia sàvo šáltà órą į pietus . . .
- Paulius:* 5. Més jau norèjome gèlių pasodiñti, bèt bijome, nès dár gáli búi šalnà
- Tadas:* 6. Aš vàkar skaičiaù laikraštyje, kàd dár tókio šálto pavàsario čià niekuomèt nérà bývè.
- Paulius:* 7. Važiúokime į Flòridà: teñ vàkar buvo 85 láipsniai, ó pàs mùs — 34. Brrrr . . .
- Tadas:* 8. Aš pèrnai buvaù nuvažiàvęs į Flòridà, bèt teñ mán buvo pèr kàršta.
- Paulius:* 9. Nuvažiàvęs į Flòridà, àš nòrs sušilti galèčiau . . .
- Tadas:* 10. Nesiskùbink: pèr ràdijà prànešè, kàd rytòj ir pàs mùs bús 75 láipsniai . . .

Dvidešimt septintoji pamoka

Lesson 27

TRAKAI

THE WEATHER

- Paul:* 1. Good morning, Tadas. Did you sleep well?
- Tadas:* 2. Hello, hello! I got frozen while sleeping: as you know the night was very cold, and I left the window open.
- Paul:* 3. I don't know what happened here that we are having such cold weather.
- Tadas:* 4. Perhaps Canada got mad at America, and so they blow their cold weather down to the south . . .
- Paul:* 5. We already wanted to plant some flowers, but we are afraid because there still may be frost.
- Tadas:* 6. I read in the paper yesterday that there had never been such a cold spring hereabouts.
- Paul:* 7. Let us go to Florida: they had 85 down there yesterday, and here we had 34. Brrrr . . .
- Tadas:* 8. I went down to Florida last year, but it was too hot for me down there.
- Paul:* 9. Getting to Florida at least would make me warm . . .
- Tadas:* 10. Do not hurry: it was announced on the radio that we will have 75 degrees here tomorrow . . .

NOTES:

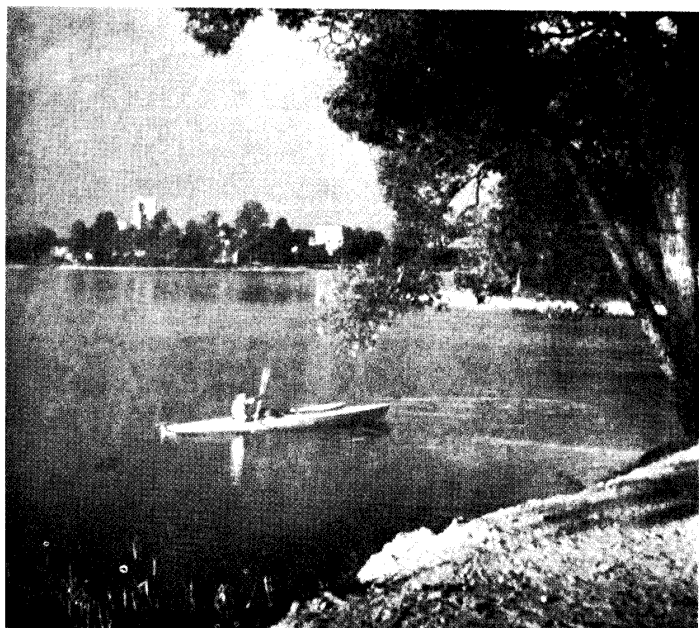
9. Nuvažiàvęs į Flòridà, àš nòrs sušilti galèčiau: Lit.: 'After having gone to Florida, I at least could get warm'.

Pavàsaris yrà gražiàusias mètų laikas: diènos dabař yrà il-gèsnès, ó nàktys trumpesnès. Aukščiau ir aukščiau kyla sàulè, ir visi žmònès dàrosi linksmesni. Vis daugiau ir daugiau paũkšèių čiulba mèdžiuose ir sòduose. Màno màmai labiau patiñka ruduò negù pavàsaris, Rùtà sàko, kàd jái linksmiàusia yrà žièma, màno tèvui labiàusiai patiñka vàsara, bèt mán ir bróliui gražiàusia ir linksmiàusia yrà pavàsari.

Vienà sekmàdienio rytà mès sù bróliu atsikèlème anksèiau negù paprastai, greièiau nusiprausème ir pavàlgème pùsryèius. Mès norèjome tã rytà nuvažiúoti dviraèiais į Trakùs, kuř keti-nome aplankýti senùs piliès griuvèsiùs. Tràkų apýlinkès pavàsari dár gražesnès ir įdomesnès negù žièma: èzero vanduò atródo gi-lèsnis ir skaidrèsnis, žmònès judresni ir draugiškesni.

Màno brólis Výtautos yrà stiprèsnis už manè, todèl jis gáli greièiau važiúoti dviraèiu negù àš. Taèiau àš jám nenóriu pasi-dúoti, nòrs àš jaunèsnis ir silpnèsnis. Taip belenktyniàudami mès greitai pasiekiamo Trakùs, kuř žmònès dár tik kèliasi.

Tràkų èzero salojè stóvi vienòs iš seniàusių ir garsiàusių Lie-tuvòs pilių griuvèsiai. Čià jau seniàusiais laikais buvo vienà iš svarbiàusių Lietuvòs tvirtóvių. Čià gyvèno didýsis Lietuvòs kuni-gáikštis Gediminas, kuris vèliau pastatè dár didèsnę pilį Vilniuje, į kuř jis pèrkèlè Lietuvòs sòstingè. Vilnius nuò tó laiko tãpo di-džiàusiu ir gražiàusiu Lietuvòs miestu.



Trakai

VOCABULARY

pavāsaris -io (1) — spring	griuvėsiai (usually only pl.) (2) — ruins
mētų laikas — season	apýlinké (1) — surroundings, area, district
kilti (kylù, kyla, kilo, kiùs) — to rise	įdomus, -i (4) — interesting
darytis (daraùsi, dārosi, dāresì, darysis) — to become	dār — (here) even
liūksmas (4) — gay, happy, cheerful	ėžeras (3b) — lake
vis + comparative adj. or adverb — more and more...	gilus, -i (4) — deep
paūkštis -ėio (2) — bird	skaidrus, -i (3) — clear, transparent, clean
čiulbėti (čiūlbu, čiūlba, čiulbėjo, čiulbės) — to sing (of a bird)	judrus, -i (4) — agile, active
ruduð (3b) — fall, autumn	draugiškas, -a (1) — friendly
žiemà (4) — winter	ūž — (here) than
vāsara (1) — summer	pasidūoti (pasidūodu, pasidūoda, pasidavė, pasiduoðs) — to give in, to give up
sekmadienis -io (1) — Sunday	silpnas, -à (4) — weak
atsikelti (atsikeliu, atsikelia, atsikėlė, atsikėls) — to get up	tačiau — but, nevertheless
anksti — early	belenktyniàudami — racing, trying to outdo each other
negù — than	pasiekti (pasiekiu, pasiekia, pasiekė, pasiekks) — to reach
paprastai — usually	kėltis (keliuosi, kėliasi, kėlėsi, kelšis) — to get up, to be getting up
nusipraùsti (nusiprausiù, nusipraùsia, nusiprausė, nusipraùs) — to wash up	salà (4) — island
paválgyti (paválgau, paválgò, paválgė, paválgys) — to eat, to have a meal	garsùs, -i (4) — famous
nuvažiúoti (nuvažiúoju, nuvažiúoja, nuvažiávo, nuvažiúoðs) — to go, to drive, to get somewhere (with a vehicle)	svarbùs, -i (4) — important
Trakai (2) — Trakai (city)	tvirtovė (1) — fortified castle
ketinti (ketinù, ketina, ketino, ketiñs) — to intend	didysis kunigáikštis — Grand Duke
aplankyti (aplankaù, aplankò, aplankė, aplankýs) — to visit	pastatýti (pastataù, pastáto, pastátė, pastatýs) — to build
pilis -iės (fem.) (4) — castle	pėrkelti (pėrkeliu, pėrkelia, pėrkėlė, pėrkels) — to move to, to transfer
	tàpti (tampù, tampa, tàpo, tàps) — to become (with instrumental)

GRAMMAR

27.1 Comparison of Adjectives.

There are three basic degrees of comparison in Lithuanian just as in English: the positive, the comparative and the superlative.

27.2 The Positive Degree.

This degree has already been discussed in Lesson 11 - 14; it merely denotes a characteristic or quality, e.g. *báltas* 'white', *saùsas* 'dry'.

27.3 The Comparative Degree.

The comparative degree is formed by dropping the *-as*, *-ias*, *-us* or *-is** of the masculine nominative singular of the adjective and adding *-esnis* (*-esné* for feminine) which is then declined like an adjective of the first declension:

Masculine	
Singular	Plural
N. gerėsnis (2) 'better'	geresni
G. gerėsnio	gerėsnių (geresnių)
D. gerėsniam (geresniám)	gerėsniams (geresniems)
A. gerėsnį	geresnius
I. gerėsnì	gerėsniais (geresniais)
L. gerėsniamė (geresniamė)	gerėsniuose (geresniuose)

Feminine	
Singular	Plural
N. gerėsnė	gerėsnės
G. gerėsnės (geresnės)	gerėsnių (geresnių)
D. gerėsnei	gerėsnėms (geresnėms)
A. gerėsnę	geresnės
I. geresnė	geresnėmis (geresnėmis)
L. gerėsnėje (geresnėje)	geresnėse (geresnėse)

(The forms in parentheses show the alternate class 4 accentuation which is characteristic of conversational style.)

The comparative degree denotes that there is a greater degree of the quality in question in one object than in another. The concept "than" is expressed by *nekaip* or more often by *negù* with the following noun in the nominative case or *ùž* with the accusative case. Examples:

- 1) *Tàvo rankà baltėsnė negù mào rankà.* — Your hand is whiter than my hand.
- 2) *Jõ knygà yrà gerėsnė negù tàvo knygà.* — His book is better than your book.
- 3) *Mào žmonà gražėsnė negù tàvo.* — My wife is more beautiful than yours.

* With the adjectives of the third declension in *-is* and *-ė*, there is practically no comparison. Cf. English: *wooden*, *iron*, etc.

- 4) *Šis obuolys minkštėsnis nekaip tàs.* — This apple is softer than that one.
- 5) *Bėržas aukštėsnis ùž klėvą.* — A birch is taller than a maple.

27.4 The Superlative Degree.

The superlative degree is formed by dropping the *-as*, *-ias*, *-us* (*-is**) of the masculine nominative singular of the adjective and adding *-iausias* (*-iausia* for fem.); if the stem ends in *-d* or *-t* these are replaced by *-dž* and *-č* respectively.

The superlative degree denotes the highest or greatest existing degree of the quality expressed by the adjective. Examples:

- 1) *Tai yrà minkščiausias obuolys.* — That is the softest apple.
- 2) *Aš mataù gražiausią mergaitę.* — I see the most beautiful girl.
- 3) *Mūsų armija yrà galingiausia iš visų armijų.* — Our army is the strongest of all the armies.

27.5 In the adjective *didelis* 'big' the ending *-elis* is dropped before the addition of the comparative or superlative endings. Thus we find *didėsnis* 'bigger', *didžiausias* 'biggest'. The declension of *didžiausias* 'biggest' is given below:

Masculine		
	Singular	Plural
N.	didžiausias (1)	didžiausi
G.	didžiausio	didžiausių
D.	didžiausiam	didžiausiems
A.	didžiausią	didžiausius
I.	didžiausiu	didžiausiais
L.	didžiausiame	didžiausiuose

Feminine		
	Singular	Plural
N.	didžiausia	didžiausios
G.	didžiausios	didžiausių
D.	didžiausiai	didžiausioms
A.	didžiausią	didžiausias
I.	didžiausia	didžiausiomis
L.	didžiausioje	didžiausiose

* See footnote for 27.3.

27.6 There is a degree which is somewhat stronger than the positive and weaker than the comparative which is formed with the suffix (masculine) *-ėlėsnis*, (feminine *-ėlėsnė*), thus from *gėras* 'good' we have *gerėlėsnis-ė* 'a little better', 'somewhat better.' Some other transitional stages are expressed by the prefixes *apy-* and *po-* or the suffix *-okas*, (feminine *-oka*), e. g. *apygeris* 'pretty good', *pójjuodis* 'pretty black', *mažókas* 'rather small'.

27.7 The Comparison of Neuter Adjectives.

The neuter adjective* also has a comparative *-iau*, superlative *-iausia*. Examples:

- 1) *Šiañdien gražiaũ nekaĩp vākar.* — Today it is more beautiful than yesterday.
- 2) *Mān lengviausia mókytis lietūvių kalbós.* — It is easiest for me to study Lithuanian.

One should be careful not to confuse the superlative of the neuter adjective such as the form *lengviausia* with the superlative of the corresponding adverb such as *lengviausiai*, discussed in paragraph 27.8.

27.8 The Comparison of Adverbs*

The comparative degree of the adverbs ends in *-iau*. Thus the comparatives of *gerai* 'well', *lengvai* 'easily', *gražiai* 'beautifully' are respectively *geriaũ*, *lengviaũ*, *gražiaũ*. The superlative degree of the adverb ends in *-iausiai* if the positive degree ends in *-ai*. The superlative degree of the preceding three adverbs is *geriausiai*, *lengviausiai*, *gražiausiai*. For the adverbs which do not end in *-ai* in the positive degree, the superlative ending is *-iausia*, e.g. positive *daug* 'much, many', comparative *daugiaũ* 'more', superlative *daugiausia* 'most'; positive *arti* 'near', comparative *arčiaũ*, superlative *arčiausiai*. (Note that in the adverb as in the adjective *-d* and *-t* are replaced by *-dž* and *-č* before the ending *-iau*.)

Examples:

- 1) *Jis turi daugiau knygų negu aš.* — He has more books than I.
- 2) *Aš lengviausiai mókausi lietūvių kalbós.* — I study Lithuanian most easily.
- 3) *Jis gyvėna arčiausia.* — He lives the closest.

* For the positive of the neuter adjective, see 12.3.
* For the formation of adverbs, see 12.2.

EXERCISES

A. Questions. 1. Kuris yrà gražiausias mėtų laikas? 2. Kám labiaũ patinka ruduó negù pavásaris? 3. Kadà mės atsikėleme anksčiaũ negù paprastai? 4. Kuĩ yrà Trákai? 5. Kuris miėstas yrà didėsnis: Vilnius ar Trákai? 6. Kaip mės ketiname važiuoti į Trakus? 7. Kuĩ stóvi Trákų pilis? 8. Kás gyvėno Trákuose? 9. Kás pastátė didėsnę pilį Vilniuje? 10. Kuris yrà didžiausias ir gražiausias Lietuvós miėstas?

B. Give comparatives and superlatives of the following adjectives. Then decline them in the singular and plural, combining with nouns given below:

didelis, mažas, gėras, blógas, áukštas, žėmas, puikùs, baisùs, báltas, jáunas, sėnas, tólimas, platùs, siaúras, sunkùs, leĩgvas, nāmas, miėstas, mergáitė, brólis, knygà, gātvė, lietùs, ùpė, akmuó, nósis, arklýs, studentas.

C. Using examples given before, make 30 sentences, following the patterns:

- a) Māno nāmas yrà senėsnis negù jùsų nāmas.
- b) Māno nāmas yrà senėsnis už jùsų nāmą.
- c) Māno nāmas yrà seničiausias.

D. Translate into Lithuanian: 1. I want to buy a larger house. 2. My father is much older than her father. 3. They live in a much larger, older and more beautiful city than we (do). 4. My sister is the most beautiful girl in our whole city. (In Lithuanian reverse the position of *our* and *whole*). 5. My brother can run much faster than yours. 6. Our house is the most beautiful in the whole area. 7. His automobile is much more expensive than mine. 8. He wants to move to a smaller and quieter town. 9. This lesson is more difficult than that one. But the following (*sėkanti*) lesson is the most difficult in the whole book. 10. My younger brother speaks Lithuanian much better than I (do).

CONVERSATION

PERSIKELIMAS

Pėtras: 1. Kodėl tú nóri pardúoti sàvo nāmą?

Jónas: 2. Mataĩ, aš nóriu pėrsikelti į didėsnį ir švarėsnį miėstą.

- Petras:* 3. Bèt jùk Filadèlfija* yrà vienas iš didžiausių miestų Amèrikoje!
- Jonas:* 4. Taip. Teisýbè, bèt Los Angeles yrà ir didèsnis ir gražèsnis.
- Petras:* 5. Bèt lietùvių teñ yrà daùg mažiaù negù Filadèlfijoje.
- Jonas:* 6. Aš tó tikrai nežinaù. Girdėjau, kàd vis daugiau ir daugiau lietùvių pèrsikelia į Los Angeles.
- Petras:* 7. O kaip tavo žmonà ir vaikai: ar jiè irgi nóri išvažiuoti iš Pensilvànijos*?
- Jonas:* 8. Taip. Jiems čià jau nusibódo.
- Petras:* 9. Kà gi padarysi. Laimingos keliònès!
- Jonas:* 10. Ačiù. Jéigu mums teñ nepatiks, tai vèl sugrįšime.

5. **lietùvių** — gen. pl. because of **mažiaù** — 'less, fewer'; **daùg mažiaù lietùvių** — 'far fewer (of the) Lithuanians', **lietùvių** is used right after **bèt** for emphasis. Same applies for **lietùvių** in 6: **Vis daugiau ir daugiau lietùvių** — 'more and more (of the) Lithuanians'.
8. **nusibósti** (**nusibósta**, **nusibódo**, **nusibós**) — irreg., primarily used only impersonally, with dative:
 mán nusibósta, nusibódo — I am tired of, was tired of . . .
 tú nusibósta, nusibódo — (thou) are tired of, were tired of . . .
 jám nusibósta, nusibódo — he is tired, was tired, etc.
9. **Kà gi padarysi.** — lit. 'What will you do' (future).
Laimingos keliònès. — Genitive because it implies the verb **linkèti** which governs that case: (I wish you) a good trip: (**Aš linkiù túu**) **laimingos keliònès.**

MOVING

- Peter:* 1. Why do you want to sell your house?
- John:* 2. Well, you see, I want to move to a larger and cleaner city.
- Peter:* 3. But Philadelphia is one of the largest cities in America, is it not?
- John:* 4. Yes. That's right, but Los Angeles is larger and more beautiful.
- Peter:* 5. But there are far fewer Lithuanians there than in Philadelphia.
- John:* 6. I do not know that for sure. I heard that more and more Lithuanians are moving to Los Angeles.
- Peter:* 7. What about your wife and the children? Do they also want to leave Pennsylvania?
- John:* 8. Yes. They are getting bored (tired of it) here.
- Peter:* 9. Well, what can you do. Bon voyage!
- John:* 10. Thanks. If we do not like it there, then we will come back.

NOTES:

2. **pèrsikelti** — 'to move'; **per-si-kelti**: **per-** — through, over; **-si-** — reflexive particle; **kèlti** — lift, lift up. (Literal translation: 'to lift oneself up to another place')
4. **Teisýbè** — lit. 'the truth', here: 'that's right'.

* For the forms and usage of proper names, see Lesson 30.

Dvidešimt aštuntoji pamoka

Lesson 28

GRAŽIOJI VASARA

Visi metų laikai yra gražūs: šaltoji žiemà, žaliàsis pavàsaris, spalvingàsis rudenò, taèiaù vàsara yra gražiausias metų laikas. Vàsarà dienos yra ilgos, naktys — trumpos. Vàsarà didieji miškai yra pilni raudonùjù úogù ir skaniùjù grÿbù. Plaèiuosiuose laukuosè žaliuoja javai ir daržai.

Žinoma, kai kàs mÿgsta taip pat ilgàsias žiemòs naktis, liepingàsias rudenis dienas, bêt mán labiausiai patinka gražiosios vàsaros dienos, kai úkininkai visà diená dirba sàvo žaliuosiuose laukuosè.

Pirmoji vàsaros diena yra 22 (dvidešimt antròji) birželio. Tà diená prasideda vàsara. Nè tik pradžiòs mokÿklose, bêt taip pat ir aukštòsiose mokÿklose prasideda vàsaros ilgosios atòstogos.

Tik labai gailla, kad tòs ilgosios atòstogos taip greitai praèina . . .

VOCABULARY

mëtù laikas — season (of the year)	birželis -io (2) — June
spalvingas, -a (1) — colorful	prasidėti (prasideda, prasidėjo, prasidės) — to begin (intransitively, primarily in 3rd person only)
didysis, didžiòji — great, the big one	pradžiòs mokyklà — elementary school
pilnas, -à (3) — full	aukštòji mokyklà — university; college; institution of higher learning
úoga (1) — berry	ilgosios atòstogos — the long vacation (summer vacation)
grÿbas (2) — mushroom	gailla — (here) it is too bad
žaliuoti (žaliuoja, žaliuoja, žaliavo, žaliuos) — to be green	greitai — fast
jàvas (4) — crop	praeiti (praeinù, praeina, praėjo, praeis) — to pass, to go by, to go past. Cf. eiti
daržas (4) — vegetable garden	
žinoma — to be sure, of course	
kai kàs — some (people)	
lietingas, -a (1) — rainy (cf. lietùs 'rain')	
pirmàsis, pirmòji — the first	

GRAMMAR

28.1 The Definitive Adjective.

In general the forms of the definite adjective are obtained by adding the appropriate case of the 3rd person pronoun to the indefinite adjective:

baltas - jis ('white - he') — *baltāsis*
baltā - ji ('white - she') — *baltōji*

But there are certain changes in the vowels in their declension which the student should note.

Masculine

Singular	Plural
N. <i>baltāsis</i> (3) 'white'	<i>baltieji</i>
G. <i>báltojo</i>	<i>baltūjū</i>
D. <i>baltājam</i>	<i>baltiesiems</i>
A. <i>baltāji</i>	<i>baltūsius</i>
I. <i>baltūoju</i>	<i>baltāšiais</i>
L. <i>baltājame</i> (-jam)*	<i>baltūsiuose</i> (-iuos)

Feminine

Singular	Plural
N. <i>baltōji</i>	<i>báltosios</i>
G. <i>baltōsios</i>	<i>baltūjū</i>
D. <i>báltajai</i>	<i>baltōsioms</i>
A. <i>báltāja</i>	<i>baltāšias</i>
I. <i>báltāja</i>	<i>baltōsiomis</i>
L. <i>baltōjoje</i> (-oj)	<i>baltōsiose</i> (-ios)

Masculine

Singular	Plural
N. <i>sausāsis</i> (4) 'dry'	<i>sausieji</i>
G. <i>saūsojo</i>	<i>sausūjū</i>
D. <i>sausājam</i>	<i>sausiesiems</i>
A. <i>sausāji</i>	<i>sausūsios</i>
I. <i>sausūoju</i>	<i>saušašiais</i>
L. <i>sausājame</i> (-jam)	<i>saušuōsiuose</i> (-iuos)

* The alternate endings given in parentheses are shorter endings used mainly in spoken language, also in poetry whenever handy and needed.

Feminine

Singular	Plural
N. <i>sausōji</i>	<i>sausōsios</i>
G. <i>sausōsios</i>	<i>sausūjū</i>
D. <i>sausājai</i>	<i>sausōsioms</i>
A. <i>sausāja</i>	<i>sausāšias</i>
I. <i>sausāja</i>	<i>sausōsiomis</i>
L. <i>sausājoje</i> (-oj)	<i>sausōsiose</i> (-ios)

28.2 Although it is not necessary to have an active knowledge of the dual declension, for recognition knowledge a sample is given below:

N. & A. <i>dū baltūoju lāngu</i> 'the two white windows'	<i>dvi baltieji ranki</i> 'the two white hands'
D. <i>dviem baltie(m)jiem langām</i>	<i>dviem baltōjom raņkom</i>
I. <i>dviem baltie(m)jiem langām</i>	<i>dviem baltōjom raņkom</i>

The stress pattern of the dual of *sausāsis* 'dry' is the same as that of *baltāsis*. The rest of the forms of the dual are the same as those of the corresponding plural form. One may use plural forms in all cases instead of dual forms, e.g. nom. *dū baltieji langai*, acc. *dū baltūsios lāngus*, etc.

The definite form of the adjective *didis* 'great'

Masculine

Singular	Plural
N. <i>didysis</i> (4)	<i>didieji</i>
G. <i>didžiojo</i>	<i>didžiūjū</i>
D. <i>didžiąjam</i>	<i>didiesiems</i>
A. <i>didįji</i>	<i>didžiūsios</i>
I. <i>didžiūoju</i>	<i>didžiašiais</i>
L. <i>didžiąjame</i>	<i>didžiūsiose</i>

Feminine

Singular	Plural
N. <i>didžioji</i>	<i>didžiosios</i>
G. <i>didžiosios</i>	<i>didžiūjū</i>
D. <i>didžiai</i>	<i>didžiōsioms</i>
A. <i>didžiąją</i>	<i>didžiašias</i>
I. <i>didžiąją</i>	<i>didžiōsiomis</i>
L. <i>didžiojoje</i>	<i>didžiosiose</i>

28.3 If we wish to point out some particular object in a group of similar objects we can use the definite form of the adjective. Example: *Krautuvėje yra daug lempų — geltónų, raudónų, baltų. Mán daugiau patinka tà baltóji.* 'In the store are many lamps, yellow, red, white. I prefer the (that) white one.'

NB. In most cases the English *Adjective+one* construction could be best rendered by the definite adjective in Lithuanian.

28.4 An adjective can be definite also in its comparative and superlative degree. Examples:

gėras 'good' *gerėsnis* 'better', def. form: *geresnysis, geresnioji*
geriausias 'best', def. form: *geriausiasis, geriausioji*

More about this, especially declension, see *Appendix: Adjectives*. Many participles (both active and passive) also have definite forms. See *Appendix: Participles* (under: *Verbs*).

28.5 The definite form of the adjective may also impart a generic meaning to the noun, because of the fact it denotes a permanent characteristic. Thus *jūodas gañdras* merely means 'a black stork', i.e. a stork which happens to be black, whereas *juodasis gañdras* is the variety 'black stork' (Latin *Ciconia nigra*). Likewise *pirmà pamokà* means 'a first lesson' or the first lesson in a series of lessons without implying anything about the content of the lessons. On the other hand, *pirmóji pamokà* means 'the first lesson' and implies that there is something in the lesson itself which makes it the first one, i.e. that there is some inherent firstness in the lesson. This is the reason why the definite adjectives are used in proper names: *Baltieji Rūmai* 'The White House', *Vytautas Didysis* 'Vytautas the Great', *Naujoji Zelandija* 'New Zealand', etc.

In many cases the definite adjectives differ very little from the simple adjectives. The definite adjectives merely emphasize more the attributive characteristics of the noun. Thus, their use is often subjective.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kuris yra gražiausias metų laikas? 2. Kada dieji miškai yra pilni uogų? 3. Kàs žaliuoja vasarà plačiuosiuose laukuosė? 4. Kókios diėnos yra žiėmà? 5. Kókios diėnos yra rùdenį? 6. Kuř dirba ūkininkai vasarà? 7. Kada prasideda vasara?

8. Kurió mėtų laikų yra ilgosios atostogos? 9. Kàs greitai praėina? 10. Kuris mėtų laikas jums labiausiai patinka?

B. *Decline in the singular and plural:* žaliąs miškas, gerąs studentas, gražioji vasara.

C. *Form sentences with the following expressions:* aukštà mokyklà, aukštóji mokyklà; pirmà pamokà, pirmóji pamokà; gėras tėvas, gerąs tėvas; brangi knygà, brangióji knygà.

D. *Translate into Lithuanian:* 1. The forests of Lithuania are beautiful. 2. In the beautiful forests of Lithuania there are many old trees. 3. It was my first lesson in the new school. 4. The new school is in the center of the city. 5. I always like new teachers. 6. Our teacher is a Lithuanian. 7. New cars are very expensive. 8. All the new cars are very beautiful. 9. He bought a new house. 10. He already lives in his new house.

CONVERSATION

ATOSTOGOS

Tādas: 1. Klausykite, mės tūrime nutaėti, kuř šià vasarà pralėisime atostogas.

Rūta: 2. Aš taĩ nóriu važiuoti kuř nors į káimà, nès aš labai mėgstu árklus . . .

Paulius: 3. O aš nóriu važiuoti tiktaĩ priė Atlánto. Teĩ taĩ gálima tikraĩ pasimáudyti!

Tadas: 4. Aš nóriu važiuoti į Kanádà, į tólimàjà šiàurė — teĩ taĩ tikraĩ nekáršta.

Rūta: 5. Geraĩ: tū, Tādaĩ, važiuok į Kanádà, tū, Paūliau, važiuok priė Atlánto, o aš važiuosiu pàs kókį ūkininkà.

Paulius: 6. Kaĩpgi mės gálime taĩp važiuoti: mės tūrime tik vienà automobilį.

Tadas: 7. Aš jau galiu viėnas nuvažiuoti autobusù arba tráukiniu į Kanádà.

Paulius: 8. Aš taĩ skrisiu lėktuvù: taĩp daug greičiau . . .

Rūta: 9. Jūs tik vienà dalýkà užmirštate: tokióms ilgóms kelionėms reikia daug pinigų, ó pinigų jūs nė viėnas netūrite.

Tadas: 10. Teisýbė . . . Reikės, turbūt, kartù sù tėvėliais važiuoti atostogų . . .

VACATIONS

- Tadas:* 1. Listen, we have to decide where we are going to spend our vacation this summer.
- Ruta:* 2. I want to go to the village (countryside) somewhere because I like horses so much . . .
- Paul:* 3. And I, I want to go only to the Atlantic. There one can really swim!
- Tadas:* 4. I want to go to Canada, to the far North: there certainly it will not be hot.
- Ruta:* 5. All right: you, Tadas, you go to Canada; you Paul, you go to the Atlantic, and I am going to go to some farmer's.
- Paul:* 6. How can we really go this way: we have only one car.
- Tadas:* 7. I can go alone by bus or by train to Canada.
- Paul:* 8. I will fly by plane: it is faster this way . . .
- Ruta:* 9. You are forgetting one thing: for such long trips one has to have much money, and you have no money.
- Tadas:* 10. That is true . . . Most probably, we will have to go together with our parents on vacation.

NB: These are three children of the same family planning their vacation . . .

Dvidešimt devintoji pamoka

Lesson 29

KLASĖJE

- Mokytojas:** Kąs nori šiaudien pirmas skaityti pamoką?
Jonas: Kurią pamoką mės šiaudien skaitysime?
Mokytojas: Šiaudien mės skaitysime penktąją pamoką.
Jonas: O aš maniaū, kąd mės skaitysime ketviřtąją pamoką, nės aš penktosios pamokės dār geraī neišmókau . . .
Mokytojas: Peñktąją pamoką mės pabaigeme vākar. Daugiaū jės jau klāsėje nekartosime. Jūs tūrite jā išmókiti namiē, nės ji nērā sunki.
Antānas: Aš vākar namiē buvaū pradējes skaityti šeštąją pamoką, bēt aš jės nesuprantū. Pirmą pūslapj pėrskaičiau tris kartūs iř, tik trēčią kartą skaitydamos, kai kį pradėjau suprāsti.
Mokytojas: Geraī. Pirmiausia mės pėrskaitysime penktąją pamoką, o pō tō aš jums paaiřkinsiu šeštąją pamoką.

VOCABULARY

kuris, kuri — which	pradėti (prādedu, prādeda pradėjo, pradēs) — to begin
manyti (manaū, māno, mānē, manys) —to think	suprasti (suprantū, suprařta, suprařto, suprařs) — to understand
išmókti (išmókstu, išmóksta, išmóko, išmóks) — to learn (well)	pirmiausia — in the first place
pabaigti (pabaigiū, pabaigia, pabaigė, pabaigs) — to finish (perfective)	pėrskaityti (pėrskaitau, pėrskaito, pėrskaitė, pėrskaitys) — to read (through)
daugiaū nē . . . — no more, no longer	paaiřkinti (paaiřkinu, paaiřkina, paaiřkino, paaiřkins) — to explain (perfective)
kartoti (kartóju, kartója, kartójo, kartós) — to repeat, to review	
pūslapis -io (1) -- page	

29.1 The Ordinal Numerals.

The ordinal numbers denote place in a series. They are declined like regular adjectives and agree with the word they modify in case, number and gender. Some are listed below:

Masculine Nom. Sing.	Feminine Nom. Sing.	
pirmas (3)	pirmà	first
antras (4)	antrà	second
trėcijas (4)	treėià	third
ketvirtas (4)	ketvirtà	fourth
penktas (4)	penktà	fifth
šeštas (4)	šeštà	sixth
septintas (4)	septintà	seventh
aštuontas (4)	aštuntà	eighth
devintas (4)	devintà	ninth
dešimtas (4)	dešimtà	tenth
vienuoliktas (1)	vienuolikta	eleventh
dvyliktas (1)	dvylikta	twelfth
tryliktas (1)	trylikta	thirteenth
keturioliktas (1)	keturiolikta	fourteenth
penkioliktas (1)	penkiolikta	fifteenth
šešioliktas (1)	šešiolikta	sixteenth
septynioliktas (1)	septyniolikta	seventeenth
aštuonioliktas (1)	aštuoniolikta	eighteenth
devynioliktas (1)	devyniolikta	nineteenth
dvidešimtas (4)	dvidešimtà	twentieth
trisdešimtas (4)	trisdešimtà	thirtieth
keturiasdešimtas (4)	keturiasdešimtà	fortieth
penkiasdešimtas (4)	penkiasdešimtà	fiftieth
šešiasdešimtas (4)	šešiasdešimtà	sixtieth
septyniasdešimtas (4)	septyniasdešimtà	seventieth
aštuoniasdešimtas (4)	aštuoniasdešimtà	eightieth
devyniasdešimtas (4)	devyniasdešimtà	ninetieth
šimtas (4)	šimtà	hundredth
dušimtas	dušimtà	two hundredth
tūkstantas (1)	tūkstanta	thousandth

Examples:

- 1) *Aš esu pirmą kartą Amerikoje.* — This is my first time in America.
- 2) *Trėėią dieną jis jau išvėko namo.* — (On) the third day he left for home.

29.2 The Definite Ordinal Numerals.

Every ordinal numeral can also be used, like any other adjective, in its definite form. The definite forms are made like the adjectives of the 1st declension (-as, -a). Examples:

- 1) *Žvilgterėk į trėėiąją klėėę.* — Look into the third class (room).
- 2) *Jų pirmasis vaikas mažėsnis už antrąjį.* — Their first child is smaller than (their) second.

29.3 In a compound ordinal number only the final element has the form of an ordinal and is declined. The other elements remain in the nominative case.

- N. Keturi šimtai penkiasdešimt aštuontas vaikas — the four hundred fifty eighth child'
 G. Keturi šimtai penkiasdešimt aštuono vaiko
 D. Keturi šimtai penkiasdešimt aštuntam vaikui
 A. Keturi šimtai penkiasdešimt aštuontą vaiką
 etc.

29.4 The Reflexive Pronoun *savėė*

Reflexive (all numbers)
(No nominative)

- G. *savėė* (savo)
 D. *sau*
 A. *savė*
 I. *savimi, saviėė*
 L. *savyjė, -ėė, -ė*

The reflexive pronoun *savėė*, etc. generally refers to the subject of the sentence, whatever person the subject may be. Therefore in English it may be translated as 'myself, yourself, himself, ourselves, yourselves, themselves' depending upon whether the subject is 1st, 2nd or 3rd person and whether it is singular or plural. Examples:

- 1) *Aė negailiū savėė.* — I am not sorry for myself.
- 2) *Dirbame sau, nė savo žmonoms.* — We are working for ourselves, not (our) wives.
- 3) *Tu statai savė į pavojų.* — You are putting yourself in danger.
- 4) *Jis pasiėė knygą su savimi.* — He will take the book with him.

29.5 The Emphatic Pronoun *pàts* 'oneself'

The emphatic pronoun *pàts* 'oneself' is declined as follows:

		Masculine	
	Singular		Plural
N.	<i>pàts</i> (4)		<i>pātys</i>
G.	<i>pačīēs</i>		<i>pačīū</i>
D.	<i>pačīám</i>		<i>pačīems</i>
A.	<i>pātī</i>		<i>pačiūs</i>
I.	<i>pačiū</i>		<i>pačiaīs</i>
L.	<i>pačiamē</i>		<i>pačiuosē</i>
		Feminine	
N.	<i>patī</i> (4)		<i>pāčios</i>
G.	<i>pačīōs</i>		<i>pačīū</i>
D.	<i>pāčīai</i>		<i>pačīóms</i>
A.	<i>pāčīā</i>		<i>pačīās</i>
I.	<i>pačīā</i>		<i>pačiomīs</i>
L.	<i>pačīojē</i>		<i>pačiosē</i>

The emphatic pronoun emphasizes or sets off the noun or the pronoun to which it refers. Examples:

- 1) *Jis pàts tai žino.* — He himself knows that.
- 2) *Vaikai jau pātys paválgo.* — The children already (know how to) eat by themselves.
- 3) *Ji pati vienà atėjo.* — She came all by herself.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kàs nóri pirmas skaityti pámoką? 2. Kuri yrà pirmoji alfabèto raidė? 3. Kàs pirmasis atrádo (discovered) Amėriką? 4. Kaip vadinasi penktóji saváitės dienà? 5. Kurią pámoką mókytojas nóri skaityti? 6. Kuri yrà lengviáusia pamokà šiojė (in this) gramátikoje? 7. Kuri yrà sunkiáusia pamokà? 8. Kurią pámoką mės pabaigėme vākar? 9. Kuriós pamokós mės daugiau nekartósime? 10. Kurią pámoką mókytojas paáiškins?

B. *Decline in the singular and plural:* pirmas pūslapis, pirmasis pūslapis; pirmà pamokà, pirmóji pamokà; pirmà gātvė, pirmóji gātvė; trečià knygà, trečioji knygà.

C. *Translate into Lithuanian:* 1. I am the second son. 2. He is already reading the fifth book. 3. Only the first five days are difficult. 4. We are going to read the twenty-fifth lesson. 5. They are repeating the eighteenth lesson.

CONVERSATION

VASARA

- Vyras:* 1. Lābas vākaras, Onūte. Kodėl šiañdien atródaì tokià pavařgusi?
- Žmonà:* 2. Aĩ tū užmiršai, kàd šiañdien pirmà vāsaros dienà?
- Vyras:* 3. Tikrai buvaũ užmiršęs. Bėt...
- Žmona:* 4. Matai, pavāsaris buvo šaltas, o šiañdien buvo kāršta: vāsarà pagaliaũ atėjo.
- Vyras:* 5. Tai kã tū šiañdien dirbai? Gėlės láistei?
- Žmona:* 6. Nė, niėko ypatingo nedariaũ, tik sũ kaimynėmis laukė kalbėjasi...
- Vyras:* 7. Štai kaip... Tai todėl taip pavargai iř pietũms niėko negalėjai paruošti...
- Žmona:* 8. Galì pàts pasiimti kã nōrs iš šaldytūvo. Mán galvà skaũda.
- Vyras:* 9. Geraĩ, geraĩ, tik nepradėk pỹkti.
- Žmona:* 10. Aš nepykstũ. Aš nekaltà, kàd taip kāršta. O, žinaĩ, Žukiėnė mán pásakojo, kàd...

SUMMER

- Husband:* 1. Good evening, Anne dear. Why do you look so tired today?
- Wife:* 2. Did you forget that today is the first day of summer?
- Husband:* 3. I had really forgotten (all about it). But...
- Wife:* 4. You see, spring was cold, and today was very warm: summer finally arrived.
- Husband:* 5. Well, what did you do today? Did you water the flowers?
- Wife:* 6. No, I did not do anything special, only chatted with the neighbors outside...
- Husband:* 7. That's what it is... That's why you got tired and did not prepare anything for dinner...
- Wife:* 8. You yourself can get something from the refrigerator. I have a headache.
- Husband:* 9. All-right, all-right, don't get angry.
- Wife:* 10. I am not angry: I cannot help it, that it is so hot. You know, Mrs. Žukas told me that...

NOTES:

7. *Pietũms* — 'for dinner', (dative plural).
9. *tik nepradėk pỹkti* — lit. 'only do not start to get angry'.
10. *àš nekaltà, kàd taip kāršta* — lit. 'I am not guilty (responsible) that it is so hot'.

Animals and Their Young-Ones

DOMESTIC ANIMALS:

horse, mare, stallion, colt — *arklys, kumelė, eržilas, kumeliu-*
cow, bull, calf — *karvė, bulius, veršis* [kas
ewe, ram, lamb — *avis, avinas, ėriukas*
sow, boar, piglet — *kiaulė, kuilys, paršas*
hen, rooster, chicken — *višta, gaidys, viščiukas*

WILD ANIMALS:

Wolf, she-wolf, wolf-cub — *vilkas, vilkė, vilkiukas*
lion, lioness, lion-cub — *liūtas, liūtė, liūtukas*
elephant, elephant (cow), elephant-cub — *dramblis, “dramb-
lienė”, drambliukas*

Trisdešimtoji pamoka

Lesson 30

A. NON-LITHUANIAN PROPER NAMES IN LITHUANIAN

Just like other nouns, most of the proper names in Lithuanian are also inflected, i.e. supplied with endings. These endings can be attached to the name which is otherwise unchanged, e.g. *Bostonas*, or the name may be adapted somewhat to Lithuanian spelling, e.g. *Berlynas* ‘Berlin’, *Stokholmas* ‘Stockholm’. Some proper names are used without Lithuanian endings. Thus we have three basic ways of rendering foreign names in Lithuanian.

a) Names ending in *-a* are not changed at all, whereas other names require the ending *-as* or *-is*. Ending *-a*: Romà, Manilà, Barcelonà, Lisabonà, Pizà; ending *-as*: Bòstonas, Detròitas, Bèrnas, Hártfordas, Leningrãdas, Lõndonas, Madridas, Hãmburgas, Teherãnas; ending *-is* Bristolis, Dènveris, Hèlsinkis.

b) A rather large number of proper names have Lithuanian endings, but the spelling is somewhat changed. Ending *-as*: Niu-jòrkas, Vãšingtonas, Berlynas, Miunchenas, Toròntas, Kairas, Pèkinas, Budapèštas, Bukarèštas, Kijevas, Strãsburgas, Stòkholmas; ending *-is* (gen. *-io*): Montreãlis, Versãlis, Bãzelis, Liverpulis, Marsèlis; ending *-us*: Parýzius, Šanchãjus, Altãjus; ending *-a*: Čikagà, Kalkutà, Maskvã, Vãršuva, Viena, Filadèlfija, Hirošimà, Venècija, Floreñcija, Ženevã; ending *-ė*: Bãltimorė, Adelãidė.

The proper names of groups a) and b) are usually names which have been used in Lithuanian for a long time, i.e. they are familiar to most Lithuanians. However in Lithuanian newspapers in foreign countries, proper names are also used in their original

spelling with Lithuanian endings, e.g. New Yorkas, Washingtonas, Chicaga, etc.

c) Certain names are usually used without any attempt to adapt them to Lithuanian patterns: Atlantic City, Salt Lake City, Los Angeles, Milwaukee, Bordeaux, Rio de Janeiro, etc. Such names are usually not inflected, but if one has to use, let us say, the locative case, one usually says 'in the city of Rio de Janeiro' — *Rio de Janeiro miestè, Salt Lake City miestè*, etc.

Above we have given only names of cities, but what we have said for cities holds true, of course, for all proper names. Examples:

- a) States: Oregonas, Mārylandas, but New Jersey, Ohio, etc.
b) Family names: Adamsas, Mādisonas, Garibāldis, Eisenhoweris, Websteris, but Kennedy, McKinley, Lodge, etc.
A few names have been adapted:
Vāšingtonas, Liñkolnas, Šekspýras ('Shakespeare'), Moljèras, Voltèras, Dantè, Heinè, Goethè, even Gètè, etc.

It is suggested that the student should note the usage of proper names as he reads Lithuanian texts. Some Lithuanian newspapers use an apostrophe after the foreign name, inflecting it as may be required. Examples:

- Dean Rusk — (1) Dean Rusk or (2) Dean'as Rusk'as
(Dean'o Rusk'o, etc.)
De Gaulle — (1) De Gaulle or (2) De Gaulle'is
(gen. De Gaulle'io, etc.)

Some Lithuanian dictionaries also give usage in regard to proper names.

In Soviet occupied Lithuania, following the practice of Russian, all foreign names are spelled and pronounced in a more or less Lithuanian form: *Churchill* becomes *Čiorčilis*, *Massachusetts* becomes *Masačiusetsas*, etc.

B. COMBINATION PRACTICE

I.

- | | |
|-----------------|-------------------------------|
| a. we live | 1. in large houses |
| b. we lived | 2. in big cities |
| c. we will live | 3. by the large rivers |
| | 4. near the dark forests |
| | 5. near the beautiful harbors |

II.

- | | |
|-----------------|------------------|
| a. I am | 1. 30 years old* |
| b. I was | 2. 42 years old |
| c. I will be | 3. 55 years old |
| d. My father is | 4. 33 years old |
| e. My sister is | 5. 91 years old |

III.

- | | |
|------------------------|---------------------------|
| a. dúok mán | 1. a new book |
| b. dúokite mán | 2. a new pencil |
| c. kodèl mán nedúodate | 3. her interesting letter |

C. VARIATION PRACTICE

I.

- a) *Màno brólis yra trisdešimt penkerių metų (ámžiaus).*
b) *Màno bróliui (yrai) trisdešimt penkeri mētai.*
1. My brother is 35 years old.
 2. My sister is 15 years old.
 3. Professor Žukas is 62 years old.
 4. His wife is 35 years old.
 5. My son is 7 years old.

II.

Aš rašau profesoriui Jonynui laišką.

1. I am writing a letter to professor Jonynas.
2. She is writing a letter to the president.
3. He wrote a long letter to his parents.
4. I will write a letter to my mother tomorrow.
5. Why didn't you write* me a letter yet?

* Give two versions: a) Mán trisdešimt metų.
b) Aš esū trisdešimties metų (ámžiaus).
* did...not write -- neparašei (perfective).

Foods

A. MEATS:

beef — *jautiena* (from *jautis* 'ox')
pork — *kiauliena* (from *kiaulė* 'pig')
veal — *veršiena* (from *veršis* 'calf')
mutton (lamb) — *aviena* (from *avis* 'sheep')
ham — *kumpis*
bacon — *lašiniai* (plural only)
sausage — *dešra*

B. OTHER FOODS:

potato — *bulvė*
flour — *miltai* (plural only)
sugar — *cukrus*
salt — *druska*
milk — *pienas*
butter — *sviestas*
cheese — *sūris*
cream — *grietinė*
cottage cheese — *varškė*
coffee — *kava*
tea — *arbata*
honey — *medus*

Trisdešimt pirmoji pamoka

Lesson 31

LAIŠKAS IŠ VILNIAUS

Vilnius, 1940. II. 17.

Brangūs tėveliai,

Aš tik vakar vakarė atvažiavau į Vilnių. Jėigu būčiau zinójęs, kád Vilnius tóks gražus miėstas, tai būčiau daųg anksčiau atvažiávęs. Bė tó, vakar Vilniuje iř visojė Lietuvojė bũvo švenčiamà Nepriklausomybės Švenėte — Vasario 16-ji (šešiólíktoji), tai viskas bũvo labai įdomũ. Vasario šešiólíktoji yrà Lietuvojė maždaųg kaip Lėepos 4-ji (ketvirtóji) Amėrikoje. Vilniuje bũvo daųg parádũ, koncėrtũ, visũf plevėsávo vėliavos: geltóna, žalià, raudóna...

Kád aš zinóčiau, kàs Jũms įdomũ, tai daųg parašýčiau. Bėt kadangi aš esũ labai pavařęs, o visókiũ įspũdziũ turiũ daugýbę, tai tik norėčiau Jũms pranėšti, kád esũ kelionė labai patėnkintas. Norėčiau Vilniuje ilgiaũ pabũti, jėigu Jũs mán galėtute atsiũsti daųgiaũ pinigũ...

Prašũ mán parašýti, kàs Jũms įdomũ, tai tadà daųgiaũ parašýsiu. Iř gál mán rytój pasiũstute kókius penkis šimtũs dóleriũ...

Jũs mylĩs sũnũs

Jũrgis.

VOCABULARY

jéigu — if	kadángi — because
tóks, tokià (3) — such	visóks, visókia (1) — of all kinds, various
ankséiau — earlier	daugybė (1) — multitude, mass
bė tő — in addition to that, moreover	pranėšti (prànešu, pràneša, pranėš) — to inform, to let know, to announce
švėsti (šveñčia, šveñtė, švėš) Irreg.: švenčiù, šventi, šveñčia; šveñčiame, šveñciate, šveñčia — to celebrate	atsiūsti (atsiunčiù, atsiuñčia, àtsiuntė, atsiųš) Irreg.: atsiunčiù, atsiuntì, atsiuñčia; atsiuñčiame, atsiuñčiate, atsiuñčia — to send
taì — (here) so, thus, then	kóks, kokià (3) — what kind, how
maždaug — approximately	kókius penkis šimtūs — about 500 dollars (or so)
paràdas (2) — parade	
plevėsuoti (plevėsuojà, plevėsavò, plevėsuòš) — to flutter (in the wind), to sway	
vėliava (1) — flag	

GRAMMAR

31.1 The Subjunctive Mood.

The subjunctive is formed by removing the infinitive ending *-ti* and adding the endings listed below:

Singular	Plural
1. rašý-čiau	rašý-tume*
2. rašý-tum	rašý-tute
3. rašý-tų	rašý-tų

31.2 The subjunctive mood may be used in both the main clause and the if-clause of a sentence which contains a contrary-to-fact condition. Examples:

- 1) *Jéigu àš búčiau turtíngas, àš nusipirkčiau batùs.* — If I were rich, I would buy (some) shoes.
- 2) *Jéigu jis būtų protingas, taip nedarýtu.* — If he were wise, he would not do (it).
- 3) *Jéigu jis parašýtu jums láiška, jūs apsidžiaugtute.* — If he would write you a letter, you would rejoice.
- 4) *Jéi tú padėtum, àš tuoj baigčiau.* — If you would help, I would finish immediately.
- 5) *Jéi prašýtum, gáutum.* — If you would ask, you would receive.
- 6) *Jéi paieškótum, ràstum.* — If you would seek, you would find.

* Next to *mės rašýtume* and *jūs rašýtute*, longer forms are used in various writings: *mės rašýtumėm(e)*, *jūs rašýtumėt(e)*.

Note, however, that if there is no contrary-to-fact condition, then the subjunctive mood is not required, e.g. *Jéi galėsiu, atėisiu.* — If I can, I shall come. (The future tense—not the present, as in English—is used with *jéi* 'if', when a future time is implied.) An example with the present tense: *Jéi nežinaì, nekalbėk.* — If you don't know, don't say (anything).

31.3 The subjunctive mood is also used to express purpose, generally with the subordinating conjunction *kàd* 'that', in order that'. Examples:

- 1) *Jis nóri, kàd àš dirbėčiau.* — He wants me to work. (Lit.: He wants that I should work.)
Note that in Lithuanian you cannot use the object of a verb of wishing or saying as the subject of an infinitive as you can in English.
- 2) *Màno draugas pràšo, kàd àš tai padarýčiau.* — My friend asks me to do it.
- 3) *Kàd tú prasmėgtum!* — May you fall through. (Expression equivalent to English 'May the deuce take you'.)
- 4) *Kàd ir kaip prašýtum, negáusi.* — No matter how much you may (would) beg, you'll not get (it).

31.4 The Subjunctive Progressive Tense.

The subjunctive progressive is a compound of the subjunctive of the verb *búti* plus the present active participle of the verb in question (with the prefix *be-*).

		rašýti 'to write'		
		Singular	Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
1.	búčiau berašàs,	beràšanti	bútume berašà,	beràšančios
2.	bútum berašàs,	beràšanti	bútute berašà,	beràšančios
3.	bútų berašàs,	beràšanti	bútų berašà,	beràšančios

Examples:

- 1) *Dabar àš jau búčiau bemiegàs, jéigu nè tàs triukšmas.* — I would be asleep (sleeping) now, if it weren't for that noise.
- 2) *Jì būtų jau bedirbanti, jéigu nè lietùs.* — She would be working already, if it weren't for the rain.

31.5 The Subjunctive Preterit.

The subjunctive preterit is a compound of the subjunctive of the verb *būti* plus the past active participle of the verb in question.

rašyti 'to write'			
Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
1. būčiau rāšęs,	rāšiusi	būtume rāšę,	rāšiusios
2. būtum rāšęs,	rāšiusi	būtute rāšę,	rāšiusios
3. būtų rāšęs,	rāšiusi	būtų rāšę,	rāšiusios

31.6 Examples of the use of the subjunctive progressive and the subjunctive preterit:

- 1) *Būtum berašęs laišką, jėigu nebūčiau sutrukęs.* — You would (still) be writing the letter, if I had not disturbed (you).
- 2) *Kād būtume tiesiog važiavę, dabar jau būtume buvę mieste.* — If we had come directly, then we would already have been in the city.
- 3) *Jėigu būtum strėpiai mokėsis, tai būtum geriaū baigęs pradinę mokėklą.* — If you had studied diligently, then you would have finished primary school better.
- 4) *Kaip gardžiaū jis būtų iš savės juokėsis, jėigu būtų pats savė iš šaliės mėtęs.* — How heartily he would have laughed at himself, if he could have seen himself from outside.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kām Jūrgis rāšo laišką? 2. Kā jis būtų dāres, jėigu jis būtų žinėjęs, kād Vilnius yrā tōks gražūs miestas? 3. Kokiā šventė buvo švenčiamā Lietuvojė? 4. Kuī buvo daūg koncertų, parādų? 5. Kokiā yrā Lietuvos vėliava? 6. Aī Jūrgis yrā patėnkintas kelionė? 7. Kuī jis norėtų ilgiau pabūti. 8. Kodėl jis prāšo savo tėvų atsiūsti jam daugiau pinigų? 9. Kadā jis daugiau parašys savo tėvams? 10. Kiek jam reikia pinigų?

B. *Give the subjunctive present and subjunctive preterit tenses of the following verbs:* būti, eiti, važiuoti, matyti, rašyti, skaityti.

C. *Change the following real if-clauses into the contrary-to-fact statements, referring to the present time and to the past: Example: (Real if-clause): Jėigu aš turėsiu laiko, tai aš ateisiu. (Contrary-to-fact if-clause referring to the present time): Jėigu aš turėčiau*

laiko, tai aš ateičiau. (Contrary-to-fact if-clause referring to the past time): Jėigu aš būčiau turėjęs laiko, tai aš būčiau atėjęs.

1. Jėigu aš važiuosiu į Lietuvą, tai aš gyvensiu Vilniuje.
2. Jėigu jūs norite gerai išmōkti lietuviškai, tai turite važiuoti į Lietuvą.
3. Jėigu aš turėsiu automobilį, tai aš važiuosiu į Kanadą.
4. Jėigu laukė lėja, tai mēs negālime eiti į mokėklą.
5. Jėigu jis būs gėras studentas, tai jis išmōks gerai lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti.

D. *Translate into Lithuanian:* 1. If I were rich, I would give you a thousand dollars. 2. If I had been rich, I would have given you a hundred dollars. 3. If I lived in Lithuania, I would know Lithuanian very well. 4. If I had lived in Lithuania, I would have known Lithuanian very well. 5. I would go to Canada if I had a new car. 6. I would have gone (važiuoti) to Canada, if I had had a new car. 7. If I had more time, I would help you. 8. I would have helped you, if I had had more time. 9. Our teacher would buy this expensive book, if he had money. 10. Her teacher would have bought this fine book, if she had had the money. (For money use *pinigū*, a partitive genitive plural.)

CONVERSATION

JEIGU AŠ TURĖČIAU MILIJONĄ DOLERIŲ...

- Aldona:* 1. Jėigu aš turėčiau milijoną dolerių, tai aš tuojaū važiuočiau į Itāliją...
- Jōnas:* 2. Į Itāliją?! O kā gi tū teū darytum?
- Aldona:* 3. Aš visiškai niėko nedarėčiau, ō tik gyvenėčiau gražiausioje viloje kuī nors Rōmos priemiestyje, kasdien eičiau į La Scala ōperą...
- Jonas:* 4. Pirmiaū tū reikėtų geriaū susipažinti sū geogrāfija: La Scala yrā nē Rōmoje, ō Milanė!
- Aldona:* 5. Tai kās? Tū tai jau labai gudrūs! O kā gi tū darytum, jėigu tū turėtum milijoną dolerių?
- Jonas:* 6. Aš... hm... Pirmiausia padėčiau pinigus į banką, ō paskuī jau sugalvėčiau, kā daryti... Bėt tai tik tavo tūščios svajonės. Geriaū pagalvōtum, kā mēs šiaūdien darysime.
- Aldona:* 7. Eikime į kiną!
- Jonas:* 8. Ir aš norėčiau eiti, bėt neturiū pinigū...

Aldona: 9. Jėigu bŭtum vāsaraŭ ilgiau dirbęs fabrikė, tai dabaŭ turėtum pinigŭ. Aš tau paskolinčiau, jėigu žinočiau, kąd mán greitai gražinsi.

Jonas: 10. Taigi, bŭtų gerai, kąd aš turėčiau nórs penkis dólarius . . .

IF I HAD A MILLION DOLLARS . . .

Aldona: 1. If I had a million dollars, I would go to Italy right away . . .

Jonas: 2. To Italy?! And what would you do there?

Aldona: 3. I would not do anything at all. I would just live in the most beautiful villa somewhere in a suburb of Rome. I would go to La Scala every day . . .

Jonas: 4. First, you should get better acquainted with geography: La Scala is not in Rome, but in Milan!

Aldona: 5. So what? You are really a clever one! And what would you do, if you had a million dollars?

Jonas: 6. I . . . hm . . . First of all, I would deposit the money in a bank, and then I would figure out what to do (with it) all right . . . But these are only your empty dreams. You had better think over what we are going to do today.

Aldona: 7. Let's go to the movies!

Jonas: 8. I would like to go, too, but I have no money . . .

Aldona: 9. If you had worked longer at the factory in the summer, you would now have (some) money. I would lend it to you, if I knew that you would return (it) soon (to me).

Jonas: 10. Gee, it would be nice, if I had at least five dollars . . .

NOTES:

3. *visiškai niėko* — lit. 'completely nothing'.
4. *tai jau* — lit. 'so already'; idiomatically: 'really, indeed'.
5. *svajónės* — lit. 'day-dreams, reveries, imaginings'.
6. *iř* — here it means 'too, also'.
7. *pinigŭ* — gen. plural of *pinigai* 'money'. Sing. *pinigas* is used only to indicate a single individual coin.
10. *nórs* — it means 'although' as a conjunction, but here as an adverb it means 'only, at least'.

Trisdeřimt antroji pamoka

Lesson 32

RYTA

Jonas: Aġirdai, kėlkis! Jaŭ ařtŭonios, ō mės deviņtą vālandą jaŭ tŭrime bŭti universitetė. Profėsorius Valāitis labai nemėgsta, kai studeņtai vėluoja i jŭ pāskaitas.

Aġirdas: Gerai, gerai. Pagal māno laikrodį dār tik pŭsė ařtuoniŭ. Matŭt, māno laikrodis vėluoja.

Jonas: Praėjusią savaitę tŭ pramiegėjai dvi pāskaitas. Iř vis tavo laikrodis bŭvo kaltas. Neřk savo laikrodį pās laikrodininką pataisyti, nės kitaip tŭ visą semėstrą vėluosi i profėsorius Valāicio pāskaitas.

Aġirdas: Ši mėnesj aš dār negaliŭ . . . Neturiŭ pinigŭ. Ateiņantį mėnesj aš gāl turėsiu daugiau pinigŭ. Sakŭk, kadā prasideda Kalėdŭ atŭstogos?

Jonas: Palāuk, aš pažiūrėsiu i kalendŕriŭ. Kalėdŭ atŭstogos prasidės devyniŭliktą grŭodžio, trečiadienį. Vadinasi, ŭž trijų savaičių. Bėt aš nŕriu važiŭoti namŭ anksčiau, gāl pirmadienį, septyniŭliktą grŭodžio, ō gāl dār anksčiau.

Aġirdas: Kiek dabaŭ laiko? Jaŭ mán tikrai reikia kėltis!

Jonas: Dabaŭ jaŭ dėřimt (minŭčių) pŭ ařtuoniŭ. Tŭ pasiskŭbink apsireņgti, ō aš jaŭ baigiŭ ruŭšti pŭsryčius. Pŭsė devyniŭ mės jaŭ tŭrime išeiti iř namŭ.

Aġirdas: Gerai, gerai. Peř dėřimt minŭčių aš bŭsiu pasiruŭęs.

VOCABULARY

- kėltis (kėliūosi, kėliasi, kėlėsi, kėlsis) — to get up, to rise
 vėlūoti (vėlūoju, vėlūoja, vėlūvo, vėlūoš) — to be late
 paskaità (3b) — lecture
 pagal (prep. with acc.) — according to; along
 laikrodīs -džio (1) — watch, clock
 praėjēs, praėjusi (past active participle of praėiti 'to pass') — last, the last (referring to time); past
 savaitė (1) — week
 pramiegōti (pramiegū, pramiėga, pramiegōjo, pramiegōs) — to oversleep
 iř vis — (here) and for all this, all the time
 kaltas, -à (4) — guilty, responsible
 nėšti (nėšū, nėša, nėšė, nėš) — to carry, to take to
 pàs (prep. with acc.) — by, near, at the house of; (here) to
 laikrodininkas (1) — watchmaker
 pataisyti (pataisau, pataiso, pataisė, pataisys) — to repair
 nės — because
 kitaip — otherwise
 semėstras (2) — semester
 pasivėlūoti (pasivėlūoju, pasivėlūoja, pasivėlūoš) — to be late; to get (somewhat late) somewhere
 mėnuo (gen. mėnesio, see Appendix) — month
- Kalėdos (plural only) — Christmas
 atōstogos (plural only, fem., 2nd decl.) — vacation
 kalėndōrius (2) — calendar
 grūodīs -džio (1) — December
 trečiadienis -io (1) — Wednesday
 vadintis (vadinūosi, vadinas, vadinosi, vadinsis) — to call oneself; to mean; to express
 vadinās — it means; thus
 ūž (preposition with gen. and acc.) — (here) in
 ankščiau — earlier (from anksti 'early')
 gál — perhaps
 pirmadienis -io (1) — Monday
 tikrai — indeed, for sure
 pasiskūbinti (pasiskūbinu, pasiskūbina, pasiskūbino, pasiskūbins) — to hurry up
 apsirengti (apsirengiu, apsirengia, apsirengė, apsirengs) — to get dressed
 baigti (baigiū, baigia, baigė, baigs) — to finish, to be finishing
 ruošti (ruošiu, ruošia, ruošė, ruoš) — to prepare
 išėiti (išėinu, išėina, išėjo, išėis) — to go out, to leave
 peř (prep. with acc.) — through, across; (here) in, in the course of
 pasiruošti (pasiruošiu, pasiruošia, pasiruošė, pasiruoš) — to get prepared, to get ready, to get finished

GRAMMAR

32.1 The Hour of the Day.

32.1.1 'What time is it?' may be expressed by:

- 1) *Kiek laiko?* (lit.: 'How much time?')
 - 2) *Kurì dabař valandà?* (lit.: 'Which hour is it now?')
 - 3) *Kelintà dabař valandà?* (lit.: 'Which hour is it now?')
- The student may use any one of these expressions, but (1) is preferred because of its brevity.

32.1.2 To answer the question 'What time is it?' one generally uses the cardinal number with the hours: Examples:

- 1) *Dabař septynios.* — It is now seven o'clock.

- 2) *Dabař trys valandos (ryto).* — It is now three o'clock (A.M.; in the morning)
- 3) *Dabař dvylika (valandū) nakties.* — It is now twelve midnight.
- 4) *Dabař (lygiai) dvylika.* — It is now (exactly) twelve noon.
- 5) *Dabař vienà.* — It is now one o'clock.
- 6) *Dabař dešimt.* — It is now ten o'clock.

In examples (5) and (6) the cardinals may be replaced by ordinals in popular speech: (5a) *Dabař pirmà.* — It is now one PM; (6a) *Dabař dešimtà.* — It is now ten PM.

- 7) *Dabař penkios (minutės) pō dvylikos.* — It is now five after twelve.

- 7a) *Dabař penkios (minutės) pō dvyliktos.* — It is now five minutes after twelve.

32.1.2 (cont.) The half hours are as follows:

- 8) *Dabař pusė pirmos.* — It is now half past twelve. (Note that the ordinal is used here.)
- 9) *Dabař pusė dviejų.* — It is now half past one. Contrary to example (8) above the cardinal is commonly used rather than the ordinal here. But it should be pointed out that the construction: *Dabař pusė antrōs.* — 'It is now half past one', is also possible.
- 10) *Dabař pusė trijų.* — It is now half past two.
- 11) *Dabař pusė keturių.* — It is now half past three.
- 12) *Dabař pusė penkių.* — It is now half past four. Etc.

Note that in this usage (with *pusė*) the ordinal number refers to the preceding hour; in other words the first hour is that between twelve and one o'clock, the second hour is that between one and two, etc.

32.1.3 *The Hour plus Minutes.* There are two ways of expressing the hour plus the minutes: one is an 'official' way, e.g. for radio programs, time-tables, etc. and the other way is the popular way. Examples:

- a) official time
- b) popular expression

- | | |
|------|---|
| 1:05 | a) vienà (valandà) (iř) penkios (minutės) |
| | b) penkios (minutės) pō vienōs (valandōs) |

- 1:10 a) vienà (valandà) (īf) dēšimt (minūčiū)
 b) dēšimt (minūčiū) pō vienōs (valandōs)
- 1:15 a) vienà (valandà) (īf) penkiólīka (minūčiū)
 b) penkiólīka (minūčiū) pō vienōs (valandōs)
- 1:25 a) vienà (valandà) (īf) dvidešimt peñkios
 b) dvidešimt peñkios (minūtēs) pō vienōs
- 1:30 a) vienà (valandà) (īf) trisdešimt (or, of course, *pūsė dviejū*, see 32.1.2)
 b) trisdešimt pō vienōs
- 1:35 a) vienà (valandà) trisdešimt peñkios (minūtēs)
 b) peñkios (minūtēs) pō pūsės dviejū
- 1:40 a) vienà (valandà) kėturiāsdešimt (minūčiū)
 b) bė dvidešimt (minūčiū) dvi (vālandos)
- 1:45 a) vienà (valandà) kėturiāsdešimt peñkios (minūtēs)
 b) bė penkiólīkos (minūčiū) dvi (vālandos)
- 1:55 a) vienà (valandà) peñkiasdešimt peñkios (minūtēs)
 b) bė penkiū (minūčiū) dvi (vālandos)

Thus one may say either (1) *Dabar vienà peñkios* or (2) *Dabar peñkios pō vienōs* (or *pō pirmōs*) for 'Now it is five minutes past one.'

32.1.4 P. M. and A. M. are expressed as follows:

A.M. — *rýto* (lit.: of the morning)

P.M. — *vākaro* (lit.: of the evening)

However, a third expression is used in Lithuanian for the afternoon hours, somewhere between 1:00 P. M. and 6:00 P. M.: *pō pietū* 'after dinner, after the mid-day meal'. A fourth expression: *naktiēs* 'of the night' refers to the early morning hours.

2:00 A. M. — *antrà valandà rýto* (lit.: the second hour of the morning), or:

2:00 A. M. — *antrà valandà naktiēs* (lit.: the second hour of night)

4:00 A. M. — *ketvirtà valandà rýto* (or: *naktiēs*)

6:00 A. M. — *šeštà valandà rýto* (or: *naktiēs*)

1:00 P. M. — *pirmà valandà pō pietū* (lit.: the first hour after the mid-day meal)

10:00 A. M. — *dešimtà valandà rýto*

5:00 P. M. — *penktà valandà pō pietū*

7:00 P. M. — *septintà valandà vākaro*

11:00 P. M. — *vienúolīka valandà vākaro*

To express the difference between 12 noon and midnight the following expressions are used:

12:00 P. M. — *dvýlīka valandà naktiēs* (lit.: the twelfth hour of the night)

viduñnaktis (or *vidùnaktis*) means 'midnight' and *vidùrdienis* (or *vidùdienis*) means 'noon'.

32.1.5 'At what time?' may be expressed by: (1) *kadà* 'when',

(2) *kurią vālandą* 'what hour' or (3) *keliñtą vālandą* 'what hour.' Note that the second and third expressions above are in the accusative case.

To answer this question, i.e. to express the concept 'at a certain hour', generally the ordinal with the accusative case is used for even hours.

1) *Mēs ateisime dvýlīktą vālandą.* — We shall come at twelve o'clock.

2) *trėčią vālandą (rýto)* — at three o'clock in the morning.

3) *pirmą vālandą (pō pietū)* — at one o'clock in the afternoon.

4) *dešimtą vālandą (vākaro or vakarė)* — at ten o'clock in the evening.

To express the concept 'at a certain half-hour' *pūsė* is used with the cardinal or ordinal. But note carefully that the word *pūsė* 'half' remains in the nominative case. Note that the accusative case to denote 'at a certain time' is limited to the ordinal number. With the cardinal numbers the nominative case is used.

5) *Mēs ateisime pūsė pirmōs.* — We shall arrive at twelve thirty.

6) *pūsė dviejū* (or) *pūsė antrōs* — at 1:30

7) *pūsė trijų* (or) *pūsė trečiōs* — at 2:30

8) *pūsė keturiū* — at 3:30 (never use the ordinal here)

9) *pūsė penkiū* — at 4:30 (never use the ordinal here)

10) *pūsė septymiū* — at 6:30 (never use the ordinal here)

To express the concept 'at a certain time' when minutes occur in the expression all cardinal numerals not governed by prepositions are in the nominative case.

11) *Mēs ateisime peñkios pō vienōs.* — We shall arrive at five after one.

12) *Mēs ateisime penkiólīka pō vienōs.* — We shall arrive at 1:15.

13) *Mēs ateisime bė penkiólīkos aštūnionios.* — We shall arrive at a quarter to eight.

- 14) *Mēs ateisime bė penkiolikos kėturios.* — We shall arrive at a quarter to four.
- 15) *Koncėrtas prasideda bė penkių šėšios.* — The concert begins at five minutes to six.
- 16) *peñkios pō dvýlikos* — at five after twelve
- 17) *dvidešimt peñkios pō dvýlikos* — at twenty-five after twelve.

32.1.6 The twenty-four hour system is used in official Lithuanian.

It was used in independent Lithuania to announce radio programs, theater performances, etc. Example:

- 12:55 — Žinios (News)
 13:00 — Simfoninis koncėrtas (Symphony concert)
 14:00 — Pranešimas ūkininkams (Report to the farmers)
 14:30 — Profėsorius X: Įvadas į kalbótyrą (or: kalbótyros įvadas) (Introduction to linguistics)

32.2 The Days of the Week.

pirmádienis — Monday	penktádienis — Friday
antrádienis — Tuesday	šeštádienis — Saturday
trečiádienis — Wednesday	sekmádienis — Sunday
ketvirtádienis — Thursday	

Note the use of the accusative with the names of the days:

- 1) *Aš ateisiu pàs tavė (šį) pirmádienį.* — I shall come to your place (this) Monday. Forms in parentheses may be omitted.
- 2) *Jis buvo namiė praėjusį antrádienį.* — He was at home last Tuesday.
- 3) *Mės eisime teñ kitą trečiádienį.* — We shall go there next Wednesday.

The student should note that the days of the week are merely compounds: *pirmà* 'first' plus *dienà* 'day' gives *pirmà-dienis* 'Monday'; *antrà* 'second' plus *dienà* 'day' gives *antrà-dienis* 'Tuesday', etc. etc.

32.3 Other Uses of the Accusative in Time Expressions.

- 1) *šià saváitę* — this week
- 2) *kitą saváitę* — next week
- 3) *ši mėnesį* — this month
- 4) *ši rytą* — this morning

252

- 5) *vakar rytą* — yesterday morning
- 6) *ši vakarą* — this evening
- 7) *Vieną kartą teñ buvau.* — I was there once.
- 8) *Jis manė mùšė tris kartus.* — He hit me three times.
See also 22.3 part b.

32.4 The accusative case is also used with *kàs* to denote 'each, every':

- 1) *Kàs diėną rašau láišką.* — Every day I write a letter.
- 2) *Kàs saváitę važinėju namō.* — Every week I drive home.

32.5 The Nominative Case in Time Expressions.

The nominative case is used in certain time expressions.

Examples:

- 1) *Jaù kėlios diėnos, kai smařkiai lýja.* — It has been raining hard several days already. (lit.: Already several days since it has been raining hard.) Note also the use of the present tense to denote an action which began in the past, but continues into the present.
- 2) *Jaù septyneri mėtai, kai jis studijuoja lietúvių kalbą.* — It is already seven years that he has been studying Lithuanian.
- 3) *Jōnas: Sakýk, Kazimierai, kuř tavo draugas Pėtras? Jaù penki mėnesiai nesù jō mātės.* — John: Say, Casimir, where is your friend Peter? I haven't seen him for five months.
Kazimieras: Jis sėdi kalėjime. Iř nė penki mėnesiai, ō jaù aštuoni mėnesiai, kai jis sėdi . . . — Casimir: He is (sitting) in prison. And it isn't five months, it is already eight months that he has been (there) . . .
- 4) *Jaù penki mėnesiai, kai jis man nerášo.* — It is already five months that he hasn't written to me.
- 5) *Jaù peñkios diėnos nuō prezidėnto Kenedžio nužudymo.* — It is already five days since President Kennedy's assassination.

32.6 The Accusative: Extent of Time.

The accusative case may denote extent of time:

- 1) *Aš tą knýgą rašau jaù kėturias saváites* (or: *kėturios saváitės*). — I have been writing this book for four weeks already.
- 2) *Teñ gyvensiu kitą žiėmą.* — I shall live there next winter.

253

- 3) *Praėjusių vasarą tikrai suñkiaiai dirbau.* — Last summer I really worked hard.
 4) *Atvažiuok rudenį.* — Come in the fall. (See also 22.3)

32.7 The Instrumental in Expressions of Time.

The instrumental case is used in certain expressions of time:

- 1) *šiais metais* — this year
- 2) *praėjusiais metais* — last year
- 3) *kitais metais* — next year
- 4) *savaitėmis* — for weeks
- 5) *birželio, liepos ir rugpiūčio mėnesiai* — during the months of June, July and August
- 6) *šiomis dienomis* — these days

The instrumental plural may imply that something happens repeatedly or regularly at a certain time:

- 7) *Jis atsikelia rytais.* — He gets up in the morning(s).
- 8) *vakaraĩs* — in the evening(s), evenings
- 9) *Dienomis žmónės dirba, o naktimis miėga.* — People work (during the) days, but sleep (during the) nights. See also 23.3.

32.8 The Locative in Expressions of Time.

The locative case is used in certain expressions of time:

- 1) *vakar vakarė* — last night (lit.: 'yesterday evening')
 - 2) *rytoj vakarė* — tomorrow night (lit.: 'tomorrow evening')
- See also 24.11b.

32.9 Year, etc.

In Lithuanian the word *mėtai* 'year' is declined like a masculine plural noun, although it is to be translated by the singular 'year' in English.* The instrumental case of the ordinal (cf. Lesson 29) may be used to denote the date. Examples:

- 1) *Jõ sũnũs gimė tũkstantis devyni šimtai šėšiasdešimt pirmãis metais.* — His son was born in 1961.
- 2) *Jõ tėvas mirė tũkstantis devyni šimtai keturiasdešimtãis metais.* — His father died in 1940. (See also paragraph 32.7)

* *mėtas* — (sing.)=time (for something); it is time (to do something).

32.10 The Months.

The months in Lithuanian are as follows:

saũsis (2) — January	liepa (1) — July
vasãris (2) — February	rugpiũtis* (1) — August
kõvas (1) — March	rugsėjis (1) — September
balaũdis (2) — April	spãlis (2) — October
gegužė (3b) — May	lãpkritis (1) — November
biržėlis (2) — June	grũodis (1) — December**

Generally these are used in the expressions *saũsio mėnuo* 'the month of January', *vasãrio mėnuo* 'the month of February', etc. To express 'In January', etc.: *saũsio mėnesį* (genitive of the name of the month, accusative of *mėnuo*).

32.11 The Dates.

The date is expressed with the ordinal number referring to the year (in the genitive plural), the genitive singular of the month and the ordinal number denoting the day (in whatever case the construction requires). Examples:

- 1) *tũkstantis devyni šimtai šėšiasdešimt pirmũ mėtũ kovo (mėnesio) septynioliktã (dienã)* — the 17th of March, 1961. (Abbr. 1961 m. kovo 17, or 1961.3.17, or 1961.III.17)
- 2) *tũkstantis devyni šimtai trisdešimtũ mėtũ spalio (mėnesio) dvidešimt trečã (dienã)* — the 23rd of October, 1930. (Abbr. 1930 m. spalio 23, or 1930.10.23, or 1930.X.23).

The accusative case of the ordinal referring to the day is used to denote 'on a certain date', e.g. *Jõ duktė gimė tũkstantis devyni šimtai penkiasdešimt ketvirtũ mėtũ* (or *ketviřtais metais*) *vasãrio (mėnesio) tryliktã (dienã)* (or 1954 m. vasãrio 13, or 1954.2.13, or 1954.II.13). — His daughter was born on the 13th of February, 1954. Forms in parentheses may be omitted.

* Also spelled *ruggjũtis* (pronounced *ruggjũtis* = *rugiai* 'rye' + *pjãuti* (piãuti) 'to cut' — to reap, harvest).

** *saũsis* = *saũsas* 'dry'; *vasãris* = *vãsara* 'summer'; *kõvas* = *kõvas* 'a raven'; *balaũdis* = *balaũdis* 'pigeon'; *gegužė* = *gegũtė* 'cuckoo'; *biržėlis* = *bėržas* 'birch'; *liepa* = *liepa* 'linden tree'; *rugpiũtis* — see footnote (*); *rugsėjis* = *rugiai* 'rye' + *sėti* 'sow'; *spãlis* = *spãlis* 'chaff'; *lãpkritis* = *lãpas* 'leaf' + *kristi* 'to fall'; *grũodis* = *grũodas* 'frost'.

- 1) *ĩ* — in (with acc.):
*Ji važiuoja traukiniu tris kartus ĩ savaitę.** — She travels by train three times a week.
- 2) *peĩ* — during (with acc.):
a. *Peĩ visą naktį dirbau.* — I worked (during) the whole night.
b. *Peĩ visus metus jis nieko nedarė.* — During the entire year he did nothing.
- 3) *põ* — after (with gen.):
a. *Põ valandõs jis ateis.* — In (after) an hour he will come.
b. *Põ dvieljũ savaičių baigsiu darbą.* — In (after) two weeks I will finish the work.
- 4) *ũž* — after (with gen.):
Už keliũ dienũ baigsiu darbą. — In (after) a few days I will finish the work.
- 5) *priẽš* — ago (with acc.):
Priẽš mensesį buvau ligõninėje. — A month ago I was in the hospital.**

EXERCISES

A. Questions. 1. Kurią vālandā jūs vālgote pūsryčius? 2. Kadā jis eina miegõti? 3. Kuriaĩs mētais jūs atvỹkote ĩ Amērikā? 4. Kadā yrā jūsũ gimimo dienā (birthday)? 5. Kadā jūs einate namõ iš darbo? 6. Kurią vālandā prasideda koncērtas? 7. Kiek mētũ jūs gyvēnote Anglijoje? 8. Kaip ilgāĩ jūs studijuoiate lietũviũ kalbā? 9. Kadā Kolūmbas atrādo (discovered) Amērikā? 10. Kiek dabā laĩko?

B. Express the following in writing in full: 7:05 AM; 10:29 PM; 11:14 AM; 3:30 AM; 3:30 PM; at noon; at midnight; in the afternoon.

C. Practice giving dates (in full): 1776.VII.4; 1942; 1914; 1918; 1939; 1945; 1918.II.16.

D. Translate into Lithuanian: 1. She travels to Boston three times a week. 2. In a few days he will be here. 3. A month ago he was in the hospital. 4. We have been studying Lithuanian for four months. 5. On Monday he will go home. 6. After ten hours he will be in Europe. 7. We worked the whole night. 8. The whole day he did nothing. 9. In a few months we will speak Lithuanian very well. 10. I could not sleep all night.

* Also: *peĩ savaitę, savaitėje.*

** See also Lesson 37.

PRIEŠ KONCERTĄ

- Výras:* 1. Klausyk, brangiõji, pasiskũbink! Mēs pavēlũosime ĩ koncērtā. Dabāĩ jau pũsē septyniũ!
- Žmonā:* 2. Nesinērvink, suspēsime. Pagāĩ māno laikrodĩ dār tik penkiõlika põ šešiũ.
- Výras:* 3. Tāvo laikrodis amžinaĩ vėluõja. Neužmiršk, kād koncērtas prasideda septiĩtā vālandā.
- Žmona:* 4. Geraĩ, geraĩ, āš jau baigiũ. Aš maniaũ, kād koncērtas prasideda penkiõlika põ septyniũ.
- Výras:* 5. Nē, koncērtas prasideda lỹgiai septiĩtā. Kaip nõrs jau paskubėk, nēs autobũsas mũsũ tikrai nelaũks.
- Žmona:* 6. Tai važiuokime automobiliũ! Aš nemėgstu autobũsũ važiuoti.
- Výras:* 7. Jũk tũ žinaĩ, kād mũsũ automobilis sugėdēs. Jau trỹs diēnos, kai nũvežiau pataisỹti, iĩ vis dār nepataisė.
- Žmona:* 8. Galėjai iĩ anksčiaũ nuvėžti, tai dabāĩ nereikėtũ autobũsũ trunkỹtis.
- Výras:* 9. Dabāĩ jau bē dvidešimt (minũčių) septynios. Autobũsas išeina už trijų minũčių.
- Žmona:* 10. Geraĩ, geraĩ, tik nešauk! Aš jau pasiruõšusi. Gālime eiti.

BEFORE A CONCERT

- Husband:* 1. Listen, dear, hurry up. We will be late to the concert. It is already half past six.
- Wife:* 2. Don't get nervous, we will get there in time. According to my watch, it is only a quarter past six.
- Husband:* 3. Your watch is always (eternally) late. Don't forget the concert starts at seven.
- Wife:* 4. All right, all right, I am almost ready. I thought the concert starts at a quarter after seven . . .
- Husband:* 5. No, the concert starts at seven sharp. Hurry it up somehow because the bus certainly is not going to wait for us.
- Wife:* 6. Then let's go by car. I don't like to go by bus.
- Husband:* 7. You know, don't you, that our car is broken down. Three days ago I took it to be repaired, and they have not repaired it yet.

- Wife:** 8. You could have taken it there earlier, so now we would not have to go (on a rough ride) by bus.
- Husband:** 9. It is already twenty to seven. The bus is leaving in three minutes.
- Wife:** 10. All right, all right. Don't shout. I am ready. We can go.

NOTES:

8. *Trankýtis autobusù* — *trankýtis* 'to shake, to jolt'; *trankýtis autobusù* 'to have a bumpy, uncomfortable ride'.

Trisdešimt trečioji pamoka

Lesson 33

KLASĖJE

- Mokytoja:** Kàs mán gáli pasakýti, kadà bũvo įkũrtas Vilnius?
- Mokinỹs:** Vilnius bũvo įkũrtas Gedimino trýliktame šimtmetyje.
- Mokytoja:** Taip, nòrs tojè vietoje, kuř dabař stóvi Vilnius, jau seniaĩ bũvo gyvènama lietũviũ. Tik pirmóji didesnè pilis bũvo pastatýta teñ Gedimino.
- Mokinys:** Kaip bũvo státomos sènosios lietũviũ pilys?
- Mokytoja:** Pãcios seniausios pilys Lietuvojè bũvo státomos iš mēdžio. Vèliaũ pradèta statýti mũrinès pilys, tókios, kuriũ griuvésius visi mēs jau èsame mãtę Trãkuose, Vilniuje, Kaunè ir kituř.
- Mokinys:** Ař pilys tuomèt bũvo taip státomos, kaip dabař yra státomi dideli mũriniai namaĩ, pãvyzdžiui mũsũ mokyklà?
- Mokytoja:** Nevisái taip. Senóvèje pilys bũvo státomos pirmiausia apsiginti nuò priešũ. Jũ sienos bũvo dãromos stóros, jòs bũvo apjũostos vandeñs grioviũ. Dabař nauji namaĩ (yra) státomi kitiems reikaláms; jũ sienos (yra) daũg plonèsnès, langai (yra) dãromi daũg didesni.
- Mokinys:** O kaip bũs státomi namaĩ ateityjè?
- Mokytoja:** Nièkas tikraĩ negáli pasakýti, kokiè ir kaip bũs státomi namaĩ ateityjè. Tik tiek gãlima tikraĩ nuródyti: ateityjè namaĩ bũs dãr geresni ir modernesni negũ šiandien.

VOCABULARY

įkūrti (įkuriu, įkuria, įkūrė, įkūręs) — to found, to establish	apsiginti (apsiginu, apsigina, apsigynė, apsigiņs) — to defend oneself
šimtmetis -io (1) — century	priešas (1) — enemy
vietà (2) — place, location, space	apjuosti (apjuosiu, apjuosia, apjuosė, apjuos) — to surround, to encircle
pastatyti (pastatau, pastato, pastatė, pastatys) — to build (perfective)	griovys (4) — ditch, moat
statyti (statau, stato, statė, statys) — to build	iš taip toliau — etc., and so on, and so forth (Abbr.: ir t.t.)
kitur — elsewhere	reikalas (3b) — purpose, matter, 'business'
tuomet — at that time, then	ateitis -ties (fem.) (3b) — future
pavyzdys -džio (3b) — sample, example	ateityje — in the future
pavyzdžiui — for example	nurodyti (nuródu, nuródo, nuróde, nuródys) — indicate, to point out
nevisai — not wholly, not exactly	modernus, -i (4) — modern

GRAMMAR

33.1 The Passive Participles.

In Lithuanian the present passive participle and the past passive participle are more common than the other passive participles. The future passive participle is relatively rare. Mention should also be made of the so-called 'participle of necessity' which is also passive. The present and past passive participles may be used either to form the passive voice of various tenses or they may be used attributively like adjectives.

33.2 The Present Passive Participle.

The present passive participle is formed by adding the endings (nom. sg. masc.) *-mas*, (nom. sg. fem.) *-ma* to the 3rd person present of the finite verb, e.g. from *dirba* '(he) works' we have the forms *dirbamas*, *dirbama*, etc., cf. the declension below:

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbamas	dirbamà	N. dirbami	dirbamos
G. dirbamo	dirbamós	G. dirbamų	dirbamų
D. dirbamám	dirbamai	D. dirbamiems	dirbamóms
A. dirbamą	dirbamą	A. dirbamus	dirbamas
I. dirbamu	dirbama	I. dirbamais	dirbamomis
L. dirbamamè	dirbamojè	L. dirbamuosè	dirbamosè

33.3 The Passive Voice with Present Passive Participles.

Various tenses of the passive voice can be formed* with the verb *būti* 'to be' plus the present passive participle. The tense of the verbal form of *būti* is the same as the tense of the whole compound. Examples:

- 1) *Ji yra giriamà.* — She is being praised. (Note that the form *yrà* 'is' denotes that the entire compound *yrà giriamà* 'is being praised' is in the present tense.)
- 2) *Jis buvo visų žmonių mylimas.* — He was (being) loved by all the people. (Note that the tense of the compound *buvo*... *mylimas* 'was (being) loved' is the same as that of *buvo*.)

The logical subject, i.e. the performer of the action of a Lithuanian passive construction is in the genitive case. Thus in example (2) above *visų žmonių* '(by) all men' is in the genitive case.

Frequently the participle is used as a simple adjective without regard to tense. Examples:

- 3) *Ji neteko mylimos mótinos.* — She lost her beloved mother.
- 4) *Jis nusipirko siuvamą mašiną.* — He bought himself a sewing machine.
- 5) *miegamasis kambarys* — bedroom (lit.: room for sleeping)
- 6) *valgomasis šaukštas* — spoon for eating
- 7) *rašomasis stàlas* — writing table**

When formed from a prefixed verb this participle may denote possibility (or with a negative, impossibility), e.g. *nepagydoma ligà* 'incurable illness', *nepakeliamà naštà* 'a burden which cannot be lifted', etc. In this case the meaning of possibility derives from the fact that both verbs are perfective, cf. the Appendix.

33.4 The Past Passive Participle.

The past passive participle is formed by removing the infinitive ending *-ti* and adding the (masc. nom. sg.) ending *-tas* or (fem. nom. sg.) *-ta*.

* See also Lesson 34.

** Sometimes there are passive forms which are almost synonymous with active forms, e.g. *tiškamas* or *tiškantis* (*tinkàs*) 'suitable' from *tikti* 'to suit', *priklausomas* or *priklausantis* (*priklausàs*) 'dependent' (from *priklausyti* 'to depend').

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbtas (3)	dirbtà	N. dirbti	dirbtos
G. dirbto	dirbtòs	G. dirbtū	dirbtū
D. dirbtám	dirbtai	D. dirbtiéms	dirbtóms
A. dirbtą	dirbtą	A. dirbtus	dirbtas
I. dirbtu	dirbta	I. dirbtais	dirbtomis
L. dirbtamė	dirbtojė	L. dirbtuosė	dirbtosė

33.5 The Passive Voice with Past Passive Participles.

Various tenses of the passive voice are formed* with the appropriate tense of the verb *būti* 'to be' plus the past passive participle. The present tense of *būti* plus the past passive participle forms the present perfect tense; the simple past (or preterite) tense of *būti* plus the past passive participle forms the pluperfect (or past perfect) tense; the future tense of *būti* plus the past passive participle forms the future perfect tense. (One can compare this with the corresponding Latin forms *laudatus sum* 'I have been praised', *laudatus eram* 'I had been praised', *laudatus ero* 'I shall have been praised'). Examples:

- 1) *Tà knygà jau buvo brolio perskaityta, kai tù atėjai.* — That book had already been read through by brother when you arrived.
(Note that *buvo . . . perskaityta* 'had been read through' is in the pluperfect tense; *brolio* '(by) brother' is in the genitive case as the logical subject of the participle.)
- 2) *Tàs dárbas jau yrà mano atliktas.* — That work has already been completed by me. (Note that *yrà . . . atliktas* 'has been completed' is in the present perfect tense.)

The past passive participle can be used as a simple adjective too. Examples:

- 1) *Tò raudónu rášalu parašyto láiško niėkas nematė.* — Nobody saw the letter which had been written with red ink. (Note that *parašyto* 'written' is in the genitive case modifying *láiško* which is in the genitive case as the direct object of a negated verb.)
- 2) *Pėrskaitytà knygą padėjau į lentyną.* — I put the book, which had been read, on the shelf (*pėrskaitytà* 'read' is in the accusative case because it modifies *knygą* the direct object of *padėjau*.)

* See also Lesson 34.

33.6 The Neuter Passive Participle.

The passive voice can be formed also with the neuter form of the passive participle by dropping the -s from the masculine nominative singular form. The subject of the neuter passive participle is in the genitive case. Such participles may be created from intransitive as well as transitive verbs. Examples:

- 1) *Čià žmonių dirbama ir norima dirbti.* — Here people work and want to work. (Note that the logical subject *žmonių* 'people' is in the genitive plural and the present passive participles *dirbama* and *norima* do not modify any word.) A literal translation of the preceding sentence would be: Here by people (it is) worked and (it is) wanted to work.
- 2) *Kienò čià bŭta?* — Who was here? The Lithuanian expression: *Kàs čià bŭvo?* can also be translated by "Who was here?", but this has a more general meaning while the former expression implies the surprise caused by the facts which only now were perceived.
- 3) *Kienò čià gyvėnta?* — Who lived here?
- 4) *Čià jŭ bŭta ir išeita.* — They were here (but) they went out. The pronoun *jŭ* in the genitive plural functions as the logical subject of the construction.
- 5) *Ziūrėk — jò teñ ėsama.* — Look, there he is. *ėsama* is the neuter present passive participle of *būti* 'to be'.

33.7 The Future Passive Participle.

The future passive participle is formed by adding the endings (mas. nom. sg.) *-mas* or the (fem. nom. sg.) *-ma* to the 2nd person sg. of the future tense, e.g. from *dirbsi* 'you (sg.) will work' we have *dirbsimas*, *dirbsimà*, etc. This form is only used in certain special cases.

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbsimas	dirbsimà	N. dirbsimi	dirbsimos
G. dirbsimo	dirbsimòs	G. dirbsimū	dirbsimū
D. dirbsimám	dirbsimai	D. dirbsimiems	dirbsimóms
A. dirbsimą	dirbsimą	A. dirbsimus	dirbsimas
I. dirbsimu	dirbsimà	I. dirbsimaĩs	dirbsimomis
L. dirbsimamė	dirbsimojė	L. dirbsimuosė	dirbsimosė

The future passive participle denotes future action or condition. It may even be formed from intransitive verbs, e.g. *būsimas* 'future' (from *būti* 'to be'). Example:

Jis mātė savo būsimą mokytoją. — He saw his future teacher (teacher to be).

33.8 The Participle of Necessity.

The participle of necessity is formed by adding the endings (masc. nom. sg.) *-nas* or (fem. nom. sg.) *-na* to the verbal infinitive, e.g. from *dirbti* we have *dirbtinas*, *dirbtinà*, etc. The declension is adjectival like that of the future participle. The participle of necessity denotes an action which should be performed or is worthy of being performed. Examples:

- 1) *Jis yra girtinas.* — He is to be praised (worthy of being praised, should be praised).
 - 2) *Čia yra vienas minėtinas dalykas.* — Here is an affair that should be mentioned.
 - 3) *Jókas darbas nėra atidėtinas.* — No work should be postponed.
- An example of the neuter form of the participle of necessity:
- 4) *Jei važiuotina — važiuok.* — If (one should) go, then go.

EXERCISES

A. Questions. 1. Kadà buvo įkurtas Vilnius? 2. Kienõ buvo įkurtas Vilnius. 3. Iš kò (out of what) buvo statomos pãcios seniãusios pily Lietuvojẽ? 4. Iš kò yra dabar stãtomi modernũs namãi? 5. Kãs parãšẽ šią knygã? 6. Kienõ yra parãšýta ši knygã? 7. Iš kò yra stãtomi mũriniai namãi? 8. Iš kò bus stãtomi mediniai namãi? 9. Ar ši knygã yra visũ studeñtũ skaitoma? 10. Iš kò yra padarýta ši lentã?

B. Change the following sentences to the passive voice; Example: Mãno brólis stãto šį namã. Šis namas yra stãtomas mãno brólio. 1. Visi studeñtai skaïto šią knygã. 2. Visi studeñtai skaitẽ šią knygã. 3. Visi studeñtai skaitýs šią knygã. 4. Tãvas bãra savo sũnũ. 5. Vãkar jis parãšẽ ilgã laiškã.

C. Translate into Lithuanian. 1. Yesterday this letter was written by the president. 2. These new books are (being) read by all my

students. 3. This book was written by my old friend. 4. These cars are made in Detroit. 5. Many new houses are (being) built in the suburbs.

CONVERSATION

BIBLIOTEKOJE

- Valys:* 1. Kodėl aš negaliu gauti šių naujų knygų?
Tarnautojas: 2. Mátote, šios knygos yra tik ką išleistos . . .
Valys: 3. Aš žinau, kad jūs tik ką išleistos, bet aš noriu jas tuojau gauti.
Tarnautojas: 4. Jūs yra labai visų skaitomos. Ypač jas skaityja jaunimas.
Valys: 5. Gera, aš suprantu. Bet, sakykite, kodėl jūs nepirkate kiekvienos knygos bent po penkis egzempliorius?
Tarnautojas: 6. Šių naujų knygų buvo nupirka po tris, bet, kaip patys mátote, jūs visos yra páimtos skaitytojų.
Valys: 7. Kadà gi aš galėsiu jas gauti?
Tarnautojas: 8. Kai tik knygos bus sugražintos, mēs jums tuojau pranėšime.
Valys: 9. Gera, aš turėsiu palaukti. Ačiũ.
Tarnautojas: 10. Prašau. Aš tikiũosi, kad po poros dienũ knygoms bus jau sugražintos.

AT THE LIBRARY

- Valys:* 1. Why can't I get these new books?
Employee: 2. You see, these books have just been published . . .
Valys: 3. I know that they have been published just recently, but I would like to get them right away.
Employee: 4. They are being read by everybody. Especially the young people read them.
Valys: 5. All right, I understand. But tell me, please, why don't you buy at least (about) five copies of each book?
Employee: 6. Three copies were bought of each of these new books, but, as you yourself can see, they have all been taken out (by the readers).

- Valys:* 7. When will I be able to get them?
Employee: 8. As soon as these books are returned (will have been returned), we shall let you know.
Valys: 9. All right, I will have to wait. Thanks.
Employee: 10. You are welcome. I hope the books will be returned in a couple of days.

NOTES:

2. tik ką išleistas — lit. 'only that (just) released, published'.
 4. jaunimas — 'youth, young people'.
 5. po penkis egzempliorius — 'five copies each, of each'.
 8. Kai tik — lit. 'when only', here: 'as soon as'.

Trisdešimt ketvirtoji pamoka

Lesson 34

GINTARAS

Gižntaras — tai lyg koks Lietuvos auksas. Iš jų yra dāromi karųliai, apyrankės ir kitokie daiktai. Jaũ giliojė senųvėje lietuvių buvo prekiaujama gižntaru su graikais ir romėnais. Gintarinius karoliūs labai mėgsta nešioti lietuvaitės.

Gižntaras yra kieti sakaĩ spygliuųcių mėdžių, kuriė prieš ledų gadynę āugo Pabaltijy(je). Tie mėdžiai buvo labai sakūoti. Kaĩtais suvarvėdavo dideli gabalai sakų, kuriė greit sukietėdavo.

Suvarvėje sakaĩ ųpių vandeĩs buvo nunešami į jūrą ir teĩ suklųstomi. Teĩ jiė maišėsi su kitomis nuosėdomis, buvo suslėgti ir viřto gižntaru.

Kād gižntaras yra nė akmuų, nė stiklas, ų sakaĩ, rųdo ir tai, jųg jis dēga ir malųniai kvėpia.

Kaĩtais į gižntaro gābalus patėkdavo ir sustingdavo įvairių vabzdžių, mūsių, skruzdžių, skorpionų. Yrā gintarė ir mėdžių lapų, žiedų, šakėlių. Iš visa tų mųkslininkų buvo išaiškinta, kokiė tadā mėdžiai āugo ir kokiė vabzdžiai veisėsi.

Daũg gižntaro yra raĩdama Lietuvos pajūryje, kuĩ jis yra vandeĩs išplāunamas į kraĩtą.

VOCABULARY

gižntaras (3b) — amber	dāiktas (3) — thing, object
tai lyg koks — that is something	gilūs, -i (4) — deep
like, it is like	giliojė senųvėje — in ancient times
āuksas (1) — gold	prekiāuti (prekiāuju, prekiāuja, prekiāavo, prekiāūs) — to trade
karųliai (plural only) (2) — necklaces, beads	graikas (4) — Greek (noun)
apyrankė (1) — bracelet	romėnas (1) — Roman (noun)

gintarinis, -ė (2) — amber (adjective)
 nešióti (nešióju, nešiója, nešiójo, nešiós) — to wear
 lietuváitė (1) — Lithuanian (a girl; especially a young girl)
 sakái (plural only) (4) — resin
 spygliuótas mēdis, spygliuótiš mēdis — coniferous tree
 gadýnė (1) — era, epoch, age
 ledų gadýnė — ice age
 Pabaltijys (3b) — Baltic area, Baltic shores
 sakuótas, -a (1) — resinous
 kartais — sometimes
 suvarvėti (súvarva, suvarvėjo, suvarvės) to gather by dripping
 gābalas (3b) — piece, hunk, chunk
 sukietėti (sukietėja, sukietėjo, sukietės) — to get hard, harden
 suklóstyti (suklóstau, suklósto, suklóstė, suklóstys) — to fold, to lay in layers
 maišýtis (maišosi, maišėsi, maišýsis) — to get mixed together with
 nuósedos (plural only, 2nd decl. fem.) (1) — residue
 suslėgti (súslėgiu, súslėgia, súslėgė, súslėgs) — to press together
 viršti (virštū, viršta, virfto, virfts) — to become, to turn into

stiklas (4) — glass
 kvėpėti (kvėpiū, kvėpia, kvėpėjo, kvėpės) — to smell (good); to give out fragrance
 patėkti (patenkū, patefika, patėko, patėks) — to get to, to get into
 sustingti (sustingstu, sustingsta, sustingo, sustings) — to get hard; to harden
 įvairūs, -i (4) — various, different
 vabzdýs -džio (4) — insect
 musė (2) — fly
 skruzdė (4) — ant
 skorpionas (2) — scorpion
 lāpas (2) — leaf
 žiedas (3) — blossom
 šakėlė (2) — twig, little branch
 mókslininkas (1) — scientist
 išaiškinti (išaiškinu, išaiškina, išaiškino, išaiškina) — to explain (perfective)
 āugti (āugu, āuga, āugo, āugs) — to grow
 veistis (veisiasi, veisėsi, veisis) — to multiply, to proliferate, to live
 pajūris -io (1) — sea shore
 išplāuti (išplāunu, išplāuna, išplóvė, išplāus) — to wash out, to deposit on shore (of seas, lakes, rivers)
 kraūtas (4) — shore

GRAMMAR

34.1 The Tenses of the Passive Voice.

As was mentioned in Lesson 33, the passive voice is formed in Lithuanian with the auxiliary verb 'to be' *būti*. This means that there are as many tenses in the passive voice as there are tenses in the conjugation of the verb *būti*.

But, since both the present passive participle and the past passive participle can be used to form the passive voice, there are actually always two tenses possible: one with the present passive participle, the other with the past passive participle. The difference in meaning is that, in the tenses where the present passive participle is used, one can render these tenses into English as a regular passive, but with the word *being* because the action is still being done (present tense), was being done (past tense), used to be being done (frequentative past), or will be being done (future). On the other hand, the passive tenses with the past passive par-

ticiple will express the action as already complete, or completed, in any tense. The former is sometimes called the *actional passive*, and the latter the *statal passive*.

34.2 The Paradigms of the Passive Voice. Their Meaning.

Present Tense

(ACTIONAL PASSIVE)		(STATAL PASSIVE)	
āš esū mūšamas, -à	'I am being beaten', etc.	āš esū mūštas, -à	'I am beaten' (I have been beaten)
tū esi mūšamas, -à		tū esi mūštas, -à	
jis yrà mūšamas		jis yrà mūštas	
ji yrà mušamà		ji yrà muštà	
mēs esame mušami, -os		mēs esame mušti, -os	
jūs esate mušami, -os		jūs esate mušti, -os	
jiė yrà mušami		jiė yrà mušti	
jōs yrà mūšamos		jōs yrà mūštos	

Past Tense

āš buvaū mūšamas, -à	'I was being beaten'	āš buvaū mūštas, -à	'I was beaten' (I had been beaten')
tū buvaī mūšamas, -à		tū buvaī mūštas, -à	
jis būvo mūšamas		jis būvo mūštas	
ji būvo mušamà		ji būvo muštà	
mēs būvome mušami		mēs būvome mušti, -os	
jūs būvote mušami, -os		jūs būvote mušti, -os	
jiė būvo mušami		jiė būvo mušti	
jōs būvo mūšamos		jōs būvo mūštos	

Frequentative Past

āš būdavau mūšamas, -à	'I used to be (being) beaten' etc.	āš būdavau mūštas, -à	'I used to be beaten, I would be beaten' etc.
------------------------	---------------------------------------	-----------------------	--

Future

āš būsiu mūšamas, -à	'I will be (being) beaten' etc.	āš būsiu mūštas, -à	'I will be beaten' ('I will have been beaten') etc.
----------------------	------------------------------------	---------------------	--

There is a possibility, and some individual writers have used it, to even form the passive forms with the compound tenses of *būti*: *ąš esu būves mūšamas* 'I have been beaten', but this occurs infrequently and the student should be able to figure this out in case he runs into such usage in reading Lithuanian. For full treatment of this, see Appendix: Verbs.

34.3 The Subjunctive of the Passive Voice.

To form the subjunctive of the passive voice, one has to combine the two subjunctive tenses of the verb to be (*būti*) and the appropriate passive participle.

Present Tense Subjunctive, Passive Voice: (Actional Passive)

ąš būčiau mūšamas, -ą 'I would be (being) beaten', etc.

tū būtum mūšamas, -ą
jis būtų mūšamas
ji būtų mušamą

mēs būtume mušami, -os
jūs būtute mušami, -os
jiė būtų mušami
jōs būtų mūšamos

Present Tense Subjunctive, Passive Voice (Statal Passive)

ąš būčiau mūštas, -ą 'I would be beaten', etc.
(*'I would have been beaten'*)

Present Perfect Subjunctive, Passive Voice (Actional Passive)
ąš būčiau būves mūšamas, -ą 'I would have been (being) beaten' etc.

Present Perfect Subjunctive, Passive Voice (Statal Passive):
ąš būčiau būves mūštas, -ą 'I would have been beaten (up)'

Examples for passive subjunctive:

- 1) *Nąmas jaū būtų dabar stątomas, jėigu jis būtų sumokėjes vi-są káiną.* — The house would be (being) built now, if he had paid (in full) the entire price.
- 2) *Viskas jaū būtų padarýta, jėigu ąš taī būčiau žinójės.** — Everything would be done (already), if I had known that.

* *padarýta* is a neuter adjective. In the passive it can be used only with the third person singular, primarily in impersonal expressions, with such words as *viskas* 'everything', all things', *taī* 'that, this', etc.

- 3) *Ši gramátika jaū seniaī būtų būvusi parašýta, jėigu jōs átu-rius nebųtu susiřges.* — This grammar would have been written a long time ago, if its author had not fallen ill.

34.4 The Passive Imperative.

The passive imperative is formed with the imperative forms of the verb *būti* and the appropriate passive participle:

<i>būk giriąmas</i>	be praised (referring to <i>tū</i> 'thou', masculine)
<i>būk giriąmą</i>	be praised (referring to <i>tū</i> 'thou', feminine)
<i>būkite giriąmi</i>	be praised (referring to <i>jūs</i> 'ye', masculine)
<i>būkite giriąmos</i>	be praised (referring to <i>jūs</i> 'ye', feminine)
<i>búkime giriąmi</i>	be praised (referring to <i>mēs</i> 'we', masculine)
<i>búkime giriąmos</i>	be praised (referring to <i>mēs</i> 'we', feminine)

The imperative with the past passive participle is as follows:

<i>būk pasvéikintas, -a</i>	'be greeted; welcome!'
<i>búkite pasvéikinti</i>	
<i>búk pagárbintas</i>	'be adored, be praised' (primarily of God).
<i>búk patėnkintas</i>	'be satisfied'

34.5 The Passive Infinitive.

The passive infinitive is formed by putting together the infinitive of the verb *būti* and the appropriate passive participle in the dative case:

(Actional Passive Infinitive)

<i>būti mušamám</i>	to be (being) beaten (masculine, singular)
<i>būti mušamai</i>	to be beaten (feminine, singular)
<i>būti mušamiems</i>	to be (being) beaten (masculine, plural)
<i>būti mušamóms</i>	to be (being) beaten (feminine, plural)

(Statal Passive Infinitive)

suiĩti — 'to arrest'

<i>būti suimtám</i>	to be arrested (masculine, singular)
<i>būti suimtai</i>	to be arrested (feminine, singular)
<i>būti suimtiems</i>	to be arrested (masculine, plural)
<i>būti suimtóms</i>	to be arrested (feminine, plural)

Examples for the use of the passive infinitives:

- 1) *Būti policijos suimtám už vagystę yra didelė gėda.* — To be arrested (by the police) for theft is a great shame.
- 2) *Mokytojui labai patinka būti visų mokinių mylimam.* — The teacher likes very much to be loved by all the pupils.

NB. This usage, with the passive participle in the dative case is restricted to cases where the passive infinitive is also the subject of the (impersonal) sentence. Where the passive infinitive is not the subject of the sentence, the passive participle has to be used in the nominative case*:

Jis nori būti (visų) mėgstamas. — He wants to be liked by everybody.

Ji nori būti (visų) mėgstama. — She wants to be liked...

Jie nori būti (visų) mėgstami. — They want to be liked...

Jos nori būti (visų) mėgstamos. — They want to be liked...

EXERCISES

A. Questions. 1. Kuŗ yra raŗdamas giŗtaras? 2. Kąs yra dąroma iš giŗtaro? 3. Kuŗ buvo lietuvių prekyaujama sų graikais iš romėnais? 4. Kuŗ buvo nunešami mēdzių sakaĩ? 5. Kaip sakaĩ virŗo giŗtaro? 6. Kąs rodo, kąd giŗtaras nerą stiklas? 7. Kaip buvo mokslininkų išaiŗkinta, kokiē mēdziai senovēje áugo Pabaltijý (je)? 8. Kodēl daugiąusia giŗtaro yra raŗdama pajúryje? 9. Ar yra raŗdama giŗtaro Amerikoje? 10. Ar jūs esate kada nors radę giŗtaro?

B. Give all the tenses of the passive voice of the following verbs: girti, gąrbinti, peikti

C. Change the following sentences into the passive voice: Example: *Mąno brólis skaĩto šią įdomią knýgą.* — Ši įdomi knygą yra mąno brólio skaĩtoma.

1. Mąno tėvas stąto ši didelį namą. 2. Mąno tėvas stątē ši didelį namą. 3. Mąno tėvas statýs ši didelį namą. 4. Mótina bąra sąvo vaikųs. 5. Mótina bąrē sąvo dukrēlę. 6. Mótina baŗs mųs visųs...

D. Translate into Lithuanian: 1. This book is (being) written by five professors. 2. This house was built by my uncle 30 years ago. 3. Only modern houses are being built now. 4. He is liked by everyone. 5. This letter was written many years ago.

* In other words, the participle is used here as an adjective, i.e. *Jis nori būti geras* 'He wants to be good'.

PRIEMIESTYJE

- Saulýs:* 1. Šis priemiestis yra labai išaugęs. Kai aŗ čia buvau prieš trejus metųs, tai čia namai buvo dar tik statomi.
- Genýs:* 2. Taip, peŗ paskutiniųs trejus metųs čia buvo pastatýta keliasdēšimt naujų namų.
- Saulýs:* 3. Kokiē namai čia yra daugiąusia statomi?
- Genýs:* 4. Daugiąusia yra statomi mediniai vieno aukŗsto namai.
- Saulýs:* 5. Kąs juos čia stąto: privátųs statýbininkai ar miestas?
- Genýs:* 6. Miestas niekur naujų namų nestąto: viskas yra statoma privačių statýbininkų.
- Saulýs:* 7. O kąs daugiąusia peŗka tókius namųs?
- Genýs:* 8. Šie namai nerą perdaug brąngųs, tai juos daugiąusia peŗka mókytojai, profésoriai iš fabrikų darbininkai.
- Saulýs:* 9. O kuŗ yra statomi mųriniai, brąngųs namai?
- Genýs:* 10. Už dviejų mýlių nuó čia yra statomi labai brąngųs namai: mųriniai, akmeniniai, ... bēt juos gáli pirkti tiktaĩ labai turtingi žmonēs...

IN A SUBURB

- Saulýs:* 1. This suburb has grown very much. When I was here three years ago, houses were only being built here.
- Genýs:* 2. That's right. In the course of the last (few) years, there were quite a few houses built here.
- Saulýs:* 3. What kind of houses are (being) built here mostly?
- Genýs:* 4. Mostly one-story wooden houses are built here.
- Saulýs:* 5. Who builds them here: (private) builders, or the city?
- Genýs:* 6. The city does not build new houses anywhere. Everything is done (built) by (private) builders.
- Saulýs:* 7. And who buys such houses mostly?
- Genýs:* 8. These houses are not too (overly) expensive; thus mostly teachers and professors, and factory workers buy them.
- Saulýs:* 9. And where are there expensive brick homes (being) built?
- Genýs:* 10. Two miles from here there are built very expensive houses: stone and brick houses, ... but only very rich people can (afford to) buy them...

NOTES:

2. *keliasdēšimt* — lit. 'several tens'. The real value of this phrase: somewhere between 20 and 100.
8. *perdaug* — lit. 'too much'.

Fruits and Vegetables

A. FRUITS:

apple — *obuolys*
pear — *kriaušė*
cherry — *vyšnia*
plum — *slyva*
peach — *persikas*
orange — *apelsinas*
banana — *bananas*
apricot — *aprikosas*

B. VEGETABLES:

cabbage — *kopūstas*
cucumber — *agurkas*
tomato — *pamidoras*
radish — *ridikėlis*
spinach — *špinatas*
onion — *svogūnas*
carrot — *morka*
pea — *žirnis*

Trisdešimt penktoji pamoka

Lesson 35

BALTŲ TAUTOS

Baltų tautos tai indoeuropiečiams priklausanti tautų grupė Baltijos jūros pietų rytų atkraštyje, kuriai priskiriami dabartiniai lietuviai, latviai, XVIII a.¹ pradžioje suvokietinti prūsai, XVI a.² sulatvėję bei sulietuvėję kuščiai ir žiemgaliai, taip pat sėliai, išnykę jau XIV a.³ Šis kūopinis baltų tautų vardas kalbotyroje vartojamas siauresnė prasmė nei geografiijoje, kuį juo vadinamos visos Pabaltijo tautos, taigi ir lietuviams - latviams kraujų bei kalbą visai svetimi estai ir suomia. Vardas pasidarytas iš Baltijos jūros, kuriós etimologinė reikšmė bėgti niėko beindra neturi sū mūsų būdvardžiu baltas. Iš istorijos šaltinių aiškų baltų tautų susiskirstymo ir jų gyvenamųjų plótų váizdą gáuname vós XIII a.⁴ pradžioje.

Vakaruosė nuó Nėmuno iki Vėyslos gyvėna prūsai, susiskirstę nėt dėšimčia atskirų kilčių. Prūsams Dūsburgas⁵ priskiria ir Kūlmo⁶ ir Liubávo⁷ sritis, kuriós dár prieš Ordino atsikráustymą bėvusios (lėnkų) išteriótos. Čià, matýti, lėnkų ir pó tó įsikúrta. Šiàip Ordino laikaís prūsų-lėnkų siena laikoma Osos⁸ upė. Toliau į rytus galindų kiltiės (išnaikintos taip pat prieš Ordino laikus) pietinės sodýbos sėkė iki Nàrevo,⁹ nòrs Viznos¹⁰ pilis jau XII a.¹¹ pradžioje priklausó lėnkams. Ši upė atribója nuó mozūrų ir rūsų taip pat ir sūduviūs, arbà jótvingius, kuriē, sprėndžiant ir iš trūktinų kalbós liėkanų, laikýtini prūsais. Panemunėje pleistū tarp sūduvių ir lietuvių įsikerta rūsai: jų (baltų žėmeje) įkúrto Gařdino (Gorodeń) kunigáikščiai pažįstami jau XII a.¹¹ pirmójoje púsėje. Tautų trijūle: kuščiai, žiemgaliai ir sėliai yrà gyvenusi dabar látvių ir lietuvių gyvenamoje teritòrijoje. Kuščiams XIII a.¹²

šaltinių liudijimu teška vakarinė Kužemė tarp Baltijos jūros ir Rygės įlankos, išskyrus tik šiaurinę jos dalį, gyvenamą lybių, ir bė to didokas Žemaičių šiaurės vakarų kaupas — Cėklio¹³ sritis — su Klaipėdos apylinke. Su kalbinių tėigiamu Cėklio kuršiškumu nesutinka dalis istorikų ir šią sritį priskiria lietūviam. Nuò Rygės įlankos pietų liūk mažnė visamė Lielupės-Mūšos¹⁴ upynė būvo ištisēs žiemgāliū krāštas, kuris ribōjasi su lietūviškomis šiauliū ir Upytės sritimis. Į rytus nuò žiemgāliū kairiūoju Dauguvos pakraščiu gyveno sēliai; Lietuvojē jū sodýbos siekē iki Taurāgnū ir Svedasū. Tīkrūjū lātviū tadā gyvēnta tik dabartinēje Lātgalojē¹⁵ ir rytinēje Vidzēmē¹⁶ dalyjē, maždaug iki Aizkrauklēs (priē Dauguvos) - Būrtniekū!¹⁷ ēžero linijos. Visas rytinis Rygės įlankos pakraštýs su artimāja Rygēs apýlinke priklausē lybiams.*

NOTES:

- 1) aštuonioliktjo amžiaus.
- 2) šešioliktajame amžiuje.
- 3) keturioliktajame amžiuje.
- 4) tryliktojo amžiaus.
- 5) Petri de Dusburg Chronicon terrae Prussiae, ed. by M. Toeppen in *Scriptores Rerum Prussicarum*, Vol. 2.
- 6) terra Culmensis, Culmerland; today the city of Kulm (Polish Chełmno) on the right bank of the Vistula river.
- 7) Lōbau (Polish Lubów, Lubowo).
- 8) Ossa, the right tributary of the Vistula.
- 9) Narew, a tributary of the Bug river in Poland.
- 10) Wizna, a little town in Poland.
- 11) dvýliktojo amžiaus.
- 12) tryliktojo amžiaus.
- 13) Ceclis
- 14) In the Lithuanian area, this river is called Mūšā, in the Latvian area, however: Lielupe.
- 15) Lātgala: area inhabited by Latgallians: Latgallian area, Latgallia.
- 16) Vidzēmē: Livland, western part of Latvia.
- 17) The nominative (in Latvian): Būrtnieki, in Lithuanian: Būrtniekai.

* Taken from: Antanas Salys, *Lietuviškoji Enciklopedija* Vol. II (Kaunas 1934), p. 999-1004.

REVIEW AND SUMMARY OF THE PARTICLES AND GERUNDS

A. The Active Participles (*dirbti* 'to work'; *mylėti* 'to love'; *skaityti* 'to read')

Tense	Formed from	(dropped)	added	Examples	English	Lesson
Present	3rd person present tense	(-a) + -qs (-i) + -is (-o) + -qs	-anti -inti -anti	<i>dirb(-a) + -qs, -anti</i> <i>myl(-i) + -is, -inti</i> <i>skait(-o) + -qs, -anti</i>	'(the one who is) working', etc.	26.2 Appendix
Past	3rd person past tense	(-o, -ė) + -qs, -usi	-usi	<i>dirb(-o) + -qs, -usi</i> <i>mylėj(-o) + -qs, -usi</i> <i>skait(ė) + -qs, -(ė)usi</i>	'(the one who has) worked', etc.	26.3 Appendix
Frequent. Past	3rd person freq. past	(-o) + -qs, -usi	-usi	<i>dirbdav(-o) + -qs, -usi</i> <i>mylėdav(-o) + -qs, -usi</i> <i>skaitėdav(-o) + -qs, -usi</i>	'the one who used to have worked'	26.3, 4 Appendix
Future	2nd person sg. future	+ -qs, -anti	-anti	<i>dirbsi + -qs, -anti</i> <i>mylési + -qs, -anti</i> <i>skaitýsi + -qs, -anti</i>	'the one who is going to be working', etc.	26.3, 5 Appendix

* *dirbti* (*dirba*) — 1st conjugation; *mylėti* (*myli*) — 2nd conj.; *skaityti* (*skaito*) 3rd conj. For the participles of *būti* 'to be' and *eiti* 'to go', see 26.8.

B. The Passive Participles (*mūšīti* 'to beat', *mylēti* 'to love', *skaitīti* 'to read')

Tense	Formed from (dropped)	added	Ex a m p l e s	English	Lesson
Present	3rd person Present T. + <i>-mas, -ma</i>		<i>mūša + -mas, -ma</i> : <i>mūšamas, mūšamā</i> <i>mýli + -mas, -ma</i> : <i>mýlimas, mýlimā</i> <i>skaito + -mas, -ma</i> : <i>skaitomas, skaitoma</i>	'the one (or thing) which is being beaten', etc.	33.2 Appendix
Past	Infinitive (-i) + <i>-tas, -ta</i>		<i>mūšt(-i) + -tas, -ta</i> : <i>mūštas, mūštā</i> <i>mylēt(-i) + -tas, -ta</i> : <i>mylētas, mylēta</i> <i>skaitīt(-i) + -tas, -ta</i> : <i>skaitītas, skaitīta</i>	'the one (or thing) which was beaten, which has been beaten', etc.	33.4 Appendix
Future	2nd person sg. future + <i>-mas, -ma</i>		<i>mūši + -mas, -ma</i> : <i>mūšimas, mūšimā</i> <i>mýlēti + -mas, -ma</i> : <i>mýlēsimas, mýlēsimā</i> <i>skaitīsi + -mas, -ma</i> : <i>skaitīsīmas, skaitīsīmā</i>	'the one (or thing) which is to be beaten, which ought to be beaten', etc.	33.7 Appendix

N.B. There is no passive participle of the frequentative past. The student of course should keep in mind that only transitive verbs can have a passive voice.

C. The Gerunds (the Adverbial Participles or the Participial Adverbs) (*mūšīti* 'to beat', *mylēti* 'to love', *skaitīti* 'to read')

Tense	Formed from (dropped)	Ex a m p l e s	English	Lesson
Present	Present Active Participle, Feminine Nom. Sg. (-i)	<i>mūšiant (-i)</i> : <i>mūšant</i> <i>mýlint (-i)</i> : <i>mýlint</i> <i>skaitant (-i)</i> : <i>skaitant</i>	'while beating, beating', etc.	26.7 Appendix
Past	Past Active Participle, Fern. Nom. Sg. (-i)	<i>mūšus (-i)</i> : <i>mūšus</i> <i>mýlējus (-i)</i> : <i>mýlējus</i> <i>skaitčius (-i)</i> : <i>skaitčius</i>	'after having beaten', etc.	26.7 Appendix
Frequent. Past	Freq. past Active Part. Fern. Nom. Sg. (-i)	<i>mūšdavus (-i)</i> : <i>mūšdavus</i> <i>mýlēdavus (-i)</i> : <i>mýlēdavus</i> <i>skaitýdavus (-i)</i> : <i>skaitýdavus</i>	'after having beaten several times', etc.	26.7 Appendix
Future	Future Active Participle, Fern. Nom. Sg. (-i)	<i>mūšiant (-i)</i> : <i>mūšiant</i> <i>mýlēšiant (-i)</i> : <i>mýlēšiant</i> <i>skaitýšiant (-i)</i> : <i>skaitýšiant</i>	(Used in special phrases to express future action) *	26.7 Appendix

* As in: *Jis mánē juōs važiuosiant į Niujorką* 'He thought they were going (to go) to New York'.

D. The Special Adverbial Active Participle.

Formed from (dropped) added	Examples	English	Lesson
Infinitive (-ti) + -damas, -dama	mūš(-ti) + -damas, -dama : mūšdamas, mūšdama mylē(-ti) + -damas, -dama : mylēdamas, mylēdama skaitý(-ti) + -damas, -dama : skaitýdamas, skaitýdama	'while beating', etc.	26.4 Appendix

E. The Special Participle of Necessity.

Formed from (dropped) added	Examples	English	Lesson
Infinitive + -nas, -na	mūšti + -nas, -na : mūštinas, mūština mylēti + -nas, -na : mylētinas, mylētina skaitýti + -nas, -na : skaitýtinas, skaitýtina	'the one (or: thing) which is to be beaten', etc.	33.8 Appendix

Trisdešimt šeštoji pamoka

Lesson 36

MINDAUGAS
(1200? - 1263)

Mindaugas yra pirmasis suvienytos Lietuvos karalius. Prieš jį laikūs Lietuvą buvo valdoma daugelio atskirų kunigaikščių.

Iš istorijos šaltinių nežinome, kuriais metais Mindaugas baigė vienyti Lietuvą. Tačiau mes jau tikrai žinome, kad 1236 metais Lietuvą buvo valdoma vieno valdovo — Mindaugo. Māt, taīs mėtais lietūviai, vadovaujami Mindaugo, sūmušė kalavijuočius didelėse ir labai svarbiosė kautynėse prieš Šiauliū. Nuō tō smūgio vokiečių kalavijuočių ōrdinas niekuomėt daugiau neatsigāvo ir kiek vėliau susijūngė sū kryžiuočių ōrdinu, kuris tuō metū atsikėlė į Prūsus.

1251 metais pōpiežius Inocēntas IV (ketvirtāsīs) ātsiuntė Mindaugui karāliškā vainikā. Mindaugas sū sāvo šeimā ir dideliu Lietuvos didikū būriū priėmė krikštā ir būvo pōpiežiaus atstōvo vainikuotas Lietuvos karāliumi. Tōkiu būdū Lietuvā tāpo krikščioniška valstybė, pasiriņkusi Vakarū kultūros kėliā.

Nōrs Mindaugui ir būvo pasisėkė tvirtai suvienyti Lietuvā, tačiau daugelis būvusių kunigaikščių jām pavydėjo. 1263 metais Mindaugas būvo nužudytas, kartū ir jō dū sūnūs.

Žūvus Mindaugui, Lietuvā atsidūrė pavōjuje: kaimynai rūsai, lėnkai, kryžiuočiai galėjo pūlti bė valdōvo likusią valstybė. Galėjo taip pat sukilti būvė sritiniai kunigaikščiai ir išsidalinti Mindaugo sukūrtā Lietuvos valstybė.

Kād taip neatsitiko, yra karāliaus Mindaugo nūopelnas. Nōrs jis pāts ir jō dū jaunesnieji sūnūs žūvo, bėt suvienytoji Lietuvos valstybė išliko. Lietuviai jau būvo suprātė, kād vienā stipri valstybė yra reikalinga. Tai suprāto ir pātys Mindaugo žudikai.

Taigi Mindaugas savo darbas įvedė Lietuvą į krikščioniškųjų Europos valstybių tarpą, užmezgė ryšius su Vakarų Europos tautomis ir padarė savo tautą ir valstybę žinomą tolimuosė pasaulio kraštuosė.

Narsūs, apdairūs ir ryžtingas Mindaugas prieš 700 metų sukūrė Lietuvos karalystę ir tuó žygiu davė pradžią naujam politiniam Lietuvos gyvenimui.

VOCABULARY

suvienyti (suviėniju, suviėnija, suviėnijo, suviėnys) — to unify, to unite
 karalius (2) — king
 valdyti (valdaũ, valdo, valdė, valdys) — to rule
 daũgelis -io (noun with gen. pl.) — many, several (quite a few)
 kuriais metais — which year, which years, in which year
 baigti (baigiu, baigia, baigė, baigs) — to finish; to complete
 tikrai — for sure, surely; factually, really
 valdovas (2) — ruler
 mat (matyti) — to be sure; indeed; because; since
 vadovauti (vadovauju, vadovauja, vadovavo, vadovaus) — to lead
 vadovaujami — under the leadership; under ...
 sumušti (sūmušu, sūmuša, sūmušė, sumuš) — to beat (and win); to crush (in war); to win (a battle); to smash
 kalavijuotis -cio (2) — the knight of the Order of "Sword Bearers" (1201-1236 in Livonia)
 šiauliai — a city in Northern Lithuania
 niekuomet — never
 daugiau — more
 niekuomet daugiau — no more; never more
 atsigauti (atsigauunu, atsigauuna, atsigavo, atsigaus) — to recover (oneself), to recuperate, to rise again
 kiek vėliau — a little later
 susijungti (susijungiu, susijungia, susijūngė, susijūngs) — to get oneself united with (su plus instrumental)
 didelis, -ė (3) — large, big
 kautynės (fem., plural only) (2) — battle, engagement (mil.)
 smūgis -io (2) — hit, blow

atsikėlti (atsikėliu, atsikėlia, atsikėlė, atsikėls) — to rise, to get up; to move into, to arrive (after moving)
 popiežius (1) — pope
 atsiųsti (atsiunčiu, atsiunčia, atsiuntė, atsiūs) — to send (to)
 karališkas, -a (1) — royal
 vainikas (2) — wreath; crown
 didikas (2) — nobleman, noble
 būrys -io (4) — group, gang; platoon
 priimti (priimu, priima, priėmė, priims) — to accept, to receive
 krikštas (4) — baptism
 atstovas (2) — representative; legate
 vainikuoti (vainikuoju, vainikuoja, vainikavo, vainikuos) — to crown
 tokiu būdu — in such a way; so, this way
 tapti (tampũ, tampa, tapo, taps) — to become
 krikščioniškas, -a (1) — Christian (Adjective)
 valstybė (1) — state
 pasiriškti (pasirenku, pasirenka, pasiriško, pasirišks) — to choose, to elect (for oneself)
 kėlias (4) — way, road
 pasisėkti (only 3rd person used: pasiseka, pasisekė, pasiseks, with dative) — to succeed (in)
 pavydėti (pavýdžiu, pavýdi, pavýdėjo, pavýdės) — to envy, to be jealous
 nužudyti (nužudaũ, nužudo, nužudė, nužudys) — to assassinate
 kartũ — together
 kartũ su — together with
 žūti (žūstu, žūsta, žuvo, žūs) — to perish; to die; to be killed
 atsidũrti (atsiduriu, atsiduria, atsidũrė, atsidũrs) — to be exposed to, to get (into), to run (into)
 pavõjus (2) — danger

atsidũrti pavõjuje — to be exposed to danger, to be endangered
 kaimynas (1) — neighbor
 kryžiuotis -cio (2) — a knight of the Teutonic Order
 sukilti (sukylũ, sukyla, suklio, sukils) — to rise (against)
 sritis, -ė (2) — regional, area, divisional
 išsidalinti (išsidalinũ, išsidalina, išsidalino, išsidalins) — to divide up
 sukurti (sukuriu, sukuria, sukũrė, sukurs) — to create, to found
 atsitikti (3rd person only: atsitifka, atsitiko, atsitiks) — to happen, to occur, to take place
 nuopelnas (1) — merit; achievement; deed

išlikti (išliekũ, išlieka, išliko, išliks) — to remain, to be saved (with instrumental)
 būtinai — absolutely, indeed
 žudikas (2) assassin
 įvesti (įvedu, įveda, įvedė, įvės) — to lead into
 užmegzti (užmezgu, užmezga, užmezgė, užmegs) — to tie
 užmegzti ryšius — to get connected with
 ryšys -io (4) — connection, contact
 narsus, -i (4) — brave, courageous, bold
 apdairus, -i (4) — cautious, clever
 ryžtingas, -a (1) — determined
 žygis -io (2) — campaign, deed
 duoti pradžią — to start, to begin

GRAMMAR

36.1 The Demonstrative Pronouns šis, šitas, toks, anòks

The declension of the demonstrative pronouns šis 'this', tàs 'that' and anàs 'that (one over yonder)' is given below:

	Masculine		Feminine	
	Singular	Plural	Singular	Plural
N. šis 'this'	šiẽ	šiũ	ši	šiõs
G. šiõ	šiũ	šiũ	šiõs	šiũ
D. šiám	šiems	šiems	šiái	šiõms
A. šiĩ	šiuõs	šiuõs	šiã	šiàs
I. šiuõ	šiais	šiais	šiá	šiomis
L. šiámė	šiuosė	šiuosė	šiojė	šiosė
N. tàs 'that'	tiẽ	tiũ	tà	tõs
G. tõ	tũ	tũ	tõs	tũ
D. tám	tiems	tiems	tái	tõms
A. tã	tuõs	tuõs	tã	tàs
I. tuõ	tais	tais	tà	tomis
L. tamė	tuosė	tuosė	tojė	tosė
N. anàs 'that'	aniẽ	aniũ	anà	anõs
G. anõ	anũ	anũ	anõs	anũ
D. anám	aniems	aniems	aná	anõms
A. anã	anuõs	anuõs	anã	anàs
I. anuõ	anaĩs	anaĩs	aná	anomis
L. anamė	anuosė	anuosė	anojė	anosė

36.1 The Demonstrative Pronouns

One can compare the declension of *šis* with that of *jis* in paragraph 8.4. The declension of *tàs* and *anàs* is just like that of a first declension adjective, except for the instrumental singular and the nominative and accusative plural (*tuõ; tiẽ, tuõs; anuõ; aniẽ, anuõs*). The declension of *šitas* 'this, that' is exactly like that of *tàs*, except that the stress remains constant on the initial syllable.

The demonstrative *šis* 'this' contrasts with *tàs* 'that'. Both *šis* and *tàs* contrast with *anàs* 'that' which denotes a third object which is farther away than *tàs*. Examples:

- 1) *Ši lampa yra màno, tà lampa yra tàvo, õ anà lampa yra jõ.* — This lamp is mine, that lamp is yours, but the one over there is his.
- 2) *Ši knyga yra gerèsnè už tą.* — This book is better than that.
- 3) *Mán patiñka šis stàlas, bèt nè tàs.* — I like this table, but not that one.

The form *šitas* is perhaps more emphatic than *šis* e.g. *šitas žmogùs užmušè mào tãvą* 'that man killed my father'.

36.1,2 The declension of *tòks* 'such (a)' is given below:

Masculine		Feminine	
Singular	Plural	Singular	Plural
N. <i>tòks</i> (3)	<i>tokiẽ</i>	<i>tokià</i>	<i>tókios</i>
G. <i>tókio</i>	<i>tokiũ</i>	<i>tokiõs</i>	<i>tokiũ</i>
D. <i>tokiám</i>	<i>tokiems</i>	<i>tókiai</i>	<i>tokióms</i>
A. <i>tókį</i>	<i>tókiaus</i>	<i>tókia</i>	<i>tókias</i>
I. <i>tókiu</i>	<i>tokiais</i>	<i>tokia</i>	<i>tokiomis</i>
L. <i>tokiamè</i>	<i>tokiuosè</i>	<i>tokiojè</i>	<i>tokiosè</i>

anòks (1) 'that kind of', *šitòks* (1) 'this kind of' have the same endings, but the stress pattern is different. (Always on the same syllable). Examples:

- 1) *Tòks žmogùs niẽko nepadarýs.* — Such a man will do nothing.
- 2) *Aš jau gavau šitokį laišką, bèt anókio niekadà negavau.* — I already received this kind of letter, but I never got that kind.

36.2 The Interrogative *kàs*.

The interrogative pronoun-adjective *kàs* 'who, what' is declined as follows: N. *kàs*, G. *kõ*, *kienõ*, D. *kám*, A. *kã*, I. *kuõ*, L. *kamè*. It has no plural declension and it may refer to either masculine or feminine nouns or pronouns.

36.2,1 *Keli* 'how many' is used only in the plural.

	Masculine	Feminine
N.	<i>keli</i> (4)	<i>kėlios</i>
G.	<i>keliũ</i>	<i>keliũ</i>
D.	<i>keliems</i>	<i>kelioms</i>
A.	<i>kelis</i>	<i>keliàs</i>
I.	<i>keliais</i>	<i>keliomis</i>
L.	<i>keliuosè</i>	<i>keliuosè</i>

36.2,2 *Kòks, tòks, kuris, katràs, keleri, keliñtas, keleriòpas, kienõ.* *kòks* (3) 'which' is declined like *tòks*; *kuris* (4) 'which' is declined like *jis*; *katràs* (4) 'which' (only said of two objects in standard Lithuanian) is declined like *tàs*; *keleri* (3b) 'how many' is declined like *keli* (cf. 36.2,1); *keliñtas* (4) 'which' and *keleriòpas* (1) 'of how many kinds' are declined like regular adjectives.

Examples:

- 1) *Kàs atsitiko?* — What happened?
- 2) *Kõ jis nori?* — What does he want?
- 3) *Kienõ tà knyga?* — Whose is that book?
kienõ 'whose, of whom, by whom' is used to denote possession or as the subject of a passive verbal construction (cf. Lesson 34), whereas *kõ* is reserved for other genitive uses.
- 4) *Kám tù davei knygą?* — To whom did you give the book?
- 5) *Kã jis mato?* — What does he see?
- 6) *Sù kuõ tù eini?* — With whom are you going?
kòks may mean 'which' in the sense of 'which kind of' or 'to what extent'.
- 7) *Kòks dabar óras?* — What is the weather like now?
- 8) *Keli žmonės atėjo?* — How many men came?
- 9) *Keliàs dienàs jis čià buvo?* — How many days was he here?
- 10) *Kuris mėnuo šilčiausias Lietuvojè?* — What month is the warmest in Lithuania?
- 11) *Kurì knyga tau patiñka?* — Which book do you like?

- 12) *Kuris iš jūsu tai padarė?* — Which of you did it?
 13) *Katrās sūnūs ateis?* — Which son (of two) will come?
keleri is used with nouns which in the plural form may have a singular meaning, e.g. *marškiniai* 'shirt', etc.
 14) *Kėleris marškinius tu turi?* — How many shirts do you have?
 15) *Keleriopas prekės jis turi?* — How many kinds of wares does he have?

36.3 Relative Pronouns *kuris, kàs, kòks*.

kàs, kuris and *kòks* can also be used as relative pronouns. The number and the gender of the relative pronoun are determined by the word to which it refers, but the case of the relative pronoun is determined by its use in the clause of which it is a part. Examples:

- 1) *Mán patinėka tà knygà, kurią tu mán davėi.* — I like the book which you gave me.
 Notice that *kurią* is feminine and singular because it refers to *knygà* which is feminine and singular; it is in the accusative case because it is the object of the verb *davėi*.
- 2) *Aš pažįstu tą žmogų, su kuriuo jūs kalbate.* — I know that man with whom you are speaking.
 Note that *kuriuo* is masculine singular because *žmogų* is masculine singular; it is the instrumental case because it is the object of the preposition *su* which requires the instrumental case.
- 3) *Kàs gerai dirba, tàs daug pinigų gáuna.* — Whoever works well (that one=*tàs*) gets much money.
- 4) *Kokià sėjà, tokià ir piūtis.* — You reap what you sow. (lit.: whatever the sowing is, such also is the harvest.)
- 5) *Kòks kláusimas, tóks ir atsákyimas.* — Whatever the question is (like), thus also is the answer.

N.B. To render the English relative pronouns 'who', 'that', 'which' (and their various forms), use *kuris*. See also 21.6.

36.4 *Kažkàs, bet kàs, kas-ne-kàs*.

kàs may be used as an indefinite pronoun by itself; it may be used in conjunction with *nòrs*, thus *kàs nòrs* 'anybody, somebody or other; anything, something or other'. The form *kažkàs* (*kažin kas*) 'somebody, something' differs in meaning from the preceding in that it refers to somebody or something definite,

but either the speaker doesn't know exactly what this thing is, who the person is, or else the speaker does not consider it necessary to reveal it.

The forms *bet kàs*, (*by kàs, bile kàs*) '(just) anybody, somebody'; *kai kàs* 'many a', some; *kas-ne-kàs* 'a few, not many' are also used. In these forms the element *kàs* is declined. Examples:

- 1) *Aĩ kàs (kas nòrs) atėjo?* — Did anyone come?
- 2) *Kažkàs atėjo.* — Someone came.
- 3) *Bet kàs tai gali padaryti.* — Anyone can do that.
- 4) *Nė bet kàs jį suprantà.* — Not everyone understands him.
- 5) *Kai kám tà knygà nepatinka.* — Some people don't like this book.
- 6) *Turiu dár kq-ne-ką nusipirkti.* — I still have to buy a few (things).

36.5 Special Uses of *kòks* and *kuris* (as Pronoun-Adjectives).

The pronoun-adjectives *kòks* and *kuris* are used in many constructions similar to those given above.

- 1) *Gál ateis kòks nòrs svėčias.* — Perhaps some guest (or other) will come.
- 2) *Skaityk kókią nòrs knygą.* — Read any book (some book or other).
- 3) *Kažkòks svėčias atėjo.* — Some guest came.
- 4) *Sù bet kókiu žmogumi nekalbėk.* — Don't talk with any man.
- 5) *Kaĩ kuriė mokiniai tojė klāsėje yra labai gábūs.* — Some pupils in that class are very talented (gifted).
 The expression *šiòks tóks* denotes poor or mediocre quality of the word modified; *ne-kòks* means 'rather poor, bad' (colloquially 'lousy').
- 7) *Nusipirkau šiòkį tókią apsiaustą.* — I bought an ordinary (a coat of rather poor quality) coat.
- 8) *Jis gávo nekóki dárba.* — He got a 'lousy' job.
- 9) *Jis mán duòs kurį nòrs apsiaustą.* — He will give me some coat.
- 10) *Ateik kurią diėną.* — Come some day.
- 11) *Kažkuriė iš jų tai padarė.* — Some of them did that.
- 12) *Teateina bėt kuris iš jūsų.* — Come, any of you.
- 13) *Kaĩ kuriė žmonės tai dáro.* — Some people do that.
- 14) *Kuriė-ne-kuriė tai sáko.* — Certain ones say that.

36.6 *Keli, keleri* 'several' are also used as indefinite pronoun-adjectives. Examples:

- 1) *Aš nusipirkau šią knygą prieš kelerius metus.* — I bought this book a few years ago.
- 2) *Aš norėčiau pasakyti kelis žodžius.* — I would like to say a few words.

36.7 *Vienas kitas* means 'a few', e.g. *vienas kitas atėjo* — a few came.

36.8 To express the idea 'each other' *vienas* (not declined) is used plus some case of *kitas* (not the nom. or the voc.) depending upon the syntactic construction involved. Examples:

- 1) *Šiė žmonės vienas kito nepažįsta.* — These men don't know each other.
- 2) *Šiė žmonės vienas kitam padeda.* — These men help each other.
- 3) *Šiė žmonės vienas kitą giria.* — These men praise each other.
- 4) *Šiė žmonės vienas kitu pasitiki.* — These men have confidence in each other.
- 5) *Šiė žmonės vienas kitam mato gėnių.* — These men see a genius in each other.

36.8.1 'Each other' with prepositions:

- 6) *Eina vienas pō kito.* — They go one after another.
- 7) *Stovi vienas prieš kitą.* — They stand in front of each other.

36.9 *Niėkas* and *jėkas*. The declension of the negative pronoun *niėkas* 'no-one, nothing' is as follows: N. *niėkas*, G. *niėko* (*niėkieno*), D. *niėkam*, A. *niėką*, I. *niekū*, L. *niekamė*. There is no distinction for gender or number.

The negative pronoun-adjective *jėkas* (3) 'none, not any' is declined like *tėks*. Examples:

- 1) *Jis niėko neįino.* — He knows nothing.
- 2) *Niėkas nemėgsta tės knygės.* — No one likes that book.
- 3) *Jis neturi jokių knygų.* — He has no books.
- 4) *Jėkas žmogūs negali tai padaryti.* — No man can do that.

Note that *ne* must be used with the verb in a negated sentence with *jėkas* or *niėkas*. The resulting meaning is not that of a double-negative as it would be in standard English. The correct usage in Lithuanian (as in many other languages) is translatable by the substandard English usage. Compare the substandard English 'he don't know nothin'' with Lith. *jis niėko neįino*.

EXERCISES

A. Questions. 1. Kās suviėnijo Lietuvą? 2. Kienō buvo valdoma Lietuvā prieš Mindaugą? 3. Kuriaīs mėtais Mindaugas sūmuše kalavijuociūs priė Siauilių? 4. Kōkį kėlią pasiriėko Lietuvā? 5. Kās Mindaugui pavydėjo? 6. Kuriaīs mėtais Mindaugas buvo nužudytas? 7. Ar jums patinka ši knyga? 8. Ar jūs jau skaitėte anį knygą, kuri gūli ant stālo? 9. Ar kās nors jį matė? 10. Kur ās galiū pirkti vienā kitā knygā?

B. Decline in the singular and plural: šis gėras studentas, jėkas turtingas žmogūs, tėks gražūs rýtas, tā graži mergaitė, tokiā tamsi naktis.

C. Fill in with the relative pronoun *kuris* in appropriate forms: 1. Žmogūs, (whom) ās vākar mačiau teatre, yrā jō sėnas draugas. 2. Tiė studentai, su (whom) profesorius Valāitis kalba, studijuoja lietūvių kalbā. 3. Nāmas, (in which) jiė gyvėna, yrā labai sėnas. 4. Knygės, (which) ās vākar pirkaū knygėne, yrā labai brāngios. 5. Mėdžiai, (which) āuga miško viduryje, yrā gražiausi. 6. Žmonės, (who) mėgsta dainuoti, yrā laimingi.

CONVERSATION

PABAUDA UŽ PER GREITĄ VAŽIAVIMĄ

- Policininkas*: 1. Prašau parodyti vairuotojo liūdijimą.
Naujėkas: 2. Tuojaū surāsiu. (Padūoda policininkui sāvo vairuotojo liūdijimą). Kodėl manė sustābdėte?
- P. 3. Jūs per greitai važiavote.
N. 4. Kaip tai per greitai? Aš važiavaū tik 35 (trisdešimt penkiās) myliās į vālandą (or: pėr vālandą).*
- P. 5. Ar jūs nemātėte eismo ženklō:* šiā gatvė gālima važiuoti tik 25 (dvidešimt penkiās) myliās* į vālandą.
N. 6. Aš labai atsiprašau. Tikrai tō ženklō nepastebėjau.

- P. 7. Jūs nēkreipēte dėmesio ī eismo žėnklus. Tėks sumokėti pābaudą: 25 (dvidešimt penkis) dólerius.
- N. 8. Bėt... bėt āš jūk pamažū važiavaū... .
- P. 9. Jūs iš tikrūjū važiāvote 40 (kėturiāsdešimt) mýliū ī vālandą. Anksčiaū ir jūs pāts sākėte, kād važiāvote 35 myliās ī vālandą. Taigi... .
- N. 10. Geraī, geraī... Turėsiu sumokėti pābaudą. Kā gi pada-rysi... Ateityjė turėsiu atidžiaū sėkti eismo žėnklus.

TICKET FOR SPEEDING

- Policeman:* 1. Please show me (your) driver's license.
- Naujokas:* 2. Right away (I will find it). [Hands over his driver's license to the policeman] Why did you stop me?
- P. 3. You were driving too fast.
- N. 4. What do you mean (how come) too fast? I was driving only 35 miles per hour.
- P. 5. Didn't you see the traffic (speed) sign? On this street you are allowed to drive only 25 miles an hour. (The speed limit is...)
- N. 6. I am very sorry. I really did not notice that sign.
- P. 7. You were not paying attention to the traffic signs. You will have to pay the fine: 25 dollars.
- N. 8. But... but I was actually driving slowly... .
- P. 9. Really, you were driving 40 miles per hour. You yourself just said you were driving 35 miles per hour. Thus,...
- N. 10. All right, all right. I will have to pay the fine. What can one do about it? In the future, I will have to watch the road signs more carefully.

NOTES:

4. ī vālandą — also: pėf vālandą 'per hour'.
5. eismo žėnklas — traffic (road, speed) sign.
dvidešimt penkiās myliās — this expression of speed measurement has to be in the accusative case.

Trisdešimt septintoji pamoka

Lesson 37

VYTAUTAS DIDYSIS

Pō Mindaugo nužūdymo Lietuvā kiek susilpnėjo, nės dažnai keitėsi valdōvai. Bėt nuō Vytėnio (1295-1316) ir ýpač nuō Gedimino (1316-1341) laikū Lietuvōs valstýbė nuolat stiprėjo ir āugo uždėdamā vis didesnius plōtus ī rýtus ir ī pietū rýtus. Gedimino pālikuonys, istorijoje vadunami Gedimināičiais (Gedimināičiū dināstija), Lietuvā išūgdė ī pirmaeilę valstýbę.

Gedimino sūnūs, Algirdas (1345-1377) ir Kęstūtis (1345-1382), kuriė bendrai valdė Lietuvā, išplėtė Lietuvōs ribās ligi Maskvōs apýlinkiū, ō pietuosė jau pasiekė Jūdąjā jūrā.

Bėt labiausiai Lietuvā sustiprėjo Kęstūčio sūnaūs Výtauto Didžiojo viešpatāvimo metu (1392-1430). Jis sutvaškė valstýbės administrācijā, galutinaī prāplėtė Lietuvōs ribās ligi Juodōsios jūros. Jis stātė pilis, tiēsė keliūs, laikė geraī apmókytā nuolatinę kariuomenę. Výtauto viešpatāvimo metu Lietuvā šaliā Anglijos, Vokietijos ir Prancūzijos buvo vienā iš keturiū didžiausių Eurōpos valstýbiū. Tuō metu bevėik visā Rūsija buvo pavergtā totōriū, ō pati Maskvā buvo tik nedidelės kunigaikštijos sōstinė.

1410 mėtai Lietuvōs kariuomenė išsirengė dideliām žýgiui ī Prūsijā, ī Kryžiuočiū ōrdino žemės. Jāū bevėik pusañtro šimto mėtū Lietuvā nuolat kariāvo sū kryžiuočiais. Būvo įvýkė daug kāro žýgiū ir mūšiū iš abiejū pusiū, tačiaū nē vienā pusė nebūvo galutinaī laimėjusi.

Výtautas, susitāręs sū Lėnkijos karāliumi Jogāila, kuris buvo

jõ pusbrolis, nūtarē galutinaī sunaikinti kryžiuočius. Lemiamāsis mūšis įvỹko 1410 mētų liepos 10 diēnā priē Tānnenbergo kaimo. Jungtinēs lietūvių ir lēnkų pājēgos, vadovaujamos Vỹtauto, visiš-kai sūmušē kryžiuočius ir jū talkininkūs iš daūgelio Eurōpos kraštū. Šiuō laimėjimu būvo galutinaī sustabdỹtas vōkiečių verži-masis į rýtus.

Pō šio labai svarbaūs laimėjimo Vỹtautas daūg nebekariāvō, bēt tvarkē sāvō valstỹbē ir sāvō sumanumū būvo jāi užtikrinēs taikingā gvėnimā, kuriō Lietuvā nebūvo turējusi pēf paskutiniūs dū šimtūs mētų.

VOCABULARY

susilpnėti (susilpnėju, susilpnėja, susilpnėjo, susilpnės) — to grow weaker, to weaken
keistis (keičiuosi, keičiasi, keitėsi, keisis) — to turn over, to exchange, to succeed (in power)
ypač — especially
nuolat — all the time, by and by, continually
užimti (užimu, užima, užėmė, užims) — (here) to occupy
piėtas (1) — area, region
į rýtus — to the east
į pietų rýtus — to the south-east
palikuonis -iēs (3b) — descendent
išugdỹti (išugdaū, išugdo, išugdē, išugdỹs) — to raise, to nurture, to expand
pirmaeilis, -ė (2) — first class (adj.)
bendrai — together, commonly
išplėsti (išplečiu, išplečia, išplētē, išplēs) — to expand, to extend
ribā (4) — boundary
pietuosē — in the South
Juodoji jūra — Black Sea
viešpatāvimas (1) — reign
sutvarkỹti (sutvarkau, sutvarko, sutvarkē, sutvarkỹs) — to put in order, to straighten out, to arrange
galutinaī — finally, for good
praplėsti (prāplečiu, prāplečia, prāplētē, prāplēs) — to extend, to widen
apmōkyti (apmōkau, apmōko, apmōkē, apmōkỹs) — to train
nuolatinis, -ė (2) — permanent
kariūomenė (1) — army
paveřgti (pavėrgiu, pavėrgia, pavėrgē, pavėrgs) — to subjugate
totōrius (2) Tatar (noun)
kunigaikštijā (2) — dukedom, principality
išsireņgti (išsireņgiū, išsireņgia, išsirengē, išsireņgs) — to get ready, to set out
žỹgis -io (2) — campaign
iš abiejų pūsių — from both sides, on both sides
susitařti (susitariu, susitaria, susitarē, susitařs) — to make an agreement, to conclude an agreement
karālius (2) — king
sunaikinti (sunaikinū, sunaikina, sunaikino, sunaikins) — to destroy
lēmiamas, -ā (3) — decisive
įvỹkti (impers.: įvỹksta, įvỹko, įvỹks) — to take place, to occur, to happen
pājēgos (3b) — (here) forces
vadovāuti (vadovāju, vadovāja, vadovāvo, vadovāvs) — to lead, to command
talkiniņkas (2) — helper, supporter
laimėjimas (1) — victory
sustabdỹti (sustabdaū, sustabdō, sustābdē, sustabdỹs) — to stop
veržimasis (1) (refl. noun) — push, drive
sumanūmas (2) — cleverness, wisdom, shrewdness
užtikrinti (užtikrinu, užtikrina, užtikrino, užtikrins) — to assure
taikingas, -a (1) — peaceful
paskutinis, -ė (2) — last

GRAMMAR

37.1 Prepositions.

The object of each preposition must be in the case which the preposition requires, e.g. genitive, accusative, instrumental.

37.2 Prepositions with the Genitive Case.

Some examples of prepositions which require the genitive case are listed below:

- 1) **abipus** — on both sides of.
Kaūnas yrā abipus Nēmuno (ūpēs). — Kaunas is on both sides of the Nemunas (River).
- 2) **anāpus** — on the other side of.
St. Paul miēstas yrā anāpus Mississipi ūpēs. — (The city of) St. Paul is on the other side of the Mississippi River.
- 3) **anót** — according to (repeating someone's words exactly).
Jis, anót tėvo, gēras žmogūs. — He, according to (my) father, is a good man.
- 4) **añt** — on; expresses feelings towards (someone).
Knỹgā gulī añt stālo. — The book is (lying) on the table.
Jis pỹksta añt sāvō brōlio. — He is angry at his brother.
- 5) **artī** — close to.
Jis būvo artī namū. — He was close to his home.
- 6) **aukščiau** — above; (really an adverb 'higher').
Tojē ūpėje vandeñs būvo aukščiau kėlių. — In that river, the water stood above the knees.
- 7) **bē** — without; in addition to.
Sunkū gyvėnti bē pinigū. — It is difficult to live without money.
Bē knỹgų, teñ yrā dār ir rañkraščių. — In addition to the books, there are manuscripts there, too.
bē ābejo, bē abejonēs — without a doubt, doubtless, doubtlessly
bē gālo — without end, endless, endlessly
bē reikalo — without any need, needless, needlessly, etc.
- 8) **dėkā** — thanks to, owing to.
Tėvo dėkā aš šiañdien dār dirbu. — Thanks to father I am still working today.
- 9) **dėl (dėlei)** — for, for the sake of, because of.
Dėl kō neišmōkote pamokōs? — Why (lit.: because of what) didn't you study (learn) your lesson?

- 10) *gretà* — near, beside.
Jis stòvi gretà manēs. — He stands beside me.
- 11) *iki* — until, up to; as far as (may be used with dative case in certain fixed expressions, cf. 37.4).
Iki pasimātymo. — So long (lit.: until we see each other).
Aš nuėjaũ iki ūpės. — I went up to the river.
- 12) *įstrižai* — diagonally across.
Jis atsigulė įstrižai lóvos. — He lay down diagonally across the bed.
- 13) *iš* — out of; from; since.
Jis išeina iš namų. — He is going out of his house (home).
Jis gavo iš manės laišką. — He got a letter from me.
Jis iš jaunų dienų tóks. — He has been that way since youth.
- 14) *išilgai* — along.
Kėlias eina išilgai ūpės. — The road runs along the river.
- 15) *lig, ligi* — until; as far as. (*Lig, ligi* is synonymous with *iki*, cf. 11)
Aš skaičiau ligi vākaro. — I read (was reading) until evening.
Aš nuėjaũ ligi jŏ namų. — I went up to his home.
- 16) *liñk (liñkui)* — toward, to.
Jis bėga liñk miško. — He runs (is running) toward the forest.
- 17) *netoli* — not far from, near; approximately.
Universitėtas grà netoli miėsto ceñtro. — The university is not far away from the center of the city.
Teñ buvo netoli šiñto žmonių. — About a hundred people were there.
- 18) *nuŏ* — from, off; (guarding) against; since, from; by reason of, because of.
Vanduo bėga nuŏ stŏgo. — Water runs off the roof.
Váistai nuŏ galvŏs skaudėjimo. — Medicine for (against) a headache.
Jis dirba nuŏ rýto ligi vākaro. — He works from morning 'til night.
Jis kenčia nuŏ karšćio. — He is suffering from the heat.
- 19) *pasàk* — according to (relating someone else's words, or opinion; *pasàk* is synonymous with *anŏt*, cf. 3)
Iř Pėtras, pasàk jŏ, niėko neturi. — And Peter, according to him, does not have anything.
- 20) *pirm (pirmà)* — before; in front of.
Niėko nedarýk pirm laiko. — Don't do anything ahead of time.
Jis eina pirmà manės. — He is going in front of me.
- 21) *pŏ* — after.
Pŏ koncėrto àš parėjaũ namŏ. — After the concert I went home.
 NB. This preposition can also be used with other cases with different meanings, cf. below.
- 22) *priė* — at, near, in the vicinity of; in the presence of; in the time of.
Šis autobusas sustŏja priė bibliotėkos. — This bus stops near the library.
Vaikai užáugo priė tėvų. — The children grew up with their parents.
Priė sėno karāliaus visi gerai gyvėno. — In the time of the old king everybody lived well.
- 23) *pusiáu* — half way up, half way along.
Pasitikaũ jŏ pusiaũ kėlio. — I met her half way along the road.
- 24) *skersai* — across, athwart.
Jis gulė skersai lóvos. — He is lying across the bed.
 NB. This preposition can be used with the accusative case also with no difference in meaning:
Jis pėrėjo skersai kėliá. — He went across the road.
- 25) *šalià* — beside.
Jis atsisėdo šalià manės. — He sat down beside me.
- 26) *šiàpus* — on this side of.
Universitėtas grà šiàpus ūpės. — The university is on this side of the river.
- 27) *tařp* — between, among.
Tařp Jŏno iř Pėtro grà didelis skirtumas. — There is a big difference between John and Peter.
Kėdė stŏvi tařp stālo iř sienos. — The chair stands between the table and the wall.
- 28) *ũž* — behind; at a distance of; in, after (in expressions of time).
Vaikas stovėjo ūž mŏtinŏs iř veřkė. — The child stood behind (his) mother and cried.
Už trijų mėtrų pasirŏdė vanduo. — At the depth of three meters water appeared.
Jis baigs darbá ūž (vienerių) mėty. — He will finish the work in a year.
Ji pàėmė manė ūž rañkos. — She took me by the hand.
 NB. This preposition can also be used with the accusative case, cf. below.

- 29) *vidùj* — within, inside of (This is really an abbreviated form of *vidujė*, which is the locative sg. of *vidùs*, 'the inside, the inner side').
Vidùj miško buvo daug šilčiau. — It was much warmer within the forest.
- 30) *Virš, viršuj, viršum* — over, beyond; above.
Tai virš mano jėgų. — That is beyond my strength.
Virš medžių skraidė dideli paukščiai. — Above the trees large birds were flying.
- 31) *žemiau* — below.
Upėje vandens buvo žemiau kėlių. — Water in the river was below the knees.

37.3 Compound prepositions with *iš* as the initial element require the genitive case also.

- a) *Iš anapus miško pakilo lėktuvas.* — An airplane rose from the other side of the forest. (. . . from behind . . .)
- b) *Katė išbėgo iš po stalo.* — A cat ran out from under the table.

37.4 Prepositions in Certain Fixed Expressions.

(Prepositions with the Dative Case.)

A few prepositions are used with the dative case in certain fixed expressions. Otherwise there are no prepositions in Lithuanian which regularly require the dative case.

- 1) *põ šiai diėnai* — up to the present time
- 2) *põ senovei* — as it was; 'nothing new'; 'things are the same' (lit.: according to the past).
- 3) *põ kám* — how much (obsolete).
- 4) *põ dešinei* — to the right
- 5) *põ kárei* — to the left
- 6) *iki šiai diėnai* — up to the present time (but also possible: *iki šiõs dienõs*, same meaning).
- 7) *iki šiám laikui* — up to this time (also: *iki šiõ laikõ*).

37.5 Prepositions with the Accusative Case.

Some examples of prepositions which require the accusative case are listed below:

- 1) *apiė* — round about, near; approximately; concerning.
Apiė sõdą áuga mēdžiai. — Round about the orchard, trees grow.

Jis kalba apiė manė. — He is talking about me.

Ateik apiė dvjlyktą válandą. — Come at about (around) 12 o'clock.

- 2) *apliñk (apliñkui)* — around, by.
Apliñk manė stovėjo daug jaunų žmonių. — Many young people stood around me.
 - 3) *ĩ* — in, into, to.
Vaikas eina ĩ kambarĩ. — The child is going into the room (The child is entering the room).
Mano visi vaikai jaũ eina ĩ mokýklą. — All my children (already) go to school (attend school).
Kaimýnas vážiuoja ĩ miestą, ĩ turgą. — The neighbor is going to the city, to the market.
Berniukas lipa ĩ mēdĩ. — The boy is climbing a tree.
Mokinýs atsáko ĩ kláusimus. — The pupil answers the questions.
Jis niekuomet neatsáko ĩ mano láiškus. — He never replies to my letters.
Jis labai panašus ĩ savo tėvą. — He is very similar to his father (He looks very much like his father).
 - 4) *pagal* — along, beside; according to.
Jis bėga pagal tvõrą. — He runs along the fence.
Jiė visuomet dirba pagal pláną. — They always work according to plan.
 - 5) *paleĩ* — along, by the side of, beside.
Jis stovėjo paleĩ sieną. — He stood beside the wall.
 - 6) *pàs* — at, at the home of, at the house of, to.
Ateikite pàs manė. — Come to my place.
Jis gyvėna pàs manė. — He is living at my place.
 - 7) *paskui* — right after, close behind.
Eik paskui manė. — Follow (right) behind me.
 - 8) *peř* — through, across; during, throughout.
Jiė bėgo peř laukus. — They ran across the fields.
Peř kárą mēs daug mātėme. — During the war we saw a lot.
 - 9) *põ* — round about, here and there.
Jis váikšćiojo põ miestą. — He was walking in (about) the town.
- NB. This preposition may also have a distributive meaning which cannot be translated by any single English expression: *Jis dúoda vaikáms põ gábalą sýrio.* — He gives the children each a piece of cheese. Note also that it can be used with other cases.

- 10) *priēš* — before, in the presence of; ago; against.
Priēš jō namūs āugo didelē liepa. — In front of his house grew a large linden tree.
Priēš dēšimt mētų jis dār čia gyvėno. — Ten years ago he still lived here.
Jis kovōjo priēš manē. — He fought against me.
- 11) *prō* — by, past; through.
Mēs pravažiāvome prō sėnā pilį. — We drove past the old castle.
Ji žiūrī prō langā. — She is looking through the window.
- 12) *skersai* — across, cf. example 24, §37.2.
- 13) *už* — than; for, in return for.
Už darbą gavau pinigų. — I received some money for the work.
Mēs kovojame už laisvę. — We are fighting for freedom.
Padirbėk už manē. — Work for me (Take over my work for a while).

37.6 Prepositions with the Instrumental Case.

Some examples of prepositions which require the instrumental case are listed below:

- 1) *pō* — under.
Šuō gūli pō stalū. — A dog is lying under the table.
- 2) *sū* — with; approximately the size of.
Eik sū manimi. — Go with me.
Jis sū medžiū lėgus. — He is about the size of a tree.
- 3) *sulig* — up to, as far as.
Vandėns buvo sulig krantaīs. — The water was up to the banks.
- 4) *tiēs* — opposite, in front of.
Jis stōvi tiēs langū. — He is standing in front of the window.
Lietuvių pulkai tiēs Kaunū plaūkė pėr Nėmuną. — The Lithuanian troops (regiments) swam across the Nemunas (river) opposite Kaunas.

37.7 Prepositions Used with Several Cases.

Note that *pō* can be used with the genitive case (when it means 'after'), with the dative case (in certain fixed expressions), with the accusative case (when it means 'here and there, round about' or when it has distributive meaning) or with the instrumental case (when it means 'under').

The preposition *už* can be used with the genitive case (when it means 'in, after') or with the accusative case (when it means 'for').

The preposition *skersai* 'across, athwart' can be used with either the genitive or the accusative case with no difference in meaning.

The preposition *iki* ordinarily is used with the genitive case, but in certain fixed expressions it is used with the dative case.

37.8 A review list of prepositions used with various cases:

GENITIVE — *abipus, anāpus, anót, aūt, artī, aukščiaū, bė, dėkà, dėl, gretà, iki, įstrižai, iš, išilgai, ligi, liūk, netoli, nuō, pasāk, pirm, pō, priē, pusiau, skersai, šalia, šiapus, tarp, už, vidūj, virš, viršū, žemiaū, iš anāpus, iš pō*, etc.

DATIVE — *iki, pō* (only in certain fixed expressions).

ACCUSATIVE — *apiē, aplink, į, pagal, palei, pàs, paskui, pėr, pō, priēš, prō, skersai, už*

INSTRUMENTAL — *pō, sū, sulig, tiēs*

37.9 Prepositions and Adverbs.

Some prepositions in Lithuanian are derived from adverbs. These prepositions, in most cases, may still be used as adverbs. Examples:

- a) *Berniukas stovėjo gretà, o mergaitė kiėk toliaū.* — The boy was standing close by, and the girl was a little farther (from there).
- b) *Vienas studeñtas ėjo pirmà, kitas paskui.* — One student walked in front (first), the other one—after (him).

37.10 Expressions with Prepositions and without them.

In some special cases one may either use a preposition with a certain case, or the noun can be used without a preposition, but in such a case which has the same meaning as the preposition together with the noun. One can say . . .

either:

Ji pavirto į pėlę. — She turned into a mouse.

or:

Ji pavirto pelė. — She turned . . . (*pelė*—instrumental)

either:

Jiē mirė iš (nuo) bado. — They died from hunger (famine).

or:

Jiē mirė badū. — They died . . . (*badū*—instrumental)

either:

Jis gūli ant lóvos. — He is lying on the bed.

or:

Jis gūli lóvoje. — He is lying . . . (*lóvoje*—locative)

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kadà Lietuvà susilpnėjo? 2. Kaip yrà istòrijoje vadinami Gedimino pàlikuonys? 3. Ligi kuriòs jùros Výtautos išplétė Lietuvòs ribàs? 4. Kàs įvỹko 1410-siais mėtaiis líepos 10 diėnà? 5. Kà dārė Výtautos pò Tannenbergo mūšio? 6. Priė kokiòs ùpės yrà Vilnius? 7. Priė kokiòs ùpės yrà Kaūnas? 8. Priė kokiòs ùpės yrà Niujòrkas? 9. Kàs gývėna pàs jùs? 10. Iš kuriòs knỹgos jūs tai nusiràšėte (copied)?

B. *Form sentences with the following prepositions:* ant, pò, ùž, pàs, priė, peĩ, prò.

C. *Copy sentences from reading selections of lessons 31-35 where prepositions occur. Translate the prepositions.*

D. *Translate into Lithuanian:* 1. His children still live at his place (home). 2. We are going with our old friends to take a walk in the park. 3. They live near us (not far away from us). 4. His house stands near the river. 5. Five new books are lying on the table. 6. She is looking through that window. 7. I walked along the fence. 8. He is going to Europe. 9. I am going home. 10. She is always at home (sits at home).

CONVERSATION

VASARA

Výras: 1. Šiañdien šeštadienis. Tik kà prànešė peĩ rãdijà, kàd būs labai káršta. Važiúokime kuĩ nòrs pasimãudyti.

Žmonà: 2. Bùtų gerai nuvažiúoti priė jùros, bėt tolòka . . .

Výras: 3. Gál važiúokime į miėsto baseinà.

Žmona: 4. Teĩ šiañdien būs labai daũg žmoniũ . . .

Výras: 5. Tai gál važiúokime kuĩ nòrs į parkà; vaikai galės pabėgióti, ó mės pasėdėsimė pò mėdžiais.

Žmona: 6. Kai tik tũ nuvažiúoji į parkà, tuojaũ užmingi, pavėsyje patògiai išsitiėšęs!

Výras: 7. O kà gi teĩ párke darýti?

Žmona: 8. Tũ visai nematai gamtòs gròžio, vãsaros žalumo, mėdžių šlamėjimo. Visi výrai tokiė . . .

Výras: 9. Gerai jaũ gerai: važiúosime teĩ, kuĩ tũ nóri.

Žmona: 10. Eik, suràsk visũs mãudymosi kostiumũs, sukrãuk viskà į automobilį. Tũrime skubėti, nės vėliaũ būs labai káršta.

SUMMER

Husband: 1. Today is Saturday. It was announced on the radio that it will be very hot. Let's go swimming somewhere.

Wife: 2. It would be nice to go to the sea shore, but it is rather far . . .

Husband: 3. Well then, let's go to the public (city) swimming pool.

Wife: 4. There will be a lot of people down there today.

Husband: 5. Then perhaps we should go to some park somewhere; the children will be able to run around, and we will be able to sit under the trees.

Wife: 6. As soon as you get to the park, you fall asleep right away, after having stretched out comfortably in the shade.

Husband: 7. And what can one do in a park?

Wife: 8. You do not see the beauty of nature, the green of the summer, the rustling of the trees. All men are like that.

Husband: 9. All right, all right. We will go wherever you want to go.

Wife: 10. Well, get a move on, gather all the bathing suits, put them in the car. We must hurry because it is going to get hot later on.

Useful Expressions and Idioms

How are you? — a) *Kaip gyvuojate?*

b) *Kaip einasi?*

c) *Kaip laikotės?*

d) *Kaip sekasi?*

I like this book. — *Man patinka ši knyga.*

You like this book, etc. — *Jums (Tau) patinka ši knyga, ir t.t.*

I am cold. — *Man (yra) šalta.*

You are cold. — *Jums (Tau) šalta.*

I was cold, etc. — *Man buvo šalta, ir t.t.*

There is nothing one (you) can do about it — *Nieko nepadarysi.*

Thank you very much — *Labai ačiū.*

You're welcome — *Prašau.*

Don't mention it — *Nėr už ką. (Prašau).*

Trisdešimt aštuntoji pamoka

Lesson 38

KRISTIJONAS DONELAITIS

(1714 - 1780)

Vienas iš didžiųjų lietuvių poetų yra Kristijonas Donelaitis. Jis gimė, mokėsi ir visą gyvenimą pralėjo Mažonoje Lietuvoje. Ilgiausiai jis išgyveno Tolminkiemyje (1743-1780), kur jis buvo liuteronų parapijos klebonas. Ten jis ir parašė savo svarbiausią kūrinį — poemą "Mėtai".

Pats Donelaitis niekuomet nematė savo poemos išspausdintos — visus savo raštus paliko raškraščiuose. Jiė buvo išspausdinti pō jō mirties 1818 metais.

"Mėtai" yra parašyti hegzametru. Šioje poemoje Donelaitis aprašo Mažosios Lietuvos ūkininkų gyvenimą. Gražiais vaizdais jis piešia jų darbus, vargus ir rūpesčius. Blogus ūkininkus jis pa-pėikia, geruosius pagiria.

"Mėtai" yra svarbiausias lietuvių literatūros veikalas, para-šytas 18-me (aštuonioliktajame) amžiuje. Jis išverstas į kelias kalbas.

Donelaičio kalbà yra kiek senoviška, bêt turtinga ir vaizdin-ga. Jō "Mėtai" laikomi labai svarbiū lietuvių kalbōs paminklū. Štai kēletas eilūčių iš Donelaičio "Mētų" kartū sū ānglišku ver-timū:

PAVASARIO LINKSMYBES

Jaū saulēlē vėl atkōpdama būdino sviētą
Ir žiemōs šaltōs triūsus pargriāudama juōkēs.
Šalēių prāmonēs sū ledais sugaišti pagāvo,

Iš putodams sniëgs visuř i niëkà paviřto.
 Tuõ laukùs oraì drungni gaivindami glõstë
 Iř zolelës visàs iř numirusiù šaukë.
 Krùmai sù šilaìs visàis iřsibùdino këltsis,
 O laukù kalnai sù klõniais pàmetë skrãdas.

THE SPRING'S JOYS

Now the sun rose again to rouse the world
 and laughed to topple down chill winter's labors.
 And cold's creations, with the ice, diminished
 as foam of snow changed everywhere to nothing.
 Soon the bland weather stroked and woke the fields,
 called up herbs of all species from the dead.
 Thickets and very heath bestirred themselves;
 hill, meadow, dale threw down their sheepskin jackets.*

VOCABULARY

poëtas (2) — poet	papeikti (papeikiù, papeikia, papeikë, papeiks) — to scold, to admonish
Mažoji Lietuva — Lithuania Minor	pagirti (pàgiriù, pàgiria, pagyrë, pagifs) — to praise
liuterõnas (2) — Lutheran (noun)	veikalas (3b) — work, (poetical) work
parãpija (1) — parish	senõviřkas (1) — archaic
klebõnas (2) — pastor	vaizdingas (1) — full of beautiful images, poetical, expressive
svarbùs (4) — important	pamiñklas (2) — monument
kùrinys (3a) — creation, work	šaltinis -io (2) — source, well
iřspausdinti (iřspausdinù, iřspausdina, iřspausdino, iřspausdiñs) — to print	vystyti (vystausi, vystosi, vystësi, vystysis) — to develop
rãřtas (2) — writing, (written) work, (poetical) work	besivystant — in the process of development
palikti (paliekù, paliëka, paliko, paliks) — to leave	bendrinis, -ë — common
rankrařtis -cio (1) — manuscript	bendrinë kalbà — common language, standard language (both spoken and written)
mirtis -iës (4) fem. — death	pacituoti (pacituõju, pacituõja, pacitãvo, pacituõs) to cite, to quote
hegzãmetras (1) — hexameter	eilutë (diminutive of eilë 'row') — line (of a poem, a page)
poemà (2) — poem, (epic) poem	kartù — together with
aprašyti (aprašau, aprãšo, aprãšë, aprãřys) — to describe	vertimas (2) — translation
vaizdas (4) — view, picture, portrayal	
vařgas (4) — care, worry, suffering, hardship	
rùpestis -cio (1) — care, worry	

* Translated by Clark Mills. Taken from: *The Green Oak. Selected Lithuanian Poetry.* Ed. by Algirdas Landsbergis and Clark Mills, Voyages Press, New York, 1962.

NB. No vocabulary is given for this passage of "Metai".

GRAMMAR

38.1 Co-ordinating Conjunctions (iř, taãiaù, õ, bët, etc.)

The words *iř* 'and', *taãiaù* 'but, nevertheless, however' *ař* 'whether', *arbà*...*arbà* 'either...or', *neì*...*neì* 'neither...nor', *õ* 'and, but', *bët* 'but' are co-ordinating conjunctions and can connect either clauses, phrases or single words. Examples:

- 1) *Miësto gãtvës yrà ilgõs iř siaùros.* — The streets of the city are long and narrow.
- 2) *Jis atëjo, taãiaù nedirbs.* — He came, but he won't work.
- 3) *Ař dirbs, ař nedirbs, vis tiek jis gaus pinigù.* — Whether he works or not, he will still get some money.
- 4) *Ateikite arbà šiañdien, arbà rytõj.* — Come either today or tomorrow.
- 5) *Neì mokinys, neì mokinë nedirba.* — Neither the boy nor the girl pupil works.
The conjunction *õ* 'but' is used to contrast two ideas.
- 6) *Jis turtuõlis, õ ař vařgas žmogëlis.* — He is a rich man, but I am just a poor little fellow.
- 7) *Jis turi daùg laiko, õ atvažiuoti pàs mûs nenõri.* — He has lots of time, but he doesn't want to come to see us.
- 8) *Jis gali, õ ař negaliù.* — He can, but I can't.
It may also be used following a negative clause.
- 9) *Jis negali, õ ař galiù.* — He can't, but I can.
- 10) *Ař nesù dailininkas, õ jis yrà.* — I am not an artist (painter) but he is.

In each of the preceding examples *õ* could have been replaced by *bët*, which is more emphatic than *õ*. For example in sentence 6, the word *bët* would have stressed the fact that it is *I* (not another) who is the ordinary little fellow, whereas *õ* merely contrasts the two clauses. Likewise in sentence 9 the *õ* merely contrasts the two clauses, whereas *bët* would have stressed the ability of the speaker.

The clause introduced by *bët* also denotes in some clauses something which is unexpected in view of the meaning of the main clause.

- 11) *Jis visai silpnas, bët vis (dãr) dirba iř dirba.* — He is very weak, but (even so) he works and works.
- 12) *Nõrs iř neturiù pinigù, bët kaip nõrs atvažiuosiu.* — Although I don't have any money, I shall come somehow or other.
- 13) *Jis nedidelis vyras, bët stiprus kaip liùtas.* — He is a small man, but strong as a lion.

In examples 11, 12 and 13, *tačiaū* 'nevertheless' might have been used, but *tačiaū* is generally limited to formal discourse, whereas *bèt* is common in every day conversation. *Tačiaū* is perhaps more common after a negative clause.

ō may introduce an interrogative sentence and/or one expressing mild surprise.

- 14) *O kàs gi čià?* — (Well,) what's this here? (or 'What's going on?')
- 15) *O kàs gi čià?!* — (Well,) what do you know?! (or 'My oh my!') in a conversation.
- 16) *O kaip tàvo bróliui Jónui (sėkasi)? Aĩ jis jau išėjo iš ligóninės?* — And how about your brother John? Did he get out of the hospital yet?
- 17) *O iš kuĩ tú tai žinai?* — And how do you know that? (or: How come you know that?)
- 18) *O kaip gi jũs tai padarýsite?* — And how are you going to manage (to do) that?
- 19) *Bèt kã gi jũs dabr̃ darýsite?* — But what (on earth) will you do now?

In general one might say that *ō* and *bèt* are similar in usage, but *bèt* is more emphatic; *bèt* may be replaced by *tačiaū* especially after negative clauses. One also finds such expressions as *ō visgi, bèt visgi, o vis dėlto* 'but, nevertheless', *ō vis tiek, bèt vis tiek* 'but even so' or *o tačiaū* 'however'; (*tačiaū* is never used in combination with *bèt*).

The conjunction *bėi* 'and' can only unite two closely related words or phrases, not two clauses:

- 20) *Tėvas bėi mótina gyvėna miestė.* — Father and mother live in the city.

38.2 The common conjunctions *kàd* 'that', *jóg* 'that', *idañt* (rarely used and a bit archaic) 'in order that', *kadàngi* 'because, for' (generally *kadàngi* is found as the first word of a sentence), *nès* 'because' (not used in sentence initial position), *jėigu* 'if', *nórs* 'although', *kad iĩ* 'although' are subordinating conjunctions. Examples:

- 1) *Aš nežinójau, kàd (jóg) jis čià.* — I didn't know that he is here.
- 2) *Jis taip dãro, idañt visi matýtu.* — He does this so that everybody would (could) see.
- 3) *Kadàngi (lietũs) lijo, aš likaũ namiė.* — Since it was raining I remained at home.

- 4) *Mės ėsime geri studeñtai, nès mės daũg mókómės.* — We are good students because we study a lot.

See paragraph 31.2 for the uses of *jėigu*.

- 5) *Nórs jis yrà gėras kaimýnas, mės jō vistiek nemėgstame.* — Although he is a good neighbor, we don't like him even so.
- 6) *Niėko nemačiaũ, kàd iĩ (nórs iĩ) labaĩ stėngiausi.* — I didn't see anything, although I tried very hard.

38.3 List of Common Conjunctions.

A list of common conjunctions follows:

<i>aĩ</i> — whether	<i>negũ, nekaĩp</i> — than
<i>arbà . . . arbà</i> — either . . . or	<i>nėi</i> (rarely used) — than
<i>bèt</i> — but	<i>nėi . . . nėi</i> — neither . . . nor
<i>bėtgi</i> — but (emphatic)	<i>nebeñt</i> — except that, save that
<i>iĩ</i> — and	<i>nès</i> — because
<i>idañt</i> — in order that	<i>nórs</i> — although
<i>jėi, jėigu</i> — if	<i>ō</i> — but (and)
<i>jóg, jógėi</i> — that	<i>tačiaũ</i> — nevertheless, but
<i>kàd</i> — that	<i>tàd</i> — therefore
<i>kadàngi</i> — since, because	<i>taĩ</i> — then, so
<i>kaĩ</i> — when, whenever	

NB. One must keep in mind that not only conjunctions are used to connect clauses: pronouns and adverbs are also used.

Examples: *kàs, kóks, kuris, kadà, kaip, kodėl, kōl, kiek . . .* are used in the dependent clauses. (See also Lesson 21 and Lesson 36 for relative pronouns). *tàs, tóks, tadà, taip, todėl, tōl, tiek . . .* are used in the main clauses.

- 1) *Kàs dirba, tàs tũri.* — He who works, has (something; is not a pauper).

- 2) *Kadà prašýsi, tadà gausi.* — When you ask (for something), you will get (it), etc.

See also Appendix and various lessons where these questions are explained.

38.4 Interjections.

For a list of common Lithuanian interjections, see Appendix. The use of the interjections is similar to that of English. Examples:

- 1) *à* — oh; *A, kaip šalta!* — Oh, how cold it is!
- 2) *nà* — well, there now; *Nà, pasakok viskã iš prãdžios.* — Well, tell us everything from the beginning.
- 3) *štai* — here, look here; *Štai jis!* — Here he is.

38.5 The Particles.

Some common Lithuanian particles (*dalelytės*) are listed below:

- 1) *-ai* — emphatic particle which serves to reinforce the preceding word. Thus one could say either *tàs mēdis* 'that tree' or *tasai mēdis* 'that tree'. In the second case the meaning of *tàs* 'that' is reinforced.
- 2) *aĩ* (*aĩgi*) — interrogative particle. As an interrogative particle *aĩ* appears as the first word of a sentence, e.g. *Aĩ jis žino?* — Does he know?
- 3) *bè* — may function as an interrogative particle; *Bè nežinaĩ?* Don't you know?
- 4) *benè* — interrogative particle with the meaning 'is it possible that?', can it really be that?; *Benè tù vaikas?* — Is it possible that you are a child?; *Benè jis kã žino?* — Does he really know something?
- 5) *gì* — a particle serving for accentuation or emphasis; *Kã gì aš turiù darýti?* — What on earth am I supposed to do?; *Aš gì nè vagis!* — I am not a thief.
- 6) *jaù* — particle of emphasis; *Kàs jaù táu atsitiko?* — What on earth happened to you?; *Tóks jaù jis iš mažeñs* — That's the way he has been since childhood.
- 7) *jùk* — why, well, but; *Bèt jùk jò teñ nebùvo.* — But he wasn't there anyway; *Jùk tù pats žinaĩ.* — But you yourself know.
- 8) *Kažĩn, kažĩ* <(kàs žino) — who knows, it's hard to say; *Kažĩn aĩ jis ateĩs.* — Who knows whether he will come.
- 9) *laĩ* — may one, let one; *Laĩ gyvuoja!* — May he live . . . (Long live . . .)
- 10) *màt* — let one . . . , may one . . . (used only in special expressions); *Màt jĩ gãlas!* — Let's forget him; *Màt tavè dievaĩ!* — All right, have it your way.
- 11) *nèt* — even; *Nèt Jõnas tõ nežinõjo.* — Even John did not know that.
- 12) *te-* (usually attached to the following verb) — only; *Kaĩta teñ tebuvaũ.* — I was there only once.
- 13) *tè, teguĩ* — may, let . . . ; *Tedirba. Teguĩ dirba.* — Let him work; may he work.
- 14) *tè* and *šè* — particle with the meaning of (familiar) 'take'; *Tè, pasiimk savo knygã.* — Here, take your book.

38.6 Special Adverbs.

Frequently special adverbs ending with the letter *n* denote the object of motion whereas the same root with the locative ending denotes location. Cf.

laukaĩ — out of doors, outside (as the object of motion); *Aš einũ laukaĩ.* — I am going outside.

laukè — outside (not as the object of motion); *Aš esũ laukè.* — I am outside.

- 1) *aukštýn* — upwards; *aukštaĩ* — up, in a high place.
- 2) *žemýn* — downwards; *žemaĩ* — down, in a low place.
- 3) *tolýn* — farther on; into the distance; *tolì* — far; at a distance.

The adverb *namõ* has no final *n*, yet it denotes the object of motion. Example: *namõ* — home, homewards, to one's home; *namìe* — at home; at one's home.

EXERCISES

A. *Questions.* 1. Kuĩ gimè Kristijõnas Doneláitis? 2. Kàs jis bũvo? 3. Kuĩ jis parãšè poëmã "Métai"? 4. Kadà bũvo išspausdinti Doneláicio ráštai? 5. Kã jis aprãšo savo poëmoje? 6. Kokiã yrã Doneláicio kalbã? 7. Kuĩ yrã Mažõji Lietuvã? 8. Aĩ jũs jaũ skaitète Doneláicio "Metùs"? 9. Kõkias knygãs jũs mægstate skaitýti? 10. Kaĩp vadinasi pirmõji "Métu" dalis?

B. In lessons 31-35, write out all the sentences where *bèt* or *õ* is used. Compare them, paying particular attention to the meaning of *bèt* and *õ*.

C. *Translate into Lithuanian.* 1. He can speak Lithuanian, but his wife cannot (speak it). 2. Because it was raining, I remained at home. 3. They are good students because they have studied a lot. 4. I cannot go home, because the weather is bad. 5. He is a bad student, because he always sleeps in class.

CONVERSATION

PAMOKŲ RUOŠIMAS*

- Prãnas:* 1. Jokũbai, aĩ jaũ pèrskaitèi Doneláicio "Metùs"?
Jokũbas: 2. Dãr nèt nepradėjau, nès ne tik neturėjau laĩko, bèt iĩ knygõs dãr nesũ nusipiĩkęs.
Prãnas: 3. Aš jaũ pradėjau skaitýti, bèt nekaĩp sèkasi: kiek senõviška kalbã, õ be tõ, tãs hegzãmetras!

- Jokūbas:* 4. Matai, reikia pirmiausia gerai išstudijuoti patį laikotarpį, taip pat paties Donelaičio gyvenimą.
- Pranas:* 5. Kuž čia žmogūs gali viską perskaityti! Tiek daug yra prirašyta apie Donelaitį, kąd neįmanoma nė dailės perskaityti.
- Jokūbas:* 6. Žinai ką: aš turiu gėrą sumānymā. Eikime pās Juōzā; jis viskā jāū yrā pėrskaiteš, jis mūms padēs.
- Pranas:* 7. Geraī, tāvo sumānymas neblōgas, bēt reikētų ir mūms patiems kā nōrs paskaityti.
- Jokūbas:* 8. Nebūk tū tōks jāū sąžiningas. Verčiaū eikime gōlfo pažaīsti.
- Pranas:* 9. O kaip sū Donelaičiu?
- Jokūbas:* 10. Donelaitis nepabēgs. Rytōj nueisime pās Juōzā, ir būs viskas aišku kaip aūt dēlno.* (or: kaip diēnā*)

HOMEWORK:

- Pranas:* 1. Jokubas (James), did you read Donelaitis' Metai? (The Seasons).
- Jokubas:* 2. Didn't even start it because it was not only that I did not have time, but I have not bought the book yet.
- Pranas:* 3. I did start to read it already, but it is not going too well: the language is somewhat archaic, and (in addition to that)—that hexameter.
- Jokubas:* 4. You see, one has first to study the era itself well, then the life of Donelaitis himself.
- Pranas:* 5. How can a body read all that! There has been so much written about Donelaitis; it is nigh impossible.
- Jokubas:* 6. You know what, I have a good idea. Let us go over to Joe's. He has read everything, he will help us.
- Pranas:* 7. O.K., your idea is not too bad, but we should also do something ourselves.
- Jokubas:* 8. Do not be so conscientious. We'd better go and play some golf.
- Pranas:* 9. And what about Donelaitis?
- Jokubas:* 10. Donelaitis will not run away. Tomorrow we will go to (see) Joe, and everything will be as clear as day.

NOTES:

- pamokų ruošimas — lit. 'preparation of lessons'.
10. aūt dēlno — lit. 'on the palm of one's hand'.
- diēnā — (acc. of def. time) 'during the day, at daytime'.

Trisdešimt devintoji pamoka

Lesson 39

LIETUVIŲ KALBA

Lietuvių kalbā kartū sū lātvīū ir išmirusiomis prūsū, kužšiū, žiemgāliū ir sēliū kalbomis sudāro bāltū kalbū grūpē indoeuropiēčiū kalbū šeimojē. Indoeuropiēčiū kalbū šeimā yrā skirstoma ī 15 (penkiōlika) kalbū grūpiū:

- | | |
|----------------------|---------------------------|
| 1. tochārū (kalbā) | 9. albānū |
| 2. indo-iranēnū | 10. ilirū |
| 3. armēnū | 11. itālikū (arbā romānū) |
| 4. hititū | 12. keitū |
| 5. Anatōlijos kalbos | 13. slāvū |
| 6. frigū | 14. germānū |
| 7. trākū | 15. bāltū (kalbos). |
| 8. graikū | |

Taīgi, kaip gālima matyti iš šio sārāšo, lietuviū kalbā yrā bāltū kalbū grūpēs narys. Bāltū kalbū grūpē išsivystē iš indoeuropiēčiū prōkalbēs, iš kuriōs taip pat išsivystē ir 14 (keturiōlika) kitū indoeuropiēčiū kalbū grūpiū. Tuō būdū lietuviū kalbā turi panašumū sū kiekvienā indoeuropiēčiū kalbā. Žinoma, laikui bēgant ir visōms kalbōms keičiantis, susidārē ir daug skirtumū visosē kalbū grūpēsē ir paskirosē kalbosē.

Bāltū prōkalbē atsiskyrē iš indoeuropiēčiū prōkalbēs maždaug apie 3000-2500 metūs pr. Kr. (priēs Kristū). Vēliaū bāltū prōkalbē suskilo ī dvi dalis — rytinē ir vakarinē (apie 500 pr. Kr.). Iš vakariniū bāltū išsivystē prūsū kalbā, iš rytinēs bāltū grūpēs — lietuviū, lātvīū, žiemgāliū ir sēliū kalbos. Kužšiū kalbā turi panašumo sū rytinėmis ir vakarinėmis grūpėmis. Kužšiai, žiemgāliai ir sēliai sulietuvėjo arbā sulatvėjo priēs maždaug 500 (penkis šim-

tūs) mētū. Prūsai išmirė XVII-me (septynioliktame) amžiuje. Tik dvi baltų kalbos išliko gyvos: latvių ir lietuvių.

Lietuvių kalbą yra svarbi lyginamajai indoeuropiečių kalbotyrai, nes ji yra išlaikiusi daug senoviskų kalbinių bruožų. Kai kuriė lietuvių kalbės žodžiai ir kai kuriós lýtys (fórmos) yra išlikusios senoviskėsnės nėt už senūjų indų (sanskrito), graikų ir lotýnų kalbų žodžiūs ir fórmas. Bėt daug dalýkų lietuvių kalbojė taip pat gerókai pasikeitė, nórs gál nė tiek, kiek kitosė dár gyvosė indoeuropiečių kalbosė.

VOCABULARY

prūsas (1) — Prussian, Old Prussian
 kuřšis -io (2) — Couronian
 žiemgális -io (2) — Zemgallian (Semigallian)
 sėlis -io (1) — Selian (Selonian)
 sudarýti (sudaraũ, sudáro, sudarė, sudarýs) — to compose, to form
 indoeuropiećis -ćio (2) — Indo-European (noun)
 skirstyti (skirstau, skirsto, skirstė, skirstys) — to divide, to apportion, to classify
 toćháras (2) — Tokharian
 indo-iranėnas (1) — Indo-Iranian (noun)
 armėnas (1) — Armenian (noun)
 hititas (2) — Hittite (noun)
 Anatólija — Anatolia
 frigas (2) — Phrygian (noun)
 trákas (2) — Thracian (noun)
 graikas (4) — Greek (noun)
 albánas (2) — Albanian (noun)
 iliras (2) — Illyrian (noun)
 itálikas (1) — speaker of the Italic languages
 románas (2) — speaker of the Romance languages
 keľtas (2) — Celt
 slávas (2) — Slav
 germánas (2) — Teuton, member of the (old) Germanic tribes
 báltas (1) — Balt
 taigi — so, thus, therefore
 sąrašas (3a) — list
 narýs (4) — member
 išsivýstyti (išsivýstau, išsivýsto, išsivýstė, išsivýstys) — to develop (oneself)
 prókalbė (1) — proto-language
 panašumas (2) — similarity
 laikui bėgant — in the course of time

keĩstis (keĩčiuosi, keĩčiasi, keĩtėis, keĩsis) — to change (oneself)
 skirtumas (1) — difference
 pásziras, -à (3b) — individual, separate, single
 atsiskirti (atsiskiriu, atsiskiria, atsiskýrė, atsiskĩfs) — to separate (oneself from)
 maždaug — approximately
 prieš Kristų (abr. pr. Kr.) — B.C.
 suskĩlti (suskỹla, suskỹla, suskĩlo, suskĩlis) — to branch out, to split (intransitive)
 sulietuvėti (sulietuvėju, sulietuvėja, sulietuvėjo, sulietuvėš) — to become Lithuanian
 sulatvėti (sulatvėju, sulatvėja, sulatvėjo, sulatvėš) — to become Latvian
 išlikti (išliekũ, išlieka, išliko, išlikĩs) — to remain (extant)
 lyginamásis, -móji — comparative
 lyginamóji kalbotyra — comparative linguistics
 išlaikýti (išlaikaũ, išlaiko, išlaikė, išlaikýs) — to preserve
 senóviskas, -a (1) — archaic
 kalbinis, -ė (2) — language (adjective), linguistic, pertaining to language
 brúožas (1) — trait, characteristic
 lytis -iės, fem. (4) — form
 senieji iĩdai — Old Indic people
 sanskritas (2) — Sanskrit (noun)
 lotýnas (2) — Latin (noun)
 gerókai — considerably
 pasikeisti (pasikeičiu, pasikeičia, pasikeitė, pasikeĩs) — to change (oneself)
 nórs — although
 gál — perhaps
 gývas, -à (3) — alive

GRAMMAR

39. Participial Phrases.

Adjectival participles, adverbial participles and special gerunds can function in a fashion similar to the participial phrases in English. The phrases have a meaning similar to that of subordinate clauses. (For form, cf. Lessons 26 & 35, also Appendix).

39.1 If the subject of the participial phrase and the main clause is the same and the action of the participle and the action of the main verb are simultaneous, then a special adverbial active participle will be used in the participial phrase. Examples:

- 1) *Visą dieną dirbdamas, Jónas labai pavařgo.* — Working all day, John became very tired.
- 2) *Dár vaikas búdamas, Jónas mėgo knygàs.* — While still (being) a child, John liked books.
- 3) *Zmogũs miegódamas niėko negĩrdi.* — The man hears nothing while sleeping.

39.2 If the subject of the participial phrase and the main clause is the same, but the action of the participial phrase is prior to the action of the verb of the main clause, then a past active participle is used in the participial phrase. Examples:

- 1) *Sugrĩžęs namõ, tuõj atsikulė.* — Having returned home, he immediately lay down.
- 2) *Nuėjęs pàs jĩ, jõ jaũ neradaũ namiė.* — Having arrived at his place, I didn't find him at home.
- 3) *Pažvelgęs prõ lánqą, Jónas památė žmogũ.* — Having looked through the window, John saw a man.
- 4) *Pagalvõjęs, kád kaimýnas jaũ sugrĩžo, Pėtras nuėjo jõ aplankýti.* — Thinking (having thought) that the neighbor had already returned, Peter went to visit him.

39.3 If the subject of the participial phrase and that of the main clause are different, but the action of the participial phrase is simultaneous with that of the main clause, then the special gerund derived from the present active participle (cf. 26.7) is used in the participial phrase. The subject of the participial phrase (if expressed) is in the dative case.

- 1) *Sáulei tėkant, darbinĩkai atsikėlė.* — (While) the sun was rising, the workers got up.

- 2) *Jām kalbant, visi klaūso.* — When he talks (lit.: him talking), everybody listens.
- 3) *Eīnant namō, laukuosē giedōjo paūkščiai.* — (While we were) going home, in the fields the birds were singing.
- 4) *Gālima būtu važiuoti pēr mišką, žinant, kàd teĩ yrà kòks nòrs kēlias.* — It would be possible to ride through the forest, knowing (if one knew) that there is some kind of road there.

39.4 If the subject of the participial phrase and that of the main clause are different, and the action of the participial phrase precedes that of the verb of the main clause, then the special gerund derived from the past active participle (cf. 26.7) is used in the participial phrase. The subject of the participial phrase (if expressed) is in the dative case.

- 1) *Rāsai nukritus, visi stójo ĩ dárba.* — The dew having fallen, everybody joined in the work.
- 2) *Jónui atėjus pàs manè, àš jám daviaũ knỹgą.* — John having come to my place, I gave him a book.
- 3) *Jurgui baĩgus dárba, Jónas jám dāvè pinigų.* — George having finished the work, John gave him some money.

39.5 Participles and Gerunds in Indirect Discourse.

In indirect discourse participles may be used instead of verbs. We have to do with indirect discourse when the writer (or the speaker) transmits the conversation or narrative of another person or persons in his own (i.e. the writer's or the speaker's) words. This may occur in simple or compound sentences. Examples:

(Simple sentences)

- 1) *Jónas sàkosi daũg žinąs.* — John says that he knows a lot.
 - 2) *Jis gýrėsi vākar miestè bũves.* — He boasted that he was in the city yesterday.
 - 3) *Jiè dabař ginasi niėko nežinóje.* — They defend themselves now (by saying that) they knew nothing.
- (Compound sentences)
- 4) *Jonaitis giriasi, kàd dabař gyvenąs labaĩ gražiojè viėtoje.* — Jonaitis boasts that now he is living in a very pretty place.
 - 5) *Pėtras pāsakojo, kuř ir kiek piřkes miško.* — Peter told where and how much lumber he bought.
 - 6) *Kaimýnas prànešè, kàd rytój važiuosias ĩ miėstą.* — (Our) neighbor announced that tomorrow he will go to the city.

The writer uses the participles *gyvenąs*, *piřkes*, *važiuosias* in sentences 4, 5 and 6 to show that the words are not his, but those of Jonaitis, Petras and the neighbor respectively which he heard in the simple verbal forms (i.e. not the participles).

Sometimes the writer relates the speech of some unknown person and then the statement(s) of this unknown person are accompanied by the word *sàko* 'says' (*kàzkas* 'someone'). Example:

- 7) *Jónas, sàko, vākar miestè bũves.* — John (someone says) was in the city yesterday.

On occasion the person whose speech the writer is relating may not be expressly identified, e.g. the author of some story. Then the story is begun in indirect discourse without mentioning the name of the author. Example:

- 8) *Vienas pirklỹs bũves labaĩ šykštũs. Kařtą jám bevažiuojant sũ pinigais, emę tėmti. Tadà jis privažiāves ūkininką, užsũkęs ĩ kiėmą ir apsinakvojęs.* — A certain merchant was very miserly. Once when he was traveling with (a considerable amount of) money it started to become dark. Then he approached a farmer, turned into the farmyard and spent the night (there).

But not only participles are used in indirect discourse. Finite verbs sometimes figure in indirect discourse also. Thus in stories it is possible to say either *kařtą gyvenęs karālius* or *kařtą gyvėno karālius* 'there once lived a king'.

In indirect discourse in place of the participle the special gerund can be used in sentences with the verb *sakýti* 'to say'. Examples:

- 9) *Sàko jĩ daũg žinant* (= *Sàko, kàd jis daũg žinąs*) — They say, he knows a lot.
- 10) *Sàko jĩ vākar miestè bũvus* (= *Sàko, jis vākar miestè bũves*) — They say, he was in the city yesterday.

See also the table in 26.9.2.

EXERCISES

- A. Questions. 1. Kókiai kalbũ šeimai priklaũso lietũvių kalbà? 2. Kuriái indoeuropiėčių kalbũ grupėi priklaũso lietũvių kalbà? 3. Kiek kalbũ grupių sudàro indoeuropiėčių kalbũ šeima? 4. Sũ kuriomis kalbomis lietũvių kalbà turi panašumų? 5. Kuriøs báltų kalbos yrà dár gývos? 6. Kuriøs báltų kalbos yrà jau išmirusios?

7. Kodēl lietūviu kalbā yrā svarbi lūginamajai indoeuropiēu kalbōtyrai? 8. Kās atsitiko sū kuŗšiais, žiemgāliais ir sēliais? 9. Kuŗ gyvēno prūsai? 10. Kuŗ gyvēna graikai?

B. Turn the participial phrases into dependent clauses: (Sample: Sugrūzes namō, āš tuojuā jām parašiau lāiškā = Kai āš sugrūzaū namō, āš jām tuojuā parašiau lāiškā)

1. Nuējes pās jū, āš jō neradaū namiē. 2. Miegōdamas žmogūs niēko negīfdi. 3. Pabaigē dārba, visi studentai nuējo ī restorānā pavālgyti vakariēnēs. 4. Mān bestōvint priē stotiēs, pradējo smaŗkiai lūti. 5. Darbiniņkai pradējo dirbti saulei tēkant.

C. In Lessons 31-35, write out all participial phrases and change them into dependent clauses.

CONVERSATION

RUDUO

- Tēvas:* 1. Šiañdien labaī graži dienā. Mēs turētume pasinaudōti tōkiu gražiū ōru ir važiūoti kuŗ nōrs ī kaimā.
- Vytukas:* 2. Aš labaī norēčiau nuvažiūoti pās dēdē Jōnā. Dabaŗ teñ labaī gražū: sōdas pilnas obuoliū, ō apliņkui — gražiāusi mēdžiai sū geltōnais, rudaīs ir raudōnais lāpais . . .
- Rūta:* 3. Tēvēli, ir āš norēčiau nuvažiūoti pās dēdē Jōnā.
- Tēvas:* 4. Geraī, važiūosime pās dēdē Jōnā. Bēt kuŗ yrā mamā?
- Vytukas:* 5. Aš tikrai nežinaū, bēt priēs keliās minutēs āš jā mačiaū kalbant sū kaimýne.
- Tēvas:* 6. Rūta, nueīk pās kaimýnē ir pasakýk māmai, kād mēs visi norētume nuvažiūoti ī kaimā.
- Rūta:* 7. Geraī, tēvēli. Aš tuojuā sugrūšiu.
(Pakeliuī ī kaimā)
- Vytukas:* 8. Žiūrēkite, žiūrēkite: kokiē grāzūs ēzero krantaī, pilni visokiāusiu spalvū.
- Rūta:* 9. Aš taip norēčiau pasivaīkščiōti pō tuōs krantūs.
- Tēvas:* 10. Geraī, kai nuvažiūosime pās dēdē, jūs sū Vytukū galēsīte eīti pasivaīkščiōti jō miškē.

AUTUMN

- Father:* 1. It's a beautiful day today. We should take advantage of such beautiful weather and go somewhere into the country (village).

Vytukas: 2. I would like very much to go to Uncle John's. It is very beautiful out there now: (his) orchard is full of apples, and all around (there are) most beautiful trees with yellow, brown and red leaves . . .

Ruta: 3. Daddy, I, too, would like to go to Uncle John's.

Father: 4. All right, we will go to Uncle John's. But where is (your) Mother?

Vytukas: 5. I am not sure, but a few minutes ago I saw her talking to (our) neighbor.

Father: 6. Ruta, go over to the neighbor's and tell Mother, that we all want to take a trip to the country.

Ruta: 7. O.K., Daddy. I will be back shortly.
(On the way to the country)

Vytukas: 8. Just look at this! Such beautiful shores of (this) lake; they are full of all kinds of colors.

Ruta: 9. I would like so much to go walking along those shores.

Father: 10. Very well. When we get to Uncle John's, Vytukas and you can go for a walk in his forest.

The Lithuanian National Anthem

LIETUVOS HIMNAS

*Lietuva, tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žeme,
Iš praeities Tavo sūnūs
Te stiprybę semia.*

*Tegul Tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba Tavo naudai
Ir žmonių gėrybei.*

*Tegul saulė Lietuvos
Tamsumus prašalina,
Ir šviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.*

*Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi.*

Words and music by Dr. Vincas Kudirka

Keturiasdešimtoji pamoka

Lesson 40

REVIEW

Translate into Lithuanian*

Review Lesson 1

1. My brother is a student.
2. I am also a student.
3. My father is a teacher.
4. Is my father a student?
5. Is my house large and beautiful?

Review Lesson 2

1. My sister is a good housekeeper.
2. She is not a good housekeeper.
3. My brother and my sister are reading a newspaper.
4. We are writing a letter.
5. Is my mother writing a letter?

Review Lesson 3

1. We are working at home.
2. My sister and my brother are also doing their homework (=preparing lessons).
3. I love my family.
4. Do you love your family?
5. He does not read this letter.

* There are 200 sentences in this Review Lesson, 5 for each lesson. Each "group" of five sentences illustrates some of the main grammatical points covered in a particular lesson. Vocabulary items are not necessarily from that one particular lesson: they are drawn, more or less, from the entire book.

Review Lesson 4

1. Man cannot live without the fire.
2. Man cannot live without a home (house).
3. A tooth for a tooth and an eye for an eye.
4. We cannot live without fire.
5. She does not go to school yet; she works at home.

Review Lessons 1 - 5

1. We live in Vilnius.
2. They live in Boston.
3. I am not a student. I am a teacher.
4. In the evening I am at home. I read a newspaper.
5. I cannot live in Boston, I can only live in Vilnius.

Review Lesson 6

1. My sister likes his son.
2. The professor does not like to live in the city.
3. We like our new home (house).
4. They do not like our new home.
5. Her son likes to read.

Review Lesson 7

1. Go home and read a newspaper!
2. Let us go to school and prepare our lessons.
3. She likes to go for a walk with her dog.
4. I see a stone in the water.
5. There is a lot of (much) water in the river.

Review Lesson 8

1. She wanted to write you a letter yesterday.
2. In the evening, we were at the theater where we saw a drama.
3. She likes his letter very much.
4. We went for a walk: the day was very beautiful.
5. We did not go to the theater; we went home.

Review Lesson 9

1. Tomorrow I will read a book; then I will work.
2. If the weather is (will be!) nice, we will go to the village.
3. He will give us a book.
4. The night will be very beautiful, and she will be very happy.
5. Tomorrow we will visit the university, the cathedral and a church.

Review Lessons 6 - 10

1. The student likes to drink coffee.
2. I like her, but she does not like me.
3. She likes him, but he does not like her.
4. I like Vilnius very much, but I cannot live in it.
5. Professor Valys likes to drink tea with sugar and honey.

Review Lesson 11

1. I like a yellow house, but my sister likes a white house.
2. I have a red pencil, but I need (some) yellow paper.
3. Our family needs a large house.
4. My father needs a new red pencil.
5. The professor needs a new book.

Review Lesson 12

1. I am cold; let's go home!
2. He is a very pleasant man, and he always speaks pleasantly.
3. Lesson 12 is a difficult lesson.
4. I do not like this difficult lesson.
5. I used to read a newspaper, when(ever) I used to sit in this chair.

Review Lesson 13

1. She has worked in that brick house.
2. We have been in New York only once.
3. I have never been in Vilnius.
4. They (fem.) have never worked in this new factory.
5. I have written him a letter, but he did not answer yet.

Review Lesson 14

1. I have five houses; my friends live in them.
2. My brothers are students at the University of Vilnius.
3. Many students live in the cities; they like to live in the cities.
4. I have received two letters yesterday; tomorrow, I will receive no letters.
5. I go into the fields where it is so beautiful.

Review Lessons 11 - 15

1. The students do not like to study now: they go to walk in the suburbs.
2. I have not yet read the newspapers.

3. They do not like our newspapers.
4. We do not like their universities.
5. They need many books and pencils.

Review Lesson 16

1. He is a rich man: he has twelve houses.
2. Fifteen owls are sitting in the linden trees.
3. The spruces and the linden are trees.
4. My father likes the linden trees very much.
5. His friend likes only the spruces.

Review Lesson 17

1. I have two eyes and two ears.
2. Each man has two hands and two legs.
3. May he write my friend a letter?
4. Thy kingdom come.
5. Thy will be done on earth as it is in heaven.

Review Lesson 18

1. That farmer had five sons.
2. Many people live in the city.
3. Cold beer is pleasant to drink.
4. Our old professors like us, but we do not like our young professors.
5. He always worked with his sons.

Review Lesson 19

1. I have five sisters and two brothers.
2. She has two brothers and two sisters.
3. Grandparents also live with them; they also belong to the family.
4. I do not have a brother.
5. She is the only daughter in her family; she has no sister.

Review Lessons 16-20

1. He is a German, but he can also speak English.
2. He is not a Lithuanian, but he speaks Lithuanian very well.
3. She is a Lithuanian, and she also speaks German very well.
4. Many Lithuanians live in the USA (Jungtinėse Amerikos Valstybėse).
5. Many Americans want to learn (to speak) Lithuanian.

Review Lesson 21

1. I am going to give him this book.
2. He had written me many long letters, but I had not answered those letters yet.
3. Sit down and write him a letter!
4. Let him go home.
5. He buys everything for his family.

Review Lesson 22

1. I will never speak English so well as you (do).
2. The river flows through the beautiful forests and wide fields.
3. She saw an excellent film yesterday.
4. I will go to Europe next week.
5. We worked all day yesterday.

Review Lesson 23

1. All the houses in the big cities are brick houses.
2. I like these golden watches.
3. In the evening we always read many newspapers.
4. I go (ride) to the university by car.
5. I write everything with this red pencil.

Review Lesson 24

1. Last year I was fifty-two years old.
 2. How old is she? She is only eleven years old.
 3. My grandfather is very old: last year he was 90.
 4. In five years, she will be twenty years old.
 5. I am not old yet! I am only 61 years old!
- NB. Use two possible versions for all these sentences.

Review Lessons 21-25

1. Her eyes are very big (She has big eyes).
2. In (my) hand I hold a book.
3. My brother broke his leg yesterday.
4. This man had very large ears.
5. She buys a new hat every day.

Review Lesson 26

1. I saw them standing near the train.
2. Driving past the cathedral they saw the castle.

3. After having greeted each other, they drove to the university.
4. While they were speaking (talking), I was writing a letter.
5. After having eaten dinner, they went for a walk.

Review Lesson 27

1. I am much older than my brother.
2. Canada is much larger than Lithuania.
3. Your house is much more beautiful than their house.
4. These books are much better than those.
5. Our university is the best university in America.

Review Lesson 28

1. The third lesson is the easiest lesson in this book.
2. I like the long beautiful nights of the summer (summer nights).
3. I like all these lamps; but I like this yellow lamp best.
4. He is a student at an institution of higher learning.
5. The new school is in the center of our city.

Review Lesson 29

1. Today, we are going to read the ninth lesson.
2. She was reading the fifth page of her new book.
3. I cannot understand the fifth lesson.
4. (On) the third day he left (for) home.
5. Their second child is more clever than their first child.

Review Lessons 26 - 30

1. My mother is sixty years old; she is younger than your mother.
2. Mr. Jonaitis is the richest man in our city; but he does not know that I am richer than he is.
3. Our school is much larger than your school; our school is the largest in Lithuania.
4. He can speak Lithuanian better than I, although (nors) he is much younger than I.
5. Better late (Lith.=later) than never.

Review Lesson 31

1. If I were rich, I would give you this new car.
2. If you had come yesterday, I would have shown you our new house.
3. If he were sick, he would not talk so much.

4. If you had studied Lithuanian, you would have been able to read this letter.
5. I would like to stay longer in Vilnius, if you could send me some money . . .

Review Lesson 32

1. Every morning I get up at six o'clock.
2. It is already ten o'clock. Let's go home.
3. Every day he goes to the university. He returns home at five.
4. On Tuesday we will all go to the museum. Next week we will go to Boston.
5. He comes (will come) in five hours.

Review Lesson 33

1. This house was built last year. It was built by my father.
2. When this book was (being) written, I had to help him.
3. The first castle was built by Mindaugas.
4. In the cities, many new homes are (being) built.
5. Many new homes are (being) built in the suburb by rich people.

Review Lesson 34

1. In the olden days, many things (thing=dalykas!) were made from amber.
2. Amber is washed up on the shore by the water.
3. These new houses will be built on the hill (hill=kalvą).
4. Those new houses will be built by these young men near (prie) the lake.
5. Where are brick homes (being) built?

Review Lessons 31 - 35

1. I do not want to be beaten.
2. After having read this book, I went for a walk.
3. The book which was written by him last year, is already sold out (išparduoti—to sell out).
4. If this book had not been written, we would not have known anything about his life.
5. If this could be done, (then) it would be very nice.

Review Lesson 36

1. I don't like this house; I want to buy that one.
2. She does not like such people who never read anything.

- Whose is that book? That is her book.
- How many letters did you write yesterday? I wrote only a few letters.
- Someone is at (prie) the door. Go and ask him what he wants.

Review Lesson 37

- I cannot live without these good friends.
- In his room there are a lot of old newspapers: they are lying on the table, under the chairs, by the walls.
- They read (past) until evening; in the evening they went to movies.
- These young students must work from morning until evening.
- This bus stops near the library.

Review Lesson 38

- Because I had no money, I could not go to the concert.
- Although he is still a young man, he can speak five languages.
- Neither my parents nor my relatives knew anything about this.
- I cannot speak Lithuanian yet because I did not study hard enough.
- If I had studied harder, I would have learned this language.

Review Lesson 39

- While it was raining, we went to school.
- Working all day, we got very tired.
- Having returned home, she started to read this new book.
- While the sun was rising, all the birds began to sing.
- John having finished the work, his father gave him some money.

Review Lessons 36 - 40

- For the past two years we have been learning Lithuanian.
- We have never yet been in Lithuania, but we will go as soon as we learn to speak Lithuanian.
- Lithuanian is an old language: it has many endings and forms.
- After having learned Lithuanian, we will be able to read Lithuanian newspapers, journals and books.
- Freedom is the most precious thing in the world.

Grammatical Appendix

41. NOUNS

41.10 First declension nouns in *-as*: *výras* (1) 'man'

	Singular	Plural
Nominative	výras	výrai
Genitive	výro	výrų
Dative	výrui	výrams
Accusative	výrą	výrus
Instrumental	výru	výrais
Locative	výre	výruose, -uos
Vocative	výre	výrai

41.11 First declension nouns in *-is*: *brólis* (1) 'brother'

	Singular	Plural
Nominative	brólis	bróliai
Genitive	brólio	brólių
Dative	bróliui	bróliams
Accusative	bróli	brólius
Instrumental	bróliu	bróliais
Locative	brólyje, -yj, -y	bróliuose
Vocative	bróli	bróliai

41.12 First declension nouns in *-ỹs*: *arklỹs* (3) 'horse'

	Singular	Plural
Nominative	arklỹs	arkliai
Genitive	arklio	arklių
Dative	arkliui	arkliams
Accusative	arklj	arklius
Instrumental	arkliu	arkliais
Locative	arklyjė, -ỹj, -ỹ	arkliuose, -uos
Vocative	arklj	arkliai

41.13 First declension nouns in *-ias*: *svėčias* (4) 'guest'

	Singular	Plural
Nominative	svėčias	svėčiai
Genitive	svėčio	svėčių
Dative	svėčiui	svėčiams
Accusative	svėčia	svėčius
Instrumental	svėčiu	svėčiais
Locative	svetyjė, -ỹj, -ỹ	svėčiuosė, -uos
Vocative	svety	svėčiai

41.131 The vocative of *vėlnias* 'devil' is *vėlne*.

41.14 First declension noun in *-is* showing alternation of *-d-* and *-dž-* in declension: *mėdis* (2) 'tree'; *-t-* and *-č-* alternate in the same way.

	Singular	Plural
Nominative	mėdis	mėdžiai
Genitive	mėdžio	mėdžių
Dative	mėdžiui	mėdžiams
Accusative	mėdj	mėdžius
Instrumental	medžiū	mėdžiais
Locative	mėdyje, -yj, -y	mėdžiuose, -uos
Vocative	mėdi	mėdžiai

41.15 First declension noun in *-ỹs* showing alternation of *-d-* and *-dž-*: *gaidỹs* (4) 'rooster'

	Singular	Plural
Nominative	gaidỹs	gaidžiai
Genitive	gaidžio	gaidžių
Dative	gaidžiui	gaidžiams
Accusative	gaidj	gaidžius
Instrumental	gaidžiū	gaidžiais
Locative	gaidyjė, -ỹj, -ỹ	gaidžiuosė, -uos
Vocative	gaidỹ	gaidžiai

41.20 Second declension nouns in *-a*: *vārna* (1) 'crow'

	Singular	Plural
Nominative	vārna	varnos
Genitive	varnos	varnų
Dative	varnai	varnoms
Accusative	varną	varnas
Instrumental	vārna	varnomis
Locative	varnoje	varnose
Vocative	vārna	varnos

41.21 Second declension nouns in *-ė*: *gėrvė* (1) 'crane'

	Singular	Plural
Nominative	gėrvė	gėrvės
Genitive	gėrvės	gėrvių
Dative	gėrvei	gėrvėms
Accusative	gėrvę	gėrvės
Instrumental	gėrvė	gėrvėmis
Locative	gėrvėje	gėrvėse
Vocative	gėrvė	gėrvės

41.22 Second declension nouns in *-i*: *marti* (4) 'daughter-in-law'

	Singular	Plural
Nominative	marti	marčios
Genitive	marčios	marčių
Dative	marčiai	marčioms
Accusative	marčia	marčias
Instrumental	marčia	marčiomis
Locative	marčioje	marčiosė
Vocative	maŕti	marčios

41.23 Second declension nouns in *-ia*: *valdžia* (4) 'government, power'

	Singular	Plural
Nominative	valdžia	valdžios
Genitive	valdžios	valdžių
Dative	valdžiai	valdžioms
Accusative	valdžią	valdžias
Instrumental	valdžia	valdžiomis
Locative	valdžioje	valdžiosė
Vocative	valdžia	valdžios

41.30 Third declension nouns may be either masculine or feminine: *akis* (4) 'eye' (feminine).

	Singular	Plural
Nominative	akis	ākys
Genitive	akies	akių
Dative	akiai	akims
Accusative	ākį	akis
Instrumental	akią, akimi	akimis
Locative	akyje, akỹj, akỹ	akysė,
Vocative	akiė	ākys

41.31 *dantis* (4) 'tooth' is a third declension noun of masculine gender.

	Singular	Plural
Nominative	dantis	dañtys
Genitive	dantiės	dantų
Dative	dančiaiui	dantims
Accusative	danťj	dantis
Instrumental	dančičiū, dantimi	dantimis
Locative	dantỹje	dantysė
Vocative	dantiė	dañtys

41.40 Fourth declension nouns in *-us*: *sūnūs* (3) 'son'

	Singular	Plural
Nominative	sūnūs	sūnūs
Genitive	sūnāūs	sūnū
Dative	sūnui	sūnūms
Accusative	sūnų	sūnus
Instrumental	sūnumi, -uī	sūnumis
Locative	sūnujē, -ūj	sūnuosē
Vocative	sūnau	sūnūs

41.41 Fourth declension nouns in *-ius*: *skaičius* (2) 'number'

	Singular	Plural
Nominative	skaičius	skaičiai
Genitive	skaičiaus	skaičių
Dative	skaičiui	skaičiams
Accusative	skaičių	skaičius
Instrumental	skaičiumi	skaičiais
Locative	skaičiuje	skaičiuose
Vocative	skaičiau	skaičiai

41.42 The noun *žmogūs* (4) 'man' is declined in the singular like a fourth declension noun, but in the plural like a second declension noun:

	Singular	Plural
Nominative	žmogūs	žmonės
Genitive	žmogaus	žmonių
Dative	žmogui	žmonėms
Accusative	žmogų	žmones
Instrumental	žmogumi, žmogum	žmonėmis
Locative	žmogujē	žmonėsė
Vocative	žmogau	žmonės

41.50 Fifth declension nouns in *-uo*: *šuo* (4) 'dog' (masculine)

	Singular	Plural
Nominative	šuo	šūnys, šūnes
Genitive	šūns, šūnio, šuniės	šunų
Dative	šuniui	šunims
Accusative	šunį	šunis
Instrumental	šuniū, šunimi, šuniū	šunimis
Locative	šunyjē	šunysė
Vocative	šuniē	šūnys

41.51 *vanduo* (3a) 'water' (masculine):

	Singular	Plural
Nominative	vanduo	vandenys, -ens
Genitive	vandens, vandenio	vandenų
Dative	vandeniui	vandenims
Accusative	vandenį	vandenis
Instrumental	vandeniu, -enimi, -eniū	vandenimis
Locative	vandenyje, -ýj, -ý	vandenysė
Vocative	vandeniē	vandenys

41.52 *sesuo* (3b) 'sister' (feminine):

	Singular	Plural
Nominative	sesuo	sėserys, -ers
Genitive	sesės	seserų
Dative	sėseriai	seserims
Accusative	sėsę	sėsėris
Instrumental	sėsėria, -erimi, -eriū	seserimis
Locative	seseryjē	seserysė
Vocative	sesėriē	sėsėrys

41.53 *mėnuo* (1) 'moon, month' (masculine):

	Singular	Plural
Nominative	mėnuo	mėnesiai
Genitive	mėnesio	mėnesių
Dative	mėnesiui	mėnesiams
Accusative	mėnesį	mėnesius
Instrumental	mėnesiu	mėnesiais
Locative	mėnesyje	mėnesiuose
Vocative	mėnesi	mėnesiai

41.54 Fifth declension nouns in *-ė*: *duktė* (3b) 'daughter' (fem.)

	Singular	Plural
Nominative	duktė	dukterys, -ers
Genitive	duktes	dukterų
Dative	dukteriai	dukterims
Accusative	dukterį	dukteris
Instrumental	dukteria, -erimi, -eriū	dukterimis
Locative	dukteryjē	dukterysė
Vocative	dukteriē	dukterys

41.55 The noun *sėmenys* (3) 'linseed' is commonly only used in the plural. The plural declension is: N. *sėmenys*, G. *sėmenų*, D. *sėmenims*, A. *sėmenis*, I. *semenimis*, L. *sėmenysė*, V. *sėmenys*.

41.6 In the modern standard language the dual is no longer used. In older texts it is met for the most part in the nominative and accusative case. Examples of dual forms of certain of the nouns in this section are given below.

Masculine

N. - A. - V. — dū vyrū, bróliu, árkliu, svečiū, medžiū, skaičiū
 D. — dviem výram, bróliam, arklíam, svečiám, mēdžiam, skaičiam
 I. — dviem výram, bróliam, arklíam, svečiám, mēdžiam, skaičiam

geležinis (2) 'iron'

Singular		Plural	
N. geležinis	geležinė	geležiniai	geležinės
G. geležinio	geležinės	geležinių	geležinių
D. geležiniam	geležinei	geležiniams	geležinėms
A. geležinį	geležinę	geležinius	geležinėms
I. geležiniū	geležinė	geležiniais	geležinėmis
L. geležiniame	geležinėje	geležiniuose	geležinėse

menkūtis 'small, tiny'

Singular		Plural	
N. menkūtis	menkūtė	menkūčiai	menkūtės
G. menkūčio	menkūtės	menkūčių	menkūčių
D. menkūčiui	menkūtei	menkūčiams	menkūtėms
A. menkūtį	menkūtę	menkūčius	menkūtės
I. menkūčių	menkūtė	menkūčiais	menkūtėmis
L. menkūčiame	menkūtėje	menkūčiuose	menkūtėse

42.4 Definite adjectives

42.41 Definite adjectives of the 1st declension: *baltasis* (3) 'white'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. baltasis	baltoji	baltieji	baltosios
G. baltąjo	baltosios	baltųjų	baltųjų
D. baltajam	baltajai	baltiesiems	baltosioms
A. baltąjį	baltąją	baltuosius	baltąsias
I. baltuoju	baltąja	baltaisiais	baltosiomis
L. baltajame	baltąjoje	baltuosiuose	baltosiose

sausasis (4) 'dry'

Singular		Plural	
N. sausasis	sausoji	sausieji	sausosios
G. sausojo	sausosios	sausųjų	sausųjų
D. sausajam	sausajai	sausiesiems	sausosioms
A. sausąjį	sausąją	sausuosius	sausąsias
I. sausuoju	sausąja	sausaisiais	sausosiomis
L. sausajame	sausąjoje	sausuosiuose	sausosiose

42.42 Definite adjectives of the second declension: *lygus* (3) 'equal'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. lygusis	lygioji	lygieji	lygiosios
G. lygiojo	lygiosios	lygiųjų	lygiųjų
D. lygiajam	lygiajai	lygiesiems	lygiosioms
A. lygųjį	lygiąją	lygiuosius	lygiąsias
I. lygiuoju	lygiąja	lygiaisiais	lygiosiomis
L. lygiajame	lygiąjoje	lygiuosiuose	lygiosiose

puikūsis (4) 'splendid'

Singular		Plural	
N. puikūsis	puikioji	puikieji	puikiosios
G. puikiojo	puikiosios	puikiųjų	puikiųjų
D. puikiąjam	puikiąjai	puikiesiems	puikiosioms
A. puikųjį	puikiąją	puikiuosius	puikiąsias
I. puikiuoju	puikiąja	puikiaisiais	puikiosiomis
L. puikiąjame	puikiąjoje	puikiuosiuose	puikiosiose

42.43 Definite adjectives of the third declension: *paskutinysis* (2) 'last'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. paskutinysis	paskutinioji	paskutinieji	paskutiniosios
G. paskutiniojo	paskutiniosios	paskutiniųjų	paskutiniųjų
D. paskutiniajam	paskutinijai	paskutiniams	paskutiniosioms
A. paskutinįjį	paskutiniją	paskutiniuosius	paskutiniasias
I. paskutiniu ju	paskutiniją	paskutiniaisiais	paskutiniosiomis
L. paskutiniajame	paskutiniojoje	paskutiniuosiuose	paskutiniosiose

The definite adjective forms of the third declension are rarely used.

42.44 The comparative degree of the definite adjective: *geresnis* (4) 'better'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. geresnis	geresnė	geresnieji	geresnėsios
G. geresniojo	geresnėsios	geresniųjų	geresniųjų
D. geresniajam	geresnėjai	geresniesiems	geresnėsiosioms
A. geresnįjį	geresnįją	geresniuosius	geresniasias
I. geresniu ju	geresnįją	geresniaisiais	geresnėsiosiomis
L. geresniajame	geresnėjoje	geresniuosiuose	geresnėsiosiose

42.45 The superlative degree of the definite adjective: *geriausias* (1) 'best'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. geriausias	geriausia	geriausieji	geriausiosios
G. geriausiojo	geriausiosios	geriausiųjų	geriausiųjų
D. geriausiajam	geriausiai	geriausiesiems	geriausiosioms
A. geriausįjį	geriausiąją	geriausiuosius	geriausiasias
I. geriausiu ju	geriausiąją	geriausiaisiais	geriausiosiomis
L. geriausiajame	geriausiojoje	geriausiųsiuose	geriausiosiose

42.5 *Dual forms of adjectives.* Dual forms of certain of the adjectives listed in this section are given below.

M a s c u l i n e

N.-A.-V.: dū bāltu, aiškiu, sausū, didžiū, puikiū, geresniū, geriāusiu
D.: dviem baltiem, aiškiem, sausiem, puikiem, gerēsniem, geriāusiem

I.: diviēm baltiēm, aiškiēm, sausiēm, puikiēm, gerēsniēm, geriāusiem

F e m i n i n e

N.-A.-V.: divi bālti, aiški, sausi, didi, puiki, geresni, geriāusi
D.: dviem baltom, aiškiom, sausom, didziom, puikiom, gerēsne, geriāusiom

I.: diviēm baltom, aiškiom, sausom, didziom, puikiom, gerēsne, geriāusiom

42.51 The nominative-accusative-vocative has the same stress as the accusative plural. The dative dual is stressed like the dative plural. In the instrumental dual disyllabic nouns have the circumflex stress on the end; nouns with more than two syllables have the same stress in the instrumental dual as they do in the instrumental plural.

43. VERBS

In simple verbs the third person singular and plural (and dual) are not distinguished, the same form being used with both singular and plural (and dual) subjects.

43.1 INDICATIVE MOOD. ACTIVE VOICE

43.11 Present tense.

1st conjugation

dirbti 'to work'		sukti 'to turn'		jausti 'to feel'	
Singular					
1) dirbu	'I work,	sukū	'I turn,	jaučiū	'I feel,
2) dirbi	am working,	suki	am turning,	jauti	am feeling,
3) dirba	etc.'	suka	etc.'	jaučia	etc.'

	Plural	
1) dirbame	sūkame	jaūčiame
2) dirbate	sūkate	jaūčiate
3) dirba	sūka	jaūčia

1st conjugation (reflexive)

dirbtis 'to make for oneself'		sūktis 'to turn, to be turned'		jaūstis 'to feel'	
Singular					
1) dirbuos(i)	sukūos(i)			jaūčiūos(i)	
2) dirbiesi(i).	sukies(i)			jaūfies(i)	
3) dirbas(i)	sūkas(i)			jaūčias(i)	
Plural					
1) dirbamės	sūkamės			jaūčiamės	
2) dirbatės	sūkatės			jaūčiatės	
3) dirbas(i)	sūkas(i)			jaūčias(i)	

2nd conjugation

mylėti 'to love'		tikėti 'to believe'			
Singular					
1) myliu	'I love,	tikiū	'I believe,	1) mylime	tikime
2) myli	am loving,	tiki	am believing,	2) mylite	tikite
3) myli	etc.'	tiki	etc.'	3) myli	tiki
Plural					

2nd conjugation (reflexive)

mylėtis 'to love oneself, to love each other'		tikėtis 'to hope'			
Singular					
1) myliuos(i)	'I love myself'	tikiūos(i)	'I hope'	1) mylimės	tikimės
2) mylies(i)		tikies(i)		2) mylites	tikites
3) mylis(i)		tikis(i)		3) mylis(i)	tikis(i)
Plural					

3rd conjugation

mokyti 'to teach'		matyti 'to see'			
Singular					
1) moku	'I teach,	mataū	'I see, am	1) mokome	mātome
2) moka	am teaching,	matai	seeing,	2) mokote	mātote
3) moko	etc.'	mato	etc.'	3) moko	māto
Plural					

3rd conjugation (reflexive)

mokytis 'to learn'		matytis 'to see each other'			
Singular					
1) mokaus(i)	mataūs(i)	1) mokomės	mātomės		
2) mokais(i)	matais(i)	2) mokitės	mātotės		
3) mokus(i)	mātos(i)	3) mokus(i)	mātos(i)		
Plural					

43.12 Simple preterit.

1st conjugation					
dirbti 'to work'		sūkti 'to turn'		jaūsti 'to feel'	
Singular					
1) dirbau	'I worked,	sukaū	'I turned,	jaūciaū	'I felt,
2) dirbai	did work'	sukaī	did turn'	jautēī	did feel'
3) dirbo		sūko		jaūtē	
Plural					
1) dirbome		sūkome		jaūtēme	
2) dirbote		sūkote		jaūtēte	
3) dirbo		sūko		jaūtē	

1st conjugation (reflexive)

dirbtis 'to make for oneself'		sūktis 'to turn, to be turned'		jaūstis 'to feel'	
Singular					
1) dirbaus(i)		sukaūs(i)		jaūciaūs(i)	
2) dirbais(i)		sukaīs(i)		jauteīs(i)	
3) dirbos(i)		sūkos(i)		jaūtēs(i)	
Plural					
1) dirbomēs		sūkomēs		jaūtēmēs	
2) dirbotēs		sūkotēs		jaūtētēs	
3) dirbos(i)		sūkos(i)		jaūtēs(i)	

2nd conjugation

mylėti 'to love'		tikėti 'to believe'	
Singular			
1) mylėjau	'I loved,	tikėjau	'I believed,
2) mylėjai	did love,	tikėjai	did believe,
3) mylėjo	etc.'	tikėjo	etc.'
Plural			
1) mylėjome		tikėjome	
2) mylėjote		tikėjote	
3) mylėjo		tikėjo	

3rd conjugation

mókyti 'to teach'		matýti 'to see'	
Singular			
1) mókiau	'I taught,	mačiaū	'I saw,
2) mókei	did teach,	matēī	did see,
3) móké	etc.'	mātē	etc.'
Plural			
1) mókéme		mātēme	
2) mókėte		mātėte	
3) móké		mātė	

The reflexive forms of the simple preterit of the 2nd and 3rd conjugations are omitted; the endings are precisely the same as those of the 1st conjugation.

43.13 Frequentative past tense.

1st conjugation					
dirbti 'to work'		sūkti 'to turn'		jaūsti 'to feel'	
Singular					
1) dirbdavau	'I used to work'	sūkdavau	'I used to turn'	jaūsdavau	'I used to feel'
2) dirbdavai		sūkdavai		jaūsdavai	
3) dirbdavo		sūkdavo		jaūsdavo	
Plural					
1) dirbdavome		sūkdavome		jaūsdavome	
2) dirbdavote		sūkdavote		jaūsdavote	
3) dirbdavo		sūkdavo		jaūsdavo	

1st conjugation (reflexive)

dirbtis 'to make for oneself'		sūktis 'to turn oneself'		jaūstis 'to feel'	
Singular					
1) dirbdavaus(i)		sūkdavaus(i)		jaūsdavaus(i)	
2) dirbdavais(i)		sūkdavais(i)		jaūsdavais(i)	
3) dirbdavos(i)		sūkdavos(i)		jaūsdavos(i)	
Plural					
1) dirbdavomēs		sūkdavomēs		jaūsdavomēs	
2) dirbdavotēs		sūkdavotēs		jaūsdavotēs	
3) dirbdavos(i)		sūkdavos(i)		jaūsdavos(i)	

The 2nd and 3rd conjugations are conjugated just like the 1st conjugation, e.g. *mylėdavau* 'I used to love', *mylėdavaus(i)* 'I used to love myself' and *mókydavau* 'I used to teach', *mókydavaus(i)* 'I used to learn', etc. This tense is formed on the infinitive stem.

43.14 Future tense.

1st conjugation					
dirbti 'to work'		sūkti 'to turn'		jaūsti 'to feel'	
Singular					
1) dirbsiu	'I shall work'	sūksiu	'I shall turn'	jaūsiu	'I shall feel'
2) dirbsi		sūksi		jaūsi	
3) dirbs		sūks		jaūs	
Plural					
1) dirbsime		sūksime		jaūsime	
2) dirbsite		sūksite		jaūsime	
3) dirbs		sūks		jaūs	

1st conjugation (reflexive)

dirbtis	'to make for oneself'	sūktis 'to turn oneself'	jaūstis 'to feel'
Singular			
1) dirbsiuos(i)		sūksiuos(i)	jaūsiuos(i)
2) dirbsies(i)		sūksies(i)	jaūsies(i)
3) difbsis		sūksis	jaūsis
Plural			
1) dirbsimės		sūksimės	jaūsimės
2) dirbsitės		sūksitės	jaūsitės
3) difbsis		sūksis	jaūsis

The 2nd and 3rd conjugations are conjugated just like the 1st conjugation, e.g. *mylėsiu* 'I shall love', reflexive *mylėsiuos(i)* 'I shall love myself', and *mokysiu* 'I shall teach', reflexive *mokysiuos(i)* 'I shall learn', etc. This tense is formed on the infinitive stem.

43.14,5 In old texts and in dialects where the dual is still used, it is formed by replacing the plural endings *-me*, *-te* by the endings *-va*, *-ta* and the reflexive endings *-mės*, *-tės* by the endings *-vos*, *-tos*. The dual forms of the verb are used with the dual forms of the pronoun (masculine) *mūdu* 'we two (males)', (feminine) *mūdvi* 'we two (females)'; (masculine) *jūdu* 'you two (males)', (feminine) *jūdvi* 'you two (females)'. The 3rd person dual pronouns (masculine) *juōdu* 'they two, the two of them' and (feminine) *jiēdvi* 'they two, the two of them' are used with the 3rd person form of the verb which is the same for the singular, plural and dual.

1st conjugation

Dual

- 1) *mūdu, mūdvi* (present tense) *dirbava*, (simple preterit) *dirbova*, (frequentative past tense) *dirbdavova*, (future tense) *dirbsiva*
- 2) *jūdu, jūdvi* (present tense) *dirbata*, (simple preterit) *dirbota*, (frequentative past tense) *dirbdavota*, (future tense) *dirbsita*

1st conjugation (reflexive)

Dual

- 1) *mūdu, mūdvi* (present tense) *dirbavos*, (simple preterit) *dirbovos*, (frequentative past tense) *dirbdavovos*, (future tense) *dirbsivos*

- 2) *jūdu, jūdvi* (present tense) *dirbatos*, (simple preterit) *dirbotos*, (frequentative past tense) *dirbdavotos*, (future tense) *dirbsitos*

43.15 *Indicative mood. Active Voice. Perfect tense.* The present tense of *būti* is used with the past active participle. Since the principle of formation is the same for all conjugations, the examples are all from first conjugation verbs.

dirbti 'to work'

Singular		Plural	
1) esū dirbęs, -usi	'I have worked'	ėsame dirbę, -usios	
2) esi	"	ėsite	"
3) yrà	"	yrà	"

sūktis 'to turn' (reflexive)

1) esū sūkęsis, -usis	'I have turned'	ėsame sūkęši, -usios	
2) esi	"	ėsite	"
3) yrà	"	yrà	"

43.16 *Pluperfect tense.* The simple preterit of *būti* is used with the past active participle.

dirbti 'to work'

Singular		Plural	
1) buvaū dirbęs, -usi	'I had worked'	būvome dirbę, -usios	
2) buvai	"	būvote	"
3) būvo	"	būvo	"

43.17 *Frequentative perfect tense.* The frequentative past tense of *būti* is used with the past active participle.

dirbti 'to work'

Singular		Plural	
1) būdavau dirbęs, -usi	'I had worked (at intervals)'	būdavome dirbę, -usios	
2) būdavai	"	būdavote	"
3) būdavo	"	būdavo	"

43.18 *Future perfect tense.* The future perfect tense is formed by using the future tense of *būti* with the past active participle.

dirbti 'to work'

Singular		Plural	
1) būsiu dirbęs, -usi	'I shall have worked'	būsime dirbę, -usios	
2) būsi	"	būsite	"
3) būs	"	būs	"

43.2 Indicative mood. Active voice. Progressive tenses. In these tenses various forms of the auxiliary verb *būti* 'to be' are combined with the appropriate form of the present active participle which is then prefixed with *be-*. The participle agrees in gender and number with the subject. Since the principle of formation is the same for all conjugations, the examples are all given with *dirbti* 'to work'.

43.21 The present progressive tense which would be conjugated *esū bedirbāšs*, etc. is not used because it would have the same meaning as the simple present *dirbu* etc., i.e. 'I am working'.

43.22 Progressive preterit tense.

Singular		Plural
1) <i>buvaū bedirbāšs, -anti</i>	'I was (still) working'	<i>būvome bedirbā, -ančios</i>
2) <i>buvaĩ</i>	"	<i>būvotė</i>
3) <i>būvo</i>	"	<i>būvo</i>

43.23 Progressive frequentative past tense.

Singular		Plural
1) <i>būdavau bedirbāšs, -anti</i>	'I used to be (still) working'	<i>būdavome bedirbā, -ančios</i>
2) <i>būdavai</i>	"	<i>būdavotė</i>
3) <i>būdavo</i>	"	<i>būdavo</i>

43.24 Progressive future tense.

Singular		Plural
1) <i>būsiu bedirbāšs, -anti</i>	'I shall be (still) working'	<i>būsime bedirbā, -ančios</i>
2) <i>būsi</i>	"	<i>būsitė</i>
3) <i>būs</i>	"	<i>būs</i>

43.3 Indicative mood. Passive voice. In forming the passive either the present passive or the past passive participle is used with some form of the auxiliary verb *būti* 'to be'.

43.31 Present tense (with present passive participle). The verb *mūšti* 'to beat', a 1st conjugation verb, is chosen for the examples, but the principle of formation is the same for all conjugations.

Singular		Plural
1) <i>esū mūšamas, -à</i>	'I am being beaten'	<i>ėsame mušami, mūšamos</i>
2) <i>esi</i>	"	<i>ėsate</i>
3) <i>yrà</i>	"	<i>yrà</i>

Simple preterit (with present passive participle)

Singular		Plural
1) <i>buvaū mūšamas, -à</i>	'I was being beaten'	<i>būvome mušami, mūšamos</i>
2) <i>buvaĩ</i>	"	<i>būvotė</i>
3) <i>būvo</i>	"	<i>būvo</i>

Frequentative past tense (with present passive participle)

Singular		Plural
1) <i>būdavau mūšamas, -à</i>	'I used to be beaten'	<i>būdavome mušami, mūšamos</i>
2) <i>būdavai</i>	"	<i>būdavotė</i>
3) <i>būdavo</i>	"	<i>būdavo</i>

Future tense (with present passive participle)

Singular		Plural
1) <i>būsiu mūšamas, -à</i>	'I shall be beaten'	<i>būsime mušami, mūšamos</i>
2) <i>būsi</i>	"	<i>būsitė</i>
3) <i>būs</i>	"	<i>būs</i>

Perfect tense (with masculine present passive participle)

Singular		Plural
1) <i>esū būvęs mūšamas</i>	'I have been beaten'	<i>ėsame būvę mušami</i>
2) <i>esi</i>	"	<i>ėsate</i>
3) <i>yrà</i>	"	<i>yrà</i>

Perfect tense (with feminine present passive participle)

Singular		Plural
1) <i>esū būvusi mušamà</i>	"	<i>ėsame būvusios mūšamos</i>
2) <i>esi</i>	"	<i>ėsate</i>
3) <i>yrà</i>	"	<i>yrà</i>

Pluperfect tense (with masculine present passive participle)

Singular		Plural
1) <i>buvaū būvęs mūšamas</i>	'I had been beaten'	<i>būvome būvę mušami</i>
2) <i>buvaĩ</i>	"	<i>būvotė</i>
3) <i>būvo</i>	"	<i>būvo</i>

Pluperfect tense (with feminine present passive participle)

Singular		Plural
1) <i>buvaū būvusi mušamà</i>	"	<i>būvome būvusios mūšamos</i>
2) <i>buvaĩ</i>	"	<i>būvotė</i>
3) <i>būvo</i>	"	<i>būvo</i>

Future perfect tense (with masculine present passive participle)

	Singular	Plural
1)	būsiu būvēš mūšamas 'I shall have	būsime būvē mušam!
2)	būsi " " been beaten'	būsīte " "
3)	būs " "	būs " "

Future perfect tense (with feminine present passive participle)

	Singular	Plural
1)	būsiu būvusi mušamā	būsime būvusios mūšamos
2)	būsi " "	būsīte " "
3)	būs " "	būs " "

43.32 Present tense (with past passive participle)

	Singular	Plural
1)	esū mūštas, -ā 'I am beaten'	ēsime mušti, -os
2)	esi " "	ēsīte " "
3)	yrā " "	yrā " "

Simple preterit (with past passive participle)

	Singular	Plural
1)	buvaū mūštas, -ā 'I was beaten'	būvome mušti, -os
2)	buvai " "	būvīte " "
3)	būvo " "	būvo " "

Frequentative past tense (with past passive participle)

	Singular	Plural
1)	būdavau mūštas, -ā 'I used to be	būdavome mušti, -os
2)	būdavai " " beaten'	būdavīte " "
3)	būdavo " "	būdavo " "

Future tense (with past passive participle)

	Singular	Plural
1)	būsiu mūštas, -ā 'I shall be	būsime mušti, -os
2)	būsi " " beaten'	būsīte " "
3)	būs " "	būs " "

Perfect tense (with masculine past passive participle)

	Singular	Plural
1)	esū būvēš mūštas 'I have been	ēsime būvē mušti
2)	esi " " beaten'	ēsīte " "
3)	yrā " "	yrā " "

Perfect tense (with feminine past passive participle)

	Singular	Plural
1)	esū būvusi muštā	ēsime būvusios mūštos
2)	esi " "	ēsīte " "
3)	yrā " "	yrā " "

Pluperfect tense (with masculine past passive participle)

	Singular	Plural
1)	buvaū būvēš mūštas 'I had been	būvome būvē mušti
2)	buvai " " beaten'	būvīte " "
3)	būvo " "	būvo " "

Pluperfect tense (with feminine past passive participle)

	Singular	Plural
1)	buvaū būvusi muštā	būvome būvusios mūštos
2)	buvai " "	būvīte " "
3)	būvo " "	būvo " "

Future perfect tense (with masculine past passive participle)

	Singular	Plural
1)	būsiu būvēš mūštas 'I shall have	būsime būvē mušti
2)	būsi " " been beaten'	būsīte " "
3)	būs " "	būs " "

Future perfect tense (with feminine past passive participle)

	Singular	Plural
1)	būsiu būvusi muštā	būsime būvusios mūštos
2)	būsi " "	būsīte " "
3)	būs " "	būs " "

43.4 Subjunctive. Since all verbs form the subjunctive in the same way, that is, by adding the subjunctive endings to the infinitive stem, all the examples are given with verbs of the first conjugation.

43.41 Active voice

Present tense

	Singular	Plural
1)	dirbēiau 'I would work'	dirbtume
2)	dirbtum.	dirbtute
3)	dirbtų	dirbtų

Present tense (reflexive)

	Singular	Plural
1)	sūķiaus(i) 'I would turn'	sūktumēs
2)	sūktumeis(i)	sūktutēs
3)	sūktųs(i)	sūktųs(i)

Perfect tense

Singular		Plural
1)	būčīau dirbēs, -usi 'I would have worked'	būtume dirbē, -usios
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

Perfect tense (reflexive)

Singular		Plural
1)	būčīau sūķēsis, -usis 'I would have turned'	būtume sūķēsi, -usios
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

43.42 *Passive voice*

Present tense (with present passive participle)

Singular		Plural
1)	būčīau mūšamas, -à 'I would be beaten'	būtume mušami, -os
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

Perfect tense (with masculine present passive participle)

Singular		Plural
1)	būčīau būvēs mūšamas 'I would have been beaten'	būtume būvē mušami
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

Perfect tense (with feminine present passive participle)

Singular		Plural
1)	būčīau būvusi mušamà	būtume būvusios mušamos
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

Present tense (with past passive participle)

Singular		Plural
1)	būčīau mūštas, -à 'I would be beaten'	būtume mušti, -os
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

Perfect tense (with masculine past passive participle)

Singular		Plural
1)	būčīau būvēs mūštas 'I would have been beaten'	būtume būvē mušti
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

Perfect tense (with feminine past passive participle)

Singular		Plural
1)	būčīau būvusi muštà	būtume būvusios muštos
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

43.43 *Progressive subjunctive. Active voice.*

Singular		Plural
1)	būčīau bedirbāš, -anti 'I would (still) be working'	būtume bedirbā, -ančios
2)	būtum " "	būtute " "
3)	būtų " "	būtų " "

43.5 *Imperative mood.*

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural
1)	---	dirbkime 'let us work'
2)	dirbk 'work!'	dirbkite 'work!'
3)	tedirbiē, tedirba, tegù(l) dirba 'may he (she) work'	tedirbiē, tedirba, tegù(l) dirba

1st conjugation (reflexive): *dirbtis* 'to make for oneself'

Singular		Plural
1)	---	dirbkimės
2)	dirbkis	dirbkitės
3)	tesidirbiē, tesidirba, tegù(l) dirbasi	tesidirbiē, tesidirba, tegù(l) dirbasi

2nd conjugation: *mylėti* 'to love'

Singular		Plural
1)	---	mylėkime 'let us love'
2)	mylėk 'love!'	mylėkite 'love!'
3)	temyliē, tegù(l) mýli 'may he (she) love'	temyliē, tegù(l) mýli

2nd conjugation (reflexive): *mylėtis* 'to love each other'

Singular		Plural
1)	---	mylėkimės 'let us love one another'
2)	mylėkis	mylėkitės 'love one another'
3)	tesimyliē, tegù(l) mýlisi	tesimyliē, tegù(l) mýlisi

3rd conjugation: *mokyti* 'to teach'

Singular		Plural
1)	---	mókykime 'let us teach'
2)	mókyk 'teach!'	mókykite 'teach!'
3)	temókai, tegù(l) móko 'may he (she) teach'	temókai, tegù(l) móko

3rd conjugation (reflexive): *mókytis* 'to learn'

Singular		Plural
1)	---	mókykimės 'let us learn'
2)	mókykis 'learn!'	mókykitės 'learn!'
3)	tesimókai, tegù(l) mókosi 'may he (she) learn'	tesimókai, tegù(l) mókosi

43.6 PARTICIPLES**43.61 Present active participle.**1st conjugation: *dirbti* 'to work'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	dirbās 'working' (dirbantis)	dirbanti	dirbā (dirbantys)	dirbančios
G.	dirbančio	dirbančios	dirbančių	dirbančių
D.	dirbančiam	dirbančiai	dirbančioms	dirbančioms
A.	dirbantį	dirbančią	dirbančius	dirbančias
I.	dirbančiu	dirbančią	dirbančiais	dirbančiomis
L.	dirbančiame	dirbančioje	dirbančiuose	dirbančiose

2nd conjugation: *mylėti* 'to love'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	mylįs (mylintis)	mylinti	mylį (mylintys)	mylinčios
G.	mylinčio	mylinčios	mylinčių	mylinčių
D.	mylinčiam	mylinčiai	mylinčioms	mylinčioms
A.	mylintį	mylinčią	mylinčius	mylinčias
I.	mylinčiu	mylinčią	mylinčiais	mylinčiomis
L.	mylinčiame	mylinčioje	mylinčiuose	mylinčiose

3rd conjugation: *matyti* 'to see'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	matąs (mātantis)	mātanti	matą (mātantys)	mātančios
G.	mātančio	mātančios	mātančių	mātančių
D.	mātančiam	mātančiai	mātančioms	mātančioms
A.	mātantį	mātančią	mātančius	mātančias
I.	mātančiu	mātančią	mātančiais	mātančiomis
L.	mātančiame	mātančioje	mātančiuose	mātančiose

43.62 Present active participle (definite form).1st conjugation: *dirbti* 'to work'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	dirbantysis	dirbančioji	dirbantieji	dirbančiosios
G.	dirbančiojo	dirbančiosios	dirbančiųjų	dirbančiųjų
D.	dirbančiajam	dirbančiaijai	dirbantiesiems	dirbančiosioms
A.	dirbantįjį	dirbančiąją	dirbančiuosius	dirbančiąsias
I.	dirbančiuoju	dirbančiąja	dirbančiaisiais	dirbančiosiomis
L.	dirbančiajame	dirbančiojoje	dirbančiuosiuose	dirbančiosiose

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.63 Past active participle.1st conjugation: *dirbti* 'to work'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	dirbęs	dirbusi	dirbę	dirbusios
G.	dirbusio	dirbusios	dirbusių	dirbusių
D.	dirbusiam	dirbusiai	dirbusiems	dirbusioms
A.	dirbusį	dirbusią	dirbusiems	dirbusias
I.	dirbusiu	dirbusią	dirbusiais	dirbusiomis
L.	dirbusiame	dirbusioje	dirbusiuose	dirbusiose

2nd conjugation *mylėti* 'to love'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	mylėjęs	mylėjusi	mylėję	mylėjusios
G.	mylėjusio	mylėjusios	mylėjusių	mylėjusių
D.	mylėjusiam	mylėjusiai	mylėjusiems	mylėjusioms
A.	mylėjusį	mylėjusią	mylėjusiams	mylėjusias
I.	mylėjusiu	mylėjusią	mylėjusiais	mylėjusiomis
L.	mylėjusiame	mylėjusioje	mylėjusiuose	mylėjusiose

3rd conjugation: *matyti* 'to see'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	mātęs	māčiusi	mātę	māčiusios
G.	māčiusio	māčiusios	māčiusių	māčiusių
D.	māčiusiam	māčiusiai	māčiusiems	māčiusioms
A.	māčiusį	māčiusią	māčiusiems	māčiusias
I.	māčiusiu	māčiusią	māčiusiais	māčiusiomis
L.	māčiusiame	māčiusioje	māčiusiuose	māčiusiose

43.64 Past active participle (definite form).1st conjugation: *dirbti* 'to work'

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	dirbusysis	dirbusioji	dirbusieji	dirbusiosios
G.	dirbusiojo	dirbusiosios	dirbusiųjų	dirbusiųjų
D.	dirbusiajam	dirbusiaijai	dirbusiesiems	dirbusiosioms
A.	dirbusįjį	dirbusiąją	dirbusiuosius	dirbusiąsias
I.	dirbusiuoju	dirbusiąja	dirbusiaisiais	dirbusiosiomis
L.	dirbusiajame	dirbusiojoje	dirbusiuosiuose	dirbusiosiose

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.65 Frequentative past active participle.

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbdavęs	dirbdavusi	dirbdavę	dirbdavusios
G. dirbdavusio	dirbdavusios	dirbdavusių	dirbdavusių
D. dirbdavusiam	dirbdavusiai	dirbdavusiems	dirbdavusioms
A. dirbdavusį	dirbdavusia	dirbdavusiais	dirbdavusiais
I. dirbdavusiu	dirbdavusia	dirbdavusiais	dirbdavusiomis
L. dirbdavusiame	dirbdavusioje	dirbdavusiuose	dirbdavusiose

The declension is the same for the 2nd and 3rd conjugations, the endings *-davęs*, *-davusi*, etc. being added directly to the infinitive stem, e.g. (2nd conjugation) nom. sing. masc. *mylėdavęs*, nom. sing. fem. *mylėdavusi*, etc. or (3rd conjugation) nom. sing. masc. *matydavęs*, nom. sing. fem. *matydavusi*.

43.66 Frequentative past active participle (definite form).

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbdavęsysis	dirbdavusioji	dirbdavusieji	dirbdavusiosios
G. dirbdavusiojo	dirbdavusiosios	dirbdavusiųjų	dirbdavusiųjų
D. dirbdavusiajam	dirbdavusiaijai	dirbdavusiesiems	dirbdavusiosioms
A. dirbdavusįjį	dirbdavusiają	dirbdavusiaisiais	dirbdavusiaisiais
I. dirbdavusiuoju	dirbdavusiaja	dirbdavusiaisiais	dirbdavusiosiomis
L. dirbdavusiajame	dirbdavusiojoje	dirbdavusiuosiuose	dirbdavusiosiose

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.67 Future active participle.

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbsiąs	dirbsianti	dirbsią	dirbsiančios
G. dirbsiančio	dirbsiančios	dirbsiančių	dirbsiančių
D. dirbsiančiam	dirbsiančiai	dirbsiantiems	dirbsiančioms
A. dirbsiantį	dirbsiančią	dirbsiančiais	dirbsiančiais
I. dirbsiančiu	dirbsiančia	dirbsiančiais	dirbsiančiomis
L. dirbsiančiame	dirbsiančioje	dirbsiančiuose	dirbsiančiose

The declension is the same for the 2nd and 3rd conjugations, the endings *-sias*, *-sianti*, etc. being added directly to the infinitive stem, e.g. (2nd conjugation) nom. sing. masc. *mylėsias*, nom. sing. fem. *mylėsianti*, etc. or (3rd conjugation) nom. sing. masc. *matysias*, nom. sing. fem. *matysianti*, etc.

43.68 Future active participle (definite form).

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbsiantysis	dirbsiančioji	dirbsiantieji	dirbsiančiosios
G. dirbsiančiojo	dirbsiančiosios	dirbsiančiųjų	dirbsiančiųjų
D. dirbsiančiajam	dirbsiančiaijai	dirbsiantiesiems	dirbsiančiosioms
A. dirbsiantįjį	dirbsiančiąją	dirbsiančiuosiais	dirbsiančiaisiais
I. dirbsiančiuoju	dirbsiančiaja	dirbsiančiuosiais	dirbsiančiosiomis
L. dirbsiančiajame	dirbsiančiojoje	dirbsiančiuosiuose	dirbsiančiosiose

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.69 Present passive participle.

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbamas	dirbamà	dirbami	dirbamos
G. dirbamo	dirbamòs	dirbamų	dirbamų
D. dirbamám	dirbamai	dirbamiems	dirbamoms
A. dirbamą	dirbamą	dirbamiis	dirbamiis
I. dirbamu	dirbama	dirbamiis	dirbamiis
L. dirbamamè	dirbamojè	dirbamuosè	dirbamosè

2nd conjugation: *mylėti* 'to love'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. mylimas	mylimà	mylimi	mylimos
G. mylimo	mylimòs	mylimų	mylimų
D. mylimám	mylimai	mylimiems	mylimoms
A. mylimą	mylimą	mylimiis	mylimiis
I. mylimu	mylima	mylimiis	mylimiis
L. mylimamè	mylimojè	mylimuosè	mylimosè

3rd conjugation: *matýti* 'to see'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. mātomas	mātoma	mātomi	mātomos
G. mātomo	mātomos	mātomy	mātomy
D. mātomam	mātomai	mātomiems	mātomoms
A. mātomā	mātomā	mātomus	mātomas
I. mātomu	mātoma	mātomais	mātomomis
L. mātomame	mātomoje	mātomuose	mātomose

43.70 Present passive participle (definite form).

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbamāsis	dirbamōji	dirbamēji	dirbamosios
G. dirbamojo	dirbamōsios	dirbamūjū	dirbamūjū
D. dirbamājam	dirbamajai	dirbamiesiems	dirbamosioms
A. dirbamājį	dirbamąją	dirbamuosius	dirbamąsias
I. dirbamūju	dirbamąją	dirbamaisiais	dirbamuosiomis
L. dirbamājame	dirbamōjoje	dirbamuosiuose	dirbamosiOSE

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.71 Past passive participle.

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbtas	dirbtā	dirbti	dirbtos
G. dirbo	dirbtōs	dirbtū	dirbtū
D. dirbtām	dirbtai	dirbtiems	dirbtoms
A. dirbtą	dirbtą	dirbtus	dirbtas
I. dirbtu	dirbta	dirbtais	dirbtomis
L. dirbtamė	dirbtōjė	dirbtuosė	dirbtosė

2nd conjugation: *mylėti* 'to love'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. mylėtas	mylėta	mylėti	mylėtos
G. mylėto	mylėtos	mylėtų	mylėtų
D. mylėtam	mylėtai	mylėtiems	mylėtomis
A. mylėtą	mylėtą	mylėtus	mylėtas
I. mylėtu	mylėta	mylėtais	mylėtomis
L. mylėtame	mylėtoje	mylėtuose	mylėtose

3rd conjugation: *matýti* 'to see'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. matýtas	matýta	matýti	matýtos
G. matýto	matýtos	matýtu	matýtu
D. matýtam	matýtai	matýtiems	matýtomis
A. matýtą	matýtą	matýtus	matýtas
I. matýtu	matýta	matýtais	matýtomis
L. matýtame	matýtoje	matýtuose	matýtose

43.72 Past passive participle (definite form).

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbtāsis	dirbtōji	dirbtieji	dirbtosios
G. dirbtojo	dirbtōsios	dirbtūjū	dirbtūjū
D. dirbtājam	dirbtajai	dirbtiesiems	dirbtosioms
A. dirbtąjį	dirbtąją	dirbtuosius	dirbtąsias
I. dirbtūju	dirbtąją	dirbtaisiais	dirbtuosiomis
L. dirbtājame	dirbtōjoje	dirbtuosiuose	dirbtosiOSE

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.73 Future passive participle.

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. dirbsimas	dirbsimā	dirbsimi	dirbsimos
G. dirbsimo	dirbsimōs	dirbsimū	dirbsimū
D. dirbsimām	dirbsimai	dirbsimiems	dirbsimoms
A. dirbsimą	dirbsimą	dirbsimus	dirbsimas
I. dirbsimu	dirbsima	dirbsimais	dirbsimomis
L. dirbsimamė	dirbsimojė	dirbsimuosė	dirbsimosė

The declension is the same for the 2nd and 3rd conjugations, the endings *-mas*, *-ma*, etc. being added directly to the 2nd singular of the future tense, e.g. (2nd conjugation) nom. sing. masc. *mylėsimas*, nom. sing. fem. *mylėsima*, etc. or (3rd conjugation) nom. sing. masc. *matýsimas*, nom. sing. fem. *matýsima*, etc.

43.74 *Future passive participle* (definite form).

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. <i>dirbsimasis</i>	<i>dirbsimoji</i>	<i>dirbsimieji</i>	<i>dirbsimosios</i>
G. <i>dirbsimojo</i>	<i>dirbsimiosios</i>	<i>dirbsimųjų</i>	<i>dirbsimųjų</i>
D. <i>dirbsimajam</i>	<i>dirbsimajai</i>	<i>dirbsimiesiems</i>	<i>dirbsimosioms</i>
A. <i>dirbsimąjį</i>	<i>dirbsimąją</i>	<i>dirbsimuosius</i>	<i>dirbsimąsias</i>
I. <i>dirbsimuoju</i>	<i>dirbsimąja</i>	<i>dirbsimaisiais</i>	<i>dirbsimosiomis</i>
L. <i>dirbsimajame</i>	<i>dirbsimajoje</i>	<i>dirbsimuosiuose</i>	<i>dirbsimosiuose</i>

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.75 *Participle of necessity*.

1st conjugation: *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. <i>dirbtinas</i>	<i>dirbtinė</i>	<i>dirbtiniai</i>	<i>dirbtinos</i>
G. <i>dirbtino</i>	<i>dirbtinės</i>	<i>dirbtinių</i>	<i>dirbtinių</i>
D. <i>dirbtinam</i>	<i>dirbtinai</i>	<i>dirbtiniems</i>	<i>dirbtinoms</i>
A. <i>dirbtiną</i>	<i>dirbtiną</i>	<i>dirbtinus</i>	<i>dirbtinas</i>
I. <i>dirbtinu</i>	<i>dirbtina</i>	<i>dirbtinais</i>	<i>dirbtinomis</i>
L. <i>dirbtinamė</i>	<i>dirbtinojė</i>	<i>dirbtinuosė</i>	<i>dirbtinosė</i>

The declension is the same for the 2nd and 3rd conjugations, the endings *-nas*, *-na*, etc. being added directly to the infinitive, e.g. (2nd conjugation) nom. sing. masc. *mylėtinas*, nom. sing. fem. *mylėtina* or (3rd conjugation) nom. sing. masc. *matýtinas*, nom. sing. fem. *matýtina*, etc.

43.76 *Participle of necessity* (definite form).

1st conjugation *dirbti* 'to work'

Singular		Plural	
Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N. <i>dirbtinasis</i>	<i>dirbtinėji</i>	<i>dirbtinieji</i>	<i>dirbtinosios</i>
G. <i>dirbtinojo</i>	<i>dirbtinėsios</i>	<i>dirbtiniųjų</i>	<i>dirbtiniųjų</i>
D. <i>dirbtinajam</i>	<i>dirbtinajai</i>	<i>dirbtiniams</i>	<i>dirbtinosioms</i>
A. <i>dirbtinąjį</i>	<i>dirbtinąją</i>	<i>dirbtinuosius</i>	<i>dirbtinąsias</i>
I. <i>dirbtinuoju</i>	<i>dirbtinąja</i>	<i>dirbtinaisiais</i>	<i>dirbtinosiomis</i>
L. <i>dirbtinajame</i>	<i>dirbtinajoje</i>	<i>dirbtinuosiuose</i>	<i>dirbtinosiuose</i>

The definite participle is declined just like the definite adjective. The method of formation from the verb is the same as for the corresponding indefinite participle. The declension is the same for all conjugations.

43.8 *Reflexive participles*. Generally only the nominative of reflexive participles is still used; in the singular we find both the masculine and the feminine, but in the plural only the masculine. The other cases are rarely found nowadays. Examples are given of the 1st conjugation verb *sùktis* 'to turn, to be turned', the 2nd conjugation verb *mylétis* 'to be in love', *matýtis* 'to meet with'.

43.81 *Present active participle (reflexive)*.

Singular	
Masculine	Feminine
N. <i>sùkšis, mylšis, mātšis</i>	<i>sùkantis, mylintis, mātantis</i>
Plural	
N. <i>sùkši, mylši, mātši</i>	

43.82 *Past active participle (reflexive)*.

Singular	
Masculine	Feminine
N. <i>sùkšis, mylėjšis, mātšis</i>	<i>sùkusis, mylėjusis, māčiusis</i>
Plural	
N. <i>sùkši, mylėjši, mātši</i>	

43.83 It is possible also to find other tenses of the reflexive participles, cf. the frequentative past active participle of *sùktis*: (masc. nom. sing.) *sùkdavėsis*, (fem. nom. sing.) *sùkdavusis*, (masc. nom. plural) *sùkdavęsi*. Likewise a reflexive future active participle is found, cf. (masc. nom. sing.) *sùksišis*, (fem. nom. sing.) *sùksiantis*, (masc. nom. plural) *sùksiąsi*.

43.9 *The Supine (Siekinys)*. The supine is formed by dropping the infinitive ending *-ti* and adding *-tu*, e.g. from *nėšti* we have *nėštu*. The supine denotes an action which is accomplished by means of another action. The supine is commonly used with verbs

which denote some motion or movement from one place to another and it becomes the goal of the action of the main verb.

Examples:

- 1) *Jis eina gulstu.* — He goes to bed (to lie down).
- 2) *Jōnas nuējo kiŗvio parsinēstu.* — John went to bring the axe home.
- 3) *Jis išvažiāvo mālku kiŗstu.* — He went out to cut firewood.

Note that the object of the supine is always in the genitive case.

The stress of the supine is the same as that of the infinitive. It is used only in older texts. The infinitive is used instead of the supine in the modern standard language.

43.91 The Second Infinitive (*Būdinys*).

The second infinitive (*būdinys*) is formed by removing the infinitive ending *-ti* and adding either *-te* or *-tinai*. Second infinitives with the ending *-te* are used without prefixes and without the reflexive particle *-si*. For example from *bēgti* 'to run' the second infinitive would be either *bēg-tè* or *bēg-tinai* 'running, in a running manner'. The meaning is difficult to render in English. Roughly the idea is that of intensification of the action or a description of the manner in which an action takes place. Examples:

- 1) *Jis bēgtè bēgo.* — He ran as fast as he could.
- 2) *Jis rēktè rēkè.* — He shouted at the top of his lungs.
- 3) *Jī mirtinai sūžeidè.* — He was mortally wounded.

If the second infinitive ends in *-te*, two stress patterns are possible. Those formed on a monosyllabic stem are stressed on the end, cf. *bēg-tè*, *rēk-tè*. Those formed on polysyllabic stems have the same stress and intonation as the infinitive. The same patterns are observed for the second infinitive in *-tinai*, but the existence of a prefix or reflexive has no effect on the stress, e.g. *nusikēlti-nusikēltinai*.

44. PRONOUNS

44.1 Personal pronouns.

		Singular			
		1st	2nd	3rd	
				Masculine	Feminine
N.	āš	tū	jis	jī	
G.	manēš	tavēš	jō	jōs	
D.	mān	tāu	jām	jái	
A.	manè	tavè	jī	jā	
I.	manimi	tavimi	juō	jā	
L.	manyjè	tavyjè	jamè	jojè	

		Plural			
				Masculine	Feminine
N.	mēs	jōs	jīē	jōs	
G.	mūsų	jūsų	jū	jū	
D.	mūms	jūms	jiems	jóms	
A.	mūs	jūs	juōs	jās	
I.	mumis	jumis	jais	jomis	
L.	mumysè	jumysè	juosè	josè	

		Dual			
		Masc.	Fem.	Masculine	Feminine
N.	mūdu, mūdvi	jūdu, jūdvi	juōdu (jiēdu)	jjēdvi	
G.	mūdvieju	jūdvieju	jūdvieju	jūdvieju	
D.	mūdviem	jūdviem	jiēdviem	jōdviem	
A.	mūdu, mūdvi	jūdu, jūdvi	juōdu	jiēdvi	
I.	mūdviem	jūdviem	jiēmdviem	jōdviem	
L.	mūdviēse	jūdviēse	juōdviēse	jiēdviēse	

44.12 The reflexive pronoun *savēš* cannot be used in the nominative case because it always refers to the subject of the sentence which, of course, is in the nominative case. The same form is used for both singular and plural.

Genitive	savēš
Dative	sāu
Accusative	savè
Instrumental	savimi
Locative	savyjè

44.2 Possessive pronouns.

44.21 The possessive pronouns *māno* 'my, mine', *tāvo* 'yours (sg.); thy, thine', *sāvo* 'one's own', *jō* 'his', *jōs* 'her, hers', *mūsų* 'our, ours', *jūsų* 'your, yours', *jū* 'their, theirs' are undeclined. The forms *jō*, *jōs*, *mūsų*, *jūsų*, *jū* are merely the genitive case form of the corresponding personal pronoun.

44.22 The rarer forms *mānas* 'my, mine', *tāvas* 'yours (sg.); thy, thine', *sāvas* 'one's own' are declined like the adjective *saūsas*, *sausā*. The definite forms *manāsis*, *tavāsis*, etc. are declined like *sausāsis*, *sausōji*, etc.

44.23 The rarer forms *maniškis* 'my, mine', *taviškis* 'yours (sg.); thy, thine', *saviškis* 'one's own', *mūsiškis* 'our, ours', *jūsiškis* 'your, yours' are declined like *geležinis*, *geležinė*.

44.3 Demonstrative pronouns.

		'this'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	šis	ši	šiē	šiōs	
G.	šio	šiōs	šiū	šiū	
D.	šiam	šiai	šiems	šioms	
A.	šį	šiā	šiūs	šiās	
I.	šiuo	šia	šiais	šiomis	
L.	šiamė	šiojė	šiuosė	šiōsė	

		'this (one here)'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	šitas	šita	šitie	šitos	
G.	šito	šitos	šitų	šitų	
D.	šitam	šitai	šitiems	šitoms	
A.	šitą	šitą	šituos	šitas	
I.	šituo	šita	šitais	šitomis	
L.	šitame	šitoje	šituosė	šitose	

		'that'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	tās	tā	tiē	tōs	
G.	tō	tōs	tū	tū	
D.	tām	tāi	tiems	tōms	
A.	tą	tā	tuos	tās	
I.	tuo	tā	tais	tomis	
L.	tamė	tojė	tuosė	tosė	

		'that (one over there)'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	anās	anā	aniē	anōs	
G.	anō	anōs	anū	anū	
D.	anām	anāi	aniems	anōms	
A.	aną	anā	anuos	anās	
I.	anuo	anā	anais	anomis	
L.	anamė	anojė	anuosė	anosė	

		'such a . . . as that'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	anōks (1)	anōkia	anōkie	anōkios	
G.	anōkio	anōkios	anōkių	anōkių	
D.	anōkiam	anōkiai	anōkiems	anōkioms	
A.	anōkį	anōkią	anōkius	anōkias	
I.	anōkiu	anōkia	anōkiais	anōkiomis	
L.	anōkiame	anōkioje	anōkiuose	anōkiōse	

		'such a . . .'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	tōks (3)	tokiā	tokiē	tōkios	
G.	tōkio	tōkios	tokių	tokių	
D.	tōkiam	tōkiai	tokiems	tokiōms	
A.	tōkį	tōkią	tōkius	tōkiās	
I.	tōkiu	tōkia	tokiais	tokiomis	
L.	tōkiame	tōkiojė	tokiuosė	tokiōsė	

		'such (a)'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	šitōks (1)	šitokia	šitokie	šitokios	
G.	šitokio	šitokios	šitokių	šitokių	
D.	šitokiam	šitokiai	šitokiems	šitokiōms	
A.	šitokį	šitokią	šitokius	šitokias	
I.	šitokiu	šitokia	šitokiais	šitokiomis	
L.	šitokiame	šitokioje	šitokuosė	šitokiōse	

šiōks 'such (a)' is declined like *tōks*.

		'oneself'			
		Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine	
N.	pāts	pati	pātyš	pācios	
G.	paties	pačios	pačių	pačių	
D.	pačiam	pačiai	patiems	pačiōms	
A.	pātį	pačią	pačius	pačias	
I.	pačiu	pačia	pačiais	pačiomis	
L.	pačiamė	pačiojė	pačiuosė	pačiosė	

jōks 'no, not one, not a', *kōks* 'what a', are declined like *tōks*; *kitōks* 'another kind of', *vienōks* 'the same kind of, identical', *visōks* 'all kinds of, diverse' are declined like *anōks*. *niēkas* 'no-one, nothing' and *viskas* 'everything' are not distinguished as to number and gender.

N.	niēkas 'nothing'	viskas 'everything'
G.	niēko (niēkiēno)	visko
D.	niēkam	viskam
A.	niēkā	viskā
I.	niekū	viskuo
L.	niekamē	viskamē

44.4 Interrogative pronouns.

kàs 'who, what' does not distinguish gender or number.

Nominative	kàs
Genitive	kō (kienō)
Dative	kām
Accusative	kā
Instrumental	kuō
Locative	kamē

kuris is declined like *jis*. *kóks* 'which, which kind of, what kind of' is declined like *tóks*. *keli* 'how many', *keleri* 'how many' are declined like *penki* 'five', *ketveri* 'four'.

katrās 'which of two' is declined as given below:

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
Nominative	katrās	katrā	katriē	katrōs
Genitive	katrō	katrōs	katrū	katrū
Dative	katrām	katrāi	katriems	katrōms
Accusative	katrā	katrā	katruōs	katrās
Instrumental	katruō	katrā	katrais	katromis
Locative	katramē	katrojē	katruosē	katrosē

44.5 The relative pronouns *kàs* 'who, which', *kuris* (*kuīs*) 'which, who' and *kóks* 'which' are declined like the corresponding interrogatives.

44.6 The indefinite pronoun *kas-ne-kàs* 'perhaps someone' is declined below. There is no distinction of gender or number.

Nominative	kas-ne-kàs
Genitive	ko-ne-kō
Dative	kam-ne-kām
Accusative	kā-ne-kā
Instrumental	kuo-ne-kuō
Locative	kame-ne-kamē

44.7 Definite pronouns.

	Singular		Plural	
	Masculine	Feminine	Masculine	Feminine
N.	jisai	jinaī (jiji)	jēji	jōsios
G.	jōjo	jōsios	jūjū	jūjū
D.	jājam	jājai	jiesiems	jōsioms
A.	jiji	jāja	jūsios	jāsias
I.	jūoju	jāja	jaīsiais	jōsiomis
L.	jājame	jōjoje	juōsiuose	jōsiose

šisai 'this', *tasai* 'that', *šitasai* 'this', *anasai* (*anāsis*) 'that', *kur-sai* 'which' are declined like *jisai*. The forms *patsai*, *toksaī*, *amoksaī* and *koksaī* are generally only used in the masculine nominative singular.

45. NUMERALS

45.1 Cardinal numbers:

0. nūlis (2)
1. (masc.) viēnas, (fem.) vienā (3)
2. (masc.) dū, (fem.) dvi
3. trīs (4)
4. (masc.) keturi, (fem.) kēturios (3^b)
5. (masc.) penki, (fem.) peñkios (4)
6. (masc.) šeši, (fem.) šēšios (4)
7. (masc.) septyni, (fem.) septýnios (3)
8. (masc.) aštuoni, (fem.) aštúonios (3)
9. (masc.) devyni, (fem.) devýnios (3)
10. dēšimt (dešimtis) (3^b)
11. vienuolika (1)
12. dvýlika (1)
13. trýlika (1)
14. keturiólíka (1)
15. penkiólíka (1)
16. šešiólíka (1)
17. septyniólíka (1)
18. aštuoniólíka (1)
19. devyniólíka (1)
20. dvidešimt, (dvi dēšimtys)
21. dvidešimt viēnas
22. dvidešimt dū, etc.
30. trisdešimt, (trīs dēšimtys)
40. kēturiasdešimt, (kēturios dēšimtys)

50. peñkiasdešimt, (peñkios dėšimtys)
 60. šešiasdešimt, (šešios dėšimtys)
 70. septýniasdešimt, (septýnios dėšimtys)
 80. aštúoniasdešimt, (aštúonios dėšimtys)
 90. devýniasdešimt, (devýnios dėšimtys)
 100. šimtas (4)
 200. du šimtai
 300. trys šimtai
 400. keturi šimtai
 500. penki šimtai, etc.
 1,000. tūkstantis (1)
 2,000. du tūkstančiai
 3,000. trys tūkstančiai
 1,000,000. milijonas (2), tūkstantis tūkstančių
 1,000,000,000. milijardas (1)

Other examples:

484. keturi šimtai aštúoniasdešimt keturi
 5,673. penki tūkstančiai šeši šimtai septýniasdešimt (septýnios dėšimtys) trys

45.2 Declension of the cardinal numbers 2, 3, 4, 5 and 7:

	Masc.	Fem.	Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
N.	du	dvi	trys (4)	—	keturi (3b)	keturios
G.	dviejų	—	trijų	—	keturių	—
D.	dviem	—	trims	—	keturiems	keturioms
A.	du	dvi	tris	—	keturis	keturias
I.	dviem	—	trimis	—	keturiais	keturiomis
L.	dviejuosė	dviejosė	trijuosė	trijosė	keturiuosė	keturiosė

	Masc.	Fem.	Masc.	Fem.
N.	penki	peñkios	septyni (3)	septýnios
G.	penkių	—	septynių	—
D.	penkiems	penkioms	septyniems	septýnioms
A.	penkis	penkiás	septynias	septýnias
I.	penkais	penkiomis	septyniais	septýniomis
L.	penkiuosė	penkiosė	septyniuosė	septýniosė

45.3* Numerals used with nouns which have only plural form (pluralia tantum).

1. vieneri (3a), vienerios
 2. dveji (4), dvijos
 3. treji (4), trijos
 4. ketveri (3b), ketverios

5. penkeri (3b), penkerios
 6. šešeri (3b), šešerios
 7. septyneri (3a), septynerios
 8. aštuoneri (3a), aštuonerios
 9. devyneri (3a), devynerios

	Masc.	Fem.	Masc.	Feminine
N.	vieneri (3a)	vienerios	dveji (4)	dvijos
G.	vienerių	—	dvejų	—
D.	vieneriems	vienerioms	dvejiems	dvejoms
A.	vienerius	vienerias	dvejus	dvejas
I.	vieneriais	vieneriomis	dvejais	dvejomis
L.	vieneriuosė	vieneriosė	dvejuosė	dvejosė

45.4 Fractions: $\frac{1}{2}$ — puse; $\frac{1}{3}$ — trečdalis; $\frac{1}{4}$ — ketvirtis, ketvirtadalis; $\frac{1}{5}$ — penktadalis; $\frac{1}{6}$ — šeštadalis; $\frac{1}{7}$ — septintadalis; $\frac{1}{8}$ — aštuntadalis; $\frac{1}{9}$ — devintadalis; $\frac{1}{10}$ — dešimtadalis. Or: $\frac{1}{2}$ — viena antróji, $\frac{1}{3}$ — viena trečioji, $\frac{1}{4}$ — viena ketvirtóji, $\frac{1}{5}$ — viena penktóji, $\frac{1}{6}$ — viena šeštoji, $\frac{1}{7}$ — viena septintóji, $\frac{1}{8}$ — viena aštuntóji, $\frac{1}{9}$ — viena devintóji, $\frac{1}{10}$ — viena dešimtóji. These latter forms are used in mathematics, book-keeping, accounting, etc.

45.5 Collective numerals: 2 — dvjetas, 3 — trjetas, 4 — ketvertas, 5 — penketas, 6 — šešetas, 7 — septýnetas, 8 — aštúonetas, 9 — devýnetas.

45.6 Whole numbers plus one-half:

- $1\frac{1}{2}$. pusañtro, pusantrós, pusantrų
 $2\frac{1}{2}$. pustrėcio, pustrėcios, pustrėčių
 $3\frac{1}{2}$. pusketvirto, pusketvirtós, pusketvirtų
 $4\frac{1}{2}$. puspenkto, puspenktós, puspenktų
 $5\frac{1}{2}$. pusšešto, pusšeštós, pusšeštų
 $6\frac{1}{2}$. pusseptiñto, pusseptintós, pusseptintų
 $7\frac{1}{2}$. pusaštuñto, pusaštuntós, pusaštuntų
 $8\frac{1}{2}$. pusdeviñto, pusdevintós, pusdevintų, etc.

45.7 Ordinal numbers:

Masculine Nom. Sing.	Feminine Nom. Sing.	
pirmas (3)	pirmà	first
añtras (4)	anrà	second
trėcias (4)	trečià	third
ketvirtas (4)	ketvirtà	fourth

peñktas (4)	penktà	fifth
šeštas (4)	šeštà	sixth
septiñtas (4)	septintà	seventh
aštuñtas (4)	aštuntà	eighth
deviñtas (4)	devintà	ninth
dešiñtas (4)	dešimtà	tenth
vienúoliktas (1)	vienúoliktà	eleventh
dvýliktas (1)	dvýliktà	twelfth
trýliktas (1)	trýliktà	thirteenth
keturióliktas (1)	keturióliktà	fourteenth
penkióliktas (1)	penkióliktà	fifteenth
šešióliktas (1)	šešióliktà	sixteenth
septynióliktas (1)	septynióliktà	seventeenth
aštuonióliktas (1)	aštuonióliktà	eighteenth
devyniόliktas (1)	devyniόliktà	nineteenth
dvidešiñtas (4)	dvidešimtà	twentieth
trisdėšiñtas (4)	trisdėšimtà	thirtieth
keturiasdešiñtas (4)	keturiasdešimtà	fortieth
penkiasdešiñtas (4)	penkiasdešimtà	fiftieth
šešiasdešiñtas (4)	šešiasdešimtà	sixtieth
septyniasdešiñtas (4)	septyniasdešimtà	seventieth
aštuoniasdešiñtas (4)	aštuoniasdešimtà	eightieth
devyniasdešiñtas (4)	devyniasdešimtà	ninetieth
šiñtas (4)	šimtà	hundredth
dušiñtas (4)	dušimtà	two hundredth
túkstantas (1)	túkstantà	thousandth

46. PREPOSITIONS

The prepositions may be used with the genitive, accusative or instrumental case; a few may be used with the dative case.

46.1 The following prepositions are used with the genitive case: *abipus* 'on both sides of'; *anapus* 'on the other side, beyond, across'; *anót* 'according to (repeating someone's words exactly)'; *anť* 'on'; *arti* 'near, close by'; *aukščiau* 'above'; *bė* 'without'; *dėkà* 'thanks to, owing to'; *dėl, dėlei* 'for, for the sake of, because of'; *gretà* 'side by side, near, by the side of'; *iki* 'until, up to, as far as'; *lig, ligi* 'until, as far as'; *iš* 'out of, from, since'; *iš* with other prepositions takes the genitive case also, e.g. *iš anapus* 'from the other side of'; *iš pō* 'from under'; *išilgai* 'along'; *ištrižai* 'diagonally across'; *liñk, liñkui* 'to, towards'; *netoli* 'not far from, near'; *nuō*

'from, off, (guarding against), since, from, by reason of, because of'; *pasàk* 'according to (someone else)'; *pirmà* 'in front of, before'; *priė* 'at, near, in the vicinity of, to, in the time of'; *pusiau* 'half way up, half way along'; *šalià* 'near, by, at the side of'; *šiapus* 'on this side of'; *tařp* 'between, among'; *viduj* 'within, inside of'; *virš, viršuj, viršum* 'over, beyond, above'; *žemiau* 'below, farther down than, under'.

46.2 The following prepositions are used with the accusative case: *apiė* 'round about, about'; *apliñk* 'round'; *į* 'into, to'; *pagal* 'along, beside, according to'; *palei* 'along, by the side of, beside'; *pàs* 'at, with, at the home of, to'; *paskui* 'after, behind'; *peř* 'through, across, during, throughout'; *priėš* 'before, in the presence of, ago, against, contrary to'; *prō* 'by, past, through'.

46.3 The following prepositions are used with the instrumental case: *sù* 'with'; *sulig* 'according to, up to, until'; *tiėš* 'opposite to, in front of, near, by, at'.

46.4 Some prepositions have different meanings depending upon the case with which they are used:

- a.) *pō* (with the genitive) 'after, past'; (with the dative in certain idiomatic expressions) *pō šià diėnai* 'up to the present time'; *pō senovei* 'as it was (lit.: according to the past)'; *po kàm* 'how much (does it cost)?'; (with the accusative) 'in, through, all about'; (with the instrumental) 'under'.
- b.) *skersai* (with either the genitive or the accusative, but with no difference in meaning) 'across, athwart'.
- c.) *už* (with the genitive) 'behind, across, at'; (with the accusative) 'for, in return for, than'.
- d.) In certain fixed expressions *iki* is used with the dative: *iki šià diėnai* 'up to today'; *iki šiàm laikui* 'up to this time'.

47. ADVERBS

Most adverbs are formed from other parts of speech, e.g. nouns, adjectives, numerals, pronouns and various verbal forms.

47.1 Adverbs formed from nouns.

47.11 Truncated and fossilized case forms of nouns: *namō* 'home', *namie* 'at home', *rytoj* 'tomorrow', *porýt* 'the day after tomorrow', *šiandien* 'today', *vakar* 'yesterday', etc.

47.12 Prepositions plus nouns: *be gālo* 'without end, endlessly', *iš tikrūju* 'really, indeed', *iš lėto* 'slowly'.

47.13 Prepositions derived from fossilized instrumental case forms: *gretà* 'beside, near'; *nakčią* 'by night'; *staigà* 'suddenly'; *kažtais* 'sometimes'; *viėtomis* 'here and there, in places'; *tàrpais* 'at times, intermittently'.

47.2 Adverbs formed from adjectives.

47.21 Adverbs formed by adding *-ai* to the adjective stem: *bendrài* 'commonly, in common'; *ilgai* 'a long time, a long while'; *griežtai* 'strictly, severely'; *lietuviškai* 'in Lithuanian'; *trumpài* 'briefly'. This is a particularly common and productive adverbial suffix in modern Lithuanian.

47.22 Adverbs formed by adding the suffix *-yn* denote a change into the condition denoted by the root adjective: *aukštyn* 'up, upwards' (derived from the adjective *aukštas* 'high'), *baltyn* '(turning, becoming) white' (derived from *baltas* 'white'); *pirmyn* 'forward, onward, on' (derived from *pirmas* 'first').

47.3 Adverbs derived from numerals. Examples: *dviese* 'two by two, in twos'; *trisė* 'in a group of three'; *keturiėse* 'in a group of four'; *penkiėse* 'in a group of five'; *dvėja* 'twice'; *trėja* 'three times'; *dūsyk* 'twice'; *trissyk* 'three times'; *vienaip* 'in one way, in one manner'; *antraip* 'in another way, in a contrary manner'; *trečiaip* 'in a third way, in a third manner'.

47.4 Adverbs derived from pronouns. Examples: *kamė* 'where, somewhere'; *kuř* 'where'; *kaip* 'how'; *kiek* 'how much, how many'; *čia* 'here'; *ten* 'there'; *visadà* 'always'; *kitaip* 'otherwise'; *tadà* 'then'.

47.5 Adverbs derived from participles.

47.51 Adverbs derived from present active participles: *priderančiai* 'in a proper manner' (derived from *priderąs*, the present active participle of *priderėti* 'to be proper').

47.52 Adverbs derived from past active participles: *nevėkusiai* 'unsuccessfully, badly' (derived from *nevėkęs*, the past active participle *nevėkti* 'not to go on well; not to succeed').

47.53 Adverbs derived from present passive participles: *suprañtamai* 'understandably' (derived from *suprañtamas* the present passive participle of *suprasti* 'to understand').

47.54 Adverbs derived from past passive participles: *nelauktai* 'unexpectedly' (derived from *lauktas*, the past passive participle of *laukti* 'to wait for').

48. CONJUNCTIONS

Co-ordinating conjunctions

ař — whether, or
arbà — or
arbà . . . arbà — either . . . or
beĩ — and (can only be used to unite two words, not phrases or clauses)
bėtgi — but, however
iř — and
neĩ . . . neĩ — neither . . . nor
o — but, and; whereas, while

Subordinating conjunctions

idañt — so that, in order that
jėi — if, in the case that
jėigu — if, in the case that
jóg — that
kàd — that, so that; since, because
kàd iř — although [cause
kadañgi — since, because, as
nės — because
nórs — although, though
tačiaũ — but, nevertheless, still, however

49. INTERJECTIONS (*Jaustikài*)

Some common Lithuanian interjections are listed below:

à, à — oh, ah, I see (to express surprise, understanding)
ahà — ah, so
ái — oh, alas, dear me (to express pain, fear, surprise)
aimán — unfortunately, what a pity
ajė — alas, dear me
àk — alas, oh (moan)
antaĩ — there now (to bring the action closer to the speaker, to make it more vivid)
dejà — unfortunately, what a shame, what a pity
dievaži, dieváž — surely, by God, God knows (to express certainty)
ė, è, ě — hey (to call, to express surprise)
nà — well, there, now (to express encouragement, threat, surprise)
nù — now then (to express surprise, a threat)
o — o, alas, ah (to express surprise, displeasure)
oho — my goodness (to express surprise)
ói — ah, oh (to express pain, difficulty)

ojè — oh (to express surprise, to call)
 štaí — here, look here
 ùi — oh, ouch (to express surprise, fear, pain)
 vâ — look here, (to express the command to look at something)
 vajè — oh, good heavens, ah (to express surprise, exclamation)
 vâi — oh, ah, here (to express vividness, to bring the action closer to the speaker)
 valiô — hurray, hurrah (to express approval)

50. INTERJECTIONS (*Ištiktukai*)

Certain interjections are commonly formed from a truncated verbal stem. They generally denote a sudden momentary action and in some cases may be used instead of a form of the finite verb with momentary meaning. Some of these interjections are listed below:

bâkst, bâst — denotes a sudden light piercing action
 bârkšt — expresses the idea of rattling, clinking
 blinkt — expresses the idea of throwing something
 brâkšt — crash, bang (expresses the concept of breaking, smashing)
 cinkt — crash (expresses the sound of breaking)
 čûkšt — denotes a sudden action
 čûpt — expresses the idea of snatching, grabbing a little bit
 čûpt — expresses the idea of snatching, grabbing to a greater degree than *čûpt*
 dribt — denotes the sound of sudden falling
 gliñžt — expresses the idea of grasping, grabbing for something
 kilst — denotes the action of lifting or raising something
 kišt — denotes the action of thrusting a little bit
 kýšt — denotes the action of thrusting to a greater degree than *kišt*
 lêpt — denotes the action of falling
 pêšt — denotes a slight tug or jerk
 pliâukšt — denotes a sudden sound of hitting, striking
 plýkst — denotes a sudden flash of flame
 pliúpt — denotes a fall (into the water)
 pókšt — expresses the sound of cracking
 timpt — denotes a slight tug, a jerk
 trinkt — crash, smash (expresses the sound of crashing)
 triókšt — crack (expresses the sound of breaking)
 trúkt — denotes a strong, hard pull
 trúkt — denotes a slight tug, a jerk
 úžt — denotes a sudden action (*gust*)

žibt — denotes a small flash of light
 žýbt — denotes a sudden, brilliant flash of light
 žvilgt — denotes a glance at something

Examples of their use in sentences are given below:

- 1) *Tik triókšt ir nulázo.* — It just went crack and broke.
- 2) *Pókšt ir nutrúko.* — Bang and it broke off.
- 3) *Žýbt, žýbt sužaibávo.* — Flash, flash it lightened.
- 4) *Girdžiù—trinkt trinkt—kâžkas eina.* — I hear—crash, crash—someone is coming.
- 5) *Dribt kepùrè añt žémés nudribo.* — Plop the cap fell on the ground.
- 6) *Suô úžt peř tvôrq.* — The dog leaped over the fence.
- 7) *Aš jį už rankóvės pèšt.* — I tugged at his sleeve.
- 8) *Kýšt gálvą prô duris.* — He butted his head through the doors.

From the point of view of their meaning the interjections are closely bound to the verbs in *-telėti* which have a momentary aspect. Thus *pókšt* has roughly the same meaning as *pókštelėjo* '(it) cracked'; *žýbt* the same meaning as *žýbtelėjo* '(it) flashed'.

51. ACCENTUATION. *Nouns and adjectives.*

In a short syllable only a short intonation is possible; the acute intonation is written *ir, il, im, in, ùr, ùl, ùm, ùn* in groups beginning with either *i* or *u* followed by *r, l, m, or n.*

51.1 Nouns and adjectives of *the first accent class* have the stress on the same syllable throughout the declension. The acute intonation may be on any syllable of the stem, and the circumflex or the short intonation may be on any syllable of the stem except the penultimate. The stress is never found on an inflectional ending in nouns and adjectives of this class. For examples see 41.10, 41.11, 41.20, 41.21, 41.55, 42.3 and Lesson 5

51.2 Nouns and indefinite adjectives of *the second accent class* have the stress (which must have either the circumflex or short intonation, never the acute) on the final syllable of the stem except for the following cases where the stress is found on the inflectional ending: the nominative singular of nouns in *-à*, the

instrumental singular in -à, -è, -ù (but not in -mi); the locative singular of nouns which have the nominative singular in -as; the accusative plural and the nominative-accusative-vocative dual. For examples see 41.14, 41.41, 42.3 (*geležinis*) and the examples given below:

	Singular	Plural	Dual
N.	rankà (2) 'hand, arm'	rañkos	ranki
G.	rañkos	rañkų	—
D.	rañkai	rañkoms	rañkom
A.	rañką	rankàs	ranki
I.	rankà	rañkomis	rañkom
L.	rañkoje	rañkose	—
V.	rañka	—	ranki

	Singular	Plural	Dual
N.	ràktas (2) 'key'	ràktai	ràktù
G.	ràkto	ràktų	—
D.	ràktui	ràktams	ràktam
A.	ràktą	ràktùs	ràktù
I.	ràktù	ràktais	ràktam
L.	ràktè	ràktuose	—
V.	ràkte	—	ràktù

51.21 Definite adjectives have the same stress pattern as their indefinite counterparts with the following exceptions: the masculine nominative singular ending *-ỹsis* has the circumflex intonation, the feminine nominative singular ending *-óji* has the acute intonation, the masculine and feminine instrumental singular endings *-úoju*, *-ája* have the acute intonation, the masculine and feminine accusative plural endings *-úosius* and *-ásias* have the acute intonation, the masculine and the feminine nominative-accusative-vocative dual have the acute intonations *-úoju* and *-ieji* respectively. For examples see 42.43.

51.3 In nouns and indefinite adjectives of *the third accent class* the stress during declension may be either on the penultimate or the final syllable. In the nominative singular the stress is always on the final syllable (with the circumflex intonation if the syllable is long) except for nouns and indefinite adjectives which have the nominative singular ending *-as*. In the genitive singular the ending receives the circumflex intonation unless the ending is *-o*, in which case the penultimate syllable is stressed. In the dative singular the penultimate syllable is stressed except for the masculine singular adjective ending in *-ám* which receives the acute intonation. In the accusative singular the penultimate

syllable is always stressed. In the instrumental singular the penultimate syllable is stressed unless the final syllable of the ending is *-mi* in which case this final syllable receives the (short) intonation. In the locative singular the final syllable is always stressed giving *-è* unless the final *-e* is dropped in which case the preceding syllable (if long) adopts the circumflex intonation. In the vocative of nouns the final syllable is stressed with the circumflex intonation except for nouns which have the vocative ending *-e* or *-a* immediately preceded by a consonant (i.e. not *-iē*); such nouns have the stress on the penultimate syllable. In the nominative plural the penultimate syllable is stressed except for the endings *-ai* and *-i* which take the circumflex and short intonations respectively. The genitive plural ending is always stressed (with the circumflex intonation) and the dative plural ending is always stressed (with the acute or short intonation). In the accusative plural the penultimate syllable is always stressed. In the instrumental plural the final syllable is always stressed (with the circumflex or short intonation depending upon the ending). In the locative plural the final syllable is always stressed giving *-è* unless the final *-e* is dropped in which case the preceding syllable (if long) adopts the circumflex intonation. Compare the locative plural with the locative singular in this regard. In the nominative dual the stress is on the penultimate syllable. In the dative dual the (acute or short) intonation is on the final syllable. In the instrumental dual the circumflex intonation is on the final syllable. It must be kept in mind that in the third accent class whenever the stress falls on the penultimate syllable of disyllabic words the stressed syllable will have the acute intonation. See 41.12, 41.40, 42.1, 42.2, 42.41, 42.42, Lesson 5 and the examples given below:

	Singular	Plural	Dual
N.	galvà (3) 'head'	gálvos	gálvi
G.	galvòs	galvų	—
D.	gálvai	galvòms	galvóm
A.	gálvą	gálvas	gálvi
I.	gálva	galvomis	galvoñ
L.	galvojè	galvosè	—
V.	gálva	—	gálvi

	Singular	Plural	Dual
N.	kálnas (3) 'mountain'	kalnaĩ	kálnu
G.	kálno	kalnų	—
D.	kálnui	kalnám	kalnám
A.	kálną	kálnus	kálnu
I.	kálnu	kalnaĩs	kalnañ
L.	kalnè	kalnuosè	—
V.	kálne	—	kálnu

51.31 Trisyllabic nouns and adjectives of this class having the acute intonation in the initial syllable of the accusative case are labeled 3^a and tetrasyllabic (four-syllable) nouns and adjectives which have the acute intonation in the initial syllable of the accusative case are labeled 3^{4a}. The play of stress is between the initial syllable (rather than the penultimate) and the final syllable. Otherwise it is the same as that described in 51.3 for disyllabic nouns and adjectives. See 41.51 and the examples given below:

	Singular	Plural	Dual
N.	dóbilas (3a) 'clover'	dobilai	dóbilu
G.	dóbilo	dobilū	—
D.	dóbilui	dobilāms	dobilām
A.	dóbilū	dobilus	dóbilu
I.	dóbilu	dobilais	dobilām
L.	dobilē	dobiluosē	—
V.	dóbile	—	dóbilu

	Singular	Plural	Dual
N.	kosulys (3a) 'cough'	kosuliai	kósuliu
G.	kósulio	kosulių	—
D.	kósuliu	kosuliāms	kosuliām
A.	kósulj	kósulius	kósuliu
I.	kósuliu	kosuliais	kosuliam
L.	kosulyjė	kosuliuosė	—
V.	kosuly	—	kósuliu

	Singular	Plural	Dual
N.	lygumà (3a) 'plain'	lygumos	lygumi
G.	lygumòs	lygumų	—
D.	lygumai	lygumòms	lygumóm
A.	lygumà	lygumas	lygumi
I.	lyguma	lygumomis	lygumom
L.	lygumojė	lygumosė	—
V.	lyguma	—	lygumi

	Singular	Plural	Dual
N.	auksakalys (3 ^{4a}) 'goldsmith'	auksakaliai	áuksakaliu
G.	áuksakalio	auksakalių	—
D.	áuksakaliui	auksakaliāms	auksakaliām
A.	áuksakalj	áuksakalius	áuksakaliu
I.	áuksakaliu	auksakaliais	auksakaliaim
L.	auksakalyjė	auksakaliuosė	—
V.	auksakaly	—	áuksakaliu

Masculine Adjective			
	Singular	Plural	Dual
N.	ákanas (3a) 'hungry'	alkani	ákanu
G.	ákanò	alkanų	—
D.	alkanám	alkanėms	alkanėm
A.	ákanà	ákanas	ákanu
I.	ákanu	alkanais	alkanėm
L.	alkanamė	alkanuosė	—

Feminine Adjective

	Singular	Plural	Dual
N.	alkanà (3a) 'hungry'	ákanos	áكاني
G.	alkanòs	alkanų	—
D.	alkanai	alkanóms	alkanóm
A.	ákanà	ákanas	áكاني
I.	ákanu	alkanomis	alkanóm
L.	alkanojė	alkanosė	—

51.32 Trisyllabic nouns and adjectives of this class having the circumflex or short intonation in the initial syllable of the accusative case are labeled 3^b and tetrasyllabic nouns and adjectives which have the acute intonation in the initial syllable of the accusative case are labeled 3^{4b}. The play of stress between the initial syllable and the final syllable is the same as that described in 51.3 for disyllabic nouns and adjectives (except, of course, that the stress is on the initial rather than the penultimate syllable). See 41.52, 41.54 and the examples given below:

	Singular	Plural	Dual
N.	kātinās (3b) 'male cat'	katinai	kātinu
G.	kātinò	katinų	—
D.	kātinui	katināms	katinām
A.	kātinà	katinas	kātinu
I.	kātinu	katinais	kātinom
L.	kātinė	katinuosė	—
V.	kātinė	—	kātinu

	Singular	Plural	Dual
N.	kirmėlė (3b) 'worm'	kiřmėlės	kiřmėli
G.	kirmėlės	kirmėlių	—
D.	kiřmėlei	kirmėlėms	kirmėlėm
A.	kiřmėlė	kiřmėles	kiřmėli
I.	kiřmėle	kirmėlėmis	kirmėlėm
L.	kirmėlėjė	kirmėlėsė	—
V.	kiřmėle	—	kiřmėli

	Singular	Plural	Dual
N.	pasiuntinys (3 ^{4b}) 'messenger'	pasiuntiniai	pāsiuntiniu
G.	pāsiuntinio	pasiuntinių	—
D.	pāsiuntiniui	pasiuntiniāms	pāsiuntiniām
A.	pāsiuntinj	pāsiuntinius	pāsiuntiniu
I.	pāsiuntiniu	pāsiuntiniats	pāsiuntiniam
L.	pāsiuntinyjė	pāsiuntiniuosė	—
V.	pāsiuntinj	—	pāsiuntiniu

Masculine Adjective			
N.	balzganās (3b) 'whitish'	balzgaņi	balzganu
G.	balzgaņo	balzgaņū	—
D.	balzgaņām	balzgaņiems	balzgaņiem
A.	balzgaņā	balzgaņus	balzgaņu
I.	balzgaņu	balzgaņais	balzgaņiēm
L.	balzgaņamē	balzgaņuosē	—

Feminine Adjective			
Singular	Plural	Dual	
N.	balzgaņā	balzgaņos	balzgaņi
G.	balzgaņās	balzgaņū	—
D.	balzgaņai	balzgaņoms	balzgaņóm
A.	balzgaņā	balzgaņas	balzgaņi
I.	balzgaņa	balzgaņomis	balzgaņóm
L.	balzgaņojē	balzgaņosē	—

51.33 In the definite adjectives of all of the varieties of the third accent class the stress is in general on the same syllable as in the corresponding indefinite form. The following endings, however, require comment:

The masculine nominative singular ending is *-āsis*, the feminine nominative singular ending is *-óji*.
 The masculine instrumental singular ending is *-úojū*, the feminine instrumental singular ending is *-āja*.
 The masculine locative singular ending is *-ājame*, the feminine locative singular ending is *-ōjoje*.
 The masculine nominative plural ending is *-ieji*, the feminine accusative plural ending is *-āšias*.
 The masculine instrumental plural ending is *-āšiasis*, the feminine instrumental plural ending is *-ōšiomis*.
 The masculine locative plural ending is *-uōšiuose*, the feminine locative plural ending is *-ōšiose*.
 The masculine nominative dual ending is *-úojū*, the feminine nominative dual ending is *-ieji*.

See 42.41 (*baltāsis*), and 42.42.

51.4 In nouns and indefinite adjectives of the *fourth accent class* there is a play of stress between the stem final syllable (which must have either the short or circumflex intonation) and the inflectional ending. To the learner the fourth accent class seems to be a kind of combination of the second and third accent

classes. In any particular case if the stress is required on the inflectional syllable by either the rules of the second or the third accent class, then the stress will be on the inflectional syllable. In other words the stress is on the case ending unless a stem stress is demanded for that same case in both the second and third accent classes (*didis* is an exception). See 41.13, 41.15, 41.22, 41.23, 41.31, 41.50, also Lesson 5, 42.1 (*saūsas, didis*), 42.2 (*puikūs, atidūs*) and the example given below.

	Singular	Plural	Dual
N.	laīkas (4) 'time'	laīkai	laikū
G.	laīko	laikū	—
D.	laīkui	laikāms	laikām
A.	laīkā	laikūs	laikū
I.	laikū	laikais	laikam
L.	laikē	laikuosē	—
V.	laīke	—	laikū

51.5 The definite adjective has the stress on the same syllable as the corresponding indefinite form. See 51.21 and 51.33.

51.6 *Verbs.* In the present and past tenses the unprefix verb will retain the stress on the same syllable throughout the conjugation if the third person has the acute intonation on the stem, cf. 43.11 and 43.12 (*dirbtī* and *mylēti*).

51.61 In the present and past tenses the unprefix verb will shift the stress to the ending in the first and second persons singular if the third person has the short or the circumflex intonation, cf. 43.11, 43.12 (*matīti*), 2.1 (*ruōšti* and *skaitīti*) and 1.3 (*eīti*).

51.7 In the present tense of prefixed verbs the stress generally either remains on the stem according to the rules of 51.6 or shifts to the end according to the rules of 51.61. The following exceptions must be noted.

51.71 The prefix *pér-* always takes the stress throughout the conjugation, no matter what the intonation of the root may be in the prefixed form.

51.72 The stress shifts to the verbal prefix or the negative particle *ne-* of any first or second conjugation verb with an *-i-*, *-u-*, *-a-* or *-e-* in the root followed immediately by a single consonant, e.g. *ùž-ima* '(he) occupies', *nù-meta* '(he) throws down', etc. Exceptions are *tùri* '(he) has' and *gāli* '(he) can' which do not shift the stress in the negated forms *netùri* '(he) does not have' and *negāli* '(he) cannot'.

51.73 The stress is shifted to any prefix of a first conjugation verb which has a root *-e-* immediately followed by *-ñ-*, *-ñ-*, *-ř-*, *-l-* in the present stem if this *-e-* alternates with an *-i-* (or *-ĩ-*) in the infinitive stem, e.g. *su-tilpti* 'to find room enough' but *sù-telpa* '(he) finds room enough', *nu-piřkti* 'to buy' but *nù-perka* '(he) buys', *iš-bristi* 'to wade out of' but *iš-brenda* '(he) wades out of'.

51.74 The stress is shifted to any prefix of a first conjugation verb which has the infinitive stem in *-ėti* unless this first conjugation verb has a present stem ending in a palatalized consonant, e.g. *ap-kalbėti* 'to slander' but *ap-kalba* '(he) slanders'.

51.8 In the past tense the stress is shifted to the prefix only for first conjugation verbs with the ending in *-ė* if the corresponding unprefix form has a short or circumflex intonation in the third person, e.g. *dėgė* 'it burned' but *iš-degė* 'it burned out'.

51.81 If there is more than one prefix and the stress shifts, it will shift to the one immediately preceding the root, e.g. *nebepàneša* '(he) cannot carry any more'.

51.9 In the future tense the stress is the same as that for the infinitive and is constant on the same syllable throughout the conjugation. But an acute intonation is replaced by a circumflex in the third person, cf. 43.14 and 9.1.

51.91 A few monosyllabic verbs with the stem in *-j-* or *-ũ-* shorten the stem syllable in the third person rather than substitute a circumflex stress, e.g. *būti* 'to be', but *būs* '(he) will be' etc.

52. The following charts give the noun endings according to the declension. If there is no number immediately under the ending this means that the ending is never stressed. If a stress is written above the ending, this means that the ending is stressed in that accent class the number for which is found immediately under the ending. Thus, for example, we find the second declension genitive singular ending *-ōs* with the numbers 3 and 4 immediately under the ending. This means that the ending *-os* is not stressed in accent classes 1 and 2, but that it does receive the (circumflex) intonation in accent classes 3 and 4.

NB. For the accentuation of the pronouns, numerals, adverbs, prepositions, etc., consult the appropriate lessons, also the appropriate paragraphs of the Appendix.

Singular

	1st Dec.	2nd Dec.	3rd Dec.	4th Dec.	5th Dec.
N.	as, <i>ȳs</i> , is 3 4	à, ì, é 2 3 3 3 4 4 4	is 3 4	ùs 3 4	uō, ě 3 3 4 4
G.	o	ōs, ěs 3 3 4 4	iēs 3 4	aūs 3 4	eñs, eřs 3 3 4 4
D.	ui	ai, ei	iai, iui	ui	iui, iai
A.	a, ì	a, e	ì	u	ì
I.	ù 2 4	à, è 2 2 4 4	imì 3 4	umì 3 4	iù, ia, imì 4 3 4
L.	è, yjè 2 3 3 4 4	ojè, ejè 3 3 4 4	yjè 3 4	ujè 3 4	yjè 3 4
V.	e, <i>ȳ</i> , i 3 4	a, e	iē 3 4	aū 3 4	iē 3 4

Plural

	1st Dec.	2nd Dec.	3rd Dec.	4th Dec.	5th Dec.
N.	aī 3 4	os, ës	ys	ūs, iai	enys, erys
G.	ū 3 4	ū 3 4	iū 3 4	ū 3 4	ū 3 4
D.	áms 3 4	óms, éms 3 4	ims 3 4	ùms, áms 3 3 4 4	ims 3 4
A.	ùs 2 4	às, ès 2 4	is 4	ùs 2 4	is 4
I.	aīs 3 4	omīs, émīs 3 4	imīs 3 4	umīs, aīs 3 3 4 4	imīs 3 4
L.	uosè 3 4	osè, ësè 3 3 4 4	ysè 3 4	uosè 3 4	ysè 3 4
V.	Same as nominative in all declensions				

53. VERBAL PREFIXES

1. *ap-* (*api-* appears before forms beginning with *p-* and *b-*).

A. It may denote that the action occupies the entire surface of an object or a whole series of objects. Examples: *ap-áugti* 'to become overgrown (with), to grow up all over (with)'; *ap-gaūbti* 'to cover, to wrap up completely'; *api-bērti* 'to strew all over, to sprinkle all over'; *ap-láistyti* 'to besprinkle, to sprinkle (water) all around'; *ap-ieškóti* 'to search everywhere, to ransack'; *ap-ródyti* 'to show everything, to show around'.

B. It may denote an action around, or passing by the object. Examples: *ap-eīti* 'to circumvent, to go around, to avoid'; *ap-važiuoti apliņk ēžerā* 'to travel around the lake'; *ap-keliāuti pasāulio šalis* 'to travel through the countries of the world'.

C. It may denote that the action is completed only to a certain degree and does not encompass the object completely. Examples: *ap-draskyti* 'to tear, to scratch'; *ap-daužyti* 'to damage, to beat'; *ap-dāilinti* 'to polish, to beautify'.

D. It may denote the process of becoming something or the completion of an action. Examples: *ap-sīrgti* 'to fall ill, to become sick'; *ap-kuřsti* 'to become deaf'.

E. With reflexive verbs it may mean that the action is carried out to the end. Examples: *ap-si-gyvēnti* 'to take up residence'; *ap-si-džiaugti* 'to rejoice'.

2. *at-* (*ati-* appears before forms beginning with *t-*, *d-*)

A. It may denote arrival, coming to a certain place. Examples: *at-eīti* 'to come, to arrive'; *at-nēsti* 'to bring, to carry here'; *at-važiūoti* 'to come, to arrive (by vehicle)'; *at-vykti* 'to arrive'.

B. It may denote separation or division or removal. Examples: *at-kāsti* 'to bite off'; *at-kiřsti* 'to cut off, to hew off'; *at-jungti* 'to unyoke, to disconnect'; *at-skirti* 'to separate, to detach'; *at-piāuti* 'to cut off, away'.

C. It may denote return to an original position, passage from one place to another. Examples: *at-āugti* 'to grow back, to grow again'; *at-gimti* 'to be reborn, to be revived', *ati-daryti* 'to open', *at-riřti* 'to untie', *at-gāuti* 'to win back, to get back, to retrieve'.

D. It may denote the completion of an action. Examples: *at-pīgti* 'to become cheap, to fall in price'; *at-būkti* 'to become blunt, to become stupid'; *at-bāgti* 'to finish, to end, to conclude'.

E. Reflexive verbs denote the intensity, the sufficiency or the absolute completion of an action. Examples: *at-si-miegoti* 'to sleep oneself out, to get one's fill of sleeping'; *at-si-rēkti* 'to shout oneself out, to shout a lot'; *at-si-džiaugti* 'to get one's fill of rejoicing'.

3. *be-*

A. It may denote the duration of a characteristic or an action. Examples: *Sēnis vōs bēkruta* 'The old man hardly gets around'; *Be-sēdint šalta pasidārē* 'Sitting (for some time) one became cold'; *Sūnūs be-skaitās, tēvas be-rašās* 'The son is reading, the father is writing'.

B. It is used as a prefix for verbs with the meaning 'still' or it may be used with negative verbs to denote that there isn't any more of the object in question. Examples: *Kō be-rēikia?* 'What

more is necessary?'; *Ne-be-reikia* 'It is no longer necessary'; *Ne-belýja* 'It isn't raining any more'; *Ne-be-átmenu* 'I don't remember any more'.

C. It is used as a prefix for verbs with the meaning 'only'. Examples: *Jis vienas be-liko* 'He remained alone (without anybody else)'; *Tiek iř be-girdėjo* '(He) heard only so much'.

4. į-

A. It may be used to denote motion into a place or an object. Examples: *į-eiti* 'to go into, to enter'; *į-važiuoti* 'to drive into'; *į-vėsti* 'to lead into'; *į-vėžti* 'to transport into'.

B. It may denote the beginning of an action which is carried out only to a slight degree. Examples: *į-plėšti popierių* 'to tear some paper'; *į-kiřpti* 'to cut into something, to cut a little bit'.

C. It may be used with verbs formed from nouns or adjectives. Examples: *į-stiklinti* 'to glaze (a window)', cf. *stiklas* 'glass'; *į-amžinti* 'to immortalize', cf. *amžinas* 'eternal, everlasting'.

D. It may denote the ability to carry out an action. Examples: *Jis daug į-válgo* 'He can eat a lot'; *į-rėkti* 'to be able to shout'; *į-matýti* 'to be able to see something, to see something clearly, to guess correctly'.

E. It may denote the completion of an action. Examples: *į-drėgti* 'to become wet through'; *į-tikinti* 'to persuade'; *į-výkdyti* 'to carry out, to complete'; *į-si-žiūrėti* 'to look at (attentively)'.

5. iš-

A. It may denote motion out of something. Examples: *iř-varýti* 'to chase out of'; *iř-eiti* 'to go out of'.

B. It may denote that the action covers the entire area or a whole series of objects. Examples: *iř-mindyti* 'to trample all over'; *iř-láužyti* 'to break up everything'; *iř-miřti* 'to die out completely'.

C. It may denote an action lasting for a certain length of time. Examples: *iř-dirbti* 'to work for a certain length of time'; *iř-búti* 'to stay, to remain for a certain length of time'; *iř-budėti* 'to watch over for a certain length of time'.

D. It may denote ability to carry out an action. Examples: *iř-rėkti* 'to be able to cry out'; *iř-dainuoti* 'to be able to sing a lot'.

E. It may denote completion or fulfillment of an action. Examples: *iř-mókti* 'to finish learning, to learn thoroughly'; *iř-augti* 'to grow up'; *iř-lóšti* 'to win'; *iř-válgyti* 'to eat up, to empty (a plate)'.

6. nu-

A. It may denote motion away from something or some place. Examples: *nu-eiti* 'to go away'; *nu-plaũkti* 'to sail away'; *nu-skristi* 'to fly away'.

B. It may denote motion downwards. Examples: *nu-lipti* 'to climb down, to get down'; *nu-lĩnkti* 'to bend down'; *nu-šókti* 'to jump down'.

C. It may denote severance from the main part of an object. Examples: *nu-iĩti* 'to take off'; *nu-piáuti* 'to cut off'; *nu-gėrti* 'to drink off'; *nukiřsti* 'to cut off'.

D. It may denote that the action was completed to the very end. Examples: *nu-miřti* 'to die off'; *nu-dirbti* 'to accomplish, to fulfill'; *nu-piřkti* 'to buy'.

7. pa-

A. It may denote that something is put under something else. Examples: *pa-kiřti* 'to push under, to shove under'; *pa-brũkti* 'to put under, to shove under'; *pa-lĩsti (pó stalũ)* 'to creep under (the table)'.

B. It may denote the completion of an action. Examples: *pa-rařýti* 'to finish writing'; *pa-darýti* 'to make, to do'.

C. It may denote that the action is lasting for a certain short, limited period. Examples: *pa-nėsti* 'to carry for a little bit'; *pa-šókti* 'to dance for a little while'; *pa-kalbėti* 'to talk for a while'.

D. It may denote attenuation of the action. Examples: *pa-dirbėti* 'to work for a little bit'; *pa-bėgėti* 'to run a short distance (or a little while)'.

E. It may denote the ability or capacity to perform a certain action. Examples: *pa-eiti* 'to be able to walk'; *pa-lėkti* 'to be able to fly (said of young birds)'; *pa-nėsti* 'to be able to carry'; *pa-skaitýti* 'to be able to read'.

8. par-

A. It may denote the idea of returning or coming back. Examples: *par-vėžti* 'to bring home (in a vehicle)'; *par-važiuoti* 'to come home (in a vehicle)'; *par-bėgti (namó)* 'to run home'.

B. It may denote falling to the earth. Examples: *par-mušti* 'to knock down, to strike down'; *par-viřsti* 'to throw down, to overthrow'; *par-mėsti* 'to throw down, to bring to the ground'.

9. *per-*

A. It may denote motion across or through something. Examples: *pér-eiti* 'to cross, to go across'; *pér-lipti* 'to climb over'; *pér-šokti* 'to jump over, to leap over'; *pér-durti* 'to pierce through, to transfix'; *pér-šauti* 'to shoot through'.

B. It may denote separation or division. Examples: *pér-laužti* 'to break into pieces'; *pér-kirsti* 'to cut through, to cut in two'; *pér-piauti* 'to cut in two'; *pér-skirti* 'to separate, to divide'.

C. It may denote an action which takes place or is performed by an intermediary. Examples: *pér-duoti* 'to deliver, to transmit'; *pér-siusti* 'to transfer, to remit'.

D. It may denote an action lasting for a definite period of time. Examples: *pér-nakvoti* 'to spend the night'; *pér-žiemoti* 'to spend the winter'; *pér-gulėti* (*visą dieną*) 'to pass the whole day lying down'.

E. It may denote the repetition or the renewal of an action. Examples: *pér-dirbti* 'to do over again'; *pér-galvoti* 'to think over, to reconsider'; *pér-dažyti* 'to paint over; to paint another color'.

F. It may denote exceeding of the norm or going beyond a certain limit. Examples: *pér-si-stengti* 'to make too great efforts'; *pér-mokėti* 'to overpay'; *pér-pildyti* 'to overfill'.

G. It may denote success or victory in some venture. Examples: *pér-rėkti* 'to shout out'; *pér-ginčyti* 'to overcome in an argument'.

10. *pra-*

A. It may denote movement by or past some place. Examples: *pra-eiti* 'to pass by'; *pra-bėgti* 'to run by'; *pra-važiuoti* 'to drive past, to ride past'.

B. It may denote movement through something or some place. Examples: *pra-durti* 'to pierce through'; *pra-piauti* 'to cut through'; *pra-laužti* 'to break through'.

C. It may denote disappearance, loss or lack of something. Examples: *pra-léisti* 'to miss'; *pra-gėrti* 'to drink away (one's money)'; *pra-gaišti* 'to be lost, to vanish, to disappear'; *pra-pūlti* 'to be lost completely, to vanish'.

D. It may denote the passage of a certain length of time in some activity. Examples: *pra-būti* 'to be some place for a certain length of time'; *pra-miegoti* 'to pass one's time in sleeping'; *pra-gulėti* 'to pass one's time lying abed'.

382

E. It may denote the beginning of an action. Examples: *pra-virkti* 'to begin to cry'; *pra-gýsti* 'to begin to sing'; *pra-kalbėti* 'to begin to speak'.

F. It may denote that the action was carried out to a certain degree. Examples: *pra-plātinti* 'to spread out'; *pra-vėrti* 'to open just a bit'; *pra-mókti* 'to learn a little'; *pra-si-žióti* 'to open the mouth a little bit'.

11. *pri-*

A. It may denote movement toward a place. Examples: *pri-bėgti* 'to run near (to), to run to'; *pri-eiti* 'to go near to'; *pri-traukti* 'to drag near, to drag close to'.

B. It may denote the action of fastening one object to another or annexing something. Examples: *pri-rišti* 'to tie to, to bind to'; *pri-mėgti* 'to knit on to'; *pri-tvirtinti* 'to fasten to'.

C. It may denote the direction of an action downward, from above. Examples: *pri-spūsti* 'to press down hard'; *pri-slėgti* 'to depress, to press down'.

D. It may denote the idea of putting something into something else or filling something. Examples: *pri-pilti* 'to pour into'; *pri-kimšti* 'to stuff into'; *pri-lýti* 'to be filled by rain'.

E. It may denote that an action was carried out only to a certain degree. Examples: *pri-gėsti* 'to burn with a weak flame'; *pri-vėrti* 'to half-close'; *pri-si-bijoti* 'to be a little afraid of'.

F. It may denote that the action has been carried out to its completion. Examples: *pri-baigti* 'to bring to a complete close, to put an end to'; *pri-nókti* 'to ripen'; *pri-válgyti* 'to eat one's fill'.

12. *su-*

A. It may denote convergence or congregation. Examples: *su-dėti* 'to put together, to compose'; *su-riñkti* 'to gather, to collect'; *su-bėgti* 'to run together, to converge'; *su-eiti* 'to come together, to meet'.

B. It may denote dissection, dismemberment or division into parts. Examples: *su-daužyti* 'to break into parts, to smash to pieces'; *su-mušti* 'to break to pieces, to smash'; *su-skaldyti* 'to split up, to cleave to pieces'.

C. It may denote the beginning of an action. Examples: *su-rikti* 'to begin to shout'; *su-šněkti* 'to begin to talk'; *su-žvilgti* 'to begin to glitter'.

383

D. It may denote the attainment of the goal or the aim. Examples: *su-láukti* 'to wait for something (until it comes to pass), to attain one's goal in waiting'; *su-ràsti* 'to find (what one has lost)'; *su-sėkti* 'to trace down, to find out'.

E. It may denote the fulfillment or completion of an action. Examples: *su-tėmti* 'to get completely dark, to become night'; *su-ėsti* 'to eat up, to consume'; *su-galvoti* 'to think up, to contrive'.

13. už-

A. It may denote the direction up. Examples: *už-eiti* (*añt kálna*) 'to climb up (the hill)'; *už-lipti* 'to climb up, to mount, to ascend'; *už-kėlti* 'to lift up'.

B. It may denote that something is put on something else. Examples: *už-deñgti* 'to cover'; *už-kàsti* 'to bury, to cover with earth'; *už-sėsti* 'to sit down on'.

C. It may denote putting something behind something else or going behind something. Examples: *už-lįsti* 'to crawl behind'; *už-statyti* 'to place behind'; *už-stóti* 'to stand behind; to intercede'.

D. It may denote the completion of an action. Examples: *už-áugti* 'to come to full growth, to grow up'; *už-mokėti* 'to pay, to settle (an account)'; *už-mùšti* 'to kill'.

E. It may denote the beginning of an action. Examples: *už-dainuoti* 'to start singing, to begin a song'.

NOTES:

1. Some verbs can have two prefixes if the first has coalesced with the root. Examples: *is-pà-sakoti* 'to relate, to tell to the end'; *is-par-đuoti* 'to sell out'.

2. The prefix does not give a new meaning to some verbs and therefore the verb means practically the same thing with or without the prefix. Examples: *grįžti* - *su-grįžti* 'to return'; *mišti* - *nu-mišti* 'to die'; *baigti* - *pa-baigti* 'to finish'; *ràsti* - *su-ràsti* 'to find'.

3. Some verbs may have practically the same meaning or the same meaning with either of two prefixes: *is-áugti* - *už-áugti* 'to grow up'; *is-nýkti* - *pra-nýkti* 'to disappear'; *is-gýti* - *pa-gýti* 'to recover, to get better'; *is-bálti* - *nu-bálti* 'to become white, pale'; *is-si-gąsti* - *nu-si-gąsti* - *per-si-gąsti* 'to be frightened'.

4. Many verbal prefixes modify the meaning of the verb or show a distinct direction. Examples: *ap-eiti* 'to circumvent, to go around'; *at-eiti* 'to arrive'; *j-eiti* 'to go into, to enter'; *is-eiti* 'to go out of'; *nu-eiti* 'to go away'; *pa-eiti* 'to be able to walk'; *par-eiti* 'to come home'; *pér-eiti* 'to cross, to go across'; *pra-eiti* 'to pass by'; *pri-eiti* 'to go near to'; *su-eiti* 'to come together, to meet'; *už-eiti* 'to drop in, to visit'.

But in some few cases the prefix can change the real verbal meaning or give the verb an opposite meaning. Examples: *đuoti* 'to give' but *par-đuoti* 'to sell'; *nėsti* 'to carry' but *pra-nėsti* 'to report, to inform'; *laimėti* 'to win' but *pra-laimėti* 'to lose'; *ràsti* 'to find' but *pra-ràsti* 'to lose', etc.

Verbal aspect is that characteristic of the verb which shows whether the action has been completed or is still in progress. Thus for example for the imperfective aspect of *rašyti* 'to write' we find following forms: (3rd person present) *ràšo* 'he writes'; (3rd person simple preterit) *ràšė* 'he was writing, he was engaged in writing, he wrote'; (3rd person future) *rašys* 'he will be writing, he will be engaged in writing, he will write'. For the perfective aspect (here formed by the addition of the prefix *pa-*) of this verb, *parašyti* 'to write', we have the 3rd person simple preterit *paràšė* 'he wrote' and the 3rd person simple future *parašys* 'he will write'.

In Lithuanian the use of the verbal aspect depends on three things, viz. the structure of the verb, its lexical (real) meaning and tense.

As far as structure is concerned, most simple (unprefixed) verbs are imperfective, e.g. *ràšo*, *ràšė*, *rašys* and most compound (prefixed) verbs are perfective, e.g. *paràšė*, *parašys*, i.e. in general the prefix makes the verb perfective. But the addition of the iterative suffix *-inėti* makes such verbs imperfective again or perhaps neutral in regard to aspect. For example *sàkė* 'he said' and *ràšė* 'he wrote' are imperfective; *at-sàkė* 'he answered', *pér-rašė* 'he copied' are perfective; but *at-sak-inėjo* 'he kept answering', *pér-raš-inėjo* 'he kept copying' are imperfective.

As far as the lexical meaning of the verb is concerned, those verbs which denote a very short (momentaneous) action can only be of the perfective aspect, e.g. *ràsti* 'to find', *šàuti* 'to shoot', *surikti* 'to give a shout', *riktelėti* 'to shout a little'.

As far as tense is concerned the duration of an action is important because we can only imagine a finished action in the past or the future. A finished action in the present would be in the past at the moment of utterance. Perfective verbs can then only be used with present tense endings in secondary functions, i.e. to denote (1) a general action which is not connected with any special time, e.g. *žemė apsisuka apliūk sąulę peř 365 dienàs* 'the earth revolves around the sun in 365 days'; (2) the possibility of performing an action, e.g. *vaikas jau paskaito* 'the child already reads' or 'the child already knows how to read'; (3) the historical present, e.g. *Vytautas Didysis sumuša kryžiuočius 1410 metais* 'Vytautas the Great defeats (i.e. defeated) the Knights of the Cross in 1410'; (4) the future, e.g. *einù ir pasakau* 'I shall go and I shall say' (where *einù* - *eisiu* and *pasakau* - *pasakysiu* 'I shall say').

In addition the forms of the various tenses of the verb can be of different aspects. Therefore one must talk about the aspects of verbs in different tenses.

The Present Tense

Simple forms of the present tense are imperfective, e.g. *rāšo* 'he writes', *dirba* 'he works', *eina* 'he goes'. Forming an exception to this are the punctual or momentary verbs with a meaning such as *raūda* 'he finds', *šāuna* 'he shoots', *suriūka* 'he gives a shout', *riktelia* 'he shouts a little'. Since these forms do not actually denote a present time they are not imperfective.

Compound (prefixed) imperfective verbs are those which: (1) are not generally used without prefixes, e.g. *supraūta* 'he understands', *atmena* 'he remembers', *pāsakoja* 'he relates', *pajėgia* 'he is able (to)'; (2) change their basic meaning when they are prefixed, e.g. *kalba* 'he speaks', but *ap-kalba* 'he slanders' or *gāuna* 'he gets', but *ap-gāuna* 'he deceives'; (3) or modify the basic meaning of the verb, e.g. *bėga* 'he runs', but *iš-bėga* 'he runs out of' or *lipa* 'he climbs' but *nūlipa* 'he climbs down'.

All other compound (prefixed) verbs are perfective and are used only in the secondary functions mentioned above.

The Simple Preterit Tense

A. Simple forms.

1. Most simple verbs are imperfective, e.g. *dirbo* 'he worked', *rāšė* 'he wrote', *skaitė* 'he read', *kalbėjo* 'he spoke'.

2. A number of verbs are neutral from the point of view of the aspect, i.e. they can be either perfective or imperfective, e.g. *baigė* 'he finished', *dāvė* 'he gave', *pirko* 'he bought'. For example, *kaĩ aš baigiaũ darbą, pàs manė atėjo draugas* could be translated either 'as I was finishing work a friend came' or 'when I finished work a friend came'.

3. Punctual verbs such as *diūgo* 'he disappeared', *rādo* 'he found', *šovė* 'he shot' and verbs with the suffix *-terėti*, *-telėti* are only perfective. Examples: *kuĩ diūgo mào pinigai?* 'where did my money disappear?'; *jis drózė mán ĩ aūsį* 'he gave me a slap on the ear'; *jis rādo manė namiė* 'he found me at home'; *dirstelėjau ĩ kalnėli ĩr mataũ . . .* 'I glanced at the hill and I see . . .'; *móteris šyp-terėjo, bėt niėko neatsākė* 'the woman gave a little smile, but answered nothing'.

B. Compound (prefixed) forms.

1. Most prefixed forms are perfective. Among these some are resultative, e.g. *padārė* 'made', *pasākė* 'said', *supūvo* 'rotted', *sunaikino* 'destroyed'; others are ingressive, e.g. *prašnėko* 'began to talk', *suriko* 'gave a shout'; still others are attenuative, e.g. *pagulėjo* 'lay for a little bit', *pasėdėjo* 'sat for a little while', *paskaĩtė* 'read a little'; and still others are terminative, e.g. *atėjo* 'arrived', *išėjo* 'went out', *nuėjo* 'went away'. An example illustrating the difference between the imperfective and the resultative perfective is the following: *jis daũg dārė, bėt niėko nepadārė* 'he did a lot, but accomplished nothing'. In this sentence *dārė* merely means 'engaged in a certain amount of activity' whereas *padārė* implies a completed action or the attainment of a goal.

2. Some prefixed forms are neutral, i.e. they can be either perfective or imperfective, e.g. *atminė* 'remembered', *suprāto* 'understood'. In a sentence such as *jis atminė manė* 'he remembered me' the verb *atminė* could be either perfective or imperfective depending upon how one understands it. If one understands it as an action lasting over a long period of time, i.e. with the meaning 'he had me in mind', then it is imperfective. If, on the other hand, one understands it as meaning 'he (suddenly) realized who I was', then it is perfective.

3. A few are imperfective, namely those which are not used without prefixes or the prefix of which changes the basic meaning. Such are *pāsakojo* 'related', *pavydėjo* 'envied', *atródė* 'seemed', etc.

The Future Tense

Roughly speaking one can say that the categories of the future tense parallel those of the preterit discussed above. Example: *jis daũg darýs, bėt niėko nepadarýs* 'he will do a lot, but will accomplish nothing'.

The Frequentative Past Tense

Just as in the preterit, verbs in the frequentative past tense may be either imperfective, neutral (i.e. either perfective or imperfective) or perfective.

A. Examples of the imperfective: *jis dirbdavo namiė* 'he used to work at home'; *jis visadà pavydėdavo* 'he always used to be envious'.

B. Examples of neutral verbs: (perfective) *kaĩ jis ateĩdavo, visi atsisitodavo* '(every time) when he came, everybody got (would get) up'. Here the action is perfective because it is a completed action, i.e. everybody got up after he came. (imperfective) *kaĩ jis ateĩdavo, visi bėgdavome jė pasitikti* 'when he came (would come), everybody would run to meet him'. This is imperfective because the two actions, that of arriving and that of running are simultaneous. Here we see the dependence of aspect on tense: *ateĩna* 'arrives' is imperfective; *ateĩjo* 'arrived' is perfective; *ateĩdavo* 'arrived, used to arrive' is neutral.

C. Example of a perfective verb: *Jis visadà laimėdavo* 'he would always win' or 'he always used to win'.

The Infinitive

In general one can find the same aspectual differences in the infinitive as in the preterit. It must be pointed out, however, that in many cases there is hardly any difference in meaning between the imperfective and the perfective infinitive. Examples: (imperfective) *prašau sėsti* = (perfective) *prašau atsisėsti* 'please sit down'. One should note here that it is possible to use a perfective infinitive as a complement of *baĩgti* 'to finish' or *pradėti* 'to begin' if the verb in question has no imperfective counterpart with the same meaning, e.g. *jis pradėjo atsisvėikinti* 'he began to take leave'.

The Imperative Mood

We find the same categories in the imperative as in the preterit. For example, one might use the imperfective in the sentence *skaityk lietuvių literatūrą* 'read Lithuanian literature' where the command is a general injunction to spend some time in the pursuit of Lithuanian literary studies. On the other hand one might use the perfective imperative in the sentence *pėrskaityk Ostrausko Kanarėlę* 'read Ostrauskas' (play) The Canary'. In the second case the object is more definite and the goal of the action is the completion of the reading of a specific play by K. Ostrauskas, a contemporary Lithuanian author. In some cases there seems to be no real difference in meaning between the perfective and imperfective imperatives. Thus one might say either (imperfective) *bučiuok raĩką* or (perfective) *pabučiuok raĩką* 'kiss the hand' without any real difference in meaning.

The Subjunctive Mood

Here again we find the same categories as in the preterit. Examples: (perfective) *àš parašyčiau tą knygą, jėigu àš galėčiau* 'I would write (finish writing) that book, if I could'; (imperfective) *àš visą diėną rašyčiau, jėigu àš galėčiau* 'I would write all day (spend all day writing), if I could'.

The Compound Tenses

The same categories as we have in the preterit are to be noted here. It is most important here for the student to distinguish carefully between the perfect tenses and the perfective aspect. A perfect tense denotes the state or condition which is the result of a past action, whereas the perfective aspect denotes a completed action. Thus the various perfect tenses may have verbs in either the perfective or imperfective aspect. Examples: (present perfect tense, but imperfective aspect) *àš esu važinėjęs šituo keliu* 'I have traveled by this road'. In this case the imperfective verb *važinėti* 'to travel' denotes that it was a repeated action, but the perfect tense denotes that the speaker is in the condition of a man who has made the trip a certain number of times, (pluperfect tense and perfective aspect) *kaĩ jis atėjo, àš jau buvau išvažiavęs į svečius* 'when he arrived, I had already left to go visiting'. Although any combination of tense and aspect is theoretically possible it is to be expected that the perfect tenses are more likely to be used with verbs of the perfective aspect. This is because 'a condition which has been attained' (the sign of the perfect tense) is more likely to be coupled with a completed action (the sign of the perfective aspect) than with an incompleted action (the sign of the imperfective aspect).

Some Lithuanian Proverbs

Kas ars, nepavargs; kas vogs, nepralobs. — (He) who ploughs will not grow tired; (he) who steals will not get rich.

Verkia duona, tinginio valgoma. — Bread cries when eaten by a lazy person. (That is, a lazy person has no right to be fed.)

Kaip pasiklosi, taip išmiegosi. — As you have made your bed, thus will you sleep. (That is, one gets what one deserves, the results of one's actions must be endured.)

Ką pasėsi, tą ir pjausi. — Whatever you sow, that will you reap. (Similar in meaning to proverb 3 above.)

Obuolys nuo obels netoli nukrinta. — Like father, like son. (Lit.: An apple doesn't fall far from an apple tree.)

A Short Introduction to Readings

It was not the intention of the authors to present here an anthology of some selections of Lithuanian literature: that would simply take up too much space. We have tried simply to add a few reading selections for those for whom other regular readings in Lithuanian are not readily available.

Readings include the following:

1) *Kvailutis*, a folktale, a little simplified and adapted for easier understanding.

2) *Lietuvos monarchijos kūrimasis*, a short survey about the establishment of the Lithuanian monarchy in the Middle Ages.

3) *Vytenio ir Gedimino Lietuva*, a survey of the times of these two rulers of Lithuania. Both no. 2 and 3 have been taken from the book *Mūsų Lietuva*, edited by Bronius Kviklys. The language in these two selections has not been changed: it represents rather difficult expository prose. The student should not worry if he finds these selections a 'little' difficult.

4) *Tautinės šventės prasmė* is an editorial taken from the Lithuanian semi-weekly newspaper DARBININKAS. It is perhaps the most difficult prose selection.

5) Four Lithuanian folksongs: *Mėnuo saulužę vedė; Užkit, užkit, mano girnaitės; Lėk, vanagėli; Dainuok, sesyte*. Although we have tried to select as simple folksongs as possible, the students will find them rather difficult to translate. However, there are translations of all of these folksongs available. See footnote 7 under *Dainuok, sesyte*.

6) Of the individual Lithuanian lyric poetry, we selected only four poems by four outstanding Lithuanian lyrical poets: Maironis, Mykolaitis-Putinas, Jonas Aistis and Kazys Bradūnas. The poems selected are again chosen primarily because their language is somewhat easier, not because we think that these four poems are the most characteristic poems of the Lithuanian lyrical poetry, or of the poets themselves. Reading and understanding poetry is a difficult task, even for the native speaker of the language,

therefore, we consider these poems only as a sample of "how Lithuanian sounds in a lyrical poem"...

Translations into English of all these poems are available. See footnote 7 under *Dainuok, sesyte*.

The notes are rather copious, but still the students will have to call upon their native instructor to understand fully the selections included herein.

KVAILUTIS

Vieną kartą gyveno toks ūkininkas, kuris turėjo tris sūnus: du protingus, o trečią kvailutį. Mirdamas¹ tiems protingiems sūnums jis paliko namus ir žemę, o kvailučiui — mažą veršiuką. Kvailutis papiovė tą veršiuką ir jo mėsą atidavė šunims, sakydamas:

— Šuniukai, pirkite² mėsą! Šuniukai, pirkite² mėsą!

O šunys jam atsakė:

— Mes norėtume pirkti, bet neturime pinigų.

— Jeigu neturite pinigų, tai imkite² be pinigų...

Šunys suėdė tą mėsą, o kvailutis grįžo namo. Jo broliai klausia jo:

— Kur padėjai veršiuką?

— Šunims išdalinau.

— Tai labai kvailai³ padarei, — sako broliai. — Ar esi kur nors girdėjęs,⁴ kad šunys kam⁵ skolą gražintų?

— Man gražins, — tarė kvailutis.

Jis nusivijo ilgą botagą ir tuo botagu⁶ pradėjo visus kaimo šunis mušti, šaukdamas¹:

— Atiduokite² man pinigus! Atiduokite man pinigus!

Šunys išsigando ir išbėgo iš kaimo į mišką. Kvailutis, matydamas¹, kad jų pėsčias nepasivys, pasibalnojo brolių arklį, pasiėmė duonos⁷ ir pradėjo šunis vytis. Miške kaip tik tuo metu⁸ viename mažame namelyje gyveno plėšikai. Jie sėdėjo prie stalo, galando peilius ir skaičiavo pinigus.

Šunys, išsigandęs⁹ kvailučio botago, sušoko pro langą į plėšikų namelį. Šie, manydami¹, kad paskui šunis atbėgs ir žmonės, metė pinigus ir pabėgo į pačias tamsiausias miško vietas. Kvailutis pasiėmė visus pinigus ir tarė:

— Ačiū, šunyčiai, kad man už mėsą užmokėjote.

Kai apie tai išgirdo kvailučio broliai, tai išpiovė gyvulius ir išvežė į turgų, tačiau turguje niekas jų mėsos¹⁰ nepirko, ir jie grį-

žo namo labai perpykę. Jie išvijo kvailį iš namų, kadangi jis jiems buvo pripasakojęs¹¹, kad mėsa labai pabrangusi.

Kvailutis eina, eina ir prieina dvarą. O ten gyveno tokia žioplą ponia. Ji ir klausia:

— Iš kur pats atsiradai,¹² kad aš niekad tavęs nesu mačiusi?¹³

— Iš dangaus nukritau,¹⁴ — atsakė kvailutis.

— Ar nematei¹⁵ ten mano sūnaus?¹⁶ Kaip jis ten laikosi?

— Mačiau, mačiau: jam ten labai blogai.¹⁷

— Ar nenuneštum¹⁸ mano sūnui pinigų?¹⁹

— Kodėlgi ne! Jeigu tik duosi, tai ir nunešiu.²⁰

Ponia davė jam pinigų,¹⁹ o tas ir eina sau toliau.²¹ Netrukus sugrįžo to dvaro ponas. Jis tuojau suprato, kad koks gudruolis bus jo žmoną apgavęs.²² Jis tuojau pasikinkė arklį ir ėmė apgaviką vytis. Pamatęs atvažiuojant poną, kvailutis pečiais parėmė pasvirusią obelį. Privažiavo ponas ir klausia:

— Ar nematei tokio žmogaus, kuris mano žmoną apgavo?

— Mačiau, kuriuo keliu²³ ir kurion pusėn²⁴ jis nuėjo. Aš tuojau jį pagausiu, tik palaikyk tamsta obelį, kad ji neišvirstų.

Laiko ponas obelį, o kvailutis išoko į vežimą ir nudardėjo su pono arkliu. Grįžo ponas namo pėsčias, supratęs, kad kvailutis jį taip pat apgavo. Tada jis pasikinkė kitą arklį ir vėl šoko kvailučio vytis. Kvailutis jau buvo pono arklį pardavęs,²⁵ tik girdi — vėl jį kažin kas²⁶ vejasi. Jis išsitempė dumbļu²⁷ veidą ir galvą, kad jo nepažintų,²⁸ atsisėdo prie kelio ir laukia. Kai ponas privažiavo, jis jam sako:

— Pone, ar negirdėjai naujienos:²⁹ karalius išleido raštą, kuriame parašyta,³⁰ kad po trijų dienų visus plikus kars. Laimė,³¹ kad aš turiu vaistų,³² nuo kurių per tris dienas plaukai atželia.

Tas ponas buvo plikas. Jis pradėjo kvailučio prašyti tų vaistų. Kvailutis ištepė jo galvą ir visą veidą dumbļu²⁷ ir liepė jam tris dienas nejudėti iš vietos, o pats išoko į jo vežimą ir nuvažiavo.

Sėdėjo ponas su tuo dumbļu ant galvos tris dienas, o kai dumbblas išdžiuvo ir reikėjo jį nukrapštyti, tai paskutinius pūkelius reikėjo nuo plikės nurauti. Grįžo jis namo be arklų, du kartus kvailučio³³ apgautas.

Matyt, esama³⁴ žemėje kvailiesnių³⁵ už kvailutį.

NOTES:

1) Special active participle, cf. 26.4.

2) Imperative form.

3) Translate: 'did a foolish thing'.

4) esi girdėjęs (perfect tense) 'have heard'.

- 5) *kám* (here) 'to anyone'.
- 6) (instrumental case) 'with that whip'.
- 7) *dúonos* (genitive case) 'some bread'.
- 8) *kaip tik tuó metú* 'just at that time'.
- 9) *išsigąđde* (masc. nom. plur. of past active participle of *išsigąsti*) 'having become frightened'.
- 10) *mėsós* 'meat' is in the genitive case as the direct object of *nepirko* 'didn't buy', a negated verb.
- 11) *būvo pripásakojęs* 'had told'.
- 12) 'Where did you come from?'
- 13) *tavęs nesú máčiusi* (perfect tense) 'I haven't seen you'.
- 14) *nukritau* (simple preterit of *nukristi*) 'I fell'.
- 15) *nematei* (simple preterit of *matyti*) 'didn't you see?'
- 16) *sūnaūs* 'son' is in the genitive case as the object of the negated verb *nematei*.
- 17) *jám teñ labai blogai* 'he is having a bad time there' (lit.: 'to him there very bad').
- 18) *nenunėstum* (see Lesson 31) 'wouldn't you take'.
- 19) *pinigų* (genitive case) 'some money'.
- 20) future tense.
- 21) *eina sáu toliau* 'continues on his way farther'.
- 22) *būs... apgávęs* (see Lesson 22) 'must have deceived'.
Future perfect tense used with meaning of probability.
- 23) *kuriuo keliu* (instrumental case) 'by which road'.
- 24) *kurión púsén* (illative case) 'in which direction'.
- 25) *būvo... pardávęs* 'had sold'.
- 26) *kažin kás* 'somebody or other'.
- 27) *dumbliu* (instrumental case) 'with mud'.
- 28) *nepazintu* (subjunctive mood, see Lesson 31) 'wouldn't recognize'.
- 29) *naujienos* (genitive case as the direct object of a negated verb) 'news'.
- 30) *parašyta* (neuter form of past passive participle) — 'it is written'.
- 31) *Láimė* 'it is fortunate, it is lucky'.
- 32) *váistų* (partitive genitive) 'some medicine'.
- 33) *kvailūcio* (genitive case to express agent of a passive participle) 'by the fool'.
- 34) *ėsama* (neuter form of present passive participle of *būti*) 'there are'.
- 35) *kvailiesnių* 'some who are more foolish'.

LIETUVOS MONARCHIJOS KŪRIMASIS

Nebuvo lengva lietuviams išlaikyti savo nepriklausomybę. Kai mes šiandien žvelgiame į Lietuvos gamtovaizdį, reta rasti¹ vietovę, kurios apylinkėje nebūtų piliakalnio. Kai kur dar ir vėlesnių — mūrinių pilių griuvėsiai tebestovi,² kaip taurūs liudytojai... Jie liudija, kad ne metus, ne dešimtį, bet ištikus šimtmečius lietuviams teko³ atkakliai ginti savo kraštą, kaupiant⁴ visas jėgas, naudojant⁵ tuo laiku⁶ jiems prieinamas techniškas priemones,⁷ o svarbiausia,⁸ parodant⁹ jau organizuotos tautos ypatybes: laisvės meilę ir vienybės siekimą. Ir kai XIII amžiuje iškyla ryškus karaliaus Mindaugo asmuo, tai mes jau žinome, kad tai buvo tik pats

vainikavimas lietuvių tautinio ir valstybinio brendimo, vykusio,¹⁰ be abejo, ištikus šimtmečius, nors ir neužrašyto¹¹ istorijos knygoje atskirais vardais ir įvykiais.¹²

Mindaugas vainikavo ilgesnio laikotarpio lietuvių pastangas; pats buvo vainikuotas Lietuvos karaliumi¹³ 1253 m. Porą metų anksčiau jis apsikrikštijo. Greičiausiai jis tai padarė politinių aplinkybių spaudžiamas, kai prieš jį buvo susidariusi¹⁴ kaimynų kolicija. Jis buvo supratus, kad Vakarų Europos kultūra yra aukštesnė, kaip to meto Lietuvos, kad ją reikės pasisavinti ir kad Vakarų Europos tautų bendruomenėje, kaip lygus narys, galės dalyvauti tik krikščioniška valstybė. Senoji lietuvių tikyba, kiek apie ją žinome,¹⁵ buvo idealistinės krypties,¹⁶ be ritualinių žiaurumų, palaikanti¹⁷ bei puoselėjanti¹⁷ ir krikščionybei priimtinus moralinius pagrindus.¹⁸ O tačiau ji savo paskirtį mūsų tautos istorijoje jau buvo atlikusi ir turėjo užleisti savo vietą krikščionybei: visos aplinkinės tautos (vokiečiai, rusai, lenkai) jau buvo krikščioniškos. Deja, tie, kurie pasiryžo nešti krikščionybę į Lietuvą, taigi¹⁹ kryžiuočių ir kalavijuočių ordinais, pasirinko tai misijai²⁰ atlikti kelią, susijusį su ginklo jėga bei politine okupacija. Lietuviai gynėsi nuo likimo, ištikusio prūsus, jotvingius, latvius, ir kartu gynėsi, nors gal kartais ir apgailėstaudami, ir nuo krikščionybės, nešamos²¹ lygiagrečiai su politine kalavijuočių-kryžiuočių priespauda.

Taigi ir Mindaugo Lietuvos pastatas, nors buvo pastatytas ant tvirtų pamatų, neišliko visas vėlesnėms kartoms.²² Jo vienas stulpas — krikščionybė — sugriuvo su tragiška Mindaugo mirtimi. 1263 m. Mindaugas buvo nužudytas vidaus politinių priešų.²³ Sunku buvo rasti pasaulyje tautą, kur nebūtų buvę pralieti²⁴ kraujo²⁵ dėl valdžios. Neaplenkė toji dėmė ir Lietuvos, nors gal Lietuvoje ir mažiau tebuvo tokių įvykių kaip kitur.²⁶ *

* Taken from: Kviklys, Bronius, ed., *Mūsų Lietuva, Lietuvių Enciklopedijos Leidykla, Boston, 1964, p. 49.*

NOTES:

- 1) *rėta rasti* 'it is rare to find'.
- 2) *tebestóvi* 'still stand'.
- 3) *lietuviams tėjo* 'it fell to the lot of Lithuanians to'.
- 4) *kaupiant* (special gerund, cf. 26.7) 'accumulating, building up'.
- 5) *naudojant* (special gerund, cf. 26.7) 'making use of'.
- 6) *tuó laikú* (instrumental case) 'at that time'.
- 7) *jiems prieinamas techniškas priemones* 'the technical means available to them'; *jiems* 'to them'; *prieinamas* (fem. acc. plur. of the present passive participle of *prieiti*) 'accessible, available'.
- 8) *svarbiáusia* 'most important of all'.
- 9) *parodant* (special gerund, cf. 26.7) 'showing'.

- 10) *výkusio* (masc. gen. sing. of past active participle of *výkti*; modifies *brendimo*) 'having taken place, which took place'.
- 11) *neužrašýto* (masc. gen. sing. of past passive participle of [*ne*]užrašýti; modifies *brendimo*) 'not copied down'.
- 12) *atskirais vardais í jvykiais* (instrumental plural) 'as separate names and events'.
- 13) *karáliumi* (instrumental singular) 'as king'.
- 14) *búvo susidárusi* 'has been created'.
- 15) *kiek apíe já žinome* 'as much as we know about it'.
- 16) *idealistinés krypties* 'of an idealistic bent, turn'.
- 17) Fem. nom. sing. of present active participle.
- 18) *krikščionýbei priímtinus morálinius págrindus* 'morally acceptable bases for Christianity'; *págrindus* is in the accusative case as the object of *paítkanti* and *púoselėjanti*.
- 19) *taigi* 'that is'.
- 20) *misijai* is in the dative case as the object of the infinitive *atlikti*.
- 21) *nėšamos* (fem. gen. sing. of present passive participle of *nėšti*; modifies *krikščionýbės*) 'carried'.
- 22) *neišíko visas vélėsnėms kartoms* 'did not remain whole for later generations'.
- 23) *vidaús politinių priešų* (the last two words in the genitive case because they denote the agent) 'by interior political enemies'.
- 24) *nebútų būvę pralieta* 'would not have been spilled'; *pralieta* is the neuter form of the past passive participle.
- 25) *kraūjo* is in the genitive case to denote a certain quantity.
- 26) *mažiaū tėbuo tokių jvykių kaip kitur* 'there were fewer such events than elsewhere'; *tokių jvykių* is in the genitive case since it is governed by *mažiaū*.

VYTENIO IR GEDIMINO LIETUVA

Mindaugui mirus,¹ Lietuvos valstybės rūmas smarkiai susvyravo. XIII a. antroje pusėje nuolat besikeičią valdovai, apie kuriuos kartais nedaug ką² daugiau težinome, kaip tik³ jų vardus, atrode vargiai beįstengs⁴ išlaikyti vienybėje Lietuvos valstybę, kuriai⁵ sujungti Mindaugas ir prieš jį gyvenusieji padėjo tiek vargo ir pastangų. Tačiau laimingu būdu Lietuva šį savitarpio kovų⁶ (1263-1270) bandymą išlaikė. O po 1293 metų, kai Lietuvą pradėjo valdyti Vytenis, jau nenutrūko valstybės tęstinumo grandinė ligi pat Liublino unijos. Nebebuvo⁷ Lietuvai⁸ pavojaus⁹ grįžti¹⁰ į palaidą atskirų kilčių junginį, nors kitos rūšies pavojų ir vargų nestigo.

Kunigaikščių Lietuva! Apdainuota poetų,¹¹ išgarbinta rašytojų.¹¹ Kunigaikščių vardai yra mums¹² garbės vardai: jais¹³ puošiasi Lietuvos jaunimas, vadinami kariuomenės pulkai, valstybės ordinai ir garbės ženklai. O tačiau klystume tardami,¹⁴ kad jie vieni,¹⁵ tie keli asmenys, sukūrė visa tai, kuo mes Lietuvos istorijoje pagristai didžiuojamės.¹⁶ Ne, jie buvo tik valdovai, derintojai, sakytumė, simboliai visų tautos luomų pastangų ir susiklausymo. Jie

iškilo natūraliu geresniųjų atrankos keliu;¹⁷ jie valdė nuo XIII a. pabaigos, nors ir ne šiandieninių, formaliai demokratiškų rinkimų būdu,¹⁸ — pusiau paveldėjimo teise.¹⁹

Kunigaikštis Vytenis, be abejo, žinojo ir vertino Mindaugo žygius. Tik ką jis galėjo padaryti, pvz., krikščionybės įvedimo reikalu,²⁰ jeigu ordino grobuoniškas elgesys pasiekė tokias ribas, jog net pats Rygos arkivyskupas kvietėsi į pagalbą²¹ *pagonį* Vytenį prieš ordino savivalę. Kryžiuočių ordinas, įsikūręs ir išaugęs kovose su turkais Palestinoje, į visus nekrikščionis žiūrėjo²² tomis pačiomis akimis,²³ kaip į turkus. Vyteniu bei liko²⁴ kovoti ir laukti šviesesnių dienų.

Vytenio brolis Gediminas, palikęs vardą dinastijai, davusiai visą eilę garbingų valdovų ne tik Lietuvai, bet ir Lenkijai (Jogailaičių vardu), ėmėsi kelti²⁵ Lietuvą visose tose srityse, kuriose ji buvo atsilikusi²⁶ nuo Vakarų Europos, visų pirma ūkio srityje. Iškilo Trakų ir Vilniaus pilys; augo, garsėjo, kaip tas Geležinio vilko²⁷ staugimas, naujoji Lietuvos sostinė Vilnius. Iš Vakarų Europos pakviesti²⁸ plaukė į Lietuvą amatininkai, pirkliai. Toji Vakarų Europa darėsi vis artimesnė. Štai ir tiesioginis ryšys²⁹ su popiežium užmezgamas. Krikščionybė vėl žymiai priartėja prie Lietuvos. Deja, Gediminas vėliau atsakos krikštytis. Tikrąsias šio atsakymo priežastis vargu kada³⁰ sužinosime. Ligšioliniai aiškinnimai, kad kalta toji pati kryžiuočių grėsmė, nepakankamai šį atsimetimą pagrindžia. Kaip ir daugeliu³¹ istorinių atvejų, taip ir šį kartą gal norėtusi³² pageidauti, kad įvykiai būtų kitaip susidėstę. Tačiau šis ir kiti istoriniai faktai yra jau amžiams nebepakeičiami:³³ iš jų galime tik pasimokyti.

Kai Gediminas, tėvynę gindamas, žuvo kovoje su kryžiuočiais 1341 metais, jis paliko savo įpėdinims sujungtą ir ūkiškai pakeltą valstybę,³⁴ paliko tačiau ir tas problemas, kurių jis nebepėjo išspręsti.*

* Taken from: B. Kviklys, ed., *Mūsų Lietuva, Lietuvių Enciklopedijos Leidykla, Boston, 1964, pp. 49-50.*

NOTES:

- 1) *Mindaugui mirus* — 'after Mindaugas died'; dative plus special gerund derived from past active participle, cf. 39.4 and 26.7.
- 2) *nedaug ką* 'not much'.
- 3) *kaip tik* 'except, but'.
- 4) *beįstengs* (future used with modal meaning) 'would be able to'.
- 5) *kuriai* (fem. dat. sing.; dative case is used as the object of the infinitive).
- 6) *savitarpio kovų* 'internecine struggles'.
- 7) *Nebebuvo* 'there was no longer'.

- 8) Lietuvai (dative case) 'for Lithuania'.
- 9) pavojaus (genitive case with negation) 'any danger'.
- 10) grįžti (lit.: to return). Translate the entire expression as: "There was no longer any danger that Lithuania might return..."
- 11) The genitive case denotes agent.
- 12) mums (dative case) 'for us'.
- 13) įais (instrumental case) 'with them'.
- 14) klįstume tardami 'we should be mistaken to say'.
- 15) jiė vieni 'they alone'.
- 16) tai, kuđ... didžiojamės 'that of which we are proud'.
- 17) natūralių geresniųjų atrankės keliū 'by the natural path of the selection of the best'; natūraliū in the instrumental case modifies keliū.
- 18) nė šiandieniū, formaliai demokratiškų rinkimų būdū 'not by means of contemporary formally democratic elections'.
- 19) teise (instrumental case) 'by right of'.
- 20) krikščionybės įvedimo reikalu 'as far as the introduction of Christianity is concerned'; reikalu in the instrumental case means 'concerning the affair of' or 'relative to'.
- 21) kvietėsi į pagalbą 'asked for help (from)'.
- 22) į visus nekrikščionis žiūrėjo 'looked at all non-Christians'.
- 23) tomis pačiomis akimis (instrumental case) 'with the same eyes' (i.e. the same way).
- 24) Vytėniui beliko 'it remained for Vytenis'.
- 25) ėmėsi kėlti 'undertook to raise (to the level of)'.
- 26) būvo atsilikusi (pluperfect tense) 'had remained behind'.
- 27) Geležinio Vilko, literally 'Iron Wolf'. It is the symbol of the strength and fame of the city of Vilnius. There is a legend that Grand Duke Gediminas in his dream saw this 'Iron Wolf' howling. Since the howling iron wolf symbolizes strength and fame, it became the legendary symbol of Vilnius where Gediminas established his capital.
- 28) pakviesti (masc. nom. plur. of past passive participle) 'invited'.
- 29) tiesioginis ryšys 'direct connection'.
- 30) vargū kadā 'who knows when, it is difficult to say when'.
- 31) daugeliu (instrumental case) 'in a great number'.
- 32) norėtuši (reflexive subjunctive) 'it might be wished'.
- 33) nebepakeičiami (masc. nom. plur. of present passive participle) 'are no longer changeable'.
- 34) sujungtą ir ūkiškai pakėltą valstybę 'a united and economically improved state'.

TAUTINĖS ŠVENTĖS PRASMĖ

Kiekviena šventė yra surišta su praeitimi. Nešvenčiamas gimtadienis,¹ kai² kūdikis gimsta. Ir po keliolikos metų gimtinės arba vardinės³ nėra tiek⁴ reikšmingos, kaip⁵ sulaukus⁶ 50 ar 75 metų. Juo⁷ tolimesnis įvykis, tuo šventė darosi svarbesnė ir iškilmingesnė. Praeitis nenustelbia, bet dar labiau pririša.⁸ Kasmet minima,⁹ ji pasidaro tvirta tradicija. Tuo būdu susidaro tautinės ir valstybinės šventės.

Lietuvoje nepriklausomybės laikais¹⁰ pradžioje buvo tik viena iškilnesnė Vasario 16 šventė. Ji priminė nepriklausomos Lietuvos

valstybės atkūrimą. Kaip¹¹ valstybinė šventė, dabar rusų okupantų¹² neleidžiama¹³ švęsti. Panaikine¹⁴ valstybės nepriklausomumą, naikina ir valstybines Lietuvos šventes. Taip¹⁵ daro visuose kraštuose visi okupantai, ir iš to¹⁶ jau gali juos pažinti. Užgniaužę laisvę, siekia užslopinti ir tos laisvės prisiminimą.

Tautos šventė, Rugsėjo 8, nepriklausomoje Lietuvoje buvo įvesta Vytauto Didžiojo metais¹⁷ (1930), minint¹⁸ jo 500 metų mirtį. Parinkta diena,¹⁹ kurioje jis turėjo vainikuotis²⁰ Lietuvos karaliumi,²¹ bet tas užsimojimas²² pradžioje buvo sukludytas lenkų,²³ o paskui mirties. Prieš mirtį vainikavimas buvo sutartas Vilniuje. Neįvyko tiktai iškilmės.²⁴ Tautos šventė Rugsėjo 8 norėta²⁵ pabrėžti ne tiek tą vainikavimą, kiek Lietuvos valstybės galybę²⁶ Vytauto Didžiojo laikais.²⁷ Vasario 16 priminė atkurtąją Lietuvos valstybę,²⁸ kuri buvo žymiai senesnė ir didingesnė. Tai tos pačios lietuvių tautos praeitis,²⁹ tiktai paskutiniais amžiais³⁰ aptemdyta nelaisvės.³¹ Bet dėl to ne tiktai nereikia³² senos praieities³³ pamiršti, bet prisiminimu ir jausmais³⁴ dar tvirčiau susirišti, nes tauta tiktai tada³⁵ stiprėja ir išlieka vieninga, kai³⁵ išlaiko vienybę su visa savo praeitimi.

Trumpas laikas buvo laisvėje tiem ryšiam³⁶ tvirčiau su Lietuvos praeitimi sumegzti.³⁷ Tautos šventė pasidaro visuotinė ir tradicinė tiktai per ilgesnį laiką,³⁸ o Lietuvą greitai vėl užklupo karas ir okupacijos. Okupantam svarbu,³⁹ kad tauta visai pamirštų, kas ji buvo, ir darytuši lengviau jų pavaldoma.⁴⁰ Užtat naikinamos pavergto krašto šventės ir grūdomos svetimos.⁴¹ Tai pavergtos tautos prievartavimas ir išniekinimas. Laikoma⁴² niekingu daiktu, kai vieno tikėjimo žmogus spiriamas eiti į kito tikėjimo bažnyčią. Niekinga taip pat yra okupuotam kraštui primesti vergėjų⁴³ išgalvotas šventes, su kuriom⁴⁴ Lietuva nieko bendro neturi.

Rugsėjo 8 turi dar vieną neišraujamą lietuvių tautoje tradiciją ir šventę — tai Marijos Gimimo prisiminimą.⁴⁵ Nors ir religinės šventės Lietuvoje šetonišškai užstelbtos, bet iš žmonių širdžių jų išrauti neįstengiama. Tai rodo dabar į Skiemonis⁴⁶ sutekančios⁴⁷ minios žmonių, o nuo seniau⁴⁸ į Šiluvą.⁴⁹ Rugsėjo 8 yra sena ir garsi šiluvinių atlaidų šventė.

Kai kam⁵⁰ seniau rodėsi, kad tautinė šventė lyg ir⁵¹ norėta užstelbti religinę lietuvių tradiciją. Jei kas⁵² tokią mintį turėjo, tai netoli matė. Religija ir tautybė nesikerta, o viena antrą remia. Tautinės šventės darosi visuotinesnės, kai turi ir religinį pagrindą. Antai, ne betkas⁵³ įstengtų ir išdrįstų iš airių tautos išplėšti šv. Patriko dieną, kuri yra tiek pat patriotiška, kaip ir religiška.

NOTES:

- 1) Translate as: "The birthday is not celebrated".
- 2) *kaif* 'when'.
- 3) *vardinés* 'name-day'. The day of the patron saint for whom the person is named is frequently celebrated rather than the birthday.
- 4) *nérà tiek* 'is not so'.
- 5) *kaip* 'as'.
- 6) *suláukus* lit.: 'having waited (and received)'. Here *suláukus* can best be translated by English 'after'.
- 7) *juó . . . tuó* 'the more . . . the more'. Here "The more distant the event, the more the holiday becomes more important and more solemn."
- 8) No direct object is required in Lithuanian as it would be here in English.
- 9) *minimà* is the present passive participle of *minėti*. It can be translated as 'commemorated' or 'celebrated'.
- 10) *laikais* is the instrumental plural of *laikas*. Here it means 'in the time of' or 'during'.
- 11) *kaip* 'as'.
- 12) *rúšų okupántų* 'by the Russian occupiers'. The first genitive *rúšų* 'Russian' is used adjectivally to modify *okupántų* which is in the genitive case as the performer or the logical subject of a passive verbal construction.
- 13) *neléidžiama* is the present passive participle of *neléisti*. It is feminine nominative singular to agree with *šveñtė*. Here it can be translated as 'is not permitted, is not allowed'.
- 14) *panaikinę* is the past active participle of *panaikinti*. It is in the nominative plural to agree with the understood subject of the sentence *okupántai*. Here it can be translated as 'having destroyed, having ruined, having abolished'.
- 15) *Taip dāro . . . visi okupántai* 'all occupiers (subjugators) do this'.
- 16) *is tó* 'by this, in this way'.
- 17) *mėtai* 'in the year (of Vytautas the Great)'.
minint is a special gerund derived from *minėti*. The whole expression may be translated as: "commemorating the 500th year since his death."
- 19) *parinktā dienā* 'a day was chosen'.
- 20) *turėjo vainikūotis* 'was supposed to be crowned'.
- 21) *karaliūmi* is in the instrumental singular to denote capacity or station. Here it can be translated 'as king'.
- 22) *užsimojimas* 'intention, plan'.
- 23) *lénkų* 'by the Poles'. Note the genitive case to denote the logical subject of the passive verb.
- 24) *Neįvyko tiktaf iškilimés* 'Only the ceremony did not take place'.
- 25) *noréta* is the neuter form of the past passive participle of *norėti*. Here it may be translated as 'it was wanted, they wanted'.
- 26) *nė tiek tã vainikāvima, kiek Lietuvós valstýbés galýbë* 'not so much the coronation as the power of the Lithuanian state'.
- 27) *Výtauto Didžiojo laikais* 'in the time of Vytautas the Great'.
- 28) *atkúrtãjà Lietuvós valstýbë* 'the re-established Lithuanian state'. *atkúrtãjà* is the feminine accusative singular of the past passive participle of *atkúrti* 'to re-establish'. It agrees with *valstýbë*, the word it modifies.
- 29) *Tai tós pačiós lietúvių tautós praeitis* 'This is the past of the same Lithuanian nation'.
- 30) *tiktai paskutiniaiis ámžiais* 'only in recent times'.
- 31) *neláisvés* 'by servitude'. Note the genitive case functioning as the logical subject of the passive participle *aptémdyta*.
- 32) *nė tiktaf nereikia* 'not only must one not'. Note that here *nereikia* means 'one must not' or 'it is necessary that . . . not'.
- 33) Note the genitive case here as the object of a negated expression.
- 34) *prisiminimū if jausmaif* 'by remembrance and emotions'. Note the instrumental case to express means.
- 35) *tadã . . . kaif* 'then . . . when'.
- 36) *tiem rýšiam* is a dative plural without the final -s.
- 37) The entire sentence is to be translated: "Freedom was too shortlived to associate these bonds more firmly with Lithuania's past." *Trumþpas laikas* is the subject, but it must be understood as 'too short a time'; *láisvėje* 'in freedom'; *tiem rýšiam* object of the infinitive *sumégzti* in the dative plural; *tvirčiaũ* 'more firmly'; *sũ Lietuvós praeitimi* 'with Lithuania's past'; *sumégzti* is an infinitive meaning 'to tie together, to knot'. Lit.: "A (too) short time was in freedom to knot these bonds more firmly with Lithuania's past."
- 38) *për ilgésnj laikã* 'in the course of a longer (period of) time'.
- 39) *okupántam svarbũ* 'it is important for the occupiers'.
- 40) *daryþsi lengviaũ jũ pavaldoma* 'would be more easily ruled by them'. *daryþsi* is the third person subjunctive of *daryþti*; *lengviaũ* 'more easily' comparative degree of the adverb *lengvai*; *jũ* is the genitive plural of *jis* and refers to the occupiers; *jũ* is in the genitive case since it is the logical subject of the passive verb *pavaldoma*, the present passive participle of *pavaldyti*. Note that the perfective verb *pavaldyti* here means 'to be able to rule. Literally it means: 'would become more easily by them to be ruled'.
- 41) *grúdamos svétimos* 'foreign (holidays) are forced (on the enslaved country)'; *grúdamos* is the nominative plural feminine of the present passive participle of *grústi* 'to force'; *svétimos* is in the nominative plural feminine to agree with *šveñtės*.
- 42) *laikoma neuter present passive participle of laikyti*; 'it is considered, generally held'.
- 43) *vergëjũ* 'by the enslavers'. The genitive here denotes the logical subject of *išgalvótas* 'having been invented, having been thought up'.
- 44) *kuriom* 'which'. Note the colloquial form of the instrumental plural (instead of *kuriomis*).
- 45) *Marijos Gimimo prisiminimã* 'the feast of the Birth of the Virgin Mary'.
- 46) *Skiemónys* is a little town (*bažnytkaimis* or *miestëlis*) in north-eastern Lithuania. In *Skiemónys* it is alleged that the Virgin Mary appeared to a certain *Ramutë Macvytë* (then about 14 years old) in the year 1962. This has not been officially confirmed by the Church; nevertheless thousands of people flock to this field to bring flowers, sing hymns and pray every week. It is frequently turned into an emotional demonstration against Communism.
- 47) *sútekançios* 'flocking'. This is the present active participle of *sutekëti*. It is in the nominative plural feminine to agree with *minios* 'crowds'.
- 48) *nuó seniaũ* 'since an earlier time'.
- 49) *šiluvã*, located in the county of *Raseiniai* in western Lithuania (*Zemaitija*), is a place where the Virgin Mary appeared to certain children and then to adults at the time of the Reformation when many Lithuanians were turning Protestant. In the Catholic National Shrine in Washington, D.C. there is a chapel dedicated to Our Lady of *Šiluva*.
- 50) *Kaif kãm* 'to some people'.
- 51) *lýg if* 'apparently, it is just as if'.
- 52) *kãs* 'somebody, someone'.
- 53) *në betkãs* 'nobody'.

MĒNUO SAULUŽĒ VEDĒ

Mēnuo¹ saulužē vedē² Perkūns,⁶ didžiai supyķes,
Pirmā pavasarēļi.³ Jī kardu perdalījo.

Saulužē⁴ anksti kēlēs, — Ko⁷ saulužēs atsiskyrei?
Mēnužis⁵ atsiskyre. Aušrinē pamylējai?
Viens⁸ naktī vaikštīnējai?⁹

Mēnuo vienas vaikštīnējo,
Aušrinē pamylējo.

NOTES:

- 1) Mēnuo 'moon'
- 2) vedē 'married' (speaking of men)
- 3) pavasarēļi, a diminutive of pavasaris 'spring'. Lith. folk songs are full of diminutives.
- 4) saulužē, dim. of sāulē.
- 5) mēnužis, dim. of mēnuo.
- 6) Perkūns (abbreviated form of Perkūnas): the meaning is 'the Thunder God', although today perkūnas simply means 'thunder and lightning'.
- 7) Kō, here it means: 'why?'
- 8) Viens=vienas 'alone'.
- 9) Cf. fn. 7 of Dainuok, Sesyte, The Green Oak, p. 25.

ŪŽKIT, ŪŽKIT, MANO GIRNAITĒS

Ūžkit¹, ūžkit, Juk tu žinōjai,⁶
Mano girnaitēs! Širdies bernyti,⁷
Dingos,² ne viena³ malu. Mane dvare nesēdint:⁸

Aš viena maliau, Iki kelužiū
Viena dainavau,⁴ Į purvynaiti,
Viena girmužes traukiau. Ik pažastaičiū
Į vandenaiti . . .
Ko⁵ užsipoolei, Vargios mano dienužēs.⁹
Jaunas bernyti,
Mane — vargū mergužē?

- 1) Ūžkit (2nd plur. imperative) 'roar'.
- 2) dingos (3rd person present) '(it) seems (to)'.
- 3) nē vienā 'not alone'.
- 4) dainavau (1st singular past of dainuoti) '(I) sang'.
- 5) kō (here) 'why'.
- 6) tū žinōjai 'you knew'.
- 7) širdies bernyti 'oh lad of (my) heart!'. Note that bernyti is in the vocative case.
- 8) manē dvarē nesēdint 'me in the manor house not sitting', i.e. '(you knew that) I wasn't sitting in the manor house'. manē 'me' is the direct object of žinōjai '(you) knew'; nesēdint is a special gerund in the present tense.
- 9) Cf. fn. 7 of Dainuok, sesyte, The Green Oak, p. 40.

LĒK, VANAGĒLI

Lēk,¹ vanagēli,² Saulē motušē,
Per ežerēļi, Sautē motušē,
Tame³ ežerēly Saulē motušē
Verpetas sukās. Kraiteliui kloti.

Pas tā verpetā Mēnuo tetušis,
Rūtū darželis, Mēnuo tetušis,
Tame daržely Mēnuo tetušis
Verkia mergelē: Dalelei skirti.

Nēr man⁴ motušēs Žvaigždē seselē,
Kraiteliui⁵ kloti, Žvaigždē seselē,
Nēr man tētūšio Žvaigždē seselē
Dalelei⁶ skirti. Vainikui⁸ pinti.

Nēr man brolelio Sietynas brolelis,
Žirgams⁷ balnoti, Sietynas brolelis,
Nēr man seselēs Sietynas brolelis
Vainikui pinti. Lauku⁹ lydēti.¹⁰

- 1) lēk is the 2nd sing. imperative of lēkti 'to fly'.
- 2) vanagēli is the vocative of vanagēlis 'hawk'.
- 3) tamē is the masc. loc. sing. of tās 'that'.
- 4) mán is the dat. sing. of aš 'I'. Here mán can be translated as 'for me'.
- 5) Note that kraitēliui is a dative object of klōti.
- 6) Note that dalelei is a dative object of skirti.
- 7) Note that žirgams is a dative object of balnōti.
- 8) Note that vainikui is a dative object of pinti.
- 9) laukū 'by the field, through the field' is in the instrumental case.
- 10) Cf. fn. 7 of Dainuok, sesyte, The Green Oak, p. 31.

DAINUOK, SESYTE!

Dainuok,¹ sesyte!² Rūtōs numintos,
Ko³ nedainuojī? Rožēs nuskintos,
Ko rymai ant rankeliū? Lelijos išblaškytos,
Rankelēs užrymuotos! Rasužē nubraukyta!

Kur aš dainuosiu? Ar šiaurys pūtē?
Kur linksma būsiu? Ar upē patvino?
Yra darže iškada, Ar perkūnas griovē,
Daržely iškadužē: Ar žaibais mušē?

Ne šiaurys pūtė,⁴
Ne upė patvino,⁴
Perkūns negriaudams
Su žaibais nemušė.

Barzdoti vyrai,⁵
Vyrai iš jūrių,
Prie krašto leidžiant,⁶
Į daržą kopiant,

Rūtas numynė,
Rožės nuskynė,
Lelijas išlakštė,
Rasužę nubraukė.

O ir aš pati
Vos išsilaikiau
Po rūtų pašakėliu,
Po juodu vainikėliu.⁷

- 1) dainuok is the 2nd sing. imperative of *dainuoti* 'to sing'.
- 2) sesyte is the vocative sing. of *sesytė*, a diminutive of *sesuo* 'sister'. *Sesyte* = 'sister dear, my dear sister'.
- 3) kō, the genitive of *kās*, may mean 'why'.
- 4) Nė šiaurys pūtė, Nė upė patvino 'It was not the north-wind which blew, not the river that swelled up'.
- 5) Barzdoti vyr̄ai 'bearded men' refers to the Vikings who used to attack Lithuania in 9th - 10th centuries.
- 6) leidžiant special gerund of *lėisti*. Here it means 'getting off, alighting'.
- 7) An English translation is to be found in *The Green Oak* by Algirdas Landsbergis and Clark Mills, The Voyages Press, New York (1962), pp. 38-39.

Maironis

SENOVĖS DAINA

Eina garsas nuo pat Vilniaus:¹ žirgą reiks² balnoti;
Daug kryžievių nuo Malburgo rengias mus terioti.
Pasilik,³ sesute, sveika! Nuramink širdelę!
Gal pargrįšiu nepraužuvęs⁴ į tėvų šalele.

Daugel turto pas kryžievius nuo senos gadynės;⁵
Aukso⁶ žiba miestų bonės, šilko pilnos skrynios.
Aš parvešiu⁷ sau iš Prūsų plieno kardą kietą,
Tau, sesyte, šilko skarą, diržą aukso lieta.⁸

Jau pavasaris išaušo, gieda vieversėlis, —
Nebegrįžta⁹ nuo Malburgo mielas bernužėlis!
Saulė leidos, buvo kova, kraujo daug¹⁰ tekėjo:
Mylimasis už tėvynę galvą ten padėjo.

Mano draugės gieda linksmos¹¹ ir šilkais¹² dabinas;
Man gi ašaros tik žiba¹³ ir kapai vaidinas!
Nekalbėsi, bernužėli, man meilių žodelių,
Neužmausi aukso¹⁴ žiedo¹⁵ ant baltų rankelių.¹⁶

- 1) nuō pāt Vilniaus 'from Vilnius itself' (=important rumor!).
- 2) reiks 'it will be necessary' (abbr. of *reikės*).
- 3) pasilik 'stay, remain'; 2d sing. imperative of *pasilikti*.
- 4) nepraužuvęs 'not having perished'. Negated form of the past active participle, nominative singular masculine of *pražūti*.
- 5) In translating supply the phrase 'there is' or 'there are'.
- 6) āuksu 'with gold, like gold'. Instrumental singular.
- 7) parvešiu 'I shall bring back'. First singular future of *parvėžti*.
- 8) diržā āukso lieta 'a gilded belt, a belt covered with gold'; *lieta* is the accusative singular masculine of the past passive participle of *lieti* (there) 'to forge' and modifies *diržā* 'belt'; *āuksu* is in the instrumental singular and is to be translated 'with gold, by means of gold'.
- 9) nebegrįžta 'does not return'.
- 10) kraujo daug=daug kraujo 'much blood'.
- 11) linksmos modifies *draugės*.
- 12) šilkais 'with silks'. Instrumental plural.
- 13) mán gi āšaros tik žiba 'my tears only glisten'.
- 14) āukso in the genitive case meaning 'golden, of gold'.
- 15) žiedo in the genitive case as the direct object of a negated verb.
- 16) Cf. fn. 7 of *Dainuok, sesyte, The Green Oak*, p. 69.

V. Mykolaitis-Putinas

RŪPINTOJELIS¹

Dievuli mano, kas per² šviesios naktys!
Ir kas plačių padangių per³ aukštumas!
O žvaigždės, žvaigždės! didelės ir mažos
Taip spindi, net gaudu,⁴ Dievuli mano.

Išeisiu, sau tariau,⁵ ant lygaus kelio:
Ant lygaus kelio tai valia valuzė,⁶
Ant lygaus kelio šviesiąją naktuzę
Tai tik jaunam plačias dūmas dūmoti.⁷

Bet kam gi⁸ tu, budrus Dievuli mano,
Prie lygaus kelio rūpestėliu⁹ rymai?
Prie lygaus kelio, kur vargų vargeliai¹⁰
Vieni¹¹ per dienas dūšaudami vaikšto.

Dievuli mano, argi mūsų godos
Tave prie kelio iš dangaus atprašė,
Ar gal tos šviesios rudenio naktuzės
Tave iš mūsų žemės išsapnavo?¹²

Priimki¹³ gi mane, budrus Rūpintojėli,
Prie lygaus kelio šianakt padūmoti. —
O kad¹⁴ aukštam dangių tos šviesios žvaigždės
Taip spindi, net gaudu, Dievuli mano.¹⁵



- 1) The rūpintojėlis is a wooden sculpture of Christ who is seated and leaning on his elbow. Frequently such figures are located at crossroads in a tree or on a small pole, or attached to a cross, and they appear to be looking down at people who pass by.
- 2) kās peř 'to what an extent, what kind of, how great'. Used with the nominative case it is an idiomatic construction.
- 3) kās... peř, cf. fn. 2 above. Lit.: 'how great (are) the heights of the wide spaces under the sky'. For understanding change the word order to: kās peř plačią padangių aukštumas.
- 4) taip spindi, nėt graudū 'it shines so much that it is even sorrowful'.
- 5) sáu tariáũ 'I said to myself'.
- 6) tai valia valūžė 'that is freedom, real freedom'.
- 7) tai tik jaunám, plačias dūmās dūmōti 'it is only for the young to dream broad reveries'.
- 8) bēt kám gi 'but why on earth'.
- 9) rūpestėliũ 'in the form of a care'. Instrumental meaning 'as'.
- 10) vargũ vargėliai 'misery of miseries'.
- 11) vienĩ 'alone'.
- 12) išapnávō 'dreamed up, created by phantasy'.
- 13) priĩmki 'allow'; 2nd sing. imperative of priĩmti (usually: priĩmk).
- 14) kád 'how'.
- 15) Cf. fn. 7 of Dainuok, sesyte, The Green Oak, p. 76.

Jonas Aistis

ŠV. SEBASTIJONAS

Pakeldamas¹ akis aukštyn drebėjau,
Kad nepalaužtų valios man kančia²—
Išmigo štai pirmoji vylyčia,
Ir nerimas, o Viešpatie, praėjo.

Kaip miela³ — lyg⁴ šilti lašai lašėja...
Lyg sąla sąnariai... Kaip gera⁵ čia
Man laukt,⁶ matyt su šypsena skaisčia
Ateinantį⁷ iš tolo Atpirkėją.

Garbė ir šlovė Tau, o Visagali!
Maniau, kad reiks įtempti valią,
Bet štai Tu Pats manėspi ateini⁸...

O kiek šviesos!⁹ Net man akis gadina¹⁰...
Švelnaus skambėjimo skliautai pilni¹¹...
Tik svyra jau galva, sunki kaip švinas¹²...

- 1) pakėldamas 'lifting'. Special adverbial active participle, cf. 26.4.
- 2) kád nepalaužtų vālios mán kančia 'that torment might not break my will'. kančia is the subject of the verb nepalaužtų; vālios is in the genitive case as the object of the negated verb; mán in the dative case is a dative of interest.

- 3) kaip miėla 'how fine, nice'; miėla is the neuter form of the adjective.
- 4) lyg 'just as if'.
- 5) gėra 'good, nice'; gėra is the neuter form of the adjective.
- 6) kaip miėla... kaip gėra mán laukt, matyt 'how fine, how nice it is for me to wait, to see'; laukt=láukti, matyt=matyti.
- 7) ateinantį 'coming'. Accusative singular masculine of the present active participle of ateiti; modifies Atpirkėją 'Redeemer'.
- 8) manėspi ateini 'you come to me'; manėspi is an old allative case.
- 9) kiek šviesōs 'how luminous' (lit.: 'how much light').
- 10) nėt mán akis gadina '(it) even ruins my eyes, it blinds me'; lit.: '(it) ruins to me the eyes'.
- 11) švelnaūs skambėjimo skliautai pilni 'the arches are full of gentle sounding'; skliautai (yrā) pilni švelnaūs skambėjimo.
- 12) Cf. Dainuok, sesyte, fn. 7, The Green Oak, p. 80.

Kazys Bradūnas

KAD NEBŪTUM VIENA

Nuploviau¹ langą
Prie tavo lopšio,
Kad žvaigždės tekėtų,²
Tekėdamos mirgėtų,
Kad nebūtum viena,
Per naktųžę viena.

Linguosiu gluosniu³
Prie lygaus kelio,
Kad paukštis nutūptų,
Nutūpdams čiulbėtų,
Kad nebūtum viena,
Kelionėje viena.

Kalnan⁴ palydėsiu,
Smiltim⁵ nubyresiu,
Kad vėjelis pustyty,
Pustydamas migdyty,
Kad nebūtum viena,
Žemelėje viena.⁶

- 1) nuplōviau (1st sing. preterit of nuplāuti) 'I scrubbed'.
- 2) Kád žvaigždės tekėtų 'so that the stars might rise'.
- 3) Linguosiu gluosniu I shall sway in the manner of a willow; gluosniu in the instrumental case denotes 'like, in the manner of a willow'.
- 4) Kalnañ (old illative case of kálnas) 'to the hill, up the hill'.
- 5) smiltim 'in the manner of, like'. Cf. the use of the instrumental case in gluosniu above.
- 6) Cf. fn. 7 of Dainuok, sesyte, The Green Oak, p. 97.

VOCABULARY

The number in parentheses following the Lithuanian nouns and adjectives denotes the accent class. For adjectives the feminine form is listed also. For nouns in *-is* the genitive singular is listed. The number in parentheses following the English meaning of the word gives the lesson in which the word appeared for the first time. This number has been omitted for words in the appendix and for common words. The letter A in parentheses shows that the word appears in the anthology.

In the main entry the verbal prefixes are set off by hyphens. Following the infinitive in parentheses are listed (1) the first person singular of the present tense, (2) the third person of the present tense, (3) the third person of the simple preterit and (4) the third person of the future tense.



1st — first
2nd — second
3rd — third
acc. — accusative
act. — active
adj. — adjective
adv. — adverb
compar. — comparative
conj. — conjunction
dat. — dative
dim. — diminutive
fem. — feminine
fut. — future
gen. — genitive
imper. — imperative
indecl. — indeclinable
inter. — interrogative
interj. — interjection
instr. — instrumental
loc. — locative
nom. — nominative
part. — participle
plur. — plural

ABBREVIATIONS

poss. — possessive
prep. — preposition
pres. — present
pret. — preterit
pron. — pronoun
prs. — person
sg. — singular
spec. — special
superl. — superlative
voc. — vocative

A

à, â (interjection) — oh, ah I see (to express surprise or understanding)
abejõjimas (1) — doubt (A)
abejõné (2) — doubt (37)
abi (used with fem. nouns) — both (29)
abipus (prep. with gen.) — on both sides of
abũ (used with masc. nouns) — both (20)
ãciũ — thank you (11)

administrācija (1) — administration (37)
 advokātas (2) — lawyer, attorney-at-law (6)
 ahā (interjection) — ah, so
 ai and ai (interjection) — oh, alas, dear me (to express pain, fear, surprise)
 aimān! (interjection) — unfortunately, what a pity
 aīris (2) — Irish person (20)
 aiškiai — clearly (21)
 aiškinimas (1) — explanation (A)
 aiškinti (aiškinu, aiškina, aiškino, aiškina) — to explain (17)
 aiškus, -i (3) — clear (21)
 Aizkraukle — Aizkraukle (a village in Latvia)
 ajē (interjection) — alas, dear me
 āk (interjection) — alas, oh (moan)
 akcentas (2) — accent (22)
 akėios (noun used in plur.; 1) — harrow
 akiniai (noun used in plur.; 3b) — glasses, spectacles (23)
 akis -iēs (fem.; 4) — eye (17)
 akmeninis, -ė (2) — stone, made of stone (34)
 akmuo, (gen. akmeņš; 3b) — stone
 albānas (2) — Albanian (noun) (20)
 alfabėtas (2) — alphabet (29)
 Algirdas (1) — Algirdas, grand duke of Lithuania (37)
 aliuminis, -ė (2) — aluminum (adj.)
 alus (4) — beer, ale (3)
 amatiniškas (2) — artisan, craftsman (A)
 Amėrika (1) — America (5)
 amerikiečių (gen. plur. of amerikietis; used as adjective) — American
 amerikietis -ėio (2) — American (5)
 amžinai — eternally (32)
 amžius (1) — age, century, eternity (23)
 anapus (prep. with gen.) — on the other side of, beyond
 anas, -a (4) — that one (over yonder), cf. 36.1
 Anatolija (1) — Anatolia (39)
 āngelas (3a) — angel (15)
 ānglas (1) — Englishman (5)
 Anglija (1) — England (5)
 āngliškas, -a (1) — English (22)
 āngļu (gen. plur. of ānglas; used as adjective) — English (5)

anksciāu (compar. degree of anksti) — earlier, before, originally (15)
 anksti — early (23)
 anōks, -ia (1) — that kind of, cf. 36.1
 anōt (prep. with gen.) — according to
 aņt (prep. with gen.) — on (11)
 antai (interj.) — there (to bring the action closer to the speaker)
 aņtakis -io (1) — eyebrow (25)
 āntis (fem.; 1) — duck (17)
 antrādienis -io (1) — Tuesday (32)
 aņtras, -a (4) — second, other (15)
 antrās (masc. nom. sg. definite form of aņtras) — second (15)
 antrōji (fem. nom. sg. definite form of aņtras) — second (15)
 anuomet — at that time, in those days, then
 ap-āugti (apāugu, apāuga, apāugo, apaūgs) — to become overgrown (with)
 ap-dainuoti (apdainuoju, apdainuoja, apdainavo, apdainuōs) — to praise in song (A)
 apdairūs, -i (4) cautious, clever (36)
 ap-daužyti (apdaužau, apdaužo, apdaužė, apdaužys) — to damage, to beat
 ap-draskyti (apdraskau, apdrasko, apdraskė, apdraskys) — to tear
 ap-eiti (apeinū, apeina, apėjo, apeis) — to circumvent, to go around
 ap-gailestauti (apgailėstāju, apgailėstauja, apgailėstavo, apgailėstaus) — to regret (A)
 ap-gaubti (apgaubiū, apgaubia, apgaubė, apgaūbs) — to cover, to wrap vp completely
 apgautas (masc. nom. sg. of past passive participle of apgauti) — deceived (A)
 ap-gauti (apgāunu, apgāuna, apgāvo, apgaūs) — to deceive
 apgāvps (masc. nom. sg. of past active participle of apgauti) — having deceived
 apgavikas (2) — deceiver, cheater (A)
 apgāvo (3rd prs. simple preterit of apgauti) — deceived
 api-beřti (apiberiu, apiberia, apibėrė, apibeřs) — to strew all over, to sprinkle all over
 apiē (prep. with acc.) — about, concerning, round about, near (15)

ap-ieškoti (apieškau, apėško, apieškōjo, apieškōs) — to search everywhere, to ransack
 ap-ylinkė (1) — surroundings, area, district (27)
 ap-yrankė (1) — bracelet (34)
 ap-yuosti (apjuosiu, apjuosia, apjuosė, apjuōs) — to surround, to encircle (33)
 ap-kalbėti (apkalbu, apkalba, apkalbėjo, apkalbės) — to slander
 ap-keliuoti (apkeliāju, apkeliājuja, apkeliavo, apkeliuōs) — to travel through, around
 ap-laištyti (aplaištau, aplaišto, aplaištė, aplaištys) — to besprinkle
 ap-lankyti (aplankau, aplanko, aplankė, aplankys) — to visit (9)
 ap-leņkti (aplenkiū, aplenkia, aplenkė, aplenks) — to spare, to pass over (A)
 aplink (prep. with acc.) — around, all around, along side of (16)
 aplinkybė (1) — circumstance (A)
 aplinkinis, -ė (1) — neighboring, close (A)
 aplinkui — cf. aplink (37)
 ap-mokyti (apmōkau, apmōko, apmōkė, apmōkys) — to train (37)
 ap-rašyti (aprašau, aprašo, aprašė, aprašys) — to describe (38)
 ap-rōdyti (aprodau, aprōdo, aprōdė, aprōdys) — to show everything
 apsiaūstas (2) — coat (36)
 ap-si-daužyti (apsidaužau, apsidaužo, apsidaužė, apsidaužys) — to bang about, to hurt oneself by banging about on something; to hit each other slightly while fighting
 ap-si-džiaugti (apsidžiaugiu, apsidžiaugia, apsidžiaugė, apsidžiaūgs) — to rejoice (31)
 ap-si-ginti (apsiginu, apsigina, apsigynė, apsigiņs) — to defend oneself (33)
 ap-si-gyventi (apsigyvenū, apsigyvenėna, apsigyvenō, apsigyvenš) — to move in, to take up residence
 ap-si-krikštijoti (apsikrikštiju, apsikrikštija, apsikrikštijo, apsikrikštys) — to be baptized, to become a Christian (A)
 ap-si-nakvoti (apsinalkvōju, apsinalkvōja, apsinalkvōjo, apsinalkvōs) —

to spend the night, to stay overnight, to get a place to spend the night
 ap-si-reņgti (apsireņgiū, apsireņgia, apsireņgė, apsireņgs) — to get dressed (32)
 apstik (prep. with acc.) — around, by
 ap-šaukti (apšaukiū, apšaukia, apšaukė, apšauks) — to proclaim; to call (a person something) (23)
 ap-tėmdyti (aptėmdau, aptėmdo, aptėmdė, aptėmdys) — to obscure, to darken (A)
 ap-važiuoti (apvažiuoju, apvažiuoja, apvažiavo, apvažiūōs) — to travel around
 ap-žiūrėti (apžiūriū, apžiūri, apžiūrėjo, apžiūrės) — to have a look at (13)
 ar — interrogative particle; (conjunction) whether, or (20)
 ar nė? — is it not?, cf. 6.3
 arbā (conjunction) — or (5)
 arbā...arbā — either...or
 arbatā (2) — tea (2)
 arčiausia (superl. degree of arti) — closest (27)
 argi — inter. particle ar plus intensive enclitic gi (A)
 arkivyskupas (1) — archbishop (A)
 arklys (3) — horse (3)
 armėnas (1) — Armenian (noun) (39)
 ārmija (1) — army (27)
 arti (prep. with gen.) — near, close by
 arėimas, -a (3b) — near (35)
 āsmėnys (nom. plur. of asmuo) — persons (A)
 asmuo, (gen.) asmeņs (irregular noun, cf. 41.51; 3b) — person
 aš — I (1)
 āšara (1) — tear (A)
 aštuntadalis -io (1) — one-eighth (24)
 aštuņtas, -a (4) — eighth (29)
 aštuoneri, aštuonerios (3a) — eight (24)
 aštuonetas (1) — (a group of) eight (24)
 aštuoni (used with masc. nouns; 3) — eight (4)
 aštuoniasdešimt (indeclinable) — eighty (24)
 aštuoniasdešimtas, -a (4) — eighty
 aštuoniolika (1) — eighteen (16)
 aštuonioliktas, -a (1) — eighteenth (29)

aštuonios (used with fem. nouns; 3) — eight (4)
at-bėgti (atbėgu, atbėga, atbėgo, atbėgs) — to run up, to arrive running (A)
ateinanti (masc. acc. sg. of present active participle of ateiti) — coming, next (32)
at-ėiti (ateinu, ateina, atėjo, ateis) — to come, to arrive (6)
ateitis -ies (fem.; 3b) — future (24)
ati-daryti (atidaru, atidaro, atidare, atidarys) — to open (20)
atidavė (3rd prs. simple preterit of atiduoti) — gave (A)
ati-dėti (atidedu, atideda, atidėjo, atidės) — to delay, to put off, to postpone (33)
atidėtinas (participle of necessity of atidėti) — which should be delayed, postponed (33)
atiduoti (atidodu, atidūoda, atidavė, atiduōs) — to give back, to return, to give (14)
atidžiai — carefully, attentively (36)
atidžiau (comparative degree of atidžiai) — more carefully, more attentively (36)
atkakliai — stubbornly, tenaciously (A)
atkōpdama (special adverbial active participle of atkōpti, cf. 26.4) — climbing up, rising (38)
at-kōpti (atkōpiu, atkōpia, atkōpė, atkōps) — to rise, to climb up (38)
atkrastys -čio (3b) — land bordering on a coast (35)
atkūrimas (2) — re-establishment (A)
at-kūrti (atkuriu, atkuria, atkūrė, atkuifs) — to re-establish (A)
atlaidai (noun used in plur.; 3b) — church-festival (A)
Atlāntas (1), or **Atlānto vandenynas** (1) — Atlantic Ocean (10)
at-lėisti (atlėidžiu, atlėidžia, atlėido, atlėis) — to forgive
at-likti (atlieku, atlieka, atliko, atliks) — to complete, to perform, to accomplish (33)
atmintinai — by heart, by memory (18)
at-nėsti (atnešu, atneša, atnešė, atnėš) — to bring (26)
atōstogos (noun used in plur.; 1) — holidays, vacation (19)

atpirkėjas (1) — redeemer (A)
at-plaukti (atplaukiu, atplaukia, atplaukė, atplauks) — to arrive (on board ship)
at-prašyti (atprašau, atprašo, atprašė, atprašys) — to ask (to come back, to come to) (A)
atrankà (3b) — selection, choice (A)
at-ràsti (atrandu, atranda, atrado, atràs) — to find, to discover (29)
at-riboti (atribuju, atriboja, atriboju, atribōs) — to separate (35)
at-rōdyti (atrōdau, atrōdo, atrōdė, atrōdys) — to seem, to appear
atrōdo (3rd prs. present of atrōdyti) — it seems, it appears (24)
atsākymas (1) — answer (36)
at-sakyti (atsakau, atsako, atsakė, atsakys) — to answer (6)
at-si-durti (atsiduriu, atsiduria, atsidūrė, atsidūrš) — to be exposed to, to get (into), to run (into)
at-si-gauti (atsigānu, atsigāuna, atsigāvė, atsigāvš) — to recover, to recuperate, to rise again (36)
at-si-gėrti (atsigeriu, atsigeria, atsigėrė, atsigėrš) — to have a drink, to get a drink (15)
at-si-gulėti (atsigulu, atsigula, atsigulė, atsigulš) — to lie down; to go to bed (15)
at-si-kėlti (atsikeliu, atsikelia, atsikėlė, atsikėlš) — to get up, to rise; to move into, to arrive (after moving) (36)
at-si-kišę (masc. nom. plur. of past active participle of atsiikišti) — protruding, protruded
at-si-kišti (atsikišu, atsiikiša, atsiikišo, atsiikiš) — to stick out, to protrude
atsikrāustymas (1) — arrival (35)
at-si-likti (atsilieku, atsiliėka, atsiliko, atsiliks) — to remain behind, to fall behind, to go more slowly (A)
atsimetimas (2) — apostasy, falling away from (A)
at-si-miñti (atsimenu, atsimena, atsiminė, atsiminš) — to remember, to keep in mind (21)
atsiprašau (1st sg. pres. of atsiprašyti) — excuse me (11)
at-si-prašyti (atsiprašau, atsiprašo, atsiprašė, atsiprašys) — to excuse oneself (11)

at-si-ràsti (atsirandū, atsiranda, atsirādo, atsiràs) — to appear, to be found (A)
atsisākymas (1) — refusal
at-si-sakyti (atsisakau, atsisako, atsisakė, atsisakys) — to refuse, to turn down; to resign (A)
at-si-sėsti (atsisėdu, atsisėda, atsisėdo, atsisės) — to sit down, to assume a sitting position
at-si-skirti (atsiskiriu, atsisikiria, atsisikyrė, atsisikiřš) — to separate oneself from, to depart (39)
at-si-stōti (atsistōju, atsisstōja, atsisstōju, atsisstōš) — to stand up, to assume a standing position
at-si-svėikinti (atsisvėikinu, atsisvėikina, atsisvėikino, atsisvėikins) — to take leave of, to say goodbye to
atsitiko (3rd prs. simple preterit of atsitikti) — happened (5)
at-si-tikti (atsitinka, atsitiko, atsitilks). Used only in 3rd person) — to happen (5)
àtsiuntė (3rd prs. simple preterit of atsiųsti) — sent (36)
at-siųsti (atsiunčiu, atsiunčia, atsiunčė, atsiunčš) — to send (31)
àtskiras, -à (3b) — separate, single, individual (35)
atstōvas (2) — representative (36)
atvaziāvęs (masc. nom. sg. of past active participle of atvaziuoti) — arrived (36)
at-vaziuoti (atvaziuoju, atvaziuoja, atvaziāvo, atvaziuōs) — to arrive (3)
ātvejas (1) — case (A)
at-vykkti (atvykstu, atvyksta, atvyko, atvyks) — to arrive (26)
ātviras, -à (3b) — open (26)
at-žėlti (atžėliu, atželia, atžėlė, atžėlš) — to grow back (A)
āugti (āugu, āuga, āugo, āugs) — to grow (16)
aukōti (aukōju, aukōja, aukōjo, aukōš) — to sacrifice (21)
āuksas (3) — gold (15)
auksinis, -ė (2) — gold, golden, made of gold (13)
auksčiau (compar. degree of aukštai) — higher (27)
auksčiau (prep. with gen.) — above
auksčiai — up, in a high place (38)
āukštās, -à (3) — high, tall (22)

āukštās (2) — floor (in the sense of level, French étage, German Stockwerk) (20)
aukštėsnis, -ė (comparative degree of aukštās) — higher, taller (25)
aukštyn — up, upward (A)
aukštōji mokyklà — university, college, institution of higher learning (28)
aukštumas (2) — height, altitude, highness (23)
ausis -ies (fem.; 4) — ear (17)
aūskaras (3b) — earring (25)
Austràlija (1) — Australia
aūsrinė (2) — morning (star) (A)
autobūsas (2) — bus (3)
automobilis (2) — automobile, car (18)
āutorius (1) — author (34)
āžuolas (3a) — oak (22)

B

bādas (4) — hunger, starvation (15)
baigtū (baigiu, baigia, baigė, baigs) — to finish, to end
 (Note that this verb may take an infinitive as a direct object in Lithuanian, whereas in English we would have a participle; thus *baigė vienyti* means 'finished unifying') (14)
bāimė (1) — fear
baisūs, -i (4) — dreadful, terrible (27)
bākst, **bāst** (interjection) — denotes the action of piercing something suddenly
balañdis -džio (2) — April (32)
balnōti (balnōju, balnōja, balnōju, balnōš) — to saddle (A)
baļsas (4) — voice (10)
bāltas (1) — a Balt, a Baltic person (35)
bāltas, -à (3) — white (11)
Bāltija — Baltic (10)
baltiniai (noun used in plural; 3a) — underwear (23)
bañdymas (1) — trial, test (A)
bānkas (1) — bank (5)
bārkšt (interjection) — denotes the idea of rattling, clinking
bārti (barū, bāra, bārė, bārš) — to scold, to reprimand
barzdà (4) — beard (25)
barzdōtas (1) — bearded, with beards (A)
baseinas (2) — (swimming) pool (37)
bātas (2) — shoe (25)

baūsti (baudziū, baūdžia, baūdė, baūs) — to punish
bažnyčia (1) — church (9)
bė (prep. with gen.) — without; in addition to (4)
bė — inter. particle, cf. 38.5
bė abejo — without a doubt (37)
bė tō — besides; moreover (24)
bėgti (bėgu, bėga, bėgo, bėgs) — to run (10)
bei (conjunction) — and
beįsteņgs (3rd prs. future of įstėngti with prefix **be**) — will be able to, would be able to (A)
be-lenktyniudami (masc. nom. plur. of special adverbial active participle of lenktyniuoti) — racing, trying to outdo each other (27)
bendrai — together, in common (37)
bėndras, -à (4) — common (13)
bėndrinis, -ė (2) — belonging to all, common (13)
bėndruomenė (1) — community, society (1)
bėnt — at least (33)
bėrnytis -ėio (diminutive of bėrnas; 1) — lad, fellow (A)
bėrniukas (diminutive of bėrnas; 2) — boy (37)
bėrnužėlis -io (diminutive of bėrnas; 2) — lad, boy (A)
bėržas (3) — birch (27)
bėrželis -io (diminutive of bėržas; 2) — little birch (10)
besikalbant (special gerund of **be-si-kalbėti**) — while (someone) is (was, will be) still talking (26)
besikeičiā (masc. nom. plur. of present active participle of **be-si-keisti**) — changing (A)
bėt (conjunction) — but (11)
bėt kās — someone, somebody; anybody; cf. 36.4 (A)
bėt kōks — any; cf. 36.5
bėt kuris — anyone; cf. 36.5
bėtgi (conjunction) — but, however
bėvėik — almost (13)
bėžiūrint (special gerund of **(be)žiūrėti**) — while (someone) is (was, will be) still looking (26)
bý kās — anybody; somebody; cf. 36.4
bibliotėkà (2) — library (3)
bičiulis -io (2) — friend (13)
bijōti (bijaū, bijo, bijōjo, bijōs) — to fear, to be afraid of (with gen.)
biļėtas (1) — ticket (19)

biržėlis -io (2) — June (28)
blakstiena (1) — eyelash (25)
blauzdà (4) — shin (25)
blińkt (interjection) — expresses the idea of throwing something
biōgas, -à (4) — bad (5)
bōkštas (1) — tower (26)
bonė (3) — spire (A); (**bonė** is a Slavic loanword; use **bōkštas**)
Bostonas (1) — Boston (32)
botàgas (2) — whip, lash (A)
braidyti (braidai, braido, braidė, braidys) — to wade (7)
bràkt (interjection) — crash, bang (expresses the idea of something smashing)
brangjōji (fem. nom. sg. definite form of **brangūs**) — dear (32)
brangūs, -i (3) — dear, expensive (8)
brendimas (2) — ripening; coming to age (A)
brōlėli (voc. sg. of **brōlėlis**) — brother, brother dear (11)
brōlėlis (dim. of **brōlis**; 2) — dear brother, little brother (11)
brōlis -io (1) — brother (1)
bruožas (1) — trait, characteristic (39)
būciau (1st sg. subjunctive present of **būti**) — I would be
bučiuoti (bučiuoju, bučiuoja, bučiavo, bučiuōs) — to kiss
būdās (2) — character, manner (16)
būdavo (frequentative past of **būti**) — it used to be, it was (12)
būdinti (būdinu, būdina, būdino, būdins) — to wake up, to awaken (38)
budrūs, -i (4) — vigilant, watchful (A)
būdvardis -džio (1) — adjective (35)
būk (2nd sg. imper. of **būti**) — be (11)
būtvė (1) — potato (26)
būrýs (4) — group, gang, platoon (36)
burnà (3) — mouth (17)
Burtnieki — a place in Latvia; in Lithuanian the nom. plur. is **Burtniekai**
būsimas (future passive participle of **būti**) — future (33)
būsimasis (masc. nom. sg. definite form of **būsimas**) — future (20)
būtėlis -io (1) — bottle (3)
būti (esū, yrà, būvo, būs) — to be (5)

būtinās, -à (3a) — indispensable, necessary
būtinai — absolutely, indeed, certainly, without fail (36)
buvaū (1st sg. preterit of **būti**) — I was (12)
būvo supratė (pluperfect tense of **suprasti**) — had understood (36)
būvusios (fem. nom. plur. of past active participle of **būti**) — having been (35)
būvusiu (gen. plur. of past active participle of **būti**) — having been (35); former (36)

C

cementinis, -ė (2) — cement, concrete (adj.) (23)
centas (2) — cent (19)
centras (2) — center (3)
Ciceras (1) — Cicero (a suburb of Chicago) (24)
cigarėtė (2) — cigarette (16)
cinkt (interj.) — crash (expresses the sound of breaking)
civilizācija (1) — civilization (4)
cūkrus (2) — sugar (6)

č

čekis -io (2) — check (24)
čėžėti (čėžu, čėža, čėžėjo, čėžės) — to chirp, to twitter (25)
čia — here (1)
čiurkėtė (2) — denotes a sudden action
čiulbėti (čiulbu, čiulba, čiulbėjo, čiulbės) — to sing (of a bird) (27)
čiūpt (interj.) — expresses the idea of snatching, grabbing a little bit
čiūpt (interj.) — expresses the idea of grabbing, taking
Čiurlionio Dailės Muziejus — Čiurlionis Art Museum (23)

D

dabaf — now (5)
dabartinis, -ė (2) — contemporary, modern, present-day (34)
dabartis -ies (3b) — present time, contemporary time (24)
dabintis (dabinuosi, dabinasi, dabinsis, dabińsis) — to adorn oneself, to deck oneself out (A)
dāiktas (3) — thing, object (34)
dailė (4) — art (23)
dailininkas (1) — artist (38)

dainà (4) — song, folk-song (10)
dainavaū (1st sg. simple preterit of **dainuoti**) — I sang (A)
dainuoti (dainuoju, dainuoja, dainàvo, dainuōs) — to sing (6)
dāktaras (3b) — doctor (Ph.D. or M.D.) (6)
dalėlė (diminutive of **dalis**; 2) — portion, share (38)
dalykas (2) — affair; thing, matter (18)
dalinti (dalinu, dalina, dalino, dalińs) — to divide (24)
dalis -ies (fem.; 4) — part (35)
dalyvāuti (dalyvāuju, dalyvāuja, dalyvāvo, dalyvaūs) — to participate (A)
dangūs (4) — sky; heaven (6)
dantis -ies (masc.; 4) — tooth (4)
dār — still, yet, even (2)
dār geriaū — even better (13)
dār kartà — once more, once again
dār vis — still (14)
dārbas (3) — work, task, job (12)
darbymetis -ėio (1) — harvest time; working time (24)
darbinikas (2) — worker (34)
darbinis, -ė (2) — work (adjective: clothes, etc.) (13)
darýdavo (3rd prs. frequentative past of **darýti**) — used to make, cf. 12.4 (6)
darýsiu (1st sg. future of **darýti**) — I shall do (15)
darýti (daraū, dāro, dārė, darýs) — to do, to make
darýtis (daraūsi, dārosi, dārėsi, darýsis) — to become; to make something for oneself (27)
daržas (4) — garden, vegetable garden (8)
darželis -io (dim. of **daržas**) — little garden (A)
darzovė (1) — vegetable
daūg (adv. of quantity requiring gen. case) — much, many (3)
daūgel — many (A)
daūgelis -io (1) — many, several, quite a few (36)
daugiaū (compar. degree of **daūg**) — more (13)
daugiausis — mostly, for the most part (34)
daugybė (1) — multitude, mass (31)
dāugini (dāginu, dāgina, dāgino, dāgins) — to multiply (24)

Dauguvā (3b) — river Daugava (in Latvia) (35)
dāvē (3rd prs. simple preterit of *dūoti*) — gave
dāvusīai (fem. dat. sg. of past active participle of *dūoti*) — having given (A)
dažyti (dažaū, dāžo, dāžē, dažys) — to paint (20)
dažnai — frequently, often (8)
dažniaū (compar. degree of *dažnai*) — more frequently, more often (17)
debesēlis -io (dim. of *debesis*; 2) — cloud, small cloud (6)
dēdē (2) — uncle (3)
dēgti (degū, dēga, dēgē, dēgs) — to burn (4)
dēgtūkas (2) — match (16)
dējā (interj.) — unfortunately, what a shame
dēkā (prep. with gen.) — thanks to, owing to
dēkōti (dēkōju, dēkōja, dēkōjo, dēkōs) — to thank (25)
dēkūi *Dievui* — thank God (15)
dēl (prep. with gen.) — for, for the sake of, because of
dēl tō — therefore (A)
dēlei — cf. *dēl*
dēlnas (3) — palm (of the hand); cf. *kaip arī dēlno* (38)
dēmē (4) — spot, blemish (A)
dēmēsys (3b) — attention (36)
demokrātiskās, -a — democratic (A)
dēnis -io (2) — deck (of a ship) (21)
dērintojas (1) — conciliator, harmonizer (A)
dēstyti (dēstau, dēsto, dēstē, dēstys) — to teach (20); to lay out
dēšimčia (instr. sg. of *dešimtis*) — (divided into) ten (35)
dēšimt — ten (4)
dēšimtas, -ā (4) — tenth (29)
dēšimtis -iēs (fem.; 3b) — ten (35)
dēšinē (3b) — right (2)
dēšininis, -ē (2) — right (25)
dēti (dedū, dēda, dējo, dēs) — to place, to put (15)
dētis (dēduosi, dēdasi, dējosi, dēsis) — to pretend to be (23)
devyneri, **devynerios** (3a) — nine (24)
devyvetas (1) — (group of) nine (24)
devyni (used with masc. nouns; 3) — nine (4)

devyniasdešimt (indecl.) — ninety (24)
devyniasdešimtas, -ā (4) — ninetieth (29)
devyniolika (1) — nineteen (16)
devynioliktas, -a (1) — nineteenth (29)
devynios (used with fem. nouns; 3) — nine (4)
devintādalīš -io (1) — one-ninth (24)
deviņš, -ā (4) — ninth
dēžūtē (dim. of *dēžē*) — little box (16)
dideliāmē (loc. sg. masc. of *didelis*) — (in the) large (3)
didelis, -ē (3b) — large (1)
didēsnis, -ē (compar. degree of *didelis*; 2) — bigger (32)
didikas (2) — nobleman, noble (36)
dingingas, -a (1) — noble, dignified, majestic, grand (A)
dižsīsis *kunigāikštis* — Grand Duke (27)
didysis (masc. nom. sg. of definite form of adjective *didelis*) — big (15)
dižokas, -a (1) rather large (35)
dižūmas (2) — size (19)
dižziā — greatly, much (A)
dižziāusias, -a (superl. degree of *didelis*) — the biggest (10)
dižziōjo (masc. gen. sg. of definite form of *didelis*, i.e. *didysis*) — (of the) big (23)
dižziōtis (*dižziōjuosi*, *dižziōjasi*, *dižziāvosi*, *dižziōsis*) — to boast, to brag (A)
dienā (4) — day (6)
dienomis (instr. plur. of *dienā*) — by days, during the days (16)
dienūžē (dim. of *dienā*; 2) — day (A)
Diēvas (4) — God
dievaži, dievāž (interj.) — as sure as shootin', surely, by gosh (to express certainty)
Dievūlis (dim. of *Diēvas*; 2) — God (A)
dināstija (1) — dynasty (37)
dingos (archaic 3rd prs. present flexive of *dingoti*) — it seems, it appears (A)
dingoti (*dingoju*, *dingoja*, *dingojo*, *dingos*) — to think, to consider (A)
diņgti (*diņgstā*, *diņgsta*, *diņgo*, *diņgs*) — to disappear

dirbti (*dirbu*, *dirba*, *dirbo*, *dirbs*) — to work, to do (17)
dirbtinis, -ē (2) — artificial (13)
dirstelēti (*dirstelēju*, *dirstelēja*, *dirstelēju*, *dirstelēs*) — to glance at, to look briefly at
diržas (4) — belt (25)
dōleris -io (1) — dollar (3)
dovanōti (*dovanōju*, *dovanōja*, *dovanōjo*, *dovanōs*) — to give as a gift, to present someone with (something)
drabūzis -io (2) — (a piece of) clothing, clothes (24)
dramā (2) — drama, serious play (8)
draugas (4) — friend (7)
draugē (4) — (female) friend (A)
draugiškas, -a (1) — friendly
draugiškēnis, -ē (compar. degree of *draugiškas*; 2) — more friendly, friendlier (27)
drebēti (*drebū*, *dreba*, *drebējo*, *drebēs*) — to shake, to quiver (25)
drībt (interj.) — denotes the sound of sudden falling
drōžti (*drōžiu*, *drōžia*, *drōžē*, *drōš*) — to hit, to slap
drūņņas, -ā (4) — bland, mild, lukewarm, tepid (38)
dū (used with masc. nouns) — two (19)
dukrēlē (diminutive of *duktē*; 2) — small daughter, little daughter (34)
duktē -efs (3b) — daughter (7)
dūmai (commonly used in plural; 1) — smoke (20)
dūmā (3) — thought, reveries (a Slavic loanword) (A)
duņblas (2) — mud (A)
dūmōti (*dūmōju*, *dūmōja*, *dūmōjo*, *dūmōs*) — to think, to muse, to reason (A)
dūok (sg. imperative of *dūoti*) — give (15)
dūona (1) — bread (6)
dūoti (*dūodu*, *dūoda*, *dāvē*, *dūōs*) — to give (7)
dūrys (used only in plur.; 2) — door (20)
dūsauti (*dūsauju*, *dūsauja*, *dūsavo*, *dūsaus*) — to sigh (A)
Dūsburgas — Peter of Dusbürg, Peter von Dusbürg (Duisburg) (35)
dūsīmtas, -ā (4) — two-hundredth (29)
dvāras (4) — manor house (A); also (land) estate

dvējetas (1) — (group of) two (24)
dvēji, **dvējos** (4) — two (24)
dvi (used with fem. nouns) — two (17)
dvīdesīmt (indecl.) — twenty (10)
dvīdesīmtas, -ā (4) — twentieth (29)
dvīlika (1) — twelve (16)
dvīliktas, -a (1) — twelfth (29)
dvirātis -čio (1) — bicycle (21)
džiaugtis (*džiaugiuosi*, *džiaugiasi*, *džiaugēsi*, *džiaugsis*) — to rejoice (15)

E
ē, ē, ē (interj.) — hey (to call, to express surprise)
ēglē (2) — spruce (16)
egzempliōrius (2) — copy (33)
eik (2nd sg. imperative of *eiti*) — go (7)
eikite (2nd plur. imperative of *eiti*) — go (15)
eilē (4) — series; line, row (A)
eilūčiū (gen. plur. of *eilūtē*) — lines (38)
eilūtē (2) — suit (of clothes); line (of poetry) (24)
eina (3rd prs. present of *eiti*) — (he, she) goes (2)
einame (1st prs. plur. present (or imper.) of *eiti*) — (we) go; let's go (1)
eismas (2) — traffic (36)
eiti (cinū, *eina*, *ējo*, *eis*) — to go (1)
ējaū (1st sg. simple preterit of *eiti*) — (I) went (on foot) (12)
eigēsys (3b) — behaviour (A)
ēnē (3rd prs. simple preterit of *iēti*) — took; began (A)
ēmēsi (3rd prs. simple preterit of *iētis*) — began, undertook (A)
ēsama (neuter form of present passive participle of *būti*) — there is, there are (A)
ēsamas, -ā (present passive participle of *būti*; 3b) — being, is being (33)
ēsame (1st prs. plur. present of *būti*) — (we) are
esi apziūrējes (2nd prs. sg. perfect tense of *apziūrēti*) — (you) have looked over (13)
ēstas (2) — Estonian (35)
esū (1st prs. sg. present of *būti*) — am (1)
esu būves (1st prs. sg. perfect of *būti*) — (I) have been (13)

esù parāšes (1st prs. sg. perfect of parāšyti) — (I) have written (14)
etimologinis, -ė (1) — etymological (35)
Eurōpa (1) — Europe (15)
ēzeras (3b) — lake (24)
ēzerēlis -io (dim. of ēzeras; 2) — little lake (A)

F

fabrikas (3b) — factory (19)
faktas (2) — fact (A)
filmas (1) — film; movie (13)
fōrma (1) — form (39)
formaliai — formally (A)
fōtelis -io (1) — armchair, easy chair (15)
frigas (2) — Phrygian (noun) (39)

G

gabalas (3b) — piece, chunk, hunk (34)
gabūs, -i (4) — talented, gifted (6)
gadynė (1) — era, epoch, age (34)
gadinti (gadinū, gadina, gadino, gadiūš) — to spoil, to ruin, to damage (A)
gaīla — (it is) too bad, a shame, a pity (9)
gaiłeti (gaiłiū, gaiłi, gaiłėjo, gaiłės) — to feel sorry for (29)
gaisras (4) — fire, conflagration (5)
gaivinti (gaivinū, gaivina, gaivino, gaiviūš) — to revive, to refresh, to comfort (38)
gāi — perhaps (10)
gāi ir taip — perhaps it is so; it may be so (13)
galāndo (3rd prs. simple preterit of galāsti) — were sharpening, sharpened (A)
gālas (4) — end (37)
galāsti (galāndu, galānda, galāndo, galāš) — to sharpen (A)
gaiłeti (gaiłiū, gāli, galėjo, galės) — to be able, can (4)
galētute (2nd plur. subjunctive of galėti) — you would be able (31)
galybė (1) — might, power (A)
gālima — (it is) possible (7)
galindas (1) — Galindian (noun) (Old Prussian tribe) (35)
galingas, -a (1) — powerful (27)
galiniūkas (2) — accusative
galinė (1) — ending (40)
galutinaī — finally, for good (37)

galvā (3) — head (19)
gamtā (4) — nature (37)
gantōvaizdis -zdžio (1) — scenery (A)
gañdras (2) — stork (28)
garbė (4) — honor (A)
gārbinti (gārbinu, gārbina, gārbino, gārbins) — to worship (34)
Gārdinas — Gardinas, city in Southern Lithuania (35)
gardžiaī — heartily (to laugh) (31);
gardžiaī vālgyti — to eat eagerly, tastily
gārlaivis -io (1) — steamship (15)
gašas (4) — rumor, sound (A)
garsėti (garsėju, garsėja, garsėjo, garsės) — to become famous, to become well-known (A)
gašiai — loudly (16)
garsiausias, -a (superlative degree of garsūs; 1) — the most famous (27)
garsūs, -i (4) — famous (27)
gātė (2) — street (3)
gātėš (nom. plur. of gātė) — streets (3)
gāusi (2nd sg. future of gāuti) — you will get (15)
gāuti (gāunu, gāuna, gāvo, gāus) — to get, to receive (15)
gāves, -usi (past active participle of gāuti; 1) — got, gotten
gāvo (3rd prs. simple preterit of gāuti) — got (36)
gėda (1) — shame (34)
Gedimināitis -čio (1) — descendant of Gediminas (37)
Gediminas (2) — Gediminas (1316-1341), grand duke (king) of Lithuania (9)
gegūžė (3b) — May (32)
gėiė (4) — flower (19)
geležinis, -ė (2) — iron, made of iron (13)
geležinkelis -io (1) — railroad (19)
geltōnas, -a (1) — yellow (11)
geltōni (nom. plur. masc. of geltōnas) — yellow (14)
gėnijas (1) — genius (36)
geogrāfija (1) — geography (31)
gėra (neuter form of gėras) — (it is) good (10)
gėrā (fem. nom. sg. of gėras) — good (2)
gerai — fine, well, all right (7)
gėras, -a (4) — good (11)
gėrdavo (3rd prs. frequentative past

of gėrti) — used to drink, cf 12.4 (6)
gėrėsnis, -ė (compar. degree of gėras; 2) — better (15)
geriaū (compar. degree of gerai) — better (13)
gėrimas (1) — drink (6)
germānas (2) — Teuton, member of a Germanic tribe (39)
gerkai — considerably (39)
gėrti (geriū, gėria, gėrė, gėš) — to drink (6)
gerūmas (2) — goodness (19)
gėrvė (1) — crane (10)
gi — emphatic enclitic particle, cf. 38.5
gėdyti (gėdau, gėdo, gėdė, gėdys) — to cure, to heal (25)
gėdytojas (1) — physician (6)
giedōti (giedu, gieda, giedōjo, giedōš) — to sing (a hymn) (9)
gilėsnis, -ė (compar. degree of gilūs; 2) — deeper (27)
gilūs, -i (4) — deep; distant (past) (8)
gimimas (2) — birth (32)
gimināitis -čio (1) — relative (26)
giminė (3b) — relative, close relative (26)
gimtadienis -io (1) — birthday (A)
gimtasis, -oji (definite form) — native (12)
giñti (gimstū, giñasta, gimė, giñš) — to be born (22)
gėnėsi (3rd prs. simple preterit of gintis) — resisted, defended themselves (16)
giñklas (2) — arms, weapon (A)
giñtaras (3b) — amber (10)
gintarinis, -ė (2) — amber, made of amber (25)
ginti (ginū, gina, gėnė, giñš) — to defend (23)
gintis (ginūsi, ginasi, gėnėsi, giñsis) — to defend oneself (16)
girdėti (girdžiū, giñdi, girdėjo, girdės) — to hear (17)
girna (1) — mill-stone (A)
girnāitės (dim. of girnos; used only in plural; 1) — little mill-stones, quern (A)
girnūžės (dim. of girnos; used only in plural; 2) — nice little mill-stones, quern (A)
girti (giriū, giria, gėrė, giñš) — to praise (33)
girtinas, -a (participle of necessity of girti) — praiseworthy (33)
girtis (giriūsi, giriasi, gėrėsi, giñsis) — to brag (26)
gėvas, -a (3) — alive, living (39)
gyvėnimas (1) — life (36)
gyvėnamas (masc. nom. sg. of pres. passive participle of gyvėnti) — inhabited (35)
gyvėnti (gyvenū, gyvėna, gyvėno, gyvėš) — to live (3)
gyvėntojas (1) — inhabitant (23)
gyvėnusiejį (masc. nom. plur. of definite form of past active part. of gyvėnti) — those who lived (A)
gyvulys (3a) — animal (13)
gyvuoti (gyvuōju, gyvuōja, gyvāvo, gyvuōš) — to get along, to live, to be (1)
glausti (glaudžiū, glaudžia, glaudė, glaūs) — to press close to (25)
glimžti (interj.) — to express the idea of grabbing, grasping
glōstyti (glōstau, glōsto, glōstė, glōstys) — to stroke, to pet (25)
gliuosnis -io (1) — willow (A)
godā (4) — day-dream, dream, reverie (A)
golfas (1) — golf (33)
graikas (4) — Greek (person) (10)
gramātika (1) — grammar (34)
grandinė (2) — chain (A)
graudūs, -i (4) — sad, sorrowful (10)
gražėsnis, -ė (compar. degree of gražūs; 2) — more beautiful (27)
graži (fem. nom. sg. of gražūs) — beautiful, pretty (4)
gražiaī — beautifully (12)
graziāusias, -a (superl. degree of gražūs) — the most beautiful (27)
gražinti (gražinū, gražina, gražino, gražiūš) — to return (transitive) (31)
graži (neuter form of gražūs) — beautiful (14)
gražūs, -i (4) — beautiful, handsome, fine, pretty (6)
grėbtī (grėbiū, grėbia, grėbė, grėbs) — to rake (26)
greičiau (compar. degree of greitai) — faster, more rapidly (27)
greičiausiai — in all probability, most likely; most rapidly (A)
greit (cf. greitai) — fast (34)
greitai — fast, right away, soon (8)
greitas, -a (4) speedy, rapid, fast (19)

grēsmē (4) — threat (A)
 gretā (prep. with gen.) — side by side, near, by the side of
 griāuti (griāunu, griāuna, grióvė, griāūs) — to thunder (6); also: demolish, destroy, tear down
 grības (2) — mushroom (28)
 grynais pinigais (instr. plur. of grīnas pinigas) — in cash (24)
 grīnas, -ā (3) — pure, clear (6)
 grīndys (plur. form; 4) — floor (15)
 grīóvė (3rd prs. preterit of griāuti) — thundered (A)
 griovys (4) — ditch, moat (33)
 griuvėsis -io (2) — ruins, remains
 grįži (grįžtū, grįžta, grįžo, grįš) — to return (intransitive) (A)
 grobūoniškas, -a (1) — predatory, rapacious (A)
 gróžis -io (2) — beauty (37)
 grūdamos (fem. nom. plur. of pres. passive participle of grūsti) — are crushed
 grūdodis -džio (1) — December (32)
 grūpė (2) — group (34)
 grūsti (grūdu, grūda, grūdo, grūs) — to knock to pieces, to pound, to drive violently
 Gudijā (2) — White Russia (10)
 gudruólis -io (2) — crafty, clever person (A)
 gudrūs, -i (4) — clever, smart (7)
 gulėti (guliū, gūli, gulėjo, gulėš) — to lie, to be in a lying position (11)
 gul̄ti (gulū, gūla, gulė, gul̄s) — to lie down, to assume a lying position (19)
 gumā (4) — rubber; chewing gum (17)

H

hegzāmetras (1) — hexameter (38)
 hetitas (2) — Hittite (noun) (39)

I

į (prep. with acc.) — into, at, in (object of motion); (with expression of time) per, a (2)
 į dėšinę — to the right (2)
 į svečius — as a guest
 idant (conj.) — so that, in order that
 idealistinis, -ė (1) — idealistic (A)
 įdomėsnis, -ė (compar. degree of įdomūs; 2) — more interesting (27)
 įdomūs, -i (4) — interesting

į-eiti (įeinū, įeina, įėjo, įeis) — to go in, to enter (14)
 ieškóti (ieškau, ieško, ieškójo, ieškós) — to hunt for, to search for (16)
 iki (prep. with gen.) — until, till, up to, as far as; (with dative in certain fixed expressions, cf. 37.4)
 iki pasimātymo — goodbye (7)
 įkypai (prep. with gen.) — diagonally across
 įkúrtas (masc. nom. sg. of past passive part. of įkúrti) — founded
 į-kúrti (įkuriu, įkuria, įkūrė, įkurs) — to found
 įlanka (1) — gulf, bay (35)
 ilgai — long, for a long time (4)
 ilgas, -a (3) — long
 ilgėsnis, -ė (compar. degree of ilgas; 2) — longer (27)
 ilgiau (compar. degree of ilgai) — longer (31)
 ilgiausiai — the longest (time) (37)
 ilgiausias, -a (superl. degree of ilgas; 1) — the longest (15)
 ilgas (fem. nom. plur. of ilgas) — long (3)
 į-lipti (įlipu, įlipa, įlipo, įlips) — to get in, to climb in, to climb up (24)
 iliras (2) — Illyrian (noun) (39)
 ilsėti (ilsiu, ilsį, ilsėjo, ilsės) — to rest (19)
 ilsėtis (ilsiuosi, ilsis, ilsėjosi, ilsėsis) — to rest (19)
 im̄k (2nd prs. sg. imper. of im̄ti) — take (11)
 im̄ti (imū, ima, ėmė, im̄s) — to take, to pick up; to begin (11)
 im̄tis (imūsai, imasi, ėmėsi, im̄sis) — to begin, to undertake (A)
 indas (1) — Indian, inhabitant of India (39)
 indoeuropiētis -čio (2) Indo-European (35)
 indo-iranėnas (1) — Indo-Iranian (noun) (39)
 inžiniėrius (2) — engineer (6)
 įnagininkas (1) — instrumental (3)
 į-nėšti (įnešu, įneša, įnešė, įneš) — to bring in, to introduce (into something) (14)
 ypáč — especially (33)
 ypatybė (1) — characteristic, quality (A)
 ypatingai — especially (23)
 ypatingas, -a (1) — special; peculiar (9)

įpėdinis -io (1) — successor (A)
 if — and; too, also (1)
 if taip — as it is, even so (22)
 if vis — and for all this, all the time (32)
 yrā (3rd prs. present of būti) — is, there is, there are (1)
 yrā jau būvusi (pluperfect of būti) — had already been (15)
 įrašas (1) — inscription (23)
 irgi — also (8)
 įsikerta (3rd prs. pres. of įsikirsti) — thrusts itself between (35)
 į-sikirsti (įsikertu, įsikerta, įsikifto, įsikifs) — to thrust oneself between (35)
 į-si-kúrti (įsikuriu, įsikuria, įsikūrė, įsikufs) — to establish oneself, to settle down (in a place) (35)
 į-smigtį (įsmingu, įsmiŋga, įsmigo, įsmigs) — to strike, to be stuck in, to thrust into (intransitive) (A)
 Ispānija (1) — Spain
 įspūdis -džio (1) — impression (24)
 į-stėngti (įstėngiu, įstėngia, įstėngė, įstėngs) — to be able (A)
 istōrija (1) — history (5)
 istōrikas (1) — historian (35)
 istōrinis, -ė (1) — historical (23)
 įstrižai (prep. with gen.) — diagonally across
 iš (prep. with gen.) — out of, from (5)
 iš anāpus (prep. with gen.) — from the other side of (37)
 iš karto — at once, all at the same time
 iš kuf — from where; how (6)
 iš p̄ (prep. with gen.) — from under (37)
 iš tikrūju — actually, really (36)
 iš t̄ — by this, from this feature (A)
 iš t̄lo — from a distance (19)
 iš-aiškinti (išaiškinu, išaiškina, išaiškino, išaiškins) — to explain (34)
 iš-āugti (išāugu, išāuga, išāugo, iš-āugs) — to grow (34)
 iš-aušti (išaušta, išaušo, išauš) — to dawn, to break, to come forth (A)
 iš-bandyti (išbandau, išbando, išbandė, išbandys) — to test, to try out (25)
 iš-bėgti (išbėgu, išbėga, išbėgo, išbėgs) — to run out (of) [a place] (37)
 iš-dalinti (išdalinū, išdalina, išdallno,

išdalifis) — to distribute, to divide up (among) (A)
 iš-drįsti (išdrįstū, išdrįsta, išdrįso, išdrįs) — to dare, to venture, to attempt (A)
 iš-džiūti (išdžiūstu, išdžiūsta, išdžiūvo, išdžiūs; also: išdžiūvu, išdžiūva, išdžiūvo, išdžiūs) — to dry out (A)
 iš-eiti (įšeinu, įšeina, išėjo, išeis) — to go out (of), to leave (14)
 iš-galvoti (išgalvóju, išgalvója, išgalvóju, išgalvós) — to invent, to think up (A)
 iš-gārbinti (išgārbinu, išgārbina, išgārbino, išgārbins) — to glorify, to extoll (A)
 iš-giršti (išgirštu, išgiršta, išgiršo, išgirš) — to hear, to hear about, to perceive, to learn of (16)
 iš-gyvėnti (išgyvenū, išgyvėna, išgyvėno, išgyvenš) — to live (for a certain length of time) (37)
 išilgai (prep. with gen.) — along (37)
 iškadā (2) — damage, disaster, ruination (A)
 iškadūžė (dim. of iškadā; 2) — damage, disaster, ruination (A)
 iškilėsnis, -ė (compar. degree of iškilūs; 2) — higher, more exalted (A)
 iškilmė (1) — celebration, festival (A)
 iškilmingas, -a (1) — solemn, festive (A)
 iš-kilti (iškylū, iškyla, iškilo, iškilis) — to arise, to come about (A)
 iškilūs, -i (3b) — elevated, exalted, high (A)
 iškyšulys (34b) — point of land, cape
 iš-laikyti (išlaikau, išlaiko, išlaikė, išlaikys) — to preserve; to withstand (39)
 iš-lakštyti (išlakštau, išlakšto, išlakštė, išlakštys) — to tear apart, to cull, to destroy (A)
 iš-lėisti (išlėidžiu, išlėidžia, išlėido, išlėis) — to let out; spend; publish (35)
 išliėka (3rd prs. pres. of išlikti) — remains, remain (A)
 iš-likti (išlietu, išliėka, išliuko, išliks) — to remain, to be saved (with instr.) (36)
 iš-lipti (išlipu, išlipa, išlipo, išlips) — to get out of, to climb out (14)
 iš-miegoti (išmiegu, išmiega, išmiegojo, išmiegos) — to have suffici-

ent sleep, to get enough sleep, to sleep well (26)

iš-mirti (išmirštū, išmiršta, išmirė, išmiřs) — to die out (39)

išmirusiomis (fem. instr. plur. of past act. part. of išmirti) — extinct, having died out (39)

iš-mokyti (išmókau, išmókó, išmókė, išmókys) — to teach (the perfective aspect here implies a favorable result) (22)

iš-mókti (išmókstu, išmóksta, išmóko, išmóks) — to learn (9)

iš-mušti (išmušu, išmuša, išmušė, išmuš) — to break, to smash (20)

iš-naikinti (išnaikinū, išnaikina, išnaikino, išnaikiřs) — to annihilate, to destroy (35)

iš-nėsti (išnešu, išneša, išnešė, išneš) — to carry out (14)

išniekinimas (1) — desecration, dishonoring (A)

iš-nykti (išnykstu, išnyksta, išnyko, išnyks) — to disappear (15)

iš-šókti (iššóku, iššóka, iššóko, iššóks) — to jump into (A)

iš-parđuoti (išpardúodu, išpardúoda, išpardávė, išpardúos) — to sell out (40)

iš-piauti (išpiaunu, išpiauna, išpiové, išpiaus) — to butcher up (A)

iš-plauti (išpláunu, išpláuna, išplóvė, išpláus) — to wash out, to deposit on shore (of seas, lakes, rivers)

iš-plėsti (išplečiu, išplečia, išplėtė, išplės) — to expand, to extend (37)

iš-plėsti (išplėšiu, išplėšia, išplėšė, išplėš) — to steal, to rob; to tear out (of) (A)

iš-rauti (išrauju, išrauja, išróvė, išraus) — to extirpate, to pull out (A)

iš-riřkti (išrenku, išrenka, išriřko, išriřks) — to elect (23)

iš-sapnuoti (išsapnuóju, išsapnuója, išsapnávo, išsapnúos) — to spend the night dreaming; to dream up, to create by phantasy (A)

iš-si-búdingti (išsibúdinu, išsibúdina, išsibúdino, išsibúdins) — to wake up, to rouse oneself, to bestir oneself (38)

iš-si-dalinti (išsidalinū, išsidalina, išsidalino, išsidaliřs) — to divide up (36)

išsigándo (3rd prs. simple pret. of iš-

sigásti — got scared, became afraid (15)

iš-si-laikyti (išsilaikaū, išsilaiko, išsilaikė, išsilaikys) — to hold one's own, to stand firm (A)

iš-si-nėsdinti (išsinėsdinu, išsinėsdina, išsinėsdino, išsinėsdins) — to leave, to get out of town

iš-si-pešioti (išsipešióju, išsipešiója, išsipešiójo, išsipešióš) — to pluck out (one's eyebrows) (25)

iš-si-reiřgti (išsireiřgiū, išsireiřgia, išsireiřgė, išsireiřgs) — to get ready, to set out (37)

iš-si-riřkti (išsirenku, išsirenka, išsiriřko, išsiriřks) — to choose for oneself (23)

iš-si-tėpti (išsitepu, išsitepa, išsitepė, išsiteps) — to smear oneself with (A)

iš-si-tiėsti (išsitiesiū, išsitiesia, išsitiesė, išsities) — to stretch (oneself) out (37)

iš-si-vystyti (išsivystau, išsivysto, išsivystė, išsivystys) — to develop (intransitive) (39)

išskýrus (special gerund of išskirti) — except (35)

iš-skirti (išskiriu, išskiria, išskyrė, išskiřs) — to except, to exclude (35)

iš-skristi (išskrendu, išskrenda, išskrido, išskriřs) — to fly out (16)

iš-spausdinti (išspausdinū, išspausdina, išspausdino, išspausdiřs) — to print (38)

iš-sprėsti (išsprėndžiū, išsprėndžia, išsprėndė, išsprėš) — to solve (A)

iš-studijuoti (išstudijuóju, išstudijuója, išstudijávo, išstudijúos) — to study thoroughly (38)

iš-tekėti (iřteku, iřteka, iřtekėjo, iřtekės) — to get married (of a woman) (26)

iš-tėpti (iřtepu, iřtepa, iřtepė, iřteps) — to smear completely (A)

iš-terióti (iřterióju, iřteriója, iřteriójo, iřteriós) — to lay waste (35)

iš-tikti (iřtinkū, iřtiřka, iřtiko, iřtilks) — to befall, to overtake (A)

iřtikusio (masc. gen. sg. of past act. part. of iřtikti) — which befall, having befallen (A)

iřtisas, -à (3b) — whole, entire (A)

iř-tįsti (iřtįstū, iřtįsta, iřtįso, iřtįs) — to stretch, to grow long, to be long (35)

iř-ugdýti (išugdaū, išugdo, išugdė, išugdys) — to raise, to nurture, to develop, to expand (37)

iř-vadinti (išvadinū, išvadina, išvadinó, išvadiřs) — to name, to call (23)

iř-varýti (išvaraū, išváro, išvārė, išvarys) — to chase out, away

iř-važiúoti (išvažiúuju, išvažiúoja, išvažiávo, išvažiúos) — to depart, to set off for, to drive out of (23)

iř-verti (išverčiu, išveřcia, išvertė, išveřs) — to translate; to knock down, to tip over, to overturn (38)

iř-vėžti (išveřžu, išveřža, išveřžė, išveřš) — to transport away (A)

iř-výkti (išvykstū, išvýksta, išvýko, išvýks) — to leave (one place for another place) (29)

iř-virsti (išvirštu, išviršta, išvirto, išvirš) — to fall down (A)

iř-virti (išvėrdu, išvėrda, išvirė, išvirš) — to cook, to cook up, to complete cooking

iř-výsti (išveřju, išveřja, išvijo, išvys) — to chase out (A)

iřliřkas (1) — speaker of one of the Italic languages (39)

iř-tekėti (iřteku, iřteka, iřtekėjo, iřtekės) — to flow into (15)

iř-tėpti (iřtempiu, iřtempia, iřtempė, iřtempš) — to tighten, to pull tight (A)

iř-tráukti (iřtraukiu, iřtraukia, iřtraukė, iřtrauks) — to drag into, to draw into (14)

iřvadas (1) — introduction

iřvairus, -i (4) — various, different (34)

iřvedė (3rd prs. simple pret. of iřvesti) — introduced, led into (36)

iřvedimas (2) — introduction (A)

iřvestà (fem. nom. sg. of past passive part. of iřvesti) — introduced (A)

iř-vesti (iřvedu, iřveda, iřvedė, iřves) — to lead into, to introduce to (36)

iřvykis-io (1) — event, happening (A)

iř-výkti (iřvýksta, iřvýko, iřvýks; used only in 3rd prs.) — to happen, to occur, to take place (14)

iřzas (2) — floe; drift-ice (10)

J

jà (fem. acc. sg. pronoun) — her (2)

jái (fem. dat. sg. pronoun) — to her, her (2)

jám (masc. dat. sg. pronoun) — to him, him (15)

jamė (masc. loc. sg. pronoun) — in it, in him (18)

Japõnija (1) — Japan

jàu — already (6)

jàunà (fem. nom. sg. of jàunas) — young (2)

jàunas, -à (3) — young (6)

jàunėsnis, -ė (compar. degree of jàunas; 2) — younger (27)

jàunimas (2) — young people, youth (33)

jàunyštė (2) — youth (period of time) (24)

jàusmas (4) — emotion, feeling (A)

jávas (4) — grain (28); crop (Zieml-niai javai — winter crops)

jėgà (4) — strength (37)

jėi (conj.) — if, in the case that (7)

jėigu (conj.) — if, in the case that (9)

ji — (fem. nom. sg. pronoun) — she (5)

ji dirba — she works (2)

jį (masc. acc. sg. pronoun) — him, it (15)

jiė (masc. nom. plur. pron.) — they

jis (masc. nom. sg. pronoun) — he, it (5)

jó (masc. gen. sg. pronoun) — his, of him, its (7)

jó nėrà — he is not here (there) (20)

jóg (conj.) — that

Jogaila — Lithuanian grand duke, Polish king, sometimes known in English as Yagailo or Jagellon (37)

Jogailaitis-io (1) — member of the family of Jogaila (Yagailo, Jagellon)

jojė (fem. loc. sg. pronoun) — in it, in her (8)

jókio (masc. gen. sg. of jóks) — no, none (13)

jóks, -ia (3) — no, not one, none; cf. 36.9 (13)

Jõnai (voc. sg. of Jõnas) — John (14)

Jõnas (2) — John (14)

jõs (either fem. nom. plur. or fem. gen. sg. of pronoun ji) — they; hers, her, its (10)

josė (fem. loc. plur. of pronoun) — in them (16)

jótvingis-io (1) — Jatvingian (also known as Sudovian) (35)

jų (masc. or fem. gen. plur. of pro-

noun *jis*) — them, their, theirs, of them (18)
judesys (3b) — movement, motion
judėti (judū, jūda, judėjo, judės) — to move (A)
judrus, -i (4) — agile, active (27)
jūk — but, well (27)
jūms (dat. of *jūs*) — you, to you (18)
junginys (3a) — union (A); also: compound; combination
jungtinis, -ė (2) — united (10)
juo...tuō — the (more)...the (more), by whatever amount... by that amount (A)
juodas, -a (3) — black (6)
Juodoji jūra — Black Sea (37)
juokauti (juokāju, juokājuja, juokāvo, juokaus) — to joke (13)
juoktis (juokiūosi, juokiasi, juokėsi, juokūs) — to laugh (7)
juos (masc. acc. plur. of pronoun) — them (18)
juosta (1) — belt, sash, ribbon, stripe (10)
jūra (1) — sea (10)
jūrės (poetic form of *jūra*; only used in plural; 1) — sea (A)
jūsų (gen. of *jūs*) — your, yours; of you (20)

K

kā (acc. of *kās*) — what, whom (20)
kaboti (kabau, kabo, kaboji, kabos) — to hang (intransitive)
kačiukas (dim. of *katė*; 2) — kitten (9)
kād (conj.) — that, so that; since, because; if (15)
kād if (conj.) — although
kada — when (12)
kada nors — at some time or other (unspecified, perhaps never) (13)
kada tik — whenever (12)
kadangi (conj.) — since, because, as
kaif — when, as (12)
kaif kās — some people; some, many a; cf. 36.4 (17)
kaif kōks — a few; cf. 36.5
kaif kuif — here and there (A)
kaif kuriē — some, some people; cf. 36.5 (19)
kaif kuriē iš jūsų — some of you (19)
kaif tik — as soon as (15)
kāimas (1) — village (9)
kaimynas (1) neighbor (12)
kaimynė (fem.; 1) — neighbor (11)

kaina (1) — price (34)
kainuoti (kainuoja, kainuoja, kainavo, kainuōs) — to cost (14)
kaip — how, as (cf. also *tieki*)
kaip aif dēlno — as clear as day (38)
kaip nors — somehow or other (38)
kaif tik — except for, save for (A)
kairė (4) — left; *ī kairē* — to the left (2)
kairėn — to the left (15)
kairūs, -i (4) left (35)
kaklāraistis -čio (1) necktie (25)
kāklas (4) — neck (25)
kaktā (4) — forehead (25)
kalavijuotis -čio (2) — a knight of the order of Sword Bearers (1201-1236 in Livonia); also known as Knights Templar, Knights of the Sword (36)
kaibā (4) — language; speech, discourse (5)
kaibėti (kaibū, kaiba, kaibėjo, kaibės) — to speak, to talk (2)
kaibētis (kaibūosi, kaibasi, kaibėjosi, kaibėsis) — to talk to, to have a conversation with (26)
kalbininkas (2) — linguist, specialist in linguistics (35)
kalbinis, -ė (2) — pertaining to language, linguistic (39)
kalbotyra (1) — linguistics (32)
Kalėdos (used in plur.; 2) — Christmas (19)
kalėjimas (1) — jail, prison (20)
kalendōrius (2) — calendar (32)
kālnas (3) — mountain (26)
kalnėlis (dim. of *kālnas*; 2) — hill, little hill
kaifas, -a (2) — guilty, at fault (29)
kaitė (4) — sin, trespass (21)
kalvā (4) — hill (40)
kām (dat. of *kās*) — what good, for what, what do I need...for; for whom, to whom (15)
kambarys (3b) — room (11)
kaifbarius (acc. plur. of *kambarys*) — rooms (2)
kāminas (3b) — chimney, funnel, smokestack (21)
kaifpas (4) — corner (20)
Kanadā (2) — Canada (5)
kančia (4) — pain, torment, agony (A)
kapāi (used in plur.; 4) — cemetery, graveyard (A)
karalystė (2) — kingdom (36)

karāliškas, -a (1) — royal (36)
karālius (2) — king (10)
kāras (4) — war (16)
kaifdas (3) — sword (A)
kariāuti (kariāju, kariājuja, kariāvō, kariāūs) — to be at war with, to fight (37)
kariūomenė (1) — army (37)
karōliai (used in plur.; 2) — necklace (25)
kārštas, -a (3) — hot (20)
kaifštis -čio (2) — heat, hot weather (37)
kartā (4) — generation (A)
kaifta (acc. sg. of *kaiftas*) — once, one time (25)
kaiftas (instr. plur. of *kaiftas*) — sometimes (23)
kaiftas (2) — time, event, occurrence (18)
kārti (kariū, kāria, kōrė, kafs) — to hang (A)
kartōti (kartōju, kartōja, kartōjo, kartōs) — to repeat (29)
kartū — together (7)
kartū sū — together with (36)
kārvė (1) — cow (19)
karvėlis -io (2) — dove, pigeon, Columba domestica (20)
kās — who, what; some people; someone, anyone; cf. 36.2 (1)
kās diēnā — each day, every day
kās-nė-kās — a few, not many; cf. 36.4
kās nors — something, something or other; cf. 36.4 (3)
kās rytas — every morning (25)
kasdiēn — every day (25)
kasmiēt — every year, annually (A)
kāsti (kasū, kāsa, kāsė, kās) — to dig (8)
katė (4) — cat (20)
kātedra (1) — cathedral (9)
katrās, -a (4) — which one of two; cf. 36.2, 2
Kaūnas (2) — Kaunas; sometimes known as Kovno in English (23)
kaūpti (kaupiu, kaupia, kaupė, kaupīs) — to accumulate, to build up (A)
kaufynės (used in plur.; 2) — battle, fight (36)
kavā (4) — coffee (3)
Kazimieras (1) — Casimir (32)
kaif, kaifin — who knows, it's hard to say, cf. 38.5

kaifin kas — somebody, something; cf. 36.4
kaifkās — someone, something; cf. 36.4
kaifkōks — some, some kind of; cf. 36.5
kaifkūris, -i (4) — certain, some; cf. 36.5
kėdė (4) — chair (15)
keifstis (keifčiuosi, keifčiasi, keifčėsi, keifčėsis) — to change; to succeed (in power) (37)
keifčėsi (3rd prs. simple pret. of *keifstis*) — changed (37)
kėlė (3rd prs. simple pret. of *kėlti*) — raised (16)
keifėvinis, -ė (1) — passenger (23)
keifėvis -io (2) — traveler (14)
kėleri, -ios (3b) — how many; cf. 36.6
kėleriōpas, -a (1) — of how many kinds, cf. 36.2, 2
kėlės (3rd prs. simple pret. of *kėltis*) — rose, got up (A)
kėletas (1) — a few, several (38)
kėli, **kėlios** (used in plur.; 4) — a few, some; cf. 36.6; how many; cf. 36.2, 2
kėlias (4) — way, road (12)
keifiasdėšimt — quite a few (lit.: several tens) (34)
keifiauti (keifiauju, keifiauja, keifiauvō, keifiaūs) — to travel (6)
keififitas, -a (4) — which, what (one); several, some; cf. 36.2, 2 (32)
kėliōlika (1) — several (higher than ten, but less than twenty) (A)
keifliōnė (2) — trip, voyage (21)
kėlis (acc. plur. of *kėli*) — some (14)
kėlis -io (2) — knee (25)
kėlnės (used in plur.; 1) — (pair of) trousers (23)
keiftas (2) — Celt (39)
kėlti (kėliū, kėlia, kėlė, keifis) — to raise, to lift up (16)
kėltis (kėliūosi, kėliasi, kėlėsi, keifsis) — to get up, to arise, to rise (26)
keifūzis -io (dim. of *kėlias*)
keifkti (kenkiū, keifkia, keifkė, keifkės) — to harm (with dat.) (17)
kėpalas (3b) — loaf (15)
keifpasi (3rd prs. pres. of *keifptis*) — get (the hair) cut (17)
Keifstutis -čio (2) — Kestutis, grand duke of Lithuania (37)
keifinti (keifinū, keifina, keifino, keifinti) — to intend (27)

keturī (used with masc.; 3b) — four (4)
keturiasdesimt (indecl.) — forty
keturiasdesimtas, -à (4) — fortieth
keturiolika (1) fourteen (16)
keturioliktas, -a (1) — fourteenth (29)
këturios (used with fem.; 3b) — four (4)
ketveri, këtverios (3b) — four (24)
këtvertas (1) — four (24)
këtvirdalis -io (1) — one-fourth (24)
këtvirdienis -io (1) — Thursday (32)
këtvirtas, -à (4) — fourth (29)
këtvirtis -cio (2) — one-fourth (24)
kiausinis -io (2) — egg
kiek (adv. of quantity requiring gen. — how many; how, to what an extent; somewhat; as much as (17)
kiek laiko — what time is it (32)
kiek vèliaù — a little later (36)
kiekvienas, -à (3) — each, every (5)
kiëmas (4) — yard (16)
kienò (gen. of kàs) — whose, of whom, by whom (21)
kiëtas, -à (3) — hard (A)
kilciù (gen. plur. of kiltis) — (of) tribes (A)
kilimas (2) — origin (19)
kiliminiãkas (2) — genitive (40)
kilomëtras (2) — kilometer (24)
kilst (interj.) — denotes the action of lifting or raising something
kilti (kylù, kyla, kilo, kills) — to rise (27)
kiltis -iës (fem.; 4) — tribe (35)
kiñšti (kemšù, kemša, kiñšo, kiñš) — to stuff, to fill up, to cram (19)
kinas (2) — movies, motion picture (5)
kiñpti (kerpù, keřpa, kiřpo, kiřps) — to cut (with scissors only) (17)
kiñptis (kerpùosi, keřpasi, kiřposi, kiřpsis) — to have (something) cut (17)
kiřstis (kertùosi, keřtasi, kiřtosi, kiřsis) — to disagree (violently); to fight, to bet, to argue (A)
kišëné (2) — pocket (24)
kýšoti (kýšoju, kýšoja, kýšojo, kýšos) — to stick out, to protrude (26)
kiřt (interj.) — denotes the action of thrusting out a little bit

kýst (interj.) — denotes the action of thrusting
kiřà diëna (acc. sg.) — on the next day (24)
kitaip — otherwise, in another manner (18)
kitaip sãkant — in other words (24)
kitas, -à (4) — other, next (10)
kitòks, -ia (1) — another kind of, a different kind of (34)
kiřù — elsewhere (32)
Klaipëda (1) — the city of Klaipëda, a Lithuanian harbor on the Baltic Sea; the Germans renamed it Memel after the river (35)
klãsë (2) — class (17)
klãusimas (1) — question (20)
klãusinëti (klãusinëju, klãusinëja, klãusinëjo, klãusinës) — to question, to ask questions (21)
klãusyti (klãusaù, klãuso, klãusë, klãusys) — to listen (9)
klãusti (klãusiu, klãusia, klãusë, klãus) — to ask (questions) (6)
klëbõnas (2) — pastor (38)
klëvas (4) — maple, maple tree (10)
klýsti (klýstu, klýsta, klýdo, klýs) — to make a mistake, to err
klýstume (1st plur. subjunctive of klýsti, cf. 31.1 & 31.2) — we would be mistaken, we would make a mistake (A)
klõnis -io (1) — valley, dale (38)
klõti (klõju, klõja, klõjo, klõs) — to lay out, to spread out; to gather (dowry) (A)
klõbas (2) — hip; club (25)
knygà (2) — book (3)
knygàs (acc. plural of knygà) — books (2)
knygýnas (1) — book-store (11)
kõ (gen. of kàs) — why; of what (15)
kõ nõrs (gen. of kàs nõrs) — something (3)
koalioja (1) — coalition (A)
kodë — why (20)
kõgi (gen. of kàs gi) — what, whom; of what, of whom (20)
kõja (1) — leg; foot (25)
kõjinë (1) — sock, stocking (25)
kõks, kokià (3) — what, what kind of; some; cf. 36.2,2 (1)
kõks nõrs — some, some kind of; cf. 36.5
kõi — until

Kolũmbas (1) — Columbus (32)
komëdija (1) — comedy (8)
koncërtas (1) — concert (9)
kopà (2) — dune (21)
kõpiant (spec. gerund of kõpti) — climbing (A)
kõpti (kõpiu, kõpia, kõpë, kõps) — to climb (A)
kortëlë (2) — little card, sticker (24)
kostiũmas (2) — suit, clothes (37)
kovà (4) — battle, struggle, fight (A)
kõvas (1) — March (32)
kovõti (kovõju, kovõja, kovõjo, kovõs) — to fight (37)
kraigas (4) — roof top (20)
kraitëis -io (dim. of kraitis; 2) — dowry (A)
kramtyti (kramtaù, kramto, kramtë, kramtys) — to chew (17)
kranksëti (krãksiu, krãksi, krãksëjo, krãksës) — to cackle, to caw (16)
kraĩtas (4) — bank, shore (22)
krãštas (4) — country; edge, border, shore
kraujas (4) — blood (35)
krautvë (2) — store (28)
kreipti (kreiptù, kreipta, kreiptë, kreips) — to turn, to direct (36)
kreipti dëmesj — to pay attention (36)
krikščionybë (1) — Christianity (A)
krikščionis, -ë (1) — Christian (noun)
krikščioniskas, -a (1) — Christian (adjective) (A)
krikštas (4) — baptism, christening (36)
krikštytis (krikštijuosi, krikštijasi, krikštijosi, krikštysis) — to be baptized (A)
kryptis -iës (fem.; 4) — direction, bent (4)
kristi (krentù, kreĩta, krito, kris) — to fall (19)
Kristijõnas — Christian (proper name) (38)
Kristus (2) — Christ (39)
kryžëivis -io (2) — Teutonic knight (A)
kryžiũtis -cio (2) — Teutonic knight (36)
krõsnis -ies (fem.; 1) — oven (4)
krũnas (1) — shrub, bush, thicket (38)
kruopëlë (2) — little flake; little pill (25)
krũtinë (2) — chest (25)
kũdikis -io (1) — baby (A)
Kũlmas (1) — Culmerland, today the city of Kũlm (Polish Chełmno) on the right bank of the Vistula (35)
kulnëis -io (2) — ankle (25)
kultũrà (2) — culture (4)
kũnas (1) — body, human body (25)
kunigaikštijà (2) — dukedom, principality (37)
kunigaikštis -cio (1) — duke, prince (15)
kũnigas (3b) — priest (19)
kũõ (instr. of kàs) — with what, by means of what (17)
kuomët — when (23)
kuopa (1) — company (of soldiers) (23)
kuõpinis, -ë (1) — collective (35)
kupë (4) — coupë, train compartment (24)
kuř — where (1)
kuř çià — how on earth (38); also: where (is) here...
kuř nõrs — somewhere, some place, anywhere, some place or other (37)
kurj (masc. acc. sg. of kuris) — which (18)
kuriafs mëtais — which year, in which year (36)
kuriamë (masc. loc. sg. of kuris) — in which (5)
kũrimasis (noun with reflexive particle added) — creation (A)
kũrinys (3a) — creation; work (38)
kuriõs (fem. nom. plur. and fem. gen. sg. of kuris) — which, who (16)
kuris, kuri (4) — which, who; cf. 21.6 and 36.2,2 (5)
kuris-ne-kuris — certain, some; cf. 36.5
kuris nõrs — some; cf. 36.5
kuriuõ (masc. instr. sg. of kuris) — along which, by which (12)
kurõrtas (1) — spa, health resort (21)
kuřšis -io (2) — Curonian (35)
kuřšikũmas (2) — Curonian character, 'Curonianness' (35)
Kuřsių Neringà (3b) — Curonian isthmus (a narrow isthmus on the Baltic Sea)
Kuřzemë (1) — Curland (35)
kvailai — stupidly, foolishly (A)
kvailas, -à (4) — foolish, stupid (A)
kvailësnis, -ë (comparative degree of

kvailās; 2) — more foolish, more stupid (A)
kvailīšs (4) — fool (23)
kvailūtis -čio (dim. of kvailīšs; 2) — fool (A)
kvepēti (kvepiū, kvēpia, kvepējo, kvepēs) — to smell (good); to emit fragrance (34)
kviēsti (kviēčiū, kviēčia, kviētē, kviēs) — to call, to invite (20)
kviētis (kviēčiūsī, kviēčiasī, kviētēsī, kviēsīs) — to invite (for one's own benefit) (A)

L

labā dienā — hello, good day (22)
labāi — very, very much (2)
lābas — a greeting similar to English 'hello' (13)
lābas, -ā (4) — good (13)
labiāu (compar. degree of labāi) — more (27)
labiāusiai (superl. degree of labāi) — most of all, the most (27)
lagaminas (2) — suitcase (24)
lai — may one, let one, cf. 38.5
laikašs (instr. plur. of laikas) — in the time of, during the time of (35)
laikas (4) — time; tense (of verbs) (8)
laikyti (laikaū, laiko, laikē, laikys) — to hold; to consider... as; to maintain (25)
laikytinas, -a (1) — retained; one (or something) which should be considered (as), or kept (35)
laikytišs (laikaūsi, laikosi, laikēsi, laikysis) — to get along (A)
laiko (3rd prs. pres. of laikyti) — holds; considers (as) (A)
laikoma (neuter pres. passive part. of laikyti) — (it is) considered (A)
laikomas, -a (pres. passive part. of laikyti) — is considered as (35)
laikosi (3rd prs. pres. of laikytis) — is getting along (A)
laikotarpis -io (1) — era (38)
laikraštis (acc. sg. of laikraštis) — newspaper (2)
laikraštis -čio (1) — newspaper (17)
laikrodininkas (1) — watchmaker (32)
laikrodīs -džio (1) — clock, watch (13)
laikui bēgant — in the course of time (39)

laimē (1) — good fortune, good luck; it is lucky (10)
laimējimas (1) — victory (37)
laimēti (laimiū, laimi, laimējo, laimēs) — to win (37)
laimingai — happily, luckily, good luck (ii)
laimingas, -a (1) — happy, fortunate, lucky (15)
laimingi (masc. nom. plur. of laimingas) — happy (2)
laimingos kelionēs (gen. sg.) — bon voyage, have a good trip (27)
lāipsnis -io (1) — degree (26)
lāistyti (lāistau, lāisto, lāistē, lāistys) — to pour water on, to water (29)
lāisvė (1) — freedom (23)
Lāisvės Vaīpas — Liberty Bell (23)
lāiška (acc. sg. of lāiškas) — letter (2)
lāiškas (3) — letter (8)
laivas (4) — ship, vessel (21)
lāngas (3) — window (11)
lāpas (2) — leaf (of a tree); sheet (of paper) (14)
lāpkritis -čio (1) — November (32)
lāšas (4) — drop (A)
lašēti (lašū, lāša, lašējo, lašēs) — to drip, to drop, to trickle (A)
lašiniai (used in plur.; 3b) — bacon (23)
Lātgala (1) — Latgal, Latgalia, Latgale (35)
Lātvija (1) — Latvia (10)
lātvīs -io (2) — Latvian (person) (35)
laukaū — outside (as the object of motion), cf. 38.6
laukas (4) — field (14)
laukas (loc. sg. of laūkas) — outside, outdoors (6)
lāukti (lāuktiu, lāukia, lāukē, lāuks) — to wait for, to await (14)
lazdā (4) — stick (7)
lēdas (4) — ice (34)
lēdžiant (spec. gerund of lēisti) — descending, alighting (A)
lēskite (2nd prs. plur. imper. of lēisti) — allow (7)
lēisti (lēidžiū, lēidžia, lēido, leis) — to allow (7)
lēistis (lēidžiuos(i), lēidžias(i), lēidosi, leisīs) — to set (of the sun) (A)
lēk (2nd sg. imper. of lēkti) — fly (A)
lēkstė (2) — plate, dish (12)
lēkti (lekiū, lēkia, lēkė, lēks) — to fly (A)

lēktūvas (2) — airplane (28)
lelija (2) — lily (A)
lēmpa (1) — lamp (8)
lēmpūtė (2) — (electric) bulb (15)
lēmiamas, -ā (3b) — decisive (37)
lēngvai — easily
lēngvas, -ā (4) — easy, light (21)
lēngvaiū (compar. degree of lengvai) — more easily (A)
lēnkas (1) — Pole, Polish person (35)
Lēnkija (1) — Poland (10)
leñki (lenkiū, leñkia, leñkė leñkis) — to bend (7)
lenktyniaūti (lenktyniaūju, lenktyniaūja, lenktyniaūvo, lenktyniaūs) — to race, to compete (27)
lenktinis, -ė (2) — bent, bending; folding (13)
leñkis (lenkiūsī, leñkiasī, leñkėsi, leñkis) — to bow, to bend (7)
lentā (4) — blackboard, board (17)
lentyna (1) — shelf (33)
lēpt (interj.) — denotes the action of falling
lybis -io (1) — Livonian (Finno-Ugric people who lived near Riga; hence the name Livland, Livonia) (35)
lydėti (lydžiū, lydi, lydėjo, lydės) — to accompany (23)
liėkana (1) remnant, remains (35)
Lielupe — river which is called Lielupe in Latvia but Mūšā in Lithuania (35)
liėpa (1) — linden tree; July (10)
liėpti (liėpiū, liėpia, liėpė, liėps) — to order (A)
liėsti (liėčiū, liėčia, liėtė, liės) — to touch (15)
liėti (liėjū, liėja, liėjo, liės) — to pour; to forge (A)
liėtingas, -a (1) — rainy (28)
liėtus (3) — rain (6)
Lietuvā (3a) — Lithuania (23)
liėtuvaitė (1) — Lithuanian girl (10)
liėtuvis -io (2) — Lithuanian (noun) (6)
liėtuviškai — in the Lithuanian (language); in the Lithuanian manner
liėtuviškas, -a (1) — Lithuanian (adjective) (35)
liėtuviū (gen. plur. of liėtuvis) — used in places where in English we would use the adjective Lithuanian (22)
Lietuvōs (gen. sg. of Lietuvā) — Lithuania's, of Lithuania (3)
lig — cf. ligi

lyg — like, similar to; as if (10)
lyg ir — apparently, just as if (A)
ligā (4) — illness, sickness (25)
ligi (prep. with gen.) — till, until; to, up to, as far as (12)
lygiagrečiai — in a parallel manner, likewise, similarly (A)
lyginamasis, -oji — comparative (39)
ligōnė (1) — sick woman, patient (25)
ligōninė (1) — hospital (19)
ligōnis (1) — sick man, patient (19)
ligišiū — up to now (21)
ligšiolinis, -ė (2) — up to the present (A)
lygūs, -i (3) — even, level, smooth; equal to (sū) (37)
likimas (2) — fate (A)
likti (liektū, liėka, liko, tiks) — to remain (16)
likusiā (fem. acc. sg. of past act. participle of likti) — having remained, remaining (36)
linguoti (linguoju, linguoja, lingāvo, linguōs) — to rock, to sway (A)
linija (1) — line (35)
liñk (prep. or postposition with gen.) — to, towards, in the direction of
linkėjimas (1) — wish, greetings, regards
linkėti (linkiū, liñki, linkėjo, linkės) — to wish (good luck, good fortune, etc.) (13)
liñksmas, -ā (4) — gay, happy, cheerful (27)
liñksmiausias, -a (superl. degree of liñksmas; 1) — the gayest, most cheerful (27)
liñksmėbė (1) — joy (38)
liñkti (linkstū, liñksta, liñko, liñks) — to bend, to bow down (intransitive) (10)
liñkiu — cf. link
lipti (lipū, lipa, lipo, lips) — to climb (37)
litas (2) — lit (monetary unit of independent Lithuania) (19)
lyti (lyja, lijo, lis) — to rain (16)
lytis -ies (fem.; 4) — form (39); also sex
Liūbino ūnija — Union of Lublin (A)
liūdesys (3b) — sadness, mourning (10)
liūdijimas (1) — testimony; certificate; card; (driver's license) (35)
liūdyti (liūdiju, liūdija, liūdijo, liūdys) — to bear witness, to witness (A)
liūdytojas (1) — witness (A)

liūtas (2) — lion
liuterōnas (2) — Lutheran (noun) (37)
lizdas (4) — nest (16)
lopšys (3) — cradle (A)
lotynas (2) — Latin (noun) (39)
lotyniškas, -a (1) — Latin (adj.)
lōva (1) — bed (26)
Liubāvas (2) — Lōbau (Polish Lubow, Lubowo) (35)
lūbos (used in plur.; 4) — ceiling (15)
lūomas (1) — rank, class (A)

M

mačiau (1st sg. simple preterit of matyti) — I saw (12)
mačiūsi (fem. nom. sg. of past active part. of matyti) — seen (26)
maišas (4) — bag, sack (19)
maišytis (maišausi, maišosi, maišėsi, maišysis) — to get mixed up; to be mixed together (22)
Malbūrgas (1) — Marienburg (A)
maliaū (1st sg. simple preterit of mālti) — I ground (A)
malōniai — pleasantly, nicely, good (12)
malonū — pleased (to make your acquaintance); said when one is introduced to someone (7)
malonūs, -i (4) — nice, pleasant
mālti (malū, māla, mālė, maļs) — to grind, to mill (A)
mamā (2) — mama (5)
mān (dat. of āš) — me, to me, for me (7)
mān daugiau patīnka — I like better (lit.: it pleases me more) (13)
mān jō reikia — I need it (lit.: it is necessary to me) (11)
mān nereikės — I won't have to (9)
mān patīnka — I like (3)
manė (acc. of āš) — me (11)
manėš (gen. of āš) — me (11)
manėspi (allative of āš) — to me, to a place near me (A)
manyti (manaū, māno, mānė, manys) — to think, to believe, to mean (7)
māno (poss. pron. or adj.) — my; mine; by me (1)
mārgis -io (1) animal with variegated colors; frequently used as a dog's name (6)
marškiniai (used in plural; 3a) — shirt (23)

marti, mārčiōs (4) — daughter-in-law (3)
Maskvā (4) — Moscow (37)
mašinā (2) — machine (33)
māt (matai) — to be sure, indeed; because, since; let one, may one (36)
matėi (2nd sg. simple preterit of matyti) — you saw (16)
matyt (abbreviation of matyti) — apparently, seemingly (16)
matyti (mataū, māto, mātė, matys) — to see; apparently, seemingly (7)
mātosi — it is visible, it can be seen (7)
māudymas (1) — swimming (7)
māudymsi (gen. sg. of māudymas plus reflexive particle -si) — of swimming, swimming (with adj. meaning) (37)
māudytis (māudausi, māudosi, māudėsi, māudysis) — to bathe, to go for a swim (7)
māža — few (neuter adjective) (19)
mažai — few (adverb)
māžas, -ā (4) — little, small (7)
maždaug — approximately, more or less (22)
mažiaū (compar. degree of mažai) — fewer, less (A)
mažnė — almost, nearly (35)
Mazōji Lietuvā — Lithuania Minor (38)
medicinā (2) — medicine (5)
medinis, -ė (2) — wooden (13)
mėdis -džio (2) — tree (8)
medūs (4) — honey (6)
mėgti (mėgstu, mėgsta, mėgo, mėgsi) — to like (6)
mėilė (1) — love (15)
Mėksika (1) — Mexico (10)
mėlynai (adv.) — blue, a blue color (20)
mėlynas, -a (1) — blue (11)
mėlstis (meldžiūsi, meldžiasi, meldėsi, melsis) — to pray (9)
mėnesj (acc. sg. of mėnuo) — month (22)
meniū (indecl.) — menu (15)
mėnulis -io (2) — moon (9)
mėnuo, mėnesio (1) — month; cf. 7.1, 41.5, 3; moon (22)
mėnūžis -io (dim. of mėnuo; 2) (little) moon (A)
mergaitė (1) — girl (2)
mergėlė (2) — maid, maiden, girl (A)

mergūžė (dim. of mergà) — maid, maiden, girl (A)
mēs (1st plur. prs. pron.) — we (5)
mēs sū brōliu — my brother and I (27)
mėsā (4) — meat (17)
mėsti (metū, mėta, mėtė, mės) — to throw (9)
mėtai (used in plur.; 2) — year
Mėtai — Donclaitis' famous poem, "The Seasons" (38)
mėtas (2) — time, span of time (23)
mėtė (3rd prs. simple preterit of mėsti) — threw (A)
metū (instr. sg. of mėtas) — in the time of (37)
mėty (gen. plur. of mėtas) — of years, years' (2)
midūs (4) — mead (a sweet drink made from honey) (6)
miegamas, -ā (pres. passive part. of miegōti) — sleeping (33)
miegas (4) — sleep (15)
miegōti (miegū, miėga, miegōjo, miegōs) — to sleep (9)
mieļai — with pleasure, gladly, willingly (9)
mėlas, -ā (3) — dear; kind, nice (14)
miėstas (2) — city (10)
miėstis (loc. sg. of miėstas) — in the city (3)
miėstėlis -io (2) small town (15)
migdyti (migdaū, migdo, migdė, migdys) — to put to sleep, to lull to sleep (A)
Milānas (2) — Milan (31)
myļėti (myļiu, myļi, myļėjo, myļės) — to love (18)
myliā (2) — mile (24)
miliјārdas (1) — billion (24)
miliјōnas (2) — million (24)
myļimāsis, -ōji (definite form of past passive part. of myļėti) — beloved one, dear person (A)
myļime (1st plur. pres. of myļėti) — we love (2)
myļis (masc. nom. sg. of pres. act. part. of myļėti) — loving (31)
Mindaugas (1) — Mindaugas (ca. 1200-1253), king of Lithuania; also known in English as Mindovg (10)
minėti (miniū, mini, minėjo, minės) — to mention; to commemorate, to celebrate (33)
minėtinas, -a (part. of necessity of minėti) — worthy of mention (33)
miniā (4) — crowd (A)

minimas, -ā (pres. passive part. of minėti) — mentioned, being mentioned (A)
minint (spec. gerund of minėti) — commemorating, celebrating (A)
minkštas, -ā (3) — soft (27)
mintis -ies (fem.; 4) — thought, idea (A)
minus — minus (24)
minūtė (2) — minute (11)
mirgėti (mirgu, mirga, mirgėjo, mirgės) — to twinkle (A)
miršiu (1st sg. future of miršti) — I shall die (15)
miršti (mirštū, miršta, mirė, mirfs) — to die (of human beings or bees) (10)
mirtis -ies (4) — death; deadlock (A)
misija (1) — mission (A)
miškas (4) — forest, woods (12)
modernūs, -i (4) — modern (22)
mōkestis -čio (1) — tax (24)
mōkėti (mōku, mōka, mōkėjo, mōkės) — to know, to understand, to have a skill in; to pay (9)
mokyklā (2) — school (20)
mokyklā (acc. sg. of mokyklā) — school (2)
mokinė (3a) — pupil (fem.) (2)
mokinys (3a) — pupil (masc.) (20)
mōkyti (mōkau, mōko, mōkė, mōkys) — to teach (22)
mōkytis (mōkausi, mōkosi, mōkėsi, mōkysis) — to study, to learn (14)
mōkytoja (1) — teacher (fem.) (17)
mōkytojas (1) — teacher (masc.) (1)
mōkslininkas (1) — scientist (34)
morālinis, -ė (1) moral (A)
mōteris -ies (fem.; 1) — woman (18)
mōtina (1) — mother (2)
mōtūšė (dim. of mōtina; 2) — mama, dear mother (A)
mozūras (2) — Mazur, Mazovian (a Polish tribe) (35)
mūmis (instr. of mēs) — us (19)
mūms (dat. of mēs) — us, to us, for us (8)
mūrinis, -ė (2) — brick; stone (house) (13)
mūs (acc. of mēs) — us (14)
mūsė (2) — fly (34)
mōsų (gen. of mēs) — us; our, ours (11)
Mūsā (4) — a river which is called Mūsā in Lithuania, but Lielupe in Latvia

mūšis -io (2) — battle (37)
mūšti (mušu, mūša, mūšė, mūš) —
to hit, to beat (32)
muziejus (2) — museum (23)

N
nā (interj.) — well, there, now (encouragement, threat, surprise, displeasure)
nāgas (4) nail (25)
naikinamas, -a (pres. passive part. of naikinti) — destroyed, abolished (A)
naikinti (naikinū, naikina, naikino, naikinās) — to destroy, to abolish (A)
naktj (acc. sg. of naktis) — at night, during the night (9)
naktibalda (1) — one who roves about at night (3)
naktis -iēs (fem.; 4) — night (8)
naktūzė (dim. of naktis; 2) — night (A)
nāmas (4) — house; the plural form of this word is used with the singular meaning also; thus namai can be translated house too; namai also means 'home'
namėlis (dim. of nāmas; 2) — little house, hut (A)
namī — at home (2)
naminis -ė (2) — domestic (13)
namiškis -io (2) — member of the household, inhabitant of the house, the home
namō — home, homeward (directional meaning) (1)
Nārevas (1) — Narew, a tributary of the river Bug in Poland (35)
narys (4) — member (39)
narsus, -i (4) — brave, courageous, bold (36)
naštā (4) — burden (33)
natūralūs, -i (4) natural (A)
naudiniškas (2) — dative (3)
naudōti (naudōju, naudōja, naudōjo, naudōs) — to make use of (A)
naujā (fem. nom. sg. of naujas) — new (4)
naujas, -ā (4) — new (11)
naujiena (1) — news, piece of news (A)
nē — not; no; it may be used as a prefix to negate the meaning of the word to which it is prefixed; sometimes it may be translated by non-

in looking for words in the vocabulary remove the ne- and hunt for the word under its stem form; if the verb is reflexive it will be necessary to remove the -si- also.
nē betkās — not everyone, not everybody (A)
nē tik... bēt taip pat — not only... but also (28)
ne-ap-kėšti (neapkenčiū, neapkeñčia, neapkentė, neapkęš) — to hate
neatsigāvo (negated 3rd prs. sg. simple preterit of atsigāuti) — did not recover (36)
nebenorėsiu (negated 3rd prs. sg. future of norėti) — I shall never want, I shall want no more (15)
nebeñt — except that, save that (38)
nebepakeičiamas, -ā (negated pres. passive part. of pakeisti; 3) — no longer changeable, which no longer can be changed (A)
nebūtum (negated 2nd sg. subjunctive of būti) — you may not be, you might not be (A)
nebuvaū matęs — I had not seen
nebuvo matę — they had not seen
nedidelis, -ė (3b) — small (10)
negali būti — it can't be (25)
negaliū (negated 1st prs. sg. pres. of galėti) — I cannot (4)
negū — than
nėi — than (35)
neį... nei — neither... nor (13)
neįmanoma (neuter of neįmanomas) — it is inconceivable, it is unthinkable (38)
neįmanomas, -a (1) — inconceivable; unthinkable (38)
neįstėngiama (negated neuter pres. passive part. of įstėngti) — it is not possible (27)
nekaip — than; not too well (27)
nekoks, -iā (3) — rather poor, bad; cf. 36.5
neláisvė (1) — captivity, slavery (A)
nelėidžiamas, -ā (negated pres. passive part. of lėisti) — is not permitted (A)
nelėngva — it is not easy
Nėmunas (3b) — a river in Lithuania, also known (in other languages) as Niemen or Memel (9)
nenūorama (1) — mischief-maker, unruly child (3)
nepadāro (3rd prs. pres. of padaryti)

— does not make; is unable to make; note the use of the perfective aspect to denote a general truth in Pasaka apie l. u.
ne-pagýdomas, -a (negated pres. passive part. of pagýdyti) — incurable
nepakaikamai — insufficiently (A)
nepriklausomas, -a (1) — independent
nepriklausomybė (1) — independence (31)
nepriklausomumas (2) — independence (A)
nėr — shortening of nėra; cf. nėra (A)
nėrà (contraction of ne plus yra) — is not, are not; there is not, there are not (2)
nereikėdavo (negated 3rd prs. freq. past of reikėti) — it did not need to be necessary, it was not necessary (12)
nėrimas (1) — anxiety, uneasiness (A)
Neris -iēs (4) — Neris, a river in Lithuania on which Vilnius is located (15)
nėrvinťis (nėrvinuosi, nėrvinasi, nėrvinosi, nėrvinasis) — to get nervous (32)
nės (conj.) — because (3)
nėsame (contraction of ne plus esame) — we are not (24)
nėsame būvusios (negated 1st prs. plur. perf. fem. of būti) — we have not been (24)
nėsate (contraction of ne plus esate) — you are not
nėsate būvusios (negated 2nd prs. plur. perf. fem. of būti) — you have not been (24)
nesikerta (negated 3rd prs. pres. of kiřtisi) — are not in disagreement; do not intersect
nesirūpink (negated 2nd prs. sg. imperative of rūpintis) — don't worry (22)
nesū rādęs (negated 1st sg. perfect of rāsti) — I have not found
nesurādo (negated 3rd prs. simple pret. of surāsti) — he did not find (25)
nėšamas, -ā (pres. passive part. of nėšti) — carried (A)
nėšdintis (nėšdinuosi, nėšdinasi, nėšdinosi, nėšdinsis) — to go, to run; nėšdinkis! — be off!, get away!

nešióti (nešióju, nešiója, nešiójo, nešióš) — to wear (34)
nėšti (nešu, nėša, nėšė, nėš) — to carry (9)
nēt — even (10)
netaisyklingai — incorrectly (22)
netėkti (netenku, netėnika, netėko, netėks) — to lose (33)
netoli (prep. with gen. or adv.) — not far, not far from, near (to); approximately (15)
neturėkus — soon, in a short time (22)
neturtingas, -a (1) — poor (15)
nevertas, -ā (4) — not worth (23)
nevisai — not wholly, not exactly (33)
niekad — never
niekadā — never (36)
niekadōs — never (8)
niekas — no-one; nothing (15)
niekingas, -a (1) — frivolous; mean (A)
nieko (gen. of niekas) — nothing; no one (15)
nieko beñdra netūri sū — has nothing in common with (35)
niekuomėt — never (7)
niekuomėt daugiaū — no more, nevermore (36)
niekur — nowhere (21)
nykštys -ėio (3) — thumb (25)
Niujorkas (1) — New York (22)
norėciau (1st sg. subjunctive of norėti) — I should like (31)
norėta (neuter past passive part. of norėti) — it was wanted, (they) wanted (A)
norėti (nóriu, nóri, norėjo, norės) — to want (5)
norėtis (used in 3rd prs. only: nórissi, norėjosi, norėsis) — to be wished (A)
nórs (conj.) — although, though; at least (15)
nósis -ies (fem.; 1) — nose (4)
nū (same as nā) (interj.) — now then (to express surprise, threat)
nū (interj.) — now then (to urge on)
nu-baūsti (nubaudžiū, nubaūdžia, nubaudė, nubaūs) — to punish, to fine
nu-byrėti (nubyrū, nubýra, nubyrėjo, nubyrės) — to be strewn about, to be scattered about (A)
nu-braūkyti (nubraukā, nubrauko, nubraukė, nubraukýs) — to brush off, to brush away (A)
nu-dardėti (nūdardu, nūdarda, nūdar-

dėjo, nudardės) — to rattle off, to rattle away, to go away rattling (A)
nu-dažyti (nudažaū, nudāžo, nudāžē, nudažys) — to paint (20)
nu-ėiti (nueinū, nueina, nuėjo, nueis) — to go away, to depart; to reach, to get to (14)
nu-galėti (nūgaliu, nūgali, nūgalėjo, nūgalės) — to overcome, to defeat (16)
nūgara (1) — back (25)
nu-krapštėti (nukrapštaū, nukrapšto, nukrapšė, nukrapštys) — to pull off, to scratch off (A)
nu-kristi (nukrintū, nukriūta, nukri-tū, nukris) — to fall (39)
nu-liūkti (nuliūkstū, nuliūksta, nuliū-ko, nuliūks) — to bend down (15)
nu-lipti (nūlipu, nūlipa, nūlipo, nū-lips) — to climb down, to get off (14)
nūlis -io (2) — zero, null (24)
numynė (3rd prs. pret. of numinti) — trample down (A)
nu-minti (nūminu, nūmina, numynė, numiūs) — to trample down (A)
nu-mirti (numirštū, numiršta, nūmi-rė, numirys) — to die (18)
numirusių (gen. plur. of past act. part. of numirti) — dead (38)
nu-nėsti (nūnešu, nūneša, nūnešė, nu-nėš) — to carry to, to take to; to carry off
nuo (prep. with gen.) — from, away from; since (10)
nuo tō laiko — since that time, since then (16)
nuolat — all the time, continuously (21)
nuolatinis, -ė (2) — constant, per-manent (37)
nūopelnas (1) — merit (36)
nūosėdos (used in plur.; 1) — residue (34)
nu-plaūti (nuplāunu, nuplāuna, nu-plōvė, nuplāūs) — to cut off, to sever (14)
nu-pifkti (nūperku, nūperka, nupif-ko, nupifks) — to buy
nu-plaūkti (nuplaukiū, nuplaukia, nū-plaukė, nuplauks) — to sail from ... to (15)
nu-plaūti (nuplāunu, nuplāuna, nu-plōvė, nuplāūs) — to wash off, to clear off by washing (A)

nuplōviau (1st sg. simple pret. of nuplāuti) — I washed off (A)
nu-raminti (nuraminū, nuramina, nu-ramino, nuramiūs) — to calm, to console (A)
nu-rāuti (nūrāunu, nūrāuna, nūrōvė, nūrāūs) — to pull out (A)
nu-si-bōsti (nusibōsta, nusibōdo, nusibōs) — to become bored with, tired of (subject in dative) (27)
nu-si-lāuzti (nusilāuziu, nusilāuzia, nusilāuzė, nusilāūs) — to break (one's arm, leg) (25)
nu-si-pifkti (nusiperku, nusiperka, nusipiūko, nusipiūks) — to buy for oneself (8)
nu-si-praūsti (nusiprausiu, nusipraū-sia, nusiprausė, nusipraūs) — to wash up (27)
nu-si-rašyti (nusirašaū, nusirašo, nu-sirašė, nusirašys) — to copy out (for oneself) (37)
nu-si-šypsoti (nusišypsau, nusišypso, nusišypsōjo, nusišypsōs) — to smile; to sneer (15)
nu-si-vyti (nusiveju, nusiveja, nusivi-jo, nusivys) — to pursue, to run after, to drive after, to chase after; to make (a rope)
nuskynė (3rd prs. simple pret. of nus-kinti) — plucked, gathered (A)
nu-skinti (nūskinu, nūskina, nuskynė, nuskiūs) — to pluck, to gather (A)
nu-skristi (nūskrendu, nūskrenda, nu-skrido, nuskrīs) — to fly away (16)
nu-stelbti (nustelbiū, nustelbia, nu-stelbė, nustelbs) — to smother, to stifle (A)
nu-stōti (nustōju, nustōja, nustōjo, nustōs) — to stop, to cease; to lose (26)
nu-šalti (nušaū, nušāla, nušālo, nu-šals) — to freeze (with frost-bite) (25)
nu-šōkti (nušōku, nušōka, nušōko, nušōks) — to jump off, from
nu-taūti (nūtariu, nūtaria, nūtārė, nūtaūš) — to decide, to agree on (28)
nu-trūkti (nutrūkstu, nutrūksta, nu-trūko, nutrūks) — to be broken (A)
nu-tūpti (nūtupiu, nūtupia, nūtūpė, nūtūps) — to sit down (of birds) (A)
nu-važiūoti (nuvažiuoju, nuvažiuoja,

nuvažiuo, nuvažiuos) — to go, to get, to betake oneself (somewhere in a vehicle) (23)
nu-vėžti (nūvežu, nūveža, nūvežė, nu-vėš) — to take (someone or some-thing somewhere in a vehicle) (23)
nu-vykti (nūvykstū, nūvyksta, nūvy-ko, nūvyks) — to get, to go (some-where) (23)
nužūdimas (1) — assassination (32)
nu-žūdyti (nužudaū, nužūdo, nužūde, nužūdys) — to murder, to assassi-nate (36)

O
o (conj.) — but, and; whereas, while (7)
o (interj.) — o, alas, ah (to express surprise, shouting, displeasure)
obelis -iės (fem.; 3a) — apple tree (A)
obuoūlys (3a) — apple (13)
ohō (interj.) — my goodness, oho (to express surprise)
oi (interj.) — ah, oh (to express pain, difficulty)
ojė (interj.) — oy (to express sur-prise, to call)
okupacija (1) — occupation (A)
okupantas (1) — occupier, occupying force (A)
opera (1) — opera
oraū (nom. plur. of ōras) — weather (28)
ōras (3) — air; weather (6)
ōrdinas (1) — order (of knights); (military or state) decoration (38)
organizuoti (organizuoju, organizuo-ja, organizuo, organizuos) — to organize (A)
originālas (2) — the original text (22)
Osā — Ossa, the right tributary of the Vistula (35)

P
pa-aiškinti (paaiškinu, paaiškina, pa-aiškino, paaiškina) — to explain (29)
pabaigā (3b) — end (A)
pa-baigti (pabaigiu, pabaigia, pābaigė, pabaigs) — to finish
pabaigtūvės (used in plur.; 1) — feast celebrating the completion of some task (23)

Pabaltijys (3b) — Baltic area, Baltic shores (34)
pabaudā (3b) — fine, punishment for an offense (36)
pabaudā ūž per greitā važiāvima — ticket for speeding (36)
pa-bėgioti (pabėgiuju, pabėgiuja, pa-bėgiōjo, pabėgiōs) — to run around a little bit (37)
pa-bėgti (pabėgu, pabėga, pabėgo, pabėgs) — to run; to run away, to escape (38)
pa-brāngti (pabrāngstu, pabrāngsta, pabrāngo, pabrāngs) — to become expensive (A)
pabrāngusi (fem. nom. sg. of past act. part. of pabrāngti) — become more expensive (A)
pa-brėžti (pabrėžiu, pabrėžia, pabrė-žė, pabrėš) — to emphasize, to stress (A)
pa-būciuoti (pabučiuoju, pabučiuoja, pabučiuo, pabučiuos) — to kiss
pabūdo (3rd prs. simple pret. of pa-būsti) — woke up (15)
pa-būsti (pabundū, pabuūda, pabūdo, pabūs) — to wake up (15)
pa-būti (pabūvū, pabūva, pabūvo, pa-būs) — to be, to stay (for a cer-tain period of time) (31)
pa-dalinti (padalinū, padalina, pada-lino, padaliūs) — to divide (18)
padalinti (masc. nom. plur. of past passive part. of padalinti) — di-vided (24)
padāngė (1) — firmament, space un-der the heavens, skies (A)
pa-daryti (padaraū, padāro, padārė, padarys) — to make, to do (12)
pa-dāuginti (padāuginu, padāugina, padāugino, padāugins) — to multi-ply (24)
padāuginti (masc. nom. plur. of past act. part. of padāuginti) — multi-plied (24)
pādėda (3rd prs. pres. of padėti) — help(s); put(s) (15)
pa-dėkoti (padėkōju, padėkōja, padė-kōjo, padėkōs) — to thank (25)
pa-dėti (pādėdu, pādėda, padėjo, pa-dės) — to help; to put (7)
pa-dirbėti (padirbėju, padirbėja, pa-dirbėjo, padirbės) — to work for a little bit, a little while (14)
pa-dovanōti (padovanōju, padovanō-

ja, padovanójo, padovanós) — to give as a gift, to present (someone with something)

pa-dūmóti (padūmóju, padūmója, padūmójo, padūmós) — to engage in reverie for a certain period; to reflect (on), to think (A)

pa-dúoti (padúodu, padúoda, padavé, paduós) — to give, to hand over; to serve (36)

pagaf (prep. with acc.) — along, beside; according to

pagálba (1) — help (A)

pagaliāu — finally (16)

pa-galvóti (pagalvóju, pagalvója, pagalvójo, pagalvós) — to think over (31)

pa-gárbinti (pagárbinu, pagárbina, pagárbino, pagárbins) — to adore, to praise (34)

pa-gáuti (pagáunu, pagáuna, pagāvo, pagāvs) — to begin (with infinitive); to catch, to get (38)

pa-geidáuti (pageidáuju, pageidáuja, pageidāvo, pageidāvs) — to desire, to wish (A)

pa-gýdyti (pagýdau, pagýdo, pagýdē, pagýdys) — to cure, to heal (25)

pagýdomas, -a (pres. passive part. of pagýdyti) — being cured, curable (33)

pagijimas (2) — recovery (19)

pa-girti (págiriu, págiria, pagýrē, pagírš) — to praise (38)

pa-glabóti (paglabóju, paglabója, paglabójo, paglabós) — to seize, to take possession, to receive, to embrace (A)

pagónis -io (1) — pagan, heathen (A)

págrindas (3b) — basis, foundation (A)

pagriņdzia (3rd prs. pres. of pagrįsti) — provide(s) a base for (A)

pagristāi — justly, with reason (A)

pa-grįsti (pagriņdziu, pagriņdzia, pagrindē, pagrįš) — to provide a basis for, to give a foundation to (A)

pa-gulēti (pāguliū, pāguli, pagulējo, pagulēs) — to lie down for a little while, for a short time

pa-ieškóti (paeškau, paeško, paeškójo, paeškós) — to seek, to search for (31)

pa-ilsēti (pailsiū, pailsi, pailsējo, pailsēs) — to rest (19)

pa-iņti (pāimu, pāima, pāēmē, pa-iņš) — to take

pajēgā (3b) — (in sg.) ability, faculty; (in plur.) forces (37)

pajōris -io (1) coast, sea-shore, seaside (10)

pa-keisti (pakeiciū, pakeičia, pakeitē, pakeis) — to change (A)

pakēliamas, -ā (pres. passive part. of pakēti) — capable of being lifted (33)

pakeliūi — on the way to (39)

pa-kēti (pākeliu, pākēlia, pakēlē, pakēš) — to lift up (7)

pa-kilti (pakylū, pakyla, pakilo, pakilš) — to rise (37)

pa-kiŗpti (pākerpu, pākerpa, pakiŗpo, pakiŗps) — to cut (17)

pa-klāusti (paklāusiu, paklāusia, paklāusē, paklāuš) — to ask (one a question) (24)

pa-klýsti (paklýstu, paklýsta, paklýdo, paklýš) — to err, to make a mistake; to stray, to lose one's way

pakraštys -čio (3b) — border, edge (35)

pa-kvieŗti (pakvieŗiū, pakvieŗia, pakvieŗietē, pakvieŗš) — to invite (A)

palāidas, -ā (3) — loose, detached (A)

pa-laikyti (palaikaū, palaiko, palaikē, palaikys) — to sustain, to support (A)

pa-lāukti (palāukiū, palāukia, palāukē, palaūks) — to wait for

pa-lāuŗti (palāuŗiu, palāuŗia, palāuŗē, palaūš) — to break; to break someone's resistance (A)

palei (prep. with acc.) — along, by the side of, beside

Palestinā (2) — Palestine (A)

pa-palydēti (palydžiū, palydi, palydējo, palydēs) — to accompany (23)

palieŗiu (1st sg. fut. of paliēsti) — I shall touch (15)

pa-liēsti (palieŗiū, paliēcia, paliētiē, paliēš) — to touch (15)

pālietē (3rd prs. simple pret. of paliēsti) — he touched (15)

palik (2nd sg. imper. of palikti) — leave (11)

pa-likti (paliekū, paliēka, paliko, paliks) — to leave (behind), to bequest (11)

palikuonis -iēs (masc.; 3b) — descendant (37)

pāmalδος (used in plur.; 3b) — religious service (9)

pamaldū (gen. plur. of pāmalδος) — religious service (9)

pamatai (usually used in plur.; 3b) — foundation, groundwork (20)

pamātēme (1st plur. simple pret. of pamatyti) — we saw (16)

pamātēs (masc. nom. plur. of past act. part. of pamatyti) — having seen (A)

pa-matyti (pamataū, pamāto, pamātē, pamatys) — to see (24)

pamaŗu — slowly (2)

pāmečiau (1st. sg. simple pret. of pamēsti) — I lost

pa-mēsti (pāmetu, pāmeta, pāmetē, pamēs) — to throw down; to lose (25)

pa-myliēti (or: pamilti) (pamyliu, pamyli, pamylējo, pamyliēs) — to fall in love with (A)

pamiŗklas (2) — monument (38)

pa-miŗsti (pamiŗŗtu, pamiŗŗta, pamiŗŗšo, pamiŗŗš) — to forget (A)

pamokā (3b) — lesson, 'home-work' (2)

pāmokas (acc. plur. of pamokā) — lessons (2)

panaikinē (masc. nom. plur. of past act. part. of panaikinti) — having destroyed (A)

pa-naikinti (panaikiniū, panaikina, panaikino, panaikiŗš) — to abolish (A)

panaŗūmas (2) — similarity (39)

panaŗšs, -i (4) — similar (37)

panemunē (3b) — region along the river Nemunas (35)

pa-peŗkti (papeikiū, papeikia, papeikē, papeikš) — to scold, to admonish (38)

pa-piāuti (papiāunu, papiāuna, papiōvé, papiāuš) — to butcher, to slaughter (A)

papiōvé (3rd prs. simple pret. of papiāuti) — butchered, slaughtered (A)

paprastāi (2) — usually, generally (27)

pa-praŗyti (paprāŗu, paprāŗo, paprāŗē, paprāŗys) — to ask (15)

pāpuoŗalas (3b) — ornament (10)

parādas (2) — parade (31)

parāpija (1) — parish (38)

paraŗyta (neuter form of past passive part. of paraŗyti) — (it is) written (A)

pa-raŗyti (paraŗau, paraŗo, paraŗē, paraŗys) — to write; to know how to write (8)

paraŗdo (3rd prs. simple pret. of paraŗsti) — became red (25)

pa-raŗsti (paraŗŗtu, paraŗŗta, paraŗŗdo, paraŗŗš) — to become red (25)

pardāves (masc. nom. sg. of past act. part. of pardūoti) — sold, having sold (A)

par-dūoti (pardūodu, pardūoda, pār-davē, parduōš) — to sell (13)

par-eiti (pareiniū, pareina, parējo, pareiš) — to come back, to come home (15)

parējo (3rd prs. simple pret. of parēiti) — came home, came back (15)

pa-reŗti (pāremiu, pāremia, pāremē, pāremš) — to hold up; to support (A)

pargriāudama (fem. form of spec. adv. act. part. of pargriāuti, cf. 26.4) — throwing down, toppling down (38)

par-griāuti (pargriāunu, pargriāuna, pargriōvé, pargriāuš) — to throw down, to topple down (38)

par-grįŗti (pargriŗŗtu, pargriŗŗta, pargriŗŗo, pargriŗŗš) — to come back, to return (A)

pārinktas, -ā (past passive part. of pariŗkti) — chosen, selected (A)

pa-riŗkti (pārenku, pārenka, pariŗko, pariŗks) — to choose (A)

pārkas (1) — park (9)

pa-rōdyti (parōdau, parōdo, parōdē, parōdys) — to show (25)

par-si-vēŗti (parsiveŗu, parsiveŗa, parsiveŗē, parsiveŗš) — to bring along (in a vehicle) (9)

pa-ruōŗti (paruōŗiū, paruōŗia, paruōŗē, paruōŗš) — to prepare (29)

par-vēŗti (paŗveŗu, paŗveŗa, paŗveŗē, paŗveŗš) — to bring home (in a vehicle) (A)

pāŗ (prep. with acc.) — at, by, to, with, at the home of (6)

pasāk (prep. with gen.) — according to

pāŗaka (1) — fairy tale, folk tale (12)

pa-sakyti (pasakaū, pasāko, pasākē, pasākys) — to say (17)

pā-sakoti (pāsakoju, pāsakoja, pāsakojo, pāsakos) — to tell (a story), to relate (12)

pasáulis -io (1) — world (36)

pasédēds (pasédēžu, pasēdi, pasédējo, pasédēds) — to sit for a little while, a little bit (37)

pasénti (pasénstu, pasénsta, pasēno, pasešis) — to grow old (18)

pa-si-baigti (pasibaigū, pasibaigia, pasibaigē, pasibaigs) — to come to an end (intransitive) (20)

pa-si-balnóti (pasibalnóju, pasibalnója, pasibalnójo, pasibalnós) — to saddle up (A)

pa-si-darýti (pasidaraū, pasidāro, pasidārē, pasidarýs) — to make something for oneself; to happen; to become (26)

pa-si-duoti (pasiduodu, pasidūdoda, pasidavē, pasiduōds) — to give in, to give up (27)

pa-siekti (pasiekiu, pasiekia, pasiekē, pasieks) — to reach (7)

pa-si-ímti (pasimu, pasiima, pasiēmē, pasiims) — to take (for oneself) (29)

pa-si-kalbēti (pasikalbu, pasikalba, pasikalbējo, pasikalbēs) — to have a talk, to have a chat (9)

pa-si-keisti (pasikeičū, pasikeičia, pasikeitē, pasikeis) — to change (intransitive) (39)

pa-si-kinkyti (pasikinkaū, pasikiņko, pasikiņkē, pasikiņkys) — to harness up (for oneself) (A)

pa-si-kiřpti (pasikerpu, pasikerpa, pasikiřpo, pasikiřps) — to get (something, e.g. one's hair) cut, to have (something) cut (17)

pa-si-leñkti (pasilenkiū, pasileñkia, pasilenkē, pasileñks) — to bow, to bend down (7)

pa-si-likti (pasiliekiū, pasilieka, pasiliko, pasiliks) — to remain, to stay behind (26)

pasilikusius (masc. acc. plur. of past act. part. of pasilikti) — who had remained, having remained (26)

pa-silsēti (also: **pailsēti**) (pasilsū, pasilsī, pasilsējo, pasilsēs) — to rest (15)

pasimātymas (1) — seeing one another, meeting, 'date' (11)

pa-si-máudyti (pasimáudau, pasimá-

do, pasimáudē, pasimáudys) — to swim, to go swimming

pa-si-mókyti (pasimókau, pasimóko, pasimókē, pasimókys) — to learn (A)

pa-si-naudóti (pasinaudóju, pasinaudója, pasinaudójo, pasinaudós) — to make use of, to take advantage of (39)

pa-si-puóšti (pasipuošū, pasipuošia, pasipuošē, pasipuoš) — to dress up, to spruce up; to adorn oneself (14)

pa-si-riñkti (pasirenku, pasirenka, pasiriñko, pasiriñks) — to choose for oneself (36)

pa-si-ryži (pasiryžtu, pasiryžta, pasiryžo, pasiryš) — to determine, to resolve, to make up one's mind (A)

pa-si-ródyti (pasiródau, pasiródo, pasiródē, pasiródys) — to appear (15)

pa-si-ruóšti (pasiruošū, pasiruošia, pasiruošē, pasiruoš) — to get prepared, to get ready, to get finished (32)

pa-si-sáivinti (pasisáivinu, pasisáivina, pasisáivino, pasisáivins) — to adopt; to appropriate (A)

pa-si-sēkti (pasiseka, pasisekē, pasiseks) — to succeed (in); logical subject in dat. (36)

pa-si-skúbinti (pasiskúbinu, pasiskúbina, pasiskúbino, pasiskúbins) — to hurry (32)

pa-si-svéikinti (pasisvéikinu, pasisvéikina, pasisvéikino, pasisvéikins) — to greet (26)

pa-si-tikēti (pasitikiu, pasitiki, pasitikējo, pasitikēs) — to have confidence (in one another) (36)

pa-si-tikti (pasitinkū, pasitinka, pasitiko, pasitiks) — to meet

pasiuntinys (34b) — envoy, ambassador

pa-si-ųsti (pasiunciū, pasiunčia, pasiuntē, pasiųs) — to send (31)

pa-si-váikščioti (pasiváikščioju, pasiváikščioja, pasiváikščiojo, pasiváikščios) — to take a walk (26)

pa-si-vyti (pasiveju, pasiveja, pasivejo, pasivys) — to catch, to overtake (A)

pa-si-žiūrēti (pasiziūriū, pasiziūri, pasiziūrējo, pasiziūrēs) — to have a look at, to get a look at (5)

paskaitā (3b) — lecture (32)

pa-skaityti (paskaitau, paskaito, paskaitē, paskaitys) — to read for a while; to know how to read, to be able to read; to finish reading (14)

pa-skañbinti (paskañbinu, paskañbina, paskañbino, paskañbins) — to ring up, to call up; to play (the piano) for a short while (13)

paskendēs (masc. nom. sg. of past act. part. of paskęsti) — sunken, hidden (10)

pa-skęsti (paskęstu, paskęsta, paskędo, paskęs) — to be drowned; to sink, to go down (10)

paskiras, -ā (3b) — individual, separate, single (39)

pa-skirti (paskiriu, paskiria, paskyrē, paskirs) — to appoint, to name (someone to some office) (23)

paskirtis -iēs (fem.; 3b) — task, appointed duty; destination (A)

pa-skólinti (paskólinu, paskólina, paskolino, paskólins) — to lend (31)

pa-skubēti (paskubu, paskuba, paskubėjo, paskubės) — to hurry (32)

paskui (prep. with acc.) — after, behind

paskui (adv.) — then, afterwards (23)

paskutinis, -ė (2) — last, recent (34)

pa-sodinti (pasodinū, pasodina, pasodino, pasodiņs) — to plant (26)

pastangā (3b) — pains, effort (A)

pāstatas (3b) — building, edifice (3)

pa-statyti (pastataū, pastāto, pastātē, pastatys) — to erect, to build (15)

pastatyti (masc. nom. plur. of past passive part. of pastatyti) — built, erected (15)

pa-stebēti (pastebiu, pastebi, pastebėjo, pastebės) — to notice (36)

pastógė (1) — attic, garret (20)

pasukite (2nd plur. imper. of pasukti) — turn (15)

pa-sukti (pásuku, pásuka, pásuko, pasuks) — to turn (15)

pa-svéikinti (pasvéikinu, pasvéikina, pasvéikino, pasvéikins) — to greet (34)

pa-sveikti (pasveikstū, pasveiksta, pasveiko, pasveiks) — to recover, to get better, to get well (25)

pa-svirti (pasvyriū, pasvýra, pasviro, pasvirfs) — to hang down, to sway from side to side (A)

pasvirusiā (fem. acc. sg. of past act. part. of pasvirti) — having hung down, bent over (A)

pašakėlis -io (1) — place under the branches of a tree (A)

pāštas (2) — post-office (2)

pāt (particle) — very, even, right (15)

pa-taisyti (pataisau, pataiso, pataisē, pataisys) — to repair, to make better; to correct (19)

patarimas (2) — advice (13)

pa-tarnauti (patarnāju, patarnājuja, patarnavo, patarnaūs) — to be of service, to render service

pa-taršti (pātariu, pātaria, pātārē, pātarfs) — to advise (12)

pa-tėkti (patenkū, patėnika, patėko, patėks) — to get to, to get into (34)

patėnkintas, -a (1) — satisfied, content

patėkti (patinkū, patėnika, patėko, patėks) — to please; to like (with logical subject in dat.) (13)

patėnika (3rd prs. pres. of patėkti) — pleases; like (13)

patėgiai — comfortably (37)

patriotiskas, -a — patriotic (A)

pāts (masc.), **pati** (fem.) — intensive pronoun meaning myself, himself, yourself depending on context, cf. 44.3 (7)

pa-tvinti (patvinstu, patvinsta, patvino, patvirfs) — to swell up, to rise (of a river) (A)

paūkščiu (gen. plur. of paūkštis) — (of) birds

paūkštis -čio (2) — bird (23)

pa-váikščioti (paváikščioju, paváikščioja, paváikščiojo, paváikščios) — to walk about a little bit, to take a walk (6)

pavakarys (34b) — around evening, near evening (24)

pa-válgyti (paválgau, paválgio, paválgē, paválgys) — to eat (12)

pavardė (3b) — last name, family name (24)

pavařges (masc. nom. sg. of past act. part. of pavařgti) — tired

pa-vařgti (pavařgstū, pavařgsta, pavařgo, pavařgs) — to be tired, to be weary (15)

pavařgusi (fem. nom. sg. of past act. part. of pavařgti) — tired

pavāsaris -io (1) — spring
 pavēikštas (1) — picture, painting (15)
 pavēldējimas (1) — inheritance (A)
 pa-vēlūoti (pavēlūoju, pavēlūoja, pavēlāvo, pavēlūošs) — to be late (32)
 pāvergtas, -ā (past passive part. of pavergti; 3) — enslaved, subjected (37)
 pa-vefgti (pavēgiū, pavefgia, pāvergē, pavefgs) — to enslave; to subject (37)
 pavēsis -io (1) — shade (37)
 pavydēti (pavydējiū, pavydē, pavydējo, pavydēšs) — to be jealous of, to envy (with dat.) (36)
 paviršs (3rd prs. future of paviršti) — will become, turn into (15)
 pa-virštū (pavirštū, paviršta, pavirto, paviršs) — to turn into, to change into (with instr.) (15)
 pavirto (3rd prs. simple pret. of paviršti) — it became, it turned into (15)
 pavyzdys -dzio (3b) — sample, example (33)
 pavyzdžiui (dat. sg. of pavyzdys) — for example
 pavojus (2) — danger (29)
 pa-žaisti (pažaidžiū, pažaidžia, pažaidė, pažais) — to play a little bit (38)
 pažastaitis -čio (dim. of pažastis; 1) — armpit (A)
 pažinti (pažįstu, pažįsta, pažino, pažįšs) — to know (someone), to be acquainted with (someone); to recognize (24)
 pažįstamas, -a (pres. passive part. of pažinti; 1) — acquaintance; known, being known (26)
 pažūrėkime (1st plur. imper. of pažūrėti) — let's take a look at (10)
 pažūrėti (pažiūriū, pažįri, pažūrėjo, pažūrės) — to take a look at (10)
 pa-žvelgti (pažvelgiū, pažvelgia, pažvelgė, pažvelgs) — to glance, to look (39)
 pečiais (instr. plur. of petys) — with his shoulders (A)
 pėdā (3) — foot (25)
 peiktis (peikiū, peikia, peikė, peiks) — to blame, to scold (34)
 peilis -io (2) — knife (4)
 peizāžas (2) — landscape (10)

pelė (4) — mouse (37)
 pelėda (1) — owl (16)
 penkeri, peikerios (3b) — five (24)
 penketas (1) — (a group of) five (24)
 penki (used with masc.; 4) — five (4)
 penkiasdešimt (indecl.) — fifty (24)
 penkiasdešimtas, -ā (4) — fiftieth (29)
 penkiolika (1) — fifteen (16)
 penkioliktas, -a (1) — fifteenth (29)
 peņniks (used with fem.; 4) — five (4)
 penktādis -io (1) — one-fifth (24)
 penktādienis -io (1) — Friday (32)
 peņktas, -ā (4) — fifth (19)
 peņ (prep. with acc.) — through, across; during, throughout; (with expressions of time) within (6)
 peņ (adv.) — too, too much, to too great a degree (25)
 peņ āmzius — forever (23)
 peņ daū — too much (17)
 peņ rādiija — on the radio, over the radio (6)
 pēr-dalyti (pērdaliju, pērdalija, pērdalijo, pērdalys) — to separate, to divide (A)
 pēr-duoti (pērduoju, pērduoja, pērdavė, pērduos) — to hand over, to transmit, to give
 pēr-eiti (pėreinu, pėreina, pėrėjo, pėreis) — to cross (14)
 per greitai — too fast (36)
 per greitas, -ā (4) — too fast, overly speedy (36)
 peņka (3rd prs. pres. of piņkti) — buys (25)
 pēr-kelti (pėrkeliu, pėrkelia, pėrkėle, pėrkels) — to move, to transfer (27)
 Perkūnas (1) — god of thunder (23)
 Perkūns (for Perkūnas; 1) — god of thunder; thunder and lightning (A)
 pėrlaužti (pėrlaužiū, pėrlaužia, pėrlaužė, pėrlauš) — to break into pieces (14)
 pēr-lipti (pėrlipu, pėrlipa, pėrlipo, pėrlips) — to climb over (14)
 pėrnai — last year
 pėrpykę (masc. nom. plur. of pėrpykti) — angry, mad, indignant (A)
 pėr-pykti (pėrpykstu, pėrpyksta, pėrpyko, pėrpyks) — to become angry, indignant (A)

pėrsikėlimas (1) — moving, removing (27)
 pēr-si-kelti (pėrsikeliu, pėrsikelia, pėrsikėlė, pėrsikels) — to move, to remove (to another place) (27)
 pēr-skaityti (pėrskaitau, pėrskaito, pėrskaitė, pėrskaitys) — to read through (29)
 pėščias, -ā (3) — on foot, as a pedestrian (23)
 pėsti (masc. nom. plur. of pėščias) — on foot (23)
 pėšt (interj.) — denotes a slight tug or jerk
 petis -ies (fem.; 4) — shoulder (25)
 petys, pėcio (alternate form of petis; 4) — shoulder (A)
 Pėtras (2) — Peter
 Petriukas (dim. of Pėtras; 2) — Pete, Peter (17)
 pianinas (2) — upright piano (20)
 pienas (1) — milk (3)
 piēsti (piešiū, piešia, piešė, pieš) — to draw (11)
 piēstukas (2) — pencil (14)
 pietāuti (pietāju, pietāja, pietāvo, pietāis) — to dine (40)
 pietinis, -ė (2) — southern, south (35)
 pietūs (acc. plur. of piētūs) — south; dinner (2)
 piētūs (used in plur.; 4) — south; dinner, noon meal (2)
 pieva (1) — meadow (10)
 pigiai — cheaply (12)
 piktas, -ā (4) — angry (11)
 pỹkti (pykstū, pỹksta, pỹko, pỹks) — to be angry (29)
 piliākalis -io (1) — castle hill (hills and mountains in Lithuania where in ancient times stood castles, fortifications or warning towers) (21)
 piilis -ies (fem.; 4) — castle (15)
 pilkas, -ā (3) — gray (21)
 pilnas, -ā (3) — full (39)
 pilti (pilū, pila, pylė, pils) — to pour (19)
 pilvas (4) — belly (25)
 pinigas (3b) — money
 pinigėnė (2) — purse, wallet, money-bag (25)
 pinti (pinū, pina, pynė, piņs) — to braid, to plait, to twist (A)
 pỹpkė (1) — pipe (19)
 pirkiā (2) — hut, wooden hut, cottage, dwelling house
 pirklys (4) — merchant (39)

piņkti (perkiū, peņka, piņko, piņks) — to buy (13)
 pirm — cf. pirmā (37)
 pirmā (prep. with gen.) — in front of, before
 pirmā kaftā — for the first time (21)
 pirmā vālanda — at one o'clock (22)
 pirmādienis -io (1) — Monday (32)
 pirmāielis, -ė (2) — first-line, first-rate, first-class (37)
 pirmas, -ā (3) — first (10)
 pirmasis (masc. nom. sg. of definite form of pirmas) — first (10)
 pirmiū (adv.) — first (31)
 pirmiūsia (adv.) — first of all, in the first place (15)
 piņštas (2) — finger; (kójos piņštas) toe (25)
 pirtis -ies (fem.; 4) — bath-house
 piūtis -ies (fem.; 4) — harvest (36)
 plāčiā prasmė (instr. sg. of plati prasmė) — in the broad sense (A)
 plāčiai — widely (12)
 plāčiū kelū (instr. sg. of platus kėlias) — along the broad path, road (12)
 plāčiūsiuose (masc. loc. plur. of definite form of platus) — in the wide... (28)
 plānas (4) — plan; map (11)
 platus, -i (4) — wide, broad (12)
 plāukas (3) — (one strand of) hair; plaukai translates English hair in collective sense (17)
 plaukti (plaukiū, plaukia, plaukė, plauks) — to swim; to sail (8)
 plėštas (2) — wedge (35)
 plėšikas (2) — bandit, plunderer, robber (A)
 plevėsiuoti (plevėsiuoju, plevėsiuoja, plevėsiavo, plevėsiuos) — to flutter (in the wind) (31)
 plėiūkšt (interj.) — denotes the sound of sudden hitting, striking
 plėnas (4) — steel (A)
 plėninis, -ė (2) — steel, made of steel (13)
 plikas, -ā (4) — bald (A)
 plikė (2) — bald spot (A)
 plýkšt (interj.) — denotes sudden flash of flame
 plytā (2) — brick (33)
 plýpt (interj.) — denotes sudden outpouring (of water)
 plius — plus (24)
 plónas, -ā (3) — thin (33)

plótas (1) — expanse, space, area (35)
 plūksna (1) — pen; feather (11)
 pō (prep.) — (with acc.) in, through, about; (with instr.) under; (with gen.) after; (with dat.) in certain fixed expressions, cf. 37.4; (with acc.) in distributive meaning, cf. 37.5
 po kuriuō — under which (15)
 po tō — after that (15)
 poemā, pošmos (2) — poem (37)
 poetas (2) — poet (23)
 pōkšt (interj.) — expresses sound of cracking
 policija (1) — police (34)
 policinīkas (1) — policeman (15)
 politinis, -ē (1) — political (36)
 pōnas (2) — mister, sir; gentleman (20)
 poniā (4) — lady, Mrs. (11)
 pōpieriūs (1) — paper (11)
 pōpēziūs (1) — pope (36)
 porā (4) — a pair, a couple of, several (33)
 porýt — the day after tomorrow (10)
 pra-būti (prabūnū, prabūna, prabūvo, prabūs) — to be (for a certain length of time) (14)
 pra-dēti (prādedu, prādeda, pradējo, pradēs) — to begin
 pradinis, -ė (2) — elementary, primary, initial (31)
 pradžia (4) — beginning, start (28)
 pradžias mokykla — elementary school (28)
 pra-eiti (praeinū, praeina, praėjo, praeis) — to pass by; to pass (14)
 praeitis -ies (fem.; 3b) — past (24)
 praėjusia (fem. acc. sg. of past act. part. of praeiti) — last, bygone (32)
 pralėido (3rd prs. simple preterit of pralėisti) — spent (37)
 pralėisti (pralėidžiu, pralėidžia, pralėido, pralėis) — to spend (a vacation, one's life) (28)
 pra-lieti (pralieju, pralieja, praliejo, praliēs) — to spill, to shed (A)
 pra-linksmėti (pralinksmiū, pralinksmi, pralinksmejo, pralinksmēs) — to cheer up
 pra-miegōti (pramiegū, pramiēga, pramiēgojo, pramiēgōs) — to oversleep (32)

prāmonē (1) — industry; work, creation (38)
 pra-mūšti (prāmušu, prāmuša, prāmušē, prāmūš) — to beat through (14)
 prancūzas (2) — Frenchman (22)
 Prancūzija — France (37)
 pranešimas (2) — report (32)
 pra-nēšti (prānešu, prāneša, prānešē, pranēs) — to announce, to report; to let (someone) know (6)
 pra-plėšti (prāplečiu, prāplečia, prāplėtē, prāplės) — to extend, to widen (37)
 pra-rāsti (prarandū, prarañda, prarādo, prarās) — to lose (14)
 pra-si-dėti (prasidedu, prasideda, prasidėjo, prasidēs) — to begin (intransitive) (28)
 prasmė (4) — sense, meaning, significance (35)
 prašau (1st sg. pres. of prašyti) — I ask, I beg; you are welcome (15)
 prašyk (2nd sg. imper. of prašyti) — ask (15)
 prašyti (prašau, prašo, prašē, prašys) — to ask, to request (someone to do something) (8)
 pra-šnėkti (prašneku, prašneka, prašneka, prašneks) — to begin to speak
 pra-tafti (prātariu, prātaria, prātare, pratafs) — to utter, to say (15)
 pra-važiūoti (pravažiūoju, pravažiūoja, pravažiavo, pravažiuos) — to drive past, to travel past (37)
 pra-viřkti (pravirkstū, pravirksta, pravirko, pravirks) — to begin to cry
 pra-žūti (pražuvū, pražūva, pražūvo, pražūs) — to perish (A)
 prėkė (2) — kind of ware, goods (36)
 prekiauti (prekiauju, prekiauja, prekiauo, prekiaus) — to trade (10) (with instr.)
 prezidentas (2) — president (23)
 pri-artėti (priartėju, priartėja, priartėjo, priartēs) — to approach, to come near to (A)
 pri-dėti (pridedu, pridėda, pridėjo, pridēs) — to add (24)
 priē (prep. with gen.) — near, at; to a place near (7)
 prieinamas, -ā (3b) — accessible (A)
 pri-eiti (pricinū, prieina, priėjo, prieis) — to approach, to come near

priėmė (3rd prs. simple pret. of priimti) — accepted (36)
 priemiesis -io (1) — suburb (6)
 priėmonė (1) — means (A)
 priėspauda (1) — oppression (A)
 priėš (prep. with acc.) — ago; before, in front of; against (16)
 priėšas (1) — enemy (33)
 priėtėmis -io (1) — dusk, twilight (10)
 prievartavimas (1) — violence, assault (A)
 priėžastis -ies (fem.; 3a) — reason (A)
 pri-imti (priimu, prima, priėmė, priimš) — to accept; to admit (someone) (24)
 pri-imtinus, -ā (3b) — acceptable (A)
 pri-kiimšti (prikemšu, prikemša, prikimišo, prikiimš) — to stuff (19)
 priklausās (masc. nom. sg. of pres. act. part. of priklausyti) — dependent (33)
 pri-klausyti (priklausū, priklausio, priklausē, priklausys) — to belong (to) (with dat.) (19)
 priklausomas, -a (pres. passive part. of priklausyti; 1) — dependent (33)
 priklijūotas, -a (past passive part. of priklijūoti; 1) — attached (to), stuck (to) (24)
 pri-kljūoti (priklijūoju, priklijūoja, priklijavo, priklijuos) — to stick to, to glue to, to paste to (24)
 pri-mėsti (primetu, primeta, primetė, primēs) — to impose upon (A)
 pri-miinti (primenu, primena, priminė, primiimš) — to call to mind, to remind (A)
 pripāsakojės (masc. nom. sg. of past act. part. of pripāsakoti) — told (A)
 pri-pā-sakoti (pripāsakoju, pripāsakoja, pripāsakojo, pripāsakos) — to relate, to tell (a great deal) (A)
 pri-pilti (pripilu, pripila, pripilė, pripilš) — to pour into (19)
 pri-rašyti (prirašau, prirašo, prirašē, prirašys) — to write a great deal; to write all over; to add (a few lines) (38)
 pri-rišti (pririšu, pririša, pririšo, pririš) — to tie, to bind (A)
 prisiminimas (2) — remembrance
 pri-skirti (priskiriu, priskiria, priskyrė, priskirš) — to attribute to, to ascribe to (35)

privatus, -i (4) — private (34)
 pri-važiūoti (privažiūoju, privažiūoja, privažiavo, privažiuos) — to approach (riding in a vehicle)
 prō (prep. with acc.) — past, by, through (9)
 problemā (2) — problem (A)
 profesorius (1) — professor (6)
 prōkalbė (1) — proto-language (39)
 prōtas (2) — sense, mind, reason; intellect, intelligence (19); sveikas prōtas — common sense
 protingas, -a (1) — intelligent, wise, sensible (31)
 Prūsai (used in plur.; 1) — Prussia (36)
 prūsas (1) — Prussian, Old Prussian; German (derogatory) (35)
 Prūsija (1) — Prussia (39)
 pučiamas, -ā (pres. passive part. of pušti; 3) — blown, being blown (10)
 puikūs, -i (4) — fine, excellent (6)
 puikėlis -io (2) — little piece of down, tuft of hair (A)
 pułkas (4) — regiment (37)
 pułti (pułolu, pułola, pułolē, pułolš) — to attack, to assault (36)
 puodukas (2) — cup (3)
 puoselėti (puoselėju, puoselėja, puoselėjo, puoselēs) — to cultivate, to foster (A)
 puoštis (puošiuosi, puošiasi, puošėsi, puošis) — to adorn oneself, to deck oneself out (10)
 pušvas (4) — mud
 purvynaitis -io (dim. of pušvas; 1) — place where there is a lot of mud, marsh (A)
 pusañtro — one and one-half (cf. 24.7.1)
 pusaštuñto — seven and one-half (cf. 24.7.1)
 pusbrolis -io (1) (male) cousin
 pusdeviñto — eight and one-half (cf. 24.7.1)
 pūsė (2) — side; direction; one-half (11)
 pusiū (prep. with gen.) — half way up, half way along; (adv.) half way (A)
 pusketviñto — three and one-half (cf. 24.7.1)
 puslapis -io (1) — page (29)
 puspenkto — four and one-half (cf. 24.7.1)

pūsryčias (acc. plur. of pūsryčiai) — breakfast (2)
 pūsryčiai (used in plur.; 1) — breakfast (2)
 pusseptiņi — six and one-half (cf. 24.7.1)
 pusšēsto — five and one-half (cf. 24.7.1)
 pūsti (pučiū, pūcia, pūte, pūs) — to blow (10)
 pustyti (pustaū, pūsto, pūstē, pustys) — to blow intermittently; to cause to drift (A)
 pustrēcio — two and one-half (cf. 24.7.1)
 pušis -iēs (fem.; 4) — pine (22)
 pūtē (3rd prs. simple pret. of pūsti) — blew (A)
 putodams — cf. putodamas
 putodamas, -a (spec. adv. part. of putoti) — foaming (cf. 26.4) (38)
 putoti (putoju, putoja, putojo, putōs) — to foam, to froth (38)
 pvz. (abbreviation of pāvzdzīui) — for example (A)

R
 rādījas (1) — radio (6)
 raidē (2) — letter (of the alphabet) (16)
 raityti (raitau, raīto, raitē, raitys) to curl (the hair, a moustache, etc.) (25)
 ramybē (1) — quiet, peace (11)
 ramūs, -i (4) — quiet, calm (22)
 raīdamas, -ā (pres. passive part. of rāsti) — is found, being found (34)
 rankā (2) — hand, arm (15)
 rankēlē (dim. of rankā; 2) — little hand, arm (A)
 rankovē (1) — sleeve (25)
 raīkraštis -cio (1) — manuscript (37)
 rasā (4) — dew (39)
 rāsti (randū, raīda, rādo, rās) — to find (10)
 rasūžē (dim. of rasā; 2) — dew (A)
 rašyti (rašau, rāšo, rāšē, rašys) — to write (2)
 rašytojas (1) — writer, author (22)
 rāšo (3rd prs. pres. of rašyti) — writes (2)
 rāšomas, -a (pres. passive part. of rašyti) — being written, written; writing (33)
 rāstas (2) writing, (written) work, (poetic) work; edict (38)

raudonas, -a (1) — red (7)
 raukšlē (4) — wrinkle (25)
 rausti (raustū, raūsta, raūdo, raūs) — to become red (25)
 reikalas (3b) — purpose, matter, 'business'; need (33)
 reikalingas, -a (1) — necessary (4)
 reikėti (used in 3rd prs. only: reikia, reikėjo, reikės) — to be necessary; to need (with logical subject in dat.) (11)
 reikšmē (3) — meaning, significance (35)
 reikšmingas, -a (1) — significant, meaningful (A)
 reikšti (reiškiu, reiškia, reišktē, reikš) — to mean, to signify (22)
 reikti or reikėti (used in 3rd person only: reikia, reikē, reiks) — to be necessary (A)
 religinis, -ė (1) — religious (A)
 religiškas, -a (1) — religious (A)
 remėti (remiū, rēmia, rēmē, rems) — to support (A)
 rengtis (rengiūosi, rengiasi, rengėsi, rengsis) — to get ready (16)
 renki (2nd sg. pres. of riākti) — (you) gather (25)
 restorānas (2) — restaurant (11)
 rētas, -ā (4) — rare (A)
 ribā (4) — boundary, border, limit (37)
 ribotis (ribōjuosi, ribōjasi, ribōjosi, ribōsis) — to border on, to be bounded by (35)
 Rygā (4) — Riga (capital of Latvia) (35)
 rymai (2nd sg. pres. of rymoti) — (you) are leaning (A)
 rymoti (rymau, rymo, rymojo, rymosi) — to lean; remain leaning (upon) (A)
 rinkmas (2) — selection (A)
 rinkinys (3b) — selection, collection (22)
 ryšys (4) — connection, contact, relation (36)
 ryškūs, -i (4) — attracting attention, distinct (A)
 rytā (acc. sg. of rytas) — in the morning (16)
 rytas (3) — morning (12); the plur. of rytas, rytai means 'east' (10)
 rytinis, -ė (2) — eastern (35)
 rytōj — tomorrow (9)

rytōj vakarē — tomorrow night, tomorrow evening (9)
 rituālinis, -ė (1) — ritual (A)
 rytus (acc. plur. of rytai) — east (10)
 ryžtingas, -a (1) — determined (36)
 rōdyti (rōdau, rōdo, rōdē, rōdys) — to show (34)
 rōdytis (rōdausi, rōdosi, rōdēsi, rōdysis) — to seem, to appear (18)
 rōdos (3rd prs. pres. of rōdytis) — it seems, appears (18)
 Romā (2) — Rome (31)
 romānas (2) — novel; speaker of one of the Romance languages (11)
 romēnas (1) — Roman (10)
 rōžē (2) — rose (A)
 rūdas, -ā (4) — brown (14)
 rūdenio (alternative gen. sg. of ruduo) — of autumn, of fall (A)
 rūdeņs (gen. sg. of ruduo) — autumn, fall (16)
 rudī (masc. nom. plur. of rūdas) — brown (14)
 rūdis -džio (2) — someone brown; frequently used as dog's name (6)
 ruduo -eņs (3b) — fall, autumn (cf. 41.51) (14)
 rugys (4) — rye (Secale cereale) (19)
 rugpiūtis -čio (1) — August (32)
 rugsėjis -jo (1) — September (32)
 rūkyti (rūkaū, rūko, rūkē, rūkys) — to smoke (a cigarette, a pipe, etc.) (25)
 rūkti (rūkstū, rūksta, rūko, rūks) — to smoke (intransitive) (20)
 rūmai (nom. plur. of rūmas; 1) — big house, palace (23)
 rūmas (1) — palace (A)
 ruošia (3rd prs. pres. of ruošti) — prepares, 'does' (2)
 ruošimas -jo (1) — preparation (38)
 ruošti (ruošiū, ruošia, ruošē, ruoš) — to prepare (2)
 ruoštis (ruošiuosi, ruošiasi, ruošėsi, ruošsis) — to prepare oneself, to be prepared (23)
 rūpestēlis -io (dim. of rūpestis; 2) — concern, trouble, care (A)
 rūpestis -čio (1) — care, worry (38)
 rūpintis (rūpinuosi, rūpinasi, rūpinosi, rūpinasis) — to worry, to care, to be worried (22)
 rūpintojēlis -io (dim. of rūpintojas; 2) — a small statue of Christ carved out of wood. It is usually

set up in a tree or a small shelter of some type and Christ appears to be looking at those who pass by (A)
 rūsas (2) — Russian (noun) (35)
 rūšis -ies (1) kind, sort (A)
 rūtā (2) — rue (a plant with yellow flowers and a strong bitter taste) (A)

S
 sakai (used in plur.; 4) — resin (do not confuse this noun with the 2nd sg. pres. of sakyti which is also sakai)
 sakinys (3b) — sentence (13)
 sakyti (sakaū, sāko, sākē, sakys) — to say (6)
 sakytis (sakaūsi, sākosi, sākēsi, sakysis) — to say oneself to be, to say that one is
 sakytume (1st plur. subjunctive of sakyti) — we would say, we should say (cf. 31.1 and 31.2) (A)
 sakiotas, -a (1) — resinous (34)
 salā (4) — island (27)
 saldainis -io (2) — candy (17)
 saldinis, -ė (2) — sweet, of a sweet kind (13)
 saldūs, -i (3) — sweet (12)
 sālti (saļū, sāļa, sālo, sāls) — to grow sweet; to become fine, infinitely pleasant (A)
 samanōtas, -a (1) — mossy, overgrown with moss (10)
 samdyti (samdaū, saņdo, saņdē, samdys) — to hire (21)
 saņarys (3a) — joint, member (of the body), knuckle (A)
 sanskritas (2) — Sanskrit (39)
 sāntaka (1) — confluence (23)
 sāpnas (4) — dream (15)
 sapnāvo (3rd prs. simple pret. of sapnuoti) — dreamed (15)
 sapnuoti (sapnuoju, sapnuoja, sapnāvo, sapnuōs) — to dream (15)
 sārašas (3a) — list (39)
 sāskaita (1) — bill, check (3)
 sāspara (1) — joint, dovetail (20)
 sāu (dat. reflexive pronoun) — to oneself, for oneself, to himself, for himself, etc. (29)
 sāulē (1) — sun (27)
 saulēlē (dim. of sāulē; 2) — sun (38)
 saulūžē (dim. of sāulē; 2) — sun (A)
 saūsas, -ā (4) — dry (28)

saušis -io (2) — January (22)
 savāitē (1) — week (22)
 savēšs (gen. reflexive pronoun) — oneself, himself, etc. (29)
 savimi (instr. reflexive pronoun) — oneself, himself, etc. (29)
 savitarpis -io (1) — mutuality (A)
 savivalē (1) — unruliness, self-will (A)
 savū (instr. of sāvas) — its own, one's own (10)
 sāvo (reflexive possessive) — This pronoun always refers to the subject of the sentence; if the subject is in the 1st prs. sg. it will be translated 'my'; if the subject is in the 2nd prs. it will be translated 'your', etc., etc. (6)
 sažinīngas, -a (1) — conscientious (38)
 Sebastijōnas (2) — Sebastian (A)
 sēdētī (sēdžiu, sēdi, sēdējo, sēdēs) — to sit (i.e. to be in a sitting position) (6)
 sējā (4) — sowing (36)
 sēkantīs (masc. nom. sg. of pres. act. part. of sēkti) — next (14)
 sekmdāienis -io (1) — Sunday (9)
 sēkmē (4) — success (13)
 sēkti (sēkū, sēka, sēkē, sēks) — to follow (after [with instr.]); to notice, to watch (with acc.) (14)
 sēktīs (used in 3rd prs. only: sēkasi, sēkēsi, sēksis) — to succeed, to come along, to get along (38)
 sēlis -io (1) — Selonian (35)
 semēstras (2) — semester (32)
 senaīns laikais (instr. plur.) — in ancient times (10)
 senamē (masc. loc. sg. of sēnas) — in the old... (3)
 senāmiestis -io (1) — old part of the city (26)
 sēnas, -ā (4) — old (5)
 senātvē (2) — old age (24)
 senēlē (2) — grandmother (9)
 senēlis -io (2) — grandfather (9)
 seniaī — for a long time; a long time ago (7)
 seniaū (compar. degree of seniaī) — before, earlier, heretofore (A)
 seniaūšias, -a (superl. degree of sēnas) — oldest (27)
 senōvē (1) — antiquity; the past (10)
 senōvēje (loc. sg. of senōvē) — in ancient times, a long time ago (6)

senōviškas, -a (1) — archaic (38)
 septyneri, septýnerios (3a) — seven (24)
 septýnetas (1) — (a group of) seven (24)
 septýni (with masc.; 3) — seven (4)
 septýniasdesimt (indecl.) — seventy (24)
 septýniasdesimtās, -ā (4) — seventieth (29)
 septýniolika (1) — seventeen (16)
 septýnioliktas, -a (1) — seventeenth
 septýnjos (used with fem.; 3) — seven (4)
 septintādalīs -io (1) — one-seventh (24)
 septiņtās, -ā (4) — seventh (29)
 seņga (3rd prs. pres. of siņgti) — is sick (25)
 sesēlē (dim. of sesuō; 2) — sister, dear sister (A)
 sēsējer (acc. sg. of sesuō) — sister (2)
 sesytē (dim. of sesuō; 1) — sister, dear sister (A)
 sēsķite (2nd plur. imper. of sēsti) — sit, sit down (15)
 sēsti (sēdu, sēda, sēdo, sēs) — to sit, to assume a sitting position, to sit down (15)
 sesuō, -efs (fem.; 3b) — sister; cf. 41.52 (2)
 sesūtē (dim. of sesuō; 2) — sister, little sister (2)
 sēti (sēju, sēja, sējo, sēs) — to sow (16)
 siaūras, -ā (4) — narrow (35)
 siaurēsnis, -ē (compar. degree of siaūras; 2) — narrower, more narrow (35)
 siaūros (fem. nom. plur. of siaūras) — narrow (3)
 sidabrinis, -ē (2) — silver, made of silver (13)
 siekimas (2) — striving for, trying to reach (A)
 siekti (siekiu, siekia, siekē, sieks) — to reach; to strive for (25)
 siēna (1) — wall; boundary (20)
 sietýnas (1) — the Pleiades (A)
 sijōnas (2) — skirt (25)
 silpnas, -ā (4) — weak (27)
 silpnēsnis, -ē (compar. degree of silpnas; 2) — weaker (27)
 simbōlis -io (1) — symbol (A)
 simfoninis, -ē (2) — symphony (32)

siņgti (sergū, seņga, siņgo, siņgs) — to be sick, to be ill (19)
 siuntinýs (3b) — shipment; parcel, package (to mail) (22)
 siūti (siuvū, siūva, siūvo, siūs) — to sew (33)
 siūvamas, -ā (pres. passive part. of siūti; 3) — being sewed; sewing (33)
 skaičiūoti (skaičiūoju, skaičiūoja, skaičiāvo, skaičiūoš) — to count
 skaičios (2) — number, figure (19)
 skaidrēsnis, -ē (compar. degree of skaidrūs; 2) — clearer, more transparent (27)
 skaidrūs, -i (3) — clear, transparent, clean (27)
 skaitūs, -i (4) — fresh, bright (A)
 skaitýti (skaitāu, skaito, skaitē, skaitýs) — to read (2)
 skaitýtojas (1) — reader (33)
 skaīto (3rd prs. pres. of skaitýti) — reads (2)
 skaītome (1st prs. plur. pres. of skaitýti) — we read (2)
 skambējimas (1) — sound, ringing (A)
 skaīmbinti (skaīmbinu, skaīmbina, skaīmbino, skaīmbins) — to ring up, to call up; to play (a piano); to ring, to toll (13)
 skaniaī — in a tasty manner (12)
 skanūs, -i (4) — tasty, good-tasting
 skarā (4) — scarf, kerchief (A)
 skaudējimas (1) — pain, ache (37)
 skaudēti (3rd person only: skaūda, skaudējo, skaudēs) — to ache (29)
 skersaī (prep. with gen. or acc.) — across, athwart
 skēsti (skēstū, skēsta, skēndo, skēs) — to disappear into, to sink into; to be drowned (10)
 skētīs -čio (2) — umbrella (25)
 skýrēlis -io (2) — compartment; division (24)
 skirstyti (skirstau, skirsto, skirstē, skirstýs) — to divide, to apportion, to classify (39)
 skirti (skiriū, skiria, skýrē, skiřs) — to name, to appoint; to bequeath, to assign (23)
 skirtumas (1) — difference (37)
 skliaūtas (2) — arch, vault (A)
 skolā (4) — loan (A)
 skolingas, -a (1) — indebted (14)
 skorpiōnas (2) — scorpion (34)

skraidýti (skraidaū, skraido, skraidē, skraidýs) — to fly about, to fly to and fro (37)
 skránda (1) — sheepskin coat (38)
 skrybēlē (3a) — hat (25)
 skryniā (2) — big box (A)
 skristi (skrendū, skreīda, skrido, skris) — to fly (28)
 skruostas (3) — cheek (25)
 skruzdē (4) — ant (34)
 skubēti (skubū, skubi, skubējo, skubēs) — to hurry (13)
 skubiaī — hurriedly (12)
 skūbintis (skūbinuosi, skūbinasi, skūbinosi, skūbinsis) — to hurry (26)
 skubūs, -i (4) — hurried (12)
 slāvas (2) — Slav, Slavic person (39)
 smagūs, -i (4) cheerful (12)
 smākras (4) — chin (25)
 smalsūs, -i (4) — curious (18)
 smařkiai — violently, severely (16)
 smiltis -iēs (fem.; 4) — sand (A)
 smūģis -io (2) — blow, stroke (36)
 sniegas (4) — snow (5)
 snieģs — cf. snieģas (38)
 sōdas (2) — orchard, garden (15)
 sodēlis -io (dim. of sōdas; 2) — little garden; little orchard; back yard with some trees, flowers) (26)
 sodýba (1) — homestead, settlement (35)
 sodinti (sodinū, sodina, sodino, sodiņs) — to plant (8)
 sofa (2) — sofa (15)
 sōstīnē (1) — capital city (3)
 spālis -io (also used in plur.; 2) — October; shive (of flax) (32)
 spalvā (4) — color (39)
 spalvingas, -a (1) — colorful (28)
 spāudžiamas, -ā (pres. passive part. of spāusti; 3) — forced, under the pressure of (A)
 spāusti (spāudžiu, spāudžia, spāudē, spāūs) — to squeeze, to pinch (of shoes); to make someone do something, to force someone to do something (25)
 spēti (spēju, spēja, spējo, spēš) — to have time to, to be able to (A)
 spygliūotas, -a (1) — coniferous
 spygliūotis -čio (2) — coniferous tree (34)
 spindēti (spindžiū, spiņdi, spindējo, spindēs) — to glitter, to glisten, to shine (A)

spiriamas, -à (pres. passive part. of spirti; 3) — is forced (A)
 spirti (spiriū, spiria, spyrė, spifš) — to urge, to force; to kick (A)
 sprėndžiant (spec. gerund of sprėsti) — judging (35)
 sprėsti (sprėndžiu, sprėndžia, sprėndė, sprėš) — to judge, to decide
 sritinis, -ė (2) — regional, area, divisional (36)
 sritis -iės (fem.; 4) — region, area, field (35)
 sriubà (4) — soup (3)
 stàlas (4) — table (11)
 statybiniukas (1) — builder, contractor (34)
 statyti (stataũ, stàto, stàtė, statys) — to build, to set up; to place, to put (15)
 staugimas (2) — howl, howling
 stebėti (stebiu, stėbi, stebėjo, stebės) — to observe, to watch
 stebėtis (stebiuosi, stėbisi, stebėjosi, stebėsis) — to wonder, to be surprised
 stėngtis (stėngiuosi, stėngiasi, stėngėsi, stėngsis) — to try, to make an effort (21)
 stigtis (stingũ, stĩnga, stigo, stigs) — to lack, to be short of (with gen.) (A)
 stiklas (4) — glass (6)
 stiprėti (stiprėju, stiprėja, stiprėjo, stiprės) — to become strong, to be strong (37)
 stiprus, -i (4) — strong (27)
 stogas (3) — roof (10)
 storas, -à (3) — thick, fat (33)
 stóti (stóju, stója, stójo, stós) — to stand up; (with prep. j) to enter, to begin (39)
 stotis -iės (fem.; 4) — station (2)
 stovėti (stóviu, stóvi, stovėjo, stovės) — to stand, to be in a standing position (11)
 stovyklà (2) — camp (26)
 strópiai — diligently (31)
 studentai (nom. plur. of studentas) — students (1)
 studentas (2) — (male) student (1)
 studentė (2) — (female) student (2)
 studentų (gen. plur. of studentas) — students (3)
 studijuoti (studijuju, studijuoja, studijau, studijuos) — to study (at a university) (3)

stūpas (4) — support, pillar (A)
 sũ (prep. with instr.) — with (6)
 su-daryti (sudaraũ, sudàro, sudarė, sudarys) — to form, to constitute, to make up, to compose (14)
 su-daužyti (sudaũžau, sudaũžo, sudaũžė, sudaũžys) — to break to pieces, to smash
 su-dėti (sũdedu, sũdėda, sũdėjo, sũdės) — to put together; to put in, to load in (14)
 sudėtinis, -ė (2) — compound (13)
 sudiũu (sudiė, sudiėv) — good-bye (3)
 sudũvis -io (2) — Sudovian (an Old Prussian tribe) (35)
 suėdė (3rd prs. simple pret. of su-ėsti) — devoured, ate up (A)
 su-ėfti (sueinũ, sueina, suejo, sueis) — to come together, to congregate, to meet (14)
 su-ėsti (sũėdu, sũėda, sũėdė, sũės) — to eat up, to devour (A)
 su-gaišti (sugaištũ, sugaišta, sugaišo, sugaiš) — to linger, to delay (38)
 su-galvoti (sugalvũju, sugalvója, sugalvõju, sugalvõs) — to figure out (31)
 su-gėsti (sugendũ, sugėnda, sugėdo, sugės) — to break down, to go bad, to be ruined (13)
 su-gražinti (sugražinũ, sugražina, sugražino, sugražins) — to return, to bring back (33)
 su-griũti (sugriũvũ, sugriũva [sugriũna], sugriũvo, sugriũs) — to collapse, to fall to the ground (A)
 su-grįžti (sugrįžtũ, sugrįžta, sugrįžo, sugrįš) — to return, to come back (16)
 su-iĩti (sũimu, sũima, sũėmė, sũiĩs) — to arrest (34)
 su-jũngti (sujũngiu, sujũngia, sujũngė, sujũngs) — to unite, to put together (A)
 sukaktũvės (used in plur.; 2) — anniversary (23)
 su-kietėti (sukietėju, sukietėja, sukietėjo, sukietės) — to get hard, to harden (34)
 su-kilti (sukylũ, sukýla, sukilo, sukils) — to rise (against) (36)
 su-kludyti (sukludau, sukludė, sukliudė, sukliudys) — to prevent, to hinder (A)

su-klóstyti (suklóstau, suklósto, suklóstė, suklóstys) — to fold, to lay in layers (34)
 suknėlė (2) — dress (25)
 su-kràuti (sukràunu, sukràuna, sukróvė, sukràus) — to load up, to load in (37)
 su-krýkti (sukrykiũ, sukrýkia, sukrýkė, sukrýks) — to quack, to cry out, to creak (10)
 sukkti (sukũ, sũka, sũko, sũks) — to turn (7)
 sukktis (sukũosi, sũkasi, sũkosi, sũksis) — to revolve, to spin, to whirl about (26)
 su-kũrti (sũkuriau, sũkuria, sũkũrė, sũkuũs) — to create, to found (4)
 su-latvėti (sulatvėju, sulatvėja, sulatvėjo, sulatvės) — to become Latvian (Letish) (35)
 su-làukti (sulàukiu, sulàukia, sulàukė, sulàuks) — to wait (until someone comes)
 sulàukus (spec. gerund of sulàukti) — after (i.e. having waited) (A)
 su-lietuvėti (sulietuvėju, sulietuvėja, sulietuvėjo, sulietuvės) — to become Lithuanian (35)
 sulig (prep. with instr.) — according to; about the size of, up to, as far as (19)
 su-lipti (sulimpũ, suliĩpa, sulipo, suliĩps) — to stick together (25)
 sumànymas (1) — idea, thought (38)
 sumanũmas (2) — cleverness, wisdom, shrewdness (37)
 su-maskólinti (sumaskólinu, sumaskólina, sumaskóliu, sumaskóliis) — to Russianize
 su-mėgzi (sũmezgu, sũmezga, sũmezgė, sumėgs) — to tie together, to knit closely (A)
 su-mokėti (sumóku, sumóka, sumokėjo, sumokės) — to pay (34)
 su-mũšti (sũmušu, sũmuša, sũmušė, sumũš) — to beat; to crush (in a war); to win (a battle); to smash (36)
 su-naikinti (sunaikinũ, sunaikina, sunaikino, sunaikins) — to destroy (37)
 sũnėlis -io (dim. of sũnũs; 2) — son, little son
 suĩkiai (adv.) — heavily, hard (12)
 sunkũ (neuter form of sunkũs) — (it is) difficult (3)

sunkũs, -i (4) — heavy; difficult (12)
 sũnũs (3) — son (6)
 suomis -io (1) — Finn, Finnish person (35)
 su-pa-žindinti (supažindinu, supažindina, supažindino, supažindins) — to introduce (to su with instr.); to acquaint (somebody with somebody else) (22)
 supýkes (masc. nom. sg. of past act. part. of supýkti) — angry (A)
 su-pýkti (supykstũ, supýksta, supýko, supýks) — to get mad at, to get angry with (26)
 su-pràsti (suprantũ, suprànta, supràto, supràs) — to understand (2)
 supràtes (masc. nom. sg. of past act. part. of supràsti) — understood, having understood (A)
 supràto (3rd prs. simple pret. of supràsti) — understood (36)
 su-pũti (supũvũ, supũva [supũna], supũvo, supũs) — to rot, to putrefy (13)
 su-ràsti (surandũ, surànda, suràdo, suràs) — to find (25)
 su-rikti (surinkũ, suriĩka, suriko, suriks) — to begin to shout; to give out a short cry
 su-riĩkti (sũrenku, sũrenka, suriĩko, suriĩks) — to pick, to gather (19)
 sũris -io (1) — cheese (37)
 su-rišti (sũrišu, sũriša, sũrišo, sũriš) — to bind together, to tie together (A)
 su-rũdyti (surũdijũ, surũdija, surũdijo, surũdys) — to rust (13)
 su-sėsti (susėdu, susėda, susėdo, susėš) — to sit down, to sit down together (26)
 su-si-daryti (susidaraũ, susidàro, susidàrė, susidarys) — to originate, to have its origin, to be formed (39)
 su-si-dėstyti (susidėstau, susidėsto, susidėstė, susidėstys) — to put/lay together; to compose (oneself); to develop
 su-si-dũrti (susiduriu, susiduria, susidũrė, susidũrs) — to collide (with each other) (18)
 susiglaũdusũ (gen. plur. of past act. part. of susiglaũsti) — pressed together (26)
 su-si-glaũsti (susiglaũdũ, susiglaũdžia, susiglaũdė, susiglaũs) — to press together, to be close to each other (26)

su-si-jūngti (susijūngiu, susijūngia, susijūngė, susijūngs) — to get oneself united with (sū) (36)
susijusj (masc. acc. sg. of past act. part. of **susyti**) — connected with (sū) (A)
susiklaūdyimas (1) — agreement, harmony (A)
su-silpnėti (susilpnėju, susilpnėja, susilpnėjo, susilpnės) — to weaken, to grow weaker (37)
su-si-pažinti (susipažįstu, susipažįsta, susipažįstu, susipažįš) — to become acquainted with, to get to know (7)
su-si-rasti (susirandū, susiranda, susirado, susirās) — to find for oneself (11)
susirgęs, -usi (past act. part. of **susirgti**) — ill, sick
su-sirgti (sūsergu, sūserga, susirgo, susirgs) — to become ill (21)
su-si-riškinti (susirenku, susirenka, susiriško, susirišks) — to gather (intransitive), to meet (18)
su-si-rišti (susirišu, susiriša, susirišo, susiriš) — to be tied together, to be bound together (A)
susiskirstymas (1) — (systematic) division, grouping (35)
su-si-skirstyti (susiskirstau, susiskirsto, susiskirstė, susiskirstys) — to be divided (35)
su-si-tarti (susitariu, susitaria, susitarė, susitarš) — to reach an agreement, to conclude an agreement (37)
su-syti (susyju, susyja, susijo, susys) — to be connected with (A)
su-si-tikti (susitinkū, susitiška, susitiko, susitiks) — to meet (each other) (7)
su-si-žeisti (susižeidžiu, susižeidžia, susižeidė, susižeis) — to hurt oneself, to wound oneself (25)
su-skaityti (suskaitau, suskaito, suskaitė, suskaitys) — to count (17)
su-skilti (suskyliu, suskyla, suskilo, suskilš) — to branch out, to split (39)
su-slėgti (sūslegiu, sūslegia, sūslegė, sūslegš) — to press together (34)
su-spėti (suspėju, suspėja, suspėjo, suspės) — to be in time, to have enough time (to do something) (32)
su-stabdyti (sustabdu, sustabdo, su-

stabdė, sustabdys) — to stop, to cause to stop (36)
su-stingti (sustingstu, sustingsta, sustingo, sustiņš) — to get hard, to harden (34)
sustojimas (1) — stop, bus-stop (15)
su-stoti (sustōju, sustōja, sustōjo, sustōš) — to stop, to halt (24)
susvyrāvo (3rd prs. simple pret. of **susvyruoti**) — swayed, tottered (A)
su-svyruoti (susvyruoju, susvyruoja, susvyrāvo, susvyruoš) — to sway, to totter (A)
su-šalti (sušāliu, sušāla, sušālo, sušāls) — to get thoroughly cold (26)
su-šilti (sušyliu, sušyla, sušilo, sušiš) — to warm up (26)
su-šlamėti (sušlamu, sušlama, sušlamėju, sušlamės) — to rustle (10)
su-šokti (sušoku, sušoka, sušoko, sušokš) — to jump (A)
su-šukti (sušunkū, sušuņka, sušuņko, sušuņks) — to shout, to call (25)
su-tarti (sūtariu, sūtaria, sūtarė, sūtarš) — to settle upon, to agree with (A)
su-tekėti (sūteku, sūteka, sūtekėjo, sūtekės) — to flow together
su-tikti (sutinkū, sutiņka, sutiņko, sutiņks) — to meet; to agree (35)
su-trukdyti (sutrūkdau, sutrūkdo, sutrūkdė, sutrūkdys) — to hinder, to prevent, to stop; to disturb (16)
su-truņpinti (sutrūņpinu, sutrūņpina, sutrūņpino, sutrūņpins) — to shorten
su-tvarkyti (sutvarkau, sutvarko, sutvarkė, sutvarkys) — to put in order, to straighten out, to arrange (37)
su-uosti (suuodžiu, suuodžia, suuodė, suuodš) — to smell, to catch the smell of something (17)
su-vālgyti (suvālgau, suvālgo, suvālgė, suvālgys) — to eat up, to consume (25)
su-varvėti (sūvarvu, sūvarva, sūvarvėju, sūvarvės) — to gather by dripping (34)
su-važiuoti (suvažiūoju, suvažiūoja, suvažiāvo, suvažiūoš) — to come together (in a vehicle, in vehicles) (5)
su-vienyti (suviēniju, suviēnija, suviēnioju, suviēnys) — to unify, to unite (36)

suviēnytas, -a (past passive part. of **suviēnyti**) — united (36)
su-vōkietinti (suvoķietinu, suvoķietina, suvoķietino, suvoķietins) — to Germanize (35)
su-žinoti (sužinaū, sužino, sužinōju, sužinōš) — to learn, to find out (A)
svajōnė (2) — dream (31)
svarbėnis, -ė (compar. degree of **svarbus**; 2) — more important (A)
svarbiāusia — most important of all (A)
svarbiāusias, -a (superl. degree of **svarbus**; 1) — the most important (27)
svarbūs, -i (4) — important (27)
svėčias (4) — guest (19)
Svedasai (3a) — a town in eastern Lithuania
svėikas, -ā (4) healthy, sane, whole; hello; you (5)
svėikatā (2) — health (19)
svėikiau — (it is) healthier, better (13)
svėikinti (svėikinu, svėikina, svėikino, svėikins) — to greet, to give regards to (14)
svėikti (svėikstū, svėiksta, svėiko, svėiks) — to recover, to get better, to get well (25)
svėtimas, -ā (3b) — foreign (35)
svėstias (1) — butter (12)
svietas (1) — (archaic) world (38)
svirti (svyrū, svyra, sviro, sviš) — to sway, to bend down
svirtis, -ies (fem.; 1) — water-pulley, water-lift (10)

š

šakā (4) — branch (15)
šakėlė (dim. of **šakā**; 2) — twig, little branch (34)
šalčiu (gen. plur. of **šaltis**) — cold's, cold weather's (38)
šaldytūvas (2) — refrigerator (29)
šalė (dim. of **šalis**; 2) — country, land (A)
šaliā (prep. with gen.) — near, by, at the side of
šaligatvis -io (1) — sidewalk (23)
šalis, -iēs (fem.; 4) — country; side (10)
šalnā (4) — frost (26)
šāltas, -ā (3) — cold (20)
šaltinis -io (2) — source, well (35)
šaltis -čio (2) — cold (weather) (25)

šauksminiņkas (2) — vocative (3)
šāukštas (1) — spoon (33)
šaukti (šaukiū, šaukia, šaukė, šauks) — to shout; to call forth
šauti (šauņu, šauna, šovė, šauš) — to shoot
šeimā (4) — family (2)
šeimininkė (2) — housewife; land-lady; hostess (2)
šešeri, šešerios (3b) — six (24)
šešetas (1) — (a group of) six (24)
šeši (used with masc.; 4) — six (4)
šešiasdešimt (indecl.) — sixty (24)
šešiasdešimtas, -ā (4) — sixtieth (29)
šešiolika (1) — sixteen (16)
šešioliķtas, -a (1) — sixteenth (29)
šešios (used with fem.; 4) — six (4)
šeštādalis -io (1) — one-sixth (24)
šeštadienis -io (1) — Saturday (32)
šeštās, -ā (4) — sixth (29)
šeštonišķai — devilishly, satanically (A)
šiaip — so, in this way, as it is; otherwise, else (35)
šiaip taip — with great effort, somehow or other, barely (15)
šiaņakt — tonight (A)
šiaņdien — today (6)
šiaņdieninis, -ė (2) — today's, contemporary (A)
šiapus (prep. with gen.) — this side of, on this side of
šiauliai (used in plur.; 4) — city in northern Lithuania (10)
šiaurė (1) — north (10)
šiaurė (acc. sg. of **šiaurė**) — north (10)
šiaurinis, -ė (2) — northern (35)
šiaurys (4) — north-wind (A)
šiēmet — this year (26)
šiēnas (4) — hay (26)
šykštūs, -i (4) — miserly, stingy (39)
šilas (4) — pine forest (10)
šiļiau — warmer (37)
šiļiausias, -a (superl. degree of **šiļtas**; 1) — warmest (36)
šildyti (šildau, šildo, šildė, šildys) — to warm, to heat (4)
šiļkas (4) — silk (A)
šiļtas, -ā (4) — warm (7)
šiļvininis, -ė (2) — pertaining to šiļuva (A)
šiņtas (2) — hundred (19)
šiņtas, -ā (4) — hundredth (29)
šiņtmetis -čio (1) — century
šiš (gen. sg. of **šis**) — of this (15)
šiōks tōks — poor, of mediocre qual-

ity, bad (cf. 36.5)
šiomis (fem. instr. plur. of **šis**) — these (24)
šypsena (1) — smile (A)
širdis -iēs (fem.; 3) — heart (15)
širdėlė (dim. of **širdis**; 2) — heart (A)
šitas, -à — this, this one; cf. 36.1 (6)
šis, ši — this; cf. 36.1 (5)
šitoks, -ia (1) — this kind of; cf. 36.1
siuò metù (instr. sg. of **šis mėtās**) — at this time, nowadays (23)
šlamėjimas (1) — rustling sound (37)
šlamėti (**šlamù, šlama, šlamėjo, šlamės**) — to make a rustling sound (10)
šlaunis -iēs (fem.; 4) — thigh (25)
šlovė (3) — honor, glory (A)
šokolādas (2) — chocolate (17)
šókti (**šóku, šóka, šóko, šóks**) — to rush, to jump; to dance (A)
štaí (interj.) — here, look here; expresses vividness, brings the action closer to the speaker
šunį (acc. sg. of **šuò**) — dog (7)
šunýčiai (nom. plur. of **šunýtis**) — dogs (A)
šunims (dat. plur. of **šuò**) — to the dogs (A)
šunýtis -čio (dim. of **šuò**) — dog (A)
šuniukas (dim. of **šuò**; 2) — puppy, little dog (A)
šuñs (gen. sg. of **šuò**) — dog (10)
šuò, šuñs or **šuniēs** (4) — dog; cf. 41.50 (7)
šv. — abbreviation for **šveñtas** (A)
švařkas (2) — jacket (25)
švarùs, -i (4) — clean (25)
švelnùs, -i (4) — gentle, mild, light (A)
šveñšiamas, -à (pres. passive part. of **šveñsti**; 3) — celebrated (31)
šveñtas, -à (4) — saint, holy (A)
šveñtė (2) — holiday, celebration (31)
šveñti (**švenčiu, šveñčia, šveñtė, švėš**) — to celebrate (31)
šviesùs, -i (4) — bright, light, luminous (A)
švilptelėti (**švilpteliu, švilptelia, švilptelėjo, švilptelės**) — to give out a little whistle
švinas (4) — lead (A)

T
tabākas (2) — tobacco (19)
tačiau (conj.) — but, nevertheless, still, however, in spite of that (6)

tadà — then, at that time (11)
taí (conj.) — so then (9)
taí (pronoun, expletive) — that, this (3)
taí gálima matýti — one can see that (24)
taí kà — and what...; and whom...; so what (are you doing...)
taí kà gi — well, well; well now (13)
taí todėl — that's why (29)
taigi — therefore (19)
taigi iř — so that even, thus even (35)
taikingas, -a (1) — peaceful (37)
taíp — yes; so, so much; thus, in this way (13)
taíp, kàd (conj.) — so that (15)
taíp, kaip — just as, such as (15)
taíp pàt — also, too (2)
taíp pàt... kaip — just as... as (17)
tais mėtāis (instr. plur. of **tiē mėtāi**) — in that year; in those years (days), then (36)
taisýklė (2) — rule (18)
tàks — onomatopoeitic word denoting striking or falling
tàlentas (1) — talent (19)
talkiniākas (2) — helper, supporter (37)
tamė (masc. loc. sg. of **tàs**) — in that... (25)
tamsiāusias, -a (superl. degree of **tamsùs**; 1) — darkest (A)
támsta — (polite) you
tamsùs, -i (4) — dark (12)
tánkus, -i (1 or 3) — thick, dense, close (10)
Tānenbergas (1) — Tannenberg (37)
tāpti (**tampù, tampa, tāpo, tãps**) — to become (23)
tãrė (3rd prs. simple pret. of **tařti**) — said (25)
tarnàuti (**tarnāju, tarnāju, tarnàvo, tarnàus**) — to serve, to be of service (16)
tarnàutojas (1) — employee (33)
tařp (prep. with gen.) — between, among (10)
tãrpas (1) — interval, span of time; surroundings, society (23)
tařti (**tariù, tãria, tãrė, tařs**) — to say, to pronounce, to utter (15)
tãš, tà — that; cf. 36.1 (5)
taškėlis -io (2) — little dot (24)
táu (dat. of **tù**) — to you (8)

Taurāgnai (2) — town in eastern Lithuania
taurùs, -i (4) — noble, sublime (A)
tautà (4) — nation; folk (35)
tautybė (1) — nationality (A)
tautinis, -ė (2) — national (A)
tavė (acc. of **tù**) — you (25)
tavėš (gen. of **tù**) — you (15)
tàvo (possessive of **tù**) — your, yours (19)
tė — take, here; cf. 38.5
teātras (2) — theater (5)
tėchniškas, -a — technical (A)
tegu (particle introducing exhortation) — may, let (someone do something; cf. 38.5)
teigiamas, -à (pres. passive part. of **teigti**; 3) — affirmed, thought to be true, affirmative, positive (35)
teigti (**teigiù, teigia, teigė, teigs**) — to affirm, to assert (35)
teisé (1) — right
teisybė (1) — truth; that's right (27)
tėkti (**tenkù, teñka, tėko, tėks**) — to fall to one's share, to come to, to belong; to have to, to be required to (with logical subject in dative) (35)
telefonas (2) — telephone (2)
televizija (1) — television (20)
teñ — there (20)
tenai — there (15)
terióti (**terióju, teriója, teriòjo, teriòs**) (archaic) to desolate, to lay waste, to ravage (A)
teritorija (1) — territory (35)
teřtinumas (2) — continuity (A)
tėtė (2) — father (term of endearment) (3)
tėtis -čio (2) — dad, father (term of endearment) (5)
tėtùšis -io — daddy, papa (A)
tėvai (used in plur.; 4) — parents (19)
tėvas (3) — father (1)
tėvėliai (dim. of **tėvai**; 2) — parents (14)
tėvėlis -io (dim. of **tėvas**; 2) — dad, daddy, father (19)
tėvynė (2) — homeland, fatherland (22)
tiek — as much as many; so many, so much; so
tiek daug — so many (18)
tiek... kaip — so (as)... as (A)
tiek... kiek — so much... as (A)
tiēs (prep. with instr.) — opposite to, in front of; near, by, at (23)

tiesà (4) — truth; also used as tag word with meaning 'isn't it?', 'aren't they?', 'aren't you?', etc. Like **n'est-ce pas**. (6)
tiesiog — straight ahead; directly
tiesioginis, -ė (1) — direct (A)
tiesti (**tiesiù, tiēsia, tiēsė, tiēs**) — to straighten out, to make straight (37)
tik — only (2)
tik kà — just now, a few moments ago (6)
tikėjimas (1) — religion, faith, belief (A)
tikėti (**tikiù, tiki, tikėjo, tikės**) — to believe, to trust (7) (with instr.)
tikėtis (**tikiòosi, tikisi, tikėjosi, tikėsis**) — to expect, to hope for (7)
tikýba (1) — faith, religion (A)
tikrai — really, actually, indeed, for sure (7)
tikras, -à (4) — real, true, certain; **iř tikrāju** 'in reality' (7)
tiktai — only (28)
tikti (**tinkù, tiñka, tilko, tiks**) — to fit, to be suitable (33)
týliai — silently (16)
timpt — denotes a slight tug, a jerk
tinginýs (3a) — lazy-bones, lazy fellow (14)
tiñkamas, -à (pres. passive part. of **tikti**; 3) — suitable (33)
tinkās, -anti (pres. act. part. of **tikti**; 1;) — suitable (33)
týras, -à (3) — pure, clear, genuine (A)
tochàras (2) — Tokharian (39)
todėl — therefore (8)
tóji (fem. nom. sg. definite form of **tà**) — this, that; cf. 44.7 (A)
tóku būdù (instr. sg.) — in this way, in this manner (16)
tóks, -ià (3) — such, such a; cf. 36.1 (11)
tóli — so far, so long (38)
toliaù (compar. degree of **tolì**) — further, farther (10)
toliaù (prep. with gen.) — beyond, farther than
tólimas, -à (3a) — far away, distant (21)
tolyn — farther on
Toiminkiemis -io (1) — place in Lithuania Minor (37)
tolókas, -a (1) — a bit far, rather far (37)

tōs (fem. gen. sg. or nom. plur. of tās) — that, this (15)
 totōrius (2) — Tartar (person) (37)
 tradicija (1) — tradition (A)
 tradicinis, -ė (1) — traditional (A)
 trāgiškas, -a (1) — tragic (A)
 trākas (2) — Thracian (39)
 tramvėjus (2) — streetcar, trolley-car (23)
 trankýtis (trankaūsi, trañkosi, trañkėsi, trankýsis) — to shake, to go on a rough ride (32)
 traukinýs (3a) — train (19)
 traukti (traukiu, traukia, traukė, trauks) — to drag, to draw, to pull (A)
 trečdalis -io (1) — one-third (24)
 trečiadienis -io (1) — Wednesday (32)
 trečias, -ià (4) — third (20)
 trejetas (1) — (a group of) three (24)
 treji, trėjos (4) — three (24)
 treji mėtai — three years
 trijulė (2) — triad, a group of three (35)
 trylika (1) — thirteen (16)
 tryliktas, -a (1) — thirteenth (29)
 trinkt (interj.) — expresses the sound of crashing, smashing
 triokšt (interj.) — expresses sound of breaking, cracking
 tris (acc. of trýs) — three (14)
 trýs (4) — three (18)
 trisdešimt (indecl.) — thirty (24)
 trisdešimtas, -à (4) — thirtieth (29)
 triukšmas (4) — noise, uproar, fuss (16)
 trišas (2) — labor, work (38)
 trókšta (3rd prs. pres. of trókšti) — longs for (15)
 trókšti (trókštu, trókšta, tróksko, trókš) — to long for, to wish for, to desire; to be thirsty (15)
 trukdyti (trukdaū, trukdo, trukdė, trukdýs) — to disturb, to bother, to pester (11)
 trūkt (interj.) — denotes a slight tug, jerk
 trūkt (interj.) — denotes a strong, hard pulling
 trūktinas, -a — scarce (35)
 trumpai (adv.) — short (17)
 trumpas, -à (4) — short (23)
 trumpėsnis, -ė (compar. degree of trumpas; 2) — shorter
 trumpinti (trumpinu, trumpina, trumpino, trumpins) — to shorten (17)

trūputj (acc. sg. of trūputis used as adv.) — a little bit, a little
 trūputis -io (1) — a bit, a morsel
 tū — you (familiar) (7)
 tūkstantas, -a (1) — thousand (29)
 tūkstantis -io (1) — thousand (24)
 tuš (masc. instr. sg. of tās) — that; right away, cf. tuojaū (25)
 tuš būdū (instr. sg.) — in that way, in that fashion (A)
 tuš metu (instr. sg.) — at that time (36)
 tuš tārpu (instr. sg.) — in the meantime (13)
 tušj — cf. tuojaū
 tuojaū — right away, soon, immediately (11)
 tuomet — then, at that time (22)
 tupėti (tupiū, tūpi, tupėjo, tupės) — to perch, to sit (of birds) (16)
 tur būt — perhaps, it must be (24)
 turėjo (3rd prs. simple pret. of turėti) — was supposed to (have been) (A)
 turėti (turiū, turi, turėjo, turės) — to have; to have to, to be supposed to, to be obliged to (5)
 turgas (2) — market; market-day (37)
 turistas (2) — tourist (15)
 turkas (2) — Turk, Turkish person (A)
 turtas (2) — wealth, property (18)
 turtingas, -a (1) — rich (15)
 turtuolis -io (2) — rich man (38)
 tūščias, -à (4) — empty (31)
 tvarkyti (tvarkaū, tvarko, tvarkė, tvarkýs) — to manage, to direct; to set in order (37)
 tvirčiaū (compar. degree of tvirtai) — more firmly, more strongly (A)
 tvirtai — firmly (36)
 tvorà (4) — fence (37)

U

ugnis -iēs (fem.; 4) — fire (4)
 ūi (interj.) — oh, ouch; expresses surprise, fear, pain
 ūkininkas (1) — farmer (15)
 ūkis -io (1) — farm; economy (9); žėmės ūkis — agriculture; pieno ūkis — dairy farming, etc.
 ūkiškai — agriculturally; economically (A)
 ūnija (1) — union (A)
 universitėtas (2) — university (23)
 uoga (1) — berry (28)

úostas (1) — port, harbor (10)
 ūpė (2) — river (7)
 upýnas (1) — river-basin (35)
 Upýtė (1) — a town in Lithuania
 ūsas (commonly used in plur.; 2) — moustache (25)
 ūž (prep.) — (with gen.) in (a certain amount of time), cf. 32.12; behind, across; (with acc.) for, in return for; than
 ūž tai — in return for that (25)
 ūž-áugti (užáugu, užáuga, užáugo, užáugs) — to grow up (22)
 ūž-daryti (uždaraū, uždaro, uždārė, uždārýs) — to close (15)
 ūž-dėgti (uždegu, uždega, uždegė, uždegš) — to light, to turn on (15)
 ūždėk (2nd sg. imper. of uždėgti) — turn on (lights) (15)
 ūž-eiti (užeinū, užeina, užėjo, užeis) — to drop in on; to go behind (14)
 ūžėjote (2nd plur. simple pret. of užėti) — you dropped in on (a person) (8)
 užgniaūžė (masc. nom. plur. of past act. part. of užgniaūžti) — having suppressed (A)
 už-gniaūžti (užgniaūžiu, užgniaūžia, užgniaūžė, užgniaūš) — to suppress, to quell (A)
 už-iñti (užimu, užima, užėmė, užimš) — to occupy (37)
 už-kálbinti (užkálbinu, užkálbina, užkálbino, užkálbins) — to begin to talk to (24) (with acc.)
 už-klūpti (užklumpū, užklumpo, užklūpo, užklūps) — to come upon suddenly, to occur suddenly (A)
 už-leisti (užleidžiu, užleidžia, užleido, užleis) — to cede, to give up (A)
 už-máuti (užmáunu, užmáuna, užmóvė, užmaūš) — to put (a ring on a finger) (A)
 už-mėgti (užmezgu, užmezga, užmezgė, užmėgs) — to tie (36)
 užmėgti ryšius — to get connected with, to initiate relations with (36)
 už-migtį (užmingū, užmiñga, užmiño, užmigs) — to fall asleep (15)
 už-miřšti (užmirštū, užmiřšta, užmiřšo, užmiřš) — to forget (14)
 už-mokėti (užmóku, užmóka, užmókejo, užmókėš) — to pay up, to pay
 už-mušti (užmušu, užmuša, užmušė, užmušš) — to kill (36)

už-rašýti (užrašau, užrašo, užrašė, užrašýs) — to note, to copy (A)
 už-rýmoti (užrýmau, užrýmo, užrýmojo, užrýmos) — to become tired from leaning (A)
 už-si-ñmti (užsilimu, užsilima, užsilėmė, užsilims) — to be busy, to be occupied (14)
 užsimojimas (2) — raising one's hand as if to strike; intention, aim, plan; range (A)
 už-si-pūlti (užsipūolu, užsipūola, užsipūolė, užsipūols) — to attack (A)
 už-slopinti (užslopinū, užslopinu, užslopiño, užslopiñš) — to stifle; to suppress (A)
 už-stelbiū, užstelbia, užstelbė, užstelbs) — to smother; to suppress (A)
 už-sukti (užsuku, užsuka, užsuko, užsüks) — to turn (in a certain direction) (39)
 ūžt — denotes a sudden action
 užtāt — that is why, therefore (A)
 už-tėkti (užteñka, užteko, užteks) — to be sufficient, to suffice
 ūžti (ūžiū, ūžia, ūžė, ūžš) — to roar, to make a noise (A)
 už-tikrinti (užtikrinu, užtikrina, užtikrino, užtikrins) — to assure (37)
 už-valdyti (užvaldaū, užvaldo, užvaldė, užvaldýs) — to take over, to occupy (16)
 už-válgyti (užválnau, užválno, užválnė, užválnýs) — to have a bite, to have a snack (15)

V

và (interj.) — look here; expresses command to look
 vabzdýs -džio (4) — insect (34)
 vadas (4) — leader (23)
 vadinamas, -a (pres. passive part. of vadinti) — named, called
 vadinas (3rd prs. pres. of vadintis) — that is, that means, i.e.; used as introductory statement for a clause (32)
 vadinasi (3rd prs. pres. of vadintis) — he (she, it) is called (3)
 vadinti (vadinū, vadina, vadino, vadiñs) — to name, to call (23)
 vadintis (vadintosi, vadinas, vadinosi, vadiñsis) — to be called, to be named (6)

vadovājamas, -a (pres. passive part. of vadovāuti; 1) — led by, under the leadership of (36)
 vadovāuti (vadovāju, vadovāja, vadovāvo, vadovāus) — to lead, to guide, to direct (36)
 vagis -iēs (masc.; 4) — thief (18)
 vagystē (2) — theft (34)
 vagōnas (2) — (railway) car, wagon (23)
 vai (interj.) — oh! ah!
 vaidiā (2) — priest (in pagan mythology); actor (3)
 vaidintis (vaidinūsi, vaidinasi, vaidinosi, vaidīnsis) — to appear as a specter (A)
 vaikas (4) — child (19)
 vaikēlis -io (dim. of vaikas; 2) — little child (20)
 vaikštinēti (vaikštinēju, vaikštinēja, vaikštinējo, vaikštinēs) — to stroll about (A)
 vaikštyti (vaikštau, vaikšto, vaikštē, vaikštys) — to wander about (A) (usually used in the present tense only)
 vainikas (2) — crown; wreath (36)
 vainikāvimas (1) — coronation; crowning success (A)
 vainikēlis -io (dim. of vainikas) — wreath, crown (A)
 vainikūoti (vainikūoju, vainikūoja, vainikūavo, vainikūosi) — to crown (36)
 vainikūotis (vainikūojuosi, vainikūojasi, vainikūovosi, vainikūosis) — to be crowned (A)
 vairūoti (vairūoju, vairūoja, vairāvo, vairūos) — to steer; to drive (18)
 vairūotojas (1) — driver (36)
 vairūotojo liudijimas — driver's license (36)
 vaisius (2) — fruit (6)
 vāistas (usually in plur.; 1) — medicine
 vaizdas (4) — view; picture, portrayal (35)
 vaizdingas, -a (1) — full of beautiful images, poetical (38)
 vajē (interj.) — oh, good heavens, ah; expresses surprise, exclamation
 vākar — yesterday (8)
 vākarai (nom. plur. of vākaras; 3b) — west (10)
 vākarais (instr. plur. of vākaras) — in the evenings (23)

vākaras (3b) — evening; used in plural means 'west' (1)
 vākarē (loc. sg. of vākaras) — in the evening (1)
 vakariēnē (2) — supper, evening meal (23)
 vakariēņe (acc. sg. of vakariēnē) — supper (2)
 vakarinis, -ē (2) — western (35)
 Vakarū Eurōpa — Western Europe (A)
 vakaruosē (loc. plur. of vākaras) — in the west (10)
 valandā (3b) — hour (16)
 valdiniņkas (2) — public official; pāsto valdiniņkas 'post-man' (6)
 valdinis, -ē (2) — official (A)
 valdīti (valdaū, valdo, valdē, valdys) — to rule (36)
 valdomas, -a (pres. passive part. of valdīt) — ruled (36)
 valdovas (2) — ruler (36)
 valdžiā (4) — power, authority, rule, government (popular) (A)
 valgyklā (2) — restaurant, diner (23)
 valgyti (vālgau, vālgē, vālgys) — to eat (3)
 vālgomas, -a (pres. passive part. of vālgyti; 1) — being eaten; eaten; edible (33)
 valiā (2) — will (15)
 valiō (interj.) — hurrah, hurrah; expresses approval
 valyti (valaū, vālo, vālē, valys) — to clean (2)
 vālo (3rd prs. pres. of valyti) — cleans (2)
 valstybē (1) — state (10)
 valstybīnis, -ē (1) — governmental, government (A)
 valūzē (dim. of valiā; 2) — will, free will, freedom (A)
 vanagēlis -io (dim. of vānagas; 2) — hawk (A)
 vandenāitis -čio (dim. of vanduo; 1) — water (A)
 vandenynas (1) — ocean (10)
 vanduo -eīs (3a) — water; cf. 41.51 (15)
 varādas (4) — name (7)
 vardinēs (used in plur.; 2) — name-day (the day of the saint for which the individual is named; sometimes celebrated rather than the birthday)
 vardiniņkas (2) — nominative; the man whose name day is being celebrated (3)

vārgas (4) — misery, trouble, hardship, care, suffering (38)
 vargdienis -io (2) — poor fellow, poor guy
 varģēlis -io (dim. of vārgas; 2) — trouble, care, sorrow (A)
 vārgjai — hardy, scarcely (A)
 varģingas, -a (1) — poor, miserable, wretched; troublesome (15)
 vārgšas (2) — poor fellow, poor guy (15)
 vārgti (varģstū, vārgsta, vārgo, vārgs) — to suffer, to eke out a living (10)
 varģu — hardy, with difficulty (A)
 varģus, -i (4) — miserable, difficult (A)
 vārna (1) — crow (16)
 vārpas (4) — bell (23)
 vārtai (used in plur.; 2) — gate
 vārtōti (vārtōju, vārtōja, vārtōjo, vārtōs) — to use (35)
 vāsara (1) — summer (13)
 vasarinis, -ē (2) — summer (24)
 vasāris -io (2) — February (31)
 vasārnams -io (1) — summer house, cottage, villa (21)
 važiāves, -usi (past act. part. of važioti) — traveled (22)
 važiāvimas (1) — traveling (36)
 važinēti (važinēju, važinēja, važinējo, važinēs) — to drive about, to ride about, to travel regularly
 važioti (važiōju, važiōja, važiāvo, važiuos) — to travel, to go (in a vehicle) (5)
 vēdē (3rd prs. simple pret. of vēsti) — led; married (A)
 vēdēs (masc. nom. sg. of past act. part. of vēsti) — led; married (6)
 vēidas (3) — face (25)
 vēidrodis -dzio (1) — mirror (15)
 veikālas (3b) — (artistic) work (38); mōkslo veikālas — scientific work; mēno veikālas — work of art
 veiksmāzodis -dzio (1) — verb (2)
 veikti (veikiū, veikia, veikē, veiks) — to do, to act, to be in effect (20)
 vēstis (veisiūosi, veisiasi, veisisi, veisis) — to multiply, to proliferate, to breed (34)
 vējas (1) — wind (10)
 vējasi (3rd prs. pres. of vītis) — chases after, is chasing after (A)
 vējēlis -io (dim. of vējas; 2) — wind (A)

vēl — again (8)
 vēliā — later (27)
 vēliava (1) — flag (31)
 vēlioti (vēliōju, vēliōja, vēlāvo, vēliuos) — to be late (32)
 vēlus, -i (4) — late (A)
 vēpla (1) — gaping fool, gaper, joker (3)
 vērciā (compar. degree of vērtā) — (it is) better (38)
 vērdā (3rd prs. pres. of virti) — cooks (2)
 vērgējas (1) — subjugator, enslaver, tyrant (A)
 vērkti (verkiū, verkia, verkē, vērks) — to cry (A)
 verpētās (2) — whirlpool, vortex (A)
 versūtkas (dim. of vērsis; 2) — calf (A)
 vērtā (neuter form of vērtas) — (it is) worthwhile (38)
 vērtimas (2) — translation (22)
 vērtinti (vērtinu, vērtina, vērtino, vērtins) — to value, to deem of worth (A)
 vērtimāsis (noun with reflexive particle; 1) — push, drive (37)
 vēsti (vedū, vēda, vēdē, vēs) — to lead; to marry
 vēstuvēs (used in plur.; 2) — wedding (23)
 vēzimas (2) — carriage, wagon; transport (A)
 vēžti (vēžū, vēža, vēžē, vēš) — to transport, to carry (in a vehicle) (9)
 vidaūs (gen. sg. of vidūs; used as adj.) — interior, inside (A)
 vidūdienis -io (1) — noon, midday (24)
 vidūj (prep. with gen.) — within, inside of
 vidurys (3b) — middle, center (25)
 vidūfnaktis -čio (1) — midnight (24)
 vidūfvasaris -io (1) — the middle of the summer (24)
 vidūs (4) — inside, interior (A)
 Vidzēmē (1) — Livland, Livonia, western part of Latvia (35)
 vienā (fem. acc. sg. of vienas) — one (2)
 vienā rudenis rytā — one autumn morning (16)
 vienas, -ā (3) — one; alone (15)
 vienas kitas — a few (cf. 36.7); vienas kitā, etc. — each other (cf. 36.8)

vieneri, vienerios (3a) — one
vienybė (1) — unity, harmony, concord (A)
vieningas, -a (1) — united (A)
vieništelis, -ė (1) — only (child); all alone (40)
viėnyti (viėnija, viėnija, viėnijo, viėnys) — to unite, to unify (36)
viens — cf. **vienas** (A)
vieniolika (1) — eleven (16)
vienioliktas, -a (1) — eleventh (29)
viėšbutis -ėio (1) — hotel (9)
viėšpatėvimas (1) — reign (37)
Viėšpats -ties or **-ėio** (1) — Lord, ruler, sovereign, master (A)
vieta (2) — place (15)
vietaj (loc. sg. of **vieta**) — in place of, instead of (15)
vietovė (1) — place, locality (A)
vieversėlis -io (dim. of **vieversys**; 2) — lark (A)
vėkti (vyksti, vėksta, vėko, vėks) — to take place; to go, to leave for; to succeed (in) (A)
viļa (2) — villa (31)
vyličiai (2) — (archaic) arrow (A)
vilnis -ies (fem.; 4) — wave (17)
Vilnius (1) — Vilna, Vilnius (3)
vinis -ies (fem.; 4) — nail (17)
vėras (1) — man; husband (8)
vėrsėnis, -ė (2) — older (of a person), senior (27)
virka (2nd sg. imper. of **virtti**) — cook (7)
virsiu (1st sg. fut. of **virtti**) — I shall cook
virsti (virsti, virsta, virto, virs) — to turn into, to become (15)
virš (prep. with gen.) — over, beyond; above
viršininkas (1) — superior, boss (23)
viršuj — cf. **virš**
viršum — cf. **virš**
viršus (4) — top (26)
virtti (vėrdi, vėrda, virė, virs) — to cook (7)
vis — always (8)
vis (with compar. degree of adj. or adv.) — more and more... (27)
vis dėlto — nevertheless; in spite of that (25)
visa — everything (15)
visagėlis -io (2) — omnipotent person (A)
visai — completely (35)

visas, -à (4) — all, the whole, whole (5)
visi (masc. nom. plur. of **visas**) — everybody, all (2)
visiškai — completely, entirely; (with negative) at all (31)
viskas (only in sg.; 1) — everything (5)
Vėsta (1) — Vistula river (35)
viso (masc. gen. sg. of **visas**) — in all (24)
viso lėbo — all together; (24); (taking leave) good-bye, so long
visòks, -ia (1) — all kinds of, any kind of (18)
visòms kalbòms keičiantis — since (whereas) all languages change, cf. 39.3
vis tiek — all the same (11)
visuomėt — always (6)
visuotinis, -ė (2) — general, universal (A)
visur — everywhere (13)
vištà (2) — hen (24)
Vėtai (vocative sg. of **Vėtas**) — (oh) Vėtas (11)
Vėtas (1) — dim. of **Vėtautas** (11)
Vėtautas (1) — Vyttautas (13)
Vėtautas Didysis — Vyttautas the Great; Vitovt (36)
Vėtauto Didžiojo Kultūros Muziejus — The Vyttautas the Great Museum of Culture (23)
Vytėnis (2) — Vytenis, grand duke of Lithuania (37)
vėtis (vėjuosi, vėjasi, vėjosi, vėsis) — to chase after, to hunt (A)
Vizna (2) — Wizna, a little town in Poland (35)
vògti (vagiù, vėgia, vògė, vògs) — to steal (18)
vòkas (3) — envelope (16)
vòkiečių (gen. plur. of **vòkietis**; used as adj.) — German
Vòkietijà (2) — Germany
vòkietis -ėio (1) — German (22)
vòs — hardly, just, only (15)

Z
ziřzti (ziřziù, ziřzia, ziřzė, ziřs) — to whine (9)
zoologija (1) zoology (15)
zoologijos sòdas — zoo (15)

z
žadėti (žadù, žada, žadėjo, žadėsi) — to promise (11)

žaižas (4) — lightning, flash of lightning (A)
žaiřdavome (1st plur. freq. past of **žaiřti**) — we used to play (12)
žaiřti (žaidžiù, žaidžia, žaidė, žais) — to play (7)
žėlias, -à (4) — green (10)
žėliuoti (žėliuojù, žėliuoja, žėliavo, žėliuos) — to be green, to appear green, to become green (28)
žėlumas (2) — verdure, greenness (37)
žėmai — down, in a low place (38)
žėmaitis -ėio (2) — Samogitian, Žėmaitis, Low Lithuanian
žėmas, -à — low (27)
žėmė (2) — earth, land (8)
žėmėlapis -io (1) — map (10)
žėmėlė (dim. of **žėmė**; 2) — earth, land (A)
žėmiaù (prep. with gen.) — below, under, farther down than
žėnyn — down, downward (15)
žėnklas (3) — sign (36)
žėaurumas (2) — cruelty (A)
žėbėti (žėbù, žėba, žėbėjo, žėbėsi) — to shine
žėbt (interj.) — denotes a small flash of light
žėbt (interj.) — denotes a sudden, brilliant flash of light
žėdėti (žėdžiù, žėdi, žėdėjo, žėdėsi) — to bloom (22)
žėdas (3) — blossom, flower; ring (34)
žėmà (4) — winter (27)
žėmgėlis -io (2) — Zemgallian, Semgallian, Semigallian (35)
žėgis -io (2) — campaign, deed (36)
žėilas, -à (4) — gray (25)
žėmiai — considerably, noticeably (A)
žėnai (2nd sg. pres. of **žėnòti**) — you know (13)
žėnai (1st sg. pres. of **žėnòti**) — I know
žėnė (4) — good fairy (25)
žėnià (4) — report, information; (plur.) news (32)
žėnojėsi, -usi (past act. part. of **žėnòti**) — known (31)
žėnoma — to be sure, of course (28)

žėnomas, -a (1) — known, famous (36)
žėnòti (žėnai, žėno, žėnòjo, žėnòsi) — to know (a fact) (6)
žėoplas, -à (4) — slow-witted, gawky, silly (A); **žėoplys** — gaper
žėrgas (3) — steed, splendid horse (A)
žėrgėlis -io (2) — (dim. of **žėrgas**) ancient Lithuanian roof ornaments in the stylized shape of a horse's head or the front part of a horse; dragon-fly; also: horse, steed (in folksongs) (10)
žėrkles (used in plur.; 1) — pair of scissors (23)
žėurėti (žėuriù, žėuri, žėurėjo, žėurėsi) — to look
žėurėti j (with acc.) — to look at (18)
žėmogėlis -io (dim. of **žėmogus**; 2) — little man, insignificant fellow (38)
žėmogus (4) — man, human being; cf. 41.42 (4)
žėmonà (3) — wife (21)
žėmonėsi (nom. plur. of **žėmogus**; 3) — men, people; cf. 41.42 (18)
žėmoniù (gen. plur. of **žėmogus**) — men, people (18)
žėdėlis -io (dim. of **žėdis**; 2) — word (A)
žėdėnas (1) — dictionary (22)
žėdis -džio (2) — word (21)
žėlė (4) — grass; weed (25)
žėlėlės (used in plur.; 2) — herbs; tea leaves (38)
žėdikas (2) — assassin (36)
žėrnėlas (2) — journal (40)
žėrnalistas (2) — journalist, newspaper man (7)
žėti (žėsti, žėsta (žėva), žėvo, žėsi) — to die, to perish (36)
žėvus Mindaugui — after Mindaugas died; cf. 39.4 (36)
žėvaigždė (4) — star (A)
žėvejys (4) — fisherman (21)
žėvelgti (žėvelgiù, žėvelgia, žėvelgė, žėvelgs) — to look at (A)
žėvilgt (interj.) — denotes a glance at something
žėvilgtėrėti (žėvilgtėrėju, žėvilgtėrėja, žėvilgtėrėjo, žėvilgtėrėsi) — to glance at, to look at

A

a — (in the sense of 'per') į
 a lot — daug (38)
 about — (prep.) apie (23)
 acquaint — supažindinti (2)
 acquaintance — pažįstamas (26)
 afternoon — po pietų (32)
 again — dar kašta (8)
 ago — (prep.) prieš (16)
 alive — gyvas (39)
 all — visas (13)
 almost — beveik (23)
 alphabet — alfabetas (29)
 already — jau (2)
 also — taip pat (1)
 although — nors (40)
 aluminum — aliuminis (13)
 always — visuomet (8)
 am — esù, cf. 1.3
 am afraid — bijau (cf. bijoti) (7)
 am going — einù, cf. 1.3
 amber — gištara (34)
 America — Amėrika (10)
 ancient times — senovė (6)
 and — ir (1)
 answer — atsakyti (40)
 answer a letter — atsakyti į laišką (40)
 anything — niekas (i.e. 'nothing' when used in negative sentences, cf. 4.3) (12)
 apple — obuolys (22)
 are — cf. be (1)
 area — sritis (27)
 around — (prep.) aplink (16)
 arrive — atvažiuoti (in a vehicle); atplaukti (on board a ship); ateiti (on foot); atvykti (3)
 arrive at — pasiekti (23)
 art — dailė (23)
 as soon as — kaip tik (40)
 ask — (someone to do something) prašyti; (information of someone) klausiti, paklausti (31)
 assassinate — nužudyti (36)
 at — (prep.) prieš (7)
 at a (the) university — universitete (5)
 at home — namie (1)
 at night — naktį, cf. 22.3 (16)
 Australia — Australija (21)
 automobile — automobilis (16)
 autumn — rudu (14)

B

back yard — sodėlis
 bad — blogas (27)
 Baltic area — Pabaltijys (34)
 bathe — maudytis (7)
 battle — mūšis (37)
 be — būti, cf. 1.3
 be able — galėti (32)
 be adorned — pasipuošti (14)
 be afraid — cf. fear (7)
 be born — gimti (39)
 be called (named) — vadintis (38)
 be done (i.e. come to pass) — būti, cf. 17.3 (40)
 be green — žaliuoti (28)
 be necessary — reikėti, cf. 9.5
 beads — karoliai (34)
 beat — mūšti (40)
 beautiful — gražus (1)
 beautifully — gražiai (12)
 because — nes, kadangi, cf. 38.2 (13)
 become — virsti (34)
 become green — sužaliuoti (28)
 bed — lova (26)
 beer — alus (6)
 before — prieš (36)
 begin — (transitive) pradėti; (intransitive) prasidėti (13)
 bell — varpas (23)
 belong — priklausyti (39)
 berry — uoga (28)
 better (adj.) — gerėsnis -ė (12)
 better (adv.) — geriau (12)
 bird — paukštis (16)
 birthday — gimimo diena (32)
 Black Sea — Juodoji jūra (37)
 blackboard — lentà (17)
 blame — peikti (34)
 blossom — žiedas (34)
 blue — mėlynas (11)
 board — lentà (17)
 book — knyga (5)
 book-store — knygynas (36)
 Boston — Bostonas (32)
 both — (masc.) abù; (fem.) abi (23)
 boundary — riba (37)
 bracelet — apyrankė (34)
 branch — šaka (16)
 break (a leg) — nusilaužti (kóją) (40)
 break down — sugėsti (13)
 breakfast — pūsryčiai (32)
 brick — (adj.) mūrinis; (noun) plyta (13, 33)
 broad — platus (22)

brother — brėlis (1)
 brown — rėdas (14)
 build — statyti, pastatyti (27, 33)
 building — pastatas (14)
 burn — degti (4)
 burns — dėga (3rd prs. pres.) (4)
 bus — autobusas (3)
 busy — užsiėmęs (past. act. part. of užsiimti) (14)
 but — o, bėt (12)
 buy — pirkti (13)
 by the side of — prieš (7)
 by bus — autobusu (3)

C

cackle — kranksėti (16)
 call (name) — vadinti (37)
 calm — ramus (22)
 can (be able) — galėti (32)
 can no longer — nebegali (from 'ne-be-galėti') (17)
 Canada — Kanadà (15)
 candy — saldainis (17)
 cannot — negali (3rd prs. pres.) (4)
 cannot — negalime (1st prs. plur. pres.) (4)
 cannot — negaliù (1st prs. sg. pres.) (4)
 capital — sostinė (3)
 capital of Lithuania — Lietuvos sėstinė, cf. 3.1, 2 (3)
 car — automobilis (16)
 carry to — nunėsti (34)
 castle — pilis (23)
 castle hill — piliakalnis (21)
 cat — katė (16)
 cathedral — katedra (26)
 caw — kranksėti (16)
 celebrate — švėsti (31)
 celebration — šventė (31)
 center — centras (40)
 century — šimtmetis (33)
 chair — kėdė (40)
 chew — kramtyti (17)
 Chicago — Čikagà (24)
 child — vaikas (12)
 chocolate — šokoladas (17)
 church — bažnyčia (9)
 city — miestas (3)
 civilization — civilizacija (4)
 class — klāsė (38)
 clear — grėnas (6)
 clever — gudrus (7)
 coffee — kavà (20)
 cold — šaltas (1 am cold, cf. 12.3) (8)
 colorful — spalvingas (28)

come — ateiti; cf. 17.3 (40)
 comedy — komėdija (8)
 comparative — lyginamoji (fem.) (39)
 compartment — skyrėlis (24)
 compose — sudaryti (19)
 concert — koncertas (9)
 confluence — sántaka (23)
 coniferous — spygliuotas (34)
 conquer — nugalėti (16)
 content — patėnkintas (31)
 continuously — nuolat (22)
 copy out — nurašyti (37)
 country — krāstas (21)
 Couronian Isthmus — Kuřšių Nerin-gà (21)
 cousin — pusbrolis (22)
 create — sukurti (4)
 crow — varna (16)
 culture — kultūrà (4)

D

dark — tamsus (29)
 daughter — dukterė (15)
 day — diena (6)
 decisive — lemiamasis (37)
 deep — gilus (23)
 descendant — palikuonis (37)
 describe — aprašyti (38)
 destroy — sumūšti (36)
 die — mirti, numirti (18)
 die out — išmirti (39)
 difficult — sunkus (27)
 dine — pietauti (40)
 dinner — pietūs (40)
 discover — atrasti (29)
 distant — tólimas (27)
 divide — padalinti (18)
 do — daryti, padaryti (7)
 doctor — daktaras; (physician) gydytojas (6)
 dog — šu, cf. 7.1, 41.50 (7)
 donate — (pa)dovanoti (23)
 door — durys (40)
 down town — į miestą (20)
 drama — dramà (8)
 draw — piėsti (11)
 chocolate — šokoladas (17)
 dreadful — baisus (27)
 drink — gėrimas (6)
 drink — gėrti (6)
 drive — važiuoti (20)
 dune — kopà (21)

E

each — kiekvienas (24)
 ear — ausis (17)

earlier — anksčiau (27)
 earth — žemė (40)
 easiest — lengviausias (29)
 easy — lengvas (27)
 eat — valgyti (17)
 eight — (masc.) aštuoni; (fem.) aštuonios (19)
 eighteen — aštuoniolika (24)
 eighth — aštuintas (24)
 eighty — aštuoniasdešimt (24)
 eleven — vienolika (24)
 ending — galūnė (40)
 England — Anglija (15)
 English — (to speak in English) angliškai (22)
 enter — įeiti (11)
 entire — visas (13)
 envy — pavydėti (36)
 Europe — Europa
 evening — vakaras; in the evening — vakarė (1)
 ever — kada (nórs) (2f)
 every — kiekvienas; kàs, cf. 32.4 (24)
 every day — kas dieną (40)
 every morning — kas rytą (40)
 everything — viskas (18)
 everywhere — visuose (13)
 examine carefully — apžiūrėti (13)
 excellent — puikūs (22)
 expensive — brangūs (27)
 explain — (iš)aiškinti, (pa)aiškinti (29, 34)
 extend — išplėsti (37)
 eye — akis (17)

F

factory — fabrikas (40)
 fairy tale — pasaka (12)
 fall — cf. autumn (14)
 fall — kristi (19)
 family — šeima (19)
 farm — ūkis (9)
 farmer — ūkininkas (18)
 fast — greit, greitai (27)
 faster — greičiau (27)
 father — tėvas (1)
 fear — bijoti (7)
 few — keil (32)
 field — laukas (21)
 fifteen — penkiolika (16)
 fifth — penktas (24)
 fifty — penkiasdešimt (24)
 film — filmas (22)
 find — rasti; (pres. passive part. is 'rañdamas') (34)
 fine — puikūs (22)

finish — pabaigti (29)
 fire — ugnis (4)
 first — pirmas (24)
 five — (masc.) penki; (fem.) penki — kias (19)
 flag — vėliava (31)
 flow — tekėti (16)
 fly out — išskristi (16)
 fold — suklostyti (34)
 folk tale — pasaka (12)
 follow — sekti (27)
 food — maistas (17)
 for the past two years — paskutiniuos dvejus metus (40)
 forest — miškas (14)
 forget — užmiršti
 forgets — užmiršta (3rd prs. pres.) (14)
 form — forma, lytis (40)
 forty — keturiasdešimt (24)
 found — įkūrti (33)
 four — (masc.) keturi, (fem.) keturios (19)
 fourteen — keturiolika (24)
 fourth — ketvirtas (24)
 freedom — laisvė (23)
 Friday — penktadienis (29)
 friend — draugas, bičiulis (14)
 from — iš (21)
 full — pilnas (28)

G

garden — sodas; (vegetable garden) daržas (14)
 gather by dripping — suvarvėti (34)
 German — vokiečiai (40)
 German — (to speak in German) vokiškai (40)
 Germany — Vokietiją (21)
 get on (train, bus, etc.) — įlipti (24)
 get out (of a train, bus, etc.) — išlipti (26)
 get tired — pavařgti (40)
 get up — atsikelti (27)
 give — duoti; (imper.) duok(ite), cf. 7.3
 glass — stiklas (34)
 go — eiti, cf. 1.3; (imper.) eik(ite); (in a vehicle) važiuoti; (go for a walk) pasivaikšioti (1)
 go away — nueiti (23)
 goes — (3rd prs. pres.) eina, cf. 1.3
 go for a walk — pasivaikšioti (6)
 gold, golden — auksinis (13)

good — (adj.) geras; (adv.) maloniai; gerai (13)
 grain — jãvas (28)
 grammar — gramatika (29)
 grand duke — kunigãkštis (27)
 grandfather — senelis (9)
 grandmother — senelė (9)
 grandparents — seneliai (40)
 Greece — Graikijã (39)
 Greek — graikas (34)
 green — žalias (14)
 greet — pasisvãkinti (40)
 group — grupė (39)
 grow — augti (14)

H

half — pusė
 hand — rankã (17)
 hand over — perduoti (21)
 happen — atsitikti (39)
 happy — laimingas, liksmas (9)
 harbor — uostas (21)
 hard — (adv.) sunkiai (12)
 harm — keñkti (17)
 has — (3rd prs. pres.) turi (7)
 hat — skrybėlė (40)
 have — turėti (7)
 have been — esũ bũves (1st sg. perf.), cf. 13.4
 have to (must) — turėti (31)
 haven't been — nesũ bũves (1st sg. perf. masc. with negation) (13)
 haven't found — nesũ rãdęs (1st sg. perf. masc. with negation) (13)
 he — jis (3)
 he likes — jam patinka, cf. 3.6
 healthier — (adv.) sveikiau (13)
 healthy — sveikas (17)
 hear — išgirsti; girdėti (16)
 heat — šildyti (4)
 heats — (3rd prs. pres.) šildo (4)
 heaven — dangus (40)
 heavy — sunkus (27)
 her — (possessive pron.) jõs, cf. 2.3 (5)
 here — čia (1)
 high — aukštas (27)
 hill — kalvã (40)
 his — (possessive pron. jõ, cf. 2.3 (6))
 historical — istorinis (23)
 history — istorija (37)
 hold — laikyti, turėti (40)
 holiday — šventė
 home (in the direction of, to) — namõ (1)
 honey — medus (10)

horse — arklis (11)
 hospital — ligõninė (32)
 hot — karštas (15)
 hour — valandã (16)
 house — namas (1)
 housekeeper — šeimininkė
 how — kaip (7)
 how long — kiek ilgai (32)
 how many — kiek (14)
 Hudson river — Hudsono upė, Hudsonas (40)
 hundred — šimtas (24)
 hurry — skubėti (13)
 hurt — kënkti (i.e. harm, do damage to) (17)

I

I — aš (1)
 if — jėgu (40)
 immediately — tuojaũ (23)
 important — svarbus (39)
 impression — įspũdis (23)
 in (a certain period of time) — ūž, cf. 32.12
 in a city — miestė (3)
 in a suburb — priemiestyje (6)
 in ancient times — senõvėje (6)
 in my house — mano namė (4)
 in the big city — dideliãmi miestė (3)
 in the center of the city — miestõ centrė (3)
 in the evening — vakarė (2)
 in the library — bibliotėkoj(e) (3)
 in the olden days — senõvėje (40)
 in the river — ūpėje (7)
 in the sky — dangujė (9)
 in the stove — krõsnyje (4)
 in the street — gãtvėje (7)
 in the summer — vasarã, cf. 32.6 (14)
 in this manner — tõkiu budũ (16)
 Indo-European — (gen. plur.) indoeuropiėciũ (39)
 independence — nepriklausomybė (31)
 institution of higher learning — aukštõji mokyklã (40)
 intend — ketinti (27)
 interesting — įdomus (22)
 into — į (with acc.) (7)
 iron — geležinis (13)
 is — cf. be; cf. 1.3 (1)
 is called, is named — (3rd prs. pres. of 'vadintis') vadinas (3)
 is coming — (3rd prs. pres. of 'ateiti') ateina (6)

is going — (3rd prs. pres. of 'eiti')
eina, cf. 1.3
is not — nėra (40)

J
Japan — Japōnija (20)
John — Jōnas (14)
joke — juokauti (13)
journal — žurnālas (40)
July — liepa (37)

K
kilometer — kilometrās (24)
king — karalius (14)
kingdom — karalystė (40)
kitten — kačiukas (9)
Klaipėda — Klaipėda (15)
Knight Templar — kalavijuotis (36)
know — žinoti (21)

L
lake — ežeras (40)
lamp — lėmpa (40)
language — kalbà (20)
large — didelis (1)
last night — vakar vakarė (8)
last year — praėjusis metais (40)
later — vėliau (40)
laugh — juoktis (7)
lazy-bones, lazy person — tinginys (14)
leaf — lāpas (14)
learn — išmōkti (22)
leave (behind) — palikti (18)
leg — kōja (40)
lesson — pamokà (16)
let us go — eikime, cf. 7.3
letter — laiškās; (of the alphabet) raidė (5)
library — bibliotekà (3)
lie, to be lying down — gulėti (11)
lift up — kėlti (26)
light — leigvas (27)
like — (conj.) kaip (14)
like — mėgti, cf. 6.4 and 3.6
linden tree — liepa (16)
linguistics — kalbotyra (39)
Lithuania — Lietuvà (3)
Lithuania Minor — Mažoji Lietuvà (38)
Lithuanian — (adjective) lietūviškās;
(masc. noun) lietūvis; (fem. noun)
lietūvė (9)
Lithuanian — (to speak Lithuanian)
lietūviškai (9)
little — mažās (9)
live — gyvėnti (3)

lives (3rd prs. pres.) — gyvėna (3)
long — ilgās (21)
look (at) — žiūrėti (j) (18)
look (through) — žiūrėti (pro) (37)
loudly — garsiai (16)
love — mylėti (7)
low — žėmas (27)

M
make — (pa)daryti (23)
make up — sudaryti (19)
mama — mamà (13)
man — žmogūs (4)
many — daig (3)
mead — midūs (6)
meadow — pieva (21)
meet — sutikti (21)
meet (each other) — susitikti, cf. 7.2
midnight — vidurnaktis (32)
mile — mylià (24)
million — milijōnas (24)
minus — minus, bė (24)
minute — minūtė (16)
mister — pōnas (8)
mix — maišyti (34)
modern — modernūs (33)
Monday — pirmadienis (9)
money — pinigās (31)
month — mėnuo, cf. 7.1 & 41.53 (25)
moon — mėnulis (9)
more — daugiau (31)
more healthy — cf. healthier (13)
morning — rytās (8)
most beautiful — gražiausias, cf. 27.4
mother — mōtina (1)
mountain — kàlnas (9)
mouth — burnà (17)
move — pėrsikelti (27)
movies — kinas, filmas (20)
much — daig (12)
museum — muziejūs (23)
my — mào (1)

N
name — vārdas (7)
narrow — siaūras (27)
native — gimtās, cf. 28.1 (11)
near — priė; (not far away from)
netoli (14)
necessary — reikalingas (4)
necklace — karōliai (34)
need — reikėti, cf. 11.2
neighbor — kaimynas (12)
neither...nor — nei...nei (19)
Nemunas — Nėmunas (21)
nest — lizdas (16)

never — niekad, niekadà; niekuomet (6)
new — naujās (4)
New York — Niujōrkas (25)
newspaper — laikraštis (5)
next week — kità savaitė (40)
nice (weather) — gėras (oras) (40)
nicely — malōniai (12)
night — naktis (8)
nine — (masc.) devyni; (fem.) devynios (18)
nineteen — devyniolika (24)
ninety — devyniasdešimt (24)
ninth — deviūtas (24)
no — ne; (adj.) jōks (36)
noise — triukšmas (16)
noon — vidūdienis (32)
nose — nōsis (17)
not — ne
nothing — niėkas (18)
novel — romānas (11)
now — dabar (8)

O
oak — āžuolas (22)
object — dāiktas (34)
occupy — cf. take over (16)
o'clock — (hour) valandà, cf. 32.1,5 (40)
old — sėnas (3)
older (of a person) — vyrėsnis
oldest — seniausias, vyriausias (33)
on — aīt (11)
on top of — viršujė (26)
once — vienà kartà (40)
one — vienas (16)
one-fourth — ketviūrtis (24)
only — (adv.) tik; (adj.) vieniūtelis (6)
opera — ōpera (16)
ordinarily — paprastai (27)
oak — kitas (18)
our — mūsų, cf. 2.3
out of — iš
outside — laukė (6)
owl — pelėda (16)

P
page — pūslapis (29)
palace — rūmai (23)
paper — pōpieriūs (40)
parade — parādās (31)
parents — tėvai, tėvėliai (14)
park — pārkas (9)
part — dalis (38)
pass — praeiti (16)

passenger — keleivis (21)
past — prō (9)
pastor — klebōnas (38)
pen — plūnksna (11)
pencil — pieštūkas (11)
people — žmonės (18)
perch — tupėti (16)
picture — pavėikslas (23)
pine — pušis (22)
plant — sodinti (8)
play — žaisti (7)
pleasant — malōnus (12)
pleasantly — malōniai (40)
please — prašau, cf. prašyti (8)
plus — plius (24)
poem — poemà (38)
poet — poėtas (23)
port — ūostas (21)
praise — girti (34)
precious — brangūs (40)
prepare — ruōšti (40)
president — prezidefėtas (25)
press together — suslėgti (34)
pretty — gražūs (22)
print — išspausdinti (38)
professor — profėsorius (6)
profound — gilūs (23)
property — tuftas (18)
Prussia — Prūsija (39)
pupil — (masc.) mokinys; (fem.) mokinė (2)
put in order — tvarkyti (37)

Q
quarter — ketviūrtis (24)
question — klausinėti (22)
quiet — ramūs (22)

R
railway car — vagōnas (24)
rain — (verb) lyti; (noun) lietūs (6, 31)
rainy — lietingas (28)
raise — kėlti (16)
reach (arrive at) — pasiekti (23)
read — skaityti; (imper.) skaityk (ite); cf. 7.3 (3)
receive — gāuti (40)
red — raudōnas (11)
relative — giminė (26)
remain — likti (38)
remember — atsiminti (21)
repeat — kartōti (29)
resemblance — panašūmas (39)
resin — sakai (34)
return — (su)grįžti (40)

rich — turtingas (31)
ride — važiuoti (20)
rise (of the sun) — tekėti (40)
river — upė (7)
road — kėlias (12)
Roman — romėnas (34)
room — kambarys (11)
rot — supūti (13)
ruckus — triūkšmas (16)
ruins — griuvėsiai (24)
rule — valdyti (36)
run — bėgti (7)
Ruth — Rūta (11)

S

sail — plaukti (21)
satisfied — patenkintas (31)
say — sakyti (6)
says — (3rd pers. pres.) sāko (6)
scholar — mokslininkas (34)
school — mokyklā (2)
scientist — mokslininkas (34)
scold — bārti (33)
sea — jūra (21)
sea-shore — pajūris (34)
season — metų laikas (14)
second — antras (24)
see — matyti, cf. 2.1 (7)
sees — (3rd pers. pres.) mato (7)
sell — parduoti (13)
send — atsiųsti (31)
seven — (masc.) septyni; (fem.) septynios (16)
seventeen — septyniolika (24)
seventh — septintās (24)
seventy — septyniasdešimt (24)
she — ji, cf. 2.3
ship — laivas (21)
shore — kraštas; cf. sea-shore (34)
show — (pa)rōdyti (40)
sick — siŕges, nesveikas (40)
sidewalk — šaligatvis (23)
silently — tyliai (6)
sing — dainuoti, giedoti (40)
sister — sesuo, cf. 7.1 and 41.52 (dim.) sesutė (1)
sit, to be sitting — sėdėti; (of birds) tupėti (6)
sit down — sėsti, atsisėsti (40)
sit down (together) — susėsti (26)
six — (masc.) šeši; (fem.) šešios (19)
sixteen — šešiolika (24)
sixth — šeštas (24)
sixty — šešiasdešimt (24)
sky — dangus (6)
sleep — miegoti (16)
small — mažas (9)

smart — gudrūs (7)
smell — (transitive) suūosti; (intransitive) kvepėti (17, 34)
so — taip (12)
so well as — taip gerai kaip (40)
somebody — kas nors (36)
son — sūnus (6)
soon — greit, greitai (8)
Spain — Ispanija (20)
speak — kalbėti (9)
spring — pavasaris (27)
spruce — eglė (16)
stand — stovėti (11)
start — pradėti (40)
station — stotis (15)
stay (for a certain period of time) — pabūti (31)
steal (from) — vōgti (iš) (18)
steamship — gārlaivis (21)
steel — plieninis (13)
steil — (adv.) dār; (verbal prefix) tebe- (37)
stone — akmuo, cf. 7.1
stone — (adj.) mūrinis (23)
stop — (su)stōti (40)
stove — krōsnis (4)
street — gatvė (3)
student — (masc.) studeñtas; (fem.) studentė
study — mōkytis, studijuoti (14)
study hard enough — rimtai studijuoti (40)
study harder — daugiau studijuoti (40)
suburb — priemiestis (6)
such (a) — toks (36)
sugar — cukrus (10)
summer — (noun) vāsara; (adj.) vasarinis (14)
summer house — vasarnamis (21)
sun — saulė (40)
swim — cf. bathe, travel (7)

T

table — stālas (8)
take — imti (26)
take a good look — apžiūrėti (13)
take a walk — pasivaikščioti (6)
take over — užvaldyti (16)
talk — kalbėti (23)
tall — aukštas (22)
tasty — skanus (22)
tea — arbatā (6)
teach — mōkyti, dėstyti (20)
teacher — (masc.) mōkytojas; (fem.) mōkytoja (1)

tell — pāsakoti (12)
ten — dēšimt (24)
tenth — dešimtas (23)
than — negi; ūž (13)
that — (conj.) kād; (pron.) tās; cf. 36 (13, 31)
the fact that — (conj.) tai, jōg (34)
theater — teātras (8)
their — jū, 2.3 (9)
there — ten (19)
they — (masc.) jie; (fem.) jos (5)
thief — vagis (18)
thing — dāiktas, dalykas (34)
third — trėcias (24)
thirteen — trylika (24)
thirteenth — tryliktas (33)
thirty — trisdešimt (24)
this — (masc.) šis; (fem.) ši, cf. 36 (27)
thousand — tūkstantis (24)
three — trys (14)
through — per (21)
thy — tavo (40)
time — laikas; (event, occurrence) kaftas (8)
tired — pavařges (23)
to — (someone's house, place of business) pās; (a place) į (26)
to school — į mokyklā (2)
to the university — į universitetā (3)
today — šiañdien (6)
together — kartū (19)
Tolminkiemis — Tolminkiemis (38)
tomorrow — rytōj (9)
too much — per daug (13)
tooth — dantis (17)
top — viršus (26)
tower — bokštas (26)
town — miestas, miestėlis (3)
trade — prekiauti (34)
train — traukinys (24)
travel — važiuoti, keliauti (14)
traveler — keleivis (24)
tree — medis (14)
trip — kelionė (31)
Tuesday — antradienis (40)
turn into — virsti (34)
twelve — dvylika (24)
twenty — dvidešimt (24)
two — (masc.) du; (fem.) dvi (14)

U

uncle — dėdė (22)
under — pō (16)
understand — suprāsti (26)

unify — suvienyti (36)
university — universitėtas (3)
University of Vilnius — Vilniaus universitėtas (40)
until — iki, lig (40)
up to — ligi (37)
uproar — triūkšmas (16)
usually — paprastai

V

vacation — atostogos (28)
very, very much — labai (1)
village — kāimas (9)
visit — aplankyti (9)
voyage — kelionė (31)

W

wage war — kariāuti (37)
wait — laukti (26)
waiting — laukiās, cf. 26.2
wake up — pabūsti (22)
walk — pasivaikščioti (6)
wall — siena (40)
want — norėti (7)
wants — (3rd pers. pres.) nori (7)
war — kāras (16)
warm — šiltas (7)
was — (3rd pers. simple preterit of 'būti') buvo (8)
wash up (on the shore) — išplāuti (34)
watch — laikrodis (13)
water — vānuo, cf. 7.1 and 41.51
way — kėlias (12)
we — mēs (1)
we like — mūs patiŕka, cf. 3.6
weaken — susilpnėti (37)
wealth — tuftas (18)
weather — ōras (8)
week — savaitė (25)
well — gerai (22)
were — (3rd pers. simple preterit of 'būti') buvo (40)
what — (pronoun) kās; (adj.) kōks (1, 7)
what is... name — kaip vadinasi (7)
what kind (of) — kōks (1)
what time — cf. 32.1 and 32.1.5
when — kadā, kai (8)
where — kur (1)
which — kuris (27)
white — bāltas (11)
who — (interj.) kās; (relative) kuris (1)
whole — visas (27)

whose — kienõ (19)
 why — kodõl (13)
 wide — platõs, cf. 12.1
 wife — žmonā (30)
 will — vallā (40)
 win — cf. conquer (16)
 window — lāngas (11)
 winter — žiemā (25)
 with — sū (8)
 with what — (instr. sg. of 'kas') kuõ
 (17)
 without — bē (4)
 without fire — bē ugniēs (4)
 wood, wooden — medinis (13)

work — (noun) dārbas; (verb) dirbti
 (8)
 works — (written) rāštai (38)
 world — pasāulis (40)
 write — (pa)rašyti (8)

Y

year — mētai (25)
 yellow — geltonas (11)
 yesterday — vakar (8)
 yet — dār (40)
 you — (sg.) tū; (plur.) jūs (1)
 young — jāunas (6)
 your — (sg.) tavo; (plur.) jūsų (1)

GRAMMATICAL INDEX

(The numbers refer to paragraphs or lessons)

Accusative case: See Prepositions and Time Expressions
 Use: 22.3
 Adjective: See Declension
 Adverb:
 Comparison: 27.8
 Formation: 12.2, 47-47.54
 Interrogative: 9.4.1
 Special: 38.6
 Age Expressions: 24.8
 Alphabet: Introductory lesson
 Arithmetic processes: See Numerals
 Article: 1.1
 Cardinal Numerals: See Numerals
 Clause, The:
 Dependent: 9.4.2
 Collective Numerals: See Numerals
 Common expressions: Introductory lesson
 Comparative degree of adjectives: See Declension
 Comparison of adverbs: See Adverbs
 Conjugation:
 Aspect: 54
 Dual forms: 43.14.5
 Gerund: Frequentative Past: 35C;
 Future: 26.8, 35C; Past: 26.8, 26.9.2, 35C; Present: 26.8, 26.9.2; 35C; Special: 26.7, 26.8, 26.9.2, 35C
 Individual Verbs: ateiti: 16.4, 21.3, 22.2; baigti: 7.3; bēgti: 7.3; būti: 1.3, 8.2, 31.4, 31.5, 31.6; dainuoti: 8.1.4A; dalyvauti: 8.1.4A; dirbti: 8.1.1, 9.1, 12.4, 13.4, 35A, 43.11-43.18, 43.22, 43.23, 43.24, 43.41, 43.43, 43.5, 43.61-43.76; duoti: 8.1.4A; eiti: 1.3, 8.2; griauti: 8.1.4A; jausti: 43.11-43.14; kasti: 8.1.4E; lenkti: 7.2; matyti: 7.2, 7.3, 43.11-43.14, 43.61, 43.63, 43.69, 43.71, 43.81, 43.82; mėgti: 3.6, 6.4; mesti: 9.1D; mokyti: 43.11-43.14; mušti: 35E, 35C, 35D, 35E, 43.31, 43.32, 43.42; mylėti: 8.1.2, 8.3, 9.1D, 12.4, 35A, 35B, 35C, 35D, 35E, 43.11-43.14, 43.61, 43.63, 43.69, 43.71, 43.81, 43.82; nešti: 8.1.4A, 9.1; patikti: 3.6, 6.4; rašyti: 8.1.3, 8.1.4E, 31.1, 31.4, 31.5; ruošti: 8.1.1; šaukti: 7.3; skaityti: 8.1.3, 8.3, 9.1, 9.2, 12.4, 35A, 35B, 35C, 35D, 35E; sukkti: 8.3, 9.2.1, 43.11-43.15, 43.41, 43.81, 43.82; sutikti: 7.2, 9.2.1; tikėti: 7.2, 43.11-43.14; vežti: 9.1D; zirzti: 9.1D; žinoti: 8.1.3
 Infinitive: Passive: 34.5, Lesson 26, Exercise A; Second Infinitive: 43.91
 Mood: Imperative: 7.3, 43.5; Passive Imperative: 34.4; Indicative: 43.1-43.91; Optative (permissive): 17.2, 17.3; Subjunctive: 31.1, 31.2, 31.3; Passive Subjunctive: 34.3, 43.4, 43.41, 43.42, 43.43
 Participles: Frequentative Past Active: 26.3.4, 26.8, 35A, 43.65, 43.66, 43.83; Future Active: 26.3.5, 26.8, 35A, 43.67, 43.68, 43.83; Future Passive: 33.1, 33.7, 35B, 43.73, 43.74; Neuter form: active: 26.6; passive: 33.6; Participle of necessity: 33.8, 35E, 43.75, 43.76; Passive: 33.1; Past Active: 26.3, 26.3.1, 26.3.2, 26.3.3, 26.8, 26.9.2, 35A, 43.63, 43.64, 43.82; Past Passive: 33.1, 33.4, 33.5, 33.6, 35B, 43.71, 43.72; Present Active: 26.2, 26.2.1, 26.2.2, 26.2.3, 26.8, 35A, 43.61, 43.62, 43.81; Present Passive: 33.2, 33.3, 33.1, 35B, 43.69, 43.70; Reflexive Participle: 26.9, 26.9.1, 43.8, 43.81, 43.82, 43.83; Special Adverbial Active Participle: 26.4, 26.5, 26.8, 26.9.2, 35D
 Principal Parts of the verb: 9.3
 Reflexive Verbs: 7.2, 8.3, 9.2, 43.11, 43.41
 Supine: 19.6.1, 19.6.2, 43.9
 Tense: Frequentative past: 12.4, 43.13; Frequentative Perfect: 43.17; Future: 9.1, 43.14, 43.14.1, 43.31, 43.32; Future Perfect: 22.2,

43.18, 43.31, 43.32; Past: 8.1, 8.1.1, 8.1.2, 8.1.3, 8.1.4, 43.12, 43.31, 43.32; Perfect: 43.15; Pluperfect: 21.3, 43.16, 43.31, 43.32; Present: 2.1, 43.11, 43.31, 43.32, 43.41, 43.42; Present Perfect: 13.4; Progressive tenses: 16.4, 43.21, 43.22, 43.23, 43.24, 43.43; Subjunctive preterit tense: 31.5, 31.6; Subjunctive progressive tense: 31.4, 31.6, 43.43; Tenses of the Passive Voice: 34.1, 34.2, 34.3
 Voice: Active: 43.1 - 43.14, 43.15, 43.2 - 43.24, 43.41, 43.43; Passive: 34.2; with present passive participle: 33.3; with past passive participle: 33.5; Passive subjunctive: 34.3, 43.3, 43.31, 43.32, 43.42
 Conjunctions: 38.1, 38.2, 38.3, 48
 Consonants: Introductory lesson, III
 B
 Dates:
 Expression of: 32.11
 Dative case: See Prepositions
 Use: 21.5
 Days of the week: 32.2
 Declension, adjective: 11.1, 12.1, 13.2, 21.1, 21.2, 22.1, 23.1, 42.1, 42.2, 42.3
 Comparative degree: 27.3, 27.5, 27.6, 27.7, 28.4, 42.11, 42.44
 Definite adjective: 28.1, 28.2, 28.3, 28.4, 28.5, 28.6, 42.41, 42.42, 44.43, 42.44, 42.45
 Dual forms: 19.1.2, 42.5, 42.51
 Neuter form: 12.3; comparison: 27.7; in impersonal constructions: 18.2
 Possessive: 2.3
 Superlative degree: 27.4, 42.12
 Declension, noun:
 Cases: 3.1
 Dual: 19.1.2, 41.6
 Individual nouns: akis: 4.1, 17.1, 41.30; akmuo: 7.1, 19.1; arklys: 3.2, 14.1, 41.12; brolis: 3.2, 14.1, 41.11; dantis: 4.1, 17.1, 41.31; diena: 3.3, 16.1; dukté: 7.1, 41.54; gaidys: 41.15; gatvė: 3.3, 16.1, 41.31; gervė: 41.21; marti: 3.3, 16.1, 41.22; medis: 41.14; mėnuo: 41.53; namas: 3.2, 14.1; profesorius: 6.1, 18.1; sesuo: 7.1, 19.1, 41.52; skaičius: 41.41; sūnus: 6.1, 18.1, 41.40; valdžia: 41.23; van-

duo: 41.51; varna: 41.20; velnias: 41.131; vyras: 41.10; šuo: 7.1, 19.1, 41.50; svečias: 41.13; žmogus: 18.1, 41.42
 Nouns used only in the plural: 23.4, 41.55
 First Declension: singular: 3.2; plural: 14.1; singular and plural: 41.10, 41.11, 41.12, 41.13, 41.13.1, 41.14, 41.15, 52
 Second Declension: singular: 3.3; plural: 16.1; singular and plural: 41.20, 41.21, 41.22, 41.23, 41.42, 52
 Third Declension: singular: 4.1; plural: 17.1; singular and plural: 41.30, 41.31, 52
 Fourth Declension: singular: 6.1; plural: 18.1; singular and plural: 41.40, 41.41, 41.42, 52
 Fifth Declension: singular: 7.1; plural: 19.1; singular and plural: 41.50, 41.51, 41.52, 41.53, 41.54, 41.55, 52
 Declension, participle: See Conjugation
 Declension, pronoun: See Pronoun
 Definite Adjective: See Declension, adjective
 Definite Ordinal numerals: See Numerals
 Demonstrative Pronouns: See Pronouns
 Dependent clause: See Clause
 Diphthongs: Introductory lesson, Ad.
 Ae
 Dual, of nouns: See Declension, noun
 'Each other', expression of: 36.8; with prepositions: 36.8.1
 Emphatic pronoun: **pats**: See Pronouns
 Fractions: See Numerals
 Gender: 1.2, 3.6 NB.
 Generic meaning of definite adjective: 28.5
 Genitive case: See Prepositions
 Use: 16.2, 19.2, 19.3, 19.4, 19.5, 19.6.1, 19.7, 19.7.1, 19.8
 Gerund: See Conjugation
 Imperative: See Conjugation
 Indefinite Pronoun: See Pronoun
 Infinitive: See Conjugation
 Instrumental case: See Prepositions and Time expressions
 Use: 23.3, 23.3.1 - 23.3.6

Interjections: 38.4, 49.50
 Interrogative Adverb: See Adverb
 Interrogative Pronouns: See Pronouns
 Interrogative Sentence: 9.4.1
 Letters:
 Formation: Introductory lesson
 Sounds: Introductory lesson
 'Liking', expressions of: 3.6, 6.4
 Locative Case: See Time Expressions
 Use: 24.11
 Months: expression of: 32.10
 Mood: See Conjugation
 Names: 11.3
 Vocative of proper names: 11.4
 Non-Lithuanian Proper Names: Lesson 31
 Necessity: See Conjugation
 Expression of: 11.2, 9.5
 Negative pronoun: See Pronoun
 Negation: 2.2, 4.3, 8.3, 9.2
 Neuter adjective: See Declension, adjective
 Nominative case: See Time expressions
 Use: 18.3
 Noun: See Declension, noun
 Numerals:
 Arithmetical processes: 24.9
 Cardinal Numerals: 4.2, 16.3, 24.1, 24.2, 24.3, 24.3.1, 24.4, 24.4.1, 24.4.2, 24.5, 45.1, 45.2
 Collective Numerals: 24.6, 45.5
 Fractions: 24.7, 45.4; whole number plus fraction '½': 24.7.1, 45.6
 Numerals used with nouns which only have plural forms: 45.3
 Ordinal Numerals: 29.1, 29.3, 45.7; definite: 29.2
 Writing differences: 24.10
 Obligation: 9.5
 Optative (permissive): See Conjugation
 Participial phrases: 39 - 39.5
 Participles: See Conjugation
 Particle: 38.5
 Particle ar: 9.4.1
 Reflexive particle: **si**: 7.2
 Personal Pronoun: See Pronoun
 Plural: nouns used only in: See Declension, noun
 Possessive Pronouns: See Pronouns
 Prefixes: verbal: 14.2, 53

Prepositions: 37.1, 46, 46.4
 Preposition **j**: 3.4
 Prepositions derived from adverbs: 37.9
 Expressions with prepositions and without them: 37.10
 Prepositions with the accusative case: 37.5, 37.7, 37.8, 46.2
 Prepositions with the dative case: 37.4, 37.7, 37.8
 Prepositions with the genitive case: 37.2, 37.3, 37.7, 37.8, 46.1
 Prepositions with the instrumental case: 37.6, 37.8, 46.3
 Pronoun:
 Definite: 44.7
 Demonstrative: 36.1, 36.1.2, 44.3
 Emphatic: **pats** 29.5
 Indefinite: 36.4, 44.6
 Interrogative: 36.2, 36.2.1, 36.2.2, 44.4
 Negative: **niekas** and **joks**: 36.9
 Personal: 2.3, 8.4, 44.1
 Possessive: 2.3, 44.2, 44.21, 44.22, 44.23
 Reflexive: **save**s: 29.4, 44.12
 Relative: 21.6, 21.6.1, 36.3, 44.5
 Pronoun-adjectives: 36.5, 36.6
 Reflexive Pronoun: See Pronoun
 Relative Pronoun: See Pronoun
 Special Adverb: See Adverb
 Stress: Introductory lesson
 Stress marks: Introductory lesson, II
 Stress of adjectives and nouns: 23.2, 51 - 51.5
 Stress of verbs: 51.6 - 51.91, 8.1.4E
 Superlative degree: See Declension
 Supine: See Conjugation
 Syllabification: Introductory lesson, III C
 Tag questions: 6.3
 Telling time: 32.1, 32.1.2, 32.1.3, 32.1.4, 32.1.5, 32.1.6
 Time Expressions:
 Use of the accusative case: 32.2, 32.3, 32.4, 32.6
 Use of the instrumental case: 23.3.3, 32.7
 Use of the locative: 32.8
 Use of the nominative case: 32.5
 Use of prepositions: 32.12
 Verb: See Conjugation
 Word Order: 9.4
 Year: expression of: 32.7, 32.9